T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

SÜNEN'İ ÇERÇEVESİNDE NESÂÎ'NİN KAYNAKLARI

Selvi Raif MURAD

DOKTORA TEZİ

Danışman: Prof. Dr. Erdinç AHATLI

TEMMUZ - 2024

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SÜNEN'İ ÇERÇEVESİNDE NESÂÎ'NİN KAYNAKLARI

DOKTORA TEZİ

Selvi Raif MURAD

Enstitü Anabilim Dalı : Temel İslam Bilimleri
Enstitü Bilim Dalı : Hadis

"Bu tez 17/07/2024 tarihinde yüz yüze olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir."

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ
Prof. Dr. Erdinç AHATLI	Başarılı
Prof. Dr. Hayati YILMAZ	Başarılı
Prof. Dr. Abdullah KARAHAN	Başarılı
Doç. Dr. Esra ATMACA	Başarılı
Doç. Dr. Mutlu GÜL	Başarılı

ETİK BEYAN FORMU

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

Etik kurul onay belgesine ihtiyaç var mıdır?

Evet ☐

Hayır ☒

(Etik Kurul izni gerektiren araştırmalar aşağıdaki gibidir:

- Anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütülen her türlü araştırmalar,
- İnsan ve hayvanların (materyal/veriler dahil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılması,
- İnsanlar üzerinde yapılan klinik araştırmalar,
- Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar,
- Kişisel verilerin korunması kanunu gereğince retrospektif çalışmalar.)

Selvi Raif MURAD
17/07/2024

ÖN SÖZ

Bu tezin hazırlanmasında ve yazım sürecinde bana rehberlik eden, değerli zamanını ve bilgisini esirgemeyen, hem maddi hem de manevi destek sağlayan, tezin her kelimesini birlikte okuyup yorumladığımız kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Erdinç Ahatlı'ya en derin teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım. Tez konumu belirlememde ve tezimin ilk şeklinin oluşmasında bana yol gösteren Prof. Dr. Abdullah Aydınlı'ya minnettarım. Çalışmanın ilk şeklinin oluşturulmasında ve değerlendirilmesinde katkıda bulunan dört yıl boyunca tez izleme komitesinde yer alan Prof. Dr. Hayati Yılmaz ve Doç. Dr. Esra Atmaca'ya teşekkür ederim. Tezin savunma aşamasında jüri üyesi olarak yer alıp değerli görüş ve katkılarını sunan Prof. Dr. Abdullah Karahan ve Doç. Dr. Mutlu Gül'e teşekkür ederim.

Çocukluk yıllarımdan itibaren ilim ve irfan yolunda beni destekleyen kıymetli anne ve babama içten teşekkürlerimi sunarım. Çalışmalarım esnasında desteğini her zaman yanımda hissettiğim ve beni sürekli araştırmaya teşvik eden değerli eşime de minnet ve şükran duygularımı ifade etmek isterim. İlim peşindeki yolculuğumda bana eşlik ederek büyük fedakârlıklarda bulunan, huzurlarını feda ederek başka bir ülkeye gelen ve dil bilmedikleri için çeşitli zorluklar yaşayan eşim ve çocuklarımın bu özverileri olmasaydı, bu çalışmayı tamamlamak mümkün olmazdı. Bu vesileyle, gösterdikleri sabır ve anlayış için sevgili eşime ve çocuklarıma en içten teşekkürlerimi sunarım.

Selvi Raif MURAD
17/07/2024

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR ..... **iv**
TABLO LİSTESİ ..... **v**
HARİTA LİSTESİ ..... **vii**
ÖZET ..... **viii**
ABSTRACT ..... **ix**

GİRİŞ **1**
1. BÖLÜM: NESÂÎ'NİN HAYATI, ESERLERİ VE *ES-SÜNEN* ADLI ESERİ **12**
1.1. Nesâî'nin Hayatı 12
1.1.1. Nesâî'nin Adı ve Nisbesi 12
1.1.2. Nesâî'nin Doğumu ve Ailesi 14
1.1.3. Nesâî'nin Rihleleri 15
1.1.4. Nesâî'nin Vefatı 17
1.2. Nesâî'nin Hocaları ve Öğrencileri 18
1.3. Nesâî'nin Eserleri 19
1.3.1. Kur'an-ı Kerim ile İlgili Eserleri 19
1.3.2. Hadis ve Hadis İlmi ile İlgili Eserleri 20
1.3.3. Farklı Konulardaki Eserleri 21
1.4. Nesâî'nin *es-Sünenü's-Suğrâ* Adlı Eseri 21
2. BÖLÜM: NESÂÎ'NİN KAYNAKLARI – *SÜNEN*'İNDE RİVAYETTE BULUNDUĞU HOCALARI **23**
2.1. Hocaların Rivayet Sayılarına Göre Dağılımı 29
2.2. Hocalarının Cerh-Ta'dîl Durumları 33
2.3. Yaşadıkları Bölgeler Açısından Nesâî'nin Hocaları 38
2.4. Hocalarının Vefat Yönünden Dağılımı 40
2.5. Nesâî'nin Hocalarından Yaptığı Rivayetlerinde Kullandığı Edâ Sîgaları 44
2.6. En Çok Rivayette Bulunduğu Hocaları ve Durumları 58
2.6.1. Kuteybe b. Sa'îd es-Sekafî (ö. 240/855) 59
2.6.2. İshâk b. Râhûye el-Mervezî (ö. 238/853) 62
2.6.3. 'Amr b. 'Ali el-Fellâs (ö. 249/863) 64

2.6.4. Süveyd b. Nasr el-Mervezî (ö. 240/855) 66
2.6.5. Muhammed b. el-Müsennâ el-Anezî (ö. 252/866) 67
2.6.6. Muhammed b. Beşşâr el-'Abdî (ö. 252/866) 69
2.6.7. Muhammed b. 'Abdila'lâ el-Kaysî (ö. 245/859-60) 70
2.6.8. el-Hâris b. Miskîn el-Ümevî (ö. 250/864) 72
2.6.9. İsmâ'îl b. Mes'ûd el-Cahderî (ö. 248/862) 73
2.6.10. Ali b. Hucr es-Sa'dî (ö. 244/858-59) 74
2.6.11. Muhammed b. Seleme el-Murâdî (ö. 248/862-63) 75
2.6.12. Muhammed b. Mansûr el-Huzâ'î (ö. 252/866) 77
2.6.13. Ahmed b. Süleymân er-Ruhâvî (ö. 261/874-75) 77
2.6.14. Ya'kûb b. İbrâhîm el-'Abdî (ö. 252/866) 79
2.6.15. Ubeydullâh b. Sa'îd el-Yeşkürî (ö. 241/855) 80
3. BÖLÜM: NESÂÎ'NİN HOCALARI DIŞINDA DİĞER KAYNAKLARI 82
3.1. Nesâî'nin *Sünen*'inde İsnadların İkinci Basamağında Bulunan Râviler (Nesâî'nin Hocalarının Hocaları) 82
3.1.1. İsnadların İkinci Basamağında Bulunan Râvilerin Sayısı 82
3.1.2. İsnadların İkinci Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta'dîl Durumları ... 84
3.1.3. İsnadların İkinci Basamağında Bulunan Râvilerin Bölgeleri 87
3.1.4. İsnadların İkinci Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri 88
3.1.5. Nesâî'nin İkinci Basamakta Bulunan Râvilerden İstifade Şekli 90
3.2. Nesâî'nin *Sünen*'inde İsnadların Üçüncü Basamağında Bulunan Râviler 103
3.2.1. İsnadların Üçüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Sayısı 104
3.2.2. İsnadların Üçüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta'dîl Durumları..... 105
3.2.3. İsnadların Üçüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Bölgeleri 108
3.2.4. İsnadların Üçüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri 109
3.2.5. Nesâî'nin Üçüncü Basamakta Bulunan Râvilerden İstifade Şekli 111
3.3. Nesâî'nin *Sünen*'inde Dördüncü Basamağında Bulunan Râviler..... 116
3.3.1. İsnadların Dördüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Sayısı 116
3.3.2. İsnadların Dördüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta'dîl Durumları... 118
3.3.3. İsnadların Dördüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Bölgeleri 120

3.3.4. İsnadların Dördüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri 121
3.3.5. Nesâî'nin *Sünen*'inde Dördüncü Basamağında Bulunan Râvilerden İstifade Şekli 123
3.4. Nesâî'nin *Sünen*'inde Beşinci Basamağında Bulunan Râviler 125
3.4.1. İsnadların Beşinci Basamağında Bulunan Râvilerin Sayısı 125
3.4.2. İsnadların Beşinci Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta'dîl Durumları 127
3.4.3. İsnadların Beşinci Basamağında Bulunan Râvilerin Bölgeleri 129
3.4.4. İsnadların Beşinci Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri 131
3.4.5. Nesâî'nin *Sünen*'in Beşinci Basamağında Bulunan Râvilerden İstifade Şekli 133
3.5. Nesâî'nin *Sünen*'inde Altıncı Basamağında Bulunan Râviler 135
3.5.1. İsnadların Altıncı Basamağında Bulunan Râvilerin Sayısı 135
3.5.2. İsnadların Altıncı Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta'dîl Durumları 136
3.5.3. İsnadların Altıncı Basamağında Bulunan Râvilerin Bölgeleri 138
3.5.4. İsnadların Altıncı Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri 139
3.5.5. Nesâî'nin *Sünen*'inde Altıncı Basamakta Bulunan Râvilerden İstifade Şekli 140

SONUÇ 141
KAYNAKÇA 147
EK 158
ÖZ GEÇMİŞ 496

KISALTMALAR

b. : bin, ibn (oğlu)

bk. : Bakınız

bs. : Basım

çev. : Çeviren

h. : Hicrî

Hz. : Hazreti

Krş. : Karşılaştırınız

M : Milâdî

ö. : Ölüm Tarihi

TDV : Türkiye Diyanet Vakfı

thk. : Tahkik Eden

ts. : Tarihsiz

vd. : Ve diğerleri

Yay. : Yayınları

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Kütüb-i Hamse Toplam Rivayet (Sened) Sayısı ile Müelliflerin Hocalarının Sayısı 28
Tablo 2: Nesâî'nin Sünen'inde 50 ve 50'den Daha Fazla Rivayet Naklettiği Hocaları 31
Tablo 3: Nesâî'nin Hocalarından Aldığı Rivayet Sayıları 33
Tablo 4: Nesâî'nin Kendi Hocalarıyla İlgili Değerlendirmeleri ve Onların Rivayetleri 34
Tablo 5: İbn Hacer'in Nesâî'nin Hocalarıyla İlgili Değerlendirmesi ve Onların Rivayetlerinin Sayısı 36
Tablo 6: Nesâî'nin Hocalarının İlmî Faaliyette Bulundukları Bölgelere Göre Dağılımı 38
Tablo 7: Nesâî'nin Hocalarının İbn Hacer'in Tabakalarına Göre Dağılımı ve Nesâî'nin Onlardan Rivayetleri 41
Tablo 8: Nesâî'nin Hocalarının Vefat Tarihleri Açısından Dağılımı 43
Tablo 9: İsnadların İkinci Basamağında 100'den Fazla Rivayeti Bulunan Râviler 83
Tablo 10: İsnadların İkinci Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta'dîl Durumları .. 86
Tablo 11: İsnadların İkinci Basamakta Bulunan Râvilerin Bölgeleri 87
Tablo 12: İsnadların İkinci Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri Yönünden Dağılımı 89
Tablo 13: İsnadların Üçüncü Basamağında 100'den Fazla Rivayeti Bulunan Râviler 104
Tablo 14: İsnadların Üçüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta'dîl Durumları 107
Tablo 15: Üçüncü Basamakta Bulunan Râvilerin Bölgeleri 108
Tablo 16: İsnadların Üçüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri Yönünden Dağılımı 110
Tablo 17: İsnadların Dördüncü Basamağında 100'den Fazla Rivayeti Bulunan Râviler 117
Tablo 18: İsnadların Dördüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta'dîl Durumları 119
Tablo 19: Dördüncü Basamakta Bulunan Râvilerin Bölgeleri 120
Tablo 20: İsnadların Dördüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri Yönünden Dağılımı 122
Tablo 21: İsnadların Beşinci Basamağında 100'den Fazla Rivayeti Bulunan Râviler 126

Tablo 22: İsnadların Beşinci Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta‘dîl Durumları 128
Tablo 23: Beşinci Basamakta Bulunan Râvilerin Bölgeleri 130
Tablo 24: İsnadların Beşinci Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri Yönünden Dağılımı 132
Tablo 25: İsnadların Altıncı Basamağında 100’den Fazla Rivayeti Bulunan Râviler. 136
Tablo 26: İsnadların Altıncı Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta‘dîl Durumları137
Tablo 27: Altıncı Basamakta Bulunan Râvilerin Bölgeleri 138
Tablo 28: İsnadların Altıncı Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri Yönünden Dağılımı 140

HARİTA LİSTESİ

Harita 1: Horasan Bölgesinin Haritası 13
Harita 2: Nesâî'nin Rihleleri 16

ÖZET

Başlık: Sünen'i Çerçevesinde Nesâî'nin Kaynakları

Yazar: Selvi Raif MURAD

Danışman: Prof. Dr. Erdinç AHATLI

Kabul Tarihi: 17/07/2024 **Sayfa Sayısı:** ix (ön kısım) + 157 (ana kısım) + 338 (ek)

Bu çalışmada "Kütüb-i Sitte" içerisinde yer alan *Sünenü'n-Nesâî*'nin kaynakları detaylı bir şekilde incelenmiştir. Çalışma, hadis literatüründe önemli bir yer tutan Nesâî'nin eserinde hadis rivayet zincirlerini sistemli bir şekilde incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, klasik hadis eserleri ile modern dijital araçlar kullanılarak gerçekleştirilen kapsamlı bir literatür taraması ve dokümantasyon yöntemine dayanmaktadır. Nesâî'nin *Sünen*'inde bulunan hadislerin kaynakları, isnad zincirleri üzerinden detaylı bir şekilde çözümlenmiş ve bu zincirler Excel tablolarına dökülerek analiz edilmiştir.

Tezde, Nesâî'nin eserinde en sık rastlanan kaynakların ve hocalarının kimler olduğu belirlenmekte ve bu hocaların güvenilirlik durumları ile coğrafi dağılımları değerlendirilmektedir. Ayrıca söz konusu hocaların eserlerinin Nesâî'nin rivayetlerinde nasıl kullanıldığı konusunda ve hadis literatüründe bu kaynakların yerini netleştirmek için bir analiz sunulmaktadır. Kaynak taraması neticesinde, Nesâî'nin hocalarının dışında daha bazı eski yazılı kaynaklardan da istifade ettiği ortaya konulmaktadır. İsnadlardaki basamaklar üzerinde yapılan inceleme, Hz. Peygamber'den Nesâî'ye kadar hadislerin genel olarak coğrafi seyrini ve isnadların farklı basamaklardaki râvilerin cerh ve ta'dil durumlarını detaylıca ortaya koymuştur. Çalışma hadis ilminde rivayet zincirlerinin güvenilirliği ve metodolojik yaklaşımlar üzerine yeni perspektifler kazandırmaktadır. Nesâî'nin hadis rivayetlerinde kullandığı yöntemler ve kaynakların sistematik incelenmesi, dijital beşeri bilimler alanındaki yenilikçi araştırma yöntemlerinin önemini göstermektedir. Bu çalışma, hem teorik hem de pratik hadis ilmi açısından önemli katkılar sağlamakta, özellikle rivayet zincirlerini değerlendirme tekniklerine yeni yaklaşımlar sunmakta ve böylece gelecek çalışmalar için yararlı bir kaynak oluşturabileceği ümit edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hadis, Sünen, Nesâî, Kaynak

ABSTRACT

Title of Thesis: The Sources of al-Nasāʾī in the Framework of His Sunan

Author of Thesis: Selvi Raif MURAD

Supervisor: Prof. Dr. Erdinç AHATLI

Accepted Date: 17/07/2024 **Number of Pages:** ix (pre text) + 157 (main body) + 338 (add)

In this study, the sources of Sunan al-Nasāʾī, which is included in the "Kutub al-Sitte", are analyzed in detail. The study aims to systematically analyze the chains of hadīth narration in al-Nasā'i's work, which has an important place in the hadīth literature. The research is based on a comprehensive literature review and documentation methodology using classical hadīth works and modern digital tools. The sources of the hadīths in al-Nasāʾī's Sunan were analyzed in detail through isnad chains and these chains were analyzed in Excel spreadsheets.

The thesis identifies the most common sources and teachers in al-Nasāʾī's work and evaluates their reliability and geographical distribution. It also provides an analysis of how the works of these teachers are used in al-Nasāʾī's narrations and clarifies the place of these sources in the hadīth literature. The literature review reveals that al-Nasāʾī made use of some older written sources in addition to his teachers. The analysis of the steps in the isnads reveals in detail the geographical course of the hadīths from the Prophet to al-Nasāʾī and the jarh and taʿdīl status of the narrators at different steps in the isnads. The study provides new perspectives on the reliability of narration chains and methodological approaches in the science of hadīth. The methods used by al-Nasāʾī in narrating hadīth and the systematic examination of the sources show the importance of innovative research methods in the field of digital humanities. This study makes important contributions to both theoretical and practical hadith scholarship, especially in terms of new approaches to the techniques of evaluating narration chains, and it is hoped that it will be a useful source for future studies.

Keywords: Hadīth, al-Sunan, al-Nasāʾī, Source

GİRİŞ

Araştırmanın Konusu

Hadis literatürünün temel taşlarından biri olan "Kütüb-i Sitte", İslam dünyasında hadislerin en güvenilir kaynakları olarak kabul edilen altı temel eseri kapsamaktadır. Bu çalışma, söz konusu altı kitaptan biri olan Nesâî'nin *Sünen*'ine odaklanarak, onun kaynaklarını incelemektedir. Nesâî, İslam dünyasında hadis ilmindeki birikimiyle tanınan önemli bir muhaddistir ve onun eserleri, rivayet asrı hadis literatürünün en gözde eserleri arasında yer almaktadır. Bu çalışmada, Nesâî'nin hayatı, ilmî kişiliği ve eserleri kısaca tanıtıldıktan sonra, onun *Sünen* adlı eserinde yer alan hadislerin hangi kaynaklardan geldiği detaylı bir şekilde incelenecektir. Çalışma, Nesâî'nin hadis kaynaklarını analiz ederek onun hangi hocalardan ve eserlerden etkilendiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Araştırmanın Önemi

Nesâî'nin kaynaklarını araştırmak, hadis ilminde önemli bir yer tutmaktadır. Zira hadislerin güvenilirliği, hadislerin kimler tarafından rivayet edildiği ve râvilerin güvenilirlik durumlarıyla yakından ilişkilidir. Nesâî'nin kaynaklarını inceleyip onun hadisleri hangi yöntemlerle derlediği ve hangi kaynaklardan yararlandığı hakkında detaylı bilgi edinmek, hadis ilmine ve özellikle hadis tarihine bir açılım getirecek, rivayetler arası ilişkilerin ve etkileşimlerin daha net bir şekilde anlaşılmasını sağlayacaktır. Ayrıca, Nesâî'nin hocalarının ve onların kaynaklarının tespiti, hadislerin isnad zincirlerinin sağlamlığını belirlemek açısından da büyük önem taşımaktadır. Bu çalışma, hadis literatüründe güvenilirlik ve metodoloji konusuna yeni bakış açıları kazandırmanın önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Nesâî'nin kaynaklarının incelenmesi, onun sadece hadis ilmi üzerindeki etkisini anlamamıza yardımcı olmakla kalmayıp, aynı zamanda İslam dünyasında hadislerin derlenmesi ve aktarılması sürecine dair de önemli bilgiler sunmaktadır. Bu nedenle, elinizdeki çalışma, salt akademik bir katkı sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda pratik hadis ilmi çalışmalarına da ışık tutacaktır.

Türkiye'de ilk defa Fuad Sezgin'in (ö. 2018) *Buhârî'nin Kaynakları* isimli eseri ile hadis kitaplarının kaynakları hakkında araştırmalar başlamıştır. Daha sonra Müslim (ö.

261/875), Ebû Dâvûd (ö. 275/889) ve Tirmizî'nin (ö. 279/892) kitapları üzerinde benzer araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırma da söz konusu çalışmaların önemli bir tamamlayıcısı olarak kabul edilmelidir.

İsnad zincirlerini detaylı bir şekilde inceleyerek bu çalışmanın dijital beşeri bilimler (Digital Humanities) alanına bir katkı sağladığı düşünülmektedir. Çünkü İslam dünyasındaki dijital beşeri bilimler çalışmaları, tarihi ve kültürel mirasın korunması ve analiz edilmesi için yenilikçi yöntemler sunmaktadır. Bu bağlamda çalışmamız, dijital beşeri bilimler alanındaki gelişmeleri takip ederek hadis ilminde modern araştırma yöntemlerinin bir kısmını da kullanmış olmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın başlıca amacı, Nesâî'nin hayatı, ilmî şahsiyeti ve eserlerini tanıttıktan sonra, onun *Sünen* adlı eserinin kaynaklarını detaylı bir şekilde incelemektir. Bu bağlamda şu amaçlar doğrultusunda yol alınmıştır: Nesâî'nin hayatı, ilmî şahsiyeti ve eserleri hakkında bilgi vermek; Nesâî'nin *Sünen* adlı eserinde en çok rivayette bulunduğu hocalarını tespit etmek ve bu hocaların güvenilirlik durumlarını, yaşadıkları bölgeleri ve vefat tarihlerini belirleyip değerlendirmek; Nesâî'nin hadis rivayetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların hadis ilmindeki yerini belirlemek; Nesâî'nin hocalarının eser sahibi olup olmadıklarını incelemek ve onların eserlerinden nasıl faydalandığını ortaya koymak. Ayrıca Nesâî'nin *Sünen*'inde hocalarının dışında isnadlarda bulunan diğer râvileri tespit etmek, onları farklı şekilde sınıflandırmak ve bunun sonucunda hadis rivayetinin coğrafi gelişimiyle ilgili çeşitli analizler yapmak; yanı sıra isnadların muhtelif basamaklarında bulunan râvilerin cerh ve ta'dîl durumlarını incelemek ve isnadın farklı kısımlarında olan değişiklikleri izlemek.

Bu amaçlar doğrultusunda çalışmada Nesâî'nin *Sünen*'inden elde ettiğimiz bilgiler, Buhârî, Müslim, Ebû Dâvud ve Tirmizî üzerinde yapılan benzer çalışmalardaki bilgilerle kıyaslanacaktır. Böylece Kütüb-i Sitte içinde *Sünen-i Nesâî*'nin yeri daha net tespit edilebilecektir.

Araştırmanın Yöntemi

Çalışma, literatür taraması ve dokümantasyon yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İlk olarak, Nesâî'nin hayatı, ilmî şahsiyeti ve eserleri hakkında mevcut klasik kaynaklar

ile ilgili çalışmalar taranmış ve bu bilgiler derlenmiştir. Daha sonra, Nesâî'nin *es-Sünenü's-Suğrâ* adlı eserinde yer alan hadislerin kaynakları detaylı bir şekilde incelenmiştir. Söz konusu inceleme isnadlar üzerinden yapılmış olup şu metod takip edilmiştir: *Sünen*'de yer alan bütün senedler çıkarılmış, râvilerin isimleri tespit edilmiş ve bütün bunlar ayrıntılı bir şekilde Excel tablosuna yerleştirilmiştir. Her bir sened Nesâî'nin hocasından başlayarak sahâbeye kadar Excel tablosunda bir satıra işlenmiştir. Bunu yaparken râviler, her satırda aynı sütuna değil farklı sütunlara yerleştirilmiştir. Buna göre mesela *Sünen*'de yer alan birinci rivayetin senedi Excel tablosunda birinci satırda ve her râvi birinci sütundan başlayarak isnadın sonuna kadar aynı satırda yer almaktadır. Böylece birinci sütunda yer alan râviler tarafımızdan isnadın birinci basamağı olarak kabul edilmiştir. Dolayısıyla bu basamaktaki râvi de Nesâî'nin hocası olmaktadır. İkinci sütunda yer alan râvi isnadın ikinci basamağı olarak kabul edilir ki bu râvi Nesâî'nin hocasının hocası konumundadır. Ayrıca bir rivayet için tahvil veya bazı basamaklarda birden fazla râvi bulunuyorsa bunlar ayrı bir satıra yerleştirilmiştir. Bu şekilde bütün isnadlardaki râviler basamaklar halinde sıralanmış olmaktadır.

Böylece *Sünen*'de 6814 sened tespit edilmiş ve bunlar söz konusu Excel tablosunda 6814 satır olarak işlenmiştir. İsnadların ve râvilerin tamamı tespit edildikten sonra Nesâî'nin aynı hocadan aldığı rivayetlerin senedleri bir araya getirilmiştir.[1] Eğer senedde râviler Nesâî'nin hocasından sonra dağılım gösterip farklı kişilerden meydana geliyorsa, yani ortak râvi sadece Nesâî'nin hocası ise, o zaman onu kaynak olarak kabul etmek daha makuldür. Buna göre ondan sonraki râviler bu kaynağın malzemesini ifade eder. Şayet rivayet zincirleri müellifin hocasında değil de ikinci, üçüncü veya daha yukarıdaki bir râvide ortak olursa, o zaman senedde dağılımdan önceki ismi kaynağın sahibi olarak düşünmek daha isabetli olacaktır. Bu durumda kaynak ile müellif arasındaki isimler, o kaynağın râvileri konumundadır.[2]

Öte yandan *Sünen*'de bütün râvileri tespit ettikten sonra onlarla ilgili ayrı bir araştırma yapılmıştır. Buna göre *Sünen*'de tespit edilen toplam 2883 râvi ayrı bir Excel dosyasına yerleştirilmiştir. Bu sefer her râvi için rical kaynaklarındaki bilgiler araştırılmıştır. Oluşturulan bu yeni Excel dosyasına râvinin ismi, *Sünen*'de kaç rivayetinin olduğu, bölgesi, vefat tarihi, İbn Hacer'in tabaka sistemine göre kaçıncı tabakada yer aldığı ile

[1] Ek 1'de Nesâî'nin hocalarına göre sıralanmış isnadlar bulunmaktadır.

[2] Ek 1'deki ilk isimlere bakıldığında buna iyi bir örnek 15 defa tekrarlanan ve ondan sonra dağılıma uğrayan 'Abdülcebbâr b. el-'Alâ el-'Attar → Süfyân b. 'Uyeyne el-Hilâlî isnadıdır.

İbn Hacer'in râvi hakkında kullandığı cerh-ta'dil lafzları girilmiştir. Bu bilgiler bize basamaklar arasında mukayese yapma imkânı sağlamıştır.

Bu çalışmayı gerçekleştirmek için üç farklı bilgisayar programı kullanılmıştır: el-Mektebetü'ş-Şâmile sürüm 3.65, Cevâmiu'l-kelim sürüm 4.5 ve Câmiu hâdimu'l-harameyni'ş-şerîfeyn sürüm 1.0. Dijital veritabanları ve analiz araçları kullanılarak, hadis kaynaklarının ve isnad zincirlerinin daha sistematik ve detaylı bir şekilde incelenmesi mümkün olmaktadır. Esasen bu dokümantasyonun genel amacı, bilginin doğru, tam ve erişilebilir olmasını sağlamaktır. Ayrıca dokümantasyonunun yöntemi bilgiye ihtiyaç duyulduğunda hızlı ve doğru bir şekilde erişim imkânı açısından büyük önem taşır. Çalışmamızda bu genel iki Excel tablosunun verileri kullanılarak tez metninde manuel olarak farklı tablolar ve grafikler oluşturulmuştur.

Bu çalışmanın doğası gereği, kullanılan yöntemlerin ve oluşturulan veritabanlarının karmaşıklığı, hata yapma olasılığını da beraberinde getirmektedir. Verilerin çok fazla sütun içermesi ve analizlerin kapsamlı olması nedeniyle, bazı hataların oluşması mümkündür. Ancak, bu tür hatalar genel sonuçları etkilemeyecek düzeydedir ve çalışmanın umumi güvenilirliğini zedelemez. Bu nedenle, elde edilen sonuçlar, titizlikle uygulanmış bir metodoloji çerçevesinde değerlendirilmelidir.

Bu yöntemlerle, çalışmanın nesnel ve güvenilir sonuçlar üretmesi hedeflenmiş, aynı zamanda Nesâî'nin kaynaklarının doğru bir şekilde tespit edilmesi sağlanmıştır. Bu süreçte, karşılaşılan zorluklar ve sınırlamalar dikkatle ele alınmış, sonuçların sağlam bir şekilde doğrulanması için titizlikle çalışılmıştır.

Literatür Değerlendirmesi

Hadis, tefsir ve tarih ile ilgili bilgilerin senedle verildiği kitapların kaynak araştırmaları konusunda yapılan çalışmalar, alana önemli katkılar sağlamaktadır. Bu meyanda tespit edilen ve incelenen bazı önemli çalışmalar sonraki satırlarda zikredilecektir. Tespit edilebildiği kadarıyla yeni dönemde hadis, rivayet tefsiri ve rivayet tarihi kitaplarıyla ilgili kaynak taraması yapan ilk kişi Alman oryantalist Heribert Horst'tur (ö. 2012). Horst, Mainz Üniversitesi'nde 1952 yılında Taberi (ö. 310/923) *Tefsir*'i ile ilgili hazırladığı "Die Gewärhsmänner im Korankommentar des Tabari. Ein Beitrag zur Kenntnis der Exegetischen Überlieferung im Islam" başlıklı tezinde Taberi'nin tefsirindeki kaynaklarını araştırmıştır. Mezkûr çalışma tam olarak yayımlanmamış

ancak Horst bir sonraki yıl 1953'te tezini özetleyerek "Zur Überlieferung im Korankommentar at-Tabaris" başlıklı bir makale neşretmiştir. Söz konusu makale Sabri Çap tarafından Türkçe'ye de çevrilmiştir.[3] Horst, Taberî'nin kendi tefsirinde daha eski müelliflerin eserlerini nasıl kullandığını incelerken Taberî'nin önceki asırlardan çok az sayıda kitabın tamamını kullandığını tespit etmiştir. Nitekim Taberî sadece beş farklı isnada Kur'an'ın bütün surelerindeki rivayetlerde yer vermiştir. Ona göre Taberî'nin elinde tam olarak mevcut olan eserlerin yalnızca belirli kısımlarını tefsirine aldığını kabul etmek için de bir sebep yoktur. Heribert Horst'un tespitine göre Taberî'nin elinde tam olarak mevcut bulunan ve onun kullanmış olma ihtimalinin olduğu kitaplar şunlardır: Ali b. Ebî Talha'nın (ö. 143/760) *Tefsîr*'i, Mücâhid'in (ö. 103/721) *Tefsîr*'i, Abdurrahmân b. Zeyd b. Eslem'in (ö. 182/798) *Tefsîr*'i, İbn İshâk'ın (ö. 151/768) *Kitâbü'l-Megâzî*'si ve muhtemelen İbn Sa'd'dan (ö. 230/845) rivâyet edilmiş olan bir eser. Horst'un tespitlerine göre diğer tüm yazılı kaynaklar ise Taberî'ye sadece kısmen rivayet edilmiştir. Bu kaynaklar genellikle hafızayı desteklemek amacıyla kaleme alınmış ders notları niteliğindedir.[4]

Fuad Sezgin'in *Buharî'nin Kaynakları Hakkında Araştırmalar* isimli çalışması 1956 yılında yayımlanmıştır. Müellif ilk önce Ebu Ubeyde'nin (ö. 209/824) *Mecazü'l-Kur'ân* adlı eserinin neşrini hazırlarken, Buhârî'nin (ö. 256/870) bu kitaptan istifade ve iktibas ettiğini tespit etmiştir. Buna binaen Sezgin, Buhârî'nin kendisinden önceki müellefatla münasebetlerini, yani onları kaynak olarak kullanmasını mezkûr eserinde incelemiştir.[5] Fuad Sezgin'in bu çalışmada ulaştığı neticeye göre Buhârî kendisinden önceki kaynaklardan geniş ölçüde yararlanmıştır.[6] Kitabın sonuna konulan lâhikada Buhârî'nin *Sahîh*'inde yer alan isnadlar onun hocalarına göre sıralanmıştır. Bu isnadlardan istifadeyle "bir râvinin Buhârî'nin kaynaklarından birinin sahibi mi, yoksa sadece kaynağın rivayet hakkını uhdesinde bulunduran kimse mi olduğunu" anlamak mümkündür.[7]

[3] Heribert Horst, "Taberî'nin Kur'an Tefsiri'ndeki Rivayetler", çev. Sabri Çap, *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi* 16/1 (2016), 309-328.
[4] Horst, "Taberî'nin Kur'an Tefsiri'ndeki Rivayetler", 327.
[5] Fuad Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları Hakkında Araştırmalar* (Ankara: OTTO Yayınları, 2019), 11.
[6] Ali Albayrak tarafından Fuad Sezgin'in kitabı hakkında bir değerlendirme neşredilmiştir. Ali Albayrak, *Buhârî'nin Kaynakları ve Fuad Sezgin* (İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2020).
[7] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 213.

Iraklı tarihçi Cevâd Ali (ö. 1987) 1950, 1951, 1955 ve 1961 yıllarında Mecelletü Mecma'ul-'ilmi'l-'Irâkî dergisinin dört farklı sayısında Taberî'nin *Târîh*'inin kaynakları hakkında makaleler yazmıştır. Mezkûr makalelerde Taberî'nin farklı bölümlerinde yer alan muhtelif kaynakları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu kaynakların hangi yazarlar ve eserler olduğu, bunların tarih yazımındaki yeri ve önemi gibi konulara değinilmiştir. Cevâd Ali, bazen bilginin tam olarak hangi eserden iktibas edildiği ile ilgili tespit yapmayıp daha çok bilginin asıl kaynağını bulmaya çalışmıştır. Buna göre haber isnadlı ise isnadda bulunan en eski eser sahibini bilgi kaynağı olarak kabul etmiştir. Mesela Kureyş'in nesebi konusunda Taberî, ez-Zübeyr b. Bekkâr'a (ö. 256/870) itimat etmiştir. Nitekim en-Nedîm'e (ö. 385/995) göre onun böyle çalışmaları vardır.[8] Fakat Cevâd Ali, Taberî'nin kaynaklarını araştırırken değişik yan bilgilerden elde ettiği malumatla Taberî'nin bazen en eski kaynaktan değil, kendisine daha yakın olan başka bazı eserlerden iktibas ettiğini söylemektedir. Örneğin ridde ile ilgili haberlerin asıl kaynağı Ebû Mihnef Lût b. Yahyâ'dır (ö. 157/773-74). Nitekim Ebû Mihnef'in bu konuda *er-Ridde* isimle eseri vardır, fakat Cevâd Ali'nin tespitlerine göre Taberî, bu eserden doğrudan almayıp Hişam b. Muhammed İbnü's-Sâib el-Kelbî'nin (ö. 204/819) eserinden nakletmiştir. Nitekim İbnül'l-Kelbî'nin Müseyleme el-Kezzâb'ın (ö. 12/633) riddesi ile ilgili bir eseri bulunmaktadır.[9] Ayrıca Cevâd Alî'nin 1964 yılında neşrettiği "Mevâridü Târîhi'l-Mes'ûdî" adlı makalesi de bulunmaktadır.[10] Cevâd Ali, 1933 yılında doktora eğitimi için Almanya'ya gitmiş ve Hamburg Üniversitesi'nde Mehdî üzerine çalıştığı "Der Mahdi der Zwölfer Schia und seine vier Sabire" adlı tezini 1939 yılında tamamladıktan sonra Bağdat'a geri dönmüştür.[11] Dolayısıyla onun bu kaynak çalışma merakını ve disiplinini Almanya'dan aldığı söylenebilir.

Ekrem Ziya el-Ömerî'nin 1968 ile 1973 yılları arasında hazırladığı *Mevâridü'l-Hatîbi'l-Bağdâdî fî Târîhi Bağdâd* adlı doktora tezi Hatîb el-Bağdâdî'nin (ö. 463/1071) "Târîhu Bağdat" isimli eseri hakkında isnadlarından hareketle yapılan bir kaynak araştırmasıdır. Ekrem el-Ömerî anılan araştırmasında Hatîb'in "Târîhu Bağdat" isimli kitabını inşa ederken yararlandığı ve ihmal ettiği kitapları tespit etmeye çalışmıştır. Bu sayede

[8] Cevâd Ali, "Mevâridü Târîhi't-Taberî", *Mecelletü Mecma'u'l-'ilmi'l-Irâkî* 8 (1961), 426; Muhammed b. İshâk en-Nedîm, *el-Fihrist*, thk. Rıza Teceddüd, ts., 123.
[9] Ali, "Mevâridü Târîhi't-Taberî", 429; en-Nedîm, *el-Fihrist,* 108.
[10] Cevâd Ali, "Mevâridu Târîhi'l-Mes'ûdî", *Mecelletü Sümer* 20/1-2 (1964), 1-48.
[11] Mustafa Fayda, "Cevâd Ali", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1993), 7/429.

Hatîb'in nasıl bir kaynak taraması yaptığını ve hangi eserlerden nasıl yararlandığını daha net bir şekilde ortaya koymayı amaçlamıştır. Böylece bu çalışma, hicri ilk beş asırda ilmi hareketin merkezinde yer alan tarih, edebiyat, hadis ve ricâl ilimleri alanlarındaki telif hareketine ışık tutmaktadır. Ekrem el-Ömerî'nin tespitine göre bazı müellifler hicri beşinci asırda bile bir kitaptan nakilde bulunurken kullandığı kitaba değil daha çok müellifine nispet etmektedirler.[12] Örneğin Hatîb el-Bağdâdî, İbn Ebî Hâtim er-Râzî'nin (ö. 327/938) *el-Cerh ve't-ta'dîl* isimli kitabını çokça kullanmasına rağmen yaptığı iktibasın mezkûr kitabından olduğunu oldukça nadir durumlarda belirtmiştir.[13] Diğer yerlerde ise genellikle sadece İbn Ebî Hâtim'in ismine atıf yapmıştır.

1990 yılında Necm Abdurrahman Halef, Beyhakî'nin (ö. 458/1066) *Sünen*'i üzerine bir kaynak araştırması yapmıştır. Halef ilk önce Beyhakî'nin bir şekilde tasrih ettiği kaynaklarını tespit ettikten sonra otuzbinden fazla olan isnadların beşte birini incelemiştir. Neticede Halef, Beyhakî'nin 169 kaynağını tespit ettiğini ancak onun kaynaklarının fiilen daha fazla olduğunu söylemektedir.[14] Araştırmacı, Beyhakî'nin bazı kaynakları üç veya dört sened ile kullandığını ispat etmiştir. Mesela Ebû Dâvud'in *Sünen*'inden kendisine ulaşan üç farklı sened ile rivayet etmiştir. Bunlar arasında doğu ve batıda meşhur olan iki nüshaya itimat etmiş, ancak üçüncü nüsha eksik olduğu için onu diğerlerine göre nadiren kullanmıştır.[15] Beyhakî bazen de bir kaynağın iki yazma nüshasını kullanmış olup nüshalar arasında tercih yapmıştır. Tayâlisî'nin (ö.204/819) *Müsned*'i ile Saffâr'ın (ö. 341/952) *Müsned*'ini bu şekilde kullandığı ispatlanmıştır.[16] Ayrıca Beyhakî'nin *Sünen*'i sayesinde kaybolan bazı kitapları tanıma imkânı elde edilmiştir. Mesela Zeyd b. Sâbit'in (ö. 45/665) *Ferâid* adlı eseri Beyhakî'de mevcutur.[17]

Harald Motzki (ö. 2019) 1991 yılında Abdürrezzâk es-San'ânî'nin (ö. 211/826-27) *Musannef*'i hakkında "The Musannaf of Abd al-Razzaq al-San'ani as a source of Authentic ahadith of the First Islamic Century" isimli bir makale yayımlamıştır.[18]

---

[12] Ekrem Ziya el-Ömerî, *Mevâridü'l-Hatîbi'l-Bağdâdî fî Târîhi Bağdâd* (Riyad: Dâru Taybe, 1985), 7.
[13] el-Ömerî, *Mevâridü'l-Hatîbi'l-Bağdâdî fî Târîhi Bağdâd*, 366.
[14] Necm Abdurrahman Halef, *Mevâridu'l-İmâmi'l-Beyhakî fî kitâbihi's-Süneni'l-Kübrâ* (Riyad: Mektebetu'r-Ruşd, 1990), 8.
[15] Halef, *Mevâridu'l-İmâmi'l-Beyhakî fî kitâbihi's-Süneni'l-Kübrâ*, 43.
[16] Halef, *Mevâridu'l-İmâmi'l-Beyhakî fî kitâbihi's-Süneni'l-Kübrâ*, 45.
[17] Halef, *Mevâridu'l-İmâmi'l-Beyhakî fî kitâbihi's-Süneni'l-Kübrâ*, 46.
[18] İlgili makale Bekir Kuzudişli tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Harald Motzki, "Hicrî I. Asırdaki Sahih Hadislerin Kaynağı Olarak Abdürrezzâk es-San'ânî'nin Musannef'i", çev. Bekir Kuzudişli, *Hadis Tetkikleri Dergisi* 5/1 (2007), 117-141.

Motzki'nin analizinde, 19. yüzyılın ikinci yarısından bu yana Batılı araştırmacıların, hadislerin metin içeriklerine odaklanarak, isnad zincirlerinin güvenilirliğini sorguladıkları belirtilmektedir. Ayrıca Abdürrezzak es-San'ânî'nin *Musannef* adlı eseri kaynak analizi için uygun bir çalışma olarak değerlendirilmektedir. Çünkü bu eser erken dönemdeki hadislerin derlendiği ve kaydedildiği önemli bir kaynaktır. Motzki araştırmasında Abdürrezzâk'ın *Musannef*'indeki tüm rivayetleri değil, örneklem metoduyla bunların %21'ini oluşturan 3810 rivayetin incelemesini yapmıştır. Bu örneklemden elde edilen verilere göre Motzki şu tespitleri yapmıştır: Metinlerin %32'si Ma'mer b. Râşid'den (ö. 153/770), %29'u İbn Cüreyc'den (ö. 150/767) ve %22'si de Süfyan es-Sevri'den (ö. 161/778) gelmektedir. Bunları %4 oranında İbn Uyeyne'nin (ö. 198/814) rivayetleri takip etmektedir. Geriye kalan metinlerin %13'ü ise yaklaşık 90 farklı râviden gelmekte olup, bu râvilerin her birinin katkısı %1 veya daha azdır. Dolayısıyla *Musannef*'te yer alan rivayetlerin büyük bir kısmı Ma'mer b. Râşid, İbn Cüreyc ve Süfyan es-Sevri gibi isimlerden gelmekte olup onların eserlerinden derlenmiştir. Motzki'ye göre Abdürrezzak'ın rivayetleri Ma'mer, İbn Cüreyc, Sevri ve İbn Uyeyne gibi dört ana hocaya keyfi olarak atfettiği varsayılırsa, bu rivayetlerin rastgele bir araya getirilmiş olması beklenir. Ancak, dört metin grubunun her birinin kendine özgü özellikleri vardır ve bu durum, rivayetlerin uydurma olmadığını göstermektedir.[19]

Şâkir Mahmûd Abdülmün'im İbn Hacer'in (ö. 852/1449) *el-İsâbe* adlı eseri üzerinde yaptığı genel araştırmasının bir bölümünü *el-İsâbe*'nin kaynaklarına ayırmıştır.[20] Ayrıca Mehmet Akif Koç 2001 yılında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde bir rivayet tefsiri olan İbn Ebî Hâtim'in *Tefsir*'inin kaynaklarını incelediği bir doktora tezi hazırlamıştır. Koç'un tespitlerine göre İbn Ebî Hâtim *Tefsir*'inde kendi görüşlerine hemen hemen yer vermemiş olup, sadece önceki tefsir rivayetlerini derlemeye odaklanmış ve bu konuda başarılı olmuştur.[21] İbn Ebî Hâtim'in tefsirinde rivayetlerin %74'ünün tâbiîn nesline dayandığı,[22] toplam rivayetlerin %18.5'inin İbn Abbâs'a (ö.

[19] Motzki, "Hicrî I. Asırdaki Sahih Hadislerin Kaynağı Olarak Abdürrezzâk es-San'ânî'nin Musannef'i", 119-120.
[20] Şâkir Mahmûd Abdülmün'im, *İbn Hacer el-'Askalânî - musannefâtuhû ve dirâsetün fî menhecihî ve mevâridihî fî kitâbihi'l-İsâbe* (Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 1997).
[21] Mehmet Akif Koç, *İsnâd Verileri Çerçevesinde Erken Dönem Tefsir Faaliyetleri-İbn Ebî Hâtim (ö.327/939) Tefsiri Örneğinde Bir Literatür İncelemesi* (Ankara: Ankara Üniversitesi, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Doktora, 2001), 159.
[22] Koç, *İsnâd Verileri Çerçevesinde Erken Dönem Tefsir Faaliyetleri*, 163.

68/687-88) isnad edildiği ve sahâbe tefsirinin %80'inin İbn Abbâs kaynaklı olduğu belirlenmiştir.[23] Sonuçta Koç, Horst'un Taberî tefsiri üzerinde yaptığı araştırma ile isnadlar üzerinde mukayese yaparak benzer oranların bulunmasından hareketle her iki tefsirin ortak kaynaklardan beslendiğini ortaya koymaktadır.[24]

Ayrıca Ekrem Ziya el-Ömeri'nin danışmanlığında İbn Asâkir'in (ö. 571/1176) *Târîhu Dımaşk* adlı eserinin kaynaklarını tespit etmek maksadıyla Talâl Saûd ed-Da'cânî doktora tezi hazırlamış ve bu tez 2004 yılında yayımlanmıştır.[25]

Daha yakın zaman diliminde Türkiye'de de bazı hadis kitapları üzerinde kaynak araştırmaları yapılmıştır. Mesela Mehmet Dinçoğlu Ebû Dâvud'un (ö. 275/889) *Sünen*'i üzerinde yaptığı kapsamlı araştırmasının bir kısmını onun kaynaklarına ayırmıştır. Dinçoğlu, Ebû Dâvud'un eserinde hocalarını toplam olarak 401 adet tespit etmiş, fakat *Sünen*'de yer alan rivayetlerin %65.41'inin 30 hocadan geldiğini, en fazla rivayet aldıkları arasında ise Müsedded b. Müserhed (ö. 228/843) ve Ka'nebî'nin (ö. 221/836) olduğunu belirlemiştir. Yine araştırmacının tespitlerine göre Ebû Dâvud'un rivayetlerini aldığı üç hocası cerh ifadeleriyle değerlendirilmiştir.[26]

Öte yandan *Sahîh-i Müslim* üzerinde yapılan bir kaynak çalışması Dilek Tekin tarafından 2015'te doktora tezi olarak savunulmuştur. Çalışma, *Sahih-i Müslim*'de geçen isnadlarda önce Müslim'in (ö. 261/875) hocaları arasında eser sahibi olanların tespit edilmesiyle başlar. Buna göre Müslim *Sahih* adlı eserinde doğrudan 150 civarında hocasından nakilde bulunmuştur. Bu hocaların 40'ının bizzat telif ettikleri eserleri vardır, fakat bunlar arasında yalnızca 30'unun hadisle ilgili eserleri bilinmektedir. Ne var ki bahse konu 30 hocanın eserlerinden sadece 10 tanesi günümüze ulaşmış ve neşredilmiştir.[27] Çalışmasında Tekin, günümüze ulaşan eserlerle Müslim'in *Sahih*'indeki rivayetlerin karşılaştırmalı bir analizini gerçekleştirmiştir.[28] Böylece o, yazılı ve sözlü rivayet meselesini teorik olarak tartışmadan metin mukayesesinden hareketle bazı sonuçlara ulaşmıştır. Yazılı kaynaklarla yapılan karşılaştırmalı analiz, Müslim'in hocalarından aldığı rivayetlerin güvenilirliği ve yazılı malzemenin hadis

[23] Koç, *İsnâd Verileri Çerçevesinde Erken Dönem Tefsir Faaliyetleri*, 161.
[24] Koç, *İsnâd Verileri Çerçevesinde Erken Dönem Tefsir Faaliyetleri*, 164.
[25] Talâl Saûd ed-Da'cânî, *Mevâridü İbni 'Asâkir fî Târîhi Dımaşk* (Medîne: el-Câmi'atü'l-İslâmiyye, 2004).
[26] Mehmet Dinçoğlu, *Ebû Dâvud'un Sünen'i (Kaynakları ve Tasnif Metodu)* (Ankara: TDV Yayınları, 2012), 438.
[27] Dilek Tekin, *Yazılı-Şifâhî Rivayet Bağlamında Müslim'in Eser Sahibi Hocalarından Rivayetleri* (İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2015), 480.
[28] Tekin, *Yazılı-Şifâhî Rivayet Bağlamında Müslim'in Eser Sahibi Hocalarından Rivayetleri*, 1.

rivayetlerinde nasıl kullanıldığı konusunda önemli bulgular sunmuştur. Ayrıca, yazılı ve şifahi rivayetlerin hadis ilminde nasıl birleştirilebileceği ve her iki yöntemin hadislerin doğruluğunu test etme sürecinde nasıl etkileşim içerisinde olduğu irdelenmiştir. Mesela yapılan isnad ve metin analizlerine göre, isnad zincirinde yer alan râvilerin güvenilir, hâfız, fakih, meşhur, imam, musannif gibi sıfatlara sahip olmaları durumunda, metinler arasındaki uyumun %90'ın üzerinde olduğu belirlenmiştir.[29]

Keza 2022 yılında savunulan Aziz Gökçe'nin hazırladığı *Tirmizî'nin Kaynakları – Tespit ve Değerlendirme* isimli doktora tezinde Tirmizî'nin (ö. 279/892) *Sünen* eserinin kaynakları detaylı bir şekilde incelenmiştir. Çalışma, Tirmizî'nin hangi hocalardan ve kaynaklardan hadis naklettiğini belirlemiş, eserdeki rivayetlerin güvenilirlik seviyelerini değerlendirerek Tirmizî'nin eserindeki hadislerin doğruluğunu ve bilimsel titizliğini ortaya koymuştur.[30]

Çalışmamızda, zikredilen kapsamlı araştırmalardan yararlanmış olmakla birlikte, özellikle Fuad Sezgin'in *Buhari'nin Kaynakları*, Heribert Horst'un Taberî'nin *Tefsir*'i üzerindeki çalışması, Ekrem Ziya el-Ömeri'nin *Târîhu Bağdat* ile ilgili eseri ve Harald Motzki'nin Abdürrezzâk'ın *el-Musannef*'i üzerinde yaptığı araştırma başta olmak üzere, bu alandaki önde gelen çalışmalardan derinlemesine istifade edilmiştir. Bu eserler, metodoloji ve kaynak kritiği açısından çalışmamıza zengin bir temel sağlamış ve genel olarak hadis ilminin derinliklerine inmemize olanak tanımıştır. Bu sayede, hadis literatürünün tarihsel gelişimini ve rivayetlerin kaynaklarını daha etraflıca analiz etme fırsatı elde edilmiştir.

Ayrıca Nesâî'nin kişiliği ve farklı eserlerindeki belli başlı meseleleri inceleyen birçok araştırma bulunmaktadır.[31] Bu çalışmalar, Nesâî'nin eserlerinin derinlemesine analizini

---

[29] Tekin, *Yazılı-Şifâhî Rivayet Bağlamında Müslim'in Eser Sahibi Hocalarından Rivayetleri*, 481.

[30] Aziz Gökçe, *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme* (Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2022), 662.

[31] Bunlar arasında dikkati çeken şu çalışmalar zikredilebilir: Ebü'l-Hayr Şemsüddîn Muhammed b. Abdirrahmân es-Sehâvî, *Buğyetü'r-râğibi'l-mütemennî fî hitmi'n-Nesâî*, thk. Abdülazîz b. Muhammed b. İbrâhîm (Riyad: Mektebetü'l-'Ubeykân, 1414); el-Hâdî b. Muhammed Rûşû, *el-İmâmü'n-Nesâî ve menhecuhû fi's-Sünen* (Tunus: Dâru Sahnûn, 2016); Fârûk Hammâde, "Mukaddime", *Amelü'l-yevm ve'l-leyle* (Müessesetü'r-Risâle, ts.); Mustafa Dönmez, *İmam Nesâî ve Cerh-Ta'dil Metodu* (Bursa: Bursa Uludağ Üniversitesi Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, 1998); Leyla Çetin, *Dizilişi Açısından Nesâî'nin Sünen'inde İhtilaflı Rivayetler ve Müslim'in Sahîh'i ile Karşılaştırılması* (İstanbul: İstanbul Üniversitesi Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, 2019); Muhammed Muhammedî en-Nûrstânî, *el-Medhal ilâ Süneni'l-İmâm en-Nesâî* (Kuveyt: Mektebü'ş-Şu'ûni'l-Fenniyye, 2008); Dehîl b. Sâlih el-Lehîdân, "Fennü'r-rivayeti 'inde'l-İmâmi'n-Nesâî fi's-Sünen bi kavlihi: ve zekera âhar", *Mecelletü Câmi'ati Ümmü'l-Kurâ ve'l-lugati'l-arabiyye ve âdâbihâ* 18/36 (1427), 133-230;

sağlamakta ve onun hadis ilmindeki yerini daha iyi anlamamıza yardımcı olmaktadır. Biz de bu araştırmalardan, özellikle Nesâî'nin hayatı ile ilgili bölümlerinde yararlandık, böylece onun kişisel ve ilmi yönlerini kısaca ele alma fırsatı bulduk.

Veli Aba, "Nesâî'nin (ö. 303/915) Şiîlikle İthamı", *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 18/1 (2018), 167-191.

1. BÖLÜM: NESÂÎ'NİN HAYATI, ESERLERİ VE *ES-SÜNEN* ADLI ESERİ

1.1. Nesâî'nin Hayatı

Bu bölüm Nesâî'nin hayatı, adı ve nisbesi, doğumu ve ailesi, rihleleri ile vefatı olmak üzere farklı başlıklar altında incelenecektir. Her bir başlık, onun kişisel ve ilmi gelişimine ışık tutan önemli detaylar sunmaktadır.

1.1.1. Nesâî'nin Adı ve Nisbesi

Nesâî'nin terceme-i hâlini veren kitaplar, adının Ahmed ve künyesinin Ebû Abdirrahmân olduğu konusunda ittifak etmişler, ancak babasının, dedesinin ve onlardan sonrakilerin isimleri konusunda ihtilaf etmişlerdir. Tespit edilebildiği kadarıyla bu konuda iki farklı ana görüş mevcuttur. Bunlar arasında daha meşhur olan, onun tam adının Ahmed b. Şu'ayb b. Alî b. Sînan b. Bahr b. Dînâr olduğu şeklindedir.[32] İkinci görüş ise onun babası ve babasının dedesinin adının Alî olduğu şeklindedir. Bu görüşe göre onun tam ismi şöyledir: Ahmed b. Alî b. Şu'ayb b. Alî b. Sînan b. Bahr b. Dînâr.[33] Farklı bir kayıt olarak İbn Ebî Hâtim er-Râzi (ö. 327/938) onu Ahmed b. Osman en-Nesâî şeklinde isimlendirmiştir.[34] Tespit edilebildiği kadarıyla sadece bu kaynakta Nesâî'nin babası Osman olarak kaydedilmiştir. Bu durumda, kitapta ortaya çıkan hata, muhtemelen yazım hatası veya müstensihlerin yanlışı olarak değerlendirilebilir. Abdurrahman İbn Ebi Hatim er-Râzi'nin, en-Nesâî'nin talebesi olması ve onunla yakından tanışıklığı göz önünde bulundurulduğunda, hatanın onun tarafından yapılmış

[32] Yûsuf b. Abdirrahmân Ebu'l-Haccâc el-Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl fî esmâi'r-ricâl*, thk. Beşşâr Avvâd Ma'rûf (Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 1992), 1/328; Şemsüddîn Ebû Abdillah Muhammed ez-Zehebî, *Tezkiratü'l-huffâz*, thk. Abdurrahmân b. Yahyâ el-Mu'allimî (Beyrut: Dâiratü'l-Ma'ârifi'l-Osmâniyye, 1374), 2/698; Tâcüddîn Abdülvehhâb es-Sübkî, *Tabakâtü'ş-Şâfi'iyye*, thk. Mahmûd Muhammed et-Tanâhî, Abdülfettâh Muhammed el-Hülv (Kahire: Dâru İhyâi'l-Kütübi'l-Arabiyye, 1413), 3/14; Ahmed b. Ali İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb* (Hindistan: Matba'atu Dâirati'l-Me'ârifi'n-Nizâmiyye, 1326), 1/36.

[33] Ebü'l-Abbâs Şemsüddîn Ahmed b. Muhammed İbn Hallikân, *Vefeyâtü'l-a'yân ve enbâü ebnâi'z-zamân*, thk. İhsan Abbas (Beyrut: Dâr Sâdir, 1900), 1/77; Ebü'l-Ferec Abdurrahmân b. Alî İbnü'l-Cevzî, *el-Muntezam fî târîhi'l-ümemi ve'l-mulûk*, thk. Muhammed Abdulkâdir Atâ, Mustafa Abdulkâdir Atâ (Beyrut: Dâru'l-Kutubi'l-'İlmiyye, 1992), 13/155; İsmail b. Ömer Ebu'l-Fidâ İbn Kesîr, *el-Bidâye ve'n-nihâye*, thk. Ali Şîri (Beyrut: Dâru İhyâi't-Turâsi'l-Arabî, 1988), 11/140; Hayruddîn b. Mahmûd ez-Ziriklî, *el-A'lâm* (Beyrut: Dâru'l-İlmi li'l-melâyîn, 2002), 1/171; Fuad Sezgin, *Târîhu't-türâsi'l-arabî* (Riyad: Câmi'atu'l-İmâm Muhammed b. Suûd el-İslâmiyye, 1991), 1/327.

[34] Abdurrahmân b. Muhammed İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl* (Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1953), 2/63.

olması düşük bir ihtimaldir. Bu nedenle hata, muhtemelen yazım sürecinde müstensihlerden kaynaklanmıştır.[35]

Nesâî nisbesini Nesâ beldesinden almıştır. Bu adla Horasan'a, İran'a, Hemedân'a ve Fezara'ya ait bir beldenin olduğu zikredilir. Ancak Ebû Abdirrahmân'ın nisbesindeki Nesâ beldesinin Horasan'a ait olduğu ileri sürülmüştür.[36]

Harita 1: Horasan Bölgesinin Haritası

Kaynak: Şevkî Ebû Halîl, *Atlasü'l-hadîsi'n-nebevî* (Dimeşk: Dâru'l-Fikr, 2005), 160.

Horasan bölgesi günümüzde İran, Afganistan ve Türkmenistan'ın bazı kısımlarını içine almaktadır. Nesâ ise Türkmenistan'da yer almaktadır.[37] Ruslar Nesâ şehrini 1882'de tamamen yok etmişler ve ondan sadece UNESCO tarafından dünya mirası içinde tescil edilen bazı kalıntılar ve kaleler kalmıştır. Bu kalıntıların birkaç kilometre uzağında günümüz Türkmenistan'ın başkenti Aşkabat bulunmaktadır.[38] Yâkût el-Hamevî (ö. 626/1229) Nesâ şehrinin isminin nereden geldiği hakkında ilginç bir nedenden bahseder. Onun zikrettiği olaya göre, Müslümanlar Horasan'a ulaştıklarında, yerel halkın durumdan haberdar olması üzerine çoğu kişi bölgeyi terk etmiş ve geriye sadece kadınlar kalmıştır. Müslümanlar bölgeye vardıklarında hiçbir erkeğin olmadığını görmüşler ve bu sebeple beldeyi kadınlar anlamına gelen "Nisa" şeklinde isimlendirmişlerdir. Ancak Yakût el-Hamevî mezkûr gerekçeyi kabul etmeyip bu olayı

[35] Rûşû, *el-İmâmü'n-Nesâî ve menhecuhû fi's-Sünen*, 42.
[36] Yâkût el-Hamevî, *Mu'cemü'l-büldân* (Beyrut: Dâr Sâdir, 1995), 5/282; Ebü'l-Hayr Şemsüddîn Muhammed b. Abdirrahmân es-Sehâvî, *el-Gâye fî şerhi'l-Hidâye fî 'ilmi'r-rivâye* (Kahire: Mektebetü Evlâdi'ş-şeyh li't-türâs, 2001), 254.
[37] Osman Çetin, "Horasan", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1998), 18/234.
[38] Rûşû, *el-İmâmü'n-Nesâî ve menhecuhû fi's-Sünen*, 44.

zikrettikten sonra şunu söyler: "Eğer bu doğru olsaydı ismin Nesâ değil Nisâ olması gerekirdi". Dolayısıyla ona göre Nesâ ismi Arapça değil başka bir dilden gelmiş olmalıdır. [39] Konuyla ilgili araştırma yapan Rûşû, Nesâ kelimesinin Farsça güneş ışığının girmediği yer manasına geldiğini söyler. Nisâ ise Farsça'da ölü hayvanların et ve kemikleri için kullanılır.[40] Belki de tarihte bu belde güneş ışığını çok almadığı için böyle isimlendirilmiştir. Yakut el-Hamevî (ö. 626/1229) kendi döneminde Nesâ'nın çok kötü bir çevre şartlarına sahip olduğunu, insanların aşırı terlediğini ve yazın orada kalanların çok azaldığını ifade etmiştir.[41] Öte yandan ondan yaklaşık üç asır önce bu şehre gelen İstahrî (ö. 340/951) ise, Nesâ'yı verimli, su ve meyve bahçeleriyle dolu, çok temiz bir şehir olarak tanımlar.[42] Bu farklı bilgiler göz önünde bulundurulduğunda mezkûr beldenin zamanla bir değişim geçirmesi muhtemeldir.

1.1.2. Nesâî'nin Doğumu ve Ailesi

Kaynakların verdiği bilgilere göre İmam Ebû Abdirrahman en-Nesâî hicrî 214 veya 215 yılında doğmuştur. Bu rakamlar, Nesâî'nin öğrencisi ve *Târîhu Mısır* adlı eserin yazarı İbn Yunus'un (ö. 347/958) ifadelerine dayanmaktadır.[43] Çoğu biyografi kaynağı Nesâî'nin hicri 215 yılında doğduğunu ileri sürse de, bu tarih tartışmaya açık kalmakta ve kesin olarak doğrulanamamaktadır. Zira Nesâî'nin kendisi de doğum tarihi konusunda emin değildi. O bir defasında kendisine doğum tarihi sorulunca "Benim 215 yılında doğmuş olmam kuvvetle muhtemeldir"[44] demiştir. Her ne kadar bazı kaynaklarda onun doğum tarihi 225 olarak zikredilse de[45] bu doğru olmamalıdır, çünkü Nesâî 15 yaşındayken hocası Kuteybe'nin yanına gitmiş, Kuteybe ise 240 yılında vefat etmiştir.

Ailesine ve özellikle anne ve babasına gelince elimizdeki kaynaklar bu alanda bize maalesef yardımcı olamamakta ve onlar hakkında bilgi vermemektedir. Belki de ailesi

[39] Yâkût el-Hamevî, *Mu'cemü'l-büldân*, 1995, 5/282.
[40] Rûşû, *el-İmâmü'n-Nesâî ve menhecuhû fi's-Sünen*, 44.
[41] Yâkût el-Hamevî, *Mu'cemü'l-büldân*, 1995, 5/282.
[42] Ebû İshâk İbrahim b. Muhammed el-İstahrî, *el-Mesâlik ve'l-memâlik* (Kahire: el-Hey'etü'l-'âmme li kusûri's-sekâfe, ts.), 154.
[43] İbn Hallikân, *Vefeyâtü'l-a'yân*, 1/78.
[44] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 1/38.
[45] Salâhuddîn Halîl es-Safedî, *el-Vâfî bi'l-vefeyât* (Beyrut: Dâru İhyâi't-turâsi'l-arabî, 2000), 6/256.

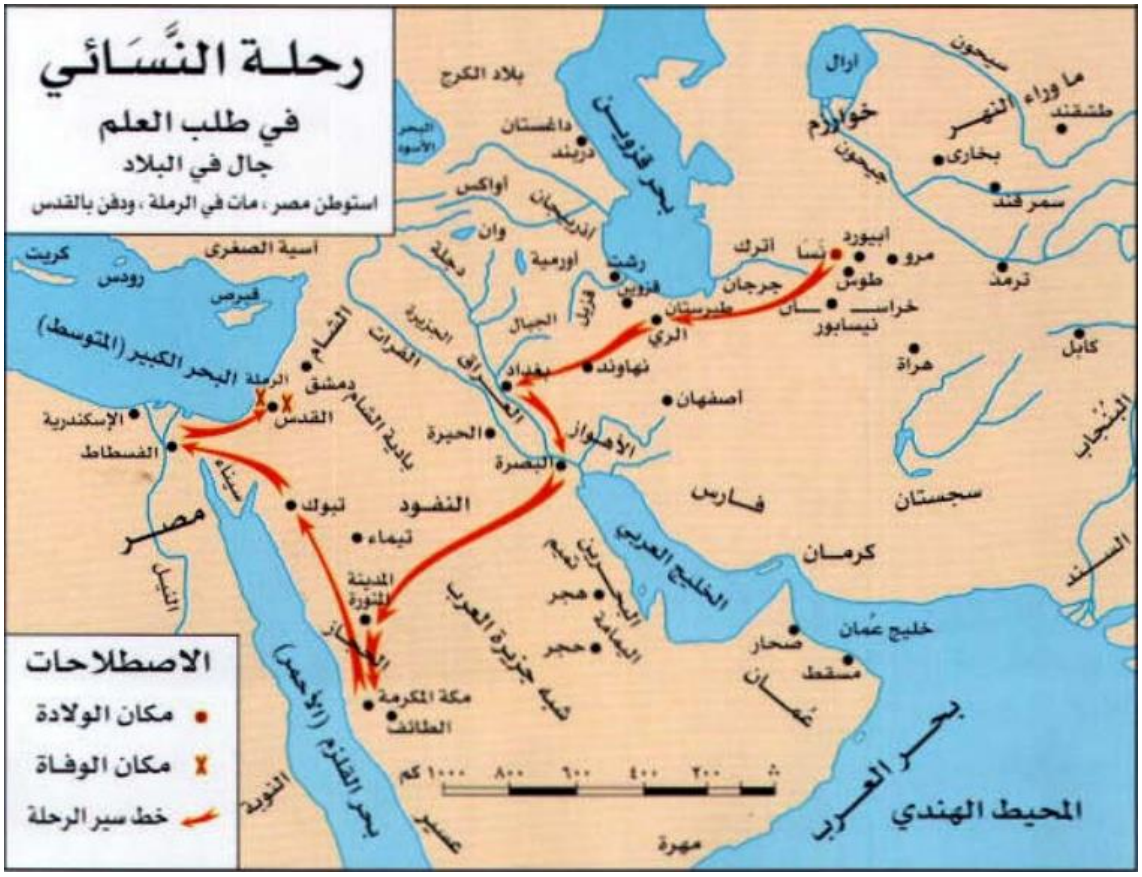
sıradan insanlardı, ancak soyundan ve atalarının isimlerinden Arap bir aileye mensup olduğu tahmin edilmektedir.[46]

1.1.3. Nesâî'nin Rihleleri

Kaynaklardaki bilgilere göre Nesâî ilim yolculuğuna (rihle) on beş yaşında zamanının büyük hadis âlimlerinden olan Kuteybe b. Sa'îd'in yanına Belh yöresine giderek başladı. Ondan bahseden eserlerde malumat verilmese de bundan önce o, okuma, yazma, Kur'an ezberleme gibi gerekli temel bilgileri kendi bölgesinde almış olmalıdır. Nesâî, 230 yılında Horasan'a gittikten sonra bir yıl iki ay Kuteybe'nin yanında kaldı.[47] Büyük ihtimalle bu onun ilk ilim yolculuğuydu. Nesâî, Horasan'da Kuteybe'den sonra İshâk b. Râhuye (ö. 238/853) ve Süveyd b. Nasr (ö. 240/855) gibi diğer Horasanlı muhaddislerle de görüşmüştür. Nitekim 245 yılına kadar vefat eden hocalarına bakıldığında onların Horasan'a veya Horasan'a yakın olan bölgelere mensup oldukları veya oraya rihle yaptıkları müşahede edilmektedir.[48] Öyle görünüyor ki Nesâî, Bağdat ve Kûfe gibi diğer bölgelerdeki 230 ile 241 yılları arasında vefat eden muhaddislerle buluşma fırsatını kaçırmış, bu yüzden Yahya b. Ma'în (ö. 233/848), Alî b. el-Medînî (ö. 234/848-49), Ahmed b. Hanbel (ö. 241/855) ve onların akranı olan başka muhaddislere talebelik yapamamıştır. İşte bu sebeple onlardan vasıtayla rivayette bulunmuştur. İbnü'l-Cevzî (ö. 597/1201), Nesâî'nin gittiği yerleri; Nîşâbur, Bağdat, Merv, Kazvin, Irak, Şam ve Mısır şeklinde sıralamaktadır.[49] Hocalarının vefat tarihleri ve diğer bazı bilgiler dikkate alındığında Nesâî'nin rihlelerinin şu sırayla olduğu tahmin edilmektedir: Horasan, Merv, Nîşâbur, Irak, Basra, Küfe, Cezire (Anadolu), Şam, Hicaz, Mısır.[50] 243-244 yılları civarında Mısır'a giderek oradaki hocalardan istifade etmiştir.[51] Onun ilk gelişinde mi yoksa daha sonraki yıllarda geldiğinde mi Mısır'a yerleştiği kesin olarak bilinmese de, hayatının büyük bir kısmını Mısır'da geçirdiği ve orada kadılık görevi de

[46] Hammâde, "Mukaddime", 14.
[47] Şemsüddîn Ebû Abdillah Muhammed ez-Zehebî, *Târîhu'l-İslâm ve vefeyâtu'l-meşâhîr ve'l-a'lâm*, thk. Beşşâr Avvâd Ma'rûf (Beyrut: Dâru'l-Garbi'l-İslâmî, 2003), 7/59.
[48] Hammâde, "Mukaddime", 15.
[49] İbnü'l-Cevzî, *el-Muntezam fî târîhi'l-ümemi ve'l-mulûk*, 13/155.
[50] Ebû Abdirrahmân Ahmed b. Şu'ayb en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân Ahmed b. Şu'ayb b. Ali en-Nesâî ellezîne semi'a minhum ve zikru'l-mudellisîn*, thk. eş-Şerîf Hâtim b. 'Ârif el-Avnî (Mekke: Dâr 'Âlemü'l-fevâid, 1423), 8.
[51] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 10.

yaptığı bilinmektedir.[52] Bununla birlikte Nesâî Mısır'a yerleştikten sonra da ilim ve cihat amacıyla rihleler yapmaya devam etmiştir. 283 yılında Bizanslara karşı savaşmak için Tarsus'a gitmiş,[53] 302 yılında ise Hac niyetiyle Mısır'dan Şam ve Filistin'e geçmiştir. Nitekim son rihlesi olan bu Hac yolculuğu esnasında 303 yılında vefat ettiği bilinmektedir.[54]

Harita 2: Nesâî'nin Rihleleri

Kaynak: Şevkî Ebû Halîl, *Atlasü'l-hadîsi'n-nebevî* (Dimeşk: Dâru'l-Fikr, 2005), 15.

Yukarıdaki haritada Nesâî'nin kendi bölgesi olan Horasan'daki Belh ve Merv'e yaptığı rihleleri gösterilmemiştir. Ayrıca el-Cezîre ve Anadolu bölgesine olan rihlelerine de işaret edilmemiştir.

Nesâî'nin hal tercemesinin Hâkim en-Nîsâbûri'nin (ö. 405/1014) *Târîhu Nîşâbur*'unda, er-Râfi'î'nin (ö. 623/1226) *Târîhu Kazvîn*'inde, İbn Asâkir'in (ö. 600/1203) *Târîhu Dımaşk*'ında, İbnü'n-Neddâr'ın (ö. 643/1245) *Târîhu Bağdat* zeylinde ve İbn Yûnus'un

[52] Ebu'l-Kâsım Süleymân b. Ahmed et-Taberânî, *el-Mu'cemü's-sağîr*, thk. Muhammed Şekûr (Beyrut: el-Mektebü'l-İslâmî, 1985), 1/48.
[53] Hammâde, "Mukaddime", 22; en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 10.
[54] Ebû Sa'îd Abdurrahmân b. Ahmed İbn Yûnus es-Sadefî, *Târîh* (Beyrut: Dâru'l-Kutubi'l-'İlmiyye, 1421), 2/24.

(ö. 347/958) *Târîhu Mısır*'ında bulunması mezkûr yerlere rihleler yaptığı için şaşırtıcı değildir. Dolayısıyla Nesâî'nin hayatının seyahatlerle dolu olması ve bu kadar çok beldeyi dolaşmış olması, onun hayatının anılan tarih ve biyografi eserlerinde yer almasının başlıca nedenidir.

1.1.4. Nesâî'nin Vefatı

Nesâî'nin son seyahati ve vefatı ile ilgili farklı rivayetler bulunmaktadır. Birinci rivayete göre Mısır'da âlimlerin ve kadıların Nesâî'yi kıskanmaları üzerine o Remle'ye veya Dımaşk'a gitmiştir. Orada kendisine Muaviye'nin faziletleri hakkında rivayet sorulunca Nesâî, Muaviye'nin fazileti hakkında kendi mesmûâtında sahih bir hadis bulunmadığı için bu konuda rivayet etmekten kaçınmış, bunun üzerine halk tarafından mescitte darbedilmiştir. Bu olayın ardından hasta haldeyken "Beni Mekke'ye götürün" demiş ve Mekke'ye götürülmüş, nihayet orada vefat edip defnedilmiştir.[55] İkinci rivayeti ise Nesâî'nin öğrencisi olan İbn Yûnus anlatmıştır. Buna göre Nesâî 302 yılının Zilkade ayında Mısır'dan ayrılmış, 303 yılında Safer ayının 13'ü Pazartesi günü Filistin'de vefat etmiştir.[56] Buna benzer olarak İbn Nukta (ö. 629/1231), Muhammed b. Sa'dûn el-Abderî'den (ö. 524/1130) naklen Nesâî'nin 303 yılında Remle'de vefat ettiğini ve Beytü'l-Makdis'te defnedildiğini söylemektedir.[57]

İbn Yûnus, hocasının ölüm tarihini tam olarak belirterek ayını ve gününü net bir şekilde ifade etmiştir. Bu nedenle onun ifadeleri daha güvenilir kabul edilebilir, çünkü o, hocasının durumu hakkında en iyi şekilde bilgi sahibiydi. Ayrıca İbn Yunus'un Nesâî'nin defnedildiği yeri belirtmemiş olması, farklı rivayetleri birleştirme ihtiyacını ortaya koymaktadır. Buna göre, hocasının Filistin topraklarında Remle'de vefat ettiği ama vasiyetine binaen Mekke'ye nakledilip defnedildiği veya koşullar nedeniyle vasiyetine uyulamayarak Beytü'l-Makdis'te gömüldüğü söylenebilir.[58] Zira Remle Beytü'l-Makdis'e yaklaşık 45 kilometrelik bir mesafededir.[59]

---

[55] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 1/38; el-Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, 1992, 1/339.
[56] İbn Yûnus es-Sadefî, *Târîh*, 1421, 2/24; el-Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, 1992, 1/340; ez-Zehebî, *Tezkiratü'l-huffâz*, 2/701.
[57] Muhammed b. Abdülganî İbn Nukta el-Bağdâdî, *et-Takyîd li ma'rifeti ruvâti's-Süneni ve'l-Mesânîd* (Hindistan: Dâiratü'l-Ma'ârifi'l-Osmâniyye, 1983), 1/154.
[58] Dönmez, *İmam Nesâî ve Cerh-Ta'dil Metodu*, 18; Rûşû, *el-İmâmü'n-Nesâî ve menhecuhû fi's-Sünen*, 62.
[59] Sâmî es-Sakkâr, "Remle", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2007), 34/560.

1.2. Nesâî'nin Hocaları ve Öğrencileri

Tespitlerimize göre *es-Sünenü's-Suğrâ*'da Nesâî'nin istifade ettiği hocalarının sayısı 321'dir.[60] Hatim el-'Avnî'nin tespitlerine göre Nesâî'nin diğer kitaplarındakilerle birlikte bütün hocalarının sayısı 457'dir.[61] Ancak bu, günümüze ulaşan eserlerden hareketle isimleriyle bilinen hocalarının sayısıdır. Nesâî'nin çeşitli bölgelerde dolaşmış olması göz önünde bulundurulduğunda daha fazla hoca ile karşılaşmış olabileceği tahmin edilebilir.

Nesâî'nin uzun yaşaması ve bütün ömrünü ilmi yaymak için harcaması nedeniyle öğrencileri sayılamayacak kadar çok olmuştur. Hicri olarak 87 yıl ömür sürmüş, küçük yaştan itibaren hadis için seyahat etmiş, dördüncü yüzyıla ulaşmış ve hayatının son demlerinde kendisinden daha hafız kimse olmadığından dolayı talebeler Nesâî'nin yanına hadis alma maksadıyla rihleler yapmışlardır. Sehâvî (ö. 902/1497), Nesâî'nin öğrencilerinden ismen 64'ünü zikretmiş ve bunlardan 11'ini *es-Sünenü'-s-suğrâ*'nın râvileri olarak tanımlamıştır.[62] Mizzî (ö. 742/1341) öğrencilerinden 57 kişi saymaktadır.[63] Bu listedeki isimlerin nisbelerine bakıldığında çoğunluğun Mısırlı olduğu, ardından Dımaşklı öğrencilerin geldiği ve diğer bölgelerden de birkaç öğrencinin bulunduğu görülmektedir. Önde gelen öğrencilerinin bazıları şunlardır:

- *Müstehrec* sâhibi Ebû Avâne Ya'kûb b. İshâk el-İsferâyînî (ö. 316/928)
- Hanefî âlim Ahmed b. Muhammed Ebu Ca'fer et-Tahâvî (ö. 321/933)
- Arap dili ve tefsir âlimi Ebû Ca'fer Ahmed b. Muhammed en-Nehhâs (ö. 338/949)
- *es-Sünenü's-Suğrâ*'nın diğer râvisi Nesâî'nin oğlu Abdülkerîm b. Ahmed en-Nesâî (ö. 344/955)
- *Târîhu Mısır* eserinin müellifi Abdurrahman b. Ahmed b. Yûnus es-Sadefî (ö. 347/958)
- Müsnidü Dımaşk olarak bilinen İbrâhim b. Muhammed Ebû İshâk el-Kureşî (ö. 349/960)
- Hadis âlimi İbn Hibbân el-Büstî (ö. 354/965)

---

[60] İkinci bölümde hocaları hakkında detaylı inceleme verilecektir. Ayrıca Ek2'de hocaların listesi de mevcuttur. Rûşû araştırmasında *Sünen*'de Nesâî'nin hocalarının sayısını 362 olarak tadat etmektedir, fakat liste vermediği için maalesef bir karşılaştırma yapma imkânı olmamıştır. Bk. Rûşû, *el-İmâmü'n-Nesâî ve menhecuhû fi's-Sünen*, 67.

[61] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 12. (nâşirin mukaddimesi)

[62] es-Sehâvî, *Buğyetü'r-râğib*, 133.

[63] el-Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, 1992, 1/329.

- Muhaddisü Mısır olarak bilinen ve kendisinden İbn Mende (ö. 395/1005) ve Dârekutnî'nin (ö. 385/995) rivayet ettiği Hamza b. Muhammed Ebu'l-Kâsım el-Kinânî (ö. 357/968)
- *es-Sünenü's-Suğrâ*'yı Endülüs'e ulaştıran Muhammed b. Muaviye el-Kurtubî (ö. 358/969)
- Hadis âlimi Süleymân b. Ahmed Ebu'l-Kâsım et-Taberânî (ö. 360/971)
- *es-Sünenü's-Suğrâ*'yı bize ulaştıran râvisi Ahmed b. Muhammed Ebu Bekir İbnü's-Sünnî ed-Dîneverî (ö. 364/974)
- *el-Kâmil fî du'afâi'r-ricâl* adlı eserin müellifi İbn Adî el-Curcânî (ö. 365/975)
- *es-Sünenü'l-Kübrâ*'nın râvisi İbn Hâyeveyh olarak tanınan Muhammed b. Abdullâh en-Nîsâbûrî (ö. 366/976)
- Öğrencileri arasında en son vefat eden Ebyed b. Muhammed el-Mısrî (ö. 377/977)[64]

Ebu Abdirrahmân en-Nesâî sadece bir hadis âlimi değildir. Aynı zamanda İbnü'l-Cezerî'nin (ö. 833/1429) kendisini *Gâyetü'n-nihâye fî tabakâti'l-kurrâ*'da kıraat âlimi saydığı bir kârîdir ve kıraat ilminde en az iki öğrencisi bulunmaktadır.[65]

1.3. Nesâî'nin Eserleri

Nesâî, hadis literatürünün geliştiği ve çeşitli ilimlerde tasnif edilen eserlerin ortaya çıktığı bir dönemde yaşamıştır. Zamanındaki ilmî faaliyetlere özellikle hadis alanında, râviler konusunda, Kur'an'la ilgili meselelerde ve ibadet ile fıkıh konularında büyük katkılarda bulunmuştur. Ancak onun eserlerini öne çıkaran özellik, söz konusu eserler ile hadisler arasındaki bağlantıdır. O, Kur'an-ı Kerim'i tefsir ederken, sahabenin faziletlerinden bahsederken, ibadetleri, gece ve gündüz amellerini ele alırken ve fıkhî meseleleri incelerken bunları her zaman hadisler üzerinden yapmıştır. Dolayısıyla o, her şeyden önce bir muhaddistir. Bu yüzden eserlerinin çoğu hadis ve hadis ilimleriyle ilgilidir. Aşağıda ana konularına göre düzenlemiş şekilde Nesâî'nin eserleri sıralanmıştır.

1.3.1. Kur'an-ı Kerim ile İlgili Eserleri

- *Tefsîrü'l-Kur'ân*[66]

[64] Rûşû, *el-İmâmü'n-Nesâî ve menhecuhû fi's-Sünen*, 94-97.
[65] Ebü'l-Hayr Şemsüddin İbnü'l-Cezerî, *Gâyetü'n-nihâye fî tabakâti'l-kurrâ* (Kahire: Mektebetü İbn Teymiyye, 1351), 1/61.

- *Fedâilu'l-Kur'ân*[67]

Bu iki kitabın ayrı kitaplar mı yoksa *es-Sünenü'l-Kübrâ*'nın bir bölümü mü olduğu tartışmalıdır. Bazılarına göre, daha makul olan görüş, Nesâî'nin bunları ayrı olarak yazdığı ve daha sonra *Sünen*'e uygun yerlere eklediğidir.[68] Zerkeşî (ö. 794/1392) de *Fedâilu'l-Kur'ân* adlı eserinin açık bir şekilde müstakil eser olduğunu ifade etmektedir.[69] Ancak *Tefsîru'n-Nesâî* adlı eseri tahkik edenler, bu eserin *Sünen*'in bir bölümü olduğu kanaatine varmışlardır.[70]

1.3.2. Hadis ve Hadis İlmi ile İlgili Eserleri

Nesâî'nin hadis ve hadis ilmi ile ilgili eserlerinden bazıları şunlardır:

- *el-Müctebâ* veya diğer adıyla bilinen *es-Sünenü's-Suğrâ*
- *es-Sünenü'l-Kübrâ*
- *'Amelü'l-yevm ve'l-leyle*
- *ed-Du'afâ ve'l-metrûkîn*
- *el-Künâ*
- *Tesmiyetü meşâyihi'n-Nesâî*
- *et-Temyîz*
- *Kitâbü't-Tabakât*
- *Tesmiyetü men lem yervi anhu gayru raculin vâhid*
- *el-İhve ve'l-ehavât mine'r-ruvât*
- *Müsnedü hadîsi Mâlik b. Enes*
- *Müsnedü hadîsi'z-Zührî*
- *Müsnedü hadîsi Şu'be*
- *Müsnedü hadîsi Süfyân es-Sevrî*
- *Müsnedü hadîsi İbn Cüreyc*
- *Müsnedü hadîsi Fudayl b. 'İyâd ve Dâvud et-Tâî ve Müfaddal b. Mühelhel*
- *Müsnedü hadisi Yahya b. Sa'îd el-Kattân*

---

[66] Ebû Abdirrahmân Ahmed b. Şu'ayb Nesâî, *Tefsîrü'n-Nesâî*, thk. Sabri b. 'Abdilhâlik eş-Şâfi'î, Seyyid b. Abbâs el-Celîmi (Beyrut: Muessetu'l-Kütübi's-sekâfiyye, 1990).
[67] Ebû Abdirrahmân Ahmed b. Şu'ayb Nesâî, *Fedâilu'l-Kur'ân*, thk. Fârûk Hammâde (Beyrut: Dâru İhyâi'l-ulûm, 1992).
[68] Hammâde, "Mukaddime", 74.
[69] Ebû Abdillah Bedrüddîn Muhammed ez-Zerkeşî, *el-Burhân fî 'ulûmi'l-Kur'ân*, thk. Muhammed İbrahim (Kahire: Dâru İhyâi'l-Kütübi'l-Arabiyye, 1957), 1/432.
[70] Nesâî, *Tefsîrü'n-Nesâî*, 1/96.

- *Müsnedü Alî b. Ebî Tâlib*
- *Kitâbü'l-İğrâb*
- *el-Cerh ve't-ta'dîl*

1.3.3. Farklı Konulardaki Eserleri

- *Hasâisu Alî*
- *Fedâilü's-Sahâbe*
- *Menâsikü'l-hac*
- *Tesmiyetü fukahâi'l-emsâr min ashâbi Rasûlillâh sallallahu ʿaleyhi ve sellem ve men beʿdehüm min ehli'l-Medîne*[71]

1.4. Nesâî'nin *es-Sünenü's-Suğrâ* Adlı Eseri

Nesâî'nin en meşhur eseri *es-Sünenü's-suğra*'dır. Bu isim Süyûtî (ö. 911/1505),[72] Kettânî (ö. 1927)[73] ve Ömer Rızâ Kehhâle (ö. 1987)[74] tarafından kullanılmıştır.[75] Bu da daha hacimli ilk tasnifi olan ve *es-Sünenü'l-kübrâ* olarak bilinen kitabından ayırmak için kullanılan bir isim olmalıdır. Kitabın asıl ismi ise bazı yerlerde *el-Müctenâ*[76] olarak zikredilse de daha çok *el-Müctebâ* olarak geçmektedir. Nitekim *Sünen*'in bazı bâblarının isimlerinde *el-Müctebâ* ismi zikredilmiştir.[77] Ayrıca Ebû Ali el-Gassânî (ö. 498/1105),[78] İbnü'l-Esîr (ö. 606/1210)[79] ve Zehebî (ö. 748/1348)[80] başka bir eserinde

---

[71] Nesâî'nin eserleri hakkında daha detaylı bilgi için bk. Hammâde, "Mukaddime", 28-38; Mustafa Dönmez, *İmam Nesâî ve Cerh-Ta'dil Metodu* 36-43; Rûşû, *el-İmâmü'n-Nesâî ve menhecuhû fi's-Sünen*, 80-93.

[72] Ebu'l-Fadl Celâlüddîn Abdurrahmân es-Süyûtî, *Hüsnü'l-muhâdara fî târîhi Mısır ve'l-Kâhire*, thk. Muhammed Ebû'l-Fadl İbrâhim (Kahire: Dâru İhyâi'l-Kütübi'l-Arabiyye, 1967), 1/349.

[73] Ebû Abdillâh Muhammed b. Ca'fer el-Kettânî, *er-Risâletü'l-müstetrafe li-beyâni meşhûri kütübi's-sünneti'l-müşerrefe*, thk. Muhammed ez-Zemzemî (Beyrut: Dâru'l-Beşâiri'l-İslâmiyye, 2000), 32.

[74] Ömer Rıza Kehhâle, *Mu'cemü'l-mu'ellifîn: Terâcimü musannifi'l-kutubi'l-'Arabiyye* (Beyrut: Mektebetü'l-Müsennâ, ts.), 1/244.

[75] Ebû Bekir, *el-İmâmu'n-Nesâî ve kitâbuhü'l-Müctebâ*, 44.

[76] Zehebî, *Siyeru a'lâmi'n-nübelâ*, 14/131. Zehebî mezkûr yerde *el-Müctenâ*'yı Nesâî'nin değil, İbnü's-Sünnî'nin eseri olarak değerlendirmektedir. *el-Müctenâ*, *ictenâ*'nın ism-i mef'ûlüdür. *İctenâ* ise meyveleri toplamak anlamına gelmektedir. Ebu'l-Fadl Cemâlüddîn Muhammed İbn Manzûr, *Lisânü'l-Arab* (Beyrut: Dâr Sâdir, 1414), 14/156. Dolayısıyla bu isimlendirmeden hareketle sanki *es-Sünenü'l-kübrâ*'da olan rivayet meyvelerinin toplandığı ve bir araya getirildiği söylenebilir.

[77] Bâbın ismi şu şekildedir: **مَا جَاءَ فِي كِتَابِ الْقِصَاصِ مِنَ الْمُجْتَبَى مِمَّا لَيْسَ فِي السُّنَنِ** . Buradaki mezkûr ifadenin, kitabın râvisinin kullanımı olma ihtimali de bulunmaktadır. Nesâî, "Kasâme", 48-49.

[78] İşbîlî, *Fehrese*, 155.

[79] Mübârek b. Muhammed İbnü'l-Esîr el-Cezerî, *Câmiu'l-usûl fî ehâdîsi'r-resûl*, thk. Abdülkâdir el-Arnaût (Mektebetü'l-Halvânî, 1389), 1/197.

[80] Şemsüddîn Ebû Abdillah Muhammed ez-Zehebî, *Tezkiratü'l-huffâz*, thk. Abdurrahmân b. Yahyâ el-Mu'allimî (Beyrut: Dâiratü'l-Ma'ârifi'l-Osmâniyye, 1374), 3/940. ez-Zehebî mezkûr yerde de *el-Müctebâ*'yı Nesâî'nin değil, İbnü's-Sünnî'nin eseri olarak değerlendirmektedir.

kitabın adını *el-Müctebâ* olarak zikretmişlerdir. Günümüze ulaşan yazma nüshaların çoğunda da bazı ziyadeleriyle beraber *el-Mücteba* ismi yazılmıştır.[81] Nesâî *es-Sünenü'l-kübrâ*'yı kaleme aldıktan sonra Remle emiri ona bu kitaptaki hadislerinin tamamının sahih olup olmadığını sormuştur. Nesâî, *Kübrâ*'daki hadislerin tamamının sahih olmadığını söyleyince bu sefer Remle emiri ondan sadece sahih hadisleri ihtiva eden bir tasnif yapmasını istemiştir. Bunun üzerinde Nesâî "seçilmiş hadisler" anlamına gelen *el-Müctebâ*'yı kaleme almıştır. Fakat sonuçta *es-Suğrâ* da sadece sahih hadisleri içermemekte, eserde bir miktar illeti beyan edilen hadisler bulunmakta, hatta muhtemelen açtığı bâbta başka hadis bulamadığı için Nesâî, münker olarak nitelediği çok az hadis de zikretmektedir.[82] Dolayısıyla Nesâî'nin *el-Müctebâ*'yı tasnif etmesinde sadece sahih hadisleri seçmek gibi bir kastının olmadığı, daha ziyade ihtisar maksadı güttüğü söylenebilir.[83] Mesela *el-Kübrâ*'da "Sıyâm" bölümünün ilk yarısındaki sahih ve illetli hadisler *el-Müctebâ*'da da yer almaktadır. Yarısından sonra olan hadislerin ise hiçbiri *es-Suğrâ*'da bulunmamaktadır. Diğer taraftan *es-Sünenü'l-kübrâ*'da bulunmayan ama *el-Müctebâ*'da olan el-Îmân ve şerâi'uhû adlı bir kitâb da bulunmaktadır. Her ne kadar İşbîlî mezkûr kitabın da *el-Kübrâ*'da yer aldığını nakletse[84] de günümüze ulaşan yazma nüshalarında bulunmamaktadır.[85] Dolayısıyla *el-Müctebâ*'yı tam anlamıyla sadece *es-Sünenü'l-kübra*'nın ihtisarı olarak kabul etmek doğru olmayıp büyük ölçüde ona dayanan fakat az da olsa bazı ilavelerin yapıldığı kısmen farklı bir kitap olduğu söylenebilir.[86]

---

[81] Ebû Abdirrahmân Ahmed b. Şu'ayb en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ el-ma'rûf bi's-Süneni's-Sugrâ* (Kahire: Dâru't-Te'sîl, 2012), 1/70. (Tahkik komisyonunun tespitidir).
[82] Nesâî, "Kat'u's-sârik", 15.
[83] Ebû Bekir, *el-İmâmu'n-Nesâî ve kitâbuhü'l-Müctebâ*, 72.
[84] İşbîlî, *Fehrese*, 154.
[85] Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 1/77.
[86] Erdinç Ahatlı - Selvi Raif Murad, "Ebû Dâvud, Tirmizî ve Nesâî: Üç Sünen Kitabının Birbirlerine Üstünlüğü ile İlgili İddialar ve Rivayet Kaynakları Açısından Bir Değerlendirme", *Kocaeli İlahiyat Dergisi* 7/1 (2023), 38-39. İki kitabın yazma nüshalarına dayanarak *el-Müctebâ*'da bulunan ve *el-Kübrâ*'da olmayan 260 hadis tespit edilmiştir. Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 1/77. (Tahkik komisyonunun açıklamasıdır).

2. BÖLÜM: NESÂÎ'NİN KAYNAKLARI – *SÜNEN*'İNDE RİVAYETTE BULUNDUĞU HOCALARI

Türkiye'de bir hadis kitabının kaynaklarını araştıran ilk çalışma M. Fuad Sezgin tarafından yapılmıştır. Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları* isimli teziyle sonraki araştırmacılara örnek teşkil etmiştir. Onun araştırmasını esas alarak Mehmet Emin Özafşar ve Dilek Tekin tarafından *Sahih-i Müslim*, Mehmet Dinçoğlu tarafından *Sünen-i Ebû Dâvûd* ve Aziz Gökçe tarafından *Sünen-i Tirmizî* üzerinde benzer çalışmalar yapılmıştır. Çalışmaların her birinin farklı olumlu ve olumsuz yanlarının bulunmasıyla beraber Fuad Sezgin'in kullandığı metodu tam olarak uyguladıkları söylenemez. Genel olarak araştırmacılar sadece musannifin hocalarını takip ederek kaynaklarını bulmaya çalışmışlardır. Elbette bir hadis kitabının kaynakları araştırıldığı zaman ilk başlayacağımız kişiler müellifin hocalarıdır. Fakat ondan sonra, Fuad Sezgin'in yaptığı gibi senedlerini takip ederek hocalarının hocaları da tespit edilmesi gereken bir husustur. Bu şekilde onun eklerinde bulunan şemaları ile bir hocanın *Sahih-i Buhârî*'de bulunan bütün rivayetlerini bir araya getirerek Buhârî'nin asıl kaynağı hocası mı yoksa hocasından sadece rivayet hakkını almış ve asıl kaynağı daha eskiye mi dayanmaktadır, sorusu cevap bulacaktır. Bu araştırmanın sonunda da ek olarak Nesâî üzerinde yapılan aynı şemalar konulmaya çalışılacaktır.

Fuad Sezgin tek bir rivayetin kaynağını bulmak için şu metodu önermektedir: Eğer musannif iki hocasından bir hadis naklediyorsa ve hocalarının hocası ve rivayet zincirinde ondan sonraki isimler aynı ise o zaman büyük ihtimalle musannifin başvurduğu kaynak hocaları değil, hocalarının hocasının kitabı veya notlarıdır. Sezgin'in Buhârî'den verdiği örnek şudur: Buhârî – Yayha b. Bükeyr ve Ebû Sâlih – Leys – Ukayl – İbn Şihâb… Bu durumda Buhârî'nin kullandığı kaynağın Leys'in eseri olduğu ve Buhârî'nin hocalarının o kaynağın râvisi durumunda olduğu tahmin edilebilir. Tek bir rivayet olmadığı halde, yani bir konuda anlam olarak yakın rivayetlerin incelendiği durumda ise müellifin bir hocasından gelen ve ondan sonra farklı isimlerle devam eden rivayet zincirleri araştırıldığında musannifin kaynağının kendi hocası olma ihtimali daha büyüktür. Fuad Sezgin, bu ikinci durumu gösteren Buhârî'nin hocası olan

Abdullah b. Muhammed el-Müsnedî'den (ö. 229/844) Tefsîr bölümünde yaptığı peş peşe üç rivayeti örnek olarak vermektedir.[87]

Fakat Fuad Sezgin bir rivayet kitabının kaynakları araştırıldığı zaman daha kapsamlı bir neticeye ulaşmak için şu yolu öneriyor: Bütün rivayet zincirleri fişlenip müellifin hocaları bakımından aynı zincirler bir araya getirilir. Eğer ittifak sadece musannifin hocasında ise yani sadece sonuncu râvide ise o zaman onu kaynak olarak kabul etmemiz daha makul görünür. Ondan sonraki râviler ise bu kaynağın malzemesini ifade eder. Bir eserin bütün rivayetlerini fişlediğimiz zaman şu resim karşımıza da çıkabilmektedir: Müellifin hocasında değil de ikinci, üçüncü veya daha yukarıdaki bir râvide rivayet zincirleri ittifak ederlerse o zaman dağılımdan önceki ismi kaynağın sahibi olarak düşünmek daha isabetli olacaktır. Bu durumda kaynak ile müellif arasındaki isimler o kaynağın râvileri konumundadır.[88]

Ne var ki bu metot bazı durumlarda verimli bir işlev görmeyebilir. Zira sonuncu râviden yani hocadan tek bir rivayet geliyorsa o zaman rivayet zincirlerinde dağılım olmadığından bu metot kullanılamaz hale gelmektedir. Hatta bize göre bir hocanın iki veya üç rivayeti bile olsa kesin bir neticeye ulaşmak zordur. Çünkü bu gibi durumlarda rivayet zincirlerinde yeterli dağılma müşahede edilemez ve destekli yan bilgilerin olmadığı durumlarda rivayet zincirinde olan her isim kaynak konumunda olabilmektedir.

Diğer taraftan eğer müellifin hocası rivayet zincirlerinde ortak nokta ise o zaman araştırılan kitabın kaynağı hem müellifin hocası hem de hocasının hocaları olabilmektedir. Bunun gibi durumlarda hocalarıyla ilgili başka bilgi de aramak gerekmekte, yani hocanın kaynaklarda daha çok musannif olarak mı veya râvi olarak mı geçtiğinin araştırılması gerekmektedir.[89]

Bir eserin kaynaklarını araştırma musannifin hocalarını esas alarak yapılması dışında başka bir metot da izlenebilir. O da şudur: Araştırılan eserin rivayet zincirlerinde bulunan ve bilinen bir kitap sahibi olan râvilerin hepsini bir araya getirmek ve rivayet zincirlerinde musannif ile bu kitap sahibi olan kişi arasındaki aracı râvileri tespit etmektir. Bütün rivayetleri toplandığında eğer musannif ve kitap sahibi olan kişi arasında bir veya az tarik bulunursa o zaman musannifin bu kitap sahibinin eserinden

[87] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 100.
[88] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 101.
[89] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 101.

faydalanmış olma ihtimali daha büyüktür. Eğer musannif ve kitap sahibi olan kişi arasında daha fazla tarik bulunuyorsa o zaman musannif direkt olarak kitap sahibi olandan iktibas etmeyip kendi hocalarının nüshalarından veya kitaplarından istifade etmiş olmaktadır.[90]

Zikrettiğimiz bu hususlar dikkate alınarak Nesâî'nin *Sünen*'i tarafımızdan araştırılmıştır. Tespit edebildiğimiz kadarıyla *Sünen*'de 6814 sened bulunmaktadır. Bu sayıyı tespit ederken kullandığımız Abdülfettah Ebû Gudde'nin (ö. 1997) tahkiki olan nüshada 5758 hadis bulunmaktadır. Bu farklılık şu hususta kaynaklanmaktadır. Araştırmamızda bizim için önem arz eden seneddir. Dolaysıyla biz her senedi ayrı olarak değerlendirmeyi tercih ettik. Buna göre bir hadis tahvil veya farklı sebeplerden dolayı bazen iki, bazen de daha fazla senedi içerdiği için sened sayısı hadis sayısından daha fazla çıkmıştır.

Yukarıda zikrettiğimiz hususlarla beraber her şeyden önce Nesâî'nin hocalarını tanıtmak ve farklı açılardan onları incelemek gerekmektedir. Tabi olarak bunu incelemeye çalıştığımızda ilk odaklanacağımız husus *Sünen*'de hocalarının toplam sayısı olacak ve ondan sonra bu sayıyı diğer hadis kitaplarının hocaların sayısı ile kıyaslanacaktır. İkinci odak noktamız her hocanın *Sünen*'de rivayetlerinin sayısı olacaktır. Ondan sonra hocaların cerh tadil durumları, yaşadıkları bölgeler, vefat tarihleri, Nesâî'nin onlardan rivayette bulunduğu zaman kullandığı edâ sîgaları, hocalarının eser sahibi veya râvisi durumu üzerinde durulacaktır. Bu noktada son olarak incelenecek husus Kütüb-i Sitte içerisinde diğer beş kitapla müşterek hocaları ve Nesâî'nin tek başına rivayet ettiği hocalarıdır.

Nesâî *Sünen*'inde 6814 senedi 321 hocadan nakletmektedir. Ortalama olarak her hocaya 21.23 sened düşmektedir. Fakat ayrıntılarına daha sonra girdiğimizde görüleceği üzere her hocadan aynı şekilde istifade etmemiştir. Kitabın yarısına yakın 3324 rivayeti sadece 15 hocadan nakletmekte ve kalan 3491 rivayeti diğer 306 hocasından ve az da olsa muallak olarak rivayet etmektedir. Bu sayılar kendi kendine bir şey ifade edemeyebilir. Bunları diğer Kütüb-i Sitte kitapları üzerinde yapılan araştırmalarla kıyasladığımızda bir fark olup olmadığı mülahaza edilebilmektedir.

[90] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 104.

İbnü's-Salâh'a (ö. 643/1245) göre Buhârî'nin *Sahîh*'inde mükerreriyle birlikte 7275 hadis bulunmakta, İbn Hacer'e göre de bu sayı 7397'dir.[91] Fuad Sezgin, araştırmasında verdiği şemalar ve rakamlardan hareketle rivayetlerin sayısı 6950 olarak hesaplanmıştır.[92] Verilen şemalardan hareketle de Buhârî'nin hocaların sayısı da 293 olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla ortalama olarak her hocaya 23.72 sened düşmektedir. İlginç olan husus şudur ki yine Buhârî'nin en fazla rivayet ettiği 15 hocasından 3412 rivayet nakletmektedir. O da hemen hemen kitabın yarısına tekabül etmektedir. Kalan 3538 rivayet diğer 278 hocasından nakletmiştir.

Sahîh-i Müslim adlı eserde ne kadar rivayet içerdiği çok farklı ve birbirlerini uzak sayılardan bahsedilmektedir. Tekrarlarıyla birlikte verilen rakamlar şudur: Wensinck'e (ö. 1939) göre 7581, İbn Salah'a göre 7275, Ahmed b. Seleme'ye göre bu sayı 12000'dir.[93] Wensinck ve İbn Salâh'ın verdikleri rakamlar birbirlerine yakındır. Onların kastettikleri şey büyük ihtimalle mükerreriyle birlikte hadisin sayısıdır. Bilindiği gibi Müslim *Sahîh*'inde diğerlerine göre daha fazla tahvil kullanmaktadır ve bir hadis için farklı senedlerini gösterme çabası içerisindedir. Dolayısıyla 12000 rakamı Zehebî'nin (ö. 748/1348) de takdir ettiği gibi belki farklı senedlerin sayısıdır.[94] Dilek Tekin de araştırmasında bu rakamı esas olarak almaktadır.[95] Müslim'in *Sahîh*'indeki hocaları konusunda da birbirlerinden farklı rakamlar mevcuttur. Zehebî uzun bir liste vererek, sonunda Müslim'in *Sahîh*'inde kendilerinden rivayet ettiği hocaları 220 olarak zikretmektedir.[96] Listede verilen isimlerini saydığımızda 214 olarak tespit ettik.[97] Bu konuda yeni yapılan iki çalışmada da hocalar ile ilgili farklı rakamlar verilmektedir. Mehmet Emin Özafşar çalışmasında ilk önce Müslim'in *Sahîh*'inde kendilerinden

---

[91] M. Yaşar Kandemir, "el-Câmu's-sahîh", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1993), 7/115.

[92] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 215-313. Bu rakam Fuad Sezgin'in araştırmasında somut olarak bulamadığımız için sonunda konulan I. Lahikada Buhârî'nin hocalarının rivayet sayıları tarafımızdan toplanmıştır ve sonunda bu rakam çıkmıştır. Birinci ve ikinci baskıda bu rakamlarda bazı farklılıklar bulunmaktadır. Farklılık bulunduğu zaman Buhârî'nin *Sahîh*'inde kontrol ederek doğrusunu bulmaya çalıştık. Her sayıyı kontrol edemediğimiz için sadece bazı yerlerde Fuad Sezgin'in verdiği Buhârî'nin hocaların bazı rivayetlerinin sayısı da tarafımızdan birkaç rivayet ile farklılık gösterebilmektedir. Bu farklılık nüsha farklılıklardan kaynaklanabileceği gibi çalışmanın 1950-lerde yapılmış olması sebebiyle her bilgi fişlenerek ve yazılarak yapılmış olmasından da kaynaklanabilmektedir. Yine de bizim mukayesemiz için bu rakam esas alınacaktır.

[93] M. Yaşar Kandemir, "el-Câmu's-sahîh", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1993), 7/124.

[94] Şemsüddîn Ebû Abdillah Muhammed ez-Zehebî, *Siyeru a'lâmi'n-nübelâ*, thk. Şu'ayb el-Arnaût, vd. (Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 1982), 12/566.

[95] Tekin, *Yazılı-Şifâhî Rivayet Bağlamında Müslim'in Eser Sahibi Hocalarından Rivayetleri*, 480.

[96] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 12/561.

[97] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 12/558.

rivayet ettiği hocaları yaklaşık 135[98] olarak zikretmekte, makalenin sonunda 135 hoca liste olarak verilip bazı hocalardan Müslim'in kaç rivayetinin olduğuna dair rakamlar verilmektedir.[99] Dilek Tekin ise hocaların sayısını takriben 150 olarak zikretmektedir.[100] O, araştırmasının konusu gereğince daha çok Müslim'in eser sahibi ve özellikle de günümüze ulaşan eser sahibi hocaları ile ilgilenmiştir. Biz toplam rivayetleri 12000 ve hocaların sayısını 150 olarak kabul ettiğimizde her hocaya ortalama olarak 80 rivayet düşmektedir. Müslim'in en çok rivayette bulunduğu ilk 15 hocanın rivayet sayısı yaklaşık 7550'dir ve bu sayı toplam rivayetlerin %63'üne tekabül etmektedir.

Ebû Dâvûd'un *Sünen*'inde olan hadisler hakkında 4800'den 5274'e kadar farklı rakamlar zikredilmektedir.[101] Fakat senedlerin sayısı 6151 olarak tespit edilmiştir. Hocaların sayısı da aynı araştırmada 401 olarak belirlenmiştir.[102] Dolayısıyla ortalama olarak her râviye 15.34 rivayet düşmektedir. Ebû Dâvûd'un kendilerinden en fazla rivayet ettiği 15 hocasının rivayet sayısı 3082'dir.[103] Kalan 3069 rivayeti diğer 386 hocasından rivayet etmiştir.

Sünen-i Tirmizî'de farklı nüshalara göre 3956'ten 4300'e kadar farklı rakamlar tespit edilmiştir. Rivayet (sened) sayısı olarak ise 5009 tespit edilmiştir. Bu rivayetleri Tirmizî 211 hocadan nakletmektedir.[104] Ortalama olarak her hocaya 23.74 hadis düşmektedir. Tirmizî en önde gelen 15 hocasından 3351 rivayeti[105] *Sünen*'inde nakletmektedir. Bu da toplam rivayet sayısının %66.9'una tekabül etmektedir. Kalan 1658 rivayet yani rivayetlerin %33.1'i diğer 196 hocadan nakledilmektedir.

Aşağıdaki tabloda beş kitabın toplam rivayet sayıları ve bu rivayetlerin kaç hocadan nakledildiği bilgileri verilmektedir.

---

[98] Mehmet Emin Özafşar, "Rivâyet İlimlerinde Eser Karizması ve Müslim'in el-Câmiu's-Sahîh'i", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 39 (1999), 296.
[99] Özafşar, "Rivâyet İlimlerinde Eser Karizması ve Müslim'in el-Câmiu's-Sahîh'i", 345.
[100] Tekin, *Yazılı-Şifâhî Rivayet Bağlamında Müslim'in Eser Sahibi Hocalarından Rivayetleri*, 480.
[101] M. Yaşar Kandemir, "es-Sünen", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2010), 38/145.
[102] Mehmet Dinçoğlu, *Ebû Dâvud'un Sünen Adlı Eseri, Kaynakları ve Tasnif Metodu* (Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2008), 104.
[103] Dinçoğlu, *Ebû Dâvud'un Sünen Adlı Eseri, Kaynakları ve Tasnif Metodu*, 391.
[104] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 286.
[105] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 286.

Kitap	Rivayet (Sened) Sayısı	Hoca Sayısı	Ortalama Olarak Her Hocaya Düşen Rivayet Sayısı
Buhârî	6950	293	23.72
Müslim	12000	150	80
Ebû Dâvûd	6151	401	15.34
Tirmizî	5009	211	23.74
Nesâî	6814	321	21.23

Tablo 1: Kütüb-i Hamse Toplam Rivayet (Sened) Sayısı ile Müelliflerin Hocalarının Sayısı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Sayı olarak en az rivayet içeren kitap Tirmizî'nin *Sünen*'i olup en fazla olanı ise Müslim'in *Sahîh*'idir. Hatta Müslim'de diğerlerine göre rivayet sayısının iki kat civarında daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durum Müslim'in kitabında kullandığı metot ile açıklanabilir. Bu kitaplar içinde senedde en çok tahvil kullanan kişi Müslim'dir. Yine Müslim bazı yerlerde bir hadisin farklı senedlerini peş peşe vermekte ve sonunda tek bir metin zikretmekle yetinmektedir.[106] Böylece onun kitabında senedlerin sayısı artmıştır.

Bu beş kitabın yazılma sebepleri ve müelliflerinin metotları ve şartları faklı olduğu için rakamların ve oranların farklılık arz etmesi normal bir durum olarak görülmelidir. Buna rağmen Buhârî, Ebû Dâvûd ve Nesâî'de kullanılan rivayetlerin sayısı birbirlerine yakındır. Hatta Buhârî ve Nesâî'de bu rakam hemen hemen aynıdır. Dolayısıyla Nesâî'nin az da olsa diğerlerine göre daha sonra vefat etmiş olması kitabında rivayet sayısı açısından bir farklılık oluşmamaktadır. Diğer kitaplardaki farklılık ise yazılan dönem ile ilişkili değil, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi büyük ihtimalle müelliflerinin metotlarına ve rivayet kullanım tarzlarına bağlıdır. Hatta ortalama olarak her hocaya düşen rivayet sayısı açısından Müslim ve Ebû Dâvûd dışında diğer kitaplarda da oranlar birbirine çok yakındır. Buhârî, Tirmizî ve Nesâî'de görüldüğü gibi bu oran yirminin az üzerindedir.

Müslim'in rivayetlerinin fazlalığı ve hocalarının azlığı ise şöyle izah edilebilir. O daha çok eski kaynaklara başvurmuş ve onların rivayet hakkına sahip olan hocalarının

[106] Özafşar, "Rivâyet İlimlerinde Eser Karizması ve Müslim'in el-Câmiu's-Sahîh'i", 296.

aracıyla almıştır. Öte taraftan diğer musannifler eski kaynakların yanında daha çok kendi hocalarının notlarına veya yazma nüshalara müracaat etmişlerdir.

Fuad Sezgin, Buhârî ve Müslim'in, Ma'mer b. Râşid'den (ö. 153/770) aldıkları rivayetlerin mukayesesini yapmıştır. Onun tespitlerine göre Buhâri, Ma'mer'in hadislerini 20'den fazla tarik ile rivayet ederken Müslim ise sadece 5 tarikten rivayet etmektedir. Bundan dolayı da Sezgin'e göre Buhâri daha çok kendi hocalarına ait olan kitaplardan istifade etmişti. Müslim ise eski kitaplara daha çok vakıf olduğu için onları kullanmıştır.[107] Ma'mer'in hadisleri Nesâî'de 50'den fazla tarik ile rivayet edilmektedir.

2.1. Hocaların Rivayet Sayılarına Göre Dağılımı

Yukarıda zikrettiğimiz 6814 rivayeti Nesâî *Sünen*'inde 321 hoca aracılığıyla nakletmektedir. Nesâî senedini verirken hocaların ismini, künyesini ya da nesebini vermektedir. Sadece tek bir yerde Nesâî ahberana's-sikatu ifadesini kullanarak hocasının adını zikretmemiştir.[108] Bu durumda sadece es-sika diye işaret ettiği hocasından sonra isnadda Hammâd b. Mes'ade (ö. 202/817) gelmektedir. Nesâî bu rivayet dışında *Sünen*'inde Hammâd'ın 7 rivayetini daha nakletmiştir. Bu yedi rivayeti şu hocaları aracılığıyla yapmıştır; İshâk b. Râhûye'den (ö. 238/853)[109] ve Ubeydullâh b. Sa'îd el-Yeşkurî'den[110] (ö. 241/855), ikişer rivayet, Abdullah b. Muhammed el-Kuraşî[111] (ö. 256/870), Muhammed b. Beşşâr el-'Abdî[112] (ö. 252/866) ve Hârûn b. Abdillah el-Bezzâz'dan[113] (ö. 243/857) birer rivayet nakletmiştir. Bu beş kişi ile ilgili Nesâî'nin değerlendirmesi şu şekildedir: İshâk b. Râhûye – İmamlardan biridir[114], Ubeydullâh b. Sa'îd el-Yeşkurî – sikatun me'mûn[115], Abdullah b. Muhammed el-Kuraşî – lâ be'se

---

[107] Fuad Sezgin, "Hadis Musannefatının Mebdei ve Ma'mer b. Râşid'in Cami'i", *Türkiyat Mecmuası* 12/0 (1955), 122-124.
[108] Nesâî, "Muzâra'a", 2 (No. 3883).
[109] Nesâî, "Talâk", 28 (No. 3446); Nesâî, "Eymân ve'n-Nüzûr", 42 (No. 3852).
[110] Nesâî, "Tetbîk", 7 (No. 1040); Nesâî, "Zîne", 44 (No. 5183).
[111] Nesâî, "İsti'âze", 33 (No. 5489).
[112] Nesâî, "Tahrîmu'd-dem", 14 (No. 4066).
Bu rivayet Abdülfettâh Ebû Gudde tahkikinde ve bazı yazma nüshalarda şu şekilde başlar: **حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَشَّارٍ، وحَدَّثَنِي حَمَّادُ بْنُ مَسْعَدَةَ قَالَا.** Bu durumda Hammâd b. Mes'ade sanki Nesâî'nin hocası durumunda olmakta ki bu imkânsızdır, çünkü Hammâd, Nesâî'nin doğumundan en az 13 yıl önce vefat etmiştir. Bazı yazma nüshalarında "vav" silinmiştir veya üstünde bir çizgi konulmuştur. *Sünenü'l-Kübrâ*'da da "vav" yoktur ve doğru olan da bu şekildedir. Ebû Abdirrahmân Ahmed b. Şu'ayb en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ el-ma'rûf bi's-Süneni's-Sugrâ* (Kahire: Dâru't-Te'sîl, 2012), 6/525; Ebû Abdirrahmân Ahmed b. Şu'ayb Nesâî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, thk. Hasan Abdülmun'im Şelebi (Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 2001), 3/443.
[113] Nesâî, "Buyû'",96 (No. 4679).
[114] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 62.
[115] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 66.

bihî[116], Muhammed b. Beşşâr el-'Abdî - lâ be'se bihî[117] ve Hârûn b. Abdillah el-Bezzâz – sika[118]. Görüldüğü gibi bu beş hocasından iki kişi Nesâî tarafından sika olarak nitelenmiştir.

Nesâî ahberana's-sikatu diyerek bu beş kişiden birini mi, sika olarak nitelenen iki kişiden birini mi yoksa ismini zikretmek istemediği başka bir hocasını mı kastettiğini, kesin olarak tespit etmek mümkün değildir. el-İsyûbî de mübhem olarak zikredilen bu hocanın kim olduğunu tespit edememiştir.[119] Nesâî aynı rivayeti *Kübrâ*'sında da mezkûr şekilde vermiştir. Fakat bize göre Nesâî daha yakın ihtimalle belli olmayan bir sebepten dolayı hocasının ismini zikretmek istememiştir. Dolayısıyla Nesâî'nin ekte verdiğimiz hocalarının listesinde ismini "bilinmeyen" bir hoca olarak zikrettik.

Burada Nesâî'nin *Sünen*'inde 50 ve 50'den daha fazla rivayet naklettiği hocaları aşağıdaki tabloda görülebilir. Listenin tamamı ise ek olarak verilmiştir.

Sıra	Hocanın İsmi	Vefat Yılı	*Sünen*'de Rivayet Sayısı
1	Kuteybe b. Sa'îd es-Sekafî	240	722
2	İshâk b. Râhûye el-Mervezî	238	387
3	Amr b. Ali el-Fellâs	249	333
4	Süveyd b. Nasr el-Mervezî	240	223
5	Muhammed b. el-Müsennâ el-Anezî	252	221
6	Muhammed b. Beşşâr el-Abdî	252	213
7	Muhammed b. Abdila'lâ el-Kaysî	245	167
8	el-Hâris b. Miskîn el-Ümevî	250	163
9	İsmâîl b. Mes'ûd el-Cahderî	248	157
10	Ali b. Hucr es-Sa'dî	244	151
11	Muhammed b. Seleme el-Murâdî	248	121
12	Muhammed b. Mansûr el-Huzâ'î	252	121
13	Ahmed b. Süleymân er-Ruhâvî	261	119
14	Ya'kûb b. İbrâhîm el-Abdî	252	116
15	Ubeydullâh b. Sa'îd el-Yeşkürî	241	110
16	Mahmûd b. Gaylân el-Adevî	239	89

[116] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 68.
[117] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 55.
[118] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 59.
[119] Muhammed b. Alî b. Âdem el-İsyûbî el-Vellevî, *Zehîratü'l-'ukba fî şerhi'l-Müctebâ* (Mekke: Dâr Âli Burûm, 2003), 31/139.

17	Hennâd b. es-Serî et-Temîmî	243	78
18	Amr b. Osmân el-Kuraşî	250	74
19	Hârûn b. Abdillâh el-Bezzâz	243	69
20	Süleymân b. Seyf et-Tâî	272	68
21	Amr b. Mansûr en-Nesâî	241-250	68
22	Muhammed b. Abdillâh el-Muharrimî	253-259	67
23	Humeyd b. Mes‘ade es-Sâmî	244	62
24	İshâk b. Mansûr el-Kevsec	251	61
25	Ahmed b. Amr el-Kuraşî	250	61
26	Muhammed b. Abdillah el-Mukrî	256	60
27	Muhammed b. İsmâîl b. Uleyye	264	58
28	Yûnus b. Abdila‘lâ es-Sadefî	264	56
29	İbrâhîm b. Ya‘kûb es-Sa‘dî	259	55
30	Muhammed b. Râfi‘ el-Kuşeyrî	245	55
31	Ziyâd b. Eyyûb et-Tûsî	252	50
	Toplam		4355

Tablo 2: Nesâî’nin *Sünen*’inde 50 ve 50’den Daha Fazla Rivayet Naklettiği Hocaları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Tabloda görüldüğü gibi bütün hocaları arasında sadece %10’u rivayetlerin %64’ünü nakletmektedir. Bu hocaların çoğunu ayrı ayrı inceleyeceğiz. Nesâî, kalan 2459 hadisi ise diğer 290 hocasından nakletmektedir ve bunların az bir kısmı muallak olarak verilmiştir.

Rivayet sayıları	Hocaların sayıları	Toplam
1’er	62	62
2’şer	42	84
3’er	30	90
4’er	18	72
5’er	11	55
6’şar	12	72
7’şer	9	63
8’er	10	80
9’ar	10	90
10’ar	9	90
11’er	5	55
12’er	6	72
13’er	9	117
14’er	4	56
15’er	5	75
16’şar	4	64
17’şer	1	17
18’er	5	90
19’ar	3	57
20’şer	3	60
21’er	5	105
23’er	5	115
24’er	3	72
25’er	1	25
26’şar	2	52
29’ar	1	29
31’er	2	62
32’şer	1	32
33’er	1	33
34’er	2	68
37’şer	1	37
38’er	1	38
40’ar	1	40

45'şer	1	45
46'şar	1	46
47'şer	1	47
48'er	2	96
49'ar	1	49
	Muallak	47
	Toplam	2459

Tablo 3: Nesâî'nin Hocalarından Aldığı Rivayet Sayıları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Verilen bütün bu bilgilerden hareketle Nesâî'nin *Sugrâ*'sında kendisinden hadis aldığı hocaların sayısının tablo 1'de verilen diğer dört kitapla mukayese edildiğinde rakamların birbirine yakın olduğunu söylemek mümkündür. Keza rivayetlerin dağılımında da aşırı fark eden bir durum görülmemektedir. Hepsinde rivayetlerin yarısından fazlası hocalarının az bir kısmına dayanmaktadır.

2.2. Hocalarının Cerh-Ta'dîl Durumları

Bir kitabın güvenilir olup olmayacağı konusunda fikir edinebilmek için musannifin doğrudan kaynakları olan hocalarının cerh-ta'dîl durumlarının da incelenmesi gerekmektedir. Nesâî önemli bir hadis musannifi olmasının yanı sıra aynı zamanda cerh ta'dil âlimi olarak da tanınmaktadır. Nitekim birinci bölümde zikredildiği gibi onun bu konuda farklı eserleri mevcuttur. Bu sebeple hocalarıyla ilgili ilk olarak Nesâî'nin değerlendirmeleri önem arz etmektedir. Dolayısıyla önce bu değerlendirmeleri göz önünde bulundurarak bir liste hazırlayıp ondan sonra bu konuda en kapsamlı ve en kullanışlı eser olan İbn Hacer'in *Tehzîbu't-Tehzîb* adlı eserindeki değerlendirmelere göre liste vereceğiz. Nesâî'nin değerlendirmelerinin çoğu İbn Hacer tarafından *Tehzîb*'te zikredilmiştir. Fakat biz onları Nesâî'nin *Tesmiyetü meşâyihi Ebî Abdirrahmân* adlı kendi eserinden almayı tercih ettik. Az da olsa Nesâî bazı hocalarıyla ilgili cerh-ta'dîl bilgisini vermemiştir.

Sıra	Nesâî'nin Cerh-Ta'dil Lafzı	Hoca Sayısı	Rivayet Sayısı
1	İmam	1	387
2	Sika Me'mûn Hâfız	1	151
3	Sika Me'mûn	12	1302
4	Sika Hâfız	4	371
5	Sika Sebt Me'mûn	1	68
6	Sika	134	2594
	Ara Toplam	**153**	**4873**
7	Lâ be'se bihî	119	1640
8	Sadûk	6	18
9	Sadûk, Lâ be'se bihî	4	84
10	Sâlih	11	87
11	Sâlih, Lâ be'se bihî	1	5
12	Sâlih, Sadûk	1	13
	Ara Toplam	**142**	**1847**
13	Leyse bi kavî	1	2
14	Suveylih	1	2
	Ara Toplam	**2**	**4**
15	Beyân edilmemiş	23	42
16	Mübhem isim	1	1
	Toplam	**321**	**6767**

Tablo 4: Nesâî'nin Kendi Hocalarıyla İlgili Değerlendirmeleri ve Onların Rivayetleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Tabloda görüldüğü gibi Nesâî'nin *Sünen*'inde hadis naklettiği hocaların yarısına yakını yani 153 hoca Nesâî tarafından yüksek derecede ta'dîl lafızlarıyla tevsik edilmişlerdir. Bunlardan naklettiği rivayet sayısı ise 4873 olup toplam rivayetlerin %72'sine tekabül etmektedir. Dolayısıyla bazı âlimlerin sahihlik açısından Nesâî'nin *Sünen*'inin *Sahîhayn*'dan hemen sonra geldiği görüşünün[120] doğruluk payı vardır. Diğerlerine göre biraz daha alt derecede bulunan sadûk, lâ be'se bihî ve sâlih lafızlarının kullanıldığı hocalarının sayısı ise 142'dir. Fakat Nesâî onlardan sadece 1847 rivayet yani toplam rivayetlerin %27'sini nakletmektedir.

[120] Kandemir, "es-Sünen", 38/147.

Nesâî *Sünen*'inde hadis naklettiği kendi hocaları hakkında sadece iki kişi ile ilgili daha düşük bir cerh tabiri kullanmıştır. Kûfeli olan Ahmed b. Abdillâh el-Hemedânî (ö. 258/872) hakkında leyse bi kavî[121], Basralı olan İbrâhîm b. el-Müstemir el-Hüzelî (ö. 241-250/855-864) hakkında ise suveylih lafzını kullanmıştır. İbrâhîm b. el-Müstemir ile ilgili bazen de suveylih yerine saduk veya leyse bihî be's değerlendirmesinde bulunmuştur.[122] Öte yandan Nesâî tarafından cerh-ta'dîl durumları açıklanmayan 23 hoca vardır ve onlardan 42 rivayet nakletmektedir. Aşağıda aynı hocalar İbn Hacer'in değerlendirmesine göre sıralanıp bir fark olup olmadığı ortaya koyulmaya çalışılacaktır.

Sıra	**İbn Hacer'inn Cerh-Ta'dil Lafzı**	**Hoca Sayısı**	**Rivayet Sayısı**
1	Cebelü'l-hıfz	1	2
2	İmam, Hâfız, Sika	1	2
3	Hâfız	1	4
4	Sika, Hâfız	33	1505
5	Sika, Fakîh	4	195
6	Sika, Me'mûn	1	110
7	Sika, Mutkin	1	2
8	Sika, Sebt	9	1193
9	Sika, Sâhibu hadîs	5	30
10	Sika	125	2749
	Ara Toplam	**181**	**5792**
11	Sika, Hâfız lehu garâib	1	1
12	Sika, Yuğribu	2	27
13	Sika, Rubbemâ ehtae	1	3
14	Sika, Rumiye bi'n-nasb	1	13
15	Sadûk	92	767
16	Lâ be'se bihî	11	66
17	Leyse bihî be's	1	2
18	Sadûk, 'Âbid	1	8
19	Sadûk, Sâhibu hadîs	1	12
20	Sâlih	1	1
21	Sadûk teşeyye'a	1	2
	Ara Toplam	**113**	**902**

[121] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 80.
[122] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 61.

22	Sadûk, kebura fe telekkane	1	15
23	Sadûk, Yehim	4	14
24	Sadûk, Rubbemâ vehime	3	8
25	Sadûk, Fîhi lîn	1	3
26	Sadûk, Lehû evhâm	2	7
27	Sadûk, Rubbemâ ahtae	3	8
28	Sadûk, Yuğribu	1	2
	Ara Toplam	**15**	**57**
29	Makbûl	9	13
30	Leyyin	1	1
	Ara Toplam	**10**	**14**
31	Beyan edilmemiş	1	1
32	Mübhem isim	1	1
	Toplam	**321**	**6767**

Tablo 5: İbn Hacer'in Nesâî'nin Hocalarıyla İlgili Değerlendirmesi ve Onların Rivayetlerinin Sayısı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Tabloda geçen birinci lafızdan onuncu lafza kadar olanlar İbn Hacer'in taksimine göre ta'dîlin ikinci ve üçüncü derecesidir. 11'den 21'e kadar olan lafızlar onun taksiminde ta'dîl'in dördüncü derecesi, 22'den 28'e kadar olan lafızlar ise ta'dîl'in beşinci derecesidir. 29'cu ve 30'cu lafızlar ise, ta'dîl'in altıncı derecesine giren lafızlar arasındandır.[123]

Buna göre İbn Hacer'in, Nesâî'nin hocalarından 181'ini yüksek derece tevsik ile nitelendirdiği görülmektedir. Bu hocaların rivayet sayısı 5792 olup *Sünen*'in toplam rivayetlerinin %85.6'sına tekabül etmektedir. Buradan hareketle İbn Hacer'le mukayese edildiğinde Nesâî'nin kendi hocalarından daha az sayıda râviyi yüksek derecede ta'dîl lafzıyla nitelendirdiği, buna bağlı olarak da tenkitçilik vasfı itibariyle müteşeddid olduğu neticesine varmak mümkündür. Şunu da belirtmek gerekir ki İbn Hacer ile Nesâî'nin aynı dönemde yaşamadıkları durumu unutulmamalıdır.

Dikkat çeken bir diğer durum, İbn Hacer'in makbul olarak nitelendirdiği ve ta'dîl'in altıncı derecesine giren 9 kişiden 7'sinin Nesâî tarafından cerh-ta'dîl durumlarının belirtilmediği hususudur. Bunun bir tesadüf mü yoksa Nesâî'nin, bu hocalarının

[123] İbn Hacer el-Askalânî, *Takrîbu't-Tehzîb*, thk. Muhammed Avvâme (Haleb: Dâru'r-Raşîd, 1991), 74.

durumları pekiyi olmadığı için bilinçli olarak mı değerlendirmeden sakındığı sorusuna kesin bir cevap vermek mümkün değildir. Ta‘dîl’in altıncı derecesine giren ve İbn Hacer tarafından “makbul” ve “leyyin” olarak değerlendirilen Nesâî’nin hocaları şunlardır:

- Abdurrahmân b. el-Esved el-Kuraşî (ö. 240/854) – Hadis No: 1453
- Ali b. el-Müsennâ et-Tuhevî (ö. 256/870) – Hadis No: 1809
- el-Heysem b. Mervân el-Ansî (ö. ?) – Hadis No: 4854
- el-Hüseyn b. Abdirrahmân el-Cercerâî (ö. 253/867) – Hadis No: 105
- Muhammed b. Îsâ en-Nakkâş (ö. ?) – Hadis No: 4811
- Mûsâ b. Abdillâh el-Huzâ‘î (ö. 251-260/865-874) – Hadis No: 1146
- Mûsâ b. Muhammed eş-Şâmî (ö. ?) – Hadis No: 3193
- Serî‘ b. Abdillâh el-Vasıtî (ö. ?) – Hadis No: 3991
- Yezîd b. el-Fudayl er-Ras‘anî (ö. ?) – Hadis No: 4923
- Muhammed b. Mûsâ el-Haraşî (ö. 248/862) – Hadis No: 5049

Ebû Dâvûd’un *Sünen*’i üzerinde yapılan bir araştırmada rivayetlerin %89’unun ta‘dîlin ikinci ve üçüncü derecesine giren hocalardan nakledildiği tespit edilmiştir.[124] Tirmizî’nin *Sünen*’i üzerinde yapılan bir araştırmada ise bu sayı toplam kitaptaki rivayetlerinin %85’ine tekabül etmektedir.[125] Görüldüğü üzere yukarıdaki karşılaştırmada olduğu gibi oranlar birbirlerine çok yakındır. Sadece Ebû Dâvûd’un en yüksek ta‘dîl derecesine giren hocalarının rivayetleri diğer kitaplara göre biraz daha fazladır.

Yine yukarıdaki tabloda müşahede edileceği üzere Nesâî’nin hocalarından en zayıf olanları, altıncı dereceye giren 10 hocasıdır ve onlardan sadece 14 rivayet nakletmiştir. Ebû Dâvûd’un ise altıncı dereceye giren 27 hocası vardır ve onların *Sünen*’deki rivayetleri 75’tir. Ebû Dâvûd’un yedinci dereceye giren 3 hocası vardır ve onlardan yaptığı rivayetleri de 3’tür.[126] Diğer taraftan Tirmizî’nin 9 hocası ta‘dîl derecesinin altıncısına dâhil olmaktadırlar. Ayrıca Tirmizî’nin ta‘dîl bakımından yedinci, sekizinci ve hatta onuncu dereceye giren hocaları vardır. Bunların toplam sayısı 11 olup

[124] Dinçoğlu, *Ebû Dâvud’un Sünen Adlı Eseri, Kaynakları ve Tasnif Metodu*, 115.
[125] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî’nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 287.
[126] Dinçoğlu, *Ebû Dâvud’un Sünen Adlı Eseri, Kaynakları ve Tasnif Metodu*, 115.

rivayetleri 68'dir.[127] Dolayısıyla hocaları bakımından en sağlam *Sünen* kitabının Nesâî'nin kitabı olduğu söylenebilir.

2.3. Yaşadıkları Bölgeler Açısından Nesâî'nin Hocaları

Nesâî'nin hocaları ile ilgili değinmemiz gereken bir diğer husus yaşadıkları bölgelerdir. Bu bilgiler genel olarak rical kitaplarından çıkarılmıştır, fakat söz konusu kaynaklarda her zaman Nesâî'nin bütün hocalarının yaşadıkları bölge konusunda özel bir bilgi verilmemektedir. Böyle durumlarda hocanın nesebinden hareketle bir tahminde bulunulmuştur. Böylece Nesâî'nin hangi bölgeden daha çok istifade ettiğini görme imkânına kavuşulacaktır. Bunun yanı sıra hocalarının vefat tarihleriyle beraber değerlendirildiğinde Nesâî'nin hayatına dair genel ve özel olarak rihleleri konusunda daha fazla malumata ulaşmak mümkün olacaktır.

Tabii olarak rivayet döneminde rihleler çok hareketli olduğu için hocalarının bazıları iki veya daha fazla bölge ile meşhurdur. Bizim dikkate aldığımız hocalarının doğdukları bölge değil, daha çok yaşadıkları ve özellikle de ilmî faaliyette bulundukları bölge veya bölgeler olacaktır.

Bölge	Hoca sayısı	Yüzdelik	Rivayet sayısı	Yüzdelik
Irak	139	%43.3	2527	%37.1
Horasan - Mâverâünnehir	56	%17.5	2283	%33.5
Şam	54	%16.8	548	%8.1
Anadolu	34	%10.6	439	%6.5
Mısır	26	%8.1	757	%11.1
Hicaz	11	%3.4	212	%3.1

Tablo 6: Nesâî'nin Hocalarının İlmî Faaliyette Bulundukları Bölgelere Göre Dağılımı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Tabloda görüldüğü gibi Nesâî'nin hocalarının en büyük kısmı Irak bölgesindendir. Ondan sonra açık fark ile Nesâî'nin doğduğu ve gençlik dönemini geçirdiği Horasan ve Mâverâünnehir bölgesi gelir. Naklettiği hadislere bakılacak olursa en fazla rivayeti Irak'lı hocalarından yapmıştır. Ne var ki, Horasan ve Mâverâünnehir bölgesi hocaları Irak'takilerden yaklaşık olarak iki kat daha az olmasına rağmen rivayet sayısı bakımından onlara yakındır. Bu durum, en çok rivayette bulunduğu iki hocası; Kuteybe

[127] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 287.

b. Sa'îd es-Sekafî ve İshâk b. Râhûye el-Mervezî'nin Horasan ve Mâverâünnehir bölgesinde olmasından kaynaklanmaktadır. Bununla beraber Nesâî'nin ilk tahsilini bu bölgelerde yapmış olması ve nisbeten buralardaki hocalarından âli senede sahip olması onlardan daha çok rivayette bulunmasına sebep olmuştur.

Diğer iki *Sünen*'le mukayese edildiğinde bu yönüyle bazı noktaların benzerlik bazı noktaların ise farklılık arz ettiği görülmektedir. Buna göre Ebû Dâvûd ve Tirmizî Irak bölgesi hocalarından daha fazla rivayette bulunmuşlardır. Ebû Dâvûd'un onlardan yaptığı toplam rivayetlerinin sayısı %66'yı aşmaktadır.[128] Tirmizî'nin ise Irak bölgesi hocalarından yaptığı toplam rivayetler %55'i aşmaktadır.[129] Bu verilere göre üç *Sünen*'in kaynak olarak en önemli bölgesinin Irak olduğu söylenebilir. Fakat oranlamada ilk sırada Ebu Dâvûd, sonra Tirmizî, en son ise Nesâî gelmektedir.

Horasan ve Mâverâünnehir bölgeleri oran olarak en çok Nesâî'in *Sünen*'inde yer almaktadır. Toplam rivayetlerin %33.5'ini mezkûr bölgelerin hocalarından nakletmiştir. Tirmizî ve Ebû Dâvûd'ta ise bu oran sırasıyla %28.6[130] ve %8.4'tür[131].

Şam ve Anadolu bölgesinden Ebû Dâvûd ve Nesâî yaklaşık olarak aynı oranda (%15 civarında) istifade etmişlerdir. Tirmizî'nin bu bölgelerdeki oranı %1'den daha azdır.[132] Bu rakam epey az olduğu için Tirmizî'nin bu bölgelere gitmediği ancak bölge hocalarıyla farklı yerlerde buluşup onlardan hadis aldığı ihtimalinden bahsedilebilir. Hicaz bölgesinden Ebû Dâvûd ve Nesâî yine yakın oranlarda (%3 civarında) istifade etmişlerdir. Tirmizî ise onlardan daha çok (%8 civarında) bu bölgedeki hocalara dayanmıştır. Mısır bölgesi hocalarının rivayetleri toplam rivayetlere nispetle Nesâî'de %11, Ebû Dâvûd'ta %5 olarak tespit edilmiştir.[133] Tirmizî Mısır'a gitmediği için oradaki hocalardan hiç nakilde bulunmamıştır.

Verilen bu rakamlar ve oranlar müelliflerin hayatları hakkındaki bilgilerle ve rihlelerle büyük ölçüde örtüşmektedir. Mesela Tirmizî Mısır'a ve Şam'a gitmediği için orada yaşayan âlimlerden istifade edememiştir. Ebû Davûd ise Basra'da uzun süre kalması sebebiyle oradaki hocalardan en çok istifade eden kişidir. Nesâî'ye gelince onun rihleleri dönemindeki bütün ilim merkezlerini kapsamaktadır. Hocalarının dağılımında

[128] Dinçoğlu, *Ebû Dâvud'un Sünen Adlı Eseri, Kaynakları ve Tasnif Metodu*, 107.
[129] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 291.
[130] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 291.
[131] Dinçoğlu, *Ebû Dâvud'un Sünen Adlı Eseri, Kaynakları ve Tasnif Metodu*, 108.
[132] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 291.
[133] Dinçoğlu, *Ebû Dâvud'un Sünen Adlı Eseri, Kaynakları ve Tasnif Metodu*, 108.

bu durum açık bir şekilde görülmektedir. Nesâî, Horasan'da doğup Mısır'a yerleşmesi nedeniyle bu iki bölgenin ilmî faaliyetlerinde önemli bir kaynak olarak göze çarpmaktadır. Bu noktada Nesâî'yi diğer iki Sünen'den ayıran önemli özellik olarak Horasan ve Mısır bölgesi hocalarından daha fazla istifade etmiş olduğu vurgulanmalıdır. Nesâî'nin en çok rivayette bulunduğu hocalarının bölgelerine, yani Irak, Horasan, Şam ve Anadolu bölgesine daha yakından baktığımızda Irak bölgesindeki hocalarının genel olarak şu şehirlerden olduğu görülür: Basra – 64, Bağdat – 32, Kûfe – 25, Musul – 5, Vasıt – 2, Samerra – 1. Ayrıca 10 hocasının Irak'ın hangi şehrinden olduğu tespit edilememiştir. Nesâî'nin Horasan ve Mâverâünnehir bölgelerindeki hocaları da şu şekilde sıralanabilir: Nişabur – 16, Merv – 14, Belh – 5, Nesâ – 4, Rey – 2, Firebr – 1. Keza 14 hocasının Horasan'ın hangi şehirlerinden olduğu tespit edilememiştir. Nesâî'nin Şam ve Anadolu bölgesindeki hocalarının bulunduğu şehirlerin dağılımı ise şöyledir: Dımaşk – 21, Harrân – 12, Humus – 11, Misis (Adana) – 10, Tarsus – 8, Rakka – 5, Remle – 5, Antakya – 2, Halep – 1, Beyrut – 1, Beytü'l-Makdis – 1. Yine Şam ve Anadolu bölgesinde hangi şehirlerden olduğu tespit edilemeyen 8 hocasından rivayet nakletmiştir. Burada zikredilen şehirler içerisinde özellikle sayısı daha fazla olanlarına tam olarak ne zaman gittiği bilinemese de Nesâî'nin buralara seyahat ettiği söylenebilir. Rivayet sayısı az olan şehirlere gelince oralara rihle yapmak suretiyle hocalardan istifade etmiş olma ihtimali yanında başka yerde karşılaşmak suretiyle onlardan hadis almış olması da muhtemeldir.

2.4. Hocalarının Vefat Yönünden Dağılımı

Râvilerin biyografilerini inceleyen âlimler râvilerin yaşadıkları dönemdeki doğum ve vefat tarihlerini tespit etmeye çalışmışlardır. Bununla ilgili tabaka sistemi de geliştirilmiştir.[134] Yaş ve isnadda veya sadece isnadda birbirine yakın olan kimselerden oluşan küme[135] anlamına gelen tabakada farklı âlimlerin râviler ile ilgili muhtelif şekilde taksimleri bulunmaktadır. En meşhur olan taksim, İbn Hibbân'ın (ö. 354/965), Hâkim'in (ö. 405/1014) ve İbn Hacer'in (ö. 852/1449) taksimidir. Buna göre râviler sahâbe, tâbiîn, etbâu't-tâbiîn ve tebeu'l-etbâ' şeklide dört ana gruba ayrılmaktadır.[136] İbn

[134] Muhaddislerin tabaka anlayışının farklı tezahürleri için bk. Emin Âşıkkutlu, "Tabaka Kavramı ve Muhaddislerin Tabaka Anlayışı", *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 32 (2007), 11-17.
[135] Abdullah Aydınlı, *Hadis Istılahları Sözlüğü* (İstanbul: Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2015), 297; Âşıkkutlu, "Tabaka Kavramı ve Muhaddislerin Tabaka Anlayışı", 12.
[136] Âşıkkutlu, "Tabaka Kavramı ve Muhaddislerin Tabaka Anlayışı", 12.

Hacer tâbiîn ve etbâu't-tâbiîn tabakasını dörde, tebeu'l-etbâ'ı ise üçe ayırmaktadır.[137] Sahâbe ile beraber İbn Hacer'in taksiminde bu şekilde 12 tabaka bulunmaktadır. İbn Hacer tebeu'l-etbâ' olmayan ve geç vefat eden Nesâî'nin bazı hocalarını en sondaki 12. tabakaya dâhil etmiştir. Bu şekilde olan tabaka sisteminde sadece doğum ve vefat tarihi yetmemekte, daha ziyade likâ yâni râvinin hocalarıyla görüşüp görüşmediğinin bilinmesi de tespit edilmesi gereken bir durum olmaktadır.

İbn Hacer'in mezkûr tabaka taksimi göz önüne alınarak Nesâî'nin hocaları incelendiğinde şu tablo ortaya çıkar:

Tabaka	Hoca sayısı	Yüzdelik	Rivayet sayısı	Yüzdelik
9.	2	%0.62	152	%2.23
10.	156	%48.6	4679	%68.67
11.	150	%46.73	1777	%26.07
12.	12	%3.74	158	%2.32
Mübhem hoca	1	%0.31	1	%0.01
Muallak			47	%0.69

Tablo 7: Nesâî'nin Hocalarının İbn Hacer'in Tabakalarına Göre Dağılımı ve Nesâî'nin Onlardan Rivayetleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Tabloda görüldüğü gibi Nesâî'nin küçük etbâu't-tâbiîn'den sayılan 9. tabakada sadece iki hocası vardır. Bunlar Ali b. Hucr es-Sa'dî (ö. 244/858-59) ve Mahled b. el-Hasen el-Harrânî'dir (ö. 231-240/846-855).

Nesâî *Sünen*'inde, Ali b. Hucr'u 151 defa zikrederek ondan oldukça fazla rivayet nakletmiştir. Ali b. Hucr, hicri 144 ile 154 yılları arasında doğup yüz yıla yakın bir hayat yaşamıştır.[138] Âli isnada sahip[139] ve sika[140] bir râvi olduğu için ondan Buhârî 2,[141] Müslim 184,[142] Tirmizî ise 182[143] rivayet nakletmişlerdir. Ali b. Hucr hayatının bir kısmını Bağdat'ta bir kısmı da Merv'de geçirmiştir. Ali'den nakledilen bilgilere göre o,

[137] İbn Hacer el-Askalânî, *Takrîb*, 75.
[138] İbn Hacer el-Askalânî, *Takrîb*, 399.
[139] Şemsüddîn Ebû Abdillah Muhammed ez-Zehebî, *Târîhu'l-İslâm ve vefeyâtu'l-meşâhîr ve'l-a'lâm*, thk. Beşşâr Avvâd Ma'rûf (Beyrut: Dâru'l-Garbi'l-İslâmî, 2003), 5/1186.
[140] İbn Hacer el-Askalânî, *Takrîb*, 399.
[141] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 239.
[142] Tekin, *Yazılı-Şifâhî Rivayet Bağlamında Müslim'in Eser Sahibi Hocalarından Rivayetleri*, 124. Özafşar, Ali b. Hucr'un Müslim'deki rivayetlerini İbn Hacer'in *Tehzîb*'indeki kaydını esas alarak 188 olarak vermiştir. Özafşar, "Rivâyet İlimlerinde Eser Karizması ve Müslim'in el-Câmiu's-Sahîh'i", 296.
[143] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 286.

33 yaşındayken Bağdat'tan Merv'e göçmüştür.[144] Dolayısıyla büyük ihtimalle Nesâî, Ali'den Merv'de istifade etmiştir.

Mahled'den ise Nesâî'nin tek bir rivayeti vardır. Mahled Bağdat'ta yaşayıp hadis tahsilini ve hocalığını orada yapmıştır.[145] Kütüb-i sitte içerisinde sadece Nesâî ondan rivayette bulunmuştur. Genel olarak Mahled'in fazla rivayeti olmayıp İbn Hacer tarafından "lâ be'se bihî" lafzıyla nitelendirilmiştir.[146] Nesâî 9. tabakada olan bu iki hocasından *Sünen*'in tüm rivayetlerinin sadece %2.23'ünü rivayet etmiştir. Tirmizî de 9. tabakadan sadece iki hocadan (Ali b. Hucr ve el-Hüseyn b. Seleme) rivayette bulunmuştur ve bu tüm rivayetlerinin %3.7'sini teşkil etmektedir.[147] Dolayısıyla Nesâî, Tirmizî'ye göre kitabında bu tabakadan az da olsa daha düşük derecede istifade etmiştir. Diğer taraftan Nesâî, en fazla büyük ve orta tebeu'l-etbâ' olan 10. ve 11. tabakadan istifade etmiştir. *Sünen*'de bulunan rivayetlerin yaklaşık %95'i bu tabakada olan hocalarından oluşmaktadır. Nesâî'nin 156 hocası 10. tabakada, 150 hocası ise 11. tabakada bulunmaktadır. Fakat nakledilen rivayet sayısı açısından 10. tabaka çok daha fazladır. Buna göre tüm rivayetlerin üçte ikisini bu tabakadan almıştır. Dolayısıyla *Sünen'*in kaynağı açısından en belirgin rolü, büyük tebeu'l-etbâ tabakası oynamıştır diyebiliriz.

Nesâî'nin *Sünen*'inde az da olsa 12. tabakadaki hocalardan da rivayetleri vardır. 12. tabakada olan küçük tebeu'l-etbâ' ve tebeu'l-etbâ' olmayıp da bu tabakaya dâhil edilen Nesâî'nin hocalarının sayısı 12'dir. Nesâî'nin onlardan naklettiği rivayet sayısı 158 olarak tespit edilmiştir ve bu, tüm rivayetlerin %2.32'sine tekabül etmektedir. Tespit edebildiğimiz kadarıyla bu açıdan sadece Tirmizî'nin *Sünen*'i incelenmiştir, dolayısıyla mukayese de onunla yapılacaktır. Tirmizî'nin 12. tabakada tek bir hocası vardır ve ondan tüm rivayetlerin sadece %0.02'sini nakletmiştir.[148] Hoca sayısı bakımından Nesâî ve Tirmizî arasındaki bu fark iki hususla açıklanabilir: Birincisi Nesâî'nin 12. tabakada olan bu hocalarının bazıları, mesela Muhammed b. Hâtim el-Mervezî (ö. 300/912), Ahmed b. Ali el-Ümevî (ö. 292/905), el-Hasen b. Ahmed el-Kirmânî (ö. 291/904), Abdullah b. Ahmed eş-Şeybânî (ö. 290/903) Tirmizî'ye göre daha geç vefat eden

[144] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 11/509.
[145] Ebû Bekir Ahmed b. Ali Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu medîneti's-selâm (Târîhu Bağdâd)*, thk. Beşşâr Avvâd Ma'rûf (Beyrut: Dâru'l-Garbi'l-İslâmî, 2001), 15/228.
[146] İbn Hacer el-Askalânî, *Takrîb*, 523.
[147] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 292.
[148] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 292.

kişilerdir. İkincisi ve daha önemli olan sebep ise, Nesâî'nin 12. tabakada yer alan 8 hocasının Şam ve Anadolu bölgesinde yaşayıp ilmî faaliyette bulunmalarıdır. Oysa Tirmizî bu bölgelere hiç gitmemiştir.

Bu noktada Nesâî'nin hocalarını sadece ölüm tarihlerini esas alarak bir gruplama yapmamız icap eder. Böyle bir taksim, Nesâî'nin kitabını oluşturan malzemeyi hangi zaman diliminde topladığını tahmin etme imkânı sağlayacaktır. Hocalarının 302'sinin ölüm tarihlerini tam olarak veya zaman dilimi olarak kaynaklarda tespit edebildik. Ancak 19 hocasının vefat tarihi hakkında herhangi bir bilgiye rastlamadık. Tablodaki bu tarih aralığında Zehebî'nin *Târîhu'l-İslâm*'ında kullandığı tabaka sistemi[149] benimsenmiştir. Zehebî söz konusu tabaka sisteminde olayları ve zikrettiği insanların ölüm tarihlerini 10'ar senelik periyodlar şeklinde ayırmaktadır. Nesâî'nin hocalarından 35'inin ölüm tarihi tam olarak bilinmeyip bunlar Zehebî'nin anılan eserinde 10'ar yıllık periyotta kaydedilmiştir.

Zaman dilimi	Hoca sayısı	Yüzdelik	Rivayet sayısı	Yüzdelik
231-240	22	%6.85	1597	%23.44
241-250	128	%39.88	2681	%39.35
251-260	89	%27.72	1572	%23.07
261-270	38	%11.84	523	%7.68
271-280	16	%4.98	190	%2.79
281-290	6	%1.87	52	%0.76
291-300	3	%0.93	79	%1.16
Vefat tarihi bilinmeyen	19	%5.92	73	%1.07
Muallak			47	%0.69

Tablo 8: Nesâî'nin Hocalarının Vefat Tarihleri Açısından Dağılımı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Tabloda belirtildiği gibi Nesâî'nin 231-240 yılları arasında vefat eden 22 hocası vardır. Bu rakam tüm hocalarının %6.85'ine tekabül etmekte fakat o, tüm rivayetlerinin %23.44'ünü bu hocalarından nakletmektedir. İki yüzdelik arasındaki bu belirgin fark, Kuteybe b. Sa'îd, İshâk b. Râhûye ve Süveyd b. Nasr gibi Nesâî'nin en çok istifade ettiği hocalarının 231-240 yılları arasında vefat etmelerinden dolayıdır.

[149] Beşşâr Avvâd Ma'rûf, *ez-Zehebî ve menhecuhû fî kitâbi Târîhu'l-İslâm* (Beyrut: Dâru'l-Garbi'l-İslâmî, 2008), 274.

Nesâî'nin hicri 241-250 yılları arasında vefat eden hocalarının sayısı 128 olup bu, tüm hocalarının %39.88'ini oluşturmaktadır. Onların rivayet sayılarına bakıldığında ise bunlar *Sünen*'deki tüm rivayetlerinin %39.35'ine denk geldiği görülmektedir. Sonraki zaman dilimi 251-260 yılları arası olup bu zaman diliminde Nesâî'nin vefat eden hocalarının sayısı 89'dur. Tüm hocalarının %27.72'sini teşkil eden bu grup kitaptaki rivayetlerin %23.07'sini nakletmiştir. Bu demektir ki Nesâî, hicri 260 yılına kadar vefat eden hocalarından bütün rivayetlerinin %85.86'sını almıştır. Dolayısıyla Nesâî'nin *Sünen*'ini tam olarak ne zaman yazdığı bilinmese de en azından rivayetlerin kahir ekseriyetini 260 senesinden önce topladığı söylenebilir.

Nesâî'nin hicri 261 yılından sonra vefat eden hocaları, vefat tarihleri bilinmeyenlerle birlikte yüzdelik olarak 25.54'tür. Fakat Nesâî'nin onlardan rivayet ettiği hadisler tüm rivayetlerin %13'ü olup öncekilere göre çok daha azdır. Bu bir taraftan âli isnad kullanma titizliğiyle açıklanabilir diğer taraftan ise Nesâî'nin, az da olsa akranlarından da rivayet etmekten çekinmediğini göstermektedir.

Nesâî'nin hocalarının vefat tarihlerine bakıldığında başka ilginç bir durum gözlemlenmektedir. Bu da 240 yılından önce vefat eden hocaların çoğunun Horasanlı olmasıdır. 241-260 yılları arasında vefat eden hocaların çoğu, Vasıt, Bağdat, Kûfe ve Basra olmak üzere Iraklı ve Mısırlı hocalardır. Bu zaman diliminde daha az sayıda Şam, Hicaz ve Anadolulu olan hocalarının vefatına rastlanmaktadır. 261-300 yılları arasında ise daha ziyade Şam bölgesinde yaşayan hocalarının vefatı görülmektedir. Bu durum Nesâî'nin hayat çizgisiyle ve yaptığı rihlelerle örtüşmektedir. Zira 230 yılında kendi bölgesinden çıktığı zaman ilk olarak en yakın bölgelerde bulunan hocalara gitmiştir. Ondan sonra Irak, akabinde de Şam, Mısır, Hicaz ve Anadolu'ya rihleler yapmıştır.

2.5. Nesâî'nin Hocalarından Yaptığı Rivayetlerinde Kullandığı Edâ Sîgaları

Öğrenilen bir hadisi başkasına aktarırken kullanılan lafız anlamına gelen edâ sîgası[150] hadis tarihinde önemli yere sahip olmasına rağmen şimdiye kadar tam olarak vuzuha kavuşturulan bir konu olduğunu söylemek zordur. Bu zorluk bir kaç hususdan kaynaklanmaktadır. İlk olarak söz konusu edâ sîgaları rivayet döneminde kullanılmıştır. Birkaç asırlık bir zaman diliminde kullanılan edâ sîgalarının hep aynı anlamı ifade ettiğini ve hiç değişmediğini söylemek güçtür. Zira her edâ sîgası bir terimleşme

[150] Aydınlı, *Hadis Istılahları Sözlüğü*, 59.

sürecinden geçmiştir. Diğer taraftan geniş bir coğrafyaya dağılmış olan hadis âlimleri ve râvileri aynı zaman diliminde yaşamış olsalar bile aynı edâ sigası kullandıklarında aynı şeyi kastetmeyebilirler.

Edâ sîgalarının senedin ittisali açısından cezm ve temrzîz olacak şekilde iki ana gruba ayrıldığını görmekteyiz.[151] "Haddesenâ", "ahberanâ", "enbeenâ" gibi lafızlar talebe-hoca arasındaki ittisal durumuna delâlet eden edâ sigâlarıdır. Öte yandan kesin olarak hoca-talebe arasındaki ittisale delâlet etmeyen "an", "kâle", "zekera", "enne" gibi edâ sîgaları bulunmaktadır.

Bu taksimi göz önünde bulundurarak Nesâî'nin *Sünen*'ine baktığımızda tespit edebildiğimiz kadarıyla Nesâî genel olarak kendisi ile hocaları arasındaki ittisale işaret eden edâ sîgaları kullanmaktadır. Daha sonra bu edâ sîgaları detaylı incelenecektir. Çalışmaya esas teşkil eden kullandığımız nüshada Nesâî hocasından tek bir yerde "an Süveyd"[152] şeklinde rivayette bulunmuştur. *Sünen*'in başka bir tahkikinde de mezkûr yerde "an" eda sîgası kullanılmıştır. Fakat dip not olarak verilen bilgilere göre tahkikte kullanılan iki yazma nüshada "an" yerine "ahberanâ" geçmektedir.[153] Aynı hadis *es-Sünenü'l-kübra*'da Kitâbü's-sayd'ın başında sadece "ahberanâ" eda sîgasıyla zikredilmiştir.[154] Dolayısıyla bazı nüshalarda "an" edâ siganın bulunması ya râvinin veya müstensihin hatası ya da tasarrufu olarak değerlendirilebilir. Zira *Sünen*'inde Süveyd'ten direkt olarak 223 rivayet nakleden Nesâî, zikrettiğimiz "Sayd ve zebâih" ana bölümü dışında diğer 222 yerde genelde "ahberanâ" ve bazen de "enbeenâ"[155] Süveyd demektedir.

Buna ilaveten Abdülfettâh Ebû Gudde'nin tahkikinde bazı kitapların başında Nesâî'nin râvisinin sözleri vardır. Nitekim bu kitapta da durum aynıdır. Râvi'nin şu sözü senede ilhak edilmiştir:

أَخْبَرَنَا الإِمَامُ أَبُو عَبْدِ الرَّحْمَنِ النَّسَائِيُّ، بِمِصْرَ قِرَاءَةً عَلَيْهِ، وَأَنَا أَسْمَعُ،

Yanlış olarak ilhak edilen bu ifade, büyük ihtimalle İbnü's-Sünnî'nin sözüdür.[156] Bunun ardından da hatalı olarak "an Süveyd" zikredilmiş olabilmektedir.

---

[151] İbrâhîm b. 'Abdillâh el-Lâhim, *el-İttisâl ve'l-inkitâ'* (Riyad: Mektebetü'r-Rüşd, 1426), 15.
[152] Nesâî, "Sayd ve zebâih", 1.
[153] en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 7/51.
[154] Ebû Abdirrahmân Ahmed b. Şu'ayb en-Nesâî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, thk. Hasan Abdülmun'im Şelebi (Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 2001), 4/459.
[155] "Enbeenâ" edâ sîgası daha sonra detaylı bir şekilde incelenecektir.
[156] el-İsyûbî el-Vellevî, *Zehîratü'l-'ukba fî şerhi'l-Müctebâ*, 2003, 33/75.

Diğer bir ihtimal düşük olsa da şu olabilir: Eklerde görüldüğü üzere Süveyd (ö. 240/855), Abdullah b. el-Mübârek'in (ö. 181/797) râvisi konumundadır. Dolayısıyla Nesâî, Abdullah b. el-Mübârek'in kitaplarının rivayet hakkını Süveyd vasıtasıyla almıştır. Bunu teyit eder mahiyette biyografi kitaplarında Süveyd; أَكْثَرَ عَنْ ابن المبارك – İbn Mübârek'ten çokça rivayet etti[157] ve راوية ابن المبارك – İbn Mübârek'in râvisi[158] şeklide tanımlanmıştır. Buna göre söz konusu hadisi Nesâî, İbn Mübârek'in kitaplarından veya Süveyd'in ondan istinsah ettiği nüshasından müzâkere esnasında ya da muteber olmayan bir yolla almış ve "an" edâ sîgasıyla aktarmıştır.

Yukarıda zikrettiğimiz rivayet dışında diğer rivayetlerin hepsinde Nesâî ile hocaları arasında ittisale delâlet eden edâ sîgaları kullanılmıştır. Buna göre tüm rivayetlerin %95'inde ihbâr eda sîgası kullanılmıştır. İhbar sîgaları içerisinde de çoğul ve tekil olarak %93 "ahberanâ" ve %7 "ahberanî" kullanılmıştır. Tahdîs sîgalarına ise sadece 40 rivayette rastlanılmış olup bu, kitabın bütün rivayetlerinin %0.6'sına tekabül etmektedir. Bunlar arasında çoğul olan edâ sîga yani "haddesenâ" yine %93, tekil olan edâ sîga ise %7 kullanılmıştır. Bunların yanında 95 defa "enbeenâ" edâ sîgası kullanılmış olup tüm rivayetlerin %1.5'ini oluşturmaktadır. Fakat "enbeenâ" sîgasında dikkati çeken husus şudur: "Enbeenâ" edâ sîgalarının çoğu tahvilden (ح) sonra gelmektedir ve bu durum sadece Abdülfettâh Ebû Gudde'in tahkikinde bulunmaktadır.[159] Dâru't-Te'sîl tahkikinde ise bütün bu 95 yerde "enbeenâ" yerine "ahberanâ" kullanılmış ve hiçbir şekilde nüshalar arasındaki ihtilafa işaret edilmemiştir.[160] Dolayısıyla "enbeenâ" edâ sîgası bir nüshanın özelliği veya muhakkikin hatası olarak değerlendirilebilir.

Burada Nesâî'nin tahdîs ve ihbâr sîgalarını kullanmasına geçmeden önce onun döneminde genel olarak bu edâ sîgalarıyla ilgili mevcut görüşleri zikredip bunlar arasında Nesâî'nin görüşünü tespit etmeye çalışacağız. "Haddesenâ" ve "haddesenî" şeklindeki tahdîs lafızları hicri üçüncü asırdan sonra sadece sema yoluyla alınan hadisler rivayet edildiğinde kullanılmıştır.[161] "Ahberanâ" ve "ahberanî" şeklideki ihbar

---

[157] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 11/408.
[158] İbn Hacer el-Askalânî, *Takrîb*, 260.
[159] Msl bk: Nesâî, "Tahâret", 71; Nesâî, "Tahâret", 86; Nesâî, "Tahâret", 111; Nesâî, 16; Nesâî, "Sehiv", 44; Nesâî, "Sehiv", 64; Nesâî, "Sehiv", 86.
[160] Msl. bk: en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ el-ma'rûf bi's-Süneni's-Sugrâ*, 2012, 1/287; en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 1/302; en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 1/310; en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ el-ma'rûf bi's-Süneni's-Sugrâ*, 2012, 3/27; en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 3/81; en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 3/104.
[161] Erdinç Ahatlı, "Tahdîs", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2010), 39/391.

edâ sîgaları ise Hâkim'in dediğine göre onun zamanında sadece kıraat ve arz metodu ile alınan hadisler nakledilirken yaygın olarak kullanılmıştır.[162] Fakat hicri ikinci ve Nesâî'nin ilmî faaliyette bulunduğu üçüncü asırda bu konuda durum daha karışıktı.[163] Usûl kitaplarında verilen bilgilere göre genel çerçevede Hicaz ve Kûfe âlimleri tarafından ihbâr ve tahdîs edâ sîgaları eşit görülmekte olup semâ' ve kıraatta birbirlerinin yerine kullanılabilmesine izin verilmektedir. Doğu bölgelerinde ve Horasanda olan âlimler ise genel olarak kıraatı semâdan daha düşük derecede görmüşlerdir. Bu sebeple mezkûr âlimler kıraat yoluyla alınan hadisler için semâ demeyip arz ıstılahını kullanmaya başlamışlardır. Böylece tahdîs ve ihbâr sîgaları arasında fark gözetip tahdîsi yalnızca semâ için, ihbârı ise sadece arz için kullanmaya yönelmişlerdir.[164]

Bu konuyu daha derinleştirmek gerekirse o dönemde yaşayan âlimlerin günümüze kadar ulaşan görüşlerini zikretmek yerinde olacaktır. Buhârî *Sahîh*'indeki bab başlığında "haddesenâ", "ahberanâ" ve "enbeenâ" edâ sîgalarının İbn Uyeyne nezdinde aynı şeyi ifade ettiğini nakletmektedir.[165] Dolayısıyla Buhârî'nin de bu görüşe katıldığını söylemek mümkündür. Buhârî'nin İbn Uyeyne'nin görüşünü kendisinden naklettiği Humeydî Mekkeli, İbn Uyeyne de Kûfeli –ki daha çok Mekke'de yaşamıştır- olduğu için bu iki muhaddisin mezkûr üç lafız arasında fark gözetmemeleri normaldir. Buhârî de onların görüşlerini benimsemiştir. Bunların dışında Zührî, Mâlik, Yahyâ b. Sa'îd el-Kattân'ın aynı kanaatte oldukları kaynaklarda zikredilmektedir.[166]

Diğer taraftan kıraat metodu ile alınan hadis nakledilirken edâ sîgası olarak "haddesenâ" değil de sadece "ahberanâ" kullanılabileceği hususunda İbn Cüreyc (ö. 150/767), Abdurrahmân b. Amr el-Evzâ'î (ö. 157/774), Abdullah b. Vehb (ö. 197/813), İmam Şâfî (ö. 204/820) ve onun yolunda giden âlimler anılmaktadır.[167] Belki de bu görüşü benimseyenlerden en tanınmış ve aynı zamanda kitabında titiz bir şekilde tatbik eden

---

[162] Ahmet Yücel, "İhbâr", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2000), 21/529.

[163] İlk üç asırda rivâyet lafızlarının kullanımı farklı dönemlere göre sınıflandırılarak genel bir inceleme yapılmıştır. Bk. Samet Genç, *Hicrî İlk Üç Asırda Rivâyet Lafızlarının Kullanımı* (Bursa: Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2022), 6-64.

[164] Ebu'l-Fadl İyâd b. Mûsa es-Sebtî Kâdî İyâd, *el-İlmâ' ilâ ma'rifeti usûli'r-rivâye ve takyîdi's-semâ'*, thk. Ahmed Sakr (Kahire: Dâru't-Turâs, 1970), 71-73.

[165] Buhârî, "İlim", 4.

[166] Takiyyuddîn Osman b. Abdirrahman İbnu's-Salâh, *Ulûmu'l-hadîs - Mukaddimetü İbni's-Salâh*, thk. Nûreddîn 'Itr (Dımaşk-Beyrut: Dâru'l-Fikr, 1986), 139.

[167] Ebû Bekir Ahmed b. Ali Hatîb el-Bağdâdî, *el-Kifâye fî ilmi'r-rivâye*, thk. Ebû Abdillah es-Sevrakî, İbrahim Hamdi el-Medenî (Medîne: el-Mektebetü'l-İlmiyye, ts.), 302; İbnu's-Salâh, *Mukaddime*, 139.

kişinin Müslim olduğunu söylemek mümkündür. İbnu's-Salâh, Muhammed b. el-Hasen el-Cevherî'den[168] naklen Nesâî'nin de bu görüşte olduğunu söylemektedir. Nitekim Nevevî (ö. 676/1277) de bu görüşe sahip olanlar arasında وروي عن النسائي ifadesiyle Nesâî'yi zikretmektedir.[169]

İbnü's-Salâh ve Nevevî söz konusu bahiste bu iki görüş dışında üçüncü görüşün bulunduğunu ve Abdullah b. el-Mübârek, Yahyâ b. Yahyâ et-Temîmî, Ahmed b. Hanbel ve Nesâî'nin bu görüşü benimsediklerini söylemektedirler. Buna göre kıraat yoluyla alınan hadisler rivayet edilirken ne "ahberanâ"yı ne de "haddesenâ"yı tek başına kullanmak caiz olmayıp "ahberanâ kırâaten" veya "haddesenâ kırâaten" şeklinde kayıtlı kullanmak gerekir.[170] Fakat Hatîb el-Bağdâdî (ö. 463/1071) zikredilen bu isimlerin bazılarının mutlak olarak "ahberanâ"yı kullandıklarını ve bunun sema mı kıraat mı olduğunu belirtmediklerini ileri sürmektedir. Söz konusu lafızları mutlak olarak kullananlar arasında Hammâd b. Seleme, Hüşeym b. Beşîr, Abdullah b. el-Mübârek, Abdürrezzâk b. Hemmâm, Yezîd b. Hârûn, Yahyâ b. Yahyâ en-Nîsâbûrî, İshâk b. Râhûye ve Amr b. Avn gibi âlimler Hatîb'in verdiği isimlerdendir.[171] Bunlar ya İshâk b. Râhûye gibi Nesâî'nin önde gelen hocalarıdır ya da Abdullâh b. el-Mübârek ve Abdurrezzâk b. Hemmâm gibi Nesâî'nin kendilerinden çokça istifade ettiği muhaddislerdir.

Sehâvî (ö. 902/1497), Nesâî'den nakledilen yukarıdaki iki görüşü zikrettikten sonra *Sünen*'de Nesâî'nin kullandığı edâ sîgalarının çoğunun "ahberanâ" olduğunu söylemektedir. Sehâvî *Sünen*'i inceledikten sonra Nesâî'nin, Kuteybe b. Sa'îd, İshâk b. Râhuye ve Hennâd gibi hocalarından aldığı rivayetlerde genel olarak "ahberanâ"yı kullandığı, bununla birlikte az da olsa "haddesenâ"yı da istimal ettiği neticesine ulaşmaktadır. Sonuç olarak Sehâvî, Nesâî'nin kitabında tahdîs ve ihbâr lafızlarını Buhârî gibi ayırt etmeksizin semâ ve kıraat için kullandığını söylemektedir.[172]

---

[168] Muhammed b. el-Hasen et-Temîmî el-Cevherî el-Mısrî hakkında fazla bilgi yoktur. Onun *Nevâdiru'l-fukahâ* isimli bir kitabı günümüze ulaşmış ve tahkik edilmiştir. Muhakkik, el-Cevherî'nin hayatı ile ilgili hiçbir şey bulamadığını söylemektedir. Sadece İbnu's-Salâh'ın verdiği bu alıntıdan hareketle el-Cevherî'nin hocalarının Nesâî'nin öğrencileri olduğunu ve yaklaşık olarak hicri 350'de vefat etmiş olabileceğini söylemektedir. Muhammed b. el-Hasen et-Temîmî el-Cevherî, *Nevâdiru'l-fukahâ*, thk. Muhammed Fadl 'Abdül'azîz el-Murâd (Dımaşk-Beyrut: Dâru'l-Kalem, 1993), 16.

[169] Ebû Zekeriyyâ Muhyiddîn Yahya b. Şeref en-Nevevî, *et-Takrîb ve't-teysîr li ma'rifeti süneni'l-beşiri'n-nezîr*, thk. Muhammed Osman el-Huşt (Beyrut: Dâru'l-Kitâbi'l-Arabî, 1985), 56.

[170] İbnu's-Salâh, *Mukaddime*, 139; en-Nevevî, *Takrîb*, 56.

[171] Ebû Bekir Ahmed b. Ali Hatîb el-Bağdâdî, *el-Câmi' li ahlâkı'r-râvî ve âdâbi's-sâmi'*, thk. Mahmûd et-Tahhân (Riyad: Mektebetü'l-Ma'ârif, 1983), 2/50.

[172] es-Sehâvî, *Buğyetü'r-râğib*, 40.

Zikredilen bu üç hocanın Nesâî'nin kendilerinden yaptığı rivayetlerini incelediğimiz zaman şöyle bir tablo ortaya çıkmaktadır: Kuteybe b. Sa'îd'in *Sünen*'de toplam 722 rivayeti bulunmakta olup Nesâî onların sadece 7'sinde "haddesenâ" kullanmıştır. İshâk b. Râhûye, Nesâî'nin hocası olarak 387 rivayette geçmekte olup yalnızca bir rivayette Nesâî tarafından "haddesenâ" lafzı kullanılmıştır. Hennâd b. es-Serî'den gelen toplam 78 rivayetin içerisinde yine sadece bir kere "haddesenâ Hennâd" denmiştir. Nesâî'nin bu üç hocasının "haddesenâ" ile nakledilen rivayetlerini "Dâru't-Te'sîl" tahkikinde incelediğimizde hepsinde nüsha farklılıklarının olduğunu mülahaza ettik. Tahkikte kullanılan 9 yazma nüsha arasında en az 2, 3 veya 4 yazma nüshada "haddesenâ" yerine bu yerlerde "ahberanâ" kullanılmıştır.[173] Yazma nüshalardaki bu farklılıklar Sehâvî'nin bahsettiği Nesâî'nin mezkûr üç hocasına has olmayıp onun başka hocalarından yaptığı kimi nakillerde de söz konusudur, yani buralarda da "haddesenâ" yerine "ahberanâ" lafzı kullanılmıştır.[174]

Görüldüğü üzere hocalarından hadis alırken sadece Nesâî'nin kullandığı ihbâr ve tahdîs lafızları arasında *Sünen*'de kullanım ve taşıdığı anlam bakımında herhangi bir fark gözetilmemiştir. Dolayısıyla Sehâvî'nin dediği gibi Nesâî kitabında Buhârî'nin yaptığı şekilde kendi hocalarından naklederken "ahberanâ" veya "haddesenâ" ile belli bir tahammül metoduna işaret etmemiştir.

Bu durum Nesâî'nin genel olarak isnadda kullanılan diğer edâ sîgalarına ihtimam göstermediği anlamına gelmez. Nitekim o, kitabında hocalarından naklederken bir senedde tahvil yoluyla iki veya üç hocasını zikredip de onların kullandığı edâ lafızları farklı olduğunda bu durumu özellikle belirtmektedir. Mesela 584 nolu rivayette Nesâî senedin baş tarafını şu şekilde vermektedir:

أَخْبَرَنِي الْحَسَنُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ بْنِ سُلَيْمَانَ وَأَيُّوبُ بْنُ مُحَمَّدٍ قَالَا: حَدَّثَنَا حَجَّاجُ بْنُ مُحَمَّدٍ قَالَ أَيُّوبُ: حَدَّثَنَا، وَقَالَ حَسَنٌ: أَخْبَرَنِي شُعْبَةُ،[175]

Böylece Nesâî'nin isnadda bulunan edâ sîgalarının farklılıklarını olduğu gibi nakletme hususundaki tavrı Müslim'in *Sahîh*'inde yaptığı uygulamaya benzemektedir. İlginç olan

[173] Msl. bk: en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 7/233; en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 8/67; en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 8/71; en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 8/244; en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 1/276; en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 1/526.

[174] en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 5/535; en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 6/493; en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 7/308; en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 6/449; en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 8/280.

[175] Nesâî, "Mevâkît", 40.

durum ise yukarıda verdiğimiz senedde bulunan ve Eyyûb ile el-Hasen tarafından kullanılan edâ sîgalarında dokuz yazma nüshada hiçbir farkın olmamasıdır.[176]

Nesâî'nin *Sünen*'inde kendi hocalarından rivayet ettiğinde edâ lafızlarının kullanımında Buhârî'ye benzediği kabul edilirse bu konuda Nesâî'ye nispet edilen diğer görüş (mutlak değil mukayyed rivayet etme) nasıl izah edilebilir sorusuna cevap olarak şu söylenebilir. Hayatının başları ile orta kısmında ve *Sünen*'ini kaleme aldığı dönemde bu konuda lafızlar arasında fark görmeme kanaatine sahip olan Nesâî zamanla ve özellikle hicri üçüncü asırda tahdîs ve ihbâr arasında gitgide ayırt etme düşüncesi yaygınlaşınca ilk görüşünü değiştirmiş olmalıdır. Nitekim Sehâvî de Nesâî'nin bu konuda içtihadını değiştirme imkânından bahsetmektedir.[177] Böyle bir ihtimali destekleyen şu husus zikredilebilir: Hayatının erken ve orta dönemlerinde hocalarından etkilenen Nesâî edâ sîgaları arasında ayrım gözetmeksizin "ahberanâ"yı yaygın olarak kullanmıştı. Daha sonra onun edâ sîgaları arasında fark gözettiğine dair haberi veren kişi olan el-Cevherî, nisbesinden anlaşılacağı üzere Mısırlı olup mezkûr haberi Nesâî'nin öğrencilerinden nakletmektedir. Dolayısıyla bu görüşün Nesâî'nin Mısır'da kadılık ve hocalık yaptığı döneme ait olma ihtimali büyüktür. Bu da hayatının orta ve son kısmına tekabül etmektedir.[178]

Nesâî'nin hocalarından yaptığı rivayetlerde kullandığı edâ sîgalarıyla ilgili incelemeye muhtaç olan başka bir husus da lafızların tekil ve çoğul şeklidir. Sîgaların tekil ve çoğul şeklinin kullanılması hususunda hicri üçüncü asırda ittifak olmasa da en azından hocadan bir topluluk içinde alınan rivayetler için çoğul, tek başına alınan rivayetler için ise tekil kullanımı daha uygun görülmüştür. Hatîb el-Bağdâdî böyle yapmanın müstehap olduğunu fakat ilim ehlinin çoğuna göre vacip olmadığını söylemektedir.[179]

Tespitlerimiz esnasında kullanılan Abdülfettâh Ebû Gudde'nin nüshasında Nesâî ile hocaları arasındaki tekil edâ sîgaları bütün tahdîs ve ihbar lafızlarında %7 olarak geçmektedir. Buna göre "haddesenî" şeklindeki edâ sîgası 3 kez, "ahberanî" ise 422 defa kullanılmışıtr. Tekil tahdîs edâ sîgası (haddesenî), çoğul tahdîs edâ sîgası

---

[176] en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 2/78.

[177] es-Sehâvî, *Buğyetü'r-râğib*, 41.

[178] Ahmed b. Hanbel'in *Müsned*'inde yer alan edâ lafızlarıyla ilgili yapılan bir çalışmada "bazı muhaddislerin hayatlarının erken dönemlerindeki rahat kullanımlara mukabil geç dönemlerinde bu hususu dikkate aldıkları" neticesine varılmıştır. Muhammed Enes Topgül, *İsnâdı Okumak - Hadis Tarihinin Anlaşılmasında İsnâdın Rolü* (İstanbul: Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2022), 76.

[179] Hatîb el-Bağdâdî, *Kifâye*, 294.

(haddesenâ) gibi az kullanılmış olup bu konuda yukarıda gösterdiğimiz şekilde nüshalar arasında çok değişiklik bulunmaktadır. Mesela Abdülfettâh Ebû Gudde'nin nüshasında üç defa geçen "haddesenî"nin[180] ilki Dâru't-Te'sîl tahkikinde "ahberanâ" olarak kayda geçmiştir. Bu neşrin dipnotunda tahkikte kullanılan dokuz yazma nüshanın üçünde anılan sîga "haddesenâ" olarak zikredilmektedir.[181] Öte yandan "haddesenî" edâ lafzının kaydedildiği diğer iki yerde[182] ise durum daha karışıktır. Dâru't-Te'sîl tahkikinde esas alınan dokuz yazma nüshada Nesâî'nin kullandığı edâ sîgası; "haddesenî", "haddesenâ", "ahberanî", "ahberanâ" olarak dört farklı şekilde zikredilmiştir.[183] Dolayısıyla "haddesenî" ile ilgili bu şekilde değişikler olduğunda kesin bir yargıya ulaşmamız mümkün gözükmemektedir.

Diğer taraftan "ahberanî" olan tekil ihbâr sîgasında durum biraz daha açıktır. Yazma nüshalar arasında yine farklılık bulunmakla birlikte bunlar, yukarıdakiler kadar karışık değildir. Genelde Abdülfettâh Ebû Gudde'nin tahkikinde "ahberanî" olarak kaydedilen lafız, Dâru't-Te'sîl neşrinde de aynı şekilde kaydedilmiştir. Ancak yazma nüshaların ikisinde veya nadiren üçüncüsünde bazen "ahberanî" yerine "ahberanâ" olarak kayıt düşülmüştür. Dolayısıyla bunları da tekil olarak kabul etmemiz mümkün olabilecektir.

Nesâî'nin *Sünen*'inde toplam 321 hocasından rivayet naklettiği daha önce geçmişti. Nesâî bu 321 hocanın 117'sinden bir defa da olsa tekil ihbâr sîgasıyla gelen rivayeti kitabına almıştır. Bu durum Nesâî'nin hocalarının umuma açık derslerine katılmakla birlikte onlardan yaklaşık üçte biriyle, bazılarıyla az da olsa, hususi ilişkisinin ve birebir irtibatının olduğunu göstermektedir. Bunlar arasında zamanının önde gelen meşhurları olan ve aynı zamanda Nesâî'nin kendilerinden çokça istifade ettiği hocaları bulunmaktadır. Mesela İshâk b. Râhûye'den toplam 387 rivayetin 3 tanesi, Amr b. Ali el-Fellâs'tan toplam 333 rivayetin 6'sı, Muhammed b. 'Abdila'lâ el-Kaysî'den toplam 167 rivayetin 3'ü tekil edâ sîgasıyla aktarılmıştır. Nesaî orta derecede istifade ettiği bazı hocalarından tüm rivayetlerinin yarısına yakın kısmını tekil edâ sîgasıyla aktarmıştır. Söz gelimi Nesâî, İbrâhîm b. el-Hasen el-Miksemî'den toplam 48 rivayeti *Sünen*'ine almış olup bunlardan 23 tanesini tekil sîgasıyla nakletmiştir. Bu şekilde olan diğer bazı hocalarının toplam rivayetlerinin sayısı ve bunlardan tekil sîga ile olan rivayetlerinin

[180] Nesâî, "Buyû'", 7.
[181] en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 7/235.
[182] Nesâî, "Cihâd", 41; Nesâî, "Buyû'", 21.
[183] en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 5/396; en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 7/211.

sayısı sırasıyla şöyledir: ‘Amr b. Osmân el-Kuraşî: 74-24, Hârûn b. ‘Abdillâh el-Bezzâz: 69-28, Muhammed b. İsmâ‘îl b. ‘Uleyye: 58-21, İbrâhîm b. Ya‘kûb es-Sa‘dî: 55-26, Muhammed b. Kudâma el-Missîsî: 49-15, Muhammed b. Âdem el-Cuhenî: 37-14, ‘İmrân b. Ebî Cemîl ed-Dımaşkî: 31-10. Nesâî bazı hocalarından ise *Sünen*’inde tek bir rivayet alıp bunu tekil sîga ile aktarmıştır. Örneğin İshâk b. Ya‘kûb el-Bağdâdî ve Ahmed b. el-Mu‘allâ el-Esedî bunlar arasında yer almaktadır.

Bu kapsamda Nesâî’nin kendilerinden tekil sîgayla rivayette bulunduğu hocaları incelenmiş ancak aralarında özel bir münasebetin bulunduğu konusunda bir bilgiye rastlanmamıştır. Fakat şöyle bir durum dikkati çekmektedir. Yukarıda gösterdiğimiz gibi Irak, Horasan ve Mâverâünnehir bölgelerine ait olan Nesâî’nin hocalarının rivayetleri *Sünen*’de tüm rivayetlerin %70’ine tekabül etmektedir. Rivayetlerin %30’u ise Şam, Anadolu, Mısır ve Hicaz bölgelerinde ilmî faaliyette bulunan hocalarından aktarılmıştır. “Ahberanî” edâ sîgasının kullanımındaysa durum tam tersidir. Buna göre mezkûr sîganın kullanımında Şam, Anadolu, Mısır ve Hicaz bölgelerinde bulunan hocalarından rivayetleri %70’e; Irak, Horasan ve Mâverâünnehir’de ise %30’a tekabül etmektedir. Oranlar arasında küçük bir fark olsaydı bu tesadüfe yorulabilirdi, fakat nispetler tam tersi olduğu için bunu bir sebebe bağlamak gerekir. Irak, Horasan ve Mâverâünnehir bölgelerinde Nesâî, oradaki ilim halkalarına katılıp mevcut hocalardan diğer talebelerle birlikte ilim meclislerinde istifade etmiştir. Onun rihlelerine bakıldığında 230 yılı civarında Kuteybe b. Sa‘îd’in yanına Bağlan şehrine gittiği ve orada bir yıldan daha fazla kaldığı sonrasında Horasan’ın diğer bölgelerine ve Irak’ın farklı ilim merkezlerine geçtiği anlaşılmaktadır.[184] Dolayısıyla bu bölgelerde hadis halkalarının daha yaygın olduğu ve Nesâî’nin genç yaşta olması nedeniyle hocalarıyla özel ilişkisini daha az sürdürdüğü söylenebilir. Öte yandan Şam, Mısır ve Anadolu bölgelerine gittiğinde buradaki ilim halkalarının Irak, Horasan ve Mâverâünnehir bölgeleri gibi gelişmemesi sebebiyle Nesâî, hocalarıyla birebir irtibat halinde özel dersler almış ve onlardan yaptığı rivayetlerde tekil eda sîgası çoğalmıştır. Özellikle de Anadolu “sugur” denilen hudut bölgesi olduğu için Nesâî’nin oradaki Bizans’a karşı sınırları korumak maksadıyla Anadolu’ya gittiği kaynaklarda geçmektedir.[185] Böyle

[184] Ebu’l-Kâsım Alî b. el-Hasen İbn Asâkir, *Târîhu Medîneti Dımaşk,* thk. Ömer b. Garâme el-‘Amravî (Dâru’l-Fikr, 1415), 71/172.
[185] İbn Asâkir, *Târîhu Dımaşk*, 1415, 71/171.

durumlarda ilim halkalarının daha az olması ve rivayetlerin özel/tekil nakledilmesi normaldir.

Her ne kadar Nesâî'nin hocalarından naklederken kullandığı tekil edâ sîgasının sayısı az görünse de, bunları Ahmed b. Hanbel'in (ö. 241/855) *Müsned*'indeki 5000 isnâd üzerinde yapılan bir araştırma ile kıyasladığımızda, çok olduğunu fark ederiz. Zira *Müsned*'de bu 5000 isnad örnek kümesinde Ahmed b. Hanbel'in veya oğlunun kullandığı tekil edâ sîgası neredeyse yok denecek kadar, yani sadece 24'tür.[186] Bu da örnek kümenin tümünün sadece %0.5'ine tekabül eden bir yüzdeliktir, Nesâî'de bu %7 olup ikisi arasında büyük bir fark bulunmaktadır. Ebû Dâvud'un *Sünen*'i üzerine yapılan bir incelemede ise yine %99.6 gibi yüksek bir yüzdelik ile çoğul tahdîs olan "haddesenâ" edâ sîgasının kullanıldığı tespit edilmiştir.[187] Buna göre Ebû Dâvud'daki tekil eda sîgası kullanımı %0.4'tür. Diğer sünen ve câmi' türü kitaplar bu açıdan incelendiğinde daha kesin bir yargıya gidilebilir fakat ilk bakışta bunun sebebi farklı yerlerde olan ilmî faaliyetlerin yaygınlığı ve mahiyetidir.

Sünen'de Nesâî'nin kullandığı edâ sîgalarıyla ilgili son olarak incelemeye tabi tutulacak olan durum ise bazı özel kullanımlardır. En çarpıcı ve en yaygın olan özel kullanım el-Hâris b. Miskîn'den (ö. 250/864) rivayet edildiğinde kullanılan edâ lafzdır. el-Hâris b. Miskîn hicrî 154 yıllında Mısırda doğup orada yaşamıştır. Abbâsî halifesi olan el-Me'mûn mihne olayında onu Bağdâd'a getirip hapsetmiştir.[188] Mihne'nin başlangıç tarihi ve aynı zamanda el-Me'mûn'un hilafetinin son yılı hicrî 218 yılına tekabül etmektedir.[189] Mütevekkil-Alellah 232 yılında tahta çıktıktan sonra 237 yılında mihne olayını sona erdirdi.[190] Bunun üzerine el-Hâris b. Miskîn serbest bırakılıp Mısır'a dönünce Mütevekkil'in teklifiyle kadılık görevini üstlendi. O, kadılık vazifesini 237 yılından 245 yılına kadar devam ettirip 250 yılında vefat etmiştir.[191] Büyük ihtimalle Nesâî, el-Haris'in Mısır'da bulunduğu zaman dilimlerinde ondan istifade etmiştir. Fakat bu istifade, Nesâî'nin, el-Hâris'in meclisine katılıp ondan sema ederek veya ona arz

---

[186] Topgül, *İsnâdı Okumak*, 77.
[187] Dinçoğlu, *Ebû Dâvud'un Sünen Adlı Eseri, Kaynakları ve Tasnif Metodu*, 109.
[188] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 9/111.
[189] Hayrettin Yücesoy, "Mihne", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 2020), 30/26; Nahide Bozkurt, "Me'mûn", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 2004), 29/101.
[190] Mahmut Kırkpınar, "Mütevekkil-Alellah, Ca'fer b. Muhammed", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2006), 29/112.
[191] Ebû Ömer Muhammed b. Yûsuf el-Kindî, *Kitâbü'l-Vülât ve Kitâbü'l-Kudât*, thk. Muhammed Hasan İsmâ'îl, Ahmed Ferîd el-Mezîdî (Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-ilmiyye, 1424), 334, 338, 339.

ederek olmamıştır. Kaynaklarda geçtiği üzere el-Hâris, Nesâî'nin casus olmasından korktuğu veya aralarında bir husumet bulunduğu için Nesâî'ye kendi meclisine katılma müsaadesi vermemiştir. Bunun üzerine Nesâî kapı veya pencerenin arkasına saklanarak halkadaki kıraati işitmiştir. *Sünen*'de el-Hâris'in 163 rivayeti bulunmakta ve bütün bu rivayetler şu lafız ile aktarılmaktadır:

الحارث بن مسكين قراءة عليه وأنا أسمع

Her ne kadar İbn Nukta, Nesâî'nin el-Hâris'ten yaptığı rivayetleri قال الحارث بن مسكين قراءة عليه وأنا أسمع cümlesiyle aktardığını ve ne "ahberanâ" ne de "haddesenâ" kullandığını söylese de[192] bizim tespitlerimize göre mezkûr cümlenin önünde 5 defa "ahberanâ"[193], 2 defa de "haddesenâ"[194] geçmektedir. Sehâvî'ye göre bazı nüshalarda el-Hâris'ten nakledilen rivayetlerde bulunan tahdîs veya ihbâr sîgaları müstensihler tarafından yanlışlıkla konulmuştur.[195] Fakat tespit edilen bu 7 yerde Dâru't-te'sîl neşrinde esas alınan dokuz yazma nüshada herhangi bir ihtilafa işaret edilmemiştir.[196] Dikkatimizi çeken diğer bir husus ise el-Hâris'ten nakledilen "ahberanâ" edâ sigası, *Sünen*'in başında sadece Tahâret ve Hayz bölümlerinde, senedde tahvil bulunmadığı ve el-Hâris'in İbn Vehb'ten rivayet ettiği durumda kullanılmıştır. Dolayısıyla Nesâî'nin, el-Hâris'in ilk birkaç meclisine katılmış olma ihtimali vardır ve daha sonra husumet veya korkudan dolayı el-Hâris onun meclisine gelmesini istememiş olabilir. Nitekim Nesâî, el-Hâris vasıtasıyla İbn Vehb, Süfyân b. Uyeyne ve Mâlik b. Enes'in[197] eserlerinin rivayet hakkını almıştır. İlim halkası da İbn Vehb'in bir eserinin[198] Taharet bölümüyle başlamış olabilir.

Nesâî'nin "kirâeten aleyhi ve ene esme'u" ifadesiyle ilgili cevaplanması gereken diğer bir husus vardır. Nesâî'nin diğer hocalarından da kıraat veya arz yoluyla rivayet aldığı kesindir. O zaman neden sadece el-Harîs'ten aldığı rivayetlerinin özellikle nasıl

---

[192] İbn Nukta el-Bağdâdî, *et-Takyîd li ma'rifeti ruvâti's-Süneni ve'l-Mesânîd,* 1/154.
[193] Hadis No. 9, 12, 287, 331, 376.
[194] Hadis No. 788, 2648.
[195] es-Sehâvî, *Buğyetü'r-râğib,* 113.
[196] en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ,* 2012, 1/220, 222, 428, 465, 500; en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ,* 2012, 2/248; en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ,* 2012, 5/30.
[197] el-Hâris ve Mâlik arasında Abdurrahmân b. el-Kasım bulunmaktadır. Abdurrahmân b. el-Kasım *Muvatta*'nın râvisi olarak, el-Hâris de Abdurrahmân b. Kasım'ın râvisi olarak tanınmaktadır. Dolayısıyla el-Hâris meclisinde Mâlik b. Enes'in *Muvatta*'ını Abdurrahmân'ın rivayetiyle nakletmiştir. Bk: İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl,* 1953, 3/90.
[198] İbn Vehb'in kısmen günümüze ulaşan *el-Câmi' fi'l-hadîs* ve *Muvatta* adlı eserleri vardır. Bk. Ebû Muhammed Abdullâh İbn Vehb, *Muvatta Abdillâh b. Vehb*, thk. Hişâm b. İsmâ'îl es-Sînî (Demmam: Dâr İbnu'l-Cevzî, 1420), 2; Saffet Köse, "İbn Vehb", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1999), 20/441.

olduğunu belirtmektedir? Bazı hadisçiler semâ meclislerinde ders esnasındaki hadis okumasının dışarıda duyulmaması için kapıda bir şekilde gürültü çıkartılmasını emrediyorlardı.[199] Zira hadisçiler sadece istedikleri kişiye rivayetlerini naklederlerdi. Dolayısıyla Nesâî, el-Hâris'in meclisinde olmadığı ve ondan hadisleri izinsiz olarak işittiği için bunu mezkûr edâ lafzıyla göstermek istemiştir.[200] Kütüb-i Sitte içerisinde el-Hâris'in rivayetleri az da olsa Ebû Dâvud'un *Sünen*'inde 5 defa geçmektedir.[201] Ebû Dâvud da "haddesenâ" veya "ahberanâ" gibi bir edâ sîgası kullanmayıp "kurie 'ale'l-Hâris ve ene şâhid" şeklinde bir edâ lafzıyla onun rivayetlerini nakletmektedir. Nesâî'den farklı olarak Ebû Dâvud, el-Hâris'in semâ meclisini gördüğünü söylemektedir. Rical kitaplarında Ebû Dâvud ile el-Hâris b. Miskîn arasındaki münasebet konusunda herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır. Öyle görünüyor ki Ebû Dâvud da el-Hâris'nin hadis meclisine normal bir şekilde katılmayıp bir yere saklayarak ve meclisi görerek işitmiştir. Dolayısıyla el-Hâris'in bu tavrının sadece Nesâî'ye yönelik bir tavır olarak algılanmaması gerektiği, aksine onun genel bir prensibi olarak halkalarına katılmanın zor olduğunu göstermektedir. Bu sebeple el-Hâris kendi döneminde önemli kitapların rivayet hakkını sahip olmasına rağmen, günümüze ulaşan kaynaklarda Nesâî'nin dışında neredeyse hiç râvi olarak geçmemektedir.[202]

Nesâî'nin *Sünen*'inde kullandığı özel edâ lafızları arasında hocası Ahmed b. Menî' el-Begâvî'den (ö. 244/858-59) naklettiği iki rivayet geçmektedir. وَفِيمَا قَرَأَ عَلَيْنَا أَحْمَدُ بْنُ مَنِيعٍ قَالَ şeklinde başlayan bu iki rivayeti[203] Nesâî'nin semâ yöntemiyle aldığı anlaşılmaktadır. Abdülfettâh Ebû Gudde'nin tahkikinde rivayetlerin birisi karae değil, meçhul olarak kurie yazılmıştır. Fakat Dâru't-te'sîl neşrinde iki yerde de karae şeklinde yazılmış ve yazma nüshalar arasında herhangi bir ihtilaf kaydı düşülmemiştir.[204] el-İsyûbî ise yazma nüshaların çoğunda fiilin meçhul olarak zikredildiğini fakat ona göre doğrusunun meçhul değil malum olması gerektiğini ve bu fiilin fâilinin de Ahmed b. Menî'

[199] Ebü'l-Hayr Şemsüddîn Muhammed b. Abdirrahmân es-Sehâvî, *Fethu'l-mugîs bi şerhi Elfiyyeti'l-hadîs li'l-İrâkî*, thk. Ali Hüseyin Ali (Kahire: Mektebetü's-Sünne, 2003), 2/165.
[200] es-Sehâvî, *Buğyetü'r-râğib*, 112.
[201] Ebû Dâvud, "Eymân ve'n-nüzür", 21; Ebû Dâvud, "Et'ime", 5; Ebû Dâvud, "Tıb", 24; Ebû Dâvud, "Sünnet", 18; Ebû Dâvud, "Harâc", 28.
[202] *Câmi' el-Hâdimi'l-Harameyni'ş-şerîfeyn* isimli bilgisayar programı kullanılarak Nesâî ve Ebû Dâvud dışında el-Hâris'in 10 öğrencisi daha tespit edilmiştir. Farklı kitaplarda onların toplam rivayetleri ise sadece 18'dir.
[203] Hadis 2388 ve 4578.
[204] en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 7/249.

olduğunu ileri sürmektedir.[205] Bu iki rivayet dışında *Sünen*'de Ahmed'in 4 rivayeti daha bulunmakta olup bunlar "ahberanâ" edâ sîgasıyla aktarılmıştır. Kaynaklarda Ahmed b. Menî'ın meşhur bir *Müsned*'inin olduğu geçmektedir.[206] Bu durumda Ahmed b. Menî'nin وَفِيمَا قَرَأَ عَلَيْنَا أَحْمَدُ بْنُ مَنِيعٍ قَالَ lafzıyla kendi *Müsned*'inden mi ya da başka ders notlarından mı rivayet ettiği anlaşılmamaktadır.

Nesâî *Sünen*'inde hocalarından naklederken üç defa "ahberanâ min kitâbihî" şeklinde bir ifade kullanmaktadır. Söz konusu ifadelerde Nesâî şu üç hocayı zikretmektedir: Hadis 1091 - Hârûn b. Muhammed el-'Âmilî, hadis 1287 – el-Kâsım b. Dînâr el-Kuraşî ve hadis 2093 – Ubeydullâh b. Sa'd el-Kuraşî. Bu üç hocanın zikredilen rivayetleri dışında *Sünen*'de; Hârûn'un 9, el-Kasım'ın 24 ve Ubeydullâh'ın 23 olmak üzere başka rivayetleri de vardır. Diğer rivayetlerde Nesâî sadece "ahberanâ" diyerek "min kitâbihî" şeklindeki ifadeyi kullanmamıştır.

Nesâî, 1091 nolu hadisi secdeye giderken ilk olarak hangi organın yere temas edeceği babında zikretmiştir. Mezkûr bölümde o, önce Vâil b. Hucr'un hadisini zikretmiştir. Bu hadise göre namaz kılarken evvela dizler, sonra da eller yere konulmaktadır. İlgili babta bu hadisi zikrettikten sonra Nesâî devenin yere çökmesi gibi insanın namazda secdeye gitmemesini söyleyen ve Ebû Hureyre'den rivayet edilen iki hadis daha nakletmektedir. Nesâî söz konusu iki hadisin ikincisini Hârûn b. Muhammed vasıtasıyla nakletmiştir ve "ahberanâ min kitâbihi" şeklindeki ifadeyi kullanmıştır. Onun hocası Hârûn'dan naklettiği hadis şu şekildedir:

إِذَا سَجَدَ أَحَدُكُمْ فَلْيَضَعْ يَدَيْهِ قَبْلَ رُكْبَتَيْهِ وَلَا يَبْرُكْ بُرُوكَ الْبَعِيرِ

Ebû Hureyre'nin bu rivayeti bazı kaynaklarda farklı ve tam tersi olarak da nakledilir. Nakledilen farklı rivayet şöyledir.[207]

إِذَا سَجَدَ أَحَدُكُمْ فَلْيَبْدَأْ بِرُكْبَتَيْهِ قَبْلَ يَدَيْهِ، وَلَا يَبْرُكْ بُرُوكَ الْفَحْلِ

Nesâî hadisi bu ikinci lafızla zikretmeyip birinci lafızla nakletmekle bunu hocası Hârûn'un kendi kitabından okuduğunu veya naklettiğini vurgulamak istemiştir. Dolayısıyla Nesâî bu konuda böyle yapmakla tercih ettiği görüşü vurgulamış olabilir.[208]

---

[205] el-İsyûbî el-Vellevî, *Zehîratü'l-'ukba fî şerhi'l-Müctebâ*, 2003, 35/5.

[206] ez-Zehebî, *Tezkiratü'l-huffâz*, 2/481.

[207] Ahmed b. Ali el-Mevsılî Ebû Ya'lâ, *Müsnedü Ebî Ya'lâ*, thk. Hüseyin Selîm Esed (Dımaşk: Dâru'l-Me'mûn, 1989), 11/414; Ahmed b. Muhammed et-Tahâvî, *Şerhu Me'âni'l-âsâr*, thk. Muhammed Zehrî en-Neccâr, Muhammed Seyyid Câdulhak (Âlemü'l-Kütüb, 1994), 1/255.

[208] Bu konudaki iki farklı görüş sahiplerinin hadisleri yorumlaması ve kullanması için bk. et-Tahâvî, *Şerhu Me'âni'l-âsâr*, 1/255; el-İsyûbî el-Vellevî, *Zehîratü'l-'ukba fî şerhi'l-Müctebâ*, 2003, 13/285.

"Min kitâbihi" ifadesi bulunan 1287 nolu ikinci hadiste ise durum farklıdır. Nesâî el-Kasım b. Dînâr el-Kuraşî'den aynı hadisi peş peşe fakat senedde bir isim değişikliği ile vermektedir. Birinci hadisin başını Nesâî şu şekilde vermiştir:

أَخْبَرَنَا الْقَاسِمُ بْنُ زَكَرِيَّا بْنِ دِينَارٍ، مِنْ كِتَابِهِ، قَالَ:

Bazı yazma nüshalarda hadisin sonunda Ebû Abdirrahmân'ın (Nesâî) "bize kitabından tahdîs etti fakat bu şekilde hadis yanlıştır" açıklaması bulunmaktadır.[209] Hemen ardından hadisi doğru senediyle tekrar zikretmekte ve "bu daha doğrudur" demektedir. Dolayısıyla bu örnekte hocanın kitabından nakletmiş olsa da bunun yanlış olduğunu açıklamıştır.

Bu konudaki son örnek 2093 nolu Ubeydullâh b. Sa'd el-Kuraşî'den naklettiği hadistir. Yine Nesâî üstteki ikinci hadisin senedinde olduğu gibi bu hadisin senedinde de bir probleme yani râvi fazlalığına işaret etmek istemiştir. Nesâî ilkinde senedin kendi tarafını Îsâ b. Hammâd → el-Leys b. Sa'd → Sa'îd el-Makburî şeklinde vermektedir. Hadisin sonunda ise Nesâî, zikredilen sened hakkındaki ihtilafı göstermek için şöyle demektedir:

خَالَفَهُ يَعقُوبُ بْنُ إِبراهِيمَ

Ya'kûb b. İbrâhîm, ona (yani Îsâ b. Hammâd'a) muhalefet etti. Akabinde Nesâî, el-Leys ile Sa'îd arasına İbn 'Aclân'ı ekleyerek aynı rivayetin başını şu şekilde vermektedir: Ubeydullâh b. Sa'd → Ya'kûb b. İbrâhîm → el-Leys b. Sa'd → Muhammed b. 'Aclân → Sa'îd el-Makburî. Bu rivayeti verirken "ahberanâ Ubeydullâh min kitâbihî" demekte ve ona göre hangi rivayetin daha sahih olduğunu açıklamamaktadır. Öte yandan Buhârî, aynı hadisi *Sahîh*'inde tahrîc edip[210] el-Leys'in diğer öğrencisi Abdullah b. Yusuf'tan nakletmektedir. Buhârî de el-Leys ile Sa'îd arasında kimse zikretmeyince İbn Hacer, Nesâî'nin rivayetinde bulunan İbn 'Aclân'ı "mezîd fî muttesili'l-esânîd" kabilinden addetmektedir. Ona göre ikinci ihtimal olarak el-Leys ilk önce İbn 'Aclân vasıtasıyla hadisi almış ondan sonra Sa'îd ile görüşüp direkt olarak ondan da rivayet hakkını elde etmiştir.[211] Dolayısıyla bu durumda Nesâî'nin "min kitâbihi" şeklinde ifade ettiği senedinde râvi halkalarının arasına yanlışlıkla İbn 'Aclân eklenmiş olabilir.

[209] en-Nesâî, *Kitâbü'l-Müctebâ*, 2012, 3/87.
[210] Buhârî, "İlim", 6.
[211] Ahmed b. Ali İbn Hacer el-Askalânî, *Fethu'l-bârî şerhu Sahîhi'l-Buhârî* (el-Mektebetu's-selefiyye, ts.), 1/150.

Bu durumda işaret edilen Ubeydullâh'ın kitabı hakkında kaynaklarda zikredilen bilgilere ve Ubeydullâh'ın diğer rivayetlerine dayanarak bir tahmin yürütülebilir. Buna göre Nesâî'nin *Sünen*'inde Ubeydullah kendi kitabı olmayan ama hocasının kitabından nakleden râvi konumundadır. Ubeydullâh → Ya'kûb şeklindeki 23 rivayet dışında *Sünen*'de Ubeydullâh'ın başka rivayeti yoktur. Dolayısıyla Ya'kûb, Nesâî'nin kaynağı konumunda olup yeğeni Ubeydullâh da onun râvisi konumundadır. Bundan dolayı Nesâî yukarıda verilen metinde muhalefet edeni Ubeydullâh olarak vermeyip Ya'kûb'u zikretmiştir. Ya'kûb'un kaynaklarda kitap sahibi olup olmadığına dair bilgi bulunmasa da onun babası İbrâhîm b. Sa'd'ın *el-Megâzi* ve diğer kitaplarından bahsedilmektedir. Bu kitaplar Ya'kûb aracılığıyla yayılmıştır.[212]

Zikredilen bu üç rivayet ile ilgili başka bir ihtimal de söz konusudur. "Min kitâbihi" şeklindeki ifadeyi kitâbe/mükâtebe tahammül metodu olarak anlarsak söz konusu rivayetlerin bu metod ile alındığı da düşünülebilir.[213] Bu durumda rivayetler sema veya kıraat yöntemleri dışında alınmış olup Nesâî özellikle bunu açıklamış olmaktadır.

2.6. En Çok Rivayette Bulunduğu Hocaları ve Durumları

Bu çalışmada Nesâî'nin hocalarıyla ilgili özel olarak inceleme ihtiyacı duyulmuştur. Zira bütün hocalarını yakından tanımak bu araştırmanın sınırlarını aşacağından en azından en çok rivayette bulunduğu hocalarının hayatlarının araştırılması cihetine gidilmiştir. Burada Nesâî'nin 100'den fazla rivayet aldığı 15 hocasının hayatları, Nesâî ile olan münasebetleri ve onların *Sünen*'de kaç kişiden ve en çok kimden rivayet ettikleri ve aynı zamanda eser sahibi olup olmadıkları tetkik edilecektir. Nesâî söz konusu 15 hocasından *Sünen*'de 3324 rivayet nakletmektedir. Dolayısıyla eserdeki tüm rivayetlerin %49'u bu hocalara dayanmaktadır. Şimdi sözü edilen 15 hocayla ilgili tespitlerimize geçebiliriz.

---

[212] Ebû Abdillah Muhammed İbn Sa'd, *et-Tabakâtü'l-kübrâ,* thk. Muhammed Abdulkâdir Atâ (Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1990), 7/247.

[213] Kitâbe/Mükâtebe metodu ile ilgili daha fazla bilgi için bk. Erdinç Ahatlı - Selvi Raif Murad, "Kitâbe/Mükâtebe Metodunun Tarihçesi ve Kavramsallaşma Süreci", *Tasavvur - Tekirdağ İlahiyat Dergisi* 8/2 (Aralık 2022), 1577-1613.

2.6.1. Kuteybe b. Sa‘îd es-Sekafî (ö. 240/855)

Kuteybe, *Sünen*'de 722 rivayetiyle Nesâî'nin en çok nakilde bulunduğu hocaları arasında birinci sırada yer almaktadır. Hicri 148, 149 veya 150[214] yılında Horasan'ın Belh yöresine bağlı Bağlan köyünde doğan Kuteybe ilk ilim yolcuğuna h. 172 yılında başlamıştır.[215] İlk olarak Irak'a giden Kuteybe daha sonra Medine, Mekke, Şam ve Mısır olmak üzere dönemin bütün ilim merkezlerine yolculuk yapmıştır.[216] Bu bölgelerde bulunan el-Leys b. Sa‘d (ö. 175/791), Mâlik b. Enes (ö. 179/795), Hammâd b. Zeyd (ö. 179/795) ve Ebû Avâne (ö. 176/792) gibi dönemin önde gelen âlimlerden hadis almıştır.[217] İlim yolculuklarından döndükten sonra Kuteybe bir süre Belh'te bilahare ise kendi köyünde yaşamını sürdürmüş ve 240 yılında Bağlan'da vefat etmiştir.[218]

İbn Ma‘în (ö. 233/848) ve Ebû Hâtim (ö. 277/890) onu sika[219] Nesâî ise sika me'mûn veya sika sadûk[220] şeklinde nitelendirmişlerdir. Kuteybe, Leys'ten naklinde tek kaldığı bir hadis sebebiyle eleştirilmiştir. Kuteybe, Leys'in diğer öğrencilerinin hilafına Hz. Peygamber'in Tebuk seferinde akşam ve yatsı namazlarını cem etmesinde takdimden (akşam namazı vakti) bahsetmiştir.[221] Buhâri, Kuteybe'ye bu rivayet hakkında sorunca o, Hâlid el-Medâinî (ö. 213/828) ile beraber Leys'ten rivayeti böyle yazdığı cevabını vermiştir. Buhârî, Hâlid'in hocalarına hadisler telkin ettiği bilgisinden hareketle bu hadisi de telkin etme ihtimalinden bahsetmektedir. Fakat Zehebî Leys'in telkin kabul eden birisi olmadığını söyleyerek Buhârî'ye itiraz edip kusuru Kuteybe'ye yüklemiştir. Sonuçta Zehebî, Kuteybe'nin yüz bine yakın rivayet naklettiğini ve bir rivayette hata yapabileceğini söylemiştir.[222] Hâkim bu rivayetin sened ve metin açısından şaz olduğunu ileri sürmektedir.[223] Kuteybe kendi kitabında bu rivayetin üzerine Ahmed b. Hanbel, Yahyâ b. Ma‘în ile birlikte daha beş kişinin mezkûr rivayeti kendisinden

---

[214] el-Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, 2003, 5/902.
[215] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 11/14.
[216] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 14/481.
[217] Ebû Abdillah Muhammed b. İsmâ‘îl Buhârî, *et-Târîhu'l-kebîr* (Hindistan: Dâiratu'l-Ma‘ârifi'l-Osmâniyye, ts.), 7/195.
[218] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 14/488.
[219] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 8/360.
[220] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 62.
[221] Ebû Dâvud, "Salât", 273; Tirmizî, "Salât", 394.
[222] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 11/23-24; Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 107; Özafşar, "Rivâyet İlimlerinde Eser Karizması ve Müslim'in el-Câmiu's-Sahîh'i", 297.
[223] Ebû Abdillah Muhammed Hâkim en-Nîsâbûrî, *Ma'rifetü ulûmi'l-hadîs*, thk. Ahmed b. Fâris es-Sellûm (Beyrut: Dâru İbn Hazm, 2003), 377.

istinsah ettiklerine dair (renklendirme) işareti koyduklarını zikretmektedir.[224] Aynı kitap mı farklı mı tam anlaşılmasa da Kuteybe, kendi kitabındaki kırmızı rengin Ahmed b. Hanbel'e yeşilin ise Yahyâ b. Ma'în'e ait olduğunu bildirmektedir.[225] Anlaşılan Kuteybe öğrencileri olan Ahmed ve Yahya'ya eserini yazdırmış ve onlar farklı renkle yazmışlardır.[226] Her ne kadar kaynaklarda Kuteybe'ye ait eser zikredilmese de onun, aldığı hadisleri cüzlerde topladığı anlaşılmaktadır. Tespitlerimize göre bu cüzler günümüze ulaşmamış olsa da en azından İbn Hacer'in zamanına kadar ulaştığı görülmektedir. Zira İbn Hacer, Kuteybe b. Sa'îd'in iki cüzünü okuduğunu ifade edip bu cüzlerdeki ilk ve son hadisin ne olduğunu beyan etmektedir.[227]

İbn Mâce (ö. 273/887) dışında diğer Kütüb-i Sitte müellifleri Kuteybe'den doğrudan çokça istifade etmişlerdir. Buhârî 304,[228] Müslim 563,[229] Ebû Dâvud 193[230] ve Tirmizî 635[231] rivayeti Kuteybe b. Sa'îd'den nakletmektedir. Kütüb-i Sitte'deki rivayetlerin çokluğu Kuteybe'nin elindeki yazılı kaynakların anılan beş muhaddise/musannife ulaştığını göstermektedir.[232] Buhârî'nin Kuteybe'den naklettiği rivayetler, isnadlardaki Kuteybe'nin hocaları yönüyle geniş bir dağılım göstermektedir. Bu durum da, Buhârî'nin Kuteybe'ye ait eserlerden faydalandığını göstermektedir.[233]

Nesâî henüz on beş yaşındayken 230 yılında Bağlan'a Kuteybe'nin yanına gitmiş ve on iki ile on dört ay arası ondan ders almıştır. Bu, Nesâî'nin kendi bölgesi dışına yaptığı ilk rihlesidir. Dolayısıyla Kuteybe, Nesâî'nin ilk hocası ve aynı zamanda onun vasıtasıyla daha âlî isnada sahip olması cihetiyle en önemli hocalarındandır. Bu nedenle *Sünen*'deki ilk rivayetin Kuteybe'nin rivayeti olması şaşırtıcı değildir.

Sünen'de Kuteybe'nin rivayetlerinin dağılımının, Buhârî'de olan dağılımıyla kıyaslandığında, çok daha fazla olduğu açık bir şekilde görülmektedir. Buhârî'de

---

[224] Hâkim en-Nîsâbûrî, *Ma'rifetü ulûmi'l-hadîs*, 378.
[225] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 8/360.
[226] Abdulcelil Alpkıray, "Orta Asya Muhaddislerinden Belh'li Kuteybe b. Saîd ve Hadis İlmine Katkıları" (Uluslararası Orta Asya'dan Anadolu'ya İslâmî İlimler Sempozyumu, Karabük: Karabük Üniversitesi Yayınları, 2021), 200.
[227] Ahmed b. Ali İbn Hacer el-Askalânî, *el-Mu'cemü'l-müfehres*, thk. Muhammed Şekûr el-Meyâdînî (Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 1998), 337; Alpkıray, "Orta Asya Muhaddislerinden Belh'li Kuteybe b. Saîd ve Hadis İlmine Katkıları", 200.
[228] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 294.
[229] Tekin, *Yazılı-Şifâhî Rivayet Bağlamında Müslim'in Eser Sahibi Hocalarından Rivayetleri*, 117.
[230] Dinçoğlu, *Ebû Dâvud'un Sünen Adlı Eseri, Kaynakları ve Tasnif Metodu*, 127.
[231] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 297.
[232] Alpkıray, "Orta Asya Muhaddislerinden Belh'li Kuteybe b. Saîd ve Hadis İlmine Katkıları", 201.
[233] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 107.

Kuteybe'den sonra isanadlarda 33 râvi bulunurken[234] *Sünen*'de Kuteybe'nin 51 hocadan naklettiğini görülmektedir. *Sünen*'de Kuteybe'nin en fazla rivayette bulunduğu hocaları şunlardır:

- Mâlik b. Enes el-Asbahî (ö. 179/795) – 172
- el-Leys b. Sa'd el-Fehmî (ö. 175/791) – 166
- Süfyân b. 'Uyeyne el-Hilâlî (ö. 198/814) – 113
- Hammâd b. Zeyd el-Ezdî el-Ezrak (ö. 179/795) – 51
- el-Vaddâh b 'Abdillâh Ebû 'Avâne el-Yeşkurî (ö. 175/791) – 46
- Sellâm b. Süleym el-Hanefî Ebu'l-Ahvas (ö. 179/795) – 29
- Bekr b. Mudar el-Kuraşî (ö. 173/789) – 11

Bu geniş dağılımdan hareketle Nesâî'nin, Kuteybe'nin eserlerinden faydalandığı hususunun ön plana çıktığı söylenebilir.[235] Zürkânî (ö. 1122/1710) isimlerini zikretmediği sadece faziletli olarak nitelendirdiği âlimlere dayanarak Nesâî'nin Mâlik'in *Muvatta*'ından naklettiklerinde Kuteybe rivayetini tercih ettiğini söylemektedir.[236] İhtimal olarak Nesâî'nin *Muvatta*'ı, Mâlik'in talebelerinden rivayet hakkı alarak kullandığı düşünülebilir, fakat üçüncü bölümde görüleceği üzere *Sünen*'deki senedlerde Nesâî ile Mâlik arasında 40'a yakın tarik bulunmaktadır. Bu tariklerin çokluğu Nesâî'nin *Muvatta*'ı doğrudan değil, hocalarının kitaplarına dayanarak kullandığını göstermektedir. Fakat Nesâî, hocalarından aldığı her şeyi nakletmemiştir. Mesela İbn Lehîa'nın hadislerinin rivayet hakkına, Kuteybe vasıtasıyla âlî bir senedle sahipti, ama ne *Sünen*'inde ne de diğer kitaplarında bu rivayetleri kullanmıştır.[237] Bunun sebebi olarak, 170 yılında İbn Lehîa'nın kitaplarının yanması, Kuteybe'nin ise 173-174 yılında, İbn Lehîâ'nın vefatından bir müddet önce ondan hadisleri almış olması şeklinde bir sebep ileri sürülebilir.[238] Kitapları yanmadan önce İbn Lehîa'dan yazan bazı

[234] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 294.
[235] Fuad Sezgin de Buhârî'nin kaynakları ile ilgili yaptığı araştırmada Buhârî'nin Kuteybe'nin hocalarına ait eserlerden değil de doğrudan Kuteybe'nin eserine sahip olduğunu ve ondan faydalandığını söylemektedir. (Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 107.)
[236] Muhammed b. Abdilbâkî ez-Zürkânî, *Şerhu'z-Zürkânî 'ale'l-Muvatta*, thk. Taha Abdurraûf Sa'd (Mektebetü's-Sekâfe'd-Dîniyye, 2003), 1/61; Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 97. Zürkânî'nin naklettiği söz sadece Nesâî ile ilgili değildir. Zürkânî âlimlere nisbet ettiği bilgide, *Muvatta*'da; Ahmed b. Hanbel'in İbn Mehdî, Buhârî'nin et-Tinnîsî, Müslim'in Yahyâ b. Yahyâ et-Temîmî, Ebû Dâvud'un el-Ka'nebî ve Nesâî'nin Kuteybe rivayetini seçtiğini nakletmektedir. Ancak Zürkânî mezkûr iddianın çok genelleyici olduğunu söyleyerek buna karşı çıkmıştır.
[237] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 1/38; Bekir Kuzudişli, *Hadis Tarihi* (İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017), 212.
[238] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 14/486.

öğrencilerinin çokça hatalı kayıt yaptığı, kitapları yandıktan sonra da söz konusu hatalı rivayetler kendisine okunduğunda İbn Lehîa'nın telkine maruz kaldığı zikredilmiştir.[239] Kuteybe, İbn Lehîâ'nın hadislerini, İbn Vehb ve İbn Lehîa'nın yeğeninin kitaplarından yazdığını söylemektedir.[240] Dolayısıyla Nesâî, böyle bir durum olduğu için onun hadislerini hiç kullanmamıştır.

2.6.2. İshâk b. Râhûye el-Mervezî (ö. 238/853)

Sünen'de 387 rivayeti bulunan İshâk b. İbrâhîm[241] 161 yılında Merv'de doğmuştur. 184 yılında 23 yaşındayken Irak'a giderek ilim yolculuğuna başlayan İshâk,[242] Hicaz, Yemen ve Şam gibi önemli ilim merkezlerinde tahsilini yaptıktan sonra Nîşâbur'a dönüp orada yaşamıştır.[243] İbn Râhûye'nin hayatında Bağdat'a birkaç defa gittiği nakledilmektedir.[244] Hicrî 199 yılında Bağdat'a yaptığı rihlede Ahmed b. Hanbel ve Yahyâ b. Ma'în gibi hadis hafızlarıyla bir araya gelen İshâk mecliste ilk konuşan kişi olmuştur.[245] Bu, onun hadis imamları arasındaki mümtaz konumunu gösteren mühim bir haberdir.

İshâk'ın ilminin Irak'ın doğusunda (Horasan bölgesi) yayıldığı ve bu diyarlarda onun ilmi ile sünnetin ihya edildiği nakledilmektedir.[246] Ahmed b. Hanbel Horasan'da ve hatta Bağdat'ta İshâk gibi bir âlimin bulunmadığını belirtip onun müslümanların imamlarından birisi olduğunu söylemektedir.[247] Aynı şekilde Nesâî de hocası hakkında "hadis imamlarından biri" tabirini kullanarak onu en yüksek derecede tevsik etmiştir.[248] İshâk'ın kendi beyanına göre kitapları, yetmiş bin veya yüz binden fazla hadis ihtiva etmektedir.[249] Genelde hafızasından imla eden İshâk bazen eserindeki hadislerin rivayetini bitirdikten sonra kontrol etmek için kitaplarından da okumuştur.[250] İshâk'ın sadece iki hadiste hata yaptığını söyleyen Zehebî bunu yetmiş bin hadis içerisinde

[239] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 5/376.
[240] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 5/375.
[241] Babasının adı aslında İbrâhîm b. Mahled et-Temîmî'dir, fakat Mekke yolunda doğduğu için Râheveyh/Râhûye yani yolda bulunan şeklinde lakabı ile meşhur olmuştur. Abdullah Aydınlı, "İbn Râhûye", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1999), 20/241.
[242] el-Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, 1992, 2/378.
[243] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 11/359.
[244] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 7/362.
[245] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 11/381.
[246] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 7/362.
[247] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 1/217.
[248] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 62.
[249] el-Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, 1992, 2/384-385.
[250] el-Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, 1992, 2/385.

anlayışla karşılamamız gerektiğini ifade etmiştir.[251] Onun, tam olmasa da günümüze ulaşan tek eseri *Müsned*'dir.[252] Ancak kaynaklarda bunun dışında *es-Sünen, el-Musannef, et-Tefsîr* gibi eserlerinden da bahsedilmektedir.[253]

İshâk b. Râhûye'nin Buhârî'de 101,[254] Müslim'de 605,[255] Ebû Dâvud'ta 4[256] rivayeti bulunmaktadır. Tirmizî kitabında İshâk'ın hiçbir hadisini zikretmeyip bazen onun fıkhi görüşlerine yer vermiş fakat bunları da doğrudan İshâk'tan değil râvi vasıtasıyla almıştır.[257] İshâk'ın rivayetlerinin daha önce kendisinden bahsettiğimiz Kuteybe'nin Kütüb-i sitte'deki rivayetlerine nazaran daha az olduğu söylenebilir. Bu durum İshâk'ın Kuteybe'den iki yıl önce vefat etmesi ve 13 yıl gibi bir süre daha az yaşamış olmasıyla açıklanabilir. Mesela Ebû Dâvud, İbn Râhûye'nin hayatının son aylarında onun yanına gittiğini ama yeterince istifade edemediğini söylemektedir.[258] Nesâî ile İbn Râhûye'nin münasebeti hakkında kaynaklarda bilgi tespit edilemese de musannifin doğduğu belde olan Nesâ, Nîşâbur'a yakın olduğu için muhtemelen Nesâî 230 yılında Kuteybe'ye gitmeden önce bölgesinde bulunan İshâk'tan istifade etmiş olmalıdır. Keza Kuteybe'den sonra yaklaşık 231-232 yılında İshâk'a gitmiş olma ihtimali de vardır. Her iki durumda da bu iki hoca Nesâî'nin ilk hocalarındandır ve bunlardan 20 yaşına varmadan istifade etmiştir.

Yukarıda zikrettiğimiz gibi *Sünen*'de İshâk 387 isnadda Nesâî'nin hocası olarak geçmektedir.[259] Bu isnadlarda İshâk'tan sonra ikinci râvi olarak 58 isim bulunmaktadır. Kuteybe'de olduğı gibi İshâk'tan sonraki dağılımın fazlalığı Nesâî'nin doğrudan İbn Râhûye'nin derslerinden ve eserlerinden faydalandığını ve eserini kaleme alırken bunlara dayandığını göstermektedir. İshâk'ın Nesâî'nin *Sünen*'inde en çok rivayette bulunduğu hocaları şunlardır:

- Cerîr b. Abdilhamîd ed-Dabbî (ö. 188/804) – 57

---

[251] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 11/379.

[252] Aslında altı cüz olduğu zikredilen eserin günümüze ulaşan kısmı 2648 hadis ihtiva etmekte olup Abdülgafûr el-Belûşî tarafından tahkik edilmiştir. Günümüze ulaşan kısmındaki hadisler *Müsnedü Ebî Hureyre, Müsnedü Aişe, Müsnedü Ümmehâti'l-mu'minîn, Müsnedü bakiyyeti'n-nisâ* şeklinde tertib edilmiştir. İshâk b. Râhûye, *Müsnedü İshâk b. Râhûye*, thk. Abdülgafûr Abdülhak Hüseyin el-Belûşî (Medîne: Mektebetü'l-Îmân, 1991).

[253] en-Nedîm, *el-Fihrist*, 281; Aydınlı, "İbn Râhûye", 20/241.

[254] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 262.

[255] Tekin, *Yazılı-Şifâhî Rivayet Bağlamında Müslim'in Eser Sahibi Hocalarından Rivayetleri*, 104.

[256] Dinçoğlu, *Ebû Dâvud'un Sünen Adlı Eseri, Kaynakları ve Tasnif Metodu*, 398.

[257] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 59.

[258] el-Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, 1992, 2/387.

[259] *Sünen*'de 12 isnadda İshâk b. Râhûye ikinci basamakta geçmektedir, yani Nesâî bu rivayetleri İshâk'tan bir râvî vasıtayla almıştır.

- Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî (ö. 211/826-27) – 41
- Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî (ö. 198/814) – 40
- Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî (ö. 197/812) – 30
- en-Nadr b. Şümeyl el-Mâzinî (ö. 203/818-19) – 25

Bazı haberlerde geçen İshâk'ın hiç hadis yazmadığı,[260] sadece hafızasına dayandığı veya elinde kitap görülmediği[261] şeklindeki bilgiler özel olarak hadis rivayet ettiği ilim meclislerine yorulabilir. Zira yukarıda ifade ettiğimiz gibi onun eserleri mevcut olup bunlardan birisi günümüze dahi ulaşmıştır. Ayrıca o hayatının sonuna doğru, anlamayan bir kişinin eline düşmesi endişesiyle kitaplarının gömülmesini istemiştir.[262] İbn Râhûye'nin hadis rivayetindeki hassasiyetini gösteren diğer bir husus ise Abdullâh b. Mübârek'ten erken dönemde hadisler işitmiş olmasına rağmen bunları istediği şekilde tam anlayarak usûlüyle almadığı için hiç rivayet etmemesidir.[263]

2.6.3. ‘Amr b. ‘Ali el-Fellâs (ö. 249/863)

Nesâî'nin *Sünen*'inde kendisinden 333 rivayet naklettiği ‘Amr b. ‘Ali el-Fellâs hicrî 160 yılı civarında doğmuştur.[264] Hayatının büyük bir kısmını Basra'da geçiren ‘Amr, akranı olan Basralı başka büyük bir âlim ‘Ali b. el-Medînî (ö. 234/848-49) ile kıyaslanmıştır.[265] Ayrıca ‘Amr'ın Bağdat'a gittiği ve orada hadis rivayet ettiği (tahdîs) kaynaklarda geçmektedir.[266] Yine 216, 224 ve 236 yıllarında İsfahan'a giderek orada hadis rivayet ettiği bilinmektedir.[267] Hayatının son anına kadar ilim merkezlerini dolaşan ‘Amr b. ‘Ali, Mısır'da Kâhire'nin yakınında bulunan el-‘Asker şehrinde 249 yılında vefat etmiştir.[268]

İbn Ebî Hâtim (ö. 327/938) onu sadûk[269] olarak değerlendirmiştir. Ebû Zür‘a er-Râzî (ö. 264/878) ise zamanında Basra'da ‘Ali b. el-Medînî, İbnü'ş-Şâzekûnî (ö. 234/848-49) ve

[260] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 11/373.
[261] el-Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, 1992, 2/388.
[262] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 11/377.
[263] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 11/359.
[264] ez-Zehebî, *Târîhu'l-İslâm*, 2003, 5/1197.
[265] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta‘dîl*, 1953, 6/249.
[266] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 14/117.
[267] Abdullah b. Muhammed Ebu'ş-Şeyh el-İsfahânî, *Tabakâtü'l-mühaddisîn bi İsbahân ve'l-vâridîne aleyhâ-Târîhu İsbahân*, thk. Abdülgafûr Abdülhak Hüseyin el-Belûşî (Beyrut: Muessesetü'r-Risâle, 1412), 2/192.
[268] ez-Zehebî, *Târîhu'l-İslâm*, 2003, 5/1198.
[269] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta‘dîl*, 1953, 6/249.

el-Fellâs'tan daha büyük bir hadis hafızı olmadığını ileri sürmektedir.[270] İbn Hibbân ve Dârakutnî onun sika ve hafız olduğunu ifade etmişlerdir.[271] Nesâî de hocası 'Amr hakkında "sika, sâhibu hadîs, hâfız" değerlendirmesinde bulunmuştur.[272] 'Ali b. el-Medînî ve Muhammed b. Beşşâr gibi Basralı ve 'Amr'ın akranı olan âlimler, 'Amr'ın, hocalarının kitaplarında bulunmayan hadisleri onlardan naklettiği ithamında bulunmuşlardır.[273] 'Ali b. el-Medînî, 'Amr'ın Yezîd b. Zürey'den olan rivayetlerine şüpheyle yaklaştığı için Buhârî bu rivayetleri *Sahîh*'ine almamıştır.[274] 'Amr b. 'Ali öğrencilerine bazen kitaplarından bazen de hafızasından rivayet edermiş.[275] Dolayısıyla onun kitaplarının bulunduğu aşikârdır. Günümüze ulaşan eserleri olmasa da kaynaklarda onun *el-Müsned, el-'İlel, et-Târîh* ve *et-Tefsîr* gibi eserlerinden bahsedilmektedir.[276]

Buhârî'nin *Sahîh*'inde 'Amr'dan 50 rivayet bulunmaktadır ve bu rivayetlerde 'Amr'ın hocası konumunda 19 kişi vardır.[277] 'Amr'dan; Müslim 11[278], Ebû Dâvud 3,[279] Tirmizî 21[280] ve İbn Mâce 4[281] rivayet nakletmiştir. Buna göre 'Amr Kütüb-i sitte müelliflerin ortak hocasıdır. Nesâî'nin 'Amr'ın huzurunda ne zaman ve nerede talebelik yaptığı tam olarak bilinmese de iki ihtimal ön plana çıkmaktadır: Birisi 'Amr'ın asıl ikamet ettiği Basra (hicrî 233'den sonra) diğeri ise vefat ettiği Mısır (hicrî 248-249) ihtimalidir. Hangisi olursa olsun Nesâî, Amr'dan çok istifade etmiş ve *Sünen*'inde 333 rivayet nakletmiştir. Bu rivayetlerin isnadlarında 'Amr'dan sonra ikinci sırada 37 râvi yer almaktadır. Dolayısıyla Nesâî, eserini kaleme aldığı zaman 'Amr'dan sadece râvi olarak değil aynı zamanda kitaplarından veya notlarından da faydalanmış olmalıdır.[282] 'Amr'ın Nesâî'nin *Sünen*'inde en çok rivayette bulunduğu hocaları şunlardır.

---

[270] Ebû Abdillâh Alâüddîn Moğultay, *İkmâlü Tehzîbi'l-Kemâl fî esmâi'r-ricâl*, thk. Âdil b. Muhammed, Usâme b. İbrâhîm (Kahire: el-Fârûku'l-hadîse, 1422), 10/232.
[271] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 8/81.
[272] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 60.
[273] Moğultay, *İkmâlü Tehzîbi'l-Kemâl fî esmâi'r-ricâl*, 1422, 10/233.
[274] İbn Hacer el-Askalânî, *Fethu'l-bârî*, 1/431.
[275] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 14/119.
[276] İbn Hayr el-İşbîlî, *Fehrese*, thk. Beşşâr Avvâd Ma'rûf, Mahmûd Beşşâr Avvâd (Tunus: Dâru'l-Garbi'l-İslâmî, 2009), 265; Moğultay, *İkmâlü Tehzîbi'l-Kemâl fî esmâi'r-ricâl*, 1422, 10/233; -Ziriklî, *el-A'lâm*, 2002, 5/82.
[277] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 240.
[278] Tarafımızdan tespit edilmiştir.
[279] Dinçoğlu, *Ebû Dâvud'un Sünen Adlı Eseri, Kaynakları ve Tasnif Metodu*, 399.
[280] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 707.
[281] Tarafımızdan tespit edilmiştir.
[282] Nitekim 255, 1652 ve 1838 nolu rivayetlerde kullanılan bazı ifadeler (*Zâde 'Amr, Ahberanâ 'Amr an hadîsi Ebî 'Asım*) aynı hususu göstermektedir.

- Yahyâ b. Sa‘îd el-Kattân (ö. 198/813) – 162
- Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî (ö. 198/813-14) – 57
- Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî (ö. 182/798) – 19
- Ebû Dâvûd et-Tayâlisî (ö. 204/819) – 13
- ed-Dahhâk b. Mahled en-Nebîl (ö. 212/828) – 10

2.6.4. Süveyd b. Nasr el-Mervezî (ö. 240/855)

223 rivayetiyle rivayetlerin çokluğu açısından Nesâî'nin hocaları arasında dördüncü sırada yer alan Süveyd hicrî 150 yılında Merv'e bağlı Tûsân köyünde dünyaya gelmiş ve yine aynı köyde 240 veya 241 yılında vefat etmiştir.[283] Hayatı ile ilgili fazla bilgi bulunmadığı için doğduğu bölge dışında nerede ilim aldığı ve nerelere seyahat yaptığı kesin olarak söylenemez. Ancak Tûsân köyü Merv şehrine çok yakın[284] olduğu için el-Mervezî nisbesini almıştır. Süveyd'in hocalarına baktığımızda Mervli olan Abdullah b. el-Mübârek ön plana çıkmaktadır. Hatta kaynaklarda Süveyd "râviyetü İbni'l-Mübârek" şeklinde tanıtılmaktadır.[285] Onun dışındaki hocaları incelendiğinde Ali b. el-Hüseyin b. el-Vâkıd (ö. 230/844-45), Abdülkerîm b. Dînâr es-Sâig (ö. 197/812-13) ve Nûh b. Ebî Meryem (ö. 173/789-90) gibi Mervli olan şahsiyetler[286] görülmektedir. Kaynaklarda Süfyân b. Uyeyne'nin de (ö. 198/814)[287] Süveyd'in hocası olduğu nakledilmektedir, fakat günümüze ulaşan kaynaklarda ondan rivayeti tespit edilememiştir. Dolayısıyla Süfyân b. Uyeyne ile görüşmüşse muhtemelen bu görüşme Süveyd'in Hacca gitmiş olması durumunda gerçekleşmiştir. Ancak kaynaklarda Süveyd'in Hacca gittiğine dair sarih bir habere ulaşılamamıştır.

İbn Hibbân Süveyd'i mütkın,[288] Nesâî ve İbn Hacer ise sika[289] olarak değerlendirmektedirler. Onun eser sahibi olup olmadığı konusunda bir bilgiye rastlanmamaktadır. Her ne kadar bazı yerlerde Buhârî ve Müslim'in ondan rivayetleri bulunduğu nakledilse de *Sahîh*lerinde böyle bir rivayet bulunmadığı için *Sahîh*ler

[283] Ebû Abdillah Muhammed b. İsmâ‘îl Buhârî, *et-Târîhu'l-kebîr* (Hindistan: Dâiratu'l-Ma‘ârifi'l-Osmâniyye, ts.), 3/148; Ebû Hâtim Muhammed el-Büstî İbn Hibbân, *Kitâbü's-sikât* (Hindistan: Dâiratu'l-Ma‘ârifi'l-Osmâniyye, 1973), 8/295.
[284] Yâkût el-Hamevî, *Mu‘cemü'l-büldân* (Beyrut: Dâr Sâdir, 1995), 4/49.
[285] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 4/280.
[286] el-Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, 1992, 12/272; İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 4/280.
[287] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 4/280; ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 11/408.
[288] İbn Hibbân, *es-Sikât*, 1973, 8/295.
[289] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 72; İbn Hacer el-Askalânî, *Takrîb*, 260.

dışında nakletmiş olabilecekleri ileri sürülmüştür.[290] Kütüb-i sitte içerisinde sadece Nesâî ve Tirmizî ondan rivayet almışlardır. Tirmizî *Sünen*'inde Süveyd'ten 90[291] rivayeti nakletmiştir. Nesâî'nin *Sünen*'inde Süveyd'ten nakledilen 223 rivayetin isnadında ikinci râvi olarak sadece Abdullah b. el-Mübârek geçmektedir. Dolayısıyla Süveyd, Abdullah'ın eserlerinin râvisi konumundadır. Bu durum kaynaklarda olan bilgilerle örtüşmektedir. Nesâî Merv'e Süveyd'in yanına büyük ihtimal 231 yılından sonra gidip ondan Abdullah b. el-Mübarek'in kitaplarının rivayet hakkını almıştır.

2.6.5. Muhammed b. el-Müsennâ el-Anezî (ö. 252/866)

Nesâî'nin *Sünen*'inde 221 rivayeti bulunan Muhammed b. el-Müsennâ 167 yılında Basra'da doğmuştur.[292] Basra'da ilim tahsil ettikten sonra yine orada hocalık yapmıştır. Ebû Mûsâ künyesi ve ez-Zemin lakabıyla da meşhur olan Muhammed'in bir defa Bağdat'a gittiği ve orada hadis rivâyet ettiği nakledilmektedir.[293] 85 yaşındayken 252 yılında Basra'da vefat etmiştir.[294] Hocalarına baktığımızda bunların önemli miktarda Basralı olduğu mülahaza edilmektedir. Dolayısıyla ilmi hayatının büyük bir kısmını orada geçirdiği söylenebilir.

Ebû Mûsa hakkında Yayhâ b. Maîn sika, ez-Zühlî (ö. 258/872) hucce, Ebû Hâtim er-Râzî sâlihu'l-hadîs sadûk şeklinde değerlendirmede bulunmuşlardır.[295] İbn Hibbân, Muhammed b. el-Müsennâ'yı *es-Sikât* kitabında zikrederek onun kitab sahibi olduğunu ve her zaman sadece kendi kitabından rivayet ettiğini söylemektedir.[296] Nesâî ise hocası hakkında la be'se bihî şeklinde biraz daha düşük derecede ta'dil lafzı kullanarak onun kitaplarında değişiklik yapmaktan kaçınmadığını ifade etmektedir.[297] Nesâî'nin onun hakkında lâ be'se bihî tabirini kullanmasının sebebi, kitaplarında yaptığı değişiklikler nedeniyle midir yoksa Muhammed'in şahsiyeti ile ilgili nakledilen diğer hususlar

[290] Alâüddîn Moğultay, *İkmâlü Tehzîbi'l-Kemâl*, 1422, 6/174. Yapılan taramada Buhârî'nin *el-Edebü'l-müfred*, *et-Târîhu'l-evsat*, *et-Târîhu'l-kebîr* ve *Halku ef'âli'l-'ibâd* adlı eserlerinde Süveyd'den rivayeti tespit edilememiştir.
[291] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 712.
[292] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 9/427.
[293] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 4/458; el-Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, 1992, 26/364.
[294] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 9/427.
[295] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 9/426.
[296] Ebû Hâtim Muhammed el-Büstî İbn Hibbân, *Kitâbü's-sikât* (Hindistan: Dâiratu'l-Ma'ârifi'l-Osmâniyye, 1973), 9/111; ez-Ziriklî, *el-A'lâm*, 2002, 7/18.
[297] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 54.

mıdır?[298] Bu konuda kesin bir kanaat belirtmek güçtür. Ancak buna rağmen Basra'nın ilmi/hadis büyük ölçüde ondan nakledilmiştir. Ebû Mûsâ'nın çok hadis yazdığı, bunları tasnif ettiği[299] ve hatta bir yangında kitaplarını kurtardığı kaynaklarda nakledilmektedir.[300]

Kütüb-i sitte müelliflerinin tamamı Muhammed b. el-Müsennâ'dan eserlerine rivayet almışlardır. Buhârî *Sahîh*'inde 107,[301] Müslim *Sahîh*'inde 655,[302] Ebû Dâvud *Sünen*'inde 130,[303] Tirmizî *Sünen*'inde 80[304] ve İbn Mâce *Sünen*'inde 49[305] hadis alarak her biri eserlerinde İbnü'l-Müsennâ'dan çokça istifade etmiştir. Buhârî'de İbnü'l-Müsennâ'dan nakledilen hadislerin isnadları ikinci basamakta, yani İbnü'l-Müsennâ'nın kendilerinden hadis aldığı hocalarının sayısının 25 olduğu görülmektedir.[306] Nesâî'nin *Sünen*'inde ise İbnü'l-Müsennâ'dan naklettiği 221 rivayetin senedinde İbnü'l-Müsennâ'dan sonra 36 râvi bulunmaktadır. Dolayısıyla daha yakın olan ihtimal, bu durumda Nesâî'nin, Muhammed b. el-Müsennâ'nın günümüze ulaşmayan eserlerinden veya ders notlarından istifade etmiş olmasıdır. Sadece Nesâî değil, diğer Kütüb-i sitte müellifleri de Basra ilminin bir kısmına Muhammed b. el-Müsennâ vasıtasıyla ulaşmışlardır. Nesâî'nin *Sünen*'inde İbnü'l-Müsennâ, en çok şu hocalardan rivayet etmiştir:

- Yahyâ b. Sa'îd el-Kattân (ö. 198/813) – 52 rivayet
- Muhammed b. Ca'fer el-Huzelî Gunder (ö. 193/809) – 36 rivayet
- Abdurrahmân b. Mehdî el-'Anberî (ö. 198/813-14) – 23 rivayet
- Muhammed b. İbrâhîm es-Sülemî (ö. 194/809-10) – 14 rivayet
- Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî (ö. 186/802) – 13 rivayet

[298] Anlaşılan o ki, İbnü'l-Müsenna mizah duygusu güçlü bir kişidir. Namazda sütre kullanılmasıyla ilgili bir hadiste, Hz. Peygamber'in önünde bir mızrak (aneze) olduğu halde namaz kıldığı rivayet edilmektedir. İbnü'l-Müsenna, bu rivayette geçen "aneze" kelimesinden hareketle Hz. Peygamber'in Aneze kabilesine yönelik namaz kıldığı ve dolayısıyla bu kabilenin şerefli olduğu şeklinde bir espri yaparmış. Ali Toksarı, "İbnü'l-Müsennâ", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2000), 21/160.
[299] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 12/124.
[300] Ebû Abdirrahmân Muhammed b. el-Hüseyin es-Sülemî, *Suâlâtü's-Sülemî li'd-Darekutnî*, thk. Sa'd b. Abdillâh el-Humeyyid, Hâlid b. Abdirrahmân el-Cüreysî (Riyad, 1427), 306.
[301] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 280.
[302] Tekin, *Yazılı-Şifâhî Rivayet Bağlamında Müslim'in Eser Sahibi Hocalarından Rivayetleri*, 118.
[303] Dinçoğlu, *Ebû Dâvud'un Sünen Adlı Eseri, Kaynakları ve Tasnif Metodu*, 130.
[304] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 300.
[305] Tarafımızdan tespit edilmiştir.
[306] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 280.

2.6.6. Muhammed b. Beşşâr el-'Abdî (ö. 252/866)

Nesâî *Sünen*'inde Basra'da yetişen ve İbnü'l-Müsennâ ile aynı yılda doğup vefat eden[307] Muhammed b. Beşşâr el-'Abdî'den 213 rivayet nakletmektedir. Çok hadis ezberlediği için Bündâr lakabıyla meşhur olan bu muhaddis, annesinin izin vermemesi nedeniyle onun ölümüne kadar Basra'nın dışına çıkmamıştır.[308] Bu sebeple hocalarının çoğu Basralıdır. Az miktarda Basra dışındaki bazı hocalardan hadis almış fakat bunlar fazla rağbet görmemiştir, zira Muhammed b. Beşşâr söz konusu hocalardan ileri yaşlarında semâ etmiş olup bu rivâyetler âli sened hüviyeti taşımamaktadır. Onun bütün hayatı yaşıtı olan Muhammed b. el-Müsennâ ile kıyaslanmıştır. Bir habere göre Basralılar İbnü'l-Müsennâ'yı, Basra'nın dışından gelenler ise Muhammed b. Beşşâr'ı tercih ederlerdi.[309] Yâhyâ b. Sa'îd el-Kattân'ın ölümüne kadar meclisine yirmi yıl boyunca gidip gelen Muhammed b. Beşşâr ondan İbnü'l-Müsennâ'ya nispetle daha çok istifade edebildiğini söylemiştir.[310] Ebû Dâvud Bündâr'dan 50 bin, İbn Müsennâ'dan ise daha az hadis yazdığını söylemesine rağmen İbn Müsennâ'nın Bündâr'dan daha güvenilir olduğunu ileri sürmektedir.[311]

Amr b. 'Ali ve el-İclî (ö. 261/875) gibi âlimlerin Bündâr'ı sika olarak değerlendirdikleri görülmektedir.[312] Ebû Hâtim er-Razî ise onu sadûk olarak nitelemiştir.[313] Nesâî, Bündâr hakkında lâ be'se bihî değerlendirmesinde bulunmuştur.[314] Kimi âlimlere göre Muhammed b. Beşşâr'ın bazı rivayetlerinde hata bulunduğu ve hatta yalancılıkla itham edildiği vaki olsa da bu, sebebi zikredilmediği için muteber sayılmamıştır.[315] Ona yönelik diğer bir itham, sadece kendi kitaplarından değil başkalarının kitaplarından hadis rivayet ettiğidir. Buna yanıt olarak Bündâr'ın söz konusu hadisleri önceden ezberlediği ama rivayet ederken bu kitapları kullandığı ifade edilmiştir.[316] Nitekim

[307] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 12/144.
[308] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 12/144.
[309] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 12/147.
[310] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 12/145.
[311] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 12/145. Bu habere göre Ebû Dâvûd, Bündar'dan daha fazla hadis yazmıştır, ancak İbnü'l-Müsennâ'yı daha güvenilir bulduğu için *Sünen*'inde ondan daha fazla rivayet nakletmiştir. Nitekim Ebû Dâvud *Sünen*'ine Bündar'dan 76, İbnü'l-Müsennâ'dan ise 130 rivayet almıştır.
[312] es-Sülemî, *Suâlâtü's-Sülemî li'd-Darekutnî*, 294; Ebü'l-Hasen Ahmed b. Abdillâh el-İclî, *Maʿrifetü's-sikât min ricâli ehli'l-ʿilm ve'l-hadîs ve mine'd-duʿafâʾ ve zikru mezâhibihim ve ahbârihim*, thk. Abdülalîm Abdülazîm el-Bestevî (Medîne: Mektebetü'd-Dâr, 1405), 2/232.
[313] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-taʿdîl*, 1953, 7/214.
[314] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 55.
[315] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 12/147-148.
[316] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 2/458.

kendisi de tahrîc ettiği hadisleri ezberledikten sonra meclisinde rivayet etmeye başladığını söylemektedir.[317] Bununla birlikte Muhammed b. Beşşâr'ın ezberinden veya farklı kitaplardan rivayet ettiği söylense de Buhârî'nin naklettiği bir rivayete göre kendisi, bir hadisi Bündâr'dan kitâbe yoluyla almıştır.[318] Şimdiye kadar zikredilen nakillerden anlaşılan o ki, Muhammed b. Beşşâr bütün hadislerini yazmıştır. Nitekim İbn Hacer'e Bündâr'ın bir *Cüz*'ü ulaşmış[319] ve günümüze de Muhammed b. Beşşâr'ın naklettiği hadisleri ihtiva eden küçük bir sahife gelmiştir.[320]

Kütüb-i sitte içerisinde Buhârî 183,[321] Müslim 460,[322] Ebû Dâvud 76,[323] Tirmizî 514,[324] ve İbn Mâce 233[325] rivayeti Bündâr'dan nakletmişlerdir. Buhârî'nin rivayetlerine bakıldığında Bündar'dan sonra isnadların 18 kişiye dağıldığı görülmektedir.[326] Nesâî'nin *Sünen*'inde ise Muhammed b. Beşşâr'dan sonra isnadlarda 32 râvi yer almaktadır. Buradan hareketle Nesâî'nin Bündâr'ın derslerinde elde ettiği kitaplarını veya eserlerini kullanmış olduğunu tahmin ediyoruz. *Sünen*'de Muhammed b. Beşşâr'ın yaptığı rivayetlerde onun en çok istifade ettiği hocaları şunlardır.

- Muhammed b. Ca'fer el-Huzelî Gunder (ö. 193/809) – 81 rivayet
- Abdurrahmân b. Mehdî el-'Anberî (ö. 198/813-14) – 42 rivayet
- Yahyâ b. Sa'îd el-Kattân (ö. 198/813) – 35 rivayet
- Abdülvehhâb b. Abdilmecîd es-Sekafî (ö. 195/810-11) – 10 rivayet

2.6.7. Muhammed b. 'Abdila'lâ el-Kaysî (ö. 245/859-60)

Sünen'de 167 rivayeti bulunan Muhammed b. Abdila'lâ el-Kaysi'nin tam olarak nerede ve ne zaman doğduğu bilinmese de es-San'ânî ve el-Basrî[327] nisbesiyle meşhur olduğundan ve Basra'da vefat ettiğinden ya San'â'da doğup Basra'ya intikal ettiği veya San'â asıllı olup Basra'da doğduğu tahmin edilmektedir. Hocalarına bakıldığında

[317] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 12/145.
[318] Buhârî, "Eymân ve'n-Nüzûr", 15. Bazı nüshalarda "*ketebe ileye*" ifadesi yerine "*kutibe ileyye min"* şeklinde yer almaktadır. bk. Ebû Abdillah Muhammed b. İsmâ'îl Buhârî, *el-Câmi'u's-Sahîh* (Beyrut: Dâr Tavku'n-Necât, 1422), 8/137.
[319] İbn Hacer el-Askalânî, *el-Mu'cemü'l-müfehres*, 249.
[320] Sezgin, *Târîhu't-türâs*, 1/218; Mücteba Uğur, "Bündar, Muhammed b. Beşşâr", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1992), 6/489.
[321] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 274.
[322] Tekin, *Yazılı-Şifâhî Rivayet Bağlamında Müslim'in Eser Sahibi Hocalarından Rivayetleri*, 118.
[323] Dinçoğlu, *Ebû Dâvud'un Sünen Adlı Eseri, Kaynakları ve Tasnif Metodu*, 392.
[324] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 300.
[325] Tarafımızdan tespit edilmiştir.
[326] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 274.
[327] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 9/289.

Basralı hocalarının büyük bir yekün oluşturduğu mülahaza edilmekle beraber Muhammed b. Sevr (ö. 190/806) ve Abdürrezâk b. Hemâm (ö. 211/826-27) gibi San'â'lı olan hocaları da vardır.[328] Dolayısıyla daha yakın olan ihtimal, Muhammed b. 'Abdila'lâ'nın San'â'da doğup ilk tahsilini orada yaptıktan sonra Basra'ya yerleşmiş olmasıdır. Nitekim onun Basra'da hocalık yaptığı ve 245/859 yılında yine orada vefat ettiğini nakledilmektedir.[329]

Hayatı ile ilgili fazla bilgi bulunmamakla beraber Ebû Hâtim er-Râzî, Ebû Zür'a er-Râzî ve İbn Hibbân gibi ona yakın zamanda yaşamış olan ricâl tenkitçilerinin onu sika olarak nitelendirdikleri bilinmektedir.[330] Muhammed b. 'Abdila'lâ ile ilgili Nesâî'nin la be'se bihî değerlendirmesi[331] ve başka bir yerde onu hayırla övmesi zikredilmektedir.[332] Kütüb-i sitte içerisinde mezkûr râviden Müslim'de 25,[333] Tirmizî'de 32,[334] ve İbn Mâce'de 8[335] rivayet bulunmaktadır. Nesâî'nin *Sünen*'inde el-Kaysî'den aldığı rivayetlerin isnadlarında ikinci râvi olarak 7 kişi geçmektedir. Dolayısıyla kaynaklarda el-Kaysî'nin eser sahibi olup olmadığı konusunda bilgi mevcut olmamakla beraber onun de en azından ders notları tarzında kitaplarının bulunması ve bu kitaplarda hocalarının rivayetlerini toplaması nedeniyle Nesâî'nin bunlardan faydalanmış olma ihtimali söz konusudur. *Sünen*'de Muhammed'in en çok rivayette bulunduğu hocaları şunlardır:

- Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî (ö. 186/802) – 115 rivayet
- Mu'temir b. Süleymân et-Teymî (ö. 188/804) – 36 rivayet
- Yezîd b. Zürey' el-'Ayşî (ö. 182/798) – 8 rivayet

Bununla beraber Hâlid b. el-Hâris'in çok hadis yazdığı ve bazı hocaların nezdinde müstemli olarak vazifelendirildiği bilinmektedir.[336] Mu'temir b. Süleymân ve Yezîd b. Zürey'in de kitap sahibi oldukları nakledilmektedir.[337] Dolayısıyla Nesâî'nin, Muhammed b. 'Abdila'lâ rivayetiyle alarak bu kitaplardan istifade etmiş olma ihtimali

[328] el-Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, 1992, 25/581.
[329] İbn Hibbân, *es-Sikât*, 1973, 9/111.
[330] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl*, 1953, 8/16; İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 9/289.
[331] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 55.
[332] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 9/289.
[333] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 9/289.
[334] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 709.
[335] *Câmi'u Hâdimi'l-Harameyn* programı kullanılarak tarafımızdan tespit edilmiştir.
[336] Muhammed Mustafa el-A'zamî, *Dirâsât fi'l-hadîsi'n-Nebevî ve târîhu tedvînih* (Dimeşk-Beyrut: el-Mektebü'l-İslâmî, 1980), 1/269; Muhammed Mustafa el-A'zamî, *Dirâsât fi'l-hadîsi'n-Nebevî ve târîhu tedvînih* (Dimeşk-Beyrut: el-Mektebü'l-İslâmî, 1980), 2/359.
[337] Şemsüddîn Ebû Abdillah Muhammed ez-Zehebî, *Mîzânü'l-i'tidâl fi nakdi'r-ricâl*, thk. Alî Muhammed el-Bicâvî (Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 1963), 4/142; el-A'zamî, *Dirâsât*, 1980, 1/308, 317, 325.

de var. Nitekim Nesâî'nin önceki hocalarına göre ikinci basamaktaki dağılımın sayı bakımından fazla olmadığı için Muhammed b. 'Abdila'lâ'yı râvi olarak da kabul etmek mümkündür.

2.6.8. el-Hâris b. Miskîn el-Ümevî (ö. 250/864)

Sünen'de 163 rivayeti bulunan el-Hâris b. Miskîn hicrî 154 yılında Mısır'da doğmuştur.[338] Küçükken ve gençken hadis ile meşgul olmayan el-Hâris, yaşadığı döneminde el-Leys b. Sa'd, İbn Lehîa ve Mâlik b. Enes gibi büyük âlimleri gördüğü halde onlardan hadis almamıştır.[339] Me'mûn, el-Hâris'i 217 yılında Mısır'dan Bağdat'a sürgün etmiş, 218[340] yılında mihne faaliyetini başlatınca onu hapsetmiştir. Mütevekkil-Alellah 232 yılında tahta çıktıktan sonra 237 yılında mihne olayına son vermiştir.[341] el-Hâris b. Miskîn serbest bırakılıp Mısır'a döndüğünde Mütevekkil'in teklifiyle kadı olmuştur. Kadılık vazifesini 237 yılından 245 yılına kadar devam ettirdikten sonra 250 yılında vefat etmiştir.[342]

el-Harîs hakkında Yahyâ b. Ma'în tarafından lâ be'se bihî,[343] Ebû Hatim tarafından sadûk,[344] Hâkim tarafından sika me'mûn[345] ve Hatîb tarafından sika fakih sebt[346] gibi farklı tabirler kullanılmış olsa da o, genel olarak ta'dil edilmiştir. Rivayetleri konusunda da eleştiriye maruz kalmamıştır. Nesâî de onu sika me'mun olarak değerlendirmekte[347] bazen de sika sadûk şeklinde nitelendirmektedir.[348] el-Hâris, Me'mûn tarafından yaşadığı sıkıntılar sebebiyle hayatının sonuna kadar emirlerden ve sultanlardan sakınıp onlara uzak durmaya çalışmıştır.[349] Bundan dolayı Mısır'daki hadis meclislerine herkes katılamamıştır. İbnü'l-Kâsım, İbn Vehb ve Eşheb el-Kaysî'nin ittifak ettikleri görüşlerini toplayan bir kitabı[350] dışında el-Hâris'in başka bir eseri bilinmemektedir.

---

[338] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 9/111.
[339] Yahyâ b. Ali İbnü't-Tahhân, *Târîhu ulemâi ehli Mısır*, thk. Mahmûd b. Muhammed el-Haddâd (Riyad: Dâru'l-'Âsime, 1408), 56; ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 12/54.
[340] Yücesoy, "Mihne", 30/26; Bozkurt, "Me'mûn", 29/101.
[341] Kırkpınar, "Mütevekkil-Alellah, Ca'fer b. Muhammed", 29/112.
[342] el-Kindî, *Kitâbü'l-Vülât ve Kitâbü'l-Kudât*, 334, 338, 339.
[343] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 2/157.
[344] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl*, 1953, 3/90.
[345] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 2/157.
[346] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 12/15.
[347] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 64.
[348] Alâüddîn Moğultay, *İkmâlü Tehzîbi'l-Kemâl*, 1422, 3/318.
[349] el-Kindî, *Kitâbü'l-Vülât ve Kitâbü'l-Kudât*, 337; ez-Ziriklî, *el-A'lâm*, 2002), 2/157.
[350] Mehmet Erdoğan, "Hâris b. Miskîn", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1997), 16/199.

Ebû Dâvud *Sünen*'inde el-Hâris'ten sadece 5 rivayet[351] naklederken Nesâî *Sünen*'inde ilkine oranla oldukça fazla sayılabilecek 163 rivayet nakletmektedir. Nesâî'nin rivayetlerinin isnadlarında ikinci kişi olarak sadece şu üç muhaddis geçmektedir:

- Abdurrahmân b. el-Kâsım el-'Utekî (ö. 191/806) – 99 rivayet
- Abdullâh b. Vehb el-Kuraşî (ö. 197/813) – 54 rivayet
- Süfyân b. 'Uyeyne el-Hilâlî (ö. 198/814) – 10 rivayet

Nesâî, el-Harîs'in büyük ihtimalle Mısır'da 237-250 yılları arasındaki meclislerine katılmaya çalışmıştır. Daha önce zikrettiğimiz gibi el-Hâris, Nesâî'nin casus olabileceği endişesi veya aralarında bir husumet bulunması nedeniyle onun kendi meclisine katılmasına müsaade etmemiştir. Nesâî de bu durumu göstermek için el-Hâris'ten naklettiği rivayetlerde hep kirâeten aleyhi ve ene esme'u şeklinde bir lafız kullanmıştır. el-Hâris'in *Sünen*'de hocalarının dağılımının az olmasından hareketle meclislerinde Mâlik'in *Muvatta*'ı ile Abdullâh b. Vehb ve Süfyân b. 'Uyeyene'nin kitaplarını okuduğunu ve Nesâî'nin rivayet hakkını ondan bu şekilde aldığını tahmin ediyoruz. Nitekim kaynaklarda el-Hâris, Mâlik'in öğrencileri Abdurrahmân b. Kâsım'in ve İbn Vehb'in râvisi olarak nitelendirilmektedir.[352] Dolayısıyla kuvvetli ihtimal el-Hâris'in kendi hadis kitabının bulunmadığı ama rivayet hakkına sahip olduğu hocalarının eserlerinin râvisi konumunda bulunduğu söylenebilir.

2.6.9. İsmâ'îl b. Mes'ûd el-Cahderî (ö. 248/862)

Sünen-i Nesâî'de 157 rivayeti bulunan İsmâ'îl b. Mes'ûd Basralı sayılmaktadır.[353] Hayatı ile ilgili fazla bilgi bulunmayan İsmâ'îl'in vefat tarihi 248 yılı olarak bilinmektedir.[354] Ebû Hâtim onu sadûk[355] Nesâî ise sika[356] olarak ta'dil etmiştir. Eser sahibi olup olmadığı bilinmemekle beraber Ebû Hâtim ve Nesâî ondan çok yazdıklarını söylemişlerdir.[357]

Kütüb-i sitte içerisinde anılan hocadan sadece Nesâî'nin rivayet aldığı tespit edilmektedir. Dönemin önemli ilim merkezi Basra'da bulunan İsmâ'îl'den yalnızca

[351] Dinçoğlu, *Ebû Dâvud'un Sünen Adlı Eseri, Kaynakları ve Tasnif Metodu*, 397.
[352] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl*, 1953, 3/90; İbn Hibbân, *es-Sikât*, 1973, 8/182.
[353] İbn Hibbân, *es-Sikât*, 1973, 8/103.
[354] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 1/331.
[355] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl*, 1953, 2/200.
[356] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 64.
[357] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 64; İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl*, 1953, 2/200.

Nesâî'nin rivayet almasının nedeni tespit edilememiştir. Hatta onun günümüze ulaşan diğer kaynaklarda da rivayetleri çok azdır.[358]

Sünen'deki rivayetlerde İsmâ'îl'den sonra isnadlarında ikinci basamakta 7 râvi yer almaktadır. Her ne kadar kaynaklarda İsmâ'îl'in eserlerinden bahsedilmese de bu dağılımdan hareketle Nesâî'nin onun derslerinde elde ettiği notlardan faydalandığı ihtimali daha makul gözükmektedir. İsmâ'îl'in kendilerinden en fazla rivayet ettiği hocaları şunlardır:

- Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî (ö. 186/802) – 107 rivayet
- Bişr b. el-Mufaddâl er-Rakâşî (ö. 186/802) – 23 rivayet
- Yezîd b. Zürey' el-'Ayşî (ö. 182/798) – 21 rivayet

2.6.10. Ali b. Hucr es-Sa'dî (ö. 244/858-59)

Nesâî *Sünen*'inde, Ali b. Hucr'dan 151 rivayet nakletmiştir. Ali b. Hucr, hicri 144 ile 154 yılları arasında doğup 244 yılında vefat etmiş ve böylece doksan yılı aşkın bir hayat yaşamıştır.[359] Ali b. Hucr'un hayatının bir kısmı Bağdat'ta bir kısmı da Merv'de geçmiştir. Ali'den nakledilen bilgilere göre o, 33 yaşındayken Bağdat'tan Merv'e göçmüştür.[360] Onun dışında Hicaz, Şam ve Cezîre gibi bölgelere seyahat ederek oralarda ilim tahsil etmiş daha sonra talebeleri de kendisinden hadis yazmışlardır.[361] Horasan bölgesi hadis rivayetinde Ali'nin en önemli üç râviden biri olduğu zikredilmiştir.[362] *Ahkâmu'l-Kur'ân* ve *Fevâid fi'l-hadîs* adıyla bilinen fakat günümüze ulaşmayan eserlerinin yanında onun isim zikredilmeden diğer bazı faydalı eserlerin de olduğu

[358] Tespit edilebildiği kadarıyla günümüze ulaşan eserlerde Nesâî dışında sadece Bezzâr, İsmâ'îl el-Cahderî'yi *Müsned*'inde hoca olarak 29 rivayette zikredip ondan, aşağıda verilecek diğer kitaplara göre nispeten daha fazla faydalanmıştır. Bezzâr'dan başka İbn Ebî Âsım, el-Firyâbi ve Taberî eserlerinde ondan birer rivayet getirmişlerdir. Bk. Ebû Bekr Ahmed b. Amr İbn Ebî Âsım, *el-Âhâd ve'l-mesânî*, thk. Bâsim Faysal Ahmed el-Cevâbire (Riyad: Dâru'r-Râye, 1411), 1/445; Ebû Bekr Ca'fer b. Muhammed el-Firyâbî, *Kitâbü'l-Kader*, thk. Abdullah b. Hamed el-Mansûr (Riyad: Advâü's-selef, 1418), 204; Muhammed b. Cerîr et-Taberî, *Câmi'u'l-beyân 'an te'vîli âyi'l-Kur'ân (Tefsîru't-Taberî)*, thk. Abdullah b. Abdilmuhsin et-Türkî (Kahire: Dâru Hecr, 1422), 2/93.

[359] İbn Hacer el-Askalânî, *Takrîb*, 399.

[360] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 11/509.

[361] Ebu'l-Kâsım Alî b. el-Hasen İbn Asâkir, *Târîhu Medîneti Dımaşk*, thk. Ömer b. Garâme el-'Amravî (Dâru'l-Fikr, 1415), 41/296; ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 11/511.

[362] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 11/509. Mezkûr kaynakta verilen bilgide Horasan'ın diğer iki önemli râvisi, Kuteybe b. Sa'îd ve Muhammed b. Mihrân er-Râzî'dir.

nakledilmektedir.[363] Hocası İsmail b. Ca‘fer’in hadisleri Ali’nin rivayetiyle günümüze ulaşmış durumundadır.[364]

İbn Hibbân, Ali’yi müteyakkız mütkin şeklinde değerlendirmiştir.[365] Ali hakkında Hatîb sâdık mütkın hâfız,[366] Nesâî ise sika me’mûn hâfız[367] lafızlarını kullanmışlardır. Âli isnada sahip[368] ve sika[369] bir râvi olduğu için ondan Buhârî 2,[370] Müslim 184,[371] Tirmizî ise 182[372] rivayet nakletmişlerdir.

Ali’nin Nesâî’de bulunan 151 rivayetinin isnadlarında ikinci râvi olarak 20 isim geçmektedir. En fazla geçen isimler şunlardır:

- İsmâ‘îl b. Ca‘fer el-Ensârî (ö. 180/796) – 42 rivayet
- İsmâ‘îl b. Uleyye el-Esedî (ö. 193/809) – 31 rivayet
- Şerîk b. Abdillâh el-Kâdî (ö. 177/794) – 19 rivayet
- Alî b. Müshir el-Kuraşî (ö. 189/805) – 12 rivayet

Nesâî, Ali b. Hucr’dan büyük ihtimalle Merv’de istifade etmiştir. İsnadların ikinci basamaktaki dağılımından hareketle Nesâî’nin, Ali’nin eserlerinden iktibasta bulunma ihtimali daha yüksek görünmektedir. Ali’nin *Fevâid* adlı eseri İbn Hacer’e kadar ulaşmıştır ve o, eserin dört cüz olduğunu zikretmektedir.[373] Yine İbn Hacer’e göre yukarıda bahsedilen İsmâ‘îl b. Ca‘fer’in günümüze ulaşan *Cüz*’ü Ali’nin *Fevâid*’ine dâhildir.[374]

2.6.11. Muhammed b. Seleme el-Murâdî (ö. 248/862-63)

Nesâî’de 121 rivayeti bulunan Muhammed b. Seleme’nin nisbesi, hocaları ve öğrencileri incelendiğinde hayatını Mısır’da geçirdiği söylenebilir. Kendisi fakih olup

---

[363] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 11/511; ez-Ziriklî, *el-A‘lâm*, 2002, 4/270; Ömer Rıza Kehhâle, *Mu‘cemü’l-mu’ellifîn: Terâcimü musannifi’l-kutubi’l-‘Arabiyye* (Beyrut: Mektebetü’l-Müsennâ, ts.), 7/57.
[364] Bk. İsmail b. Ca‘fer, *Hadîsü Alî b. Hucr es-Sa‘dî an İsmail b. Ca‘fer el-Medenî*, thk. Ömer b. Refûd b. Rafîd es-Süfyânî (Riyad: Mektebetü’r-Rüşd, 1998).
[365] İbn Hibbân, *es-Sikât*, 1973, 8/468.
[366] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 13/362.
[367] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 58.
[368] ez-Zehebî, *Târîhu’l-İslâm*, 2003, 5/1186.
[369] İbn Hacer el-Askalânî, *Takrîb*, 399.
[370] Sezgin, *Buhârî’nin Kaynakları*, 239.
[371] Tekin, *Yazılı-Şifâhî Rivayet Bağlamında Müslim’in Eser Sahibi Hocalarından Rivayetleri*, 124. Ali b. Hucr’un Müslim’deki rivayetlerini Özafşar, İbn Hacer’in *Tehzîb*’indeki kaydı esas alarak 188 olarak vermiştir. Özafşar, “Rivâyet İlimlerinde Eser Karizması ve Müslim’in el-Câmiu’s-Sahîh’i”, 296.
[372] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî’nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 286.
[373] İbn Hacer el-Askalânî, *el-Mu‘cemü’l-müfehres*, 263.
[374] İbn Hacer el-Askalânî, *el-Mu‘cemü’l-müfehres*, 226.

Abdurrahmân b. Kâsım ve İbn Vehb'in öğrencisi olarak zikredilmektedir.[375] el-Hâris b. Miskîn Mısır'da kadı olarak görevde bulunduğu zaman Muhammed b. Seleme'yi kâtip olarak vazifelendirmiştir.[376] Tam olarak ne zaman doğduğu bilinmeyen Muhammed'in 248 yılında vefat ettiği nakledilmektedir.[377]

Ebû Hatim onu sadûk olarak değerlendirirken,[378] es-Sadefî (ö. 347/958), Muhammed'in hadiste sebt olduğunu söylemektedir.[379] Nesâî onu sika olarak nitelemiş[380] daha sonra Zehebî ve İbn Hacer de bu görüşe tabi olmuşlardır.[381] Muhammed b. Seleme'nin eser sahibi olup olmadığı konusunda kaynaklarda bir kayıt bulunmamakla beraber kâtip görevi icra ettiğinden yazma ile ilgilendiği aşikârdır.

Kendisinden Müslim 13,[382] Ebû Dâvud 22[383] ve İbn Mâce 1[384] rivayet nakletmiştir. Nesâî'nin *Sünen*'inde Muhammed'in 121 rivayetindeki isnadlarda ikinci râvi olarak sadece iki kişi geçmektedir:

- Abdurrahmân b. el-Kâsım el-'Utekî (ö. 191/806) – 93 rivayet
- Abdullâh b. Vehb el-Kuraşî (ö. 197/813) – 28 rivayet

Bu durumda Nesâî'nin isnadlarda bulunan hocasının hocalarının veya isnadın daha sonraki basamağında (üçüncü) geçen eser sahiplerinin nüshalarını kullanmış olma ihtimali kuvvetlidir. Nitekim Abdullâh b. Vehb'in günümüze ulaşan eseri mevcuttur. Abdurrahmân b. el-Kâsım ise Malîk'in *Muvatta*'ının râvisidir. *Sünen*'de Muhammed b. Seleme → Abdurrahmân b. el-Kâsım şeklindeki 93 rivayetin hepsinde Abdurrahmân'dan sonra Mâlik b. Enes gelmektedir. Ayrıca bir hadis hakkında İbn Asâkir'in şu yorumu da aynı şekilde anlaşılabilir:

أخرجه النسائي في حديث مالك عن محمد بن سلمة المرادي عن عبد الرحمن بن القاسم[385]

[375] el-Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, 1992, 25/288.
[376] İbnü't-Tahhân, *Târîhu ulemâi ehli Mısır*, 88; ez-Zehebî, *Târîhu'l-İslâm*, 2003, 5/1228.
[377] ez-Zehebî, *Târîhu'l-İslâm*, 2003, 5/1228.
[378] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl*, 1953, 7/277.
[379] Ebû Sa'îd Abdurrahmân b. Ahmed İbn Yûnus es-Sadefî, *Târîh* (Beyrut: Dâru'l-Kutubi'l-'İlmiyye, 1421), 1/448.
[380] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 54.
[381] ez-Zehebî, *Târîhu'l-İslâm*, 2003, 5/1228; İbn Hacer el-Askalânî, *Takrîb*, 481.
[382] Tarafımızdan tespit edilmiştir.
[383] Dinçoğlu, *Ebû Dâvud'un Sünen Adlı Eseri, Kaynakları ve Tasnif Metodu*, 393.
[384] Tarafımızdan tespit edilmiştir.
[385] Ebu'l-Kâsım Alî b. el-Hasen İbn Asâkir, *Târîhu Medîneti Dımaşk*, thk. Ömer b. Garâme el-'Amravî (Dâru'l-Fikr, 1415), 64/240.

2.6.12. Muhammed b. Mansûr el-Huzâ‘î (ö. 252/866)

Sünen’de 121 rivayeti bulunan Muhammed b. Mansûr, el-Cevvâz lakabıyla meşhur olmuştur. O, Mekkeli olup Nesâî’nin Hicaz hocalarının en bâriz kişisidir. Muhammed genelde Hicaz’da hadis tahdîs etmiş olup[386] diğer bölgelere gittiğine dair bir bilgiye rastlanmamaktadır. Hayatıyla ilgili 252 yılında[387] vefat ettiği dışında kaynaklarda başka bir malumat bulunmamaktadır. İbn Hibban onu *es-Sikât*’ında zikretmiştir.[388] Ayrıca Nesâî ve Dârekutnî (ö. 385/995), Muhammed b. Mansûr’u sika, İbn Hacer de sika sebt olarak nitelemektedirler.[389] Her ne kadar İbnü’l-Cevzî (ö. 597/1201) onun için mechûl[390] dese de görüldüğü gibi diğer tenkitçiler onu sika olarak değerlendirmişlerdir.

Kütüb-i sitte içerisinde sadece Nesâî kitabında ondan rivayette bulunmuştur. 121 rivayetinin isnadlarında ikinci râvi olarak her zaman Süfyân b. Uyeyne zikredilmiştir. Dolayısıyla büyük ihtimalle Muhammed, Süfyân’ın kitaplarının râvisidir ve Nesâî, İbn Uyeyne’nin eserini Muhammed b. Mansûr’un rivayetiyle kullanmıştır. Dârekutnî, Muhammed b. Mansûr’un bir defasında İbn Uyeyne’nin rivayetini “isnân” – "اثنان" yerine “beyân” – "بيان" şeklinde yazarak tashif yaptığını söylemektedir.[391] Nesâî de aynı hadisi el-Cevâz’dan almış olduğu şekilde nakletmekte ve sonunda bu yanlışına işaret etmektedir.[392]

2.6.13. Ahmed b. Süleymân er-Ruhâvî (ö. 261/874-75)

Sünen’de 119 rivayeti bulunan Ahmed b. Süleymân Cezîre bölgesinde yaşamıştır. Muhaddisü’l-Cezîre[393] şeklinde tanınan Ahmed’in ilim alma maksadıyla farklı bölgelere gittiği nakledilmektedir.[394] Hocaları incelendiğinde rihlelerini daha çok Kûfe ve Basra şehirlerine yaptığı görülmektedir. Hadis ilmini aldıktan sonra Cezîre’ye dönen Ahmed

---

[386] İbn Nukta el-Bağdâdî, *et-Takyîd li ma‘rifeti ruvâti’s-Süneni ve’l-Mesânîd*, 1/17.
[387] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü’t-Tehzîb*, 1326, 9/472.
[388] İbn Hibbân, *es-Sikât*, 1973, 9/116.
[389] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 50; İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü’t-Tehzîb*, 1326, 9/472; İbn Hacer el-Askalânî, *Takrîb*, 508.
[390] Moğultay, *İkmâlü Tehzîbi’l-Kemâl fî esmâi’r-ricâl*, 1422, 10/366.
[391] Ebu’l-Hasen Alî b. Ömer ed-Dârekutnî, *el-‘İlelü’l-vâride fi’l-ehâdîsi’n-nebeviyye*, thk. Mahfûzurrahmân Zeynullah es-Selefî (Riyad: Dâru Taybe, 1985), 2/229.
[392] Nesâî, “Siyâm”, 84.
[393] Muhammed b. Ahmed ed-Dımaşkî Ebû Abdillâh es-Sâlihî, *Tabakâtü ulemâi’l-hadîs*, thk. Ekrem el-Bûşî, İbrâhîm ez-Zeybek (Beyrut: Muessesetü’r-Risâle, 1417), 2/248.
[394] Şemsüddîn Ebû Abdillah Muhammed ez-Zehebî, *Târîhu’l-İslâm ve vefeyâtu’l-meşâhîr ve’l-a‘lâm*, thk. Beşşâr Avvâd Ma‘rûf (Beyrut: Dâru’l-Garbi’l-İslâmî, 2003), 6/264.

b. Süleymân bölgesinde bu hadisleri rivayet edip 261 yılında er-Ruhâ[395] şehrinin yakınında bulunan kendi mezrasında vefat etmiştir.[396] Ahmed b. Süleymân, Nesâî'nin en çok istifade ettiği hocaları arasında en son vefat eden hocasıdır. Dolayısıyla Nesâî'nin, Horasan ve Irak bölgelerine yaptığı rihlelerden sonra Cezîre'ye de uğradığı tahmin edilebilir.

İbn Ebî Hâtim'e göre Ahmed b. Süleymân sadûk sika'dır.[397] İbn Hibbân de onu *es-Sikât*'ında zikredip sâhibu hadîs şeklinde nitelendirmiştir.[398] Ondan önce de Nesâî, sika me'mûn sâhibu hadîs lafzıyla hocası hakkında değerlendirmede bulunmuştur.[399] 240 yılında doğan İbn Ebî Hâtim kendisinden yazmadığını (semâ ve kıraat) fakat kitâbe yoluyla hadis aldığını söylemektedir.[400] Tahammül ve eda bakımında da Ahmed b. Süleymân'ın sebt olduğu kaynaklarda geçmektedir.[401]

Kütüb-i sitte içerisinde kendisinden sadece Nesâî hadis nakletmiştir. Bu durum Ahmed b. Süleymân'ın nispeten daha geç vefat etmesiyle ve yaşadığı bölgeyle açıklanabilir. Nesâî'nin mezkûr hocasından yaptığı 119 rivayetin isnadlarında ikinci basamakta 21 râvi geçmektedir. Bunlar arasında *Sünen*'de Ahmed'in kendilerinden en fazla nakilde bulunduğu hocaları şunlardır:

- Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî (ö. 206/821-22) – 16 rivayet
- Yahyâ b. Âdem el-Ümevî (ö. 203/818-19) – 15 rivayet
- el-Fadl b. Dükeyn Ebu Nu'aym el-Mülâî (ö. 219/834) – 13 rivayet
- Ubeydullâh b. Mûsa el-'Absî (ö. 214/829) – 13 rivayet

Nesâî'nin hocası olan Ahmed'den sonra isnadlardaki bu dağılım Ahmed'in eser sahibi olduğunu veya en azından hocalarından aldığı hadisleri bir araya topladığını göstermektedir. Nesâî'nin de mezkûr malzemenin rivayet hakkını alarak bunları *Sünen*'inde tahrîc ettiği tahmin edilebilir.

---

[395] Musul ve Şam arasında Cezire bölgesinde bulunan bir şehirdir. bk. Yâkût el-Hamevî, *Mu'cemü'l-büldân* (Beyrut: Dâr Sâdir, 1995), 3/106.
[396] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 1/33.
[397] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl*, 1953, 2/53.
[398] İbn Hibbân, *es-Sikât*, 1973, 8/35.
[399] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 56.
[400] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl*, 1953, 2/53; ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 10/123.
[401] el-Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, 1992, 1/321.

2.6.14. Ya‘kûb b. İbrâhîm el-‘Abdî (ö. 252/866)

Sünen’de 116 rivayeti olan Ya‘kûb b. İbrâhîm el-‘Abdî ed-Devrakî 166 yılında doğmuştur. Fars asıllı olup Bağdat ehlinden sayılmaktadır. 252 yılında Bağdat’ta vefat etmiştir.[402] Ya‘kûb hakkında Ebû Hâtim sadûk, Nesâî ve Hatîb el-Bağdâdî sika şeklinde nitelemede bulunmuşlardır.[403] Bazen para karşılığında hadis tahdîs ettiği kaynaklarda zikredilmektedir.[404] Nitekim Nesâî *Sünen*’inde bulunan bir hadis için bir dinar mukabilinde ondan rivayet hakkını aldığını söylemektedir.[405] Buna rağmen Nesâî onu sika olarak değerlendirmiş ve Bağdatlı hocaları arasında en çok Ya‘kûb’dan istifade etmiştir. Öyle anlaşılıyor ki Nesâî’ye göre para mukabilinde hadis tahdîs etmek cerh sebeplerinden sayılmamakta veya en azından ona göre bu durum titiz râvilerde bir kusur oluşturmamaktadır.[406] Ya‘kûb’un *Kitâbü’t-Tefsîr* ve *el-Müsned* adlı eserlerinin bulunduğu zikredilmektedir.[407]

Kütüb-i sitte müelliflerin hepsi çok fazla olmasa da eserlerinde Ya‘kûb’tan rivayet nakletmişlerdir. Kendisinden Buhârî 33,[408] Müslim 35,[409] Ebû Dâvud 12,[410] Tirmizî 9[411] ve İbn Mâce 8[412] rivayeti eserlerine almışlardır. Buhârî’de olan rivayetlerin isnadlarında Ya‘kûb’dan sonra 14 râvi gelmektedir. Yukarıda verilen rakamlar karşılaştırıldığında Nesâî, diğer Kütüb-i sitte müelliflerine göre Ya‘kûb’tan daha çok faydalanmıştır. Nesâî’nin *Sünen*’inde yer alan 116 rivayetin isnadları incelendiğinde ikinci basamakta yine 14 râvinin bulunduğu müşahede edilmektedir. *Sünen*’de Ya‘kûb’un en fazla şu hocaları geçmektedir:

- Yahyâ b. Sa‘îd el-Kattân (ö. 198/813) – 39 rivayet
- Hüşeym b. Beşîr es-Sülemî (ö. 183/799) – 29 rivayet
- İsmâ‘îl b. ‘Uleyye el-Esedî (ö. 193/809) – 21 rivayet
- Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî (ö. 198/813-14) – 11 rivayet

---

[402] İbn Hibbân, *es-Sikât*, 1973, 9/286.
[403] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 62; Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 16/404; ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 12/142.
[404] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 16/404.
[405] Nesâî, “Tahâret”, 46.
[406] el-İsyûbî el-Vellevî, *Zehîratü’l-‘ukba fî şerhi’l-Müctebâ*, 1996, 1/113.
[407] en-Nedîm, *el-Fihrist*, 53; Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 16/404; ez-Ziriklî, *el-A‘lâm*, 2002, 8/194.
[408] Sezgin, *Buhârî’nin Kaynakları*, 310.
[409] Tarafımızdan tespit edilmiştir.
[410] Dinçoğlu, *Ebû Dâvud’un Sünen Adlı Eseri, Kaynakları ve Tasnif Metodu*, 395.
[411] Gökçe, *Sünen-i Tirmizî’nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*, 712.
[412] Tarafımızdan tespit edilmiştir.

İsnadlardaki bu dağılımın fazla olması Nesâî'nin Ya'kûb'un eserinden faydalandığı ihtimalini güçlendirmektedir. Zira, yukarıda geçtiği gibi, Ya'kûb'un hadis ile ilgili en azından bir eserinin bulunduğunu biliyoruz.

2.6.15. Ubeydullâh b. Sa'îd el-Yeşkürî (ö. 241/855)

Nesâî'nin *Sünen*'inde 110 rivayeti bulunan ve Ebû Kudâme künyesiyle tanınan Ubeydullâh b. Sa'îd Serahs'ta doğup Nîşâbur'da yaşamıştır.[413] Ebû Kudâme'nin tam olarak ne zaman doğduğu bilinmeyip vefat tarihi 241 yılı olarak nakledilmektedir.[414] Nîşâburlu ilel ve rical âlimi İbrâhîm b. Ebî Tâlib (ö. 295/907-08), Ubeydullâh b. Sa'îd gibi güvenilir ve hatasız bir âlimin Nîşâbur'a uğramadığını söylemektedir.[415] Yahyâ b. Sa'îd el-Kattân'ın oğlu Muhammed b. Yahyâ (ö. 233/847-48) Ebû Kudâme'den daha büyük olmasına rağmen ondan hadis yazmış ve rivayette bulunmuştur. Ancak Ubeydullâh'ın kendisine karşı bir muamelesinden incindikten sonra ondan yazdığı hadislerin üzerini çizmiş ve bir daha bunları rivayet etmemiştir.[416] İshâk b. Rahûye'nin Ubeydullâh'a bazı hadisleri sorması üzerine Ubeydullâh kendi eliyle onları yazıp İshâk'a vermiştir.[417] Ebû Hâtim er-Râzî ve Ebû Dâvud'a göre Ebû Kudâme sika bir râvidir.[418] Nesâî de Ebu Kudâme hakkında sika me'mûn değerlendirmesinde bulunduktan sonra kendisinden yazdığı kadar az hocadan yazdığını zikretmektedir.[419] Ubeydullâh'ın bir eserinin olup olmadığı kesin olarak bilinmese de, Zehebî onu musannif olarak vasıflandırdığı için, eser sahibi olduğu görüşü ağır basmaktadır.[420]

Ebû Kudâme'den Buhârî 15,[421] Müslim 51[422] rivayeti *Sahîh*'lerine almışlardır. Buhârî'deki bu 15 rivayetin isnadlarında ikinci basamakta 6 râvi bulunmaktadır. Nesâî'nin tahrîc ettiği 110 rivayetin isnadlarında ise ikinci râvi olarak 17 muhaddis geçmektedir. Dolayısıyla bu durumda Buhârî gibi Nesâî'nin de Ebû Kudâme'nin eserinden veya notlarından istifade ettiği söylenebilir. *Sünen*'de Ubeydullâh'ın en çok rivayette bulunduğu hocaları şunlardır:

---

[413] ez-Ziriklî, *el-A'lâm*, 2002, 4/194.
[414] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 11/406.
[415] Ebû Abdillâh es-Sâlihî, *Tabakâtü ulemâi'l-hadîs*, 2/169.
[416] Alâüddîn Moğultay, *İkmâlü Tehzîbi'l-Kemâl*, 1422, 9/24.
[417] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 7/17.
[418] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 7/17.
[419] en-Nesâî, *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân*, 66.
[420] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 12/112.
[421] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 260.
[422] Tarafımızdan tespit edilmiştir.

- Yahyâ b. Sa‘îd el-Kattân (ö. 198/813) – 68 rivayet
- Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî (ö. 198/813-14) – 10 rivayet
- Mu‘âz b. Hişâm ed-Destuvâî (ö. 200/815-16) – 10 rivayet

Nesâî’nin 15 hocasından Kuteybe b. Sa‘îd, İshâk b. Râhûye, ‘Amr b. ‘Ali, Muhammed b. el-Müsennâ, Muhammed b. Beşşâr, Ali b. Hucr, Ya‘kûb b. İbrâhîm ve Ubeydullâh b. Sa‘îd isimli sekiz muhaddisin bir tür eser sahibi olduğu mütalaa edilmektedir. Bu durum ve zikredilen muhaddislerin isnadlarında bulunan dağılımdan hareketle bazı istisnalarla birlikte Nesâî’nin onların eserleri veya notlarını kullandığı söylenebilir. Nesâî’nin en çok rivayette bulunduğu 15 hocasından Süveyd b. Nasr, el-Hâris b. Miskîn, Muhammed b. Seleme ve Muhammed b. Mansûr isimli dört hocasını ise kaynaklarda zikredilen bilgilerden veya isnadlarında dağılım olmadığından dolayı râvi olarak kabul etmek daha makul görünmektedir. Bu hocalar sayesinde Nesâî’nin, hocalarının hocalarına ait eserlerinin rivayet hakkını sahip olduğu ve *Sünen*’ini kaleme alırken bu eski kitaplardan faydalandığı ileri sürülebilir. Nesâî’nin, Muhammed b. ‘Abdila‘lâ, İsmâ‘îl b. Mes‘ûd ve Ahmed b. Süleymân olmak üzere kalan 3 hocası hakkında, kaynaklarda eser sahibi veya bir eser sahibinin râvisi olup olmadığına dair bilgi bulunmasa da isnadlardaki dağılıma göre onların da bir tür esere sahip oldukları söylenebilir. Nesâî’nin de bu hocaların eserlerinden faydalandığını zannediyoruz. Dolayısıyla *Sünen*’in rivayetlerinin yarısını oluşturan bu numuneden hareketle Nesâî’nin tüm rivayetlerinin %80’inde hocalarının eserlerinden faydalandığı görülmektedir. Kalan %20’de ise hocalarından rivayet hakkını aldığı daha eski kaynaklardan faydalandığı söylenebilir.

3. BÖLÜM: NESÂÎ'NİN HOCALARI DIŞINDA DİĞER KAYNAKLARI

Nesâî'nin *Sünen*'inde hocalarıyla ilgili olan inceleme bittikten sonra daha derinlikli değerlendirmeler yapabilmesi için isnadlarda sonraki basamaklarda bulunan râvilerin de incelenmesi uygun olacaktır. Bizi bu karara sevk eden husus, Nesâî'nin bazen hocalarından rivayet hakkını aldığı daha eski kaynakları kullanmış olması gerçeğidir.

3.1. Nesâî'nin *Sünen*'inde İsnadların İkinci Basamağında Bulunan Râviler (Nesâî'nin Hocalarının Hocaları)

Sünen'de Nesâî'nin hocaları dışındaki râvileri tabakalara göre değil, isnadlardaki geçiş basamaklarına, yani senedde sıralamadaki yerine göre incelenecektir. Daha sonra isnadların başından sonuna doğru bir şekilde râvilerin sayısı, cerh ta'dîl durumları ve yaşadıkları bölgelere göre basamaklar arasında bir mukayese yapılacaktır. Bu açıdan bir râvinin iki, hatta üç basamakta geçmesi normaldir. Mesela İshâk b. Râhûye Nesâî'nin hocası olup genelde isnadların başında yer almaktadır. Fakat bazı durumlarda Nesâî ondan vasıtayla naklettiği için isnadların ikinci basamağında da geçmektedir. Yine Mâlik b. Enes isnadların ikinci, üçüncü ve hatta dördüncü basamağında geçebilmektedir. Râvileri bu şekilde incelememizin sebebi, basamaklar arasında mukayeseye yapma imkânı sağlamasıdır. Aynı zamanda kadın ve meçhul râviler gibi hususlarda isnadlardaki basamaklar arasında ne gibi değişikliklerin olduğu izlenecektir.

3.1.1. İsnadların İkinci Basamağında Bulunan Râvilerin Sayısı

Sünen'deki isnadlarda ikinci basamakta 461 farklı râvi geçmektedir. Ortalama olarak her râviye 14.78 rivayet düşmektedir. 100'den fazla geçen isimler ve onların rivayet sayıları aşağıdaki tabloya yansıtılmıştır.

Sıra	Râvinin İsmi	Rivayet Sayısı
1.	Süfyân b. Uyeyne el-Hilâlî	450
2.	Yahyâ b. Sa‘îd el-Kattân	387
3.	Abdullâh b. Vehb el-Kuraşî	310
4.	Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî	275
5.	Abdullâh b. el-Mübârek el-Hanzalî	249
6.	Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	200
7.	Abdurrahmân b. el-Kâsım el-‘Utekî	192
8.	el-Leys b. Sa‘d el-Fehmî	190
9.	Mâlik b. Enes el-Asbahî	178
10.	Muhammed b. Ca‘fer el-Huzelî Gunder	178
11.	Haccâc b. Muhammed el-Missîsî	129
12.	Cerîr b. Abdilhamîd ed-Dabbî	125
13.	İsmâ‘îl b. ‘Uleyye el-Esedî	121
14.	Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî	112
15.	Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	107
16.	Hammâd b. Zeyd el-Ezdî el-Ezrak	104
17.	Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	103

Tablo 9: İsnadların İkinci Basamağında 100’den Fazla Rivayeti Bulunan Râviler

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Bu ikinci basamakta tabloda sayılan 17 râvinin toplam rivayeti 3410’dur. Bu sayı *Sünen*’deki rivayetlerin %50,04’ünü teşkil etmektedir. Dolayısıyla bu basamakta da rivayetlerin yarısı râvilerin az bir kısmına dayanmaktadır. Fakat birinci basamakta bulunan râvilere göre bunların daha fazla olduğu ve dolayısıyla her râviye ortalama olarak daha az rivayet düştüğü de mülâhaza edilmektedir. Bu basamakta 100’den az ve 50’den fazla rivayeti bulunan râvilerin sayısı 14 olup onların rivayet sayısı 852’dir. Bunların eserdeki tüm rivayetlere oranı %12,50’dir. Birinci basamaktaki 50 ile 100 rivayeti bulunan râvilerin sayısı 16 olup onların naklettiği rivayet sayısı 1031’dir. Bu da rivayetlerin tamamının %15,13’lük bir oranına tekabül etmektedir. Dolayısıyla birinci ve ikinci basamakta bulunan ve 50 ile 100 rivayeti olan râvilerin sayısının ve onların naklettiği rivayetlerin rakamının yakın olduğu görülmektedir. Yine de ikinci basamakta olan râvilerin az da olsa daha fazla olduğu dikkati çekmektedir.

3.1.2. İsnadların İkinci Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta‘dîl Durumları

Birinci basamakta bulunan râvilerin cerh ve ta‘dîl durumlarını incelerken İbn Hacer’in ve Nesâî’nin değerlendirmelerine göre bir sıralama yapılmıştı. İkinci basamakta bulunan râvilerin cerh ve ta‘dîl durumlarının incelemesinde ise sadece İbn Hacer’in değerlendirmelerini esas aldık. Bunun temel iki sebebi vardır. Birincisi Nesâî’nin hocaları dışındaki râvilerle ilgili Nesâî’nin bizzat kendisinin her zaman bir değerlendirmede bulunmamasıdır. İkincisi ise İbn Hacer’in hemen hemen bütün râviler için bir değerlendirmede bulunması ve bu değerlendirmeleri bir tabaka sistemine göre sıralamasıdır. Dolayısıyla bu açıdan basamaklar arasındaki değişiklikleri kıyaslayabilmek için İbn Hacer’in değerlendirmeleri yeterli görünmektedir.

Sıra	**İbn Hacer’in Cerh-Ta‘dil Lafzı**	**Râvi Sayısı**	**Rivayet Sayısı**
1.	Sika	124	1323
2.	Sika, sebt	41	1726
3.	Sika, hâfız	32	1340
4.	Sika, âbid	17	146
5.	Sika, mutkın	9	559
6.	Sika, fâdıl	11	130
7.	Sika, fakîh	8	148
8.	Sika, hucce	2	5
9.	Sika, me’mûn	3	43
10.	Sika, celîl	2	14
11.	Sika, imam	1	14
12.	Sika, sâlih	1	5
13.	Sika zâhid	1	1
14.	Sika yahfaz	1	8
15.	İmâm, fakîh	1	178
	Toplam	**254**	**5640**
16.	Sika, sebt lâkin ihtelata	1	129
17.	Sika, sebt kesiru’t-tedlîs	1	82
18.	Sika, sebt rubbemâ eğrabe	1	45
19.	Sika, sebt rubbemâ dellese	1	34
20.	Sika, yüdellis	1	60
21.	Sika, yehim kalîlen	2	6

22.	Sika, fakih rubbemâ vehime	1	4
23.	Sika, yuğrib	2	2
24.	Sika, lehû garâib	2	3
25.	Sika, lehû efrâd	1	3
26.	Sika, ümmî	1	1
27.	Sika, rubbemâ vehime	3	10
28.	Sika du‘ife fi’s-Sevrî	1	4
29.	Sadûk, fakîh	2	12
30.	Sadûk, ârif	1	26
31.	Sadûk, âbid	4	11
32.	Sadûk	79	311
33.	Lâ be’se bihî	8	19
	Toplam	**112**	**762**
34.	Sadûk teşeyye‘a	3	10
35.	Sadûk yuğrib	2	9
36.	Sadûk yuhti	23	72
37.	Sadûk yehim	14	42
38.	Sadûk lehû evhâm	13	52
39.	Sadûk lehû efrâd	1	1
40.	Sadûk tüküllime fîhi	1	2
41.	Sadûk tegayyera, ihteleta	2	10
42.	Sadûk seyyiu’l-hıfz	2	4
43.	Sadûk rubbemâ yehim	4	49
44.	Sadûk rubbemâ hâlefe	3	3
45.	Sadûk rubbemâ ahtae	6	25
46.	Sadûk yudellis	1	53
47.	Sadûk fîhi lîn	2	4
48.	Sadûk fî hıfzihî şey	1	9
	Toplam	**78**	**345**
49.	Makbûl	13	20
50.	Fîhi lîn	1	9
51.	Vessekahû en-Nesâî	1	1
	Toplam	**15**	**30**
52.	Zayıf	1	1

	Toplam	**1**	**1**
53.	Mechûl	1	1
	Toplam	**1**	**1**

Tablo 10: İsnadların İkinci Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta‘dîl Durumları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Bu bölümün sonunda basamaklar arasındaki değişikliklere değinilecektir. Burada sadece tabloda bulunan lafızların hangi tabakaya ait olduğu ifade edilip bazı mülahazalarda bulunulacaktır. Tabloda 1. lafızdan 15’e kadar olanlar İbn Hacer’in 2. ve 3. tabakasına; 16. lafızdan 33’e kadar olanlar 4. tabakasına; 34. lafızdan 48’e kadar olanlar 5. tabakasına; 49. lafızdan 51. lafza kadar olanlar 6. tabakasına; 52. lafız 8. tabakasına; 53. lafız ise 9. tabakasına aittir.

2. ve 3. tabakaya ait râvilerin sayısı 254 olup bunların rivayetleri 5640’dır. Bu 254 râvinin ikinci basamakta bulunan râvilere oranı %55,10 olup üst derece bir tevsik lafzıyla nitelendirilmişlerdir ve bunların rivayetleri de *Sünen*’deki bütün rivayetlerin %82,77’sini oluşturmaktadır. Mezkûr râviler ile ilgili en çok sika, sika sebt ve sika hâfız şeklindeki değerlendirmeler göze çarpmaktadır. Bunlar arasında en belirgin ve en çok rivayeti bulunan isimler olarak şunlar zikredilebilir: Abdurrahmân b. el-Kasım, Gunder Muhammed b. Ca‘fer, Cerîr b. Abdilhamîd ed-Dabbî, Hâlid b. el-Hâris, Abdullah b. el-Mübârek, el-Leys b. Sa‘d, Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî, Abdullâh b. Vehb ve İsmâ‘îl b. ‘Uleyye. Tabloda görüldüğü gibi İbn Hacer tarafından imâm fakîh olarak nitelenen tek bir kişi bulunmakta olup o da Mâlik b. Enes’tir.

İbn Hacer’in değerlendirmesinde 4. ve 5. tabakaya ait olan râvilerin sayısı 190 olup onların naklettiği toplam rivayet 1107’dir. Dolayısıyla tüm râvilerin %41.21’i 2. ve 3. tabakadaki râvilere göre daha düşük derecede bir tevsik lafzı ile vasıflandırılmıştır. Onların naklettikleri rivayetler, tüm rivayetlerin %16.25’ine tekabül etmektedir. Bu rakamlardan hareketle Nesâî’nin daha alt derecede tevsik edilen râvilere daha az dayandığını söylenebilir.

6. tabakaya ait olan râviler sadece 15 olup onların rivayetlerinin sayısı da 30’dur. Bu sayılar bütün râvilerin %3.25’ine denk gelmekte, rivayetleri ise *Sünen*’deki tüm rivayetlerin %0.44’ünü oluşturmaktadır. Her ne kadar bu sayı az olsa da Tablo 5’de verilen birinci basamaktaki râvilere göre kısmî bir artış gözükmektedir. Aynı şekilde benzer artış 7. ve 8. tabakada görülmektedir. Buna göre cerh edilen râviler isnadın

birinci basamağında hiç yok iken ikinci basamakta 7. ve 8. tabakaya ait olan birer râvi bulunmakta ve onların birer tane rivayeti yer almaktadır.

3.1.3. İsnadların İkinci Basamağında Bulunan Râvilerin Bölgeleri

İsnadların ikinci basamağında bulunan râvilerin bölgeleri incelendiğinde aşağıdaki tablo ortaya çıkmaktadır. Burada bir râvi birden fazla bölgede yaşamışsa onun daha çok meşhur olduğu bölgesi esas alınmıştır. Bütün basamaklar bu açıdan incelendiğinde bu bölümün sonunda *Sünen*'de bulunan rivayetlerin Hz. Peygamber'den Nesâî'ye gelene kadar hangi bölgelerden geçtiğini ve doğal olarak nasıl bir yol takip ettiğini görme imkânı olacaktır.

Bölge	Râvi sayısı	Yüzdelik	Rivayet sayısı	Yüzdelik
Irak	263	%57.1	3675	%53.9
Hicaz	53	%11.5	961	%14.1
Şam	49	%10.6	439	%6.4
Horasan	40	%8.7	516	%7.6
Mısır	26	%5.6	850	%12.5
Anadolu	20	%4.3	221	%3.2
Yemen	6	%1.3	113	%1.7
Tespit edilemeyen	4	%0.9	5	%0.1

Tablo 11: İsnadların İkinci Basamakta Bulunan Râvilerin Bölgeleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Verilen bu bilgilere göre farklı bölgelerde bulunan râvilerin sayıları ve onların rivayetleriyle ilgili önemli tespitler elde edilmektedir. Buna göre Irak bölgesi râvi ve rivayet sayısı açısından en yüksek orana sahiptir. 263 râvinin Irak bölgesinden olduğu görülürken, bunların rivayetlerinin toplamı *Sünen*'in %53,9'unu meydana getirmektedir. Bu durum söz konusu zaman diliminde, yani ikinci asrın sonları ile üçüncü asrın başlarında Irak'ın hadis rivayeti açısından büyük bir öneme sahip olduğunu ve pek çok râvinin bu bölgede ilmî faaliyette bulunduğunu kanıtlamaktadır.

Hicaz bölgesi râvi ve rivayet sayısı açısından Irak'tan sonra ikinci sırada yer almaktadır. 53 râvi bu bölgede bulunurken, *Sünen*'deki toplam rivayetin %14,1'ni nakletmişlerdir. Her ne kadar ilk asırlara göre Hicaz'a ait bu rakam az olsa da üçüncü asrın başlarına kadar bu bölgenin hadis rivayeti açısında önemini koruduğunu göstermektedir.

İsnadların ikinci basamağında bulunan râviler ile ilgili Hicaz bölgesinden hemen sonra 49 râviyle Şam bölgesi gelmektedir. Bunların rivayetleri *Sünen*'deki bütün rivayetlerin sadece %6,4'ünü oluşturmaktadır. Horasan, Mısır, Anadolu ve Yemen gibi bölgelerden râviler de vardır, ancak bunlar isnadın ikinci basamağında bulunan diğer bölgelerdeki râvilere göre sayı bakımından oldukça azdır.

Râvilerin bölgeleri konusunda birinci ve ikinci basamak arasında belirgin farklar bulunmaktadır. En önemli fark, (Tablo 6'daki) birinci basmağı oluşturan Horasan ve Anadolu bölgesi râvilerinin ve onların rivayetlerinin (Tablo 11'deki) ikinci basamak râvileri ve rivayetlerine göre iki kat fazla olmasıdır. Bununla beraber Şam bölgesi râvileri ve onların rivayetleri de iki kat olmasa da yine bir artış göstermiştir. Bu durum özel olarak Nesâî'nin bulunduğu bölge ve rihleleri, genel olarak da hadis rivayetinin seyri ile açıklanabilir. Buna mukabil Irak ve Hicaz bölgelerine ait râvilerin ve onların rivayetlerinin azaldığı görülmektedir. Dolayısıyla hadis rivayeti konusunda en önemli bölge Irak olmakla beraber hicri ikinci asrın sonundan üçüncü asrın ortalarına doğru bu bölgenin etkisinin biraz zayıfladığı anlaşılmaktadır. Hadis ilminde Hicaz bölgesinin önemi ise üçüncü asrın ortalarına doğru neredeyse tamamen sona ermiştir. Bu veriler hadis rivayeti açısından farklı bölgelerin farklı dönemlerde etkinliklerinin değiştiğini göstermektedir.

3.1.4. İsnadların İkinci Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri

Bu basamakta bulunan râviler İbn Hacer'in tabakasına göre etbeu't-tâbiînin büyüklerinden olan yedinci tabaka ile etbâü etbâi't-tâbiînin orta yaşlıları olan on birinci tabaka arasında yer almaktadırlar. Fakat bu basamakta en fazla sekizinci ve dokuzuncu tabakadan râviler bulunmaktadır. Diğer taraftan onarlı bir zaman dilimi oluşturularak râviler bu zaman dilimine göre gruplandırılmıştır. Buna göre şöyle bir tablo ortaya çıkmaktadır.

Zaman dilimi	Râvi sayısı	Yüzdelik	Rivayet sayısı	Yüzdelik
151-160	2	%0.4	2	%0.03
161-170	2	%0.4	3	%0.04
171-180	28	%6.1	737	%10.8
181-190	74	%16.1	1426	%20.9
191-200	83	%18	2734	%40.1
201-210	88	%19.1	940	%13.8
211-220	77	%16.7	571	%8.4
221-230	51	%11.1	172	%2.5
231-240	36	%7.8	151	%2.2
241-250	11	%2.4	26	%0.4
251-260	2	%0.4	2	%0.03
Bilinmeyen	7	%1.5	16	%0.2

Tablo 12: İsnadların İkinci Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri Yönünden Dağılımı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Tabloda verilen bilgilere göre 151-180 yılları arasında vefat eden sadece 32 râvi bulunmakta ve toplam rivayetlerin yüzdesi de düşük olup %11,5'tir. Bu durum Nesâî'nin hocalarının az bir kısmının ikinci basamakta bulunan ve erken vefat eden râvilerden istifade etme şansı buldukları anlamına gelmektedir. 181-220 zaman dilimine gelindiğinde ise her onar yıllık kesimde râvi sayısı oldukça artış göstermekte ve her zaman diliminde 70'ten fazla râvi bulunmaktadır. İkinci basamakta bulunan râvilerin 322'sinin yani tüm râvilerin %69,9'unun bu dönem içerisinde vefat ettikleri tespit edilmiştir. Rivayet açısından ise bu dönemde vefat edenlerin rivayetlerinin *Sünen*'deki bütün rivayetlere göre oranının %83,5 olduğu görülmektedir. Sonraki zaman dilimlerinde nispeten râvilerin sayısı ve onların naklettikleri rivayetler belirgin bir şekilde azalmaya başlamaktadır. Bu durum Nesâî'nin ilim alma dönemine denk gelmesi ve artık Nesâî'nin dolaylı olarak değil doğrudan kendi hocalarından rivayetleri almış olması ile açıklanabilir. Nitekim Nesâî'nin hocalarının çoğu 231-260 yılları arasında vefat etmiştir. Netice olarak Nesâî'nin hocalarının hocalarının, yani ikinci basamakta bulunan râvilerin çoğunun 181-220 yılları arasında vefat ettiği söylenebilir.

3.1.5. Nesâî'nin İkinci Basamakta Bulunan Râvilerden İstifade Şekli

Bu konuda, yukarıda verilen listede isnadların ikinci basamağında bulunan ve senedlerde 100'den fazla geçen 17 râvi araştırılacaktır. Burada ilk olarak söz konusu râvilerin eser sahibi olup olmadığı, daha sonra ise *Sünen*'de onlara kadarki isnad şekli incelenerek Nesâî'nin onlardan istifade biçimiyle ilgili bir değerlendirmeye ulaşılmaya çalışılmıştır.

İsnadların bu basamağında en çok rivayeti bulunan Süfyan b. Uyeyne (ö. 198/814) ile ilgili bir habere göre o, hicri 160 yılında Kûfe'deki meclislerinde talebelerine hadis sahifelerinden imla ettirmiştir.[423] Her ne kadar bazı kayıtlarda Süfyan'ın hadislerinin yedi bin olduğu ve kitaplarının olmadığı[424] geçse de yukarıdaki alıntının kaynağında da görüldüğü gibi o sahifelerinden hadis yazdırmış ve kitaplarını isteyen bir kişiye ezberim kitaplarımdan daha iyidir cevabını vermiştir.[425] Süfyân'ın *Tefsîr* ve *Hadîs* adlı iki eserinin de olduğu bilinmektedir.[426] Nesâî'nin *Sünen*'deki rivayetleri tek tek incelendiğinde isnadların ikinci basamağında bulunan Süfyan b. Uyeyne'ye kadar Nesâî'nin 31 hocası tespit edilmektedir. Bu isnadlar üç şekilde tasnif edilebilir.

Birinci şekil şöyledir: Nesâî'nin hocalarının bazıları *Sünen*'de sadece Süfyan'dan rivayet nakletmişlerdir. Yani *Sünen*'deki bütün rivayetleri topladığımızda bazılarında Nesâî → Hocası → Süfyan b. Uyeyne şeklindeki isnadın ortak olduğu ve Süfyan'dan sonra farklı râvilere dağıldığı görülmektedir. Mesela Nesâî → Abdülcebbâr b. el-'Alâ el-'Attâr → Süfyan b. Uyeyne 15 defa; Nesâî → Muhammed b. Mansûr el-Huzâî → Süfyân b. Uyeyne 121 kere; Nesâî → Sa'îd b. Abdirrahmân el-Kuraşî → Süfyan b. Uyeyne tarikinin 15 defa tekrar ettiği ve Süfyan'dan sonra farklı râvilere dağıldığı, ancak Nesâî'nin bu hocalardan *Sünen*'de başka rivayetlerinin bulunmadığı tespit edilmektedir. Bu durumda Nesâî'nin Süfyân'ın kitaplarını kullandığını ve mezkûr hocalarından rivayet hakkını aldığını tahmin edebiliriz.

İkinci şekil şöyledir: Nesâî'nin hocalarının *Sünen*'de Süfyân'dan nispeten fazla nakilde bulundukları fakat Süfyân dışında diğer râvilerden de rivayet ettikleri durumdur. Buna örnek olabilecek isnad grupları şunlardır: Nesâî → Abdullah b. Muhammed el-Kuraşî → Süfyan b. Uyeyne 24 defa, Nesâî → el-Hâris b. Miskîn → Süfyan b. Uyeyne 10 kere,

[423] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 13/281.
[424] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 10/244.
[425] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 4/121.
[426] Sezgin, *Târîhu't-türâs*, 1/179.

Nesâî → el-Hüseyn b. Hureys el-Huzâ'î → Süfyan b. Uyeyne 12 defa, Nesâî → İshâk b. Râhûye → Süfyan b. Uyeyne 40 kere, Nesâî → Kuteybe b. Sa'îd → Süfyan b. Uyeyne 113 defa, Nesâî → Muhammed b. Abdillâh el-Mukrî → Süfyan b. Uyeyne 40 defa. Bu durumlarda Nesâî'nin hocalarından sonra dağılım gerçekleşmektedir. Yani Nesâî'nin hocaları Süfyân'dan başka râvilerden de rivayet nakletmektedirler. Bunun gibi durumlarda Nesâî'nin Süfyan'ın kitabını mı kullandığı yoksa kendi hocasından ders esnasında aldığı hocasının kitabını veya ders notlarını mı kullandığı harici bir bilgi olmadan tespit edilemez.

Üçüncü şekil ise şöyledir: Nesâî'nin hocalarından sonra dağılımın gerçekleştiği ve aynı zamanda hocalarının Süfyan'dan az rivayette bulundukları şekildir. Buna örnek olabilecek şu isnad gruplarını verebiliriz: Nesâî → Amr b. Ali el-Fellâs → Süfyan b. Uyeyne 1 defa, Nesâî → Amr b. Osmân el-Kuraşî → Süfyan b. Uyeyne 1defa, Nesâî → Ubeydullâh b. Sa'îd el-Yeşkurî → Süfyan b. Uyeyne 4 kere, Nesâî → Ahmed b. Harb et-Tâî → Süfyan b. Uyeyne 3 kere. Bu durumlarda *Sünen*'de Nesâî'nin söz konusu hocaları Süfyan'dan az rivayet etmişler ve aynı zamanda farklı râvilerden de rivayet nakletmişlerdir. Dolayısıyla daha yakın olan ihtimale göre bu gibi durumlarda Nesâî'nin bu rivayetleri kendi hocalarının eserlerinden veya ders notlarından iktibas ettiği ya da ders esnasında sadece sema ettiği söylenebilir. Bunun sebebi ise Süfyân'ın kitaplarında bu rivayetlerin bulunmaması olabilir. Sonraki şahıslarla ilgili incelememiz yine bu üç şekil çerçevesinde olacaktır.

İncelenen ikinci muhaddis olan Yahyâ b. Sa'îd (ö. 198/813), yirmi yıl boyunca derslerine katıldığı ve kendisinden en çok istifade ettiği hocası Şu'be b. Haccâc'ın (ö. 160/776)[427] meclisinde hadis alıp sonra eve döndüğünde derslerde aldığı hadisleri yazardı.[428] İlel ile cerh ve ta'dîl konusunda daha çok meşhur olan Yahya'nın ilele dair ilk eserin sahibi ve *Kitâbü'l-Megâzî* adlı bir başka kitabının da olduğu zikredilmektedir.[429] Yahyâ b. Sa'îd'in ikinci basamakta bulunan isnadları incelendiğinde yukarıda zikredilen üş şeklin birincisinden sadece bir örnek tespit edilmiştir. O da yedi defa geçen ve Yahyâ b. Sa'îd'ten sonra farklı râvilere dağılan şu seneddir: Nesâî → İbrahim b. Muhammed et-Teymî → Yahyâ b. Sa'îd. İkinci şekil için 162 defa tekrar

[427] Erdinç Ahatlı, "Yahyâ b. Saîd el-Kattân", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2013), 43/262.
[428] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl*, 1953, 1/248.
[429] Ahatlı, "Yahyâ b. Saîd el-Kattân", 43/262.

eden şu sened zikredilebilir: Nesâî → Amr b. Ali el-Fellâs → Yahyâ b. Sa'îd. Amr b. Ali, Yâhyâ dışında farklı hocalardan da rivayet ettiği için burada Nesâî'nin Amr'ın nüshalarından mı, yoksa Yahyâ'nın eserlerinden mi istifade ettiği kesin olarak söylenemez. Üçüncü şekil hakkında *Sünen*'de çok fazla misal bulunmaktadır. Şu örnekleri vermek yeterli olacaktır: Nesâî → İshâk b. Mansûr el-Kevsec → Yahyâ b. Sa'îd 6 kere; Nesâî → İsmail b. Mes'ûd el-Cahderî → Yahyâ b. Sa'îd 2 defa geçen sened. Dolayısıyla Nesâî büyük ihtimalle Yahyâ'nın kitaplarından daha az iktibas etmiştir. Öyle anlaşılıyor ki Nesâî, Yahya'nın rivayetlerini hocalarının notlarından istifade ederek ya da ders esnasında sadece sema ederek kullanmıştır.

Konunun üçüncü muhaddisi Abdullah b. Vehb'in (ö. 197/813) *el-Câmi' fi'l-hadîs* ve *el-Muvatta* adlı iki eseri mevcut olup bunların bir kısmı günümüze de ulaşmıştır.[430] Bunun yanında ona ait farklı kitapların isimleri de zikredilmektedir.[431] Bunların ayrı eserler olma ihtimali yanında *el-Câmi'* veya *el-Muvatta'*ın cüzleri olma ihtimali da vardır. *Sünen*'de Abdullah b. Vehb'in ikinci basamakta bulunan isnadlarını Nesâî, 15 hocası vasıtasıyla nakletmektedir. Birinci şekilden; Nesâî → Amr b. Sevâd el-Kuraşî → Abdullah b. Vehb 18 defa; Nesâî → İsâ b. İbrahim el-Mesrûdî → Abdullah b. Vehb 9 kere; Nesâî → Ahmed b. Amr el-Kuraşî → Abdullah b. Vehb 61 defa; Nesâî → Vehb b. Beyân el-Vasıtî → Abdullah b. Vehb 13 kere isnadları örnek verilebilir. İkinci şekilden de, Nesâî → el-Hâris b. Miskîn → Abdullah b. Vehb 54 defa; Nesâî → Muhammed b. Seleme el-Murâdî → Abdullah b. Vehb 28 kere; Nesâî → Süleymân b. Dâvud el-Mehrî → Abdullah b. Vehb 46 defa; Nesâî → Yûnus b. Abdil'alâ es-Sadefî → Abdullah b. Vehb 51 defa tekrar eden isnadlar gösterilebilir. Üçüncü tür isnadların daha az olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla Nesâî büyük ihtimalle Abdullâh b. Vehb'in farklı kitaplarına sahipti ve mezkûr kitapların hocalarından rivayet hakkını almıştı. Buna destek olarak şu tespitimizi ileri sürebiliriz: Nesâî → İsâ b. İbrahim el-Mesrûdî → Abdullah b. Vehb şeklinde 9 rivayet[432] hac ile ilgilidir ve bunların yedisi *Sünen*'in Menâsikü'l-Hac bölümüne yerleştirilmiştir. Muhtemelen bu rivayetler müstakil olarak kabul edilirse ya Abdullah b. Vehb'in *Kitâbü'l-Menâsik* adlı eserinde[433] veya *el-Câmi' fi'l-hadîs* eserinin Menâsik anabölümünde bulunmaktaydı ve Nesâî, İsâ b. İbrahim'den

[430] İbn Vehb, *Muvatta Abdillâh b. Vehb*; Ebû Muhammed Abdullâh İbn Vehb, *el-Câmi'*, thk. Mustafa Hasen Hüseyin Muhammed Ebü'l-Hayr (Demmam: Dâr İbnu'l-Cevzî, 1416).
[431] Köse, "İbn Vehb", 20/442.
[432] Hadis 819, 2625, 2659, 2747, 2758, 2889, 3003, 3029, 3121.
[433] Köse, "İbn Vehb", 20/442.

bunların rivayet hakkını almıştı. Üçüncü nevi olan isnadlar ise Abdullah b. Vehb'in kitaplarının dışında rivayet ettiği hadisler olarak kabul edilebilir.

Nesâî'nin Yahya b. Sa'îd ve Abdullah b. Vehb'e ulaşan isnadları mukayese edildiğinde, her iki râviye kadar vasıl olan isnadların çeşitli ve farklı oldukları müşahede edilmektedir. Yahya'nın isnadlarında Nesâî'nin daha çok ikinci ve üçüncü isnad grubu ile farklı hocaları vasıtasıyla naklettiği hadislerin sayısı ve çeşitliliği daha belirgindir. Bu durum, Nesâî'nin Yahya'nın rivayetlerini farklı yerlerden derlediğini ve Yahya'nın hadis kitaplarının az olduğunu veya daha az revaçta bulunduğunu göstermektedir. Öte yandan, Nesâî'nin Abdullah b. Vehb'in rivayetlerine farklı hocaları aracılığıyla ulaştığı hadislerin sayısı Yahya'ya göre daha az ve daha belirli bir grupla sınırlı gibi görünmektedir. Dolayısıyla Abdullah'ın isnadlarında, genellikle belirli birkaç hoca aracılığıyla gelen hadislerin ağırlıkta olduğu dikkat çekmektedir. Bu durumda Nesâî'nin, Abdullah b. Vehb'in belirli râvilerine itimat etmek durumunda kaldığını ve onun kitaplarını bu şekilde kullandığını söyleyebiliriz. Mezkûr tespit Yahya ve Abdullah'ın kayıtlarda zikredilen eserleri ve günümüze ulaşan kitapları bilgisiyle de örtüşmektedir. Şöyle ki Abdullah b. Vehb, Yahya'ya göre daha fazla rivayet kitaplarına sahipti.

Ele alınan dördüncü râvi Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymi'ye (ö. 186/802) ait herhangi bir eser kaynaklarda zikredilmemektedir. Fakat öğrendiği hadisleri yazarak kaydettiğine dair bilgi bulunmaktadır. Hâlid, öğrencilik zamanında Şu'be'nin hadis meclisinde işittiği hadisleri meclis biter bitmez hemen yazardı.[434] Diğer bir habere göre de hocalık döneminde Hâlid, Humeyd'in hadis kitabını öğrencilerine imla etmişti.[435] Hâlid'in kendi eserinin bulunmamasını biz, *Sünen*'de onun geçtiği isnadları incelediğimizde de tespit edebilmekteyiz. Onun *Sünen*'deki isnadları tarandığında birinci şekil isnada hiç rastlanmamakta, aksine ikinci ve daha ziyade üçüncü isnad türü görülmektedir. Dolayısıyla Hâlid'in rivayetlerini Nesâî, hocalarının eserlerinden veya notlarından istifade ederek ya da ders esnasında sadece sema ederek *Sünen*'ine almış olmalıdır.

Beşinci muhaddis Abdullah b. el-Mübârek'in (ö. 181/797) kaynaklarda müteaddit eserlerinden bahsedilmektedir. Günümüze ulaşan ve matbu olan *ez-Zühd ve'r-rakâik*[436]

[434] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl*, 1953, 1/248; el-A'zamî, *Dirâsât*, 1980, 1/269.
[435] Hatîb el-Bağdâdî, *el-Câmi' li ahlâkı'r-râvî ve âdâbi's-sâmi'*, 2/67.
[436] Abdullah b. el-Mübârek, *ez-Zühd ve'r-rakâik*, thk. Habîburrahmân el-A'zamî (Beyrut: Dâru'l-Kutubi'l-'ilmiyye, 2004).

ve *Kitâbü'l-Cihâd*[437] adlı eserler yanında henüz günümüzde bulunamamış sadece kaynaklarda isimleri zikredilen *es-Sünen fi'l-fıkh, el-Müsned, Kitâbü'l-Bir ve's-sıla, et-Tefsîr ve et-Târîh* gibi eserleri de bulunmaktadır.[438] *Sünen*'de ikinci basamakta bulunan Abdullah'ın isnadlarını topladığımızda sadece birinci ve ikinci isnad şeklinin bulunduğunu tespit etmekteyiz. Birinci isnad grubuna ait 223 defa tekrar eden Nesâî → Süveyd b. Nasr → Abdullah b. el-Mübârek senedi verilebilir. Daha önce zikredildiği gibi Süveyd, Abdullah'ın râvisi olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla bu durumda Nesâî'nin Süveyd vasıtasıyla Abdullâh'ın eserlerinden faydalandığı ve rivayet hakkını aldığı ileri sürülebilir. Diğer taraftan yedi kez geçen Nesâî → Muhammed b. Ubeyd → Abdullah b. el-Mübârek; altı defa geçen Nesâî → Muhammed b. Âdem → Abdullah b. el-Mübârek ve iki defa geçen Nesâî → Utbe b. Abdillâh → Abdullah b. el-Mübârek gibi isnad grupları üçüncü şekle aittir. Bu isnad şekli ile gelen rivayetlerin büyük ihtimalle Nesâî'nin kullandığı Abdullah'ın kitaplarında bulunmadığı ve onun bu rivayetleri diğer hocalarından aldığı söylenebilir.

Bahis konusu olan altıncı muhaddis Abdurrahmân b. Mehdî (ö. 198/813-14) Basra muhaddislerinin rivayetlerine en iyi vakıf olan bir âlim olarak tanımlanmaktadır.[439] Tirmizî, Abdurrahmân b. Mehdî'yi tasnif sahibi olarak nitelemektedir[440] fakat diğer kaynaklar tarandığında onun eseri olup olmadığına dair bir bilgiye rastlanmamaktadır. Kendi eseri olup olmadığına dair bir bilgi bulunmasa da hocalarının kitaplarını veya nüshalarını yazdığı (imlâ) ya da istinsah ettiği bilinmektedir. Nitekim Şu'be ve Gunder gibi hocalarının rivayetlerini bu şekilde elde etmişti.[441] İbn Lehî'a (ö. 174/790) ve Süfyân es-Sevrî (ö. 161/778) gibi diğer hocalarının da ona kitabe yoluyla rivayet naklettikleri haberi kaynaklarda mevcuttur.[442] Dolayısıyla kendi tasnif ettiği kitap olmasa da hocalarından aldığı hadisleri kendi nüshalarına da yazardı. Nitekim İbn Hacer

---

[437] Abdullah b. el-Mübârek, *Kitâbü'l-Cihâd*, thk. Nezîh Hammâd (Dâru'l-Matbû'âti'l-hadîse, ts.).

[438] en-Nedîm, *el-Fihrist*, 280; Raşit Küçük, "Abdullah b. Mübârek", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1988), 1/123.

[439] Mücteba Uğur, "Abdurrahman b. Mehdî", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1988), 1/168.

[440] Ebû Îsâ Muhammed b. Îsâ Tirmizî, *Sünenü't-Tirmizî*, thk. Ahmed Muhammed Şâkir - vd. (Mısır: Şeriketü Mektebeti ve matba'ati Mustafa el-Bâbî el-Halebî, 1978), 5/738. *(el-'İlelü's-sağîr)*

[441] Ebû Ahmed Abdullah el-Cürcânî İbn Adî, *el-Kâmil fî du'fâ'i'r-ricâl*, thk. Âdil Ahmed Abdülmevcûd, Alî Muhammed Mü'avvad (Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, ts.), 1/200; Ebu Abdillah Ahmed b. Hanbel, *Kitâbü'l-'İlel ve ma'rifeti'r-ricâl*, thk. Vasiyyullah b. Muhammed Abbâs (Riyad: Dâru'l-Hânî, 2001), 2/551.

[442] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl*, 1953, 1/71; İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl*, 1953, 5/146.

de *Nüshatü Abdirrahmân b. Mehdî* şeklinde isimlendirdiği bir hadis nüshası okuduğunu bildirmektedir.[443] *Sünen*'deki isnadlara baktığımızda ikinci basamakta bulunan Abdurrahmân b. Mehdî isnadları içinde birinci şekilden bir isnad grubu bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu durum onun kendi eserlerinin olmadığını veya varsa bile en azından Nesâî'nin bunları kullanmadığını göstermektedir. Öte yandan ikinci şekle ait isnad grubu için şunlar örnek olarak verilebilir: 57 defa geçen Nesâî → Amr b. Ali el-Fellâs → Abdurrahmân b. Mehdî; 42 defa geçen Nesâî → Muhammed b. Beşşâr (Gunder) → Abdurrahmân b. Mehdî; 29 defa geçen Nesâî → İshâk b. Mansûr → Abdurrahmân b. Mehdî. Üçüncü şekle ait isnadlardan bazıları ise şunlardır: 7 defa geçen Nesâî → Şu'ayb b. Yûsuf en-Nesâî → Abdurrahmân b. Mehdî; 4 defa geçen Nesâî → Amr b. Yezîd el-Cumrî → Abdurrahmân b. Mehdî; 1 defa geçen Nesâî → Muhammed b. Osmân es-Sekafî → Abdurrahmân b. Mehdî. Abdurrahmân ile ilgili sadece ikinci ve üçüncü şekle ait isnad grupları bulunmasından ve diğer bilgilerden hareketle Nesâî'nin onun rivayetlerini Abdurrahmân'ın nüshalarından değil kendi hocalarının nüshalarından istifade ederek eserine aldığı daha makul gözükmektedir.

Yedinci râvi Abdurrahmân b. el-Kâsım el-Utekî (ö. 191/806) Medine'ye İmam Mâlik'in yanına 20 yıl boyunca gittiğini söylemektedir. İbnü'l-Kâsım, Mâlik'in Mısırlı öğrencilerinin en iyisi ve aynı zamanda en genci olduğu için son derslerine katılma imkânı bulmuş ve bu sebeple Mısır'da Mâlik'in görüşlerini en iyi bilen kişi olarak tanınmıştır.[444] Abdurrahmân b. Kâsım'ın İmam Mâlik'e sorduğu meseleleri içeren bir eser ile İmam Mâlik'in fıkhına dair başka bir kitap kendisine nispet edilmektedir.[445] Fakat İbnü'l-Kâsım en çok Mâlik'in *Muvatta*'ının rivayetiyle meşhurdur. Onun rivayeti İbnü'l-Kâbisî'nin (ö. 403/1012) özetiyle günümüze de ulaşmış ve matbu olarak neşredilmiştir.[446] *Sünen*'de İbnü'l-Kâsım'ın ikinci basamakta bulunduğu isnadlar incelendiğinde sadece ikinci şekle ait iki farklı isnad tespit edilmektedir. Bunlar 99 kere geçen Nesâî → el-Hâris b. Miskîn → Abdurrahmân b. el-Kâsım ile 93 defa geçen Nesâî → Muhammed b. Seleme el-Murâdî → Abdurrahmân b. el-Kâsım. Bütün bu isnadlarda İbnü'l-Kâsım'dan sonra Mâlik b. Enes gelmektedir. Tespit edilebildiği kadarıyla

[443] İbn Hacer el-Askalânî, *el-Mu'cemü'l-müfehres*, 319.
[444] Şükrü Özen, "İbnü'l-Kâsım", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2000), 21/103.
[445] Özen, "İbnü'l-Kâsım", 21/104.
[446] Ebü'l-Hasan Ali b. Muhammed İbnü'l-Kâbisî, *el-Muvatta bi rivâyeti Ebî Abdillâh Abdurrahmân b. el-Kasım el-'Utekî*, thk. Muhammed b. Alevî el-Mâlikî (Beyrut: Dâru'l-Kutubi'l-'ilmiyye, 2010).

günümüze ulaşan diğer hadis kaynakları arasında *Concordance*'ı oluşturan dokuz kitap (kütüb-i tis'a) esas alınırsa sadece Nesâî, İbnü'l-Kâsım'ın rivayetiyle de *Muvatta*'ı kullanmıştır. Hatta Nesâî'ye göre İbnü'l-Kâsım'ın *Muvatta* rivayeti diğer rivayetler arasında en sağlam ve en güvenilir olandır.[447]

Abdurrahmân b. el-Kâsım gibi Mısırlı olan sekizinci muhaddis el-Leys b. Sa'd'in (ö. 175/791) zikredilen eserleri arasında *Kitâbü't-târîh, Kitâbü mesâil fi'l-fikh, el-Musannef, Kitâbü'r-Rık* adıyla eserler yer almakta ve derlediği bir hadis mecmuasının da bulunduğu bilinmektedir.[448] *Sünen*'deki isnadlar tarandığında Leys'in sadece ikinci şekle ait isnad grubundan iki farklı senedinin olduğu görülmektedir. Bunlar 166 defa geçen Nesâî → Kuteybe b. Sa'îd → el-Leys b. Sa'd ve 24 kere geçen Nesâî → Îsâ b. Hammâd et-Tucîbî → el-Leys b. Sa'd senedleridir. Bu durumda Nesâî'den nakledilen destekleyici yan bilgiler olmadığı için onun hocalarından rivayet hakkını aldığı Leys'in kitaplarından faydalanmış olma ihtimali yanında ders esnasında semâ ettiği hocalarına ait notlarından veya kitaplarından da istifade etmiş olma ihtimali vardır.

Değerlendirilen dokuzuncu muhaddis Gunder lakabıyla meşhur olan Muhammed b. Ca'fer'in (ö. 193/809) kendi eserleriyle ilgili bilgi bulunmamakla beraber onun İbn Uyeyne, Sahr b. Cüveyriyye (ö. 163/779-80) ve Şu'be gibi hocalarına ait hadisleri veya hadis kitaplarını yazdığı zikredilmektedir. Bir defasında Gunder, İbn Uyeyne'nin rivayetlerinden oluşan kendi kitabını öğrencilerine çıkarmış ve "bu kitapta yanlışlık var mı?" diye sormuştur.[449] Sahr b. Cüveyriyye'nin kitabının nüshaları arasında Gunder'in nüshasının en doğru olduğu nakledilmektedir.[450] Gunder'in kendi beyanına göre o, en çok Şu'be'den yazmış, ayrıca ondan yazdıklarını Şu'be'ye arz etmiştir. Böylece Gunder Şu'be'nin hadisleri hakkında kaynak olmuş hatta Şu'be hayattayken diğer öğrencileri Gunder'in yazdıklarından faydalanmışlardır.[451] Dolayısıyla Gunder'in diğer rivayetlerine bazen şüpheyle yaklaşıldığı zikredilmekle birlikte, Şu'be'den olan

---

[447] Ebü'l-Fadl İyâd b. Mûsa es-Sebtî Kâdî İyâd, *Tertîbu'l-medârik ve takrîbu'l-mesâlik li ma'rifeti a'lâmi mezhebi Mâlik*, thk. Abdulkâdir es-Sahrâvî, vd. (Fas: Vizâratü'l-Evkâf ve'ş-Şu'ûni'l-İslâmiyye, 1983), 3/245.

[448] en-Nedîm, *el-Fihrist*, 252; Yakub b. Süfyân Ebû Yûsuf el-Fesevî, *Kitâbü'l-Ma'rife ve't-târîh*, thk. Ekrem Ziya el-Ömerî (Medîne: Mektebetü'd-Dâr, 1410), 2/217; Hasan Cirit, "Hicrî II. Asır Muhaddis ve Fakihlerinden Leys b. Sa'd, İlmi Kişiliği ve Eserleri", *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 18 (2000), 199; Şükrü Özen, "Leys b. Sa'd", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 2003), 27/164.

[449] Ebu Abdillah Ahmed b. Hanbel, *Kitâbü'l-'İlel ve ma'rifeti'r-ricâl*, thk. Vasiyyullah b. Muhammed Abbâs (Riyad: Dâru'l-Hânî, 2001), 1/305; el-A'zamî, *Dirâsât*, 1980, 1/262.

[450] Ahmed b. Hanbel, *el-'İlel*, 2001, 2/551; el-A'zamî, *Dirâsât*, 1980, 1/273.

[451] el-A'zamî, *Dirâsât*, 1980, 1/271.

rivayetleri en sağlam olarak kabul edilip bunlarda tereddüt gösterilmemiştir.[452] *Sünen*'de Gunder'in dâhil olduğu isnadlar incelendiğinde ikinci ve üçüncü şekle ait bazı isnadlar tespit edilmektedir. İkinci şekle ait isnadlar şunlardır: 81 kere geçen Nesâî → Bündâr → Gunder; 36 defa geçen Nesâî → Muhammed b. el-Musennâ el-'Anezî → Gunder; 20 kere geçen Nesâî → Bişr b. Hâlid el-Askerî → Gunder; 18 defa geçen Nesâî → Ahmed b. Abdillâh el-Hâşimî → Gunder. Buralarda üç sened hariç söz konusu isnad gruplarının çoğunda Gunder'den sonra Şu'be gelmektedir. Dolayısıyla burada Nesâî'nin, diğer nüshaların yanısıra 81 kere geçtiği dikkate alınırsa Gunder'in yazdığı ve Şu'be tarafından onaylanan nüshayı Bündâr'ın rivayetiyle kullanmış olma ihtimali de vardır. Buna desteleyecek mahiyette bazı isnadlarda Gunder'den sonra geçen "zekera kelimeten ma'nâhâ" şeklindeki ifade zikredilebilir.[453] Her ne kadar İsyûbî zekera'nin fâili Bündar olmalıdır dese de[454] mezkûr cümle Gunder'den sonra zikredildiği için zamirin en yakına raci olması kaidesine binaen Gunder'in kastedilmesi daha isabetli görünmektedir. Nitekim İsyûbî başka bazı senedde geçen aynı ifade ile ilgili zekera'nin fâilinin Gunder olduğunu söylemektedir.[455] Dolayısıyla fail olarak Gunder'i kabul ettiğimizde Nesâî'nin onun nüshasını kullandığı ve bazı yerlerde tereddüt ettiği söylenebilir. Bu tereddüt 81 rivayetin beşinde geçmektedir. Diğer taraftan üçüncü şekle ait şu iki sened zikredilmiştir: 4 defa geçen Nesâî → Abdullah b. Muhammed el-Kuraşî → Gunder; 3 kere geçen Nesâî → Kuteybe → Gunder. Bu durumlarda ise Nesâî'nin rivayetleri bizzat kendi hocalarından muteber bir yolla alması veya ders esnasında yazdığı nüshalara dayanması daha makul görünmektedir.

Araştırılan onuncu muhaddis olan *el-Muvatta'* musannifi Mâlik b. Enes'e (ö. 179/795) farklı eserler nispet edilmektedir. Bunların bazıları şöhret bulmayıp kaybolmuş olabilir. Ona nispet edilen diğer bazı eserlerin ise Mâlik'e aidiyetine şüphe ile bakılmıştır.[456] *el-Muvatta'*ın kimileri eksik de olsa günümüze dokuz rivayeti ulaşmıştır.[457] *el-Muvatta'* dışında günümüze ulaşan hadis ile ilgili *Cüz fîhi min hadîsi Mâlik* de Fuad Sezgin

[452] M. Yaşar Kandemir, "Gunder", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1996), 14/195.
[453] Hadis 74, 1690, 2134, 5510. 1678 nolu hadisinde bu ifade Şu'be'den sonra zikredilmiştir.
[454] el-İsyûbî el-Vellevî, *Zehîratü'l-'ukba fî şerhi'l-Müctebâ*, 1996, 18/55.
[455] el-İsyûbî el-Vellevî, *Zehîratü'l-'ukba fî şerhi'l-Müctebâ*, 1996, 20/330; el-İsyûbî el-Vellevî, *Zehîratü'l-'ukba fî şerhi'l-Müctebâ*, 1996, 40/69.
[456] Ahmet Özel, "Mâlik b. Enes", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 2003), 27/511.
[457] M. Yaşar Kandemir, "el-Muvatta'", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 2020), 31/415.

tarafından onun eseri kabul edilse de[458] öğrencilerinin Mâlik'ten duydukları her şeyi yazdıkları göz önünde bulundurulduğunda[459] anılan eseri talebelerinden birisinin cem etme ihtimali de vardır. *Sünen*'de Mâlik b. Enes insadların ikinci basamağında 178 defa geçmektedir. Bu senedler sadece ikinci şekle ait olup şöyledir: 172 defa geçen Nesâî → Kuteybe b. Sa'îd → Mâlik b. Enes; 6 kere geçen Nesâî → Utbe b. Abdillâh el-Yuhmedî → Mâlik b. Enes. Nesâî, Kuteybe'den oldukça fazla rivayet nakletmiş fakat Utbe'den Mâlik'in sadece 6 rivayetiyle yetinmiştir.[460] Bu rivayetler *Muvatta'*da yer almaktadır ve bazı isnadlarda Utbe ya kendisinin okuduğunu (kara'tü 'alâ Mâlik) veya başkasının okuduğunu (kurie 'alâ Mâlik ue ene esme'u) belirtmektedir. Büyük ihtimalle bu durumda Nesâî, Kuteybe dışında da *Muvatta'*ın başka bir âlî senedine sahip olduğunu göstermek istemiştir. Hâlbuki Nesâî, 275 rivayeti *Muvatta'*dan iki kişi vasıtasıyla nakletmiştir. Öte yandan Utbe'den yaptığı rivayetler *Muvatta'*ın Tahâret ve Salât bölümünde olmak üzere kitabın başında yer almaktadır. Dolayısıyla başka bir ihtimale göre Nesâî, Utbe'den sadece *Muvatta'*ın birinci kısmının âlî rivayet hakkını almış olmalıdır. Yine de neden Nesâi bu tarikleri gösterme gereğini duydu sorusuna söyle bir cevap verilebilir: Bu durumlarda diğer tarikleriyle Nesâi'ye gelen rivayetlerin *Muvatta'* nüshalarında zikredilen başka rivayetler arasında bulunmamış olma ihtimali vardır. Fakat daha yakın olan ihtimal, Nesâî'nin elde ettiği farklı tarikleri ve zengin kaynaklarını göstermek istemiş olmasıdır.

On birinci râvi Haccâc b. Muhammed el-Missîsî (ö. 206/821) en önde gelen hocalarından biri olan İbn Cüreyc'in *Tefsîr* adlı kitabı hariç -ki onu imlâ yoluyla almış- onun diğer bütün hadis kitaplarını arz yoluyla aldığını söylemektedir.[461] Haccâc'ın da öğrencilerine kendi kitabından imlâ ettiği nakledilmekte[462] ve onlardan bazılarının kendisinden elli bin hadis yazdıkları zikredilmektedir.[463] Ayrıca Haccâc el-Missîsî'nin nâsih ve mesnûh ile ilgili bir eseri de bulunmaktadır.[464] Dolayısıyla o kendi hocalarının kitaplarına sahipti ve aynı zamanda kendi eserleri ve farklı kitapları da vardı. *Sünen*'deki isnadları incelendiğinde onun isnad gruplarının üç şekliyle de rivayetinin olduğu görülmektedir. Birinci isnad şekline ait örnekler şunlardır: 48 defa geçen Nesâî

[458] Sezgin, *Târîhu't-türâs*, 1/142.
[459] el-A'zamî, *Dirâsât*, 1980, 1/300.
[460] Hadis no: 98, 103, 156, 440, 540, 1846.
[461] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 9/142.
[462] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl*, 1953, 4/326.
[463] el-A'zamî, *Dirâsât*, 1980, 1/239.
[464] en-Nedîm, *el-Fihrist*, 57.

→ İbrâhîm b. el-Hasen el-Miksemî → Haccâc b. Muhammed; 31 kere geçen Nesâî → Yûsuf b. Sa'îd el-Missîsî → Haccâc b. Muhammed; 8 defa geçen Nesâî → Abdullâh b. Muhammed el-Missîsî → Haccâc b. Muhammed. Bu örneklerde Nesâî'nin hocaları sadece Haccâc'tan nakletmekte ve isnad Haccâc'tan sonra yani üçüncü basamaktan sonra dağılmaktadır. Bunun gibi durumlarda belirlenen sisteme göre daha makul olan ihtimal, Nesâî'nin, Haccâc'ın nüshalarını veya kitaplarını zikredilen hocaları sayesinde rivayet hakkını alarak kullanmış olmasıdır. İkinci şekle ait isnada 11 defa geçen şu sened örnek olarak verilebilir: Nesâî → Abdurrahmân b. Hâlid er-Rakkî → Haccâc b. Muhammed. Abdurrahmân b. Hâlid er-Rakkî'nin *Sünen*'deki rivayetleri incelendiğinde Abdurahmân'nın sadece Haccâc'tan rivayet etmeyip diğer iki kişiden de rivayetinin olduğu tespit edilmektedir. Dolayısıyla dağılım ikinci basamaktan başladığı için bu durumlarda Nesâî'nin kendi hocasının nüshalarını kullanmış olma ihtimali daha yakındır. Fakat tekrar eden isnad fazla olduğu için diğer ihtimal de söz konusudur. Üçüncü isnad şekline ait örnekler arasında şunlar zikredilebilir: 4 defa geçen Nesâî → Eyyûb b. Muhammed el-Vezzân → Haccâc b. Muhammed; 1 kere geçen Nesâî → Abdurrahmân b. Selâm el-Cumahî → Haccâc b. Muhammed; 1 defa geçen Nesâî → el-Hasen b. İsmâîl el-Mücâdilî → Haccâc b. Muhammed. Bu isnad şeklinde isnadların dağılımının yine ikinci basamakta gerçekleştiği ve Nesâî'nin hocalarının Haccâc'tan az rivayetinin olduğu müşahede edilmektedir. Böyle durumlarda Nesâî'nin kaynak olarak kendi hocalarının nüshalarını kullanması ve ders esnasında onlardan semâ ettiği veya yazdığı rivayetler olarak kabul edilmesi daha makuldür.

On ikinci râvi Cerîr b. Abdilhamîd ed-Dabbî (ö. 188/804) el-A'meş'in (ö. 148/765) ve Mansûr b. el-Mu'temir'in (ö. 132/750) hadis kitaplarını muteber bir yolla almıştır. Hatta Cerîr, el-A'meş'in kitabının düzgün halde olmadığını ve meclisten sonra öğrencilerin mezkûr kitabı birbirlerinden tashih ettikleri bilgisini vermektedir.[465] Cerîr'in bazı öğrencileri Rey bölgesine Cerîr'in yanına gidip ondan tüm kitaplarını yazdıklarını söylemektedirler.[466] Ayrıca onun kitapları "kütüb sıhâh" olarak tanımlanmıştır.[467] Cerîr'in günümüze ulaşan eserleri hakkında bilgi sahibi olmasak da kendisi hadisleri

[465] el-Fesevî, *Ma'rife*, 1410, 2/829.
[466] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl*, 1953, 8/39.
[467] Şemsüddîn Ebû Abdillah Muhammed ez-Zehebî, *Mîzânü'l-i'tidâl fi nakdi'r-ricâl*, thk. Alî Muhammed el-Bicâvî (Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 1963), 1/394.

Rey bölgesinde ilk tasnif eden kişi olarak zikredilmektedir.[468] *Sünen*'de Cerîr'in ikinci basamakta bulunduğu isnadlar incelendiğinde onun kitap sahibi olduğu ve büyük ihtimalle Nesâî'nin de onun eserlerinden bazılarını kullandığı söylenebilir. Yukarıda belirlenen isnad şeklinin birincisine 49 defa geçen Nesâî → Muhammed b. Kudâma el-Missîsî → Cerîr b. Abdilhamîd senedi örnek verilebilir. İkincisi için 57 kere geçen Nesâî → İshâk b. Râhûye → Cerîr b. Abdilhamîd senedi zikredilebilir. Üçüncüsüne de 8 defa geçen Nesâî → Alî b. Hucr → Cerîr b. Abdilhamîd ile 1 defa geçen Nesâî → el-Hüseyin b. Hureys el-Huzâ'î → Cerîr b. Abdilhamîd senedleri misal verilebilir.

On üçüncü râvi İsmâ'îl b. Uleyye'nin (ö. 193/809) günümüze ulaşıp ulaşmadığı bilinmeyen *Kitâbü't-Tefsîr, Kitâbü't-Tahâre, Kitâbü's-Salât* ve *Kitâbü'l-Menâsik* adlı eserlerinden kaynaklarda bahsedilmektedir.[469] Nesâî'nin *Sünen*'inde onun isnadlarının ikinci basamakta geçtiği yerler incelendiğinde üç şeklin de örneklerinin bulunduğu isnadlar görülmektedir. Birinci şekle ait 7 defa geçen sadece bir isnad bulunmakta olup o da Nesâî → Müemmel b. Hişâm el-Yeşkurî → İsmâ'îl b. Uleyye'dir. İkinci şekle ait isnadlar içerisinden şunlar misal verilebilir: 23 defa geçen Nesâî → Ziyâd b. Eyyûb et-Tûsî → İsmâ'îl b. Uleyye; 21 kere geçen Nesâî → Ya'kûb b. İbrâhîm el-Abdî → İsmâ'îl b. Uleyye; 18 defa geçen Nesâî → Amr b. Ebî Amr el-Kilâbî → İsmâ'îl b. Uleyye. Üçüncü şekle ait olan isnadların bazıları da şunlardır: 3 defa geçen Nesâî → Mücâhid b. Mûsâ el-Huttelî → İsmâ'îl b. Uleyye; 2 kere geçen Nesâî → el-Hüseyn b. Hureys el-Huzâ'î → İsmâ'îl b. Uleyye, 1 defa geçen Nesâî → Eyyûb b. Muhammed el-Vezzân → İsmâ'îl b. Uleyye. İsmâ'îl b. Uleyye'nin eserleriyle ilgili kaynaklarda bilgiler bulunmasına rağmen, birinci şekle ait isnadların az olması nedeniyle Nesâî'nin bu kitaplardan geniş bir şekilde faydalanmadığı düşünülmektedir. Görünüşe göre Nesâî, daha çok İsmâ'îl'in öğrencileri olan ve ders esnasında muteber yollarla aldıkları bilgileri sahifelerine aktaran hocalarından istifade etmiştir. Az da olsa birinci şekle ait isnadların bulunmasından hareketle Nesâî'nin, İsmâîl'in bazı kitaplarına vakıf olduğu da anlaşılmaktadır.

On dördüncü râvi Yezîd b. Zürey' el-Ayşî (ö. 182/798) hocalarının hadis kitaplarını yazdığını hatta yazdığı bazı sahifelerin telef olduğu bilgisini vermektedir.[470] Tespit

[468] Ebû Muhammed el-Hasen er-Râmhürmüzî, *el-Muhaddisü'l-fâsıl beyne'r-râvî ve'l-vâ'î,* thk. Muhammed 'Accâc el-Hatîb (Beyrut: Dâru'l-Fikr, 1404), 612.
[469] en-Nedîm, *el-Fihrist*, 279; Salahattin Polat, "İbn Uleyye", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1999), 20/429.
[470] Ahmed b. Hanbel, *el-'İlel,* 2001, 2/460; el-A'zamî, *Dirâsât,* 1980, 1/308.

edilebildiği kadarıyla kaynaklarda onun tasnif ettiği kitaplarından hiç bahsedilmemektedir. Nitekim *Sünen*'deki isnadları incelendiğinde birinci şekle ait sadece bir isnadın mevcut olup onun da yalnızca iki defa tekrar ettiği görülmektedir. 2 defa tekrar eden ve Yezîd'den sonra iki râviye dağılan/ayrılan isnad, Nesâî → Muhammed b. Abdilmelik el-Basrî →Yezîd b. Zürey' senedidir. İkinci şekle ait isnadlar içerisinde şunlar zikredebilir: 19 defa geçen Nesâî → Amr b. Ali el-Fellâs → Yezîd b. Zürey'; yine 19 kere geçen Nesâî → Humeyd b. Mes'ade es-Sâmî → Yezîd b. Zürey'. Üçüncü şekli ait isnadlar arasında ise şunlar verilebilir: 3 kere geçen Nesâî → İmrân b. Mûsâ el-Leysî → Yezîd b. Zürey'; 2 defa geçen Nesâî → Nasr b. Ali el-Ezdî → Yezîd b. Zürey'; 1 kere geçen Nesâî → Muhammed b. İsmâ'îl b. Uleyye → Yezîd b. Zürey'.Yezîd b. Zürey' isminin ikinci basamakta yer aldığı isnadlar incelendiğinde onun eser sahibi olmadığı bilgisi ile örtüşmektedir. Nitekim birinci şekle ait isnadlar sadece bir grup olup burada Yezîd yalnızca iki kez geçmektedir. Bu durumda Nesâî'nin daha çok kendi hocalarından faydalandığı söylenebilir.

On beşinci muhaddis Vekî' b. el-Cerrâh er-Ruâsî'nin (ö. 197/812) *Kitabü'z-Zühd* adlı eseri ve ona nispet edilen *Nüshatü Vekî' ani'l-A'meş* günümüze ulaşmıştır.[471] Keza Vekî' b. el-Cerrâh'a *el-Musannef, Kitâbü's-Sünen* ve *Kitâbü't-Tefsir* adlı eserler de nispet edilmektedir.[472] *Sünen*'deki isnadları incelendiğinde birinci şekle ait sadece bir isnad tespit edilmiştir. O da üç defa geçen Nesâî → Ubeyd b. Vekî' er-Ruâsî → Vekî' b. el-Cerrâh senedidir. İkinci şekle ait isnadlar meyanında şunlar verilebilir: 30 defa geçen Nesâî → İshâk b. Râhûye → Vekî' b. el-Cerrâh; 27 kere geçen Nesâî → Mahmûd b. Gaylân el-Adevî → Vekî' b. el-Cerrâh; 18 defa geçen Nesâî → Muhammed b. Abdillâh el-Muharrimî → Vekî' b. el-Cerrâh. Üçüncü şekle ait isnadlardan bazıları ise şunlardır: 2 defa geçen Nesâî → Muhammed b. Beşşâr el-Abdî → Vekî' b. el-Cerrâh; 2 kere geçen Nesâî → Muhammed b. Ebân el-Belhî → Vekî' b el-Cerrâh; 1 defa geçen Nesâî → Muhammed b. el-Müsenna → Vekî' b. el-Cerrâh. Birinci şekle ait isnad grupları az olduğu için Nesâî'nin, Vekî'nin eserlerinden doğrudan çok fazla iktibas etmediğini, daha ziyade Vekî'nin öğrencilerinin yani Nesâî'nin, kendi hocalarının nüshalarından yararlandığını söyleyebiliriz. Birinci şekle ait isnadda Nesâî ile Vekî' arasında Vekî'nin

[471] Sezgin, *Târîhu't-türâs*, 1/180; Mehmet Emin Özafşar, "Vekî' b. Cerrâh", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2013), 43/9.

[472] en-Nedîm, *el-Fihrist*, 53; en-Nedîm, *el-Fihrist*, 278; el-İşbîlî, *Fehrese*, 166; Sezgin, *Târîhu't-türâs*, 1/180.

oğlu Ubeyd yer almaktadır. Ubeyd'in *Sünen'*de bu rivayetler dışında hiçbir rivayeti tespit edilememiştir ve dahası Kütüb-i't-tis'a'da Ubeyd'e ait başka hiçbir rivayet de bulunmamaktadır. Dolayısıyla Nesâî'nin, Vekî'nin ailesi içinde nakledilen bilgilerden istifade ettiği anlaşılmaktadır. Söz konusu rivayetleri Vekî'den sadece oğlu Ubeyd değil, Ahmed b. Hanbel[473] ve Muhammed b. Ebân[474] olmak üzere en az iki muhaddis daha nakletmektedir.

On altıncı râvi Hammâd b. Zeyd el-Ezdî (ö. 179/795) bazı haberlere göre ümmî ve doğuştan âmâ şeklinde nitelendirilse de başka bazı kaynaklarda Ubeydullâh b. Ömer'in (ö. 144-147/761-764) onu yazarken gördüğü nakledilmektedir. Buna dayanarak İbn Hacer, Hammâd'in ümmî olmadığını ve doğuştan değil daha sonra âmâ olduğunu ileri sürmektedir.[475] Kaynaklarda Hammâd'a atfedilen herhangi bir eser tespit edilememekle birlikte talebesi Abdurrahmân b. el-Mübârek'in bir defasında kendisinden nüshasını istediği bilgisi geçmektedir. Fakat Hammâd, Abdurrahmân'a nüshasını vermeyip yanında oturarak istinsah etmesine müsaade etmiştir.[476] Dolayısıyla en azından ona ait bir nüsha bulunduğu söylenebilir. *Sünen*'deki isnadlara bakıldığında da Nesâî'nin Hammâd'ın eserlerinden faydalandığı neticesi çıkarılabilir. Birinci şekle ait 13 defa geçen Nesâî → Ahmed b. Abde ed-Dabbî → Hammâd b. Zeyd el-Ezdî senedinden sonraki 10 râviye baliğ olan dağılıma bakıldığında, anlaşılan o ki Nesâî, Ahmed b. Abde'nin rivayetiyle Hammâd b. Zeyd'in nüshalarından faydalanmıştır. İkinci şekle ait isnadlar arasında şu iki örnek verilebilir: 51 defa geçen Nesâî → Kuteybe b. Sa'îd → Hammâd b. Zeyd; 30 kere geçen Nesâî → Yahyâ b. Habîb el-Hârisî → Hammâd b. Zeyd. Üçüncü şekle ait isnadların bazıları şunlardır: 2 kere geçen Nesâî → Muhammed b. en-Nadr el-Mervezî → Hammâd b. Zeyd; 2 defa geçen Nesâî → Yahya b. Dürust el-Kuraşî → Hammâd b. Zeyd; 1 defa geçen Nesâî → Hüneyd b. Mes'ade es-Sâmî → Hammâd b. Zeyd.

İsnadların ikinci basamağında bulunan ve yüzden fazla tekrar eden son muhaddis Abdürrezzâk b. Hemmâm'dır (ö. 211/826-27). Onun meşhur ve matbu olan *el-Musannef* adlı muhalled eseri yanında kütüphanelerde günümüze ulaşan *et-Tefsîr, Kitâbü's-Salât*

[473] Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 19/240; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 24/304.
[474] Muhammed b. İshâk İbn Huzeyme, *Sahîh*, thk. Muhammed Mustafa el-A'zamî (Beyrut: el-Mektebü'l-İslâmî, 2003), 2/31.
[475] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 3/11.
[476] Hatîb el-Bağdâdî, *Kifâye*, 235.

ve *el-Emâlî fî âsâri's-sahâbe* isimli eserlerinin yazma nüshaları bulunmaktadır.[477] Nesâî'nin *Sünen*'inde Abdürrezzâk'ın ikinci basamakta bulunduğu isnadlar incelendiğinde her üç şekle ait isnad türü müşahede edilmektedir. Birinci şekle ait isnaddan sadece bir sened bulunmakta olup o da iki defa geçen Nesâî → Muhammed b. Abdilmelik el-Bağdâdî → Abdürrezzâk b. Hemmâm'dır. İkinci şekle ait isnad olarak iki sened bulunmaktadır: 41 defa geçen Nesâî → İshâk b. Râhûye → Abdürrezzâk b. Hemmâm; 25 defa geçen Nesâî → Muhammed b. Râfi' el-Kuşeyrî → Abdürrezzâk b. Hemmâm. Üçüncü şekle ait isnadlar içerisinden şunlar misal olarak zikredilebilir: 2 kere geçen Nesâî → Muhammed b. Yahyâ ez-Zühlî → Abdürrezzâk b. Hemmâm; 1 defa geçen Nesâî → Abbâs b. Abdil'azîm el-Anberî → Abdürrezzâk b. Hemmâm; yine 1 defa geçen Nesâî → Ahmed b. Ebî İbrâhîm en-Nesâî → Abdürrezzâk b. Hemmâm.

Bütün bu bilgilerden hareketle ikinci basamakta bulunan râvilerle ilgili ulaşılan sonuçlar şu şekilde özetlenebilir. Bütün isnadlar üç tür altında sınıflandırılmıştır. Birinci şekil hakkında özellikle sayısı fazla olan isnadlar için Nesâî'nin Abdullâh b. el-Mübârek, Süfyân b. Uyeyne, Abdullâh b. Vehb ve Cerîr b. Abdilhamîd'in kitaplarını kendi hocalarından rivayet hakkını alarak kullanmış olduğu söylenebilir. İkinci şekle ait isnadlarla ilgili daha sağlıklı bir yargıya ulaşılabilmek için yan bilgilere fazlaca ihtiyaç vardır. Söz gelimi yedinci râvi olan Abdurrâhmân b. el-Kasım örneğinde onun Mâlik'in *Muvatta*'ının râvisi olarak geçtiği ve aynı zamanda Nesâî tarafından onun rivayeti az kusurlu olarak kabul edildiği için Nesâî'nin faydalandığı *Muvatta'* nüshaları arasında bu nüshanın da yer aldığı söylenebilir. Ancak Kuteybe → Mâlik senedi de ikinci şekle ait olmakla birlikte burada Nesâî, ya Kuteybe'nin hadis kitaplarını doğrudan kullanmıştır veya Kuteybe vasıtasıyla Mâlik'in *Muvatta*'ından faydalanmıştır. Üçüncü şekle ait isnadlarda ise Nesâî'nin ders esnasında kendi hocalarına ait nüshalardan faydalanmış olma ihtimali daha makul görünmektedir.

3.2. Nesâî'nin *Sünen*'inde İsnadların Üçüncü Basamağında Bulunan Râviler

İsnadların ikinci basamağında bulunan râvilerin incelenmesinden sonra üçüncü basmağa geçebiliriz. Daha önce zikrettiğimiz gibi bazı râvilerin birden fazla basamakta yer alması normaldir. Bunun sebebi Nesâî ile üçüncü basamakta olan râviler arasında değişik sayılarda râvinin bulunmasıdır. Bu başlıkta üçüncü basamakta bulunan râviler,

[477] Sezgin, *Târîhu't-türâs*, 1/185; Ali Akyüz, "Abdürrezzâk es-San'ânî", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1988), 1/299.

onların sayısı, cerh ve ta‘dîl durumları, yaşadıkları bölgeler ve vefat tarihleri açısından incelenecektir.

3.2.1. İsnadların Üçüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Sayısı

Sünen'deki isnadların üçüncü basamağında bulunan râvilerin sayısı 664'tür. Bu basamakta bulunan rivayetler râvilere paylaştırıldığında her râviye ortalama 10.26 rivayet düşmektedir. Yukarıdaki gibi daha önce esas aldığımız rivayet sayısı sınırına göre bu basamakta yüzden fazla tekrar eden râviler şunlardır:

Sıra	Râvinin İsmi	Rivayet Sayısı
1.	Şu‘be b. el-Haccâc el-‘Atekî	668
2.	Süfyân b. Sa‘îd es-Sevrî	365
3.	Mâlik b. Enes el-Asbahî	275
4.	İbn Cüreyc el-Mekkî	253
5.	Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	203
6.	Yûnus b. Yezîd el-Eylî	162
7.	Süleymân b. Mihrân el-A‘meş	152
8.	Ma‘mer b. Râşid el-Ezdî	146
9.	el-Leys b. Sa‘d el-Fehmî	117
10.	Abdurrahmân b. ‘Amr el-Evzâ‘î	116
11.	Hammâd b. Seleme el-Basrî	110
12.	Hişâm b. ‘Urve el-Esedî	109
13.	Hişâm b. Ebî ‘Abdillâh ed-Destuvâî	109
14.	Eyyûb es-Sahtiyânî	101
15.	Yahyâ b. Sa‘îd el-Ensârî	100

Tablo 13: İsnadların Üçüncü Basamağında 100'den Fazla Rivayeti Bulunan Râviler

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Tabloya baktığımızda önceki basamaklarda olduğu gibi burada da yüzden fazla rivayeti bulunan râviler çok fazla olmayıp toplam on beş kişidir. Fakat önceki basamaklara göre bu basamaktaki râvilerin sayısı oldukça artmaktadır. Yani birinci basamakta 321 râvi, ikinci basamakta 461 râvi bulunmaktayken üçüncü basamakta birincisine göre iki kattan daha fazla bir artışla râvi sayısı 664'e ulaşmaktadır. İşte bu sebeple ortalama olarak her râviye düşen rivayetlerin sayısı azalmaktadır.

Yukarıda söylediğimiz gibi tablodaki veriler, isnadların üçüncü basamağında en fazla rivayeti bulunan râvilerin listesini sunmaktadır. Bu râvilerin her biri, hadis geleneğinde önemli bir yere sahip olan ve birçok hadisin aktarılmasında kayda değer bir rol oynayan muhaddislerdir. Mesela, Şu'be b. el-Haccâc el-'Atekî gibi ilk sırada yer alan bir râvi, 668 rivayetiyle Nesâî'nin *Sünen*'inde geniş bir etki alanına sahiptir. Aynı şekilde listede adı geçen râviler arasında Süfyân es-Sevrî, Mâlik b. Enes, İbn Cüreyc gibi tanınmış isimler bulunmaktadır. Hadis ilminde meşhur olmaları dolayısıyla bu râvilerin, Nesâî'nin isnadlarında fazla sayıda rivayetinin bulunması gayet normaldir. Listenin sonundaki 15. sırada yer alan Yahyâ b. Sa'îd el-Ensârî de özellikle niyet hadisinin senedindeki medâr râvi konumuyla[478] tanınmış bir muhaddistir. Dolayısıyla bu râvilerin, isnadların üçüncü basamağında yüksek sayıda rivayetinin bulunması, onların hadis literatürü üzerindeki etkilerinin ve güvenilirliklerinin bir göstergesidir.

3.2.2. İsnadların Üçüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta'dîl Durumları

Üçüncü basamakta bulunun râvilerin cerh ve ta'dîl durumları yine İbn Hacer'in lafızları kullanılarak tespit edildiğinde ve gruplandırıldığında aşağıdaki tablo ortaya çıkmaktadır.

[478] Müslim, "İmâre", 155.

Sıra	İbn Hacer'inn Cerh-Ta'dil Lafzı	Râvi Sayısı	Rivayet Sayısı
1.	Sika	203	893
2.	Sika, sika	3	12
3.	Sika, sebt	55	1428
4.	Sika, fâdıl, âbid, fakih, allâme, hucce, celîl, zâbıt, imâm, hafız, mutkin, me'mûn	90	2495
5.	İmâm, fakîh	1	275
6.	Fakîh, hâfız	1	203
7.	Sebt, Hafız	1	2
	Toplam	**354**	**5308**
8.	Sika, Sebt lâkin ihteleta, tegayyera	2	29
9.	Sika, Sebt kesîru't-tedlîs	1	10
10.	Sika, Sebt rubbemâ dellese, yüdellis	2	14
11.	Sika, ihteleta, tegayyera	5	69
12.	Sika, Yüdellis, müdellis	4	86
13.	Sika, fakîh, âbid, mutkin rubbemâ vehime, rubbemâ dellese	4	142
14.	Sika, Yürsil	2	52
15.	Sika, lehû evhâm, lehû garâib, lehû efrâd, rubbema vehime, yuhti	12	149
16.	Sika, rumiye bi'l-ircâ, teşeyye'a	2	4
17.	Sadûk, âbid, ârif, fakîh	8	40
18.	Sadûk	83	276
19.	Lâ be'se bihî, Leyse bihî be's	21	54
20.	Sâlihu'l-hadîs	1	1
	Toplam	**147**	**926**
21.	Sadûk teşeyye'a, şî'î, rumiye bi'l-kadr	3	20
22.	Sadûk yühti, yehim, lehû evhâm, lehû eğlât, rubbemâ vehim, rubbemâ ahtae	73	316
23.	Sadûk yuhâlif	1	2
24.	Sadûk lehû efrâd, yuğrib	2	2
25.	Sadûk tüküllime fîhi	2	6
26.	Sadûk tegayyera, ihteleta	3	18
27.	Sadûk seyyiu'l-hıfz	4	12

28.	Sadûk yudellis, kesîru't-tedlîs	3	57
29.	Sadûk yursil	1	1
30.	Sadûk fîhi lîn	5	5
31.	Sadûk kesîru'l-hata	4	9
	Toplam	**101**	**448**
32.	Makbûl	41	83
33.	Leyyin	8	8
34.	Leyse bi'l-kavî	2	2
	Toplam	**51**	**93**
35.	Zayıf	8	13
	Toplam	**8**	**13**
36.	Mechûl	2	3
	Toplam	**2**	**3**
37.	Metrûk	1	1
	Toplam	**1**	**1**

Tablo 14: İsnadların Üçüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta'dîl Durumları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Birinciden yedinciye kadar olan lafızlar İbn Hacer'in cerh ve ta'dîl tabakasına göre 2. ve 3. tabakada yer almaktadır. Görüldüğü üzere birinci ve ikinci basamakta olduğu gibi bu basamakta bulunan râvilerin de yarısından fazlası mezkûr lafızlarla ta'dil edilmişlerdir. Onların rivayet ettiği hadis sayısı 5308 olup bu, *Sünen*'deki tüm rivayetlerin %77.91'ne tekabül etmektedir. Ancak üçüncü basamakta yer alan ve cerh ve ta'dîl'in bu tabakalarında bulunan râvinin rivayetleri önceki basamaklara göre azalmaya devam etmektedir. Nitekim birinci basamakta bulunan râvilerin rivayetleri *Sünen*'deki toplam rivayetlere göre %85 iken sonraki basamaklarda sırasıyla %82.77 ve %77.91 olmuştur. Dolayısıyla Nesâî kendi zamanına yakın olan râviler hakkında daha seçici davranmıştır, fakat zaman olarak daha uzak kalan râviler için böyle bir imkânı yoktu. Tablodaki sekizinci lafızdan yirminci lafza kadar olanlar İbn Hacer'e göre cerh ta'dîl'in 4. derecesidir. Burada da önceki basamaklara göre yüzdelik olarak bir azalma söz konusudur fakat rivayet sayıları yönüyle önemli bir fark yoktur. Yirmibirinci lafızdan otuzbirinci lafza kadar olanlar İbn Hacer'in taksimine göre cerh ve ta'dîl'in 5. derecesidir. 6. derecede olan cerh ve ta'dîl lafızları otuzikinciden otuzdördüncüye kadar yer almaktadır. Sonraki lafızlar ise sekizinci, dokuzuncu ve onuncu cerh ve ta'dîl

derecesini oluşturmaktadır. Önceki ikinci basamakta sekizinci ve dokuzuncu derecede bulunan sadece birer râvi ve birer rivâyeti bulunurken bu üçüncü basamakta sayı 10'a çıkmaktadır. İsnadların birinci ve ikinci basamağında bulunan râviler arasında 10. tabakada hiçbir râvi yokken üçüncü basamakta 10. tabakada da bir râvi yer almaktadır.

3.2.3. İsnadların Üçüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Bölgeleri

Üçüncü basamakta bulunan râvilerin bölgeleri incelediğimizde şu tablo ortaya çıkmaktadır.

Bölge	Râvi sayısı	Yüzdelik	Rivayet sayısı	Yüzdelik
Irak	358	%53.92	3486	%51.17
Hicaz	187	%28.16	2094	%30.74
Şam	44	%6.63	595	%8.73
Mısır	33	%4.97	240	%3.52
Horasan	27	%4.07	183	%2.69
Yemen	8	%1.20	161	%2.36
Anadolu	5	%0.75	33	%0.48
Tespit Edilemeyen	2	%0.30	3	%0.04

Tablo 15: Üçüncü Basamakta Bulunan Râvilerin Bölgeleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Tabloda görüldüğü üzere bu basamakta en fazla râvi yine birinci ve ikinci basamakta olduğu gibi Irak bölgesine aittir. Iraklıların rivayet sayıları da %51.17'yle tüm rivayetlerin yarısından fazladır. Fakat isnadların ikinci basamağına göre Irak bölgesine ait râvilerin oranı (%57.05'ten %53.92'ye) ile onların rivayetlerinin oranı (%53.93'ten %51.17'ye) azalmaktadır. Bu oranlarda daha fazla azalma Şam (%10.63'ten %6.63'e) ve Horasan (%8.68'den %4.07'ye) bölgesine ait râvilerde müşahede edilmektedir. Dolayısıyla râviler ve rivayetler açısından bu bölgelerden gelen katkılar azalmaktadır. Buna mukabil önceki ikinci basamağa göre Hicaz bölgesine ait râvilerin oranı (%11.50'den %28.16'ya) ile rivayetlerinin oranı (%14.10'dan 30.74'e) artmaktadır. Bu durum, Hicaz'ın hadis ilminde bu dönemde (Hicrî 121-180 yılları arası) merkezi bir role sahip olmaya devam ettiğini ve hadislerin çoğunlukla buradan yayıldığına işaret etmektedir. Bu coğrafi ve kültürel dağılımlar, hadislerin tarih boyunca nasıl yayıldığını

ve farklı bölgelerin bu süreçte nasıl değişik roller üstlendiği hakkında önemli ipuçları sunmaktadır.

3.2.4. İsnadların Üçüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri

İsnadların bu basamağında bulunan râviler İbn Hacer'in tabaka sistemine göre büyük tâbiundan olan ikinci tabakadan başlayıp on birinci tabakaya kadar uzanmaktadır. Ancak râvilerin çoğu, tâbiunun küçüklerinden olan beşinci ve altıncı tabaka ile tebu't-tâbi'în'in büyükleri olan yedinci tabakaya aittir. Kaynaklarda râvilerin vefat tarihleri ile ilgili bazen değişik yıllar zikredilmekte bazen de hiç zikredilmemektedir. Nesâî'nin döneminden yani hicrî üçüncü asırdan birinci asra doğru gidildiğinde râvilerin vefat tarihlerinde ya tek bir rakam verilerek tam olarak tespit edilememesi veya hiç bilinmemesi durumu artmaktadır. Burada râviler sınıflandırılırken onar yıllık periyodlara bölünmüştür. Buna göre bir râvi hakkında vefat tarihi ile ilgili çok değişik yıllar zikredildiğinde daha meşhur olanı veya İbn Hacer'in esas aldığı vefat yılı yahut zaman aralığı dikkate alınmıştır. Bununla amaçlanan dağılımdan hareketle isnadların her bir basamağının hangi yıllar arasında daha yoğun olduğunu tespit etmektir. Bu basamaktaki bütün râviler vefat tarihlerine göre gruplandırıldığında şu tablo ortaya çıkmaktadır.

Zaman dilimi	Râvi sayısı	Yüzdelik	Rivayet sayısı	Yüzdelik
78-110	5	%0.8	6	%0.1
111-120	18	%2.7	145	%2.1
121-130	66	%9.9	639	%9.4
131-140	89	%13.4	555	%8.1
141-150	124	%18.7	1662	%24.4
151-160	100	%15.1	1752	%25.7
161-170	66	%9.9	884	%13
171-180	42	%6.3	665	%9.8
181-190	37	%5.6	254	%3.7
191-200	31	%4.7	76	%1.1
201-210	10	%1.5	17	%0.2
211-220	3	%0.5	11	%0.2
221-250	2	%0.3	3	%0.04
Tespit edilemeyen	71	%10.7	126	%1.8

Tablo 16: İsnadların Üçüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri Yönünden Dağılımı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Bu tablo önceki basamaklarla ilgili yapılan tablolarla mukayese edildiğinde râvilerin vefat tarihleri aralıklarının çok daha geniş olduğu dikkati çekmektedir. Şöyle ki bu basamakta 78 ile 250 yılı arasında, yani 182 yıllık bir zaman diliminde vefat eden râviler bulunmaktadır. İkinci basamakta bu zaman aralığı 110 yıl, birinci basamakta ise sadece 70 yıldı. Tabloda görüldüğü gibi 487 râvi, yani râvilerin %73.3'ü 121 ile 180 yılları arasında vefat etmiştir. İsnadın ikinci basamağında vefat eden râvlerin yoğunluğunun 181-220 yılları arasında olduğu tespit edilmişti. Dolayısıyla mezkûr yıllar arasında vefat eden râviler, ikinci basamaktaki toplam râvilere oranla bunların %69.9'unu oluşturmaktadır. Onların rivayetleri ise tüm rivayetlerine nispetle %83.2'dir. Birinci basamak incelendiğinde buradaki vefat eden râvilerin yoğunluğu 231-260 yılları arasında meydana gelmektedir. Bu zaman aralığında Nesâî'nin vefat eden hocalarının oranı %74.45'e ulaşmaktadır. *Sünen*'deki tüm rivayetlerin %85.86'sı bu zaman aralığında vefat edene hocalarına aittir.

3.2.5. Nesâî'nin Üçüncü Basamakta Bulunan Râvilerden İstifade Şekli

Bu basamakta bulunan râvileri farklı açılardan değerlendirdikten sonra Nesâî'nin bunlardan nasıl istifade ettiği konusunda mesai sarfedebiliriz. Nesâî'nin istifade şekli genellikle iki tarzda olabilmektedir. Birincisi, daha önce birinci ve ikinci basmakta gösterdiğimiz gibi Nesâî, 1. veya 2. basamakta bulunan râvilerden faydalanmış olup, onların kaynağı da 3. basamakta bulunan râvilerdir. Dolayısıyla bu durumda 3. basamakta bulunan kişiler doğrudan değil, dolaylı olarak Nesâî'nin kaynakları arasında sayılabilir. Bu şekilde olması normaldir, çünkü Nesâî'nin doğumu ile üçüncü basamakta bulunan râvilerin vefat tarihleri arasında en az 40 ile 90 yıl bir zaman aralığı vardır. Ancak az da olsa ikinci tarz bir istifade şekli de tespit edilebilmektedir. Daha önce belirlediğimiz tarzda ve eklerde gösterdiğimiz gibi *Sünen*'deki isnadları bir araya getirdiğimizde birinci basamaktan üçüncü basamağa kadar tekrarlanan ve ondan sonra dağılım gösteren isnadlardan hareketle şu tahmin yürürtülebilir: Nesâî bu üçüncü basamakta bulunan kişinin eserlerinden veya nüshalarından faydalanmış olup birinci ve ikinci basamakta bulunan kişiler ise bu eserin veya nüshanın râvisi konumundadır. Bu varsayımı test etmek için isnadlardan tespit ettiğimiz aşağıdaki muhaddislerin kaynaklarda eser sahibi olup olmadığı araştırılacaktır.

Çok olmasa da *Sünen*'de birinci basamaktan üçüncü basamağa kadar tekrarlanan ve ondan sonra dağılım gösteren isnadlar bulunmaktadır. Bunun iyi bir örneği olarak; Nesâî → Ahmed b. Hafs es-Sülemî → Hafs b. Abdillâh es-Sülemî → İbrâhîm b. Tahmân el-Heravî isnadı verilebilir. Mezkûr isnad *Sünen*'de bu şekilde 21 defa geçmekte ve İbrâhîm'den sonra 9 farklı râviye dağılmaktadır. Dolayısıyla belirlenen metoda göre bu durumda Nesâî, İbrâhîm'in eserini veya nüshasını kullanmış ve söz konusu nüshanın Ahmed b. Hafs'tan rivayet hakkını almıştır. İbrâhîm b. Tahmân, Horasan bölgesinin Herat şehrinde doğup Nişâbûr'da yaşamıştır.[479] Bilahere Bağdat'a gidip orada hadis rivayet etmiş, daha sonra Mekke'ye varmış ve 168/784-785 yılında orada vefat etmiştir.[480] İbrâhîm b. Tahmân'ın çok rivayet yazdığı ve hadis kitapları tedvin ettiği nakledilmektedir.[481] Hatta Abdullah b. el-Mübârek, yakından tanıdığı İbrâhîm b. Tahmân hakkında "sahîhu'l-kütüb" değerlendirmesinde bulunmaktadır.[482]

[479] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 7/13.
[480] el-Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, 1992, 2/115.
[481] Hatîb el-Bağdâdî, *Târîhu Bağdâd*, 2001, 7/13.
[482] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl*, 1953, 2/108.

İbrâhîm b. Tahmân'ın günümüze ulaşan eseri henüz tespit edilemese de kaynaklarda onun *Kitâbü's-sünen fi'l-fıkh, Kitâbü'l-menâkıb, Kitâbü'l-'îdeyn* ve *Kitabü't-tefsîr* adlı eserleri zikredilmektedir.[483] Talebesi Hafs b. Abdillâh (ö. 209/824-25) ise Nişâbûr'un kadısı olarak bilinmekte olup İbrâhîm b. Tahmân'ın da kâtipliğini yapmıştır.[484] Nitekim Hafs b. Abdillâh'in, İbrâhîm'den bir hadis nüshası rivayet ettiği kaynaklarda geçmektedir.[485] Ahmed b. Hafs isimli oğlu rivayetiyle de bir yazma nüshası günümüze ulaşmıştır.[486] Anlaşılan İbrâhîm b. Tahmân'ın hadis nüshaları ve eserleri vardı ve öyle görünüyor ki bunlar Horasan bölgesinde meşhurdu. Hafs b. Abdillâh, İbrâhîm'in kâtibi olduğu için anılan nüsha dışında onun diğer eserlerini de rivayet ettiği düşünülebilir. Buna göre ilim tahsiline Horasan bölgesinde başlayan Nesâî, İbrâhîm b. Tahmân'a ait sahifelerin veya eserlerin mezkûr sened ile rivayet hakkını alıp *Sünen*'in de nakletmiş olmalıdır.

Yine *Sünen*'de birinci basamaktan üçüncü basamağa kadar tekrarlanan ve ondan sonra dağılım gösteren isnad için, Nesâî → Abdülmelik b. Şu'ayb el-Fehmî → Şu'ayb b. Leys el-Fehmî → el-Leys b. Sa'd senedi zikredilebilir. 10 defa tekrarlanan bu aile isnadında el-Leys'ten sonra sened beş farklı râviye dağılmaktadır. el-Leys b. Sa'd'in (ö. 175/791) zikredilen eserleri arasında *Kitâbü't-târîh*, *Kitâbü mesâil fi'l-fıkh, el-Musannef*, *Kitâbü'r-Rık* adıyla eserler yer almakta ayrıca onun derlediği bir hadis mecmuasının da bulunduğu bilinmektedir.[487] Daha önce el-Leys'in isnadların ikinci basamağında geçtiğini de görmüştük fakat orada dağılım kendisinden sonra olmadığı için Nesâî'nin el-Leys'in eserlerini kullanmış olma ihtimalinden bahsetmemiştik. Fakat şimdi bu isnaddan hareketle böyle bir tahminde bulunabiliriz. Mısırlı olan bu aile isnadında geçen Şu'ayb, babası el-Leys'ten hepsi olmasa da onun çoğu kitaplarını sema ettiğini bildirmektedir.[488] Onun oğlu Abdülmelik de babası Şu'ayb'tan sema etmiş olmalıdır. Dolayısıyla Nesâî'nin bu sened ile rivayet hakkını aldığı Leys'in kitaplarından bazılarını kullandığı söylenebilir.

---

[483] en-Nedîm, *el-Fihrist*, 280.
[484] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl*, 1953, 3/175.
[485] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 2/403.
[486] el-A'zamî, *Dirâsât*, 1980, 1/224. el-A'zamî'nin dediğine göre günümüze ulaşan ve Dâru'l-kütübi'z-zâhiriyye'de bulunan nüshanın bir kısmı Taberânî'nin *el-Mu'cemü'l-evsat* adlı eserinde bulunmaktadır. Ebu'l-Kâsım Süleymân b. Ahmed et-Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat*, thk. Târık b. İvezullah b. Muhammed (Kahire: Dâru'l-Harameyn, 1995), 7/101.
[487] en-Nedîm, *el-Fihrist*, 252; el-Fesevî, *Ma'rife*, 1410, 2/217; Cirit, "Hicrî II. Asır Muhaddis ve Fakihlerinden Leys b. Sa'd, İlmi Kişiliği ve Eserleri", 199; Özen, "Leys b. Sa'd", 27/164.
[488] Moğultay, *İkmâlü Tehzîbi'l-Kemâl fî esmâi'r-ricâl*, 1422, 6/280.

Benzer durumda olan fakat daha az tekrar eden başka bir isnad; Nesâî → el-Heysem b. Mervân el-'Ansî → Muhammed b. Bekkâr el-'Âmilî → Yahyâ b. Hamza senedidir. Bu isnad *Sünen*'de üç defa geçmekte olup Yahyâ b. Hamza'dan sonra farklı üç râviye dağılmaktadır. Dolayısıyla Yahyâ b. Hamza'nın (ö. 183/799) bir hadis nüshasının olduğu ve Nesâî'nin mezkûr sened ile rivayet hakkını alarak bu nüshadan faydalandığı ihtimal dâhilindedir. Nitekim bir kaynakta Yahyâ'nın kendi kitapları/nüshalarının olduğu bunları bazı öğrencilerine istinsah etmek için verdiği, hatta kimi nüshaları öğrencilerine hediye ettiği nakledilmektedir.[489]

Birinci basamaktan üçüncü basamağa kadar tekrarlanan ve ondan sonra dağılım gösteren isnad için başka bir örnek olarak; Nesâî → el-Hasen b. Ahmed el-Kirmânî → Süleymân b. Dâvud el-'Atekî → Hammâd b. Zeyd el-Ezdî el-Ezrak senedi verilebilir. Bu isnad, Hammâd b. Zeyd'e kadar iki defa tekrar edip Hammâd'dan sonra farklı iki râviye dağılmaktadır. Dolayısıyla Nesâî'nin mezkûr sened ile rivayet hakkını alarak Hammâd'ın nüshasını kullandığı tahmini yapılabilir. Nitekim Hammâd isnadların ikinci basamağına da geçiyordu ve orada da aynı ihtimal izhar edilmişti. Hammâd b. Zeyd el-Ezdî'nin (ö. 179/795) ümmî ve doğuştan âmâ olduğu haberlerine karşın, Ubeydullâh b. Ömer'in onu yazarken gördüğü de nakledilmektedir. Buna dayanarak İbn Hacer, Hammâd'in ümmî olmadığını ve doğuştan değil daha sonra âmâ olduğunu ileri sürmektedir.[490] Günümüze ulaşan ve kaynaklarda zikredilen herhangi bir eseri tespit edilememekle birlikte öğrencisi Abdurrahmân b. el-Mübârek'in bir defasında kendisinden nüshasını istediği haberi verilmiştir. Hammâd, Abdurrahmân'a nüshasını vermeyip yanında oturarak istinsah etmesine müsaade etmiştir.[491] Dolayısıyla en azından ona ait bir nüsha bulunduğu söylenebilir. *Sünen*'deki isnadlara baktığımızda da Nesâî'nin, Hammâd'ın nüshalarından faydalandığı ifade edilebilir.

Üçüncü basamağa kadar tekrar eden ve bundan sonra dağılıma uğrayan tespit ettiğimiz şu isnadlar da bulunmaktadır: Nesâî → Kureyş b. Abdirrahmân el-Bârûdî → Ali b el-Hasen el-Abdî → el-Hüseyin b. Vâkıd el-Mervezî; Nesâî → Abdullah b. Ahmed el-Yerbû'î → Abser b. el-Kâsım ez-Zübeydî → Husayn b. Abdirrahmân es-Sülemî; Nesâî → İsmâ'îl b. Yâ'kûb el-Harrânî → Muhammed b. Mûsâ el-Cezerî → Mûsâ b. A'yen el-Cezerî; Nesâî → Mâlik b. el-Halîl el-Yahmedî → Muhammed b. İbrâhîm es-Sülemî →

[489] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve't-ta'dîl*, 1953, 1/343.
[490] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 3/11.
[491] Hatîb el-Bağdâdî, *Kifâye*, 235.

Şu‘be b el-Haccâc el-‘Atekî; Nesâî → Muhammed b. el-Velîd el-Busrî → Muhammed b. Ca‘fer el-Huzelî Gunder → Şu‘be b. el-Haccâc el-‘Atekî. Nesâî *Sünen*’de mezkur isnadları iki veya üç defa kullanmaktadır. Üçüncü basamakta bulunan ve kendilerinden sonra isnadın dağılıma uğradığı kişiler hakkında kaynaklarda şu bilgiler mevcuttur: el-Hüseyin b. Vâkıd el-Mervezî’nin (ö. 159/776) *Kitâbü’t-Tefsîr, Kitâbü’l-Vücûh fi’l-Kur’ân* ve *Kitabü’n-Nâsih ve’l-mensûh*[492] adlı eserlerinin bulunduğu tavzih edilmiştir. Yine Husayn b. Abdirrahmân es-Sülemî’ye (ö. 136/753-54) ait en az bir nüsha kaynaklarda geçmektedir.[493] Bu durum ona ait tek bir nüshanın olduğu anlamına gelmemelidir, çünkü Hâkim en-Nîsâbûrî (ö. 405/1014) mezkûr nüshayı Husayn’dan sadece Nuh b. Ebî Meryem’in (ö. 173/789) rivayetiyle bilindiği için zikretmiştir. Dolayısıyla o dönemde Husayn’a ait daha meşhur ama günümüze ulaşmayan nüshalar da olmalıdır. Öte yandan Mûsâ b. A‘yen el-Cezerî’ye (ö. 175/791-92) ait bir nüsha veya eser tespit edilememiştir. Ne var ki diğer bazı kaynaklarda onun oğlunun kendisinden rivayet ederken kimi rivayetlerde “kara’tü ‘alâ ebî” dediği görülmektedir.[494] Dolayısıyla kıraat metodu söz konusu olup o da yazılı bir metin gerektirmektedir. Ayrıca söz konusu isnadda baba oğul dışında Nesâî’nin hocası olan İsmâ‘îl b. Yâkûb da Harran bölgesindendir.[495] Bu durumda Harran bölgesinde bulunan ve orada intişar eden Mûsâ’nın bir nüshasını Nesâî’nin, o bölgedeki rihlelerinde İsmâ‘îl → Muhammed → Mûsâ senediyle rivayet hakkını almış olma ihtimali büyüktür. Yukarıda verdiğimiz iki isnadda geçen ve beş defa tekrar eden Şu‘be b. el-Haccâc eser sahibi bir muhaddistir. Bu durum Nesâî’nin mezkûr râviler vasıtasıyla Şu‘be’den rivayet edilen yazılı eserleri veya nüshaları kullandığını düşündürmektedir. Fakat verdiğimiz iki isnad *Sünen*’de sadece 5 defa geçmektedir. Hâlbuki Şu‘be’nin adı isnadların üçüncü basamağında 668 rivayette mezkûrdur. Dolayısıyla Nesâî’nin, Şu‘be’nin kitaplarını kullanmış olma ihtimali düşüktür, muhtemelen o daha çok Şu‘be’nin öğrencilerinin yazmış oldukları nüshalardan faydalanmıştır. Şu‘be’nin Basra’da hadisleri ilk tasnif eden kişi olduğu ve

[492] en-Nedîm, *el-Fihrist,* 53; en-Nedîm, *el-Fihrist,* 280. Mezkûr kaynakta el-Hüseyin b. Vâkıd el-Mervezî değil, el-Hasen b. Vâkıd el-Mervezî olarak yazılmıştır. Bu aynı kişi olmalıdır ve el-Hasen muhatemelen bir yazım hatasıdır. Zira kaynaklarda el-Hasen b. Vâkıd el-Mervezî isminde başka birisi tespit edilememiştir.

[493] Hâkim en-Nîsâbûrî, *Ma‘rifetü ulûmi’l-hadîs*, 480; Bekr b. Abdillâh Ebû Zeyd, *Ma‘rifetü’n-nüsah ve’s-suhufi’l-hadîsiyye* (Riyad: Dâru’r-Râye, 1412), 125.

[494] İbn Ebî Hâtim er-Râzî, *el-Cerh ve’t-ta‘dîl*, 1953, 9/250; Ebu’l-Hasen Alî b. Ömer ed-Dârekutnî, *Sünenü’d-Dârekutnî*, thk. Şu‘ayb el-Arnaût, vd. (Beyrut: Müessesetü’r-Risâle, 2004), 2/271; Ya‘kûb b. İshâk el-İsferâyînî Ebû Avâne, *Müsnedü Ebî Avâne,* thk. Eymen b. Ârif ed-Dımaşkî (Beyrut: Dâru’l-Ma‘rife, 1419), 1/231.

[495] el-Mizzî, *Tehzîbü’l-Kemâl*, 1992, 3/215.

el-Garâib fi'l-hadîs ve *Musannefu Şu'be* gibi eserlerinin bulunduğu zikredilmektedir.[496] Bunun yanında kaynaklarda Şu'be'nin öğrencileri onun en az beş farklı nüshasından bahsetmektedir.[497] Şu'be'nin vasiyeti üzerine vefatından sonra oğlu kitaplarını imha etmiştir. Bundan dolayı Basralı musannifler arasında zikredilmekle beraber onun kitapları günümüze ulaşmamıştır. Büyük ihtimalle üçüncü asırda bile Şu'be'nin kitapları mevcut değildi, ancak sadece onun bazı farklı hadis nüshaları tedavüldeydi. Bazı âlimlerin Şu'be'nin hadislerini toplayan eserler kaleme almış olmaları onun eserlerinin imha edilmesi sebebiyledir. Nitekim Ahmed b. Hanbel *Kitâbü hadîsi Şu'be,*[498] Nesâî ise *Müsnedü hadîsi Şu'be b. el-Haccâc b. el-Verd*[499] adlarıyla günümüze ulaşmayan eserler yazmışlardır. Dahası Nesâî'nin *Sünen*'indeki isnadları da üçüncü asırda Şu'be'nin eserlerinin tedavülde olmadığını göstermektedir. Buhârî'nin *Sahîh*'inde de durum aynıdır. Şu'be'nin hadisleri Buhârî tarafından çokça kullanılmış olup 781 isnadda onun ismi geçmektedir. Bunlar arasında sadece 22 rivayette Buhârî'nin rivayet hakkını alarak Şu'be'nin nüshalarını kullanmış olma ihtimali söz konusudur.[500]

Son bahsedilmesi gereken muhaddis Mâlik b. Enes, üçüncü basamakta 275 isnadda yer almaktadır. Daha önce söylediğimiz gibi Nesâî, *Muvatta*'ın farklı nüshalarını kullanmış olup bunlar içerisinde İbnü'l-Kâsım'ın rivayetinin en iyi olduğunu beyan etmişti. Mâlik'in geçtiği üçüncü basamaktan; Nesâî → Ali b. Şu'ayb es-Simsâr → Ma'n b. İsa el-Kazzâz → Mâlik b. Enes senedi zikredilebilir. Mezkûr isnad *Sünen*'de üç defa geçmekte[501] ve Mâlik'ten sonra üç farklı râviye dağılmaktadır. Burada Nesâî'nin *Muvattâ*'ın Ma'an b. İsa rivayetini neden az kullandığı sorusuna cevap vermemiz gerekir. Birinci ihtimale göre Nesâî, Ma'n'ın *Muvatta* rivayetine tam olarak değil, sadece bazı yerlerinin rivayet hakkına sahipti. Diğer ve daha yakın ihtimal olarak Nesâî, İbnü'l-Kasım'ın rivayetinin daha iyi olduğunu söylediğine göre[502] Ma'n'ın rivayetini eksik görmekteydi. Fakat bazı durumlarda nüshalar arasındaki farklılığı göstermek için Ma'n'ın rivayetini de kullanmıştır. Nitekim Sünen'deki 278inci hadiste *Muvatta*

[496] İbrahim Hatiboğlu, "Şu'be b. Haccâc", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2010), 39/225.
[497] Bekr b. Abdillâh Ebû Zeyd, *Ma'rifetü'n-nüsah ve's-suhufi'l-hadîsiyye*, 167.
[498] Hatiboğlu, "Şu'be b. Haccâc", 39/225.
[499] el-İşbîlî, *Fehrese*, 187.
[500] Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, 237, 244, 286.
[501] Hadis 278, 2589, 5349.
[502] Kâdî İyâd, *Tertîbu'l-medârik*, 3/245.

rivayetleri arasında ihtilaf vardır ve Nesâî bunu, iki farklı rivayeti tahrîc ederek göstermiştir. Keza İbn Abdilber aynı ihtilafa eserinde işaret etmiştir.[503]

Netice olarak üçüncü basamakta bulunan râvilerin çoğu 121-180 yılları arasında vefat ettikleri için Nesâî, kendilerinden daha çok dolaylı olarak istifade etmiştir. Fakat Mâlik b. Enes, el-Leys b. Sa'd, Hammâd b. Zeyd, el-Hüseyin b. Vâkıd, İbrâhîm b. Tahmân, el-Husayn b. Abdirrahmân ve Yahyâ b. Hamza gibi eser veya nüsha sahibi olanlardan Nesâî, mezkûr eserlerin veya nüshaların rivayet hakkını alarak istifade etmiştir.

3.3. Nesâî'nin *Sünen*'inde Dördüncü Basamağında Bulunan Râviler

Burada isnadların dördüncü basamağında bulunan râviler incelenecektir. Basamaklar arasındaki değişikliklerin tespitini kolaylaştırmak için yine aynı alt başlıklar kullanılacaktır. Buna göre bu basamakta bulunan râvilerin sayısı ile ortalama olarak her râviye düşen rivayet sayısı, râvilerin cerh ve ta'dîl durumları, bulundukları bölgeler ve vefat tarihleri belirlenecektir.

3.3.1. İsnadların Dördüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Sayısı

Sünen'de isnadların dördüncü basamağında bulunan râvilerin sayısı 987'dir. Bu basamakta bulunan râvileri yaptıkları rivayetlere böldüğümüzde her râviye ortalama olarak 6.9 rivayet düşmektedir. Bu rakamlara bakıldığında önceki basamaklarda olan eğilimin devam ettiği görülmektedir. Buna göre isnadların baş tarafına yani Hz. Peygamber'e yakın olan tarafına gidildiğinde her basamakta râvilerin sayısı çoğalmakta ve dolayısıyla ortalama olarak rivayet sayısı azalmaktadır. Bu basamakta yüzden fazla tekrar eden isimler şunlardır:

[503] Yûsuf b. Abdillah en-Nemerî İbn Abdilber, *et-Tekassî limâ fi'l-Muvatta min hadîsi'n-Nebî*, thk. Feysal Yûsuf Ahmed el-Ali (Kuveyt: Vizâratu'l-evkâf ve'ş-şu'ûni'l-İslâmiyye, 1433), 533.

Sıra	Râvinin İsmi	Rivayet Sayısı
1.	Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	557
2.	Katâde b. Di‘âme es-Sedûsî	270
3.	Nâfi‘ Ebû ‘Abdillâh el-Medenî	187
4.	Yahyâ b. Ebî Kesîr et-Tâî	143
5.	Ebû İshâk es-Sebî‘î	132
6.	‘Urve b. ez-Zübeyr el-Esedî	130
7.	Enes b. Mâlik el-Ensârî	126
8.	‘Atâ b. Ebî Rabâh el-Kureşî	111
9.	Süleymân b. Mihrân el-A‘meş	110
10.	Mansûr b. el-Mu‘temir es-Sülemî	107
11.	Muhammed b. Müslim Ebu'z-Zübeyr el-Kureşî	101

Tablo 17: İsnadların Dördüncü Basamağında 100’den Fazla Rivayeti Bulunan Râviler

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Tabloya baktığımızda iki husus dikkat çekmektedir. Bu basamakta bulunan râvilerin sayısı çoğaldığı için 100’den fazla rivayeti olan râviler daha azdır. Şöyle ki önceki basamaklarda 100’den fazla rivayeti olan râviler 15 veya 17 iken bu basamakta 11’dir. İkinci dikkat çeken husus ise bu basamakta Enes b. Mâlik gibi yüzden fazla ve rivayetleri yüze ulaşmasa da Abdullah b. Ömer ve Câbir b. Abdillâh el-Ensâri gibi sahâbîlerin bulunmasıdır. Dolayısıyla bu isnadlar *Sünen*’de âlî senedler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu râvilerin rivayet sayıları, onların hadis geleneğinde ne kadar merkezi bir rol oynadıklarını ve hadislerin aktarımındaki önemlerini vurgulamaktadır. Örneğin, listenin başında yer alan Muhammed b. Şihâb ez-Zührî 557 rivayet ile *Sünen*’de dördüncü basamakta en fazla hadis aktaran râvi konumundadır. Bu, onun hadis ilmindeki derinliğini ve güvenilirliğini göstermekte, aynı zamanda Medine ve Şam gibi iki önemli bölgede ikamet etmiş olması, bu bölgelerin İslam tarihi ve kültüründe nasıl merkezi yerler olduğuna da işaret etmektedir.

Diğer taraftan, Katâde b. Di‘âme es-Sedûsî ve Nâfi‘ Ebû ‘Abdillâh el-Medenî gibi râviler de sırasıyla 270 ve 187 rivayetle tabloda ikinci ve üçüncü sırayı almaktadır. Bu râvilerin İslam dünyasının farklı bölgelerinde, özellikle Irak ve Hicaz’da faaliyet göstermiş olmaları, bu bölgelerin hadis ilmi açısından ne kadar zengin bir mirasa sahip olduğunu gösterir.

3.3.2. İsnadların Dördüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta‘dîl Durumları

İbn Hacer’in tabaka sistemine göre birinci tabakada sahâbe yer almaktadır. Bu basamakta bulunan diğer râvilerin cerh-ta‘dîl durumlarını ve rivayet sayılarını zikretmeden önce birinci tabaka olan sahâbe’nin 51, onların rivayetlerin de 355 olduğunu belirtmek gerekir. İbn Hacer’in kullandığı lafızlara göre dördüncü basamaktaki râvilerin cerh ve ta‘dil durumları belirlendiğinde ve gruplandırıldığında aşağıdaki tablo ortaya çıkmaktadır.

Sıra	**İbn Hacer’in Cerh-Ta‘dil Lafzı**	**Râvi Sayısı**	**Rivayet Sayısı**
2.	Sika	379	1534
3.	Sika, sika	3	8
4.	Sika, sebt	56	1354
5.	Sika, fâdıl, sika âbid, sika fakîh, sika allâme, sika hucce, sika celîl, sika zâbit, sika imâm, sika hâfız, sika mutkin, sika me’mûn, tâbiî kebîr	114	1341
6.	Sika, Muhadram	14	40
7.	İmâm, fakîh	1	20
8.	Fakîh, hâfız	1	557
9.	Sebt, Hâfız, Âbid	3	48
	2. ve 3. Tabaka Toplam	**571**	**4902**
10.	Sika, Sebt lâkin ihteleta, tegayyera	1	1
11.	Sika, Sebt rubbema dellese, yüdellis	3	232
12.	Sika, ihteleta, tegayyera	4	175
13.	Sika, Yüdellis, müdellis	3	25
14.	Sika, fakîh, âbid, mutkin rubbema vehime, rubbemâ dellese	3	21
15.	Sika, Yursil	15	138
16.	Sika, lehû evhâm, lehû garâib, lehû efrâd, rubbema vehime, yuhti	9	55
17.	Sadûk, âbid, ârif, fakîh	8	35
18.	Sadûk	96	297
19.	Lâ be’se bihî, Leyse bihî be’s	14	19

	4. Tabaka Toplam	**156**	**998**
20.	Sadûk teşeyye'a, şî'î, rumiye bi'l-kader	2	3
21.	Sadûk yuhti, yehim, lehû evhâm, lehû ağlât, rubbemâ vehim, rubbemâ ahtae	51	140
22.	Sadûk lehû efrâd, yuğrib	1	2
23.	Sadûk tüküllime fîhi	1	1
24.	Sadûk tegayyera, ihteleta	2	22
25.	Sadûk seyyiu'l-hıfz	4	17
26.	Sadûk yudellis, kesîru't-tedlîs	3	125
27.	Sadûk fîhi lîn	3	12
28.	Sadûk kesîru'l-hata	4	11
	5. Tabaka Toplam	**71**	**333**
29.	Makbûl	95	156
30.	Leyyin	6	10
31.	Leyse bi'l-kavî	1	1
	6. Tabaka Toplam	**102**	**167**
32.	Mestûr	3	4
33.	Mechûlü'l-hâl	3	4
	7. Tabaka Toplam	**6**	**8**
34.	Zayıf	7	7
	8. Tabaka Toplam	**7**	**7**
35.	Mechûl, Lâ yu'raf	12	13
	9. Tabaka Toplam	**12**	**13**
36.	Metrûk	1	4
	10. Tabaka Toplam	**1**	**4**

Tablo 18: İsnadların Dördüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta'dîl Durumları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Râvilerin ve *Sünen*'de yer alan rivayetlerinin tabakalara göre dağılımı tabloda görülmektedir. Bu basamakta ilk olarak İbn Hacer'in 1. tabakasından râviler yani bazı sahâbîler yer almaktadır. İkinci lafızdan dokuzuncu lafza kadar 2. ve 3. tabakada yer alan râviler dördüncü basamakta bulunan râvilerin tamamına göre yarısından fazlasını teşkil etmektedir. Bu râvilerin rivayet ettiği hadis sayısı 4902 olup bu, *Sünen*'deki tüm rivayetlerin %71.97'sine karşılık gelmektedir. Dolayısıyla önceki basamaklara göre bu tabakalarda bulunan râvilerin rivayetlerinin oranı azalmaktadır. Hatırlatmak gerekirse

bu rakamlar birinci basmakta %85.6, ikinci basamakta %82.77, üçüncü basamakta %77.91'di. Dördüncü ve beşinci tabakada tadil edilen râvilerin rivayetlerin sayısı (998), önceki üçüncü basamakta olan râvilerin rivayetlerinin sayısına yakındır (926). Dikkati çeken diğer bir husus ise önceki basamaklara göre cerh edilen râvilerin sayısı ile onların rivayetlerinin artış göstermesidir. Nitekim yedinci ile onuncu tabakaya kadar toplam cerh edilen râviler 11'den 26'ya, onların rivayetleri ise 17'den 32'ye çıkmıştır.

3.3.3. İsnadların Dördüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Bölgeleri

Bölgeler olarak incelendiğinde, dördüncü basamaktaki râvilerin dağılımı aşağıdaki tabloda yansıtılmıştır. Burada her bir bölge için râvi sayısı ve bu sayının toplam içindeki yüzdeliği, ayrıca rivayet sayısı ve bu rivayetlerin toplam rivayetler içindeki yüzdelik oranı verilmiştir.

Bölge	Râvi sayısı	Yüzdelik	Rivayet sayısı	Yüzdelik
Irak	425	%43.06	2569	%37.72
Hicaz	388	%39.31	3634	%53.35
Şam	73	%7.4	250	%3.67
Mısır	46	%4.66	141	%2.07
Horasan	20	%2.03	125	%1.84
Yemen	6	%0.61	42	%0.62
Anadolu	3	%0.3	10	%0.15
Tespit Edilemeyen	16	%1.62	40	%0.59

Tablo 19: Dördüncü Basamakta Bulunan Râvilerin Bölgeleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Tabloda görüldüğü üzere, en çok râvi bulunan bölge %43.06 ile Irak'tır ve bu bölgeden rivayet edilen hadisler toplam rivayetlerin %37.72'sini oluşturmaktadır. İkinci en yoğun bölge %39.31 râvi oranıyla Hicaz'dır ve buradan gelen rivayetler, toplamın %53.35'ini kaplar. Bu da Hicaz bölgesinin rivayet bakımından bu zaman diliminde daha zengin olduğunu göstermektedir. Oysa önceki basamaklarda Irak bölgesi rivayet oranı açısından Hicaz bölgesinin hep önündeydi. Tabloda Şam ve Mısır ise sırasıyla %7.4 ve %4.66 oranında râvi barındırırken, bunların rivayetlerin oranları %3.67 ve %2.07'dir. Buna göre Şam ve Mısır bölgelerine ait râvilerin oranı önceki basamaklara yakın olmakta ancak rivayetlerinin oranı azalmaktadır.

Diğer taraftan Horasan bölgesine ait râvilerin sayısındaki azalma devam etmektedir. Horasan bölgesi râvileri birinci basamakta 56 iken, dördüncü basamakta 20'ye düşmüştür. Aynı şekilde Yemen ve Anadolu bölgelerine ait râvilerin sayısı ve rivayetleri önceki basamağa göre yarı yarıya azalmıştır. Bölgelerde görülen verilerden hareketle, Hz. Peygamber'e yaklaştıkça Hicaz bölgesine ait râvilerin oranının artması ve diğer bölgelere ait râvilerin oranının azalması doğal olup bu, hadis yayılımının tabi olarak yakın bölgeden uzak bölgelere doğru zaman içerisinde gerçekleştiğini gösterir.

3.3.4. İsnadların Dördüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri

Bu basamaktaki isnadlar, İbn Hacer'in tabaka sistemi esas alınarak, sahabe olan birinci tabakadan dokuzuncu tabakaya kadar râvilerin dağılımını göstermektedir. Bu dağılımda tâbiunun orta tabakası olan üçüncüden beşinci tabakaya kadar olan râvilerin en fazla olduğu müşahede edilmektedir. Bu râviler, vefat tarihlerine göre gruplandırıldıklarında aşağıdaki tablo meydana gelmektedir.

Zaman dilimi	Râvi sayısı	Yüzdelik	Rivayet sayısı	Yüzdelik
20-60	10	%1.01	19	%0.28
61-80	33	%3.34	192	%2.82
81-90	43	%4.35	177	%2.60
91-100	91	%9.21	763	%11.20
101-110	87	%8.81	743	%10.91
111-120	130	%13.16	1303	%19.13
121-130	133	%13.46	1582	%23.23
131-140	112	%11.34	862	%12.66
141-150	85	%8.60	560	%8.22
151-160	47	%4.76	202	%2.97
161-170	16	%1.62	29	%0.43
171-180	11	%1.11	43	%0.63
181-211	8	%0.81	15	%0.22
Tespit edilemeyen	182	%18.42	321	%4.71

Tablo 20: İsnadların Dördüncü Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri Yönünden Dağılımı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Tablodaki veriler, isnad zincirlerinin dördüncü basamağında yer alan râvilerin zikredilen zaman dilimleri arasında vefat tarihlerine göre dağılımını göstermektedir. Buna göre 20-60 yılları arasındaki dönemde râvilerin sayısı ve rivayetlerinin oranı oldukça düşüktür (%1.01 ve %0.28). Bu durum 90 yılına kadar vefat eden râvilerin ve rivayetlerinin sayısında çok az bir artış göstermekte, fakat 91 yılından sonra kayda değer bir artış başlamaktadır. 121-130 yılları arasında vefat eden râvi (%13.46) ve rivayet sayısı (%23.23) en yüksek oranlara ulaşmaktadır. İsnad zincirlerinin dördüncü basamağında, özellikle 91-150 yılları arasında râviler 638'e ulaşarak toplam râvilerin %64.57'sini oluşturmaktadır. Bu dönem, hadis rivayetlerinin toplanması, derlenmesi ve sistematik olarak kaydedilmesi bakımından en yoğun zamanlardan biri olarak kabul edilir. Aynı zamanda bu zaman dilimi, rivayetlerin yüzdesel olarak da 85.35'ini kapsayarak zirveye ulaşır. İsnadlardaki basamaklar Hz. Peygamber'e doğru ilerledikçe, aralarındaki zaman dilimleri daha belirgin bir şekilde iç içe geçmeye başlar. Hatırlamak gerekirse birinci basamak için râvilerin yoğunluğu ile rivâyet sayısı ve oranları 231-260

yılları arasındaydı. İkinci basamak için râvilerin yoğunluğu ile rivâyet sayısı 181-220 yılları arasında olup birinci basamak ile ayrı zaman dilimindedir. Üçüncü basamaktaki râvilerin sayısı ile rivâyet oranların yoğunluğu 121-180 yılları arasında olup yine ikinci basamaktan farklı zaman aralığında gerçekleşmiştir. Fakat dördüncü ve beşinci basamak için aynı şey söylenemez. Buna göre dördüncü basamaktaki zaman aralığı ile üçüncü basamaktaki zaman aralığı, keza dördüncü basamaktaki zaman aralığı ile beşinci basamaktaki zaman aralığı iç içe girmiştir. Yani, 121-150 yılları üçüncü ve dördüncü basamak için müşterek zaman dilimidir. Aynı şekilde 91-120 yılları arası dördüncü ve beşinci basamak için müşterek zaman dilimidir. Basamaklar arasındaki yoğunluk ve zaman aralığının iç içe geçmesi, bu zaman diliminde rivayetin tam olarak sistematik olmadığını göstermektedir. Bu veriler, ikinci asrın sonundan itibaren rivayetin sistematikleşmeye başladığını ve âli isnadların aranmasının yaygınlaştığını ortaya koymaktadır. Öte yandan râvilerin tespit edilemeyen vefat tarihleri de her basamakta artmaya devam etmektedir. Tabiatıyla bu durum ilk asırlarda yaşayan râviler ile ilgili daha az bilgi bulunmasından kaynaklanmaktadır.

3.3.5. Nesâî'nin *Sünen*'inde Dördüncü Basamağında Bulunan Râvilerden İstifade Şekli

Burada dördüncü basamakta bulunan râviler farklı açılardan incelenerek Nesâî'nin onlardan nasıl istifade ettiği anlaşılmaya çalışılacaktır. En yoğun olan 91-150 yılları göz önünde bulundurulduğunda bu basamakta bulunan râvilerin çoğu Nesâî'nin ilmî faaliyete başladığı dönemden yaklaşık 100 yıl önce vefat etmişlerdir. Dolayısıyla onları sadece isnadın bir parçası olarak düşünmek daha mantıklıdır. Söz konusu râvilerden bazılarına ait sahifeler veya nüshalar olsa da bunların Nesâî'ye kadar ulaşması zor görünmektedir. Ancak *Sünen*'deki isnadlar incelendiğinde az da olsa dördüncü basamağa kadar tekrar eden ve ondan sonra dağılan senedlerin olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu durumda çok nadiren dördüncü basamaktan kalan bazı nüshalar, cüzler veya sahifeler Nesâî'ye kadar ulaşmış olabilir ve Nesâî zikrettiği sened ile bunun rivayet hakkını almış olmalıdır.

Yukarıdaki durumu gösteren iyi bir örnek şu seneddir: Nesâî → İbrâhîm b. Hârûn el-Belhî → Hâtim b. İsmâ'îl el-Hârisî → Ca'fer es-Sâdık → Muhammed b. 'Ali el-Bâkır.

Bu isnad *Sünen*'de 7 defa geçmekte[504] ve Muhammed b. 'Ali'den (ö. 114/733) sonra iki kişiye dağılmaktadır/ayrılmaktadır. Ebû Ca'fer Muhammed b. 'Ali 56 yılında Hz. Aişe (ö. 58/678) ve Ebû Hureyre (ö. 58/678) hayattayken dünyaya gelmiştir.[505] Onun babası Ali b. Hüseyin (ö. 94/712) de oğlu gibi az rivayeti bulunmakta olup Zehebî'nin dediğine göre bu bir cüz kadardır. Bu üçünden daha çok soru cevap şeklinde ve fetvalar nakledilmektedir.[506] Bazı kayıtlara göre Muhammed b. 'Ali'nin kitapları vardı ve vefatından sonra bunlar oğlu Ca'fer'de (ö. 148/765) kalmıştı. Ca'fer talebelerine bu kitaplardan okuyordu.[507] Dolayısıyla Nesâî'nin, Muhammed b. Ali'nin mezkûr kitâbının yukarıdaki sened ile rivayet hakkını alarak kullanmış olma ihtimali büyüktür.

Bu meyanda ikinci örnek şu isnaddır: Nesâî → Muhammed b. İsmail es-Sülemî → Eyyûb b. Süleymân et-Teymî → 'Abdülhamîd b. Ebî Üveys el-Asbahî → Süleymân b. Bilâl el-Kureşî. Bu isnad üç defa geçmekte ve Süleyman'dan (ö. 172/788) sonra farklı üç râviye dağılmaktadır. Ayrıca Eyyûb b. Süleymân'dan sonra ortak olan; Nesâî → Muhammed b. Nasr el-Ferrâ → Eyyûb b. Süleymân et-Teymî → 'Abdülhamîd b. Ebî Üveys el-Asbahî → Süleymân b. Bilâl el-Kureşî isnadı da *Sünen*'de üç defa geçmektedir. Tespitlere göre Eyyûb (ö. 224/839), Abdülhamîd'ten (ö. 202/817/18), o da Süleyman'dan büyük bir nüsha rivayet etmiştir.[508] Buhârî de söz konusu nüshadan çok hadis nakletmiştir.[509] Hatta *Sahîh*'inde tek bir rivayeti muallak olarak da aynı nüshadan nakletmiştir.[510] Dolayısıyla söz konusu nüsha üçüncü asırda tedavüldeydi ve *Sünen*'indeki isnadlardan anlaşılan o ki, Nesaî aynı nüshaya sahipti ve mezkûr isnadlarla bu nüshayı elde etmiştir.

[504] Hadis no: 543, 604, 655, 656, 1927, 3054, 3076.
[505] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 4/401.
[506] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 4/401.
[507] el-A'zamî, *Dirâsât*, 1980, 1/202; İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 2/102.
[508] el-A'zamî, *Dirâsât*, 1980, 1/264.
[509] Zeynuddîn Abdurrahmân b. Ahmed el-Hanbelî İbn Receb, *Fethu'l-bârî şerhu Sahîhi'l-Buhârî* (el-Mektebetü'l-Gurabâ, 1996), 9/466; Buhârî, "Mevâkît", 9; Buhârî, "Mevâkît", 24; Buhârî, "İ'tisâm", 16. Bu üç örnek ve sonraki dipnotta gösterilen muallak rivayeti dışında Buhârî'nin *Sahîh*'inden başka örnek tespit edilemedi. İbn Receb "Buhârî bu nüshadan çok hadis nakletti" sözüyle onun başka kitaplarını da kastetmiş olabilir. Nitekim Buharî'nin diğer eserlerinde bu nüshadan rivayetler mevcuttur. Ebû Abdillah Muhammed b. İsmâ'îl Buhârî, *Kitâbü'l-Edebi'l-müfred*, thk. Muhammed Fuâd Abdulbâkî (Beyrut: Dâru'l-Beşâiri'l-İslâmiyye, 1989), 374; Buhârî, *et-Târîhu'l-kebîr*, ts., 3/187, 345.
[510] Buhârî, "İstiskâ", 21.

3.4. Nesâî'nin *Sünen*'inde Beşinci Basamağında Bulunan Râviler

Burada beşinci basamaktaki râviler değerlendirilmeye tabi tutulacaktır. Basamaklar arasındaki farkları belirlemeyi kolaylaştırmak amacıyla inceleme daha önceki kriterlere göre yapılacaktır. Bu çerçevede, beşinci basamaktaki râvilerin sayısı, her râviye düşen ortalama rivayet sayısı, râvilerin cerh ve ta'dîl durumları, bulundukları bölgeler ve vefat tarihleri tespit edilecektir.

3.4.1. İsnadların Beşinci Basamağında Bulunan Râvilerin Sayısı

Hatırlanacağı üzere *Sünen*'deki isnadların dördüncü basamağında yer alan râviler incelendiğinde 51 sahâbî ve onların 355 rivayeti tespit edilmişti. Dolayısıyla bu isnadlar rubâ'î olup, Nesâî'nin *Sünen*'indeki âlî senedlerdir. Neticede, beşinci ve sonraki basamaklarda rivayet sayısı *Sünen*'deki toplam rivayet sayısına göre azalmaya başlamaktadır, çünkü rubâ'î isnadlar artık bu sayıya dâhil edilmemektedir. Buna göre rivayet sayısı dördüncü basamakta 6811 iken, beşinci basamakta 6443'e düşmüştür. Buna karşın râvi sayısı ise dördüncü basamaktan çok az fazladır ve basamaklar arasında en yüksek rakama ulaşmaktadır. Yani dördüncü basamakta 987 râvi varken, beşinci basamakta 1009 râvi bulunmaktadır. Ortalama olarak da beşinci basamakta her râviye 6.39 rivayet düşmektedir. Bu rakamlara baktığımızda önceki basamaklarda görülen râvi başına düşen rivayetteki azalma eğiliminin devam ettiği görülmektedir. Buna göre isnadların baş tarafına, yani Hz. Peygamber'e yakın olan tarafına gidildikçe her basamakta râvilerin sayısı çoğalmakta ve dolayısıyla ortalama olarak rivayet sayısı azalmaktadır. Yukarıdaki gibi daha önce esas aldığımız rivayet sayısı sınırına göre bu basamakta yüzden fazla tekrar eden râviler şunlardır:

Sıra	Râvinin İsmi	Rivayet Sayısı
1.	‘Abdullâh b. Ömer el-‘Adevî	288
2.	Ebû Hüreyre ed-Devsî	265
3.	Enes b. Mâlik el-Ensârî	241
4.	‘Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk	224
5.	Ebû Seleme b. Abdirrahmân ez-Zührî	196
6.	Câbir b. ‘Abdillâh el-Ensârî	185
7.	‘Abdullâh b. el-‘Abbâs el-Kureşî	173
8.	Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	152
9.	‘Urve b. ez-Zübeyr el-Esedî	148
10.	Sa‘îd b. el-Müseyyib el-Kureşî	106
11.	İbrâhîm b. Yezîd en-Neha‘î	103

Tablo 21: İsnadların Beşinci Basamağında 100’den Fazla Rivayeti Bulunan Râviler

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Tabloya baktığımızda yüzden fazla olan râvi sayısı, önceki basamakta olduğu gibi 11’dir. Dolayısıyla isnadın baş kısmına gidildiğinde râvi ve rivayet sayıları değişse de her râviye düşen rivayet oranları çok fazla değişmeyerek sabitlenmektedir. Tablo 21’deki liste, hadis rivayet eden önemli genç sahâbiler ve tâbiîlerden oluşmaktadır. Listenin başında, 288 rivayetiyle Hz. Peygamber’in kayınbiraderi Abdullâh b. Ömer el-‘Adevî (ö. 73/693) yer almaktadır. Onu 265 rivayet ile Ebû Hüreyre ed-Devsî (ö. 58/678) ve 241 rivayet ile Enes b. Mâlik el-Ensârî (ö. 93/711-12) takip etmektedir. İlk dört sırada yer alan sahâbîler, Medine döneminde yaşamış ve Hz. Peygamber’in hadislerini nakletmiş olan muksirûn sahâbîlerdir. Özellikle Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk’ın (ö. 58/678) 224 hadis ile listede dördüncü sırada yer alması, onun Hz. Peygamber’e yakınlığını ve hadis rivayetindeki önemini göstermektedir.

Tablonun devamında, sahâbi olan Câbir b. Abdillâh (ö. 78/697) ve Abdullah b. el-Abbâs (ö. 68/687-88) yanında tabiun dönemine ait önemli isimler yer almaktadır. Bunlar arasında, 152 rivayet ile Muhammed b. Şihâb ez-Zührî (ö. 124/742) ve 148 rivayet ile ‘Urve b. ez-Zübeyr el-Esedî (ö. 94/713) öne çıkmaktadır. İlk on bir sırada yer alan tüm râviler, hadis ilminin temel taşlarını oluşturmuş ve sahih rivayetlerin günümüze ulaşmasına büyük katkı sağlamışlardır.

3.4.2. İsnadların Beşinci Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta‘dîl Durumları

Beşinci basamakta yer alan râvilerin cerh ve ta‘dîl durumlarını zikretmeden önce bu basamaktaki sahâbenin sayısının 238 ve onların rivayetlerinin 2310 olduğunu belirtmek gerekir. Bu basamakta yer alan diğer râviler ile ilgili İbn Hacer'in kullandığı lafızlar temel alınarak yapılan tespit ve gruplandırma sonucunda aşağıdaki tablo oluşmaktadır.

Sıra	İbn Hacer'inn Cerh-Ta‘dil Lafzı	Râvi Sayısı	Rivayet Sayısı
2	Sika	335	1279
3	Sika, sebt	29	473
4	Sika, Sika fâdıl, Sika âbid, Sika fakîh, Sika allâme, Sika hucce, Sika celîl, Sika zâbit, Sika imâm, Sika hâfız, Sika mutkin, Sika me'mûn, tâbi kebîr	91	1167
5	Sika, Muhadram	27	162
6	Tâbi kebîr	1	5
7	Fakîh hâfız	1	152
8	Sebt hâfız âbid	1	82
	2. ve 3. Tabaka Toplam	**485**	**3320**
9	Sika, Sebt rubbema dellese, yüdellis	1	11
10	Sika ihteleta, Sika tegayyera	2	17
11	Sika yüdellis, Sika müdellis	3	59
12	Sika, fakîh, âbid, mutkin rubbema vehime, rubbemâ dellese	2	4
13	Sika yursil	12	149
14	Sika, lehû evhâm, lehû garâib, lehû efrâd, rubbema vehime, yuhti	1	19
15	Sadûk, âbid, ârif, fakîh	3	7
16	Sadûk, Sadûk muhadram	51	166
17	Lâ be'se bihî, Leyse bihî be's	9	17
	4. Tabaka Toplam	**84**	**449**
18	Sadûk teşeyye‘a, şî‘î, rumiye bi'l-kader	1	1
19	Sadûk yuhti, yehim, lehû evhâm, lehû eğlât, rubbemâ vehim, rubbemâ ahtae	12	30
20	Sadûk lehû efrâd, yuğrib	1	1

21	Sadûk seyyiu'l-hıfz	3	5
22	Sadûk yudellis, kesîru't-tedlîs	4	18
23	Sadûk fîhi lîn	1	1
	5. Tabaka Toplam	**22**	**56**
24	Makbûl, Makbûle	139	208
25	Leyyin	5	8
	6. Tabaka Toplam	**144**	**216**
26	Mestûr	3	4
27	Mechûlü'l-hâl	5	7
	7. Tabaka Toplam	**8**	**11**
28	Zayıf	3	7
	8. Tabaka Toplam	**3**	**7**
29	Mechûl, Lâ yu'raf	17	28
	9. Tabaka Toplam	**17**	**28**
30	Metrûk	1	4
	10. Tabaka Toplam	**1**	**4**

Tablo 22: İsnadların Beşinci Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta'dîl Durumları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Bu tablodaki veriler, İbn Hacer'in cerh-ta'dil lafızlarına göre sınıflandırılmış olup isnadların beşinci basamağındaki râvileri ve onların *Sünen*'de yer alan rivayetlerinin sayısının dağılımını göstermektedir. Yukarıda beyan edildiği gibi beşinci basamakta tablonun dışında tuttuğumuz İbn Hacer'in birinci tabakasından 238 sahâbî ve onların 2310 rivayeti yer almaktadır. Buna göre dördüncü basamakta olan sahabe sayısı daha az iken beşinci basamakta bu sayı çok daha belirgin bir artış göstermiştir. Dolayısıyla onların bu basamaktaki mezkûr 2310 rivayeti tüm rivayetlerin %35.85'ini oluşturmaktadır. Dördüncü basamakta sahâbenin rivayet oranı %5.21'di.

İkinci ve üçüncü tabakalarda yer alan râviler, 2. lafızdan 8. lafza kadar olan cerh-ta'dil lafızları altında listelenmiştir. Bu tabakalarda toplam 485 râvi bulunmakta olup bunların rivayet sayısı 3320'dir. Bu râvilerin rivayet ettiği hadis sayısı, *Sünen*'deki bütün rivayetlerin %51.53'üne tekabül etmektedir. Dolayısıyla önceki basamaklara göre bu ikinci ve üçüncü tabakalarda bulunan râvilerin ve rivayetlerinin oranı azalmaktadır. Nitekim dördüncü basamakta bu râvilerin rivayet oranı %71.97'ydi. Bu azalma, sahâbîlerin artışından kaynaklanmaktadır.

Dördüncü tabaka, 9. lafızdan 17. lafzına kadar olan cerh-ta'dil lafızlarını içerir ve 84 râviden oluşur. Bu tabakadaki râvilerin rivayet sayısı 449'dur. Beşinci tabaka, 18. lafızdan 23. lafza kadar olan lafızlarla ifade edilmiştir ve 22 râviye sahiptir. Bu râvilerin rivayet sayısı ise 56'dır. Bu iki tabakada yer alan râvilerin sayısı ve onların rivayetlerinin sayısı, önceki dördüncü basamağa göre belirgin bir şekilde azalmaktadır.

Buna mukabil altıncı tabakada olan râvi ve rivayet sayısı önceki dördüncü basamağa göre biraz artış göstermektedir. Nitekim dördüncü basamakta cerh-ta'dîl'in altıncı tabakadaki râvilerin oranı %10.33 iken isnadların beşinci basamağında aynı tabakadaki râvilerin nispeti %14.27'dir. Onların rivayetlerinin oranı da %2.45'ten %3.35'e artmaktadır. 24 ve 25 numaralı cerh-ta'dil lafızları altıncı tabakaya aittir. Yedinci tabaka, 26 ve 27 numaralı lafızlarla ifade edilmiş olup 8 râvi ve 11 rivayetten oluşmaktadır. 26 ve 27 numaralı lafızların oranı, önceki dördüncü basamakti oranlara yakındır. Şöyle ki dördüncü basamakta bu lafızlarla cerh edilen râvilerin ve rivayetlerinin sayısının oranları sırasıyla %0.61 ve %0.12'dir. Beşinci basamakta ise bu oranlar sırasıyla %0.79 ve %0.17'dir.

Sekizinci tabaka ise sadece 3 râviden oluşmakta olup bunların toplamda 7 rivayeti bulunmaktadır. Dokuzuncu tabaka, 29. numarada "Mechûl, Lâ yu'raf" şeklinde ifade edilmiş olup 17 râviye sahiptir ve bu râvilerin toplam rivayet sayısı 28'dir. Son olarak onuncu tabaka, 30 numarada "metruk" lafzıyla belirtilmiş olup bu tabakada yalnızca 1 râvi ve 4 rivayeti yer almaktadır.

Verilerde dikkat çeken bir diğer husus, önceki dördüncü basamağa göre cerh edilen râvilerin oranı ile onların rivayetlerinin oranının yakın seviyede olmasıdır. Dolayısıyla birinci basamakta cerh edilen râvi hiç yokken ikinci basamaktan dördüncü basamağa kadar cerh durumu artmaktaydı. Dördüncü basamaktan sonra ise artış değil aynı seviyeyi koruduğu mülahaza edilmektedir.

3.4.3. İsnadların Beşinci Basamağında Bulunan Râvilerin Bölgeleri

Bölgesel olarak incelendiğinde, beşinci basamaktaki râvilerin dağılımı aşağıda verilen tablodaki gibi gerçekleşmektedir. Burada her bir bölge için râvi sayısı ve bu sayının toplam içindeki yüzdeliği, ayrıca rivayet sayısı ve bu rivayetlerin toplam rivayetler içindeki yüzdelik oranı verilmiştir.

Bölge	Râvi sayısı	Yüzdelik	Rivayet sayısı	Yüzdelik
Hicaz	477	%47.27	4325	%67.13
Irak	359	%35.58	1647	%25.26
Şam	78	%7.73	228	%3.54
Mısır	35	%3.47	60	%0.93
Horasan	15	%1.49	74	%1.15
Yemen	5	%0.5	14	%0.22
Anadolu	0		0	
Tespit Edilemeyen	40	%3.67	95	%1.47

Tablo 23: Beşinci Basamakta Bulunan Râvilerin Bölgeleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Tabloda görüldüğü üzere bu basamakta olan râverin ağırlığı artık Irak bölgesinden değil Hicaz bölgesindendir. Dördüncü basamakta Hicazlı râviler %39.31 iken bu basamakta %47.27'ye çıkmış olup onların rivayetleri de toplam rivayetlerine göre %53.35'ten %67.13'e yükselmiştir. Dolayısıyla Hicaz bölgesi hicri birinci asrın sonu ile ikinci asrın başlangıcında hadis rivayeti açısından en önemli bölge olarak karşımıza çıkmaktadır. İsnadlarda Hz. Peygamber'e doğru yaklaştığımızda Irak bölgesine ait râviler ve onların rivayetleri azalmaya devam etse de yine de Hicaz dışındaki bölgelerle mukayese edildiğinde râvilerinin %35.58'i ve rivayetlerinin %25.56'sını karşılayarak en büyük ikinci rakamı oluşturmaktadır.

Şam bölgesine ait râvi ve rivayetlerinin oranı dördüncü ile beşinci basamakta fazla değişmeyip birbirine çok yakındır. Öte yandan Mısır bölgesine ait râvilerin oranı dördüncü ile beşinci basamakta birbirine yakınken (4.66 ve 3.47) rivayetlerin beşinci basamaktaki oranı ise azalmaktadır (2.07 ve 0.93). Daha önceki basamaklarda Yemen bölgesine ait oranlar çok azdı, beşinci basamakta bu azalma devam etmektedir (dördüncü basamak 0.61; beşinci basamak 0.50). Önceki basamaklardan farklı olarak bu beşinci basamakta Anadolu bölgesinden artık hiçbir râvi yoktur. Bu veriler hadislerin genel hatlarıyla coğrafi seyrini bize göstermekte olup bölgelerle ilgili nakledilen bilgilerle örtüşmektedir.

3.4.4. İsnadların Beşinci Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri

İsnadların bu basamağında bulunan râviler İbn Hacer'in tabaka sistemine göre sahâbe olan birinci tabakadan başlayıp büyük tebeu't-tâbiîn olan yedinci tabakaya kadar uzanmaktadır. Ancak râvilerin çoğu, sahâbe olan birinci tabaka ile tâbiunun büyüklerinden küçüklerine kadar olan ikinci, üçüncü ve dördüncü tabakaya aittir.

Bunun yanı sıra râvilerin vefat tarihi ile ilgili sınıflandırma da yapılmıştır. Burada râviler sınıflandırılırken onar yıllık periyodlar esas alınmıştır. Buna göre bir râvi hakkında vefat tarihi ile ilgili çok değişik yıllar zikredildiğinde daha meşhur olanı veya İbn Hacer'in esas aldığı vefat yılı yahut aralığı dikkate alınmıştır. Bununla amaçlanan dağılımdan hareketle isnadların her bir basamağının hangi yıllar arasında daha yoğun olduğunu tespit etmektir.

Kaynaklarda râvilerin vefat tarihleri hakkında bazen değişik yıllar zikredilmekte bazen de hiç zikredilmemektedir. Nesâî'nin cihetinden yani hicrî üçüncü asırdan birinci asra doğru gidildiğinde râvilerin vefat tarihlerinde ya tek bir yıl verilerek tam olarak kaydedilmemesi veya hiç bilinmemesi durumu artmaktadır. Bu basamaktaki bütün râviler vefat tarihlerine göre gruplandırıldığında şu tablo ortaya çıkmaktadır.

Zaman dilimi	Râvi sayısı	Yüzdelik	Rivayet sayısı	Yüzdelik
11-40	32	%3.17	113	%1.75
41-50	22	%2.18	78	%1.21
51-60	32	%3.17	662	%10.27
61-70	61	%6.05	517	%8.02
71-80	51	%5.05	772	%11.98
81-90	81	%8.03	482	%7.48
91-100	125	%12.39	1428	%22.16
101-110	84	%8.33	810	%12.57
111-120	80	%7.93	509	%7.90
121-130	64	%6.34	304	%4.72
131-140	40	%3.96	141	%2.19
141-150	25	%2.48	65	%1.01
151-160	12	%1.19	20	%0.31
161-170	1	%0.10	2	%0.03
171-180	1	%0.10	1	%0.02
Tespit edilemeyen	298	%29.53	539	%8.37

Tablo 24: İsnadların Beşinci Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri Yönünden Dağılımı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Beşinci basamaktaki râviler, vefat tarihleri açısından incelenip önceki basamaklarla karşılaştırıldığında, râvilerin vefat tarihleri aralığının dördüncü ve üçüncü basamaktaki gibi geniş olduğu görülmektedir. Buna göre beşinci basamakta, 11 ile 180 yılları arasında, yani 169 yıllık bir zaman diliminde vefat eden râviler bulunmaktadır. Oysa birinci ve ikinci basamakta bu zaman aralığı 70 ve 110 yıl olarak gerçekleşmiş olup daha dardı. Sonraki basamaklarda ise râvilerin vefat tarihlerinin aralığı 169 yıldan 200 yıla kadar uzanmaktadır.

Rivayet sayısının yüzdeliği dikkate alındığında isnadların beşinci basamağı için en yoğun yıllar olarak 51-120 kabul edilmelidir. Bu zaman aralığında râvilerin %50.94'ünü oluşturan 514 kişi vefat etmiştir. Onların rivayetleri ise bu basamaktaki tüm rivayetlerin %80.40'ını meydana getirmektedir. Dikkatimizi çeken bir diğer husus ise vefat tarihleri tespit edilemeyen râvilerin artışıdır. Nesâî'den yani hicrî üçüncü asırdan uzaklaşılıp sahâbeye doğru gidildikçe vefat tarihleri tespit edilemeyen râviler daha fazla olmakta,

nihayet bu rakam beşinci basamakta 298 râvi ile zirveye çıkmaktadır. Ne var ki söz konusu râviler çok olmasına rağmen -ki onlar tüm râvilerin %29.53'ünü oluşturmaktadır- rivayetlerinin oranı o kadar yüksek olmayıp %8.37'dir.

3.4.5. Nesâî'nin *Sünen*'in Beşinci Basamağında Bulunan Râvilerden İstifade Şekli

Bu basamaktaki râviler farklı açılardan incelenerek Nesâî'nin onlardan nasıl yararlandığı anlaşılmaya çalışılacaktır. Bu basamaktaki râvilerin çoğu, Nesâî'nin ilmî faaliyetlerde bulunduğu dönemden yaklaşık 130-180 yıl önce vefat etmiştir. Dolayısıyla, bu râvileri sadece isnadın bir parçası olarak değerlendirmek daha mantıklıdır. Söz konusu râvilerden bazılarına ait sahifeler veya nüshalar olsa bile, bunların Nesâî'ye kadar ulaşması pek mümkün görünmemektedir. Bu nedenle, beşinci basamaktaki râvilerin rolü daha çok, rivayet zincirinde bir bağlantı noktası olmalarıdır.

Nitekim *Sünen*'deki bütün isnadlar incelendiğinde birinci basamaktan beşinci basamağa kadar tekrarlanan sadece şu üç isnad tespit edilmiştir: Nesâî → Hârûn b. Mûsâ el-Fervî → Enes b. 'İyâd el-Leysî → Yûnus b. Yezîd el-Eylî → Muhammed b. Şihâb ez-Zührî → Ebû Seleme b. Abdirrahmân ez-Zührî; Nesâî → Yezîd b. Muhammed b. 'Abdissamed el-Kureşî → Hişâm b. İsmâ'îl el-Hanefî → İsmâ'îl b. Semâ'a el-Kureşî → Mûsâ b. A'yen el-Cezerî → 'Abdurrahmân b. 'Amr el-Evzâ'î; Nesâî → Muhammed b. Nasr el-Ferrâ → Eyyûb b. Süleymân et-Teymî → 'Abdülhamîd b. Ebî Üveys el-Asbahî → Süleymân b. Bilâl el-Kureşî → Yahyâ b. Sa'îd el-Ensârî. Verilen birinci ve ikinci isnad *Sünen*'de iki defa, üçüncü isnad ise üç defa tekrarlanmaktadır.

Bu durumda isnadların dağılımından önce tekrarlanan son râviler; Ebû Seleme b. Abdirrahmân (ö. 94/712-13), Abdurrahmân b. 'Amr (ö. 157/774) ve Yahyâ b. Sa'îd'dir (ö. 144/761). Onlarla ilgili şu tespitleri ileri sürmekte fayda vardır. Ebû Seleme tabiundan olup dönemin Medine âlimlerindendir. Hicri 23 yılında doğmuş ve 94 yılında Medine'de vefat etmiştir.[511] Ebû Hâtim er-Râzî'nin verdiği bilgilere göre Halîl b. Mürre isimli zayıf bir râvi, Yahya b. Ebî Kesîr→Ebû Seleme→ Ebû Hüreyre senediyle uzun ve maklûb/altüst edilmiş bir nüsha rivayet etmiştir.[512] Bu bilgiden hareketle mezkûr nüshanın kime ait olduğu tam anlaşılmamakla birlikte, başka bir bilgiye göre Ebû Seleme küçük kâtiplerden birini alıp evine götürerek bildiği hadisleri ona kendisi için

[511] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 4/287.
[512] Ebû Hâtim Muhammed el-Büstî İbn Hibbân, *Kitâbü'l-mecrûhîn mine'l-muhaddisîn*, thk. Hamdi Abdülmecîd es-Selefî (Riyad: Dâru's-Samî'î, 2000), 1/348.

imlâ etmiştir.[513] Dolayısıyla başkasının yardımıyla da olsa, Ebû Seleme'nin bildiği bazı veya bütün hadisler onun yanında yazılı olarak da bulunuyordu. Fakat bu nüshaların Nesâî'ye kadar ulaşması pek mümkün gözükmemektedir, çünkü iki defa tekrarlanan bu sened Ebû Seleme'nin toplam rivayetlerinin çok az bir kısmıdır. Nitekim Ebû Seleme'nin ismi bu beşinci basamakta farklı senedlerle 196 defa geçmektedir.

Diğer muhaddis Abdurrahmân b. 'Amr el-Evzâ'î Şam bölgesinde zamanının fıkıh ve hadis ilminde en meşhur âlimlerindendir. O birçok kitap telif etmiştir[514] fakat takriben hicrî 132 senesinde kitapları yanmıştır. Bu olaydan sonra öğrencilerinden biri ona nüshalar getirerek "bu senin kitablarının nüshalarıdır" demiş ancak Abdurrahmân 157 yılında vefat edene kadar ona getirilen bu nüshalardan hiç tahdîs etmemiştir.[515] Dolayısıyla onun kendi kitaplarından günümüze bir nüsha ulaşmış olmayıp sadece Ebû Yûsuf'un "*er-Reddu 'alâ siyeri'l-Evzâ'î* ve Şâfiî'nin *el-Umm* gibi kitablarda Evzâ'î'nin eserlerinden bazı iktibaslar mevcuttur.[516] Buna göre *Sünen*'de iki defa tekrarlanan sened bulunmasına rağmen Nesâî'nin Evzâî'nin kitaplarından istifade etme ihtimali çok çok azdır.

Buradaki son muhaddis Yahyâ b. Sa'îd el-Ensârî, İbnü'z-Zübeyr zamanında yani hicrî 70 yılından önce doğan Medine âlimlerindendir ve orada kadılık vazifesinde bulunmuştur.[517] Öyle anlaşılıyor ki hayatının ilk yıllarında hiçbir şey yazmamış ancak daha sonra kendisine arz edilen ve rivayetlerinden oluşan kitapları kabul etmiştir.[518] Hatta bundan sonra kendisi de, kitâbe yoluyla rivayet etmeye başlamıştır.[519] Hicrî 144 yılında vefat etmiştir.[520] Bu tarih 143 veya 146 olarak da zikredilmiştir.[521] Yahyâ b. Sa'îd'in ismi *Sünen*'deki isnadlarda beşinci basamakta 9 defa fakat dördüncü ve üçüncü basamakta toplam 158 defa geçmektedir. Bütün bu isnadlar içerisinde sadece burada zikredilen ve üç defa tekrarlanan isnadda kendisinden sonra dağılım meydana gelmektedir. Üç defa tekrarlanan bu senedde Yahyâ b. Sa'îd'ten önce Eyyub →

[513] Ahmed b. Hanbel, *el-'İlel*, 2001, 2/95.
[514] en-Nedîm, *el-Fihrist*, 284; Hatîb el-Bağdâdî, *Kifâye*, 255; el-A'zamî, *Dirâsât*, 1980, 1/278.
[515] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 6/242.
[516] el-A'zamî, *Dirâsât*, 1980, 1/278.
[517] ez-Zehebî, *Siyer*, 1982, 5/468.
[518] Yakub b. Süfyân Ebû Yûsuf el-Fesevî, *Kitâbü'l-Ma'rife ve't-târîh*, thk. Ekrem Ziya el-Ömerî (Medîne: Mektebetü'd-Dâr, 1410), 1/649.
[519] Ebû Ubeyd el-Kasım b. Sellâm, *Kitâbü'l-Emvâl*, thk. Muhammed Halîl Herrâs (Beyrut: Dâru'l-Fikr, ts.), 484, 486.
[520] İbn Hacer el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, 1326, 11/223.
[521] Hayati Yılmaz, "Yahyâ b. Saîd el-Ensârî", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2013), 43/261.

Abdülhamîd → Süleymân b. Bilâl şeklinde râvi silsilesi bulunmaktadır. Dördüncü basamaktaki râvilerle ilgili tespitlerimize göre bu sened ile Süleymân'ın bir nüshası rivayet edilmekteydi ve üçüncü asırda Buhârî de bu nüshadan istifade etmişti. Dolayısıyla bu durumda Nesâî'nin de Süleymân'ın nüshasından faydalanma ihtimali büyüktür.

Sonuç olarak, Nesâî'nin bu râvilerin eserlerinden doğrudan yararlandığını söylemek zor olsa da, onların Nesâî'nin rivayet zincirlerinde önemli bir yere sahip oldukları açıktır.

3.5. Nesâî'nin *Sünen*'inde Altıncı Basamağında Bulunan Râviler

Burada konuyla ilgili incelenecek son basamak, altıncısıdır. *Sünen*'deki isnadların çoğu humâsî veya südâsî yani beş ya da altı basamaklı olup yedi ve daha fazla basamaklı olan isnadlar nispeten azdır. Bu çerçevede, önceki basamaklar için yapıldığı gibi altıncı basamakta da râvilerin sayısı, her râviye düşen ortalama rivayet sayısı, râvilerin cerh ve ta'dîl durumları, bulundukları bölgeler ve vefat tarihleri tespit edilecektir.

3.5.1. İsnadların Altıncı Basamağında Bulunan Râvilerin Sayısı

Sünen'deki isnadların dördüncü ve beşinci basamağında yer alan râviler incelendiğinde sahabeden sırasıyla 51 ve 238 kişi olduğu tespit edilmişti. Keza dördüncü basamaktaki sahâbîlerin 355, beşinci basamaktakilerin ise 2310 rivayeti olduğu belirlenmişti. Altıncı basamağa gelince, rubâ'î ve humâsî isnadlar artık bu sayıya dâhil edilmediği için altıncı ve sonraki basamaklarda rivayet sayısı *Sünen*'deki toplam rivayet sayısına göre azalmaya başlamaktadır. Buna göre dördüncü ve beşinci basmakta rivayet sayısı sırasıyla 6811 ve 6443 iken, altıncı basamakta 4218'dir. Râvi sayısı ise dördüncü ve beşinci basmakta sırasıyla 987 ve 1009 iken, altıncı basamakta 608 râviye inmektedir. Fakat dördüncü, beşinci ve altıncı basmakta bulunan râvilerin ortalama olarak her râviye düşen rivayet sayısı sırasıyla 6.90, 6.39 ve 6.94 olup birbirlerine çok yakındır. Yukarıdaki gibi daha önce esas aldığımız rivayet sayısı sınırına göre bu basamakta yüzden fazla tekrar eden râviler şunlardır:

Sıra	Râvinin İsmi	Rivayet Sayısı
1.	‘Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk	374
2.	Ebû Hüreyre ed-Devsî	369
3.	‘Abdullâh b. el-‘Abbâs el-Kureşî	301
4.	‘Abdullâh b. Ömer el-‘Adevî	268
5.	‘Abdullâh b. Mes‘ûd	110

Tablo 25: İsnadların Altıncı Basamağında 100’den Fazla Rivayeti Bulunan Râviler

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Nesâî’nin *Sünen*’inde altıncı basmakta bulunan ve yüzden fazla rivayeti olan râviler sadece 5 olup hepsi sahâbîdir. Süyûtî’nin (ö. 911/1505) müksirûn[522] için esas aldığı yedi sahâbiden dördü bu listede yer almaktadır. Müksirûn’dan olan diğer iki sahabi Câbir b. Abdillâh (ö. 78/697) ve Ebû Sa‘îd el-Hudrî (ö. 74/693-94), Abdullah b. Mes‘ûd’tan (ö. 32/652-53) hemen sonra altıncı ve yedinci sırada yer almakta ve sırasıyla bu basamakta o ikisinin 91 ve 86 rivayeti bulunmaktadır. Müksirûn’dan olan son sahâbî Enes b. Mâlik (ö. 93/711-12) beşinci basamakta çok geçmesi sebebiyle bu altıncı basamakta daha az geçmektedir.

3.5.2. İsnadların Altıncı Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta‘dîl Durumları

Sünen’de en çok südâsî senedler (2605 sened) bulunduğu için bu altıncı basamakta sahabe sayısı en fazladır. Bu basamakta 262 farklı sahabe geçmekte olup onların rivayetleri 3010’dur. Dolayısıyla bu basamakta sahâbîler, aynı basamaktaki toplam râvilerin %43.09’unu oluşturmaktadır. Öte yandan bu basamaktaki bütün rivayetlerin %71.36’sı da bu sahâbîlerden nakledilmektedir. Aşağıda, altıncı basamaktaki diğer râvilerin cerh ve ta‘dil durumlarına göre sınıflandırıldığı ve gruplandırıldığı bir tablo verilmiştir.

Sıra	**İbn Hacer’in Cerh-Ta‘dil Lafzı**	**Râvi Sayısı**	**Rivayet Sayısı**
2	Sika	123	354
3	Sika, sebt	20	154
4	Sika, fâdıl, sika âbid, sika fakîh, sika allâme, sika hucce, sika celîl, sika zâbit, sika imâm, sika hâfız, sika mutkin, sika	60	307

[522] Cemal Ağırman, “Müksirûn”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 2020), 31/532.

	me'mûn, tâbiî kebîr		
5	Sika, Muhadram	19	89
6	Fakîh, hâfız	1	20
	2. ve 3. Tabaka Toplam	**223**	**924**
7	Sika, Sebt rubbema dellese, yüdellis	3	7
8	Sika, Yüdellis, müdellis	2	3
9	Sika, Yursil	5	14
10	Sika, lehû evhâm, lehû garâib, lehû efrâd, rubbema vehime, yuhti	1	1
11	Sadûk	25	58
12	Lâ be'se bihî, Leyse bihî be's	2	6
	4. Tabaka Toplam	**38**	**89**
13	Sadûk yuhti, yehim, lehû evhâm, lehû ağlât, rubbemâ vehim, rubbemâ ahtae	2	2
14	Sadûk lehû efrâd, yuğrib	1	1
15	Sadûk yudellis, kesîru't-tedlîs, irsâl	3	6
16	Sadûk kesîru'l-hata	1	1
	5. Tabaka Toplam	**7**	**10**
17	Makbûl	58	83
18	Leyyin	1	4
	6. Tabaka Toplam	**59**	**87**
19	Mestûr	1	5
20	Mechûlü'l-hâl	3	4
	7. Tabaka Toplam	**4**	**9**
21	Zayıf	3	4
	8. Tabaka Toplam	**3**	**4**
22	Mechûl, Lâ yu'raf	3	4
	9. Tabaka Toplam	**3**	**4**

Tablo 26: İsnadların Altıncı Basamağında Bulunan Râvilerin Cerh Ta'dîl Durumları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Yukarıda beyan edildiği gibi bu basamakta sahâbeye ait rivayetler tüm rivayetlerin %71.36'sını oluşturduğu için tabiatıyla diğer cerh ve ta'dil gruplarına ait rivayetler daha

azdır. Diğer râviler arasında en fazla râvi ve rivayet, önceki basamaklarda olduğu gibi 2. ve 3. derecede tadil edilen râvilerden gelmiştir. Bu basamakta 2. ve 3. derecede tadil edilen râviler toplam râvilerin %36.68'ini oluşturmakta olup onların rivayetleri de altıncı basamaktaki bütün rivayetlerin %21.91'ine tekabül etmektedir. Bu yüzdelik önceki basamaklara göre ciddi bir şekilde azalmıştır. Nitekim ilgili yüzdelik beşinci basamakta 51.53, dördüncü basmakta 71.97 idi. Ne var ki altıncı basamakta sahâbenin artışı nedeniyle söz konusu azalma normal sayılmalıdır. Aynı sebeple 2. ve 3. dereceden sonraki (4.'den 9.'ya kadar) cerh-ta'dil tabakalarına ait rakamlar da azalmaktadır.

3.5.3. İsnadların Altıncı Basamağında Bulunan Râvilerin Bölgeleri

Bölgesel olarak altıncı basamaktaki râvilerin dağılımı aşağıdaki tabloya yansıtılmıştır. Burada her bir bölge için râvi sayısı ve bu sayının toplam içindeki yüzdeliği, ayrıca rivayet sayısı ve bu rivayetlerin toplam rivayetler içindeki yüzdelik nispeti verilmiştir.

Bölge	Râvi sayısı	Yüzdelik	Rivayet sayısı	Yüzdelik
Hicaz	344	%56.58	3310	%78.47
Irak	161	%26.48	613	%14.53
Şam	55	%9.05	142	%3.37
Mısır	17	%2.80	22	%0.52
Horasan	7	%1.15	28	%0.66
Yemen	1	%0.16	2	%0.05
Anadolu	0		0	
Tespit Edilemeyen	23	%3.78	101	%2.39

Tablo 27: Altıncı Basamakta Bulunan Râvilerin Bölgeleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Tabloda görüldüğü üzere Hicaz bölgesi râvilerinin rivayetleri beşinci basamakta %67.13 iken %11'den fazla artış göstererek bu altıncı basamakta %78.47'ye çıkmıştır. Bu artış, tarihî veriler ve hadislerin yayılması ile uyumlu olup, bazı iddiaların aksine[523] senedlerin genel olarak uydurma olmadığını göstermektedir. Öte yandan Irak bölgesine ait rivayetler önceki beşinci basamağa göre yaklaşık %11 azalmaktadır (25.56'dan

[523] Ahmet Yücel, *Oryantalistler ve Hadis* (İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2013), 48-51. Söz konusu iddia genelde iki şekilde tezahür etmektedir. Birincisi isnadın müşterek râvi tarafından uydurulmuş olması, diğeri ise isnadların kusurlarının sonradan giderilmeye çalışıldığı iddiasıdır.

14.53'e). Ancak diğer bölgelerdeki oranlar önceki beşinci basamağa yakındır. Aynı şekilde Anadolu bölgesi râvilerinin rivayetlerinin, önceki beşinci basamakta olduğu gibi bu basamakta hiç bulunmaması da tarihi gerçeklerle uyumludur. Nitekim Anadolu sınır bölgesi olması hasebiyle başlangıçta hadis ilim merkezi hüviyeti kazanamamış, böylece hadis rivayeti yoğunluğundan mahrum kalmıştır.[524] Ancak, daha sonraki dönemlerde Anadolu'da da hadis râvileri ve âlimleri ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu basamakta da bölgesi tespit edilemeyen râvilerin oranı beşinci basamaktakilere yakındır (beşinci 3.67; altıncı 3.78). Ancak söz konusu râvilerin rivayetlerinin oranı %1.47'den %2.39'a çıkmıştır.

3.5.4. İsnadların Altıncı Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri

Bu altıncı basamakta yer alan râviler, İbn Hacer'in tabaka sistemine göre, sahabe olan birinci tabakadan başlayarak büyük tebeu't-tâbiîn olan yedinci tabakaya kadar uzanmaktadır. Ancak, önceki beşinci basamaktaki gibi râvilerin çoğunluğu, sahabe olan birinci tabaka ile tâbiînin küçüklerini meydana getiren dördüncü tabakaya aittir. Vefat tarihlerine göre ise râvilerin dağılımı ve onların rivayetleri aşağıdaki gibidir.

[524] Hüseyin Akgün, *Hadis Rivayet Coğrafyası (Hicrî İlk 150 Yıl)* (İstanbul: İFAV Yayınları, 2019), 185.

Zaman dilimi	Râvi sayısı	Yüzdelik	Rivayet sayısı	Yüzdelik
4-30	23	%3.78	215	%5.10
31-40	34	%5.59	237	%5.62
41-50	28	%4.61	171	%4.05
51-60	36	%5.92	994	%23.57
61-70	60	%9.87	763	%18.09
71-80	44	%7.24	642	%15.22
81-90	44	%7.24	159	%3.77
91-100	72	%11.84	335	%7.94
101-110	42	%6.91	174	%4.13
111-120	29	%4.77	67	%1.59
121-130	15	%2.47	37	%0.88
131-140	11	%1.81	22	%0.52
141-157	9	%1.48	17	%0.40
Tespit edilemeyen	161	%26.48	385	%9.13

Tablo 28: İsnadların Altıncı Basamağında Bulunan Râvilerin Vefat Tarihleri Yönünden Dağılımı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Tabloda görüldüğü üzere altıncı basamaktaki râviler hicrî 4 ile 157 yılları arasında vefat etmişlerdir. Bu basamak için râvilerin vefat tarihleri ve rivayetlerinin yoğunluğu bakımından hicrî 31-100 zaman aralığı kabul edilebilir. Zira bu dönemde, tüm râvilerin %52,30'u vefat etmiş olup onların altıncı basmaktaki rivayetlerinin oranı da %78,26'dır.

3.5.5. Nesâî'nin *Sünen*'inde Altıncı Basamakta Bulunan Râvilerden İstifade Şekli

Kaynak araştırmasında bu basamağa kadar tekrarlanan ve bundan sonra dağılan hiçbir sened tespit edilememiştir. Dolayısıyla Nesâî için bu basamakta bulunan râviler doğrudan bir kaynak değil, dolaylı olarak kaynaktırlar. Bu normal bir durumdur, çünkü bu râviler Nesâî'nin hadis tahsilinden 150-200 yıl önce vefat etmişlerdir.

SONUÇ

Yirminci yüzyılın ikinci yarısından sonra hadis, tefsir ve tarih ile ilgili bilgilerin senedle verildiği kitapların kaynak araştırmaları yapılmaya başlanmıştır. Daha çok Almanya kökenli bu tür araştırmalar, ilk asırlarda tedavülde olan ancak günümüze ulaşmayan eserler konusunda çeşitli bulgular sunmaktadır. Bu tür çalışmalar, kaynakların tespiti ve değerlendirilmesi açısından önemli katkılar sağlamaktadır. Örneğin, Heribert Horst'un Taberi *Tefsir*'i üzerindeki çalışmaları, Taberi'nin kullandığı daha eski müelliflerin eserlerinin tespitini intaç etmiştir. Benzer şekilde, Fuad Sezgin'in Buhârî'nin kaynakları üzerine yaptığı araştırma, Buhârî'nin kendisinden önceki eserlerden nasıl yararlandığını göstermiştir. Kaynak araştırmaları, hadis, tefsir ve tarih alanındaki kaynakların tarihsel gelişimini anlamak ve kaybolmuş eserler hakkında bilgi edinmek açısından büyük önem taşımaktadır.

İmam Ebû Abdirrahman en-Nesâî, hicri 214 veya 215 yılında Horasan bölgesindeki Nesâ beldesinde doğmuş meşhur bir hadis âlimidir. Onun tam adının Ahmed b. Şu'ayb b. Alî b. Sînan b. Bahr b. Dînâr olduğu nakledilmektedir. Nesâî, genç yaşta hadis öğrenimine başlamış ve Kuteybe b. Sa'îd gibi büyük âlimlerden ilim almıştır. İlim yolculukları onu Horasan, Irak, Şam, Hicaz, Cezîre ve Mısır gibi birçok bölgeye götürmüştür. Mısır'da uzun yıllar yaşayan Nesâî, burada kadılık yapmış ve hadis ilmini yaymaya devam etmiştir. Nesâî, 303 yılında Filistin'de vefat etmiş ve büyük ihtimalle Beytü'l-Makdis'te defnedilmiştir.

Nesâî'nin eserleri arasında *el-Müctebâ* veya bilinen diğer adıyla es-*Sünenü's-Suğrâ*, es-*Sünenü'l-Kübrâ*, *Amelü'l-yevm ve'l-leyle* ve *Fedâilü'l-Kur'ân* gibi kayda değer kitaplar bulunmaktadır. Bu eserler, onun hadis ilmindeki derin bilgisini ve titizliğini ortaya koymaktadır. Onun eserlerini öne çıkaran özellik, söz konusu eserler ile hadisler arasındaki bağlantıdır. O, Kur'an-ı Kerim'i tefsir ederken, sahabenin faziletlerinden bahsederken, ibadetleri, gece ve gündüz amellerini ele alırken ve fıkhî meseleleri incelerken bunları her zaman hadisler üzerinden yapmıştır. Dolayısıyla o, her şeyden önce bir muhaddistir.

Eserleri arasında en meşhur olanı Kütüb-i sitte içerisinde sayılan *es-Sünenü's-Suğrâ*'dır. Bu isimlendirme, daha hacimli olan *es-Sünenü'l-Kübrâ* adlı eserinden ayırmak için kullanılmış ve Süyûtî (ö. 911/1505), Kettânî (ö. 1345/1927) ve Ömer Rızâ Kehhâle (ö. 1407/1987) gibi âlimler tarafından benimsenmiştir. Kitabın asıl ismi bazı kaynaklarda

el-Müctenâ olarak geçse de, daha çok *el-Müctebâ* olarak bilinmektedir. Nitekim bu isim, *Sünen*'in bazı bâblarının isimlerinde de geçmektedir. Ayrıca Ebû Ali el-Gassânî (ö. 498/1105), İbnü'l-Esîr (ö. 606/1210) ve Zehebî (ö. 748/1348) gibi âlimler de kitabın adını *el-Müctebâ* olarak zikretmişlerdir. Yine günümüze ulaşan yazma nüshaların çoğunda da bu isim kullanılmaktadır.

es-Sünenü's-Suğrâ, sadece sahih hadisleri içermemekte, illeti beyan edilen bazı hadisleri ve hatta Nesâî'nin kendisinin münker olarak nitelendirdiği çok az sayıda hadisleri de muhtevidir. Bu nedenle, Nesâî'nin *el-Müctebâ*'yı kaleme alırken sadece sahih hadisleri seçmek gibi bir amacının olmadığı, daha çok *es-Sünenü'l-Kübra* adlı eseri özetlemek maksadı güttüğü anlaşılmaktadır. Örneğin, *es-Sünenü'l-Kübra*'da bulunan "Sıyâm" bölümünün ilk yarısındaki sahih ve illetli hadisler *el-Müctebâ*'da da yer almakta, ancak ikinci yarısındaki hadisler *es-Sünenü's-Suğrâ*'da bulunmamaktadır. Ayrıca *es-Sünenü'l-Kübrâ*'da yer almayan, ancak *el-Müctebâ*'da bulunan "el-Îmân ve şerâi'uhû" adlı bir bölüm da mevcuttur. Her ne kadar İşbîlî, bu ana bölümün *es-Sünenü'l-Kübrâ*'da yer aldığını belirtse de, günümüze ulaşan yazma nüshalarında bu ana bölüm bulunmamaktadır. Bu nedenle, *el-Müctebâ*'yı tamamen *es-Sünenü'l-Kübrâ*'nın özeti olarak kabul etmek doğru değildir. Dolayısıyla büyük ölçüde ona dayanan ancak bazı ilavelerle kısmen farklı bir kitap olduğu söylenebilir.

Nesâî'nin *Sünen*'inde yer alan rivayetler 6814 senede dayanmaktadır ve bu senedler 321 farklı hocadan alınmıştır. Ortalama olarak her bir hocadan yaklaşık 21 rivayet nakledilmiştir. Ancak tüm rivayetlerin %48.78'i yani yarısına yakın olan kısmı sadece 15 hocadan gelmektedir. Bu hocalar arasında Kuteybe b. Sa'îd es-Sekafî, İshâk b. Râhûye el-Mervezî ve Amr b. Ali el-Fellâs gibi isimler yer almaktadır. Özellikle Kuteybe b. Sa'îd es-Sekafî'den 722 hadis rivayet edilmiştir ki bu, Nesâî'nin eserindeki Kuteybe'nin önemini göstermektedir. Nesâî'nin *Sünen*'de 50 ve 50'den fazla rivayet naklettiği hocaları 31 olup onlardan naklettiği toplam rivayet 4355'tir. Dolayısıyla bütün hocaları arasında sadece %10'u rivayetlerin %64'ünü nakletmektedir. Nesâî, kalan 2459 rivayeti ise diğer 290 hocasından nakletmektedir ve bunların az bir kısmı muallak olarak verilmiştir.

Hocalarının güvenilirlik durumu incelendiğinde, Nesâî tarafından yüksek derecede ta'dîl lafızlarıyla değerlendirilen 153 hocasından 4873 rivayet (toplamın %72'si) alınmıştır. Bu durum, eserin güvenilirliğini artırmaktadır. Geri kalan rivayetlerin büyük

bir kısmı da yine güvenilir olarak nitelendirilen hocalardan alınmıştır. Nesâî *Sünen*'inde hadis naklettiği kendi hocaları hakkında sadece iki kişi için leyse bi kavî ve suveylih şeklinde diğer lafızlara göre daha düşük bir değerlendirme tabiri kullanmış olup 23 hocası hakkında ise herhangi bir değerlendirmede bulunmamıştır. İbn Hacer, Nesâî'nin yukarıda da sayısı verilen 321 hocasının 181'i için yüksek dereceli tevsik ifadeleri kullanmıştır. Bu 181 hocanın naklettiği 5792 rivayet, *Sünen*'in toplam rivayetlerinin sayısının %85.6'sına tekabül etmektedir.

Sünen'ine baktığımızda Nesâî, genel olarak kendisi ile hocaları arasındaki ittisale işaret eden edâ sîgaları kullanmaktadır. Buna göre o, tüm rivayetlerin %95'inde ihbâr eda sîgasını kullanmıştır. İhbar sîgaları içerisinde de çoğul olarak %93 "ahberanâ" ve tekil olarak %7 "ahberanî" kullanılmıştır. Tahdîs sîgalarına ise sadece 40 rivayette rastlanılmış olup bu, kitabın bütün rivayetlerinin %0.6'sına tekabül etmektedir. Bu 40 rivayet arasında çoğul edâ sîgası "haddesenâ" %93, tekil edâ sîgası "haddesenî" ise %7 kullanılmıştır. Bunların yanında 95 defa "enbeenâ" edâ sîgası kullanılmış olup bu tüm rivayetlerin %1.5'ini oluşturmaktadır. Ancak tespitlerimize göre *Sünen* neşirlerinin sadece bir baskısında geçen "enbeenâ" edâ sîgası, bir nüshanın özelliği olarak değerlendirilebilir. Nesâî kitabında Buhârî'nin yaptığı şekilde kendi hocalarından naklederken "ahberanâ" veya "haddesenâ" ile belli bir tahammül metoduna işaret etmemiştir. Bu durum Nesâî'nin genel olarak isnadda kullanılan diğer edâ sîgalarına ihtimam göstermediği anlamına gelmez. Nesâî'nin isnadda bulunan diğer edâ sîgalarının farklılıklarını olduğu gibi nakletme hususundaki bu tavrı Müslim'in *Sahîh*'inde yaptığı uygulamaya benzemektedir.

Nesâî'nin en çok rivayette bulunduğu 15 hocası ile ilgili araştırmamızın neticesinde onlardan sekiz muhaddisin (Kuteybe b. Sa'îd, İshâk b. Râhûye, 'Amr b. 'Ali, Muhammed b. el-Müsennâ, Muhammed b. Beşşâr, Ali b. Hucr, Ya'kûb b. İbrâhîm ve Ubeydullâh b. Sa'îd) bir tür eser sahibi olduğu tespit edilmiştir. Onların bir eser sahibi olmaları ve isnadlardaki dağılımdan hareketle, Nesâî'nin mezkûr hocalarının eserlerinden, cüzlerinden veya notlarından yararlandığı anlaşılmaktadır. Nesâî'nin en çok rivayette bulunduğu hocalardan dördü (Süveyd b. Nasr, el-Hâris b. Miskîn, Muhammed b. Seleme ve Muhammed b. Mansûr) ise kaynaklarda bunlarla ilgili yer alan farklı bilgilerin olması ve onlardan sonra isnadlarında bir dağılım olmaması nedeniyle sadece râvi olarak değerlendirilmektedir. Bu hocalar vasıtasıyla Nesâî'nin,

hocalarının hocalarına ait eserlerden rivayet hakkına sahip olduğu ve *Sünen*'ini kaleme alırken bu eski kitaplardan faydalandığı ileri sürülebilir. Kalan üç hoca (Muhammed b. 'Abdila'lâ, İsmâ'îl b. Mes'ûd ve Ahmed b. Süleymân) hakkında kaynaklarda eser sahibi olduklarına dair doğrudan bilgi bulunmamakla birlikte, isnadlarındaki dağılımlara göre onların da bir tür esere sahip oldukları varsayılabilir. Böylece, *Sünen*'in rivayetlerinin yarısını oluşturan bu numuneden hareketle, Nesâî'nin tüm rivayetlerinin büyük bir kısmının hocalarının eserlerinden veya ders esnasında aldığı notlarından faydalandığı anlaşılmaktadır. Daha küçük bir kısmında ise hocalarından rivayet hakkını aldığı daha eski kaynaklardan faydalandığı söylenebilir.

İsnadların dağılımından ve değişik yan bilgilerden hareketle Nesâî'nin Süfyân b. Uyeyne (ö. 198/814), Abdullâh b. Vehb (ö. 197/813), Cerîr b. Abdilhamîd (ö.188/804) Abdullâh b. el-Mübârek (ö. 181/797) ve Mâlik b. Enes'in (ö. 179/795) kitaplarını kendi hocalarından rivayet hakkını alarak kullanmış olduğu ileri sürülebilir. Ayrıca yukarıdaki gibi çok fazla olmasa da Nesâî, Yahyâ b. Hamza (ö. 183/799), Hammâd b. Zeyd (ö. 179/795), el-Leys b. Sa'd (ö. 175/791), Süleymân b. Bilâl el-Kureşî (ö. 172/788), İbrâhîm b. Tahmân (ö. 168/784-785) ve el-Hüseyin b. Vâkıd (ö. 159/776) gibi hicrî ikinci asrın yarısından sonra vefat eden eser veya nüsha sahibinden yine hocaları vasıtasıyla rivayet hakkını alarak faydalanmıştır. Tespitlerimize göre Nesâî'nin birkaç rivayetiyle bile olsa istifade edebildiği en eski nüshalar, el-Husayn b. Abdirrahmân (ö. 136/753-54) ve Muhammed b. Ali el-Bakır'in (ö. 114/733) nüshalarıdır.

Nesâî'nin *Sünen*'inde isnadların basamakları arasındaki mukayeseler neticesinde, râvilerin sayısı ile onlara düşen ortalama rivayet sayısının değiştiğini gözlemledik. Buna göre birinci basamak olan Nesâî'nin hocalarının sayısı az iken senedin Hz. Peygamber'e doğru baş kısmına gidildiğinde râvi sayısının artması dikkat çekmektedir. Buna bağlı olarak da her râviye düşen ortalama rivayet sayısı birinci basamakta yaklaşık 21 iken sonraki basamaklarda sırasıyla 14 ve 10, dördüncü, beşinci ve altıncı basamakta ise 6 rivayete düşmektedir. Ayrıca *Sünen*'deki isnadların farklı basamaklarında bulunan râvilerin çoğunun vefatına göre her basamak için bir süre belirledik. Buna göre 1. basamak 231-260, 2. basamak 181-220, 3. basamak 121-180, 4. basamak 91-150, 5. basamak 51-120 ve 6. basamak 31-100 zaman aralığı kabul edilmiştir.

Bunun yanı sıra isnadların farklı basamaklarında bulunan râvilerin cerh ta'dîl durumları incelendikten sonra genel olarak şunlar ortaya çıkmıştır. Farklı basamaklarda rivayet ve

râvi sayısı değişik olduğu için cerh ta‘dil durumlarını daha doğru bir şekilde kıyaslayabilmek maksadıyla sayılar değil oranlar zikredilecektir. *Sünen*’de sülâsi isnad olmadığı için üçüncü basamağa kadar sahâbe yoktur. Dördüncü, beşinci ve altıncı basamakta sahâbenin oranı sırasıyla %5, %24 ve %43 olmaktadır. Fakat onların rivayetleri toplam rivayetlerine göre yine aynı basamaklarda sırasıyla %5, %36 ve %71’dir. Sonraki yedinci, sekizinci, dokuzuncu ve onuncu basamak daha çok sahâbeden oluştuğu için ayrı olarak incelenmedi. İbn Hacer tarafından 2. ve 3. derece ile tadil edilen râvilerin oranları birinci basamaktan altıncı basamağa kadar şu şekildedir: %56, %55, %53, %58, %48, %37. Onların rivayetlerinin oranları da sırasıyla %85, %83, %78, %72, %52, %22’dir. Dördüncü basamaktan sonraki düşüş senedde sahabenin gelmesiyle açıklanabilir. Fakat birinci ile üçüncü basamak arasındaki düşüş Nesâî’nin hocaları arasında daha seçici davrandığını göstermektedir, ancak sonraki râvileri seçme imkânı olmadığı için onların bir kısmının ta‘dîl dereceleri düşmektedir. Diğer taraftan birinci basamakta cerh edilen bir râvi hiç yokken ikinci basamaktan dördüncü basamağa kadar cerh durumu biraz artmaktadır. Dördüncü ve beşinci basamakta ise artış olmayıp aynı seviyeyi koruduğu mülahaza edilmektedir. Altıncı basamakta cerh, tekrar önceki basamaklara göre azalmaktadır. Bununla beraber râvilerin bütünü dikkate alındığında cerh edilen râvilerin yüzdesi çok düşüktür. Buna göre en fazla cerh edilen râvi dördüncü ve beşinci basamakta bulunmakta olup tüm râvilerin %2.63 ve %2.87’sine tekabül etmektedir.

Râviler ile ilgili diğer bir tespit de kadın râviler hakkındadır. İsnadın birinci, ikinci ve üçüncü basamağında hiçbir kadın râvi bulunmamaktadır. Dördüncü basamaktan onuncu basamağa kadar ise kadın râvilerin sayısı sırasıyla şöyledir: 20, 35, 43, 18, 8, 4, 2. Kadın râvilerin toplam râvilere göre oranı ise dördüncü basamaktan onuncu basamağa kadar şu şekildedir: %2, %3, %7, %7, %11, %18, %50.

Râvilerin bölgeleri hakkında basamaklar arasında şu hususlar tespit edilmiştir. Hicaz bölgesinin râvileri ve onların rivayetleri birinci basamakta çok az iken sonraki basamaklarda giderek artmaktadır. Buna mukabil Horasan bölgesinin râvileri birinci basamakta diğer basamaklara göre en fazla iken sonraki basamaklarda mezkûr bölgenin râvileri azalmaktadır. Irak bölgesinin râvileri birinci basamaktan üçüncü basamağa kadar artmakta sonraki basamaklarda onların oranları düşmektedir. Şam, Anadolu ve Mısır bölgesinin râvileri birinci basamaktan sonraki basamaklara doğru azalmaktadır.

Basamaklar arasında zikredilen bu değişim, tarihî veriler ve hadislerin yayılması ile uyumlu olup, bazı iddiaların aksine senedlerin genel olarak uydurma olmadığını göstermektedir.

Gelecekte yapılacak benzer çalışmaların bu metodolojik çerçeveyi kullanarak daha geniş kapsamlı analizler yapması, hadis ilimleri alanına önemli katkılar sağlayacaktır. Dijital beşeri bilimler araçlarının kullanımı, daha geniş veri setlerinin analiz edilmesine imkân tanıyarak, hadis ilmindeki diğer kaynakların da benzer şekilde incelenmesine katkıda bulunabilir. Bu, hadis ilmi çalışmalarında modern araştırma yöntemlerinin kullanılmasını teşvik edecektir.

KAYNAKÇA

Aba, Veli. "Nesâî'nin (ö. 303/915) Şiîlikle İthamı". *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 18/1 (2018), 167-191.

Abdullah b. el-Mübârek. *ez-Zühd ve'r-rakâik*. thk. Habîburrahmân el-A'zamî. Beyrut: Dâru'l-Kutubi'l-'ilmiyye, 2. Basım, 2004.

Abdullah b. el-Mübârek. *Kitâbü'l-Cihâd*. thk. Nezîh Hammâd. Dâru'l-Matbû'âti'l-hadîse, ts.

Abdülmün'im, Şâkir Mahmûd. *İbn Hacer el-'Askalânî - musannefâtuhû ve dirâsetün fî menhecihî ve mevâridihî fî kitâbihi'l-İsâbe*. Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 1997.

Ağırman, Cemal. "Müksirûn". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 31/532-533. Ankara: TDV Yayınları, 2020.

Ahatlı, Erdinç. "Tahdîs". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 39/391-392. İstanbul: TDV Yayınları, 2010.

Ahatlı, Erdinç. "Yahyâ b. Saîd el-Kattân". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 43/262. İstanbul: TDV Yayınları, 2013.

Ahatlı, Erdinç - Murad, Selvi Raif. "Ebû Dâvud, Tirmizî ve Nesâî: Üç Sünen Kitabının Birbirlerine Üstünlüğü ile İlgili İddialar ve Rivayet Kaynakları Açısından Bir Değerlendirme". *Kocaeli İlahiyat Dergisi* 7/1 (Haziran 2023), 31-50.

Ahatlı, Erdinç - Murad, Selvi Raif. "Kitâbe/Mükâtebe Metodunun Tarihçesi ve Kavramsallaşma Süreci". *Tasavvur - Tekirdağ İlahiyat Dergisi* 8/2 (Aralık 2022), 1577-1613. https://doi.org/10.47424/tasavvur.1178973

Ahmed b. Hanbel, Ebu Abdillah. *Kitâbü'l-'İlel ve ma'rifeti'r-ricâl*. thk. Vasiyyullah b. Muhammed Abbâs. 4 Cilt. Riyad: Dâru'l-Hânî, 2. Basım, 2001.

Ahmed b. Hanbel, Ebu Abdillah. *el-Müsned*. thk. Şu'ayb el-Arnaût, vd. 50 Cilt. Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 2001.

Akgün, Hüseyin. *Hadis Rivayet Coğrafyası (Hicrî İlk 150 Yıl)*. İstanbul: İFAV Yayınları, 2019.

Akyüz, Ali. "Abdürrezzâk es-San'ânî". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 1/298-299. İstanbul: TDV Yayınları, 1988.

Albayrak, Ali. *Buhârî'nin Kaynakları ve Fuad Sezgin*. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2020.

Ali, Cevâd. "Mevâridu Târîhi'l-Mes'ûdî". *Mecelletü Sümer* 20/1-2 (1964), 1-48.

Ali, Cevâd. "Mevâridü Târîhi't-Taberî". *Mecelletü Mecma'u'l-'ilmi'l-Irâkî* 8 (1961), 425-436.

Alpkıray, Abdulcelil. "Orta Asya Muhaddislerinden Belh'li Kuteybe b. Saîd ve Hadis İlmine Katkıları". 192-202. Karabük: Karabük Üniversitesi Yayınları, 2021.

Âşıkkutlu, Emin. "Tabaka Kavramı ve Muhaddislerin Tabaka Anlayışı". *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 32 (2007), 5-18.

Aydınlı, Abdullah. *Hadis Istılahları Sözlüğü*. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 8. Basım, 2015.

Aydınlı, Abdullah. "İbn Râhûye". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 20/241. İstanbul: TDV Yayınları, 1999.

A'zamî, Muhammed Mustafa. *Dirâsât fi'l-hadîsi'n-Nebevî ve târîhu tedvînih*. 2 Cilt. Dimeşk-Beyrut: el-Mektebü'l-İslâmî, 1980.

Bekr b. Abdillâh Ebû Zeyd. *Ma'rifetü'n-nüsah ve's-suhufi'l-hadîsiyye*. Riyad: Dâru'r-Râye, 1412.

Bozkurt, Nahide. "Me'mûn". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 29/101-104. Ankara: TDV Yayınları, 2004.

Buhârî, Ebû Abdillah Muhammed b. İsmâ'îl. *el-Câmi'u's-sahîh*. 9 Cilt. Beyrut: Dâr Tavku'n-Necât, 1422.

Buhârî, Ebû Abdillah Muhammed b. İsmâ'îl. *et-Târîhu'l-kebîr*. 9 Cilt. Hindistan: Dâiratu'l-Ma'ârifi'l-Osmâniyye, ts.

Buhârî, Ebû Abdillah Muhammed b. İsmâ'îl. *Kitâbü'l-Edebi'l-müfred*. thk. Muhammed Fuâd Abdulbâkî. Beyrut: Dâru'l-Beşâiri'l-İslâmiyye, 1989.

Buhârî, Ebû Abdillah Muhammed b. İsmâ'îl. *Sahîhu'l-Buhârî (el-Câmi'u's-sahîh)*. Dimeşk-Beyrut: Dâru İbn Kesîr, 2002.

Cevherî, Muhammed b. el-Hasen et-Temîmî. *Nevâdiru'l-fukahâ*. thk. Muhammed Fadl 'Abdül'azîz el-Murâd. Dımaşk-Beyrut: Dâru'l-Kalem, 1993.

Cirit, Hasan. "Hicrî II. Asır Muhaddis ve Fakihlerinden Leys b. Sa'd, İlmi Kişiliği ve Eserleri". *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 18 (2000), 183-201.

Çetin, Leyla. *Dizilişi Açısından Nesâî'nin Sünen'inde İhtilaflı Rivayetler ve Müslim'in Sahîh'i ile Karşılaştırılması*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, 2019.

Çetin, Osman. "Horasan". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 18/234-241. İstanbul: TDV Yayınları, 1998.

Da'cânî, Talâl Saûd ed-. *Mevâridü İbni 'Asâkir fî Târîhi Dımaşk*. Medîne: el-Câmi'atü'l-İslâmiyye, 2004.

Dârekutnî, Ebu'l-Hasen Alî b. Ömer ed-. *el-'İlelü'l-vâride fi'l-ehâdîsi'n-nebeviyye*. thk. Mahfûzurrahmân Zeynullah es-Selefî. 11 Cilt. Riyad: Dâru Taybe, 1985.

Dârekutnî, Ebu'l-Hasen Alî b. Ömer ed-. *Sünenü'd-Dârekutnî*. thk. Şu'ayb el-Arnaût, vd. 6 Cilt. Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 2004.

Dinçoğlu, Mehmet. *Ebû Dâvud'un Sünen Adlı Eseri, Kaynakları ve Tasnif Metodu*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2008.

Dinçoğlu, Mehmet. *Ebû Dâvud'un Sünen'i (Kaynakları ve Tasnif Metodu)*. Ankara: TDV Yayınları, 2012.

Dönmez, Mustafa. *İmam Nesâî ve Cerh-Ta'dil Metodu*. Bursa: Bursa Uludağ Üniversitesi Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, 1998.

Ebû Abdillâh es-Sâlihî, Muhammed b. Ahmed ed-Dımaşkî. *Tabakâtü ulemâi'l-hadîs*. thk. Ekrem el-Bûşî, İbrâhîm ez-Zeybek. 4 Cilt. Beyrut: Muessesetü'r-Risâle, 1417.

Ebû Avâne, Ya'kûb b. İshâk el-İsferâyînî. *Müsnedü Ebî Avâne*. thk. Eymen b. Ârif ed-Dımaşkî. 5 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 1419.

Ebû Dâvud, Süleyman b. Eş'as es-Sicistânî. *Sünenü Ebî Dâvud*. thk. Şu'ayb el-Arnaût, Muhammed Kâmil Karabolelli. Beyrut: Dâru'r-Risâle, 2009.

Ebû Halîl, Şevkî. *Atlasü'l-hadîsi'n-nebevî*. Dimeşk: Dâru'l-Fikr, 4. Basım, 2005.

Ebû Ubeyd, el-Kasım b. Sellâm. *Kitâbü'l-Emvâl*. thk. Muhammed Halîl Herrâs. Beyrut: Dâru'l-Fikr, ts.

Ebû Ya'lâ, Ahmed b. Ali el-Mevsılî. *Müsnedü Ebî Ya'lâ*. thk. Hüseyin Selîm Esed. 13 Cilt. Dımaşk: Dâru'l-Me'mûn, 2. Basım, 1989.

Ebu'ş-Şeyh el-İsfahânî, Abdullah b. Muhammed. *Tabakâtü'l-mühaddisîn bi İsbahân ve'l-vâridîne aleyhâ-Târîhu İsbahân*. thk. Abdülgafûr Abdülhak Hüseyin el-Belûşî. 4 Cilt. Beyrut: Muessesetü'r-Risâle, 2. Basım, 1412.

Erdoğan, Mehmet. "Hâris b. Miskîn". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 16/199. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.

Fayda, Mustafa. "Cevâd Ali". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 7/429-430. İstanbul: TDV Yayınları, 1993.

Fesevî, Yakub b. Süfyân Ebû Yûsuf. *Kitâbü'l-Ma'rife ve't-târîh*. thk. Ekrem Ziya el-Ömerî. 3 Cilt. Medîne: Mektebetü'd-Dâr, 1410.

Firyâbî, Ebû Bekr Ca'fer b. Muhammed. *Kitâbü'l-Kader*. thk. Abdullah b. Hamed el-Mansûr. Riyad: Advâü's-selef, 1418.

Genç, Samet. *Hicrî İlk Üç Asırda Rivâyet Lafızlarının Kullanımı*. Bursa: Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2022.

Gökçe, Aziz. *Sünen-i Tirmizî'nin Kaynakları - Tespit ve Değerlendirme*. Sakarya: Sakarya Üniverstitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2022.

Hâkim en-Nîsâbûrî, Ebû Abdillah Muhammed. *Ma'rifetü ulûmi'l-hadîs*. thk. Ahmed b. Fâris es-Sellûm. Beyrut: Dâru İbn Hazm, 2003.

Halef, Necm Abdurrahman. *Mevâridu'l-İmâmi'l-Beyhakî fî kitâbihi's-Süneni'l-Kübrâ*. Riyad: Mektebetu'r-Ruşd, 1990.

Hammâde, Fârûk. "Mukaddime". *Amelü'l-yevm ve'l-leyle*. Müessesetü'r-Risâle, ts.

Hatîb el-Bağdâdî, Ebû Bekir Ahmed b. Ali. *el-Câmi' li ahlâkı'r-râvî ve âdâbi's-sâmi'*. thk. Mahmûd et-Tahhân. 2 Cilt. Riyad: Mektebetü'l-Ma'ârif, 1983.

Hatîb el-Bağdâdî, Ebû Bekir Ahmed b. Ali. *el-Kifâye fî ilmi'r-rivâye*. thk. Ebû Abdillah es-Sevrakî, İbrahim Hamdi el-Medenî. Medîne: el-Mektebetü'l-İlmiyye, ts.

Hatîb el-Bağdâdî, Ebû Bekir Ahmed b. Ali. *Târîhu medîneti's-selâm (Târîhu Bağdâd)*. thk. Beşşâr Avvâd Ma'rûf. 17 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Garbi'l-İslâmî, 2001.

Hatiboğlu, İbrahim. "Şu'be b. Haccâc". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 39/224-226. İstanbul: TDV Yayınları, 2010.

Horst, Heribert. "Taberî'nin Kur'an Tefsiri'ndeki Rivayetler". çev. Sabri Çap. *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi* 16/1 (2016), 309-328.

İbn Abdilber, Yûsuf b. Abdillah en-Nemerî. *et-Tekassî limâ fî'l-Muvatta min hadîsi'n-Nebî*. thk. Feysal Yûsuf Ahmed el-Ali. Kuveyt: Vizâratu'l-evkâf ve'ş-şu'ûni'l-İslâmiyye, 1433.

İbn Adî, Ebû Ahmed Abdullah el-Cürcânî. *el-Kâmil fî du'fâ'i'r-ricâl*. thk. Âdil Ahmed Abdülmevcûd, Alî Muhammed Mü'avvad. 9 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, ts.

İbn Asâkir, Ebu'l-Kâsım Alî b. el-Hasen. *Târîhu Medîneti Dımaşk*. thk. Ömer b. Garâme el-'Amravî. 80 Cilt. Dâru'l-Fikr, 1415.

İbn Ebî Âsım, Ebû Bekr Ahmed b. Amr. *el-Âhâd ve'l-mesânî*. thk. Bâsim Faysal Ahmed el-Cevâbire. 6 Cilt. Riyad: Dâru'r-Râye, 1411.

İbn Ebî Hâtim er-Râzî, Abdurrahmân b. Muhammed. *el-Cerh ve't-ta'dîl*. 9 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1953.

İbn Hacer el-Askalânî. *Takrîbu't-Tehzîb*. thk. Muhammed Avvâme. Haleb: Dâru'r-Raşîd, 3. Basım, 1991.

İbn Hacer el-Askalânî, Ahmed b. Ali. *el-Mu'cemü'l-müfehres*. thk. Muhammed Şekûr el-Meyâdînî. Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 1998.

İbn Hacer el-Askalânî, Ahmed b. Ali. *Fethu'l-bârî şerhu Sahîhi'l-Buhârî*. 13 Cilt. el-Mektebetu's-selefiyye, ts.

İbn Hacer el-Askalânî, Ahmed b. Ali. *Tehzîbü't-Tehzîb*. 12 Cilt. Hindistan: Matba'atu Dâirati'l-Me'ârifi'n-Nizâmiyye, 1326.

İbn Hallikân, Ebü'l-Abbâs Şemsüddîn Ahmed b. Muhammed. *Vefeyâtü'l-a'yân ve enbâü ebnâi'z-zamân*. thk. İhsan Abbas. 7 Cilt. Beyrut: Dâr Sâdir, 1900.

İbn Hibbân, Ebû Hâtim Muhammed el-Büstî. *Kitâbü'l-mecrûhîn mine'l-muhaddisîn*. thk. Hamdi Abdülmecîd es-Selefî. 2 Cilt. Riyad: Dâru's-Samî'î, 2000.

İbn Hibbân, Ebû Hâtim Muhammed el-Büstî. *Kitâbü's-sikât*. 9 Cilt. Hindistan: Dâiratu'l-Ma'ârifi'l-Osmâniyye, 1973.

İbn Huzeyme, Muhammed b. İshâk. *es-Sahîh*. thk. Muhammed Mustafa el-A'zamî. 2 Cilt. Beyrut: el-Mektebü'l-İslâmî, 3. Basım, 2003.

İbn Kesîr, İsmail b. Ömer Ebu'l-Fidâ. *el-Bidâye ve'n-nihâye*. thk. Ali Şîri. 14 Cilt. Beyrut: Dâru İhyâi't-Turâsi'l-Arabî, 1988.

İbn Nukta el-Bağdâdî, Muhammed b. Abdülganî. *et-Takyîd li ma'rifeti ruvâti's-Süneni ve'l-Mesânîd*. 2 Cilt. Hindistan: Dâiratü'l-Ma'ârifi'l-Osmâniyye, 1983.

İbn Receb, Zeynuddîn Abdurrahmân b. Ahmed el-Hanbelî. *Fethu'l-bârî şerhu Sahîhi'l-Buhârî*. 9 Cilt. el-Mektebetü'l-Gurabâ, 1996.

İbn Sa'd, Ebû Abdillah Muhammed. *et-Tabakâtü'l-kübrâ*. thk. Muhammed Abdulkâdir Atâ. 8 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1990.

İbn Vehb, Ebû Muhammed Abdullâh. *el-Câmi'*. thk. Mustafa Hasen Hüseyin Muhammed Ebü'l-Hayr. 2 Cilt. Demmam: Dâr İbnu'l-Cevzî, 1416.

İbn Vehb, Ebû Muhammed Abdullâh. *Muvatta Abdillâh b. Vehb*. thk. Hişâm b. İsmâ'îl es-Sînî. Demmam: Dâr İbnu'l-Cevzî, 2. Basım, 1420.

İbn Yûnus es-Sadefî, Ebû Sa'îd Abdurrahmân b. Ahmed. *et-Târîh*. 2 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Kutubi'l-'İlmiyye, 1421.

İbnu's-Salâh, Takiyyuddîn Osman b. Abdirrahman. *Ulûmu'l-hadîs - Mukaddimetü İbni's-Salâh*. thk. Nûreddîn 'Itr. Dımaşk-Beyrut: Dâru'l-Fikr, 1986.

İbnü'l-Esîr el-Cezerî, Mübârek b. Muhammed. *Câmiu'l-usûl fî ehâdîsi'r-resûl*. thk. Abdülkâdir el-Arnaût. 12 Cilt. Mektebetü'l-Halvânî, 1389.

İbnü'l-Cevzî, Ebü'l-Ferec Abdurrahmân b. Alî. *el-Muntezam fî târîhi'l-ümemi ve'l-mulûk*. thk. Muhammed Abdulkâdir Atâ, Mustafa Abdulkâdir Atâ. 19 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Kutubi'l-'İlmiyye, 1992.

İbnü'l-Cezerî, Ebü'l-Hayr Şemsüddin. *Gâyetü'n-nihâye fî tabakâti'l-kurrâ*. 3 Cilt. Kahire: Mektebetü İbn Teymiyye, 1351.

İbnü'l-Kâbisî, Ebü'l-Hasan Ali b. Muhammed. *el-Muvatta bi rivâyeti Ebî Abdillâh Abdurrahmân b. el-Kasım el-'Utekî*. thk. Muhammed b. Alevî el-Mâlikî. Beyrut: Dâru'l-Kutubi'l-'ilmiyye, 2010.

İbnü't-Tahhân, Yahyâ b. Alî. *Târîhu ulemâi ehli Mısır*. thk. Mahmûd b. Muhammed el-Haddâd. Riyad: Dâru'l-'Âsime, 1408.

İclî, Ebü'l-Hasen Ahmed b. Abdillâh. *Maʿrifetü's-sikât min ricâli ehli'l-ʿilm ve'l-hadîs ve mine'd-duʿafâʾ ve zikru mezâhibihim ve ahbârihim*. thk. Abdülalîm Abdülazîm el-Bestevî. 2 Cilt. Medîne: Mektebetü'd-Dâr, 1405.

İshâk b. Râhûye. *Müsnedü İshâk b. Râhûye*. thk. Abdülgafûr Abdülhak Hüseyin el-Belûşî. 5 Cilt. Medîne: Mektebetü'l-Îmân, 1991.

İsmail b. Ca'fer. *Hadîsü Alî b. Hucr es-Sa'dî an İsmail b. Ca'fer el-Medenî*. thk. Ömer b. Refûd b. Rafîd es-Süfyânî. Riyad: Mektebetü'r-Rüşd, 1998.

İstahrî, Ebû İshâk İbrahim b. Muhammed. *el-Mesâlik ve'l-memâlik*. Kahire: el-Hey'etü'l-'âmme li kusûri's-sekâfe, ts.

İsyûbî, Muhammed b. Alî b. Âdem el-Vellevî. *Zehîratü'l-'ukba fî şerhi'l-Müctebâ*. 42 Cilt. Riyad: Dâru'l-Mi'râci'd-devliyye, 1996.

İşbîlî, İbn Hayr. *Fehrese*. thk. Beşşâr Avvâd Ma'rûf, Mahmûd Beşşâr Avvâd. Tunus: Dâru'l-Garbi'l-İslâmî, 2009.

Kâdî İyâd, Ebu'l-Fadl İyâd b. Mûsa es-Sebtî. *el-İlmâ' ilâ ma'rifeti usûli'r-rivâye ve takyîdi's-semâ'*. thk. Ahmed Sakr. Kahire: Dâru't-Turâs, 1970.

Kâdî İyâd, Ebü'l-Fadl İyâd b. Mûsa es-Sebtî. *Tertîbu'l-medârik ve takrîbu'l-mesâlik li ma'rifeti a'lâmi mezhebi Mâlik*. thk. Abdulkâdir es-Sahrâvî, vd. 8 Cilt. Fas: Vizâratü'l-Evkâf ve'ş-Şu'ûni'l-İslâmiyye, 2. Basım, 1983.

Kandemir, M. Yaşar. "el-Câmu's-sahîh". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 7/114-123. İstanbul: TDV Yayınları, 1993.

Kandemir, M. Yaşar. "el-Muvatta'". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 31/414-417. Ankara: TDV Yayınları, 2020.

Kandemir, M. Yaşar. "es-Sünen". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 38/145-147. İstanbul: TDV Yayınları, 2010.

Kandemir, M. Yaşar. "Gunder". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 14/195. İstanbul: TDV Yayınları, 1996.

Kehhâle, Ömer Rıza. *Mu'cemü'l-mu'ellifîn: Terâcimü musannifi'l-kutubi'l-'Arabiyye*. 15 Cilt. Beyrut: Mektebetü'l-Müsennâ, ts.

Kettânî, Ebû Abdillâh Muhammed b. Ca'fer. *er-Risâletü'l-müstetrafe li-beyâni meşhûri kütübi's-sünneti'l-müşerrefe*. thk. Muhammed ez-Zemzemî. Beyrut: Dâru'l-Beşâiri'l-İslâmiyye, 2000.

Kırkpınar, Mahmut. "Mütevekkil-Alellah, Ca'fer b. Muhammed". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 29/212-214. İstanbul: TDV Yayınları, 2006.

Kindî, Ebû Ömer Muhammed b. Yûsuf. *Kitâbü'l-Vülât ve Kitâbü'l-Kudât*. thk. Muhammed Hasan İsmâ'îl, Ahmed Ferîd el-Mezîdî. Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-ilmiyye, 1424.

Koç, Mehmet Akif. *İsnâd Verileri Çerçevesinde Erken Dönem Tefsir Faaliyetleri-İbn Ebî Hâtim (ö.327/939) Tefsiri Örneğinde Bir Literatür İncelemesi*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Doktora, 2001.

Köse, Saffet. "İbn Vehb". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 20/441-442. İstanbul: TDV Yayınları, 1999.

Kuzudişli, Bekir. *Hadis Tarihi*. İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017.

Küçük, Raşit. "Abdullah b. Mübârek". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 1/122-124. İstanbul: TDV Yayınları, 1988.

Lâhim, İbrâhîm b. 'Abdillâh. *el-İttisâl ve'l-inkitâ'*. Riyad: Mektebetü'r-Rüşd, 1426.

Lehîdân, Dehîl b. Sâlih. "Fennü'r-rivayeti 'inde'l-İmâmi'n-Nesâî fi's-Sünen bi kavlihi: ve zekera âhar". *Mecelletü Câmi'ati Ümmü'l-Kurâ ve'l-lugati'l-arabiyye ve âdâbihâ* 18/36 (1427), 133-230.

Ma'rûf, Beşşâr Avvâd. *ez-Zehebî ve menhecuhû fî kitâbi Târîhu'l-İslâm*. Beyrut: Dâru'l-Garbi'l-İslâmî, 2008.

Mizzî, Yûsuf b. Abdirrahmân Ebu'l-Haccâc. *Tehzîbü'l-Kemâl fî esmâi'r-ricâl*. thk. Beşşâr Avvâd Ma'rûf. 35 Cilt. Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 1992.

Motzki, Harald. "Hicrî I. Asırdaki Sahih Hadislerin Kaynağı Olarak Abdürrezzâk es-San'ânî'nin Musannef'i". çev. Bekir Kuzudişli. *Hadis Tetkikleri Dergisi* 5/1 (2007), 117-141.

Müslim, Ebu'l-Hüseyin Müslim b. Haccâc el-Kuşeyrî. *Sahîhu Müslim*. thk. Muhammed Fuâd Abdulbâkî. Beyrut: Dâru İhyâi'l-Kütübi'l-Arabiyye, 1991.

Nedîm, Muhammed b. İshâk. *el-Fihrist*. thk. Rıza Teceddüd, ts.

Nesâî, Ebû Abdirrahmân Ahmed b. Şu‘ayb. *Sünenü’n-Nesâî*. thk. Abdülfettâh Ebû Gudde. Haleb: Mektebü’l-Matbû‘âti’l-İslâmiyye, 1986.

Nesâî, Ebû Abdirrahmân Ahmed b. Şu‘ayb. *Tefsîrü’n-Nesâî*. thk. Sabri b. ‘Abdilhâlik eş-Şâfi‘î, Seyyid b. Abbâs el-Celîmi. 2 Cilt. Beyrut: Muessetu’l-Kütübi’s-sekâfiyye, 1990.

Nesâî, Ebû Abdirrahmân Ahmed b. Şu‘ayb. *Kitâbü’l-Müctebâ el-ma‘rûf bi’s-Süneni’s-Sugrâ*. 9 Cilt. Kahire: Dâru’t-Te’sîl, 2012.

Nesâî, Ebû Abdirrahmân Ahmed b. Şu‘ayb. *Tesmiyetu meşâyihi Ebî Abdirrahmân Ahmed b. Şu‘ayb b. Ali en-Nesâî ellezîne semi‘a minhum ve zikru’l-mudellisîn*. thk. eş-Şerîf Hâtim b. ‘Ârif el-Avnî. Mekke: Dâr ‘Âlemü’l-fevâid, 1423.

Nevevî, Ebû Zekeriyyâ Muhyiddîn Yahya b. Şeref. *et-Takrîb ve’t-teysîr li ma‘rifeti süneni’l-beşiri’n-nezîr*. thk. Muhammed Osman el-Huşt. Beyrut: Dâru’l-Kitâbi’l-Arabî, 1985.

Nûrstânî, Muhammed Muhammedî. *el-Medhal ilâ Süneni’l-İmâm en-Nesâî*. Kuveyt: Mektebü’ş-Şu‘ûni’l-Fenniyye, 2008.

Ömerî, Ekrem Ziya. *Mevâridü’l-Hatîbi’l-Bağdâdî fî Târîhi Bağdâd*. Riyad: Dâru Taybe, 2. Basım, 1985.

Özafşar, Mehmet Emin. “Rivâyet İlimlerinde Eser Karizması ve Müslim’in el-Câmiu’s-Sahîh’i”. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 39 (1999), 287-356.

Özafşar, Mehmet Emin. “Vekî‘ b. Cerrâh”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 43/8-9. İstanbul: TDV Yayınları, 2013.

Özel, Ahmet. “Mâlik b. Enes”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 27/506-513. Ankara: TDV Yayınları, 2003.

Özen, Şükrü. “İbnü’l-Kâsım”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 21/103-104. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.

Özen, Şükrü. “Leys b. Sa‘d”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 27/164-168. Ankara: TDV Yayınları, 2003.

Polat, Salahattin. “İbn Uleyye”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 20/428-429. İstanbul: TDV Yayınları, 1999.

Râmhürmüzî, Ebû Muhammed el-Hasen. *el-Muhaddisü’l-fâsıl beyne’r-râvî ve’l-vâ‘î*. thk. Muhammed ‘Accâc el-Hatîb. Beyrut: Dâru’l-Fikr, 3. Basım, 1404.

Rûşû, el-Hâdî b. Muhammed. *el-İmamü’n-Nesâî ve menhecuhû fi’s-Sünen*. Tunus: Dâru Sahnûn, 2016.

Safedî, Salâhuddîn Halîl. *el-Vâfî bi’l-vefeyât*. 29 Cilt. Beyrut: Dâru İhyâi’t-turâsi’l-arabî, 2000.

Sakkâr, Sâmî. "Remle". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 34/560-561. İstanbul: TDV Yayınları, 2007.

Sehâvî, Ebü'l-Hayr Şemsüddîn Muhammed b. Abdirrahmân. *Buğyetü'r-râğibi'l-mütemennî fî hitmi'n-Nesâî*. thk. Abdülazîz b. Muhammed b. İbrâhîm. Riyad: Mektebetü'l-'Ubeykân, 1414.

Sehâvî, Ebü'l-Hayr Şemsüddîn Muhammed b. Abdirrahmân. *el-Gâye fî şerhi'l-Hidâye fî 'ilmi'r-rivâye*. Kahire: Mektebetü Evlâdi'ş-şeyh li't-türâs, 2001.

Sehâvî, Ebü'l-Hayr Şemsüddîn Muhammed b. Abdirrahmân. *Fethu'l-mugîs bi şerhi Elfiyyeti'l-hadîs li'l-İrâkî*. thk. Ali Hüseyin Ali. 5 Cilt. Kahire: Mektebetü's-Sünne, 2003.

Sezgin, Fuad. *Buhârî'nin Kaynakları Hakkında Araştırmalar*. Ankara: OTTO Yayınları, 7. Basım, 2019.

Sezgin, Fuad. "Hadis Musannefatının Mebdei ve Ma'mer b. Râşid'in Cami'i". *Türkiyat Mecmuası* 12/0 (1955), 115-134.

Sezgin, Fuad. *Târîhu't-türâsi'l-arabî*. 10 Cilt. Riyad: Câmi'atu'l-İmâm Muhammed b. Suûd el-İslâmiyye, 1991.

Sübkî, Tâcüddîn Abdülvehhâb. *Tabakâtü'ş-Şâfi'iyye*. thk. Mahmûd Muhammed et-Tanâhî, Abdülfettâh Muhammed el-Hülv. 10 Cilt. Kahire: Dâru İhyâi'l-Kütübi'l-Arabiyye, 2. Basım, 1413.

Sülemî, Ebû Abdirrahmân Muhammed b. el-Hüseyin. *Suâlâtü's-Sülemî li'd-Darekutnî*. thk. Sa'd b. Abdillâh el-Humeyyid, Hâlid b. Abdirrahmân el-Cüreysî. Riyad, 1427.

Süyûtî, Ebu'l-Fadl Celâlüddîn Abdurrahmân. *Hüsnü'l-muhâdara fî târîhi Mısır ve'l-Kâhire*. thk. Muhammed Ebû'l-Fadl İbrâhim. 2 Cilt. Kahire: Dâru İhyâi'l-Kütübi'l-Arabiyye, 1967.

Taberânî, Ebu'l-Kâsım Süleymân b. Ahmed. *el-Mu'cemü'l-evsat*. thk. Târık b. İvezullah b. Muhammed. 10 Cilt. Kahire: Dâru'l-Harameyn, 1995.

Taberânî, Ebu'l-Kâsım Süleymân b. Ahmed. *el-Mu'cemü's-sağîr*. thk. Muhammed Şekûr. 2 Cilt. Beyrut: el-Mektebü'l-İslâmî, 1985.

Taberî, Muhammed b. Cerîr. *Câmi'u'l-beyân 'an te'vîli âyi'l-Kur'ân (Tefsîru't-Taberî)*. thk. Abdullah b. Abdilmuhsin et-Türkî. 26 Cilt. Kahire: Dâru Hecr, 1422.

Tahâvî, Ahmed b. Muhammed. *Şerhu Me'âni'l-âsâr*. thk. Muhammed Zehrî en-Neccâr, Muhammed Seyyid Câdulhak. 5 Cilt. Âlemü'l-Kütüb, 1994.

Tekin, Dilek. *Yazılı-Şifâhî Rivayet Bağlamında Müslim'in Eser Sahibi Hocalarından Rivayetleri*. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2015.

Tirmizî, Ebû Îsâ Muhammed b. Îsâ. *Sünenü't-Tirmizî*. thk. Beşşâr Avvâd Ma'rûf. Beyrut: Dâru'l-Garbi'l-İslâmî, 1996.

Tirmizî, Ebû Îsâ Muhammed b. Îsâ. *Sünenü't-Tirmizî*. thk. Ahmed Muhammed Şâkir - vd. 5 Cilt. Mısır: Şeriketü Mektebeti ve matba'ati Mustafa el-Bâbî el-Halebî, 1978.

Toksarı, Ali. "İbnü'l-Müsennâ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 21/160. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.

Topgül, Muhammed Enes. *İsnâdı Okumak - Hadis Tarihinin Anlaşılmasında İsnâdın Rolü*. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2022.

Uğur, Mücteba. "Abdurrahman b. Mehdî". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 1/167-168. İstanbul: TDV Yayınları, 1988.

Uğur, Mücteba. "Bündar, Muhammed b. Beşşâr". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 6/488-489. İstanbul: TDV Yayınları, 1992.

Yâkût el-Hamevî. *Mu'cemü'l-büldân*. 7 Cilt. Beyrut: Dâr Sâdir, 2. Basım, 1995.

Yılmaz, Hayati. "Yahyâ b. Saîd el-Ensârî". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 43/261-262. İstanbul: TDV Yayınları, 2013.

Yücel, Ahmet. "İhbâr". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 21/528-529. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.

Yücel, Ahmet. *Oryantalistler ve Hadis*. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2013.

Yücesoy, Hayrettin. "Mihne". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 30/26-28. Ankara: TDV Yayınları, 2020.

Zehebî, Şemsüddîn Ebû Abdillah Muhammed. *Mîzânü'l-i'tidâl fi nakdi'r-ricâl*. thk. Alî Muhammed el-Bicâvî. 4 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 1963.

Zehebî, Şemsüddîn Ebû Abdillah Muhammed. *Siyeru a'lâmi'n-nübelâ*. thk. Şu'ayb el-Arnaût, vd. 25 Cilt. Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 1982.

Zehebî, Şemsüddîn Ebû Abdillah Muhammed. *Târîhu'l-İslâm ve vefeyâtu'l-meşâhîr ve'l-a'lâm*. thk. Beşşâr Avvâd Ma'rûf. 15 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Garbi'l-İslâmî, 2003.

Zehebî, Şemsüddîn Ebû Abdillah Muhammed. *Tezkiratü'l-huffâz*. thk. Abdurrahmân b. Yahyâ el-Mu'allimî. 4 Cilt. Beyrut: Dâiratü'l-Ma'ârifi'l-Osmâniyye, 1374.

Zerkeşî, Ebû Abdillah Bedrüddîn Muhammed. *el-Burhân fî 'ulûmi'l-Kur'ân*. thk. Muhammed İbrahim. 4 Cilt. Kahire: Dâru İhyâi'l-Kütübi'l-Arabiyye, 1957.

Ziriklî, Hayruddîn b. Mahmûd. *el-A'lâm*. 8 Cilt. Beyrut: Dâru'l-İlmi li'l-melâyîn, 15. Basım, 2002.

Zürkânî, Muhammed b. Abdilbâkî. *Şerhu'z-Zürkânî 'ale'l-Muvatta*. thk. Taha Abdurraûf Sa'd. 4 Cilt. Mektebetü's-Sekâfe'd-Dîniyye, 2003.

EK

Ek 1: Nesâî'nin *Sünen*'inde Hocalarına Göre İsnadların Şekli

1. Basamak	Rivayet. Sayısı	2. Basamak	Rivayet. Sayısı	3. Basamak	Rivayet. Sayısı	4. Basamak	Rivayet. Sayısı	5. Basamak	Rivayet. Sayısı	6. Basamak	Rivayet. Sayısı
'Abde b. 'Abdillâh el-Huzâ'î	13	el-Hüseyn b. Alî el-Cu'fî	1								
		Ömer b. Sa'd el-Haferî	2								
		Süveyd b. 'Amr el-Kelbî	4								
		Yahyâ b. Âdem el-Ümevî	3								
		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	2								
		Zeyd b. el-Hubâb et-Temîmî	1								
'Abde b. 'Abdirrahîm el-Mervezî	13	'Amr b. Muhammed el-'Ankazî	1								
		en-Nadr b. Şümeyl el-Mâzinî	6								
		Muhammed b. Şu'ayb el-Kureşî	1								
		Seleme b. Süleymân el-Müeddib	1								
		Süfyân b. 'Uyeyne el-	1								

		Hilâlî									
		Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	3								

‘Abdüla‘lâ b. Vâsıl el-Esedî	8	Hammâd b. Üsâme el-Kureşî	1								
		Muhâdir b. el-Muverri‘ el-Hemdânî	1								
		Ya‘lâ b. ‘Ubeyd et-Tanâfüsî	1								
		Yahyâ b. Âdem el-Ümevî	5								

‘Abdülcebbâr b. el-‘Alâ el-‘Attâr	15	Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	15	‘Amr b. Dînâr el-Cumahî	8						
				Eyyûb b. Mûsâ el-Kureşî	1						
				Hişâm b. ‘Urve el-Esedî	1						
				İbn Cüreyc el-Mekkî	1						
				Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	4						

‘Abdülekrem b. Mûsâ en-Nâcî	1	Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	1	Eyyûb b. Mûsâ el-Kureşî	1	Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	1	‘Urve b. ez-Zübeyr el-Esedî	1	‘Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk	1

‘Abdülhamîd b. Muhammed el-	15	Mahled b. Yezîd el-Harrânî	15	Hanzale b. Ebî Süfyân el-Cumahî	2						

Harrânî											
				İbn Cüreyc el-Mekkî	6						
				Mâlik b. Migvel el-Becelî	1						
				Mis‘ar b. Kidâm el-Hilâlî	1						
				Süfyân b. Sa‘îd es-Sevrî	2						
				Yûsuf b. Ebî İshâk es-Sebî‘î	3						

‘Abdülkuddûs b. Muhammed es-Basrî	3	Muhammed b. Cehdem es-Sekafî	3	İsmâ‘îl b. Ca‘fer el-Ensârî	3	Muhammed b. ‘Aclân el-Kureşî	3	‘Ubeydullâh b. Miksem el-Kureşî	1		
								el-Ka‘kâ‘ b. Hakîm el-Kinânî	1		
								Sümey el-Kureşî	1		

‘Abdullâh b İshâk el-Cevherî	2	ed-Dahhâk b. Mahled en-Nebîl	2	İbn Cüreyc el-Mekkî	1						
				Sa‘îd b. Abdil‘azîz et-Tenûhî	1						

‘Abdullâh b. ‘Abdilkerîm el-	2	Ahmed b. Kûfî et-Temîmî	1								

Mahzûmî											
		Sehl b. Bekkâr el-Kaysî	1								

‘Abdullâh b. ‘Abdissamed el-Esedî	3	Mahled b. Yezîd el-Harrânî	2								
		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	1								

‘Abdullâh b. Ahmed el-Yerbû‘î	2	‘Abser b. el-Kâsım ez-Zübeydî	2	Husayn b. Abdirrahmân es-Sülemî	2	‘Âmir b. Şerâhîl eş-Şa‘bî	1				
						Mücâhid b. Ceber el-Mekkî	1				

‘Abdullâh b. Ahmed eş-Şeybânî	2	Ahmed b. Hanbel eş-Şeybânî	2	‘Abdullâh b. Nümeyr el-Hemdânî	1						
				Muhammed b. Ca‘fer el-Huzelî Gunder	1						

‘Abdullâh b. el-Heysem el-‘Abdî	5	‘Abdülkebîr b. ‘Abdilmecîd el-Basrî	1								
		‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	1								
		Ebû Dâvûd et-Tayâlisî	1								
		Haccâc b. el-Minhâl el-Enmâtî	2								

‘Abdullâh b. es-Sabbâh el-Hâşimî	6	‘Ubeydullâh b. ‘Abdilmecîd el-Hanefî	1								
		el-Hasen b. Habîb et-Temîmî	1								
		Muhammed b. es-Sevâ es-Sedûsi	4								

‘Abdullâh b. Muhammed el-Ezremî	4	‘Abîde b. Humeyd el-Leysî el-Hazzâ	1								
		el-Kâsım b. Yezîd el-Cermî	1								
		Hakkâm b. Selm el-Kinânî	1								
		İsmâ‘îl b. ‘Uleyye el-Esedî	1								

‘Abdullâh b. Muhammed el-Kureşî	32	‘Abdülvehhâb b. ‘Abdilmecîd es-Sekafî	1								
		Cerdika ‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh el-Basrî	2								
		Hammâd b. Mes‘ade et-Temîmî	1								
		Muhammed b. Ca‘fer el-Huzelî Gunder	4								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	24								

‘Abdullâh b. Muhammed el-Misîsî	8	Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	8	İbn Cüreyc el-Mekkî	3						
				Şu‘be b. el-Haccâc el-‘Atekî	5						

‘Abdullâh b. Muhammed et-Tarsûsî	3	Muhammed b. Hâzim el-E‘mâ	2								
		Ya‘kûb b. İshâk el-Hadramî	1								

‘Abdullâh b. Münîr el-Mervezî	1	Yezîd b. Ebî Hakîm el-Kinânî	1	Süfyân b. Sa‘îd es-Sevrî	1	Süheyl b. Ebî Sâlih es-Semmân	1	en-Nu‘mân b. Ebî ‘Ayyâş ez-Zurakî	1	Ebû Sa‘îd el-Hudrî	1

‘Abdullâh b. Sa‘îd el-Kindî	5	‘Abdullâh b. İdrîs el-Evdî	1								
		‘Ukbe b. Hâlid es-Sekûnî	2								
		Hafs b. Giyâs en-Neha‘î	1								
		Süleymân b. Hayyân el-Ca‘ferî	1								

‘Abdülmelik b. ‘Abdilhamîd el-Meymûnî	1	Ahmed b. Hanbel eş-Şeybânî	1	İbrâhîm b. Hâlid el-Kureşî	1	Rabâh b. Zeyd el-Kureşî	1	Ma‘mer b. Râşid el-Ezdî	1	‘Abdullâh b. Tavûs el-Yemânî	1

‘Abdülmelik b. Şu‘ayb el-FehmÎ	10	Şu‘ayb b. el-Leys el-Fehmî	10	el-Leys b. Sa‘d el-Fehmî	10	‘Ukayl b. Hâlid el-Eylî	5				
						Ca‘fer b. Rabî‘a el-Kureşî	1				
						Şu‘ayb b. İshâk el-Kureşî	2				
						Yahyâ b. Eyyûb el-Gâfilî	1				
						Yezîd b. Ebî Habîb el-Ezdî	1				

‘Abdülvâris b. ‘Abdissamed el-‘Anberî	2	‘Abdullâh b. ‘Amr et-Temîmî Ebû Ma‘mer	1								
		‘Abdüssamed b. ‘Abdilvâris et-Temîmî	1								

‘Abdülvehhâb b. ‘Abdilhakem en-Nesâî	3	Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	2								
		Mu‘âz b. Mu‘âz el-‘Anberî	1								

‘Abdurrahmân b. ‘‘Ubeydillâh el-Esedî	1	‘Ubeydullâh b. ‘Amr el-Esedî	1	‘Abdülkerîm b. Mâlik el-Cezerî	1	Sa‘îd b. Cübeyr el-Esedî	1	‘Abdullâh b. el-‘Abbâs el-Kureşî	1		

‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh el-Mısrî	11	‘Abdullâh b. ‘Abdilhakem el-Mâlikî	1								
		en-Nadr b. Abdilcebbâr el-Murâdî	1								
		Sa‘îd b. Telîd er-Ru‘aynî	1								
		Şu‘ayb b. el-Leys el-Fehmî	7								
		Şu‘ayb b. Yahyâ et-Tücîbî	1								

‘Abdurrahmân b. el-Esved el-Kureşî	1	Muhammed b. Rabî‘ el-Kilâbî	1	‘Abdülhamîd b. Ca‘fer el-Ensârî	1	Yezîd b. Ebî Habîb el-Ezdî	1	‘İrâk b. Mâlik el-Gifârî	1	‘Ubeydullâh b. ‘Abdillâh el-Hezelî	1

‘Abdurrahmân b. Hâlid er-Rakkî	13	el-Hâris b. ‘Atiyye el-Basrî	1								
		Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	11								
		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	1								

‘Abdurrahmân b. Selâm el-Cumahî	25	‘Abdüssamed b. ‘Abdilvâris et-Temîmî	1								
		Ebû Dâvûd et-Tayâlisî	2								
		Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	1								
		Hammâd b. Üsâme el-Kureşî	1								

		İshâk b. Yûsuf el-Ezrak	11								
		Muhammed b. Hâzim el-E‘mâ	1								
		Ömer b. Sa‘d el-Haferî	2								
		Ömer b. Yûsuf el-Hanefî	1								
		Şebâbe b. Sevvâr el-Fezârî	1								
		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	4								

‘Amr b Ebî ‘Amr el-Kilâbî	20	el-Kâsım b. Mâlik el-Müzenî	1								
		İsmâ‘îl b. ‘Uleyye el-Esedî	18								
		Mu‘âz b. Mu‘âz el-‘Anberî	1								

‘Amr b. Ali el-Fellâs	333	‘Abdül‘azîz b. ‘Abdissâmed el-‘Ammî	2								
		‘Abdüla‘lâ b. Abdila‘lâ el-Kureşî	6								
		‘Abdülkebîr b. ‘Abdilmecîd el-Basrî	1								
		‘Abdullâh b. Dâvud el-Hureybî	2								
		‘Abdülvehhâb b. ‘Abdilmecîd es-Sekafî	4								
		‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	57								
		‘Affân b. Müslim el-Bâhilî	1								

		‘Ar‘ara b. el-Birind en-Nâcî	1								
		‘İmrân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	1								
		Bedel b. el-Muhabbir et-Temîmî	1								
		Bişr b. el-Mufaddâl er-Rakâşî	7								
		Ebû Dâvûd et-Tayâlisî	13								
		Ebu'l-Hasen es-Serrâc	1								
		ed-Dahhâk b. Mahled en-Nebîl	10								
		Ezher b. Sa‘d el-Bâhilî	2								
		Gassân b. Mudar el-Ezdî	1								
		Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî	8								
		Mu‘âz b. Hişâm ed-Destuvâî	3								
		Mu‘âz b. Mu‘âz el-‘Anberî	3								
		Mu‘temir b. Süleymân et-Teymî	1								
		Muhammed b. Ca‘fer el-Huzelî Gunder	6								
		Muhammed b. es-Sevâ es-Sedûsi	3								
		Muhammed b. Fudayl ed-	1								

		Dabbî									
		Muhammed b. İbrâhîm es-Sülemî	2								
		Müslim b. İbrâhîm el-Ferâhîdî	1								
		Ömer b. ‘Alî el-Mukaddemî	1								
		Safvân b. ‘Îsâ el-Kureşî	1								
		Sâlih b. Mihrân eş-Şeybânî	1								
		Sehl b. Hammâd el-‘Ankazî	1								
		Selem b. Kuteybe eş-Şe‘îrî	1								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	1								
		Süleymân b. Harb el-Vâşihî	1								
		Vehb b. Cerîr el-Ezdî	1								
		Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	1								
		Yahyâ b. Sa‘îd el-Kattân	162								
		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	5								
		Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî	19								

‘Amr b. Hişâm el-Cezerî	10	Mahled b. el-Hüseyin el-Misîsî	1								
		Mahled b. Yezîd el-Harrânî	6								

		Muhammed b. Seleme el-Bâhilî	3								

‘Amr b. Osmân el-Kureşî	74	Bekiyye b. Velîd el-Kelâ‘î	39								
		el-Velîd b. Müslim el-Kureşî	17								
		Muhammed b. Harb el-Havlânî	4								
		Muhammed b. Himyer es-Selîhî	1								
		Osmân b. Sa‘îd b.Kesîr el-Kureşî	9								
		Şu‘ayb b. İshâk el-Kureşî	1								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	1								
		Şüreyh b. Yezîd el-Hadramî	2								

‘Amr b. Sevâd el-Kureşî	18	‘Abdullâh b. Vehb el-Kureşî	18	‘Amr b. el-Hâris el-Ensârî	5						
				Câbir b. İsmâ‘îl el-Hadramî	1						
				el-Leys b. Sa‘d el-Fehmî	1						
				Hafs b. Meysere el-	1						

				‘Ukaylî							
				İbn Cüreyc el-Mekkî	2						
				Yahyâ b. Eyyûb el-Gâfilî	1						
				Yûnus b. Yezîd el-Eylî	7						

‘Amr b. Yahyâ ez-Zencârî	18	Ahmed b. Ebî Şu‘ayb el-Harrânî	3								
		el-Mu‘âfâ b. Süleymân el-Cezerî	4								
		Mahbûb b. Mûsâ el-Antâkî	11								

‘Amr b. Yezîd el-Curmî	24	‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	4								
		‘Abdüssamed b. ‘Abdilvâris et-Temîmî	1								
		Behz b. Esed el-‘Ammî	16								
		Muhammed b. İbrâhîm es-Sülemî	3								

‘İmrân b. Bekkâr el-Kelâ‘î	23	‘Abdülkuddûs b. el-Haccâc el-Havlânî	1								
		Ahmed b. Hâlid el-Vehbî	5								
		Alî b. ‘Ayyâş el-Elhâni	8								
		Bişr b. Şu‘ayb el-Kureşî	2								
		el-Hakem b. Nâfi‘ el-	4								

		Behrânî									
		Hattâb b. Osmân el-Fevzî	1								
		Muhammed b. el-Mübârek el-Kureşî	2								

‘İmrân b. Ebî Cemîl ed-Dımeşkî	31	‘Abdurrahmân b. Ebi'r-Ricâl el-Ensârî	2								
		‘Îsâ b. Yûnus es-Sebî‘î	2								
		Alî b. Hucr es-Sa‘dî	1								
		Hâtim b. İsmâ‘îl el-Hârisî	1								
		İsmâ‘îl b. Semâ‘a el-Kureşî	8								
		Mahled b. el-Hüseyin el-Misîsî	1								
		Mervân b. Mu‘âviye el-Fezârî	1								
		Muhammed b. Şu‘ayb el-Kureşî	2								
		Şu‘ayb b. İshâk el-Kureşî	13								

‘İmrân b. Mûsâ el-Leysî	21	‘Abdülvâris b. Sa‘îd el-‘Anberî	17								
		Muhammed b. es-Sevâ es-Sedûsi	1								
		Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî	3								

‘Îsâ b. Ebî Îsâ es-Süleyhî	1	Muhammed b. Himyer es-Selîhî	1	Mu‘âviye b. Selâm el-Habeşî	1	‘İkrime b. ‘Ammâr el-‘İclî	1	Şeddâd b. ‘Abdillâh el-Kureşî	1	Sudey b. ‘Aclân el-Bâhilî	1

‘Îsâ b. el-Müsâvir el-Cevherî	4	el-Velîd b. Müslim el-Kureşî	3								
		Muhammed b. Şu‘ayb el-Kureşî	1								

‘Îsâ b. Hammâd et-Tucîbî	26	‘Abdullâh b. Vehb el-Kureşî	2								
		el-Leys b. Sa‘d el-Fehmî	24								

‘Îsâ b. İbrâhîm el-Mesrûdî	9	‘Abdullâh b. Vehb el-Kureşî	9	Mehrame b. Bükeyr el-Kureşî	3						
				Mu‘âviye b. Sâlih el-Hadramî	1						
				Yûnus b. Yezîd el-Eylî	5						

‘Îsâ b. Yûnus el-Fâhûrî	4	Damre b. Rebî‘ el-Filistînî	4	‘Abdullâh b. Şevzeb el-Horasânî	2						
				İsmâ‘îl b. ‘Ayyâş el-‘Ansî	1						
				Yahyâ b. Ebî ‘Amr es-Seybânî	1						

‘İsmet b. el-Fadl en-Nümeyrî	3	Yahyâ b. Âdem el-Ümevî	1								
		Zeyd b. el-Hubâb et-Temîmî	2								

‘Ubeyd b. Vekî‘ er-Ruâsî	3	Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	3	‘İkrime b. ‘Ammâr el-‘İclî	1						
				Sa‘d b. Evs el-‘Absî	2						

‘Ubeydullâh b. Fedâle en-Nesâî	16	‘Abdullâh b. ez-Zubeyr el-Humeydî	1								
		‘Abdullâh b. Yezîd el-‘Adevî	5								
		‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	1								
		Muhammed b. el-Mübârek el-Kureşî	6								
		Sureyc b. en-Nu‘mân el-Cevherî	1								
		Yahyâ b. Yahyâ en-Nisâbûrî	2								

‘Ubeydullâh b. Sa‘d el-Kureşî	23	Ya‘kûb b. İbrâhîm el-Kureşî	23	el-Leys b. Sa‘d el-Fehmî	1						
				İbrâhîm b. Sa‘d ez-Zührî	19						

				Şerîk b. ‘Abdillâh el-Kâdî	3						

‘Ubeydullâh b. Sa‘îd el-Yeşkürî	110	‘Abdullâh b. el-Hâris el-Kureşî	2								
		‘Abdullâh b. İdrîs el-Evdî	1								
		‘Abdullâh b. Nümeyr el-Hemdânî	2								
		‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	10								
		‘Affân b. Müslim el-Bâhilî	1								
		Cerdika ‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh el-Basrî	1								
		Ebû Bekr b. ‘Ayyâş el-Esedî	1								
		Hammâd b. Mes‘ade et-Temîmî	2								
		Hammâd b. Üsâme el-Kureşî	2								
		Haramî b. ‘Umâre el-‘Atekî	2								
		İshâk b. Süleymân er-Râzî	1								
		Mu‘âz b. Hişâm ed-Destuvâî	10								
		Muhammed b. Bekr el-Bursânî	1								

		Muhammed b. Fudayl ed-Dabbî	1								
		Safvân b. ‘Îsâ el-Kureşî	1								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	4								
		Yahyâ b. Sa‘îd el-Kattân	68								

‘Utbe b. ‘Abdillâh el-Yuhmedî	9	‘Abdullâh b. el-Mübârek el-Hanzalî	2								
		Mâlik b. Enes el-Asbahî	6								
		Yûnus b. Nâfi‘ el-Mervezî	1								

Abbâs b. Abdil‘azîm el-Anberî	18	‘Abdülkebîr b. ‘Abdilmecîd el-Basrî	1								
		‘Abdullâh b. Muhammed et-Dab‘î	3								
		‘Abdülmelik b. ‘Amr el-Kaysî	1								
		‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	2								
		‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	1								
		‘Abdüssamed b. ‘Abdilvâris et-Temîmî	1								
		ed-Dahhâk b. Mahled en-Nebîl	1								

		el-Ehvas b. Cevvâb ed-Dabbî	2								
		Mu‘âz b. Hânî el-Kaysî	1								
		Ömer b. Yûsuf el-Hanefî	1								
		Osmân b. Ömer el-‘Abdî	3								
		Sa‘îd b. ‘Âmir ed-Dab‘î	1								

Ahmed b. ‘Abdillâh el-Hâşimî	19	Mervân b. Mu‘âviye el-Fezârî	1								
		Muhammed b. Ca‘fer el-Huzelî Gunder	18								

Ahmed b. ‘Abdillâh el-Hemedânî	2	‘Abdullâh b. Nümeyr el-Hemdânî	1								
		‘Abdüssamed b. ‘Abdilvâris et-Temîmî	1								

Ahmed b. ‘Abdillâh es-Sedûsî	4	‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	3								
		Ebû Dâvûd et-Tayâlisî	1								

Ahmed b. Abde ed-Dabbî	13	Hammâd b. Zeyd el-Ezdî el-Ezrak	13	‘Amr b. Dînâr el-Cumahî	1						
				‘Ubeydullâh b. Ömer el-‘Adevî	2						
				Ebân b. Teglib er-Rib‘î	1						

				el-‘Alâ b. Ziyâd el-‘Adevî	1						
				Eyyûb es-Sahtiyânî	1						
				Gaylân b. Cerîr el-Mi‘velî	1						
				Hişâm b. ‘Urve el-Esedî	1						
				Seleme b. Dînâr el-A‘rec	1						
				Yahyâ b. Sa‘îd el-Ensârî	3						
				Yûnus b. ‘Ubeyd el-‘Abdî	1						

Ahmed b. Abdilvâhid et-Temîmî	2	Mervân b. Muhammed et-Tâtarî	2	Hâlid b. Yezîd el-Murrî	1						
				Sa‘îd b. Abdil‘azîz et-Tenûhî	1						

Ahmed b. Alî el-Ümevî	29	‘Abbâd b. Mûsâ el-Huttelî	1								
		‘Abdül‘azîz b. Ebî Seleme el-Ömerî	1								
		‘Abdülmelik b. ‘Abdil‘azîz et-Temmâr	1								
		‘Ubeydullâh b. Mu‘âz el-‘Anberî	1								
		‘Ubeydullâh b. Ömer el-	6								

		Cüşemî									
		Ebû Bekir b. Ebî Şeybe el-‘Absî	2								
		İbrâhîm b. el-Haccâc es-Sâmî	3								
		İshâk b. Ebî İsrâ'îl el-Mervezî	1								
		Mansûr b. Ebî Müzâhim el-Ezdî	1								
		Muhammed b. Ca‘fer el-Verkânî	1								
		Muhammed b. Ebî Bekr el-Mukaddemî	1								
		Nasr b. ‘Alî el-Ezdî	3								
		Sureyc b. Yûnus el-Mervezî	3								
		Ümeyye b. Bistâm el-‘Ayşî	1								
		Yahyâ b. Ma‘în el-Bağdâdî	2								
		Züheyr b. Harb el-Haraşî	1								

Ahmed b. Amr el-Kureşî	61	‘Abdullâh b. Vehb el-Kureşî	61	‘Abdullâh b. Ömer el-Ömerî	2						
				‘Abdurrahmân b. Selmân el-Hacrî	1						
				‘Amr b. el-Hâris el-	10						

				Ensârî							
				el-Leys b. Sa‘d el-Fehmî	5						
				Huyey b. ‘Abdillâh el-Me‘âfirî	2						
				İbn Cüreyc el-Mekkî	1						
				Mâlik b. Enes el-Asbahî	5						
				Mehrame b. Bükeyr el-Kureşî	4						
				Mu‘âviye b. Sâlih el-Hadramî	2						
				Muhammed b. ‘Amr el-Yâfi‘î	1						
				Muhammed b. Ebî Zi'b el-‘Âmirî	1						
				Sa‘îd b. Abdirrahmân el-Cumehî	1						
				Sâlim b. Gaylân et-Tucîbî	1						
				Üsâme b. Zeyd el-Leysî	2						
				Yahyâ b. ‘Abdillâh el-Ömerî	1						
				Yahyâ b. Eyyûb el-Gâfilî	1						
				Yûnus b. Yezîd el-Eylî	21						

Ahmed b. Bekkâr el-Kureşî	3	Bişr b. es-Serî el-Basrî	2								
		Muhammed b. Seleme el-Bâhilî	1								

Ahmed b. Ebî ‘Ubeydillâh es-Selîmî	2	Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî	2	Sa‘îd b. Ebî ‘Arûbe el-‘Adevî Mihrân	2	Katâde b. Di‘âme es-Sedûsî	2	Enes b. Mâlik el-Ensârî	2		

Ahmed b. Ebî İbrâhîm en-Nesâî	4	‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	1								
		‘Ubeydullâh b. Mûsa el-‘Absî	2								
		Hâlid b. Mahled el-Katavânî	1								

Ahmed b. Ebî Meryem el-Cumahî	2	Sa‘îd b. Ebî Meryem el-Cumahî	2	Nâfi‘ b. Yezîd el-Kelâ‘î	1						
				Yahyâ b. Eyyûb el-Gâfilî	1						

Ahmed b. Ebî Mûsâ el-Mısrî	2	‘Abdullâh b. Vehb el-Kureşî	2	‘Amr b. el-Hâris el-Ensârî	1						
				Mehrame b. Bükeyr el-Kureşî	1						

Ahmed b. Ebî Süreyc en-Nehşelî	1	Şu‘ayb b. Harb el-Medâinî	1	Ebân b. ‘Abdillâh el-Becelî	1	İbrâhîm b. Cerîr el-Becelî	1	Cerîr b. ‘Abdillâh el-Becelî	1		

Ahmed b. el-Ezher el-‘Abdî	6	‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	1								
		İshâk b. Süleymân er-Râzî	1								
		Muhammed b. ‘Abdillâh b. el-Müsennâ el-Ensârî	1								
		Muhammed b. Yûsuf el-Firyâbî	1								
		Ravh b. ‘Ubâde el-Kaysî	1								
		Yûnus b. Muhammed el-Müeddib	1								

Ahmed b. el-Heysem es-Seğrî	2	Harmele b. Yahyâ et-Tücîbî	2	‘Abdullâh b. Vehb el-Kureşî	2	‘Amr b. el-Hâris el-Ensârî	2	Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	2	Humeyd b. Abdirrahmân ez-Zührî	1
										Sâlim b. ‘Abdillâh el-‘Adevî	1

Ahmed b. el-Mikdâm el-İclî	21	Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî	9								
		Mu‘temir b. Süleymân et-Teymî	2								

		Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî	10								

Ahmed b. el-Mu‘allâ el-Esedî	1	Safvân b. Sâlih es-Sekafî	1	el-Velîd b. Müslim el-Kureşî	1	Mâlik b. Enes el-Asbahî	1	Zeyd b. Eslem el-Kureşî	1	‘Atâ b. Yesâr el-Hilâlî	1

Ahmed b. Hafs es-Sulemî	21	Hafs b. ‘Abdillâh el-Sulemî	21	İbrâhîm b. Tahmân el-Heravî	21	‘Abdül‘azîz b. Rufey‘ el-Esedî	1				
						Haccâc b. Haccâc el-Bâhilî	6				
						Mâlik b. Enes el-Asbahî	1				
						Mûsâ b. ‘Ukbe el-Kureşî	4				
						Ömer b. Sa‘îd es-Sevrî	2				
						Sa‘îd b. Ebî ‘Arûbe el-‘Adevî Mihrân	3				
						Süfyân b. Sa‘îd es-Sevrî	1				
						Süleymân b. Mihrân el-A‘meş	1				
						Yahyâ b. Sa‘îd el-Ensârî	2				

Ahmed b. Hâlid el-	4	İshâk b. Yûsuf el-Ezrak	1								

Hallâl											
		Ma‘an b. ‘Îsâ el-Kazzâz	2								
		Şu‘ayb b. Harb el-Medâinî	1								

Ahmed b. Harb et-Tâî	34	‘Abdullâh b. İdrîs el-Evdî	1								
		el-Kâsım b. Yezîd el-Cermî	9								
		Esbât b.Muhammed el-Kureşî	2								
		Muhammed b. Fudayl ed-Dabbî	1								
		Muhammed b. Hâzim el-E‘mâ	16								
		Muhammed b. Rabî‘ el-Kilâbî	1								
		Ömer b. Sa‘d el-Haferî	1								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	3								

Ahmed b. İbrâhîm el-Âmirî	4	Muhammed b. ‘Âiz b.Ahmed el-Kureşî	4	el-Heysem b. Humeyd el-Gassânî	1						
				Yahyâ b. Hamza el-Hadramî	3						

Ahmed b. Menî el-	6	‘Abbâd b. el-‘Avvâm el-	1								

Begavî		Kilâbî									
		‘Abdullâh b. el-Mübârek el-Hanzalî	1								
		Hüşeym b. Beşîr es-Sülemî	4								

Ahmed b. Muhammed el-Ezdî	14	Osmân b. Sa‘îd b.Kesîr el-Kureşî	13								
		Şüreyh b. Yezîd el-Hadramî	1								

Ahmed b. Muhammed es-Seğrî	2	Şu‘ayb b. Harb el-Medâinî	1								
		Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	1								

Ahmed b. Muhammed et-Tarsûsî	1	Yahyâ b. Ma‘în el-Bağdâdî	1	Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	1	Yûsuf b. Ebî İshâk es-Sebî‘î	1	Ebû İshâk es-Sebî‘î	1	el-Berâ b. ‘Âzib el-Ensârî	1

Ahmed b. Nasıh el-Misîsî	4	‘Abdullâh b. İdrîs el-Evdî	1								
		Ebû Bekr b. ‘Ayyâş el-Esedî	1								
		Hüşeym b. Beşîr es-Sülemî	1								
		Mervân b. Muhammed et-Tâtarî	1								

Ahmed b. Nasr el-Kureşî	7	‘Abdullâh b. el-Velîd el-‘Adenî	2								
		‘Abdüssamed b. ‘Abdilvâris et-Temîmî	1								
		‘Amr b. Muhammed en-Nâkid	1								
		‘Ubeydullâh b. Mûsa el-‘Absî	1								
		Müemmel b. İsmâ‘îl el-‘Adevî	1								
		Yahyâ b. Ebî Bükeyr el-Kaysî	1								

Ahmed b. Osman el-Evdî	16	‘Amr b. Hammâd el-Kannâd	1								
		‘Amr b. Muhammed el-‘Ankazî	1								
		Bekr b. Abdirrahmân el-Ensârî	1								
		Ca‘fer b. ‘Avn el-Kureşî	3								
		el-Fadl b. Dükeyn Ebu Nu‘aym el-Mülâî	2								
		Hâlid b. Mahled el-Katavânî	3								
		Muhammed b. es-Salt el-Esedî	1								

		Osmân b. Hakîm el-Evdî	2								
		Zekeriyyâ b. ‘Adî et-Teymî	2								

Ahmed b. Osman en-Nevfelî	3	Ebû Dâvûd et-Tayâlisî	1								
		Hibbân b. Hilâl el-Bâhilî	1								
		Kureyş b. Enes el-Ensârî	1								

Ahmed b. Sa‘îd el-Kindî	1	Osmân b. Sa‘îd b.Kesîr el-Kureşî	1	el-Leys b. Sa‘d el-Fehmî	1	Bükeyr b. ‘Abdillâh el-Kureşî	1	Büsr b. Sa‘îd el-Hadramî	1	Zeyneb bint Mu‘âviye es-Sekafiyye	1

Ahmed b. Sa‘îd er-Rıbâtî	12	‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh ed-Deştekî	3								
		Hibbân b. Hilâl el-Bâhilî	3								
		Vehb b. Cerîr el-Ezdî	3								
		Ya‘kûb b. İbrâhîm el-Kureşî	3								

Ahmed b. Sâlih el-Bağdâdî	1	Yahyâ b. Muhammed el-Muhâribî	1	Muhammed b. ‘Aclân el-Kureşî	1	‘Abdullâh b. Zekvân el-Kureşî Ebu'z-Zinâd	1	‘Abdurrahmân b. Hürmüz el-A‘rac	1	Ebû Hüreyre ed-Devsî	1

Ahmed b. Seyyâr el-Mervezî	1	‘Abdullâh b. Osmân el-‘Atekî	1	Muhammed b. Meymûn el-Mervezî	1	Süleymân b. Mihrân el-A‘meş	1	Zekvân Ebû Sâlih es-	1	Ebû Hüreyre ed-Devsî	1

								Semmân			

Ahmed b. Süleymân er-Ruhâvî	119	‘Affân b. Müslim el-Bâhilî	11								
		‘Amr b. ‘Avn es-Sülemî	1								
		‘Ubeydullâh b. Mûsa el-‘Absî	13								
		Ca‘fer b. ‘Avn el-Kureşî	3								
		el-Fadl b. Dükeyn Ebu Nu‘aym el-Mülâî	13								
		el-Hasen b. A‘yen el-Harrânî	1								
		el-Hüseyn b. Alî el-Cu‘fî	6								
		Miskîn b. Bükeyr el-Harrânî	1								
		Mu‘âviye b. Hişâm el-Esedî	2								
		Müemmel b. el-Fadl el-Cezerî	4								
		Muhâdir b. el-Muverri‘ el-Hemdânî	1								
		Muhammed b. ‘Ubeyd et-Tanâfisî	3								
		Muhammed b. Bişe el-‘Abdî	4								
		Muhammed b. el-Fadl es-	1								

		Sedûsî									
		Mûsâ b. Dâvûd ed-Dabbî	1								
		Mûsâ b. Mervân et-Temmâr	1								
		Ömer b. Sa‘d el-Haferî	11								
		Ya‘lâ b. ‘Ubeyd et-Tanâfüsî	6								
		Yahyâ b. Âdem el-Ümevî	15								
		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	16								
		Zeyd b. el-Hubâb et-Temîmî	5								

Ahmed b. Yahyâ el-Evdî	14	el-Fadl b. Dükeyn Ebu Nu‘aym el-Mülâî	10								
		İshâk b. Mansûr es-Selûlî	1								
		Muhammed b. ‘Ubeyd et-Tanâfisî	2								
		Muhammed b. Bişe el-‘Abdî	1								

Ahmed b. Yahyâ et-Tücîbî	10	‘Abdullâh b. Vehb el-Kureşî	5								
		Sa‘îd b. Kesîr el-Ensârî	4								
		Şu‘ayb b. el-Leys el-Fehmî	1								

Ahmed b. Yûsuf el-	1	‘Âsım b. Yûsuf el-Yerbû‘î	1	el-Hasen b. ‘Ayyâş el-	1	Süleymân b.	1	İbrâhîm b.	1	el-Esved b.	1

Ezdî				Esedî		Mihrân el-A‘meş		Yezîd en-Neha‘î		Yezîd en-Neha‘î	

Alî b. el-Hasen es-Semmâk	2	‘Abdurrahmân b. Süleymân el-Kenânî	2	‘Âsım b. Süleymân el-Ehvel	1						
				Hişâm b. ‘Urve el-Esedî	1						

Alî b. el-Hüseyn ed-Dirhemî	8	‘Abdüla‘lâ b. Abdila‘lâ el-Kureşî	1								
		Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî	1								
		Muhammed b. İbrâhîm es-Sülemî	1								
		Ümeyye b. Hâlid el-Ezdî	5								

Alî b. el-Münzir et-Tarîkî	2	Muhammed b. Fudayl ed-Dabbî	2	İbn İshâk el-Kureşî	1						
				Yahyâ b. Sa‘îd el-Ensârî	1						

Alî b. el-Müsennâ et-Tuhevî	1	Süveyd b. ‘Amr el-Kelbî	1	Hammâd b. Seleme el-Basrî	1	‘Âsım b. Ebi'n-Necûd el-Esedî	1	Zekvân Ebû Sâlih es-Semmân	1	Remle bint Ebî Süfyân el-Ümevî Ümmü Habibe	1

Alî b. Harb et-Tâî	1	Muhammed b. Fudayl ed-Dabbî	1	Dırâr b. Mürre el-Kûfî	1	Zekvân Ebû Sâlih es-Semmân	1	Ebû Sa‘îd el-Hudrî	1		

Alî b. Haşram el-Mervezî	13	‘Îsâ b. Yûnus es-Sebî‘î	12								
		el-Velîd b. Müslim el-Kureşî	1								

Alî b. Hucr es-Sa‘dî	151	‘Abdül‘azîz b. Muhammed ed-Derâverdî	1								
		‘Abdullâh b. el-Mübârek el-Hanzalî	4								
		‘Abîde b. Humeyd el-Leysî el-Hazzâ	2								
		‘Attâb b. Beşîr el-Cezerî	2								
		‘Îsâ b. Yûnus es-Sebî‘î	3								
		‘Ubeydullâh b. ‘Amr el-Esedî	2								
		Alî b. Müshir el-Kureşî	12								
		Cerîr b. Abdilhamîd ed-Dabbî	8								
		el-Fadl b. Mûsâ es-Sînânî	1								
		el-Velîd b. Müslim el-Kureşî	1								
		Halef b. Halîfe el-Eşce‘î	1								
		Hüşeym b. Beşîr es-Sülemî	8								
		İsmâ‘îl b. ‘Uleyye el-Esedî	31								
		İsmâ‘îl b. Ca‘fer el-Ensârî	42								

		Osmân b. Hisn b. ‘Allâk ed-Dımaşkî	2								
		Sa‘îd b. Abdirrahmân el-Kureşî	1								
		Sa‘îd b. Yahyâ el-Lahmî Sa‘dân	1								
		Şerîk b. ‘Abdillâh el-Kâdî	19								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	7								
		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	3								

Alî b. Meymûn el-Attâr	12	‘Abdülmecîd b. Abdil‘azîz el-Ezdî	1								
		Bişr b. es-Serî el-Basrî	1								
		Ma‘mer b. Süleymân en-Neha‘î	1								
		Mahled b. Yezîd el-Harrânî	3								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	6								

Alî b. Muhammed el-Misîsî	8	Dâvud b. Mansûr en-Nesâî	1								
		Halef b. Temîm et-Temîmî	6								
		Muhammed b. Kesîr es-Sekafî	1								

Alî b. Müslim et-Tûsî	1	Seyyâr b. Hatim el-‘Anzî	1	Ca‘fer b. Süleymân es-Dube‘î	1	Sâbit b. Eslem el-Bünânî	1	Enes b. Mâlik el-Ensârî	1		

Alî b. Nasr es-Sağîr	1	Süleymân b. Harb el-Vâşihî	1	Hammâd b. Zeyd el-Ezdî el-Ezrak	1	Eyyûb es-Sahtiyânî	1	Katâde b. Di‘âme es-Sedûsî	1	Kesîr b. Ebî Kesîr el-Basrî	1

Alî b. Osman en-Nüfeylî	2	Sa‘îd b. Telîd er-Ru‘aynî	2	‘Abdurrahmân b. el-Kâsım el-‘Utekî	1						
				el-Mufaddal b. Fadâle el-Kitbânî	1						

Alî b. Sa‘îd el-Kindî	6	‘Abdullâh b. el-Mübârek el-Hanzalî	1								
		‘Abdurrahmân b. Süleymân el-Kenânî	1								
		Yahyâ b. Zekeriyyâ el-Hemdânî	4								

Alî b. Sa‘îd en-Nesâî	1	Süleymân b. Dâvud el-‘Atekî	1	Mansûr b. Ebi'l-Esved el-Leysî	1	‘Abdülmelik b. Ebî Süleymân el-‘Arzemî	1	‘Atâ b. Ebî Rabâh el-Kureşî	1	Ebû Hüreyre ed-Devsî	1

Alî b. Şu‘ayb es-Simsâr	3	Ma‘an b. ‘Îsâ el-Kazzâz	3	Mâlik b. Enes el-Asbahî	3	‘Abdullâh b. Zekvân el-Kureşî	1				

						Ebu'z-Zinâd					
						Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	1				
						Sâlim b. Ebî Ümeyye el-Kureşî	1				

Amr b. Mansûr en-Nesâî	68	‘Abdüla‘lâ b. Müshir el-Gassânî	3								
		‘Abdullâh b. Ca‘fer el-Kureşî	1								
		‘Abdullâh b. Mesleme el-Ka‘nebî	2								
		‘Abdullâh b. Muhammed el-Kudâ‘î	2								
		‘Abdullâh b. Racâ el-Gudânî	2								
		‘Abdullâh b. Yûsuf el-Kelâ‘î	5								
		‘Affân b. Müslim el-Bâhilî	1								
		‘Âsım b. Yûsuf el-Yerbû‘î	1								
		Âdem b. Ebî İyâs	7								
		Ahmed b. Hanbel eş-Şeybânî	1								
		Alî b. ‘Ayyâş el-Elhâni	4								
		el-Fadl b. Dükeyn Ebu	15								

		Nu‘aym el-Mülâî									
		el-Hakem b. Mûsâ el-Bağdâdî	1								
		el-Hakem b. Nâfi‘ el-Behrânî	4								
		Haccâc b. el-Minhâl el-Enmâtî	1								
		Hafs b. Ömer el-Ezdî	1								
		Hassân b. ‘Abdillâh el-Kindî	1								
		Hişâm b. ‘Abdilmelik el-Bâhilî	3								
		Hişâm b. Behrâm el-Medâinî	1								
		Mu‘allâ b. Esed el-‘Ammî	2								
		Muhammed b. ‘Îsâ el-Bağdâdî	1								
		Muhammed b. Mahbûb el-Bünânî	1								
		Mûsâ b. Dâvûd ed-Dabbî	1								
		Müslim b. İbrâhîm el-Ferâhîdî	2								
		Ömer b. Hafs en-Neha‘î	1								
		Sa‘îd b. Züeyb el-Mervezî	1								
		Sehl b. Muhammed el-‘Askerî	1								

		Süleymân b. Harb el-Vâşihî	1								
		Yalef b. Mûsâ el-‘Ammî	1								

Bişr b. Hâlid el-Askerî	26	Muhammed b. Ca‘fer el-Huzelî Gunder	20								
		Şebâbe b. Sevvâr el-Fezârî	1								
		Yahyâ b. Âdem el-Ümevî	5								

Bişr b. Hilâl es-Savvâf	5	‘Abdülvâris b. Sa‘îd el-‘Anberî	5	Eyyûb es-Sahtiyânî	3						
				Hâlid b. Mihrân el-Hazzâ	1						
				Hişâm b. Ebî ‘Abdillâh ed-Destuvâî	1						

Bişr b. Mu‘âz el-Akadî	2	İbrâhîm b. Abdil‘azîz el-Kureşî	2	‘Abdül‘azîz b. ‘Abdilmelik el-Kureşî	1						
				‘Abdülmelik b. Ebî Mahzûra el-Cumahî	1						

Ca‘fer b. Muhammed el-Kûfî	2	‘Âsım b. Yûsuf el-Yerbû‘î	2	el-Hasen b. ‘Ayyâş el-Esedî	1						
				Su‘ayr b. el-Hims et-Temîmî	1						

Ca‘fer b. Müsâfır et-Tinnîsî	1	Yahyâ b. Hassân el-Bekrî	1	Vüheyb b. Hâlid el-Bâhilî	1	‘Abdullâh b. Tavûs el-Yemânî	1	Tâvûs b. Keysân el-Yemânî	1	‘Abdullâh b. Ömer el-‘Adevî	1

Dâvud b. Süleymân el-Askerî	1	Muhammed b. Hâzim el-E‘mâ	1	Süheyl b. Ebî Sâlih es-Semmân	1	Keysân Ebû Sa‘îd el-Mekburî	1	Ebû Sa‘îd el-Hudrî	1		

Duhaym el-Kureşî ‘Abdurrahmân b. İbrâhîm	8	‘Abdullâh b. Nâfi‘ el-Mahzûmî	1								
		Mervân b. Mu‘âviye el-Fezârî	5								
		Ömer b. Abdilvâhid es-Sulemî	2								

Ebû Bekr b. Ebi'n-Nadr	2	Hâşim b. el-Kasım el-Leysî	2	‘Ubeydullâh b. ‘Abdirrahmân el-Eşce‘î	1						
				Ebû İshâk el-Eşce‘î	1						

el-Abbâs b. el-Velîd el-Uzrî	7	‘Ukbe b. ‘Alkame el-Me‘âfirî	2								
		el-Velîd b. Mezîd el-‘Uzrî	5								

el-Abbâs b. Muhammed ed-Dûrî	9	‘Abdullâh b. Yezîd el-‘Adevî	2								
		‘Abdülmelik b. ‘Amr el-	1								

		Kaysî									
		‘Abdurrahmân b. Gazvân ed-Dabbî	1								
		Alî b. el-Hasen el-‘Abdî	1								
		el-Ehvas b. Cevvâb ed-Dabbî	1								
		el-Esved b. ‘Âmir eş-Şâmî	1								
		Yûnus b. Muhammed el-Müeddib	2								

el-Cârûd b. Mu‘âz es-Sülemî	2	Muhammed b. Humeyd el-Yeşkurî	1								
		Süleymân b. Hayyân el-Ca‘ferî	1								

el-Fadl b. Sehl el-A‘rec	4	el-Ehvas b. Cevvâb ed-Dabbî	1								
		el-Hasen b. Mûsâ el-Eşyeb	1								
		Hâşim b. el-Kasım el-Leysî	1								
		Yahyâ b. Gaylân el-Huzâ‘î	1								

el-Hâris b. Esed el-Hemdânî	1	Bişr b. Bekr el-Becelî	1	‘Abdurrahmân b. ‘Amr el-Evzâ‘î	1	Yahyâ b. Ebî Kesîr et-Tâî	1	Ömer b. el-Hakem el-Hicâzî	1	Ebû Seleme b. Abdirrahmân ez-Zührî	1

el-Hâris b. Miskîn el-Ümevî	163	‘Abdullâh b. Vehb el-Kureşî	54								
		‘Abdurrahmân b. el-Kâsım el-‘Utekî	99								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	10								

el-Hasen b. Ahmed el-Kirmânî	2	Süleymân b. Dâvud el-‘Atekî	2	Hammâd b. Zeyd el-Ezdî el-Ezrak	2	Eyyûb es-Sahtiyânî	1				
						Yahyâ b. Sa‘îd el-Ensârî	1				

el-Hasen b. Dâvûd el-Kureşî	2	Muhammed b. İsmâ‘îl İbn Ebî Füdeyk ed-Dîlî	2	ed-Dahhâk b. Osmân el-Hizâmî	2	İbrâhîm b. ‘Abdillâh el-Hâşimî	2	‘Abdullâh b. Huneyn el-Kureşî	2	‘Abdullâh b. el-‘Abbâs el-Kureşî	2

el-Hasen b. İshâk el-Leysî	4	el-Fadl b. Dükeyn Ebu Nu‘aym el-Mülâî	2								
		Hâlid b. Hidâş el-Muhellebî	2								

el-Hasen b. İsmâîl el-Mücâdilî	9	‘Abde b. Süleymân el-Kûfî	1								
		‘Abdullâh b. İdrîs el-Evdî	1								
		‘Îsâ b. Yûnus es-Sebî‘î	1								
		Fudayl b. ‘Ayyâd et-	1								

		Temîmi									
		Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	1								
		Hüşeym b. Beşîr es-Sülemî	3								
		Yahyâ b. Yemân el-‘İclî	1								

el-Hasen b. Kaze‘a el-Kureşî	9	Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî	2								
		Humeyd b. el-Esved el-Basrî	1								
		Husayn b. Nümeyr el-Vasıtî	1								
		Meslem b. ‘Alkame el-Mâzînî	1								
		Mu‘temir b. Süleymân et-Teymî	1								
		Süfyân b. Habîb el-Basrî	3								

el-Hasen b. Müdrik es-Sedûsî	1	Yahyâ b. Hammâd eş-Şeybânî	1	el-Vaddâh b ‘Abdillâh Ebû ‘Avâne el-Yeşkurî	1	Ömer b. Ebî Seleme el-Kureşî	1	Ebû Seleme b. Abdirrahmân ez-Zührî	1	Ebû Hüreyre ed-Devsî	1

el-Hasen b. Muhammed ez-Za‘ferânî	19	‘Abdülvehhâb b. ‘Abdilmecîd es-Sekafî	1								
		‘Abdülvehhâb b. ‘Atâ el-	1								

		Haffâf									
		‘Abîde b. Humeyd el-Leysî el-Hazzâ	1								
		‘Affân b. Müslim el-Bâhilî	2								
		el-Huseyn b. el-Hasen el-Basrî	1								
		Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	9								
		Muhammed b. İbrâhîm es-Sülemî	2								
		Sa‘îd b. Süleymân ed-Dabbî	1								
		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	1								

el-Heysem b. Eyyûb es-Sülemî	3	‘Abdül‘azîz b. Muhammed ed-Derâverdî	1								
		İbrâhîm b. Sa‘d ez-Zührî	2								

el-Heysem b. Mervân el-Ansî	3	Muhammed b. Bekkâr el-‘Âmilî	3	Yahyâ b. Hamza el-Hadramî	3	‘Abdurrahmân b. ‘Amr el-Evzâ‘î	1				
						Muhammed b. el-Velîd ez-Zubeydî	1				
						Süleymân b. Erkam el-Ensârî	1				

el-Hüseyn b. Abdirrahmân el-Cercerâî	2	Talk b. Gannâm en-Neha‘î	2	Hafs b. Giyâs en-Neha‘î	1						
				Zâide b. Kudâme es-Sekafî	1						

el-Hüseyn b. Hureys el-Huzâ‘î	46	‘Îsâ b. Yûnus es-Sebî‘î	1								
		Cerîr b. Abdilhamîd ed-Dabbî	1								
		el-Fadl b. Mûsâ es-Sînânî	20								
		el-Velîd b. Müslim el-Kureşî	5								
		Fudayl b. ‘Ayyâd et-Temîmi	1								
		Hammâd b. Üsâme el-Kureşî	2								
		İsmâ‘îl b. ‘Uleyye el-Esedî	2								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	12								
		Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	2								

el-Hüseyn b. Îsâ et-Tâî	12	‘Abdüssamed b. ‘Abdilvâris et-Temîmî	2								
		‘Affân b. Müslim el-Bâhilî	1								
		Hammâd b. Üsâme el-	3								

		Kureşî									
		Ma‘an b. ‘Îsâ el-Kazzâz	1								
		Selem b. Kuteybe eş-Şe‘îrî	1								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	3								
		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	1								

el-Hüseyn b. Mansûr es-Sulemî	21	‘Abdullâh b. Nümeyr el-Hemdânî	6								
		Ahmed b. Hanbel eş-Şeybânî	3								
		Ca‘fer b. ‘Avn el-Kureşî	1								
		el-Hüseyn b. Muhammed et-Temîmî	1								
		Hafs b. Abdirrahmân en-Nîşâbûrî	3								
		Hammâd b. Üsâme el-Kureşî	1								
		İshâk b. Süleymân er-Râzî	1								
		Mübeşşir b. Abdillâh es-Sülemî	3								
		Muhammed b. Hâzim el-E‘mâ	1								
		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	1								

el-Hüseyn b.	5	‘Assâm b. ‘Alî el-‘Âmirî	1								

Muhammed es-Sa‘dî											
		Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî	1								
		Husayn b. Nümeyr el-Vasıtî	1								
		İsmâ‘îl b. ‘Uleyye el-Esedî	1								
		Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî	1								

el-Kâsım b. Dînâr el-Kureşî	24	‘Ubeydullâh b. Mûsa el-‘Absî	7								
		Ahmed b. el-Müfaddal el-Kureşî	1								
		el-Hüseyn b. Alî el-Cu‘fî	5								
		Hammâd b. Üsâme el-Kureşî	1								
		İshâk b. Mansûr es-Selûlî	1								
		Mu‘âviye b. ‘Amr el-Ezdî	1								
		Mus‘ab b. el-Mikdâm el-Has‘amî	2								
		Ömer b. Sa‘d el-Haferî	1								
		Sa‘îd b. ‘Amr el-Eş‘asî	4								
		Sa‘îd b. Şurahbîl el-Kindî	1								

el-Mugîra b. Abdirrahmân el-Esedî	4	‘Îsâ b. Yûnus es-Sebî‘î	1								

		Ahmed b. Ebî Şu‘ayb el-Harrânî	1								
		Miskîn b. Bükeyr el-Harrânî	1								
		Zeyd b. Alî en-Neha‘î	1								

er-Rabî‘ b. Süleymân el-Ezdî	40	‘Abdullâh b. Vehb el-Kureşî	17								
		‘Abdullâh b. Yûsuf el-Kelâ‘î	7								
		en-Nadr b. Abdilcebbâr el-Murâdî	2								
		Esed b. Mûsâ el-Ümevî	3								
		İshâk b. Bekr b. Mudar	11								

er-Rabî‘ b. Süleymân el-Murâdî	14	Haccâc b. İbrâhîm el-Ezrak	1								
		Hâlid b. Abdirrahmân el-Horasânî	1								
		Şu‘ayb b. el-Leys el-Fehmî	10								
		Yahyâ b. Hassân el-Bekrî	2								

Eyyûb b. Muhammed el-Vezzân	11	‘Abdullâh b. Ca‘fer el-Kureşî	2								
		Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	4								

		İsmâ‘îl b. ‘Uleyye el-Esedî	1								
		Ma‘mer b. Süleymân en-Neha‘î	1								
		Mervân b. Mu‘âviye el-Fezârî	3								

Ezher b. Cemîl el-Hâşimî	5	‘Abdülvehhâb b. ‘Abdilmecîd es-Sekafî	1								
		Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî	4								

Hâcib b. Süleyman eş-Şeybânî	10	‘Abdülmecîd b. Abdil‘azîz el-Ezdî	3								
		el-Hâris b. ‘Atiyye el-Basrî	1								
		Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	3								
		Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	3								

Hafs b. Ömer er-Râzî	1	‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	1	Mansûr b. Sa‘d el-Basrî	1	Meymûn b. Siyâ el-Basrî	1	Enes b. Mâlik el-Ensârî	1		

Hâlid b. Rûh es-Sekafî	1	Yezîd b. Hâlid el-Hemdânî	1	Şebâbe b. Sevvâr el-Fezârî	1	el-Mugîra b. Müslim el-Kasmelî	1	Muhammed b. Müslim Ebu'z-Zübeyr el-Kureşî	1	Câbir b. ‘Abdillâh el-Ensârî	1

Hallâd b. Eslem es-Saffâr	1	‘Abdullâh b. İdrîs el-Evdî	1	İbn İshâk el-Kureşî	1	‘Amr b. Şu‘ayb el-Kureşî	1	Şu‘ayb b. Muhammed es-Sehmî	1	‘Abdullâh b. ‘Amr b. el-‘Âs es-Sehmî	1

Hammâd b. İsmâ‘îl el-Basrî	1	İsmâ‘îl b. ‘Uleyye el-Esedî	1	Dâvûd b. Nusayr et-Tâî	1	‘Abdülmelik b. ‘Umeyr el-Lehmî	1	Câbir b. Semüre el-‘Âmirî	1	Sa‘d b. Ebî Vekkâs ez-Zührî	1

Hârûn b. ‘Abdillâh el-Bezzâz	69	‘Abdullâh b. Bekr el-Bâhilî	1								
		‘Abdülmelik b. ‘Amr el-Kaysî	1								
		‘Abdüssamed b. ‘Abdilvâris et-Temîmî	2								
		‘Affân b. Müslim el-Bâhilî	2								
		Ebû Dâvûd et-Tayâlisî	2								
		el-Esved b. ‘Âmir eş-Şâmî	2								
		el-Hasen b. Mûsâ el-Eşyeb	1								
		el-Hasen b. Süvvâr el-Begavî	2								
		el-Hüseyn b. Alî el-Cu‘fî	1								
		Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	3								
		Hammâd b. Mes‘ade et-Temîmî	1								
		Hammâd b. Üsâme el-	7								

		Kureşî									
		Haramî b. ‘Umâre el-‘Atekî	3								
		Hişâm b. ‘Abdilmelik el-Bâhilî	1								
		Kudâme b. Muhammed el-Eşce‘î	1								
		Kureyş b. Enes el-Ensârî	1								
		Ma‘an b. ‘Îsâ el-Kazzâz	22								
		Mu‘âviye b. ‘Amr el-Ezdî	2								
		Muhammed b. Bekr el-Bursânî	1								
		Muhammed b. İsmâ‘îl İbn Ebî Füdeyk ed-Dîlî	1								
		Ömer b. Sa‘d el-Haferî	2								
		Osmân b. Ömer el-‘Abdî	1								
		Ravh b. ‘Ubâde el-Kaysî	2								
		Şücâ‘ b. el-Velîd es-Sekûnî	1								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	1								
		Yahyâ b. Âdem el-Ümevî	2								
		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	2								
		Zeyd b. el-Hubâb et-Temîmî	1								

Hârûn b. İshâk el-Hemdânî	18	‘Abde b. Süleymân el-Kûfî	8								
		‘Abdurrahmân b. Muhammed el-Muhâribî	4								
		‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	1								
		Hafs b. Giyâs en-Neha‘î	3								
		Muhammed b. ‘Abdilvehhâb es-Sükkerî	1								
		Süleymân b. Hayyân el-Ca‘ferî	1								

Hârûn b. Muhammed el-Âmilî	9	‘Abdüla‘lâ b. Müshir el-Gassânî	1								
		Mervân b. Muhammed et-Tâtarî	1								
		Muhammed b. ‘Îsâ el-Kureşî	6								
		Muhammed b. Bekkâr el-‘Âmilî	1								

Hârûn b. Mûsâ el-Fervî	2	Enes b. ‘İyâd el-Leysî	2	Yûnus b. Yezîd el-Eylî	2	Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	2	Ebû Seleme b. Abdirrahmân ez-Zührî	2	‘Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk	1
										Ebû Hüreyre ed-Devsî	1

Hârûn b. Sa□‘îd es-Sa‘dî	4	‘Abdullâh b. Vehb el-Kureşî	1								
		Hâlid b. Nizâr el-Gassânî	2								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	1								

Hârûn b. Zeyd et-Teglibî	6	Zeyd b. Ebî ez-Zerkâ et-Teglibî	6	Ca‘fer b. Burkân el-Kilâbî	1						
				Hâlid b. Meysere et-Tufâvî	1						
				Şu‘be b. el-Haccâc el-‘Atekî	2						
				Süfyân b. Sa‘îd es-Sevrî	2						

Hennâd b. es-Serî et-Temîmî	78	‘Abde b. Süleymân el-Kûfî	2								
		‘Abdullâh b. el-Mübârek el-Hanzalî	4								
		‘Abser b. el-Kâsım ez-Zübeydî	4								
		Ebû Bekr b. ‘Ayyâş el-Esedî	8								
		el-Hüseyn b. Alî el-Cu‘fî	1								
		Hammâd b. Üsâme el-Kureşî	1								

		Hüşeym b. Beşîr es-Sülemî	2								
		Muhammed b. Hâzim el-E‘mâ	14								
		Mülâzim b. ‘Amr el-Hanefî	3								
		Sellâm b. Süleym el-Hanefî Ebu'l-Ehves	20								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	3								
		Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	10								
		Yahyâ b. ‘Alî et-Teymî	1								
		Yahyâ b. Zekeriyyâ el-Hemdânî	5								

Hilâl b. Bişr el-Müzenî	3	‘Abdül‘azîz b. ‘Abdissâmed el-‘Ammî	1								
		Muhammed b. Hâlid b. ‘Asme el-Basrî	1								
		Safvân b. ‘Îsâ el-Kureşî	1								

Hilâl b. el-‘Alâ el-Bâhilî	23	‘Ubeyd b. Yahyâ el-Esedî	1								
		el-‘Alâ b. Hilâl el-Bahilî	7								
		el-Hüseyn b. ‘Ayyâş er-Rakkî	9								
		el-Mu‘âfâ b. Süleymân el-	1								

		Cezerî									
		Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	1								
		İsmâ‘îl b. ‘Abdillâh er-Rakkî	1								
		Mu‘allâ b. Esed el-‘Ammî	1								
		Sa‘îd b. Süleymân ed-Dabbî	2								
Hişâm b. ‘Abdilmelik el-Yezenî	4	Bekiyye b. Velîd el-Kelâ‘î	1								
		Muhammed b. Harb el-Havlânî	3								
Hişâm b. ‘Ammâr es-Sülemî	15	Hikl b. Ziyâd ed-Dımaşkî	1								
		Sadaka b. Hâlid el-Kureşî	2								
		Sehl b. Hâşim el-Habeşî	2								
		Yahyâ b. Hamza el-Hadramî	10								
Humeyd b. Mahled el-Ezdî	2	Muhammed b. ‘Abdillâh İbn Künâse el-Esedî	1								
		Sa‘îd b. Ebî Meryem el-Cumahî	1								

Humeyd b. Mes‘ade es-Sâmî	62	‘Abdülvâris b. Sa‘îd el-‘Anberî	6								
		‘Abdülvehhâb b. ‘Abdilmecîd es-Sekafî	2								
		Bişr b. el-Mufaddâl er-Rakâşî	15								
		Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî	1								
		Hammâd b. Zeyd el-Ezdî el-Ezrak	1								
		Selîm b. Ehdar el-Basrî	1								
		Süfyân b. Habîb el-Basrî	17								
Huşeyş b. Esram en-Nesâî	12	Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî ‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	19 6								
		Alî b. Ma‘bed el-‘Abdî	1								
		el-Kâsım b. Kesîr el-Kâdî	1								
		Hibbân b. Hilâl el-Bâhilî	3								
İbn İşkâb es-Sağîr	1	Yahyâ b. Hassân el-Bekrî Muhammed b. Ebî ‘Ubeyde el-Mes‘ûdî	1 1	‘Abdülmelik b. Ma‘n el-Mes‘ûdî	1	Süleymân b. Mihrân el-A‘meş	1	Talha b. Musarrif el-Yâmî	1	Zer b. ‘Abdillâh el-Mürhibî	1

İbnü'l-Bağdâdî el-	1	‘Abdullâh b. Vehb el-	1	Süfyân b. Sa‘îd es-Sevrî	1	Hişâm b. ‘Urve	1	Fâtıma bint el-	1	Esmâ bint Ebî	1

Askalânî		Kureşî				el-Esedî		Munzir el-Esediyye		Bekr el-Kuraşiyye	

İbnü'n-Nehhâs er-Remlî	3	Damre b. Rebî‘ el-Filistînî	3	‘Abdullâh b. Şevzeb el-Horasânî	1						
				‘Abdurrahmân b. ‘Amr el-Evzâ‘î	1						
				Yahyâ b. Ebî ‘Amr es-Seybânî	1						

İbrâhîm b. el-Hasen el-Miksemî	48	Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	48	el-Leys b. Sa‘d el-Fehmî	1						
				Hammâd b. Seleme el-Basrî	2						
				İbn Cüreyc el-Mekkî	40						
				Ömer b. Zer el-Hemdânî	1						
				Şu‘be b. el-Haccâc el-‘Atekî	4						

İbrâhîm b. el-Müstemir el-Hüzelî	2	‘Amr b. ‘Âsım el-Kaysî	1								
		es-Salt b. Muhammed el-Hârakî	1								

İbrâhîm b. Hârûn el-Belhî	7	Hâtim b. İsmâ‘îl el-Hârisî	7	Ca‘fer es-Sâdik	7	Muhammed b. ‘Ali el-Bâkır	7	Câbir b. ‘Abdillâh el-	6		

								Ensârî			
								el-Hasen b. Ali el-Hâşimî	1		

İbrâhîm b. Muhammed et-Teymî	7	Yahyâ b. Sa‘îd el-Kattân	7	‘Abdullâh b. Sa‘îd el-Fezârî	1						
				‘Ubeydullâh b. el-Ehnes en-Neha‘î	2						
				el-Hüseyn b. Zekvân el-Mu‘allim	1						
				Şu‘be b. el-Haccâc el-‘Atekî	2						
				Süfyân b. Sa‘îd es-Sevrî	1						

İbrâhîm b. Sa‘îd el-Cevherî	2	Muhammed b. Fudayl ed-Dabbî	1								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	1								

İbrâhîm b. Ya‘kûb es-Sa‘dî	55	‘Abdullâh b. Muhammed el-Kudâ‘î	2								
		‘Abdullâh b. Yûsuf el-Kelâ‘î	3								
		‘Abdüssamed b. ‘Abdilvâris et-Temîmî	1								
		‘Amr b. ‘Âsım el-Kaysî	3								

		‘Ubeydullâh b. ‘Abdilmecîd el-Hanefî	2								
		‘Ubeydullâh b. Mûsa el-‘Absî	1								
		Ahmed b. İshâk el-Hadramî	2								
		Ahmed b. Kûfî et-Temîmî	1								
		Alî b. el-Hasen el-‘Abdî	3								
		el-‘Alâ b. Hilâl el-Bahilî	1								
		el-Hasen b. Mûsâ el-Eşyeb	2								
		Haccâc b. el-Minhâl el-Enmâtî	1								
		Hâşim b. el-Kasım el-Leysî	1								
		Mâlik b. İsmâ‘îl en-Nehdî	1								
		Muhammed b. ‘Îsâ el-Bağdâdî	2								
		Muhammed b. el-Fadl es-Sedûsî	4								
		Muhammed b. Kesîr es-Sekafî	1								
		Mûsâ b. Dâvûd ed-Dabbî	2								
		Müsedded b. Müserhed el-Esedî	2								
		Ömer b. Hafs en-Neha‘î	1								
		Osmân b. Ömer el-‘Abdî	1								

		Sa‘îd b. Ebî Meryem el-Cumahî	7								
		Sa‘îd b. er-Rebî‘ el-Basrî	2								
		Sa‘îd b. Şebîb el-Hadramî	1								
		Sa‘îd b. Süleymân ed-Dabbî	2								
		Süleymân b. Harb el-Vâşihî	2								
		Ya‘lâ b. ‘Ubeyd et-Tanâfüsî	1								
		Yahyâ b. Ma‘în el-Bağdâdî	1								
		Yûnus b. Muhammed el-Müeddib	1								
		Zeyd b. el-Hubâb et-Temîmî	1								

İbrâhîm b. Yûnus el-Bağdâdî	9	‘Ubeydullâh b. Mûsa el-‘Absî	1								
		Muhammed b. el-Fadl es-Sedûsî	1								
		Yûnus b. Muhammed el-Müeddib	7								

İshâk b İbrâhîm eş-Şehîdî	1	Yahyâ b. Yemân el-‘İclî	1	Süfyân b. Sa‘îd es-Sevrî	1	‘Âsım b. Ebi'n-Necûd el-Esedî	1	el-Müseyyib b. Râfi‘ el-Esedî	1	Sevâ el-Huzâ‘î	1

İshâk b. Mansûr el-Kevsec	61	‘Abdülkuddûs b. el-Haccâc el-Havlânî	2								
		‘Abdullâh b. Nümeyr el-Hemdânî	1								
		‘Abdullâh b. Yûsuf el-Kelâ‘î	1								
		‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	29								
		‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	4								
		‘Abdüssamed b. ‘Abdilvâris et-Temîmî	1								
		‘Affân b. Müslim el-Bâhilî	1								
		Ebû Dâvûd et-Tayâlisî	1								
		el-Hakem b. Nâfi‘ el-Behrânî	1								
		el-Hüseyn b. Alî el-Cu‘fî	1								
		Hişâm b. ‘Abdilmelik el-Bâhilî	1								
		Mu‘âz b. Hişâm ed-Destuvâî	1								
		Muhammed b. Yûsuf el-Firyâbî	4								
		Osmân b. Ömer el-‘Abdî	1								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	4								

		Vehb b. Cerîr el-Ezdî	1								
		Yahyâ b. Sa‘îd el-Kattân	6								
		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	1								

İshâk b. Mûsâ el-Ensârî	2	el-Velîd b. Müslim el-Kureşî	1								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	1								

İshâk b. Râhûye el-Mervezî	387	‘Abde b. Süleymân el-Kûfî	18								
		‘Abdül‘azîz b. Muhammed ed-Derâverdî	5								
		‘Abdüla‘lâ b. Abdila‘lâ el-Kureşî	1								
		‘Abdullâh b. el-Hâris el-Kureşî	2								
		‘Abdullâh b. İdrîs el-Evdî	12								
		‘Abdullâh b. Muhammed Ebû ‘Alkame el-Fevrî	1								
		‘Abdullâh b. Racâ el-Mekkî	1								
		‘Abdullâh b. Yezîd el-‘Adevî	1								
		‘Abdülmelik b. ‘Amr el-Kaysî	7								

		‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	3								
		‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	41								
		‘Affân b. Müslim el-Bâhilî	1								
		‘Âiz b. Habîb el-‘Absî	1								
		‘Amr b. Muhammed el-‘Ankazî	1								
		‘Îsâ b. Yûnus es-Sebî‘î	14								
		‘Ubeyd b. Sa‘îd el-Ümevî	1								
		‘Ubeydullâh b. Mûsa el-‘Absî	2								
		Bekiyye b. Velîd el-Kelâ‘î	5								
		Bişr b. Ömer ez-Zehrânî	1								
		Cerîr b. Abdilhamîd ed-Dabbî	57								
		el-Fadl b. Dükeyn Ebu Nu‘aym el-Mülâî	6								
		el-Fadl b. Mûsâ es-Sînânî	2								
		el-Hüseyn b. Alî el-Cu‘fî	1								
		el-Mugîre b. Seleme el-Mahzûmî	2								
		el-Velîd b. Müslim el-Kureşî	7								
		en-Nadr b. Muhammed el-Kureşî	1								

		en-Nadr b. Şümeyl el-Mâzinî	25								
		Ezher b. Sa‘d el-Bâhilî	1								
		Hafs b. Giyâs en-Neha‘î	1								
		Hammâd b. Mes‘ade et-Temîmî	2								
		Hammâd b. Üsâme el-Kureşî	1								
		Hâtim b. Verdân es-Sa‘dî	1								
		Hişâm b. ‘Abdilmelik el-Bâhilî	3								
		İsmâ‘îl b. ‘Uleyye el-Esedî	9								
		Mervân b. Mu‘âviye el-Fezârî	1								
		Mu‘âz b. Hişâm ed-Destuvâî	12								
		Mu‘temir b. Süleymân et-Teymî	12								
		Muhammed b. ‘Ubeyd et-Tanâfisî	2								
		Muhammed b. Bişe el-‘Abdî	8								
		Muhammed b. Ca‘fer el-Huzelî Gunder	1								
		Muhammed b. es-Sevâ es-Sedûsi	1								

		Muhammed b. Hâzim el-E‘mâ	15								
		Muhammed b. Yezîd el-Kelâ‘î	1								
		Mus‘ab b. el-Mikdâm el-Has‘amî	1								
		Mûsâ b. Târık el-Yemânî	1								
		Ömer b. Sa‘d el-Haferî	1								
		Ömer b. Ubeyd et-Tamâfisî	1								
		Şebâbe b. Sevvâr el-Fezârî	1								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	40								
		Süleymân b. Harb el-Vâşihî	4								
		Süleymân b. Hayyân el-Ca‘ferî	2								
		Vehb b. Cerîr el-Ezdî	1								
		Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	30								
		Ya‘lâ b. ‘Ubeyd et-Tanâfüsî	2								
		Yahyâ b. Âdem el-Ümevî	7								
		Yahyâ b. Sa‘îd el-Kattân	2								
		Yahyâ b. Süleym et-Tâifî	1								
		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	3								

İshâk b. Şâhîn el-Vasıtî	2	Hâlid b. ‘Abdillâh et-Tahhân	2	Mutarrif b. Tarîf el-Hârisî	1						
				Süleymân b. Feyrûz eş-Şeybânî	1						

İshâk b. Ya‘kûb el-Bağdâdî	1	‘Affân b. Müslim el-Bâhilî	1	‘Abdülvâhid b. Ziyâd el-‘Abdî	1	Sa‘îd b. Abdirrahmân ez-Z‘Ubeydî	1	Mücâhid b. Ceber el-Mekkî	1	Üseyd b. Râfi‘ el-Ensârî	1

İsmâîl b. Mes‘ûd el-Cahderî	157	‘Abdül‘azîz b. ‘Abdissâmed el-‘Ammî	1								
		Bişr b. el-Mufaddâl er-Rakâşî	23								
		Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî	107								
		Hâtim b. Verdân es-Sa‘dî	2								
		Mu‘temir b. Süleymân et-Teymî	1								
		Yahyâ b. Sa‘îd el-Kattân	2								
		Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî	21								

İsmâîl b. Ya‘kûb el-Harrânî	2	Muhammed b. Mûsâ el-Cezerî	2	Mûsâ b. E‘yen el-Cezerî	2	‘Abdurrahmân b. ‘Amr el-Evzâ‘î	1				
						‘Atâ b. es-Sâib es-Sekafî	1				

Kesîr b. ‘Ubeyd el-Mezhicî	23	Bekiyye b. Velîd el-Kelâ‘î	5								
		Muhammed b. Harb el-Havlânî	18								

Kureyş b. Abdirrahmân el-Bârûdî	2	Alî b. el-Hasen el-‘Abdî	2	el-Hüseyn b. Vâkıd el-Mervezî	2	‘Amr b. Dînâr el-Cumahî	1				
						Muhammed b. Ziyâd el-Kureşî	1				

Kuteybe b. Sa‘îd es-Sekafî	722	‘Abbâd b. ‘Abbâd el-Mühellebî	2								
		‘Abdül‘azîz b. Ebî Hâzim el-Mahzûmî	1								
		‘Abdül‘azîz b. Muhammed ed-Derâverdî	7								
		‘Abdullâh b. Nâfi‘ el-Mahzûmî	1								
		‘Abdullâh b. Sa‘îd el-Ümevî	3								
		‘Abdullâh b. Vehb el-Kureşî	1								
		‘Abdülvâhid b. Ziyâd el-‘Abdî	3								
		‘Abdülvâris b. Sa‘îd el-	1								

		‘Anberî									
		‘Abdülvehhâb b. ‘Abdilmecîd es-Sekafî	1								
		‘Abdurrahmân b. Ebi'l-Mevâl el-Medenî	1								
		‘Abdurrahmân b. Ebi'r-Ricâl el-Ensârî	1								
		‘Abdüsselâm b. Harb el-Mülâî	1								
		‘Abîde b. Humeyd el-Leysî el-Hazzâ	7								
		‘Abser b. el-Kâsım ez-Zübeydî	6								
		‘Attâf b. Hâlid el-Mehzûmî	3								
		Bekr b. Mudar el-Kureşî	11								
		Bişr b. el-Mufaddâl er-Rakâşî	2								
		Ca‘fer b. Süleymân es-Dube‘î	3								
		Cerîr b. Abdilhamîd ed-Dabbî	10								
		Dâvud b. Abdirrahmân el-‘Abdî	4								
		el-Leys b. Sa‘d el-Fehmî	166								
		el-Mufaddal b. Fadâle el-	6								

		Kitbânî									
		el-Mugîra b. Abdirrahmân el-Hizâmî	2								
		el-Vaddâh b ‘Abdillâh Ebû ‘Avâne el-Yeşkurî	46								
		Fudayl b. ‘Ayyâd et-Temîmi	7								
		Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	1								
		Hafs b. Giyâs en-Neha‘î	4								
		Halef b. Halîfe el-Eşce‘î	6								
		Hâlid b. Ziyâd el-Ezdî	1								
		Hammâd b. Zeyd el-Ezdî el-Ezrak	51								
		Hâtim b. İsmâ‘îl el-Hârisî	3								
		Humeyd b. Abdirrahmân er-Ru‘âsî	2								
		Hüşeym b. Beşîr es-Sülemî	2								
		İsmâ‘îl b. Ca‘fer el-Ensârî	1								
		Mâlik b. Enes el-Asbahî	172								
		Mu‘âviye b. ‘Ammâr ed-Duhnî	2								
		Mücemmi‘ b. Ya‘kûb el-Ensârî	1								
		Muhammed b. ‘Ubeyd et-Tanâfisî	1								

		Muhammed b. Ca‘fer el-Huzelî Gunder	3								
		Muhammed b. İbrâhîm es-Sülemî	7								
		Muhammed b. İsmâ‘îl İbn Ebî Füdeyk ed-Dîlî	1								
		Muhammed b. Mûsâ el-Fıtrî	2								
		Nûh b. Kays el-Hudânî	2								
		Rifâ‘a b. Yahyâ el-Ensârî	1								
		Sellâm b. Süleym el-Hanefî Ebu'l-Ehves	29								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	113								
		Ya‘kûb b. ‘Abdirrahmân el-Kârî	10								
		Yahyâ b. Süleym et-Tâifî	1								
		Yahyâ b. Zekeriyyâ el-Hemdânî	1								
		Yezîd b. el-Mikdâm el-Hârisî	3								
		Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî	6								

Mahled b. el-Hasen el-Harrânî	1	‘Ubeydullâh b. ‘Amr el-Esedî	1	Zeyd b. Ebî Ensîse el-Cezerî	1	Ebû İshâk es-Sebî‘î	1	Cerîr b. ‘Abdillâh el-Becelî	1		

Mahmûd b. Gaylân el-Adevî	89	‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	6								
		Bişr b. es-Serî el-Basrî	4								
		Ebû Dâvûd et-Tayâlisî	26								
		el-Fadl b. Dükeyn Ebu Nu‘aym el-Mülâî	1								
		el-Fadl b. Mûsâ es-Sînânî	2								
		el-Velîd b. Müslim el-Kureşî	2								
		en-Nadr b. Şümeyl el-Mâzinî	3								
		Hammâd b. Üsâme el-Kureşî	1								
		Kabîsa b. ‘Ukbe es-Süvâî	1								
		Mu‘âviye b. Hişâm el-Esedî	3								
		Muhammed b. ‘Abdillâh ez-Zübeyrî	2								
		Muhammed b. Bekr el-Bursânî	1								
		Ömer b. Sa‘d el-Haferî	2								
		Şebâbe b. Sevvâr el-Fezârî	1								
		Süfyân b. ‘Ukbe es-Suvâ‘î	1								
		Vehb b. Cerîr el-Ezdî	2								
		Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	27								

		Ya‘lâ b. ‘Ubeyd et-Tanâfüsî	1								
		Yahyâ b. Âdem el-Ümevî	1								
		Zeyd b. el-Hubâb et-Temîmî	2								

Mahmûd b. Hâlid es-Sulemî	23	el-Velîd b. Müslim el-Kureşî	12								
		Mervân b. Muhammed et-Tâtarî	4								
		Muhammed b. Şu‘ayb el-Kureşî	1								
		Muhammed b. Yûsuf el-Firyâbî	1								
		Ömer b. Abdilvâhid es-Sulemî	5								

Mahmûd b. Süleymân el-Belhî	1	el-Fadl b. Mûsâ es-Sînânî	1	Hanzale b. Ebî Süfyân el-Cumahî	1	Tâvûs b. Keysân el-Yemânî	1	‘Abdullâh b. Ömer el-‘Adevî	1		

Mâlik b. el-Halîl el-Yahmedî	3	Muhammed b. İbrâhîm es-Sülemî	3	Şu‘be b. el-Haccâc el-‘Atekî	3	el-Hakem b. ‘Uteybe el-Kindî	2				
						Mansûr b. el-Mu‘temir es-Sülemî	1				

Mes‘ûd b. Cüveyriyye el-Mahzûmî	1	Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	1	Hişâm b. Ebî ‘Abdillâh ed-Destuvâî	1	Katâde b. Di‘âme es-Sedûsî	1	Sa‘îd b. el-Müseyyib el-Kureşî	1	Alî b. Ebî Tâlib el-Hâşimî	1

Meymûn b. el-Abbâs el-Cezerî	1	Sa‘îd b. Ebî Meryem el-Cumahî	1	Muhammed b. Ca‘fer el-Ensârî	1	‘Abdullâh b. Şubrume ed-Dabbî	1	İbrâhîm b. Yezîd en-Neha‘î	1	‘Alkame b. Kays en-Neha‘î	1

Mu‘âviye b. Sâlih el-Eş‘arî	2	‘Abdullâh b. Ca‘fer el-Kureşî	1								
		Yahyâ b. Ma‘în el-Bağdâdî	1								

Mübhem	1	Hammâd b. Mes‘ade et-Temîmî	1	Hişâm b. Ebî ‘Abdillâh ed-Destuvâî	1	Yahyâ b. Ebî Kesîr et-Tâî	1	Ebû Seleme b. Abdirrahmân ez-Zührî	1	Câbir b. ‘Abdillâh el-Ensârî	1

Mücâhid b. Mûsâ el-Huttelî	20	‘Abdullâh b. İdrîs el-Evdî	1								
		‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	2								
		Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	1								
		Hüşeym b. Beşîr es-Sülemî	10								
		İsmâ‘îl b. ‘Uleyye el-Esedî	3								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	3								

Müemmel b. Hişâm el-Yeşkurî	7	İsmâ‘îl b. ‘Uleyye el-Esedî	7	Sa‘îd b. Ebî ‘Arûbe el-‘Adevî Mihrân	1						
				Sa‘îd b. İyâs el-Cüreyrî	1						
				Seleme b. ‘Alkame et-Temîmî	2						
				Şu‘be b. el-Haccâc el-‘Atekî	3						

Müemmel b. İhâb el-İclî	4	‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	3								
		Yahyâ b. Muhammed el-Cârî	1								

Muhammed b. ‘Abddillâh el-Hilâlî	3	‘Ubeyd b. ‘Ukayl el-Hilâlî	3	Mus‘ab b. Sâbit el-Esedî	1						
				Şu‘be b. el-Haccâc el-‘Atekî	2						

Muhammed b. ‘Abdila‘lâ el-Kaysî	167	‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	1								
		‘Assâm b. ‘Alî el-‘Âmirî	1								
		en-Nadr b. Şümeyl el-Mâzinî	1								
		Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî	115								

		Mu‘temir b. Süleymân et-Teymî	36								
		Muhammed b. Sevr es-San‘ânî	5								
		Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî	8								

Muhammed b. ‘Abdilazîz el-Yeşkurî	10	el-Fadl b. Mûsâ es-Sînânî	9								
		Hafs b. Giyâs en-Neha‘î	1								

Muhammed b. ‘Abdillâh b. Bekr el-Huzâ‘î	5	Cerdika ‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh el-Basrî	3								
		Mâlik b. Sü‘ayr et-Temîmî	1								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	1								

Muhammed b. ‘Abdillâh el-Bâlisî	38	Eşheb b. Abdil‘azîz el-‘Âmirî	2								
		İshâk b. el-Furât et-Tücîbî	1								
		Muhammed b. İsmâ‘îl İbn Ebî Füdeyk ed-Dîlî	1								
		Şu‘ayb b. el-Leys el-Fehmî	34								

Muhammed b. ‘Abdillâh el-	1	el-Velîd b. Müslim el-Kureşî	1	‘Abdurrahmân b. ‘Amr el-Evzâ‘î	1	‘Atâ b. Ebî Rabâh el-Kureşî	1	‘Abdullâh b. Ömer el-‘Adevî	1		

İskenderânî											

Muhammed b. ‘Abdillâh el-Mevsılî	11	el-Kâsım b. Yezîd el-Cermî	1								
		el-Mu‘âfâ b. ‘İmrân el-Ezdî	7								
		el-Velîd b. Kesîr el-Muzenî	1								
		Muhammed b. ‘Alî b. Ebî Hidâş el-Esedî	1								
		Yahyâ b. ‘Abdilmelik el-Huzâ‘î	1								

Muhammed b. ‘Abdillâh el-Mısrî	7	‘Abdullâh b. Yûsuf el-Kelâ‘î	2								
		‘Amr b. Ebî Seleme et-Tinnîsî	1								
		en-Nadr b. Abdilcebbâr el-Murâdî	1								
		Esed b. Mûsâ el-Ümevî	3								

Muhammed b. ‘Abdillâh el-Muharrimî	67	‘Abdülmelik b. ‘Amr el-Kaysî	1								
		‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	1								

		el-Esved b. ‘Âmir eş-Şâmî	2								
		el-Fadl b. ‘Anbese el-Hazzâz	1								
		el-Mugîre b. Seleme el-Mahzûmî	11								
		Hammâd b. Üsâme el-Kureşî	5								
		Hişâm b. ‘Abdilmelik el-Bâhilî	2								
		Huceyn b. el-Musennâ el-Yemâmî	4								
		İshâk b. Yûsuf el-Ezrak	2								
		Muhammed b. Hâzim el-E‘mâ	3								
		Muhammed b. Sa‘d el-Ensârî	1								
		Muzaffer b. Müdrik el-Horasânî	1								
		Süleymân b. Harb el-Vâşihî	1								
		Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	18								
		Ya‘kûb b. İbrâhîm el-Kureşî	1								
		Yahyâ b. Âdem el-Ümevî	8								
		Yahyâ b. İshâk el-Becelî	1								
		Yahyâ b. Sa‘îd el-Kattân	1								

		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	1								
		Yûnus b. Muhammed el-Müeddib	1								
		Zekeriyyâ b. ‘Adî et-Teymî	1								

Muhammed b. ‘Abdillâh el-Mukrî	60	‘Abdullâh b. Yezîd el-‘Adevî	20								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	40								

Muhammed b. ‘Abdilmelik el-Bağdâdî	2	‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	2	Ca‘fer b. Süleymân es-Dube‘î	1						
				İbn Cüreyc el-Mekkî	1						

Muhammed b. ‘Abdilmelik el-Basrî	2	Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî	2	Dâvud b. Ebî Hind el-Kuşeyrî	1						
				Ma‘mer b. Râşid el-Ezdî	1						

Muhammed b. ‘Abdirrahîm el-Kureşî	1	Mansûr b. Seleme el-Huzâ‘î	1	el-Leys b. Sa‘d el-Fehmî	1	Yezîd b. ‘Abdillâh b. Usâme el-Leysî	1	Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	1	Sa‘îd b. el-Müseyyib el-Kureşî	1

Muhammed b. ‘Abdirrahmân er-	3	‘Abdüla‘lâ b. Müshir el-Gassânî	1								

Rib‘î											
		Muhammed b. ‘Îsâ el-Bağdâdî	2								

Muhammed b. ‘Alî el-Mervezî	17	Alî b. el-Hasen el-‘Abdî	7								
		en-Nadr b. Şümeyl el-Mâzinî	1								
		Mu‘âz b. Hâlid el-‘Abdî	1								
		Muhriz b. el-Vaddâh el-Mervezî	4								
		Osmân b. Ömer el-‘Abdî	1								
		Zeyd b. el-Hubâb et-Temîmî	3								

Muhammed b. ‘Alî er-Rakkî	13	‘Abdullâh b. Mesleme el-Ka‘nebî	3								
		Muhammed b. Yûsuf el-Firyâbî	9								
		Sa‘îd b. Mansûr el-Horasânî	1								

Muhammed b. ‘Ubeyd el-Muhâribî	18	‘Abdullâh b. el-Mübârek el-Hanzalî	7								
		Alî b. Hâşim el-Berîdî	2								
		Ebû Bekr b. ‘Ayyâş el-	2								

		Esedî									
		Esbât b.Muhammed el-Kureşî	1								
		Hafs b. Giyâs en-Neha‘î	1								
		Hâtim b. İsmâ‘îl el-Hârisî	1								
		Muhammed b. Fudayl ed-Dabbî	2								
		Sellâm b. Süleym el-Hanefî Ebu'l-Ehves	1								
		Yahyâ b. Zekeriyyâ el-Hemdânî	1								

Muhammed b. ‘Ubeydillâh el-Harrânî	3	‘Ubeydullâh b. Yezîd el-Kurduvânî	1								
		Osmân b. ‘Abdirrahmân et-Terâifî	2								

Muhammed b. ‘Ubeydillâh el-Kureşî	1	İbrâhîm b. Ziyâd el-Bagdâdî	1	‘Abbâd b. ‘Abbâd el-Mühellebî	1	Muhammed b. ‘Amr el-Leysî	1	Ebû Seleme b. Abdirrahmân ez-Zührî	1	Ebû Hüreyre ed-Devsî	1

Muhammed b. Âdem el-Cühenî	37	‘Abde b. Süleymân el-Kûfî	13								
		‘Abdullâh b. el-Mübârek el-Hanzalî	6								

		‘Abdurrahmân b. Süleymân el-Kenânî	6								
		Alî b. Hâşim el-Berîdî	1								
		Hafs b. Giyâs en-Neha‘î	4								
		Muhammed b. Fudayl ed-Dabbî	3								
		Muhammed b. Hâzim el-E‘mâ	1								
		Ömer b. Ubeyd et-Tamâfisî	1								
		Süleymân b. Hayyân el-Ca‘ferî	1								
		Yahyâ b. Zekeriyyâ el-Hemdânî	1								

Muhammed b. Ahmed ar-Rakkî	3	‘Îsâ b. Yûnus es-Sebî‘î	2								
		Muhammed b. Seleme el-Bâhilî	1								

Muhammed b. Âmir el-Missîsî	3	Mansûr b. Seleme el-Huzâ‘î	1								
		Muhammed b. ‘Îsâ el-Bağdâdî	1								
		Sureyc b. en-Nu‘mân el-Cevherî	1								

Muhammed b. Beşşâr el-‘Abdî	213	Muhammed b. ‘Abdillâh b. el-Müsennâ el-Ensârî	1								
		‘Abdülkebîr b. ‘Abdilmecîd el-Basrî	1								
		‘Abdullâh b. Dâvud el-Hureybî	2								
		‘Abdullâh b. Yezîd el-‘Adevî	1								
		‘Abdülmelik b. ‘Amr el-Kaysî	1								
		‘Abdülvehhâb b. ‘Abdilmecîd es-Sekafî	10								
		‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	42								
		‘Affân b. Müslim el-Bâhilî	1								
		‘Amr b. ‘Âsım el-Kaysî	2								
		Behz b. Esed el-‘Ammî	1								
		Ebû Dâvûd et-Tayâlisî	4								
		ed-Dahhâk b. Mahled en-Nebîl	1								
		el-Mugîre b. Seleme el-Mahzûmî	1								
		Haccâc b. el-Minhâl el-Enmâtî	2								
		Hammâd b. Mes‘ade et-	1								

		Temîmî									
		Hişâm b. ‘Abdilmelik el-Bâhilî	2								
		İbrâhîm b. Ebi'l-Vezîr el-Hâşimî	2								
		İshâk b. Yûsuf el-Ezrak	1								
		Merhûm b. ‘Abdil‘azîz el-Ümevî	1								
		Mu‘âz b. Hişâm ed-Destuvâî	2								
		Mu‘âz b. Mu‘âz el-‘Anberî	1								
		Müemmel b. İsmâ‘îl el-‘Adevî	1								
		Muhammed b. Ca‘fer el-Huzelî Gunder	81								
		Muhammed b. ez-Zibrikân el-Ehvâzî	1								
		Muhammed b. İbrâhîm es-Sülemî	8								
		Ömer b. ‘Alî el-Mukaddemî	1								
		Osmân b. Ömer el-‘Abdî	1								
		Safvân b. ‘Îsâ el-Kureşî	1								
		Vehb b. Cerîr el-Ezdî	1								
		Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	2								
		Yahyâ b. Kesîr el-‘Anberî	1								

		Yahyâ b. Sa‘îd el-Kattân	35								

Muhammed b. Bezî‘ el-Basrî	24	‘Abdüla‘lâ b. Abdila‘lâ el-Kureşî	1								
		Bişr b. el-Mufaddâl er-Rakâşî	2								
		Fudayl b. Süleyman en-Numeyri	2								
		Mu‘temir b. Süleymân et-Teymî	1								
		Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî	18								

Muhammed b. Cebele er-Râfikî	5	el-‘Alâ b. Hilâl el-Bahilî	1								
		el-Mu‘âfâ b. Süleymân el-Cezerî	1								
		Ma‘mer b. Mahled el-Cezerî	1								
		Muhammed b. Mûsâ el-Cezerî	2								

Muhammed b. Dâvud el-Misîsî	4	‘Amr b. ‘Avn es-Sülemî	1								
		Ahmed b. Hanbel eş-Şeybânî	1								
		Mu‘allâ b. Esed el-‘Ammî	1								

		Yahyâ b. Muhammed el-Kûfî	1								

Muhammed b. Ebân el-Belhî	6	‘Abdullâh b. İdrîs el-Evdî	1								
		Hammâd b. Üsâme el-Kureşî	1								
		Ma‘an b. ‘Îsâ el-Kazzâz	1								
		Şebâbe b. Sevvâr el-Fezârî	1								
		Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	2								

Muhammed b. el-Alâ el-Hemdânî	45	‘Abdullâh b. İdrîs el-Evdî	23								
		Ebû Bekr b. ‘Ayyâş el-Esedî	1								
		Muhammed b. Hâzim el-E‘mâ	17								
		Süleymân b. Hayyân el-Ca‘ferî	4								

Muhammed b. el-Halîl el-Huşenî	2	Mervân b. Mu‘âviye el-Fezârî	1								
		Şu‘ayb b. İshâk el-Kureşî	1								

Muhammed b. el-Musaffâ el-Kureşî	3	Bekiyye b. Velîd el-Kelâ‘î	1								

		el-Velîd b. Müslim el-Kureşî	1								
		Muhammed b. Harb el-Havlânî	1								

Muhammed b. el-Müsennâ el-Anezî	221	‘Abdül‘azîz b. ‘Abdissâmed el-‘Ammî	1								
		‘Abdüla‘lâ b. Abdila‘lâ el-Kureşî	2								
		‘Abdullâh b. İdrîs el-Evdî	1								
		‘Abdülvehhâb b. ‘Abdilmecîd es-Sekafî	4								
		‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	23								
		‘Abdüssamed b. ‘Abdilvâris et-Temîmî	5								
		‘Affân b. Müslim el-Bâhilî	4								
		‘Amr b. ‘Âsım el-Kaysî	1								
		Bekr b. îsâ er-Râsî	1								
		Ebû Dâvûd et-Tayâlisî	11								
		ed-Dahhâk b. Mahled en-Nebîl	1								
		el-Halîl b. Ömer el-‘Abdî	1								
		Haccâc b. el-Minhâl el-Enmâtî	4								
		Hafs b. Giyâs en-Neha‘î	1								

		Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî	13								
		Hârûn b. İsmâ‘îl el-Hazzâz	1								
		İbrâhîm b. Ebi'l-Vezîr el-Hâşimî	1								
		Merhûm b. ‘Abdil‘azîz el-Ümevî	1								
		Mu‘âz b. Hânî el-Kaysî	1								
		Mu‘âz b. Hişâm ed-Destuvâî	11								
		Mu‘âz b. Mu‘âz el-‘Anberî	2								
		Muhammed b. ‘Abdillâh b. el-Müsennâ el-Ensârî	2								
		Muhammed b. ‘Abdirrahmân et-Tufâvî	1								
		Muhammed b. Ca‘fer el-Huzelî Gunder	36								
		Muhammed b. İbrâhîm es-Sülemî	14								
		Osmân b. Ömer el-‘Abdî	5								
		Safvân b. ‘Îsâ el-Kureşî	1								
		Sâlim b. Nûh el-Basrî	1								
		Sehl b. Yûsuf el-Enmâtî	1								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	9								
		Vehb b. Cerîr el-Ezdî	2								

		Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	1								
		Yahyâ b. Hammâd eş-Şeybânî	3								
		Yahyâ b. Kesîr el-‘Anberî	1								
		Yahyâ b. Sa‘îd el-Kattân	52								
		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	2								

Muhammed b. el-Velîd el-Busrî	4	Muhammed b. Ca‘fer el-Huzelî Gunder	4	Şu‘be b. el-Haccâc el-‘Atekî	4	‘Abdullâh b. Hafs el-Kureşî	1				
						Seyyâr b. Ebî Seyyâr el-‘Anzî	1				
						Tevbe b. Ebi'l-Esed el-‘Anberî	1				
						Yahyâ b. Sa‘îd el-Ensârî	1				

Muhammed b. el-Velîd el-Fehhâm	1	Muhammed b. Rabî‘ el-Kilâbî	1	Hişâm b. ‘Urve el-Esedî	1	‘Urve b. ez-Zübeyr el-Esedî	1	‘Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk	1		

Muhammed b. en-Nadr el-Mervezî	5	Ca‘fer b. Süleymân es-Dube‘î	2								
		Hammâd b. Zeyd el-Ezdî el-Ezrak	2								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	1								

Muhammed b. Hâlid el-Kelâ‘î	10	Bişr b. Şu‘ayb el-Kureşî	8								
		Hâlid b. Halî el-Kelâ‘î	2								

Muhammed b. Hâtim el-Mervezî	48	‘Abîde b. Humeyd el-Leysî el-Hazzâ	1								
		Hibbân b. Mûsa el-Mervezî	39								
		Muhammed b. Mekkî el-Mervezî	3								
		Süveyd b. Nasr el-Mervezî	5								

Muhammed b. Hişâm el-Kureşî	10	el-Velîd b. Müslim el-Kureşî	9								
		Muhammed b. Şu‘ayb el-Kureşî	1								

Muhammed b. Hişâm es-Sedûsî	2	el-Fadl b. el-‘Alâ el-Kûfî	1								
		Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî	1								

Muhammed b. Hişâm et-Tâlikânî	2	‘Abdullâh b. Muhammed Ebû ‘Alkame el-Fevrî	2	Yezîd b. ‘Abdillâh el-Kindî	2	Büsr b. Sa‘îd el-Hadramî	2	Ebû Hüreyre ed-Devsî	2		

Muhammed b.	1	el-Fadl b. Dükeyn Ebu	1	Süfyân b. Sa‘îd es-Sevrî	1	Hanzale b. Ebî	1	Tâvûs b.	1	‘Abdullâh b.	1

İbrâhîm el-Huzâ‘î		Nu‘aym el-Mülâî				Süfyân el-Cumahî		Keysân el-Yemânî		Ömer el-‘Adevî	

Muhammed b. İdrîs el-Hanzalî	4	er-Rabî‘ b. Nâfi‘ el-Halebî	1								
		Ömer b. Hafs en-Neha‘î	3								

Muhammed b. Îsâ en-Nakkâş	2	Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	2	Hammâd b. Seleme el-Basrî	2	Eyyûb es-Sahtiyânî	1				
						Katâde b. Di‘âme es-Sedûsî	1				

Muhammed b. İshâk es-Sâgânî	14	‘Abdurrahmân b. Gazvân ed-Dabbî	2								
		Ahmed b. İshâk el-Hadramî	1								
		el-Ehvas b. Cevvâb ed-Dabbî	3								
		el-Esved b. ‘Âmir eş-Şâmî	2								
		el-Hasen b. Mûsâ el-Eşyeb	1								
		İbrâhîm b. Muahmmed b. ‘Ar‘ara el-Kureşî	1								
		Kudâme b. Muhammed el-Eşce‘î	2								
		Mansûr b. Seleme el-Huzâ‘î	1								

		Sa‘îd b. er-Rebî‘ el-Basrî	1								

Muhammed b. İsmâîl b. Uleyye	58	‘Abdullâh b. Bekr el-Bâhilî	1								
		‘Abdülmelik b. ‘Amr el-Kaysî	1								
		Alî b. Hafs el-Medâinî	1								
		el-Fadl b. Dükeyn Ebu Nu‘aym el-Mülâî	7								
		Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	5								
		Hâşim b. el-Kasım el-Leysî	1								
		İshâk b. Yûsuf el-Ezrak	7								
		Muhammed b. Bişe el-‘Abdî	1								
		Sa‘îd b. ‘Âmir ed-Dab‘î	1								
		Süleymân b. Dâvud el-Kureşî	3								
		Vehb b. Cerîr el-Ezdî	1								
		Ya‘lâ b. ‘Ubeyd et-Tanâfüsî	2								
		Yahyâ b. Âdem el-Ümevî	3								
		Yahyâ b. Ebî Bükeyr el-Kaysî	3								
		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	18								

		Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî	1								
		Yûnus b. Muhammed el-Müeddib	2								

Muhammed b. İsmâîl el-Buhârî	2	Hafs b. Ömer el-Ezdî	2	Hammâd b. Zeyd el-Ezdî el-Ezrak	2	en-Nu‘mân b. Râşid el-Cezerî	1				
						Ma‘mer b. Râşid el-Ezdî	1				

Muhammed b. İsmâîl el-Ehmesî	2	‘Abdurrahmân b. Muhammed el-Muhâribî	1								
		Esbât b.Muhammed el-Kureşî	1								

Muhammed b. İsmail es-Sülemî	3	Eyyûb b. Süleymân et-Teymî	3	‘Abdülhamîd b. Ebî Üveys el-Asbahî	3	Süleymân b. Bilâl el-Kureşî	3	Muhammed b. ‘Abdillâh b. Ebî ‘Atîk et-Teymî	1		
								Mûsâ b. ‘Ukbe el-Kureşî	1		
								Yûnus b. Yezîd el-Eylî	1		

Muhammed b. İsmâîl et-Taberânî	10	‘Abdullâh b. Muhammed et-Dab‘î	6								
		‘Abdurrahmân b. Bahr el-	2								

		Basrî									
		Ahmed b. Hanbel eş-Şeybânî	2								

Muhammed b. Kâmil el-Mervezî	3	Hüşeym b. Beşîr es-Sülemî	3	el-Mugîre b. Miksem ed-Dabbî	1						
				Hâlid b. Mihrân el-Hazzâ	1						
				Yûnus b. ‘Ubeyd el-‘Abdî	1						

Muhammed b. Kudâma el-Missîsî	49	Cerîr b. Abdilhamîd ed-Dabbî	49	‘Umâre b. el-Ka‘kâ‘ ed-Dabbî	1						
				‘Urve b. el-Hâris el-Hemdânî	3						
				Beyân b. Bişr el-Ehmesî	1						
				el-Mugîre b. Miksem ed-Dabbî	6						
				İbrâhîm b. Muahmmed el-Hemdânî	1						
				Mansûr b. el-Mu‘temir es-Sülemî	26						
				Mis‘ar b. Kidâm el-Hilâlî	1						
				Mutarrif b. Tarîf el-Hârisî	1						

				Rakabe b. Maskale el-‘Abdî	2						
				Süleymân b. Mihrân el-A‘meş	4						
				Yahyâ b. Sa‘îd el-Ensârî	2						
				Zeyd b. ‘Atâ es-Sekafî	1						

Muhammed b. Ma‘mer el-Husrî	13	Hibbân b. Hilâl el-Bâhilî	13	Cerîr b. Hâzim el-Ezdî	2						
				Ebân b. Yezîd el-‘Attâr	3						
				el-Vaddâh b ‘Abdillâh Ebû ‘Avâne el-Yeşkurî	1						
				Hammâd b. Seleme el-Basrî	2						
				Hemmâm b. Yahyâ el-‘Avzî	2						
				Selem b. Zerîr el-‘Utâridî	1						
				Süleymân b. Kesîr el-‘Abdî	1						
				Vüheyb b. Hâlid el-Bâhilî	1						

Muhammed b. Ma‘mer el-Kaysî	19	‘Abdülmelik b. ‘Amr el-Kaysî	2								
		Ebû Dâvûd et-Tayâlisî	3								

		ed-Dahhâk b. Mahled en-Nebîl	3								
		Hibbân b. Hilâl el-Bâhilî	3								
		Muhammed b. Ebi'l-Vezîr el-Kureşî	1								
		Muhammed b. Kesîr el-‘Abdî	1								
		Ravh b. ‘Ubâde el-Kaysî	1								
		Vehb b. Cerîr el-Ezdî	1								
		Yahyâ b. Hammâd eş-Şeybânî	3								
		Yûsuf b. Ya‘kûb es-Sedûsî	1								

Muhammed b. Mansûr el-Huzâ‘î	121	Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	121	‘Abde b. Ebî Lübâbe el-Esedî	1						
				‘Abdullâh b. Ebî Lebîd el-Medenî	1						
				‘Abdullâh b. Ebî Necîh es-Sekafî Ebû Yesâr	1						
				‘Abdullâh b. Tavûs el-Yemânî	1						
				‘Abdullâh b. Zekvân el-Kureşî Ebu'z-Zinâd	9						
				‘Abdülmelik b. ‘Umeyr el-Lehmî	2						
				‘Abdurrahmân b.	1						

				‘Abdillâh el-Mes‘ûdî							
				‘Amr b. ‘Amr el-Cuşemî	1						
				‘Amr b. Dînâr el-Cumahî	19						
				‘Amr b. Osmân el-Kureşî	1						
				‘Amr b. Yahyâ el-Ensârî	1						
				‘Âsım b. Küleyb el-Cermî	1						
				‘Âsım b. Süleymân el-Ehvel	1						
				‘Atâ b. es-Sâib es-Sekafî	1						
				‘İmrân b. Zabyân el-Hanefî	1						
				Alî b. Zeyd el-Kureşî	1						
				Beyân b. Bişr el-Ehmesî	1						
				Damre b. Sa‘îd el-Ensârî	1						
				el-Esved b. Kays el-‘Abdî	1						
				Eyyûb b. Mûsâ el-Kureşî	3						
				Eyyûb es-Sahtiyânî	10						
				Hakîm b. Cübeyr el-	1						

				Esedî							
				İbn Cüreyc el-Mekkî	6						
				İsmâ‘îl b. Muhammed ez-Zührî	1						
				İsrâ'îl b. Mûsâ el-Basrî	1						
				Mâlik b. Migvel el-Becelî	1						
				Menbûz b. Ebî Süleymân el-Mekkî	2						
				Mis‘ar b. Kidâm el-Hilâlî	4						
				Muhammed b. ‘Abdirrahmân b. ‘Ubeyd el-Kureşî	1						
				Muhammed b. ‘Aclân el-Kureşî	1						
				Muhammed b. el-Munkedir el-Kureşî	2						
				Muhammed b. Müslim Ebu'z-Zübeyr el-Kureşî	3						
				Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	21						
				Mutarrif b. Tarîf el-Hârisî	1						
				Ömer b. Sa‘îd es-Sevrî	2						
				Osmân b. ‘Urve el-	1						

				Esedî							
				Sadaka b. Yesâr el-Cezerî	1						
				Seleme b. Dînâr el-A‘rec	2						
				Süheyl b. Ebî Sâlih es-Semmân	1						
				Süleymân b. Feyrûz eş-Şeybânî	1						
				Süleymân b. Mihrân el-A‘meş	2						
				Talha b. Yahyâ el-Kureşî	1						
				Yahyâ b. Sa‘îd el-Ensârî	3						
				Zeyd b. Eslem el-Kureşî	1						
				Ziyâd b. ‘İlâka es-Se‘lebî	1						
				Ziyâd b. Sa‘d el-Horasânî	1						

Muhammed b. Mansûr et-Tûsî	7	el-Hasen b. Mûsâ el-Eşyeb	1								
		İsmâ‘îl b. Ömer el-Vasıtî	1								
		Ya‘kûb b. İbrâhîm el-Kureşî	5								

Muhammed b. Me‘dân el-Harrânî	9	el-Hasen b. A‘yen el-Harrânî	9	Ma‘kil b. ‘Abdillâh el-Cezerî	4						
				Züheyr b. Mu‘âviey el-Cu‘fî	5						

Muhammed b. Meymûn el-Mekkî	3	Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	3	‘Abdullâh b. Zekvân el-Kureşî Ebu'z-Zinâd	1						
				‘Amr b. Dînâr el-Cumahî	2						

Muhammed b. Miskîn el-Yemânî	1	Sa‘îd b. Ebî Meryem el-Cumahî	1	Muhammed b. Ca‘fer el-Ensârî	1	‘Abdullâh b. Şubrume ed-Dabbî	1	İbrâhîm b. Yezîd en-Neha‘î	1	‘Alkame b. Kays en-Neha‘î	1

Muhammed b. Mu‘âviye el-Enmâtî	3	‘Abbâd b. el-‘Avvâm el-Kilâbî	1								
		Halef b. Halîfe el-Eşce‘î	1								
		Muhammed b. Seleme el-Bâhilî	1								

Muhammed b. Muhammed es-Suverî	1	Muhammed b. el-Mübârek el-Kureşî	1	‘Abdül‘azîz b. Muhammed ed-Derâverdî	1	Safvân b. Süleym el-Kureşî	1	‘Atâ b. Yesâr el-Hilâlî	1	Ebû Sa‘îd el-Hudrî	1

Muhammed b. Mûsâ el-Haraşî	1	Ebû Dâvûd et-Tayâlisî	1	Hemmâm b. Yahyâ el-‘Avzî	1	Katâde b. Di‘âme es-Sedûsî	1	Hilâs b. ‘Amr el-Hecerî	1	Alî b. Ebî Tâlib el-	1

										Hâşimî	

Muhammed b. Müslim er-Râzî	1	Yahyâ b. ‘Alî el-Muhâribî	1	Ya‘lâ b. el-Hâris el-Muhâribî	1	Gaylân b. Gâmi‘ el-Muhâribî	1	Ebû İshâk es-Sebî‘î	1	‘Abdurrahmân b. Ebî Leylâ el-Ensârî	1

Muhammed b. Nâfi el-Kaysî	9	Behz b. Esed el-‘Ammî	8								
		Ömer b. ‘Alî el-Mukaddemî	1								

Muhammed b. Nasr el-Ferrâ	3	Eyyûb b. Süleymân et-Teymî	3	‘Abdülhamîd b. Ebî Üveys el-Asbahî	3	Süleymân b. Bilâl el-Kureşî	3	Yahyâ b. Sa‘îd el-Ensârî	3	Humeyd b. Ebî Humeyd et-Tavîl	1
										Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	2

Muhammed b. Ömer el-Mukaddemî	4	Mu‘âz b. Hişâm ed-Destuvâî	1								
		Muhammed b. İbrâhîm es-Sülemî	1								
		Yûsuf b. Ya‘kûb es-Sedûsî	1								
		Zekeriyyâ b. Yahyâ el-Ensârî	1								

Muhammed b. Osmân es-Sekafî	7	‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	1								
		Behz b. Esed el-‘Ammî	3								
		İbrâhîm b. Ebi'l-Vezîr el-Hâşimî	1								
		Seleme b. Sa‘îd el-Basrî	1								
		Ümeyye b. Hâlid el-Ezdî	1								

Muhammed b. Râfi‘ el-Kuşeyrî	55	‘Abdullâh b. İbrâhîm es-San‘ânî	1								
		‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	25								
		Ebû Dâvûd et-Tayâlisî	1								
		el-Hüseyn b. Alî el-Cu‘fî	1								
		Ezher b. el-Kasım er-Râsibî	1								
		Hâşim b. el-Kasım el-Leysî	1								
		Hişâm b. Sa‘îd et-Tâlikânî	1								
		Huceyn b. el-Musennâ el-Yemâmî	3								
		Mu‘âviye b. Hişâm el-Esedî	1								
		Muhammed b. ‘Abdillâh ez-Zübeyrî	1								
		Muhammed b. Bişe el-	1								

		‘Abdî									
		Muhammed b. İsmâ‘îl İbn Ebî Füdeyk ed-Dîlî	2								
		Mus‘ab b. el-Mikdâm el-Has‘amî	2								
		Şebâbe b. Sevvâr el-Fezârî	1								
		Süleymân b. Dâvud el-Kureşî	1								
		Yahyâ b. Âdem el-Ümevî	10								
		Zekeriyyâ b. ‘Adî et-Teymî	1								
		Zeyd b. el-Hubâb et-Temîmî	1								
Muhammed b. Sadaka el-Cüblânî	2	Muhammed b. Harb el-Havlânî	1								
		Muhammed b. Şu‘ayb el-Kureşî	1								
Muhammed b. Seleme el-Murâdî	121	‘Abdullâh b. Vehb el-Kureşî	28								
		‘Abdurrahmân b. el-Kâsım el-‘Utekî	93								
Muhammed b. Sucâ‘ el-Merrûzû	3	‘Abdülvâhid b. Vâsıl es-Sedûsî	1								

		İsmâ‘îl b. ‘Uleyye el-Esedî	2								

Muhammed b. Sudrân el-Ezdî	11	Bişr b. el-Mufaddâl er-Rakâşî	5								
		Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî	5								
		Selem b. Kuteybe eş-Şe‘îrî	1								

Muhammed b. Süleymân el-Esedî	6	Hammâd b. Zeyd el-Ezdî el-Ezrak	5								
		İbrâhîm b. Sa‘d ez-Zührî	1								

Muhammed b. Vehb el-Harrânî	13	Miskîn b. Bükeyr el-Harrânî	1								
		Muhammed b. Seleme el-Bâhilî	12								

Muhammed b. Ya‘kûb el-Kureşî	1	Muhammed b. Fuleyh el-Eslemî	1	Yûnus b. Yezîd el-Eylî	1	Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	1	Kabîsa b. Züeyb el-Huzâ‘î	1	Ebû Hüreyre ed-Devsî	1

Muhammed b. Yahyâ b. Ebî Hazm	1	‘Abdüla‘lâ b. Abdila‘lâ el-Kureşî	1	Sa‘îd b. Ebî ‘Arûbe el-‘Adevî Mihrân	1	Katâde b. Di‘âme es-Sedûsî	1	el-Hasen el-Basrî	1	‘Abdurrahmân b. Semüre el-Kureşî	1

Muhammed b. Yahyâ	8	el-Hasen b. er-Rabî‘ el-	1								

el-Kelbî		Bûrânî									
		er-Rabî‘ b. Nâfi‘ el-Halebî	1								
		Muhammed b. es-Sabbâh ed-Dûlâbî	1								
		Muhammed b. Mûsâ el-Cezerî	3								
		Ömer b. Hafs en-Neha‘î	1								
		Sa‘îd b. Hafs el-Hezelî	1								

Muhammed b. Yahyâ el-Yeşkurî	5	‘Abdül‘azîz b. Osmân el-Mervezî Şâzân	1								
		‘Abdullâh b. Osmân el-‘Atekî	4								

Muhammed b. Yahyâ es-Sekafî	11	‘Abdullâh b. İdrîs el-Evdî	4								
		‘Abdülmelik b. ‘Amr el-Kaysî	1								
		el-Fadl b. Mûsâ es-Sînânî	1								
		Hafs b. Giyâs en-Neha‘î	1								
		Hammâd b. Hâlid el-Hayyat	1								
		Muhammed b. Hâzim el-E‘mâ	1								
		Süleymân b. Hayyân el-Ca‘ferî	1								

		Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	1								

Muhammed b. Yahyâ ez-Zühlî	21	‘Abdullâh b. ‘Amr et-Temîmî Ebû Ma‘mer	1								
		‘Abdullâh b. Muhammed et-Dab‘î	1								
		‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	1								
		‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	2								
		Ahmed b. Hanbel eş-Şeybânî	1								
		Bişr b. Şu‘ayb el-Kureşî	2								
		Ma‘mer b. Ya‘mer el-Leysî	1								
		Muhammed b. ‘Abdillâh b. el-Müsennâ el-Ensârî	1								
		Muhammed b. ‘Îsâ el-Bağdâdî	1								
		Muhammed b. es-Salt es-Sevrî	1								
		Muhammed b. Mûsâ el-Cezerî	1								
		Sa‘îd b. Ebî Meryem el-Cumahî	1								
		Süleymân b. Dâvud el-	1								

		Kureşî									
		Vehb b. Cerîr el-Ezdî	1								
		Ya‘kûb b. İbrâhîm el-Kureşî	5								

Muhammed b. Yezîd el-Mekâbirî	1	Ma‘an b. ‘Îsâ el-Kazzâz	1	Hârice b. ‘Abdillâh b. Süleymân el-Ensârî	1	Yezîd b. Rûmân el-Esedî	1	‘Urve b. ez-Zübeyr el-Esedî	1	‘Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk	1

Muhammed b. Zunbûr el-Mekkî	5	‘Abdül‘azîz b. Ebî Hâzim el-Mahzûmî	4								
		Fudayl b. ‘Ayyâd et-Temîmi	1								

Mûsâ b. ‘Abdillâh el-Huzâ‘î	1	en-Nadr b. Kesîr el-Ezdî	1	‘Abdullâh b. Tavûs el-Yemânî	1	Tâvûs b. Keysân el-Yemânî	1	‘Abdullâh b. el-‘Abbâs el-Kureşî	1		

Mûsâ b. Abdirrahmân el-Kindî	12	el-Hüseyn b. Alî el-Cu‘fî	6								
		Hammâd b. Üsâme el-Kureşî	3								
		Muhammed b. Bişe el-‘Abdî	2								
		Zeyd b. el-Hubâb et-	1								

		Temîmî									

Mûsâ b. Hizâm et-Tirmizî	3	Hammâd b. Üsâme el-Kureşî	2								
		Yahyâ b. Âdem el-Ümevî	1								

Mûsâ b. Muhammed eş-Şâmî	1	Meymûn b. el-Esbağ en-Nesîbî	1	Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	1	Şerîk b. ‘Abdillâh el-Kâdî	1	Ebû İshâk es-Sebî‘î	1	el-Kâsım b. Abdirrahmân el-Hüzelî	1

Mûsâ b. Sa‘îd ed-Dendânî	2	Ahmed b. Kûfî et-Temîmî	1								
		Hişâm b. ‘Abdilmelik el-Bâhilî	1								

Mûsâ b. Süleymân el-Menbicî	1	Bekiyye b. Velîd el-Kelâ‘î	1	Yûnus b. Yezîd el-Eylî	1	Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	1	Sâlim b. ‘Abdillâh el-‘Adevî	1	‘Abdullâh b. Ömer el-‘Adevî	1

Müslim b. ‘Amr el-Hazzâ	1	‘Abdullâh b. Nâfi‘ el-Mahzûmî	1	el-Leys b. Sa‘d el-Fehmî	1	Bekr b. Sevâde el-Cuzâmî	1	‘Atâ b. Yesâr el-Hilâlî	1	Ebû Sa‘îd el-Hudrî	1

Nasr b. ‘Alî el-Ezdî	16	‘Abdüla‘lâ b. Abdila‘lâ el-Kureşî	8								
		‘Abdullâh b. Dâvud el-Hureybî	1								

		Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî	4								
		Mu‘temir b. Süleymân et-Teymî	1								
		Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî	2								

Nûh b. Habîb el-Kûmisî	12	‘Abdullâh b. İdrîs el-Evdî	1								
		‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	8								
		Yahyâ b. Sa‘îd el-Kattân	3								

Nusayr b. el-Ferec el-Eslemî	3	‘Umâre b. Bişr eş-Şâmî	1								
		Hammâd b. Üsâme el-Kureşî	2								

Ömer b. Muhammed es-Esedî	1	Muhammed b. el-Hasen el-Esedî	1	Süfyân b. Sa‘îd es-Sevrî	1	Eyyûb es-Sahtiyânî	1	‘Abdullâh b. Zeyd Ebû Kılâbe el-Cermî	1	Enes b. Mâlik el-Ka‘bî	1

Osmân b. Hurrazâz el-Antâkî	10	‘Abbâd b. Mûsâ el-Huttelî	1								
		‘Affân b. Müslim el-Bâhilî	1								
		‘Ubeydullâh b. Mu‘âz el-	1								

		‘Anberî									
		Ahmed b. Cenâb el-Misîsî	1								
		Alî b. Hakîm el-Evdî	1								
		el-Hasen b. Hammâd ed-Dabbî	1								
		İbrâhîm b. el-Haccâc es-Sâmî	1								
		Sa‘îd b. Süleymân ed-Dabbî	1								
		Sehl b. Bekkâr el-Kaysî	1								
		Ümeyye b. Bistâm el-‘Ayşî	1								

Sa‘îd b. Abdirrahmân el-Kureşî	15	Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	15	‘Abdullâh b. Tavûs el-Yemânî	2						
				‘Abdullâh b. Zekvân el-Kureşî Ebu'z-Zinâd	1						
				‘Amr b. Dînâr el-Cumahî	1						
				‘Ubeydullâh b. Ömer el-‘Adevî	1						
				Dâvud b. Ebî Hind el-Kuşeyrî	1						
				İsmâ‘îl b. Ebî Hâlid el-Becelî	1						
				Mansûr b. el-Mu‘temir	1						

				es-Sülemî							
				Muhammed b. Ebî Zi'b el-‘Âmirî	1						
				Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	4						
				Süleymân b. Mihrân el-A‘meş	1						
				Zekeriyyâ b. Ebî Zâide el-Hemdânî	1						

Sa‘îd b. Ya‘kûb et-Tâlikânî	1	Hâlid b. ‘Abdillâh et-Tahhân	1	Sa‘îd b. Yezîd et-Tâhî	1	el-Munzir b. Mâlik Ebû Nedra el-‘Abdî	1	Ebû Sa‘îd el-Hudrî	1		

Sa‘îd b. Yahyâ el-Ümevî	3	Yahyâ b. Sa‘îd el-Ümevî	3	Büreyd b. ‘Abdillâh el-Eş‘arî	1						
				Osmân b. Hakîm el-Evsî	1						
				Yahyâ b. Sa‘îd el-Ensârî	1						

Safvân b. ‘Amr el-Humsî	3	‘Abdülkuddûs b. el-Haccâc el-Havlânî	1								
		Ahmed b. Hâlid el-Vehbî	2								

Sehl b. Osmân es-Sicistânî	1	‘Abdullâh b. Racâ el-Gudânî	1	Sa‘îd b. Seleme es-Sedûsî	1	‘Amr b. Ebî ‘Amr el-Kureşî	1	‘Abdullâh b. Hantab el-Mahzûmî	1	Enes b. Mâlik el-Ensârî	1

Seleme b. Ahmed el-Fevzî	1	Hattâb b. Osmân el-Fevzî	1	Muhammed b. Himyer es-Selîhî	1	Sâbit b. ‘Aclân el-Humsî	1	Sa‘îd b. Cübeyr el-Esedî	1	‘Abdullâh b. el-‘Abbâs el-Kureşî	1

Serî‘ b. ‘Abdillâh el-Vasıtî	1	İshâk b. Yûsuf el-Ezrak	1	Şerîk b. ‘Abdillâh el-Kâdî	1	‘Âsım b. Ebi'n-Necûd el-Esedî	1	Şekîk b. Seleme el-Esedî	1	‘Abdullâh b. Mes‘ûd	1

Sevvâr b. Abdillah el-Anberî	6	‘Abdüla‘lâ b. Abdila‘lâ el-Kureşî	1								
		‘Abdülvehhâb b. ‘Abdilmecîd es-Sekafî	2								
		Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî	2								
		Merhûm b. ‘Abdil‘azîz el-Ümevî	1								

Şu‘ayb b. Şu‘ayb el-Kureşî	6	‘Abdülkuddûs b. el-Haccâc el-Havlânî	2								
		‘Abdülvehhâb b. Sa‘îd es-Sülemî	4								

Şu‘ayb b. Yûsuf en-Nesâî	20	‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	7								
		Yahyâ b. Sa‘îd el-Kattân	10								

		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	3								

Süleymân b. ‘Ubeydillâh el-Gaylânî	6	‘Abdülmelik b. ‘Amr el-Kaysî	2								
		Behz b. Esed el-‘Ammî	4								

Süleymân b. Dâvud el-Mehrî	47	‘Abdullâh b. Nâfi‘ el-Mahzûmî	1								
		‘Abdullâh b. Vehb el-Kureşî	46								

Süleymân b. Mansûr el-Belhî	8	‘Abdülcebbâr b. el-Verd el-Kureşî	2								
		‘Abdullâh b. el-Mübârek el-Hanzalî	1								
		Sellâm b. Süleym el-Hanefî Ebu'l-Ehves	4								
		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	1								

Süleymân b. Seyf et-Tâî	68	‘Abdullâh b. Muhammed el-Kudâ‘î	1								
		‘Affân b. Müslim el-Bâhilî	2								
		‘Amr b. ‘Âsım el-Kaysî	2								
		‘Ubeydullâh b.	3								

		‘Abdilmecîd el-Hanefî									
		‘Ubeydullâh b. Mûsa el-‘Absî	1								
		Ca‘fer b. ‘Avn el-Kureşî	2								
		ed-Dahhâk b. Mahled en-Nebîl	3								
		el-Hasen b. A‘yen el-Harrânî	6								
		el-Velîd b. Nâfi‘	1								
		Hârûn b. İsmâ‘îl el-Hazzâz	3								
		Hişâm b. ‘Abdilmelik el-Bâhilî	1								
		Mu‘âz b. Hânî el-Kaysî	1								
		Muhammed b. el-Fadl es-Sedûsî	2								
		Muhammed b. Süleymân el-Harrânî	2								
		Müslim b. İbrâhîm el-Ferâhîdî	1								
		Osmân b. Ömer el-‘Abdî	3								
		Sa‘îd b. ‘Âmir ed-Dab‘î	2								
		Sehl b. Hammâd el-‘Ankazî	5								
		Şu‘ayb b. Beyân el-Kasmelî	1								
		Süleymân b. Harb el-	3								

		Vâşihî									
		Vehb b. Cerîr el-Ezdî	1								
		Ya‘kûb b. İbrâhîm el-Kureşî	16								
		Ya‘lâ b. ‘Ubeyd et-Tanâfüsî	4								
		Yahyâ b. Hammâd eş-Şeybânî	1								
		Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	1								

Süleymân b. Silm el-Hedâdî	9	en-Nadr b. Şümeyl el-Mâzinî	9	Hammâd b. Seleme el-Basrî	1						
				Hişâm b. Ebî ‘Abdillâh ed-Destuvâî	2						
				Şu‘be b. el-Haccâc el-‘Atekî	4						
				Yûsuf b. Ebî İshâk es-Sebî‘î	2						

Süveyd b. Nasr el-Mervezî	223	‘Abdullâh b. el-Mübârek el-Hanzalî	223	‘Abdülhamîd b. Ca‘fer el-Ensârî	1						
				‘Abdullâh b. ‘Avn el-Müzenî Ebû ‘Avn	4						
				‘Abdülmelik b. Ebî Süleymân el-‘Arzemî	2						
				‘Abdülmelik b. et-	2						

				Tufeyl el-Cezerî							
				‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh el-Mes‘ûdî	1						
				‘Abdurrahmân b. ‘Amr el-Evzâ‘î	9						
				‘Abdurrahmân b. ‘Ubeyd es-Sa‘lebî	1						
				‘Amr b. Meymûn el-Cezerî	1						
				‘Âsım b. Süleymân el-Ehvel	4						
				‘Avf b. Ebî Cemîle el-E‘râbî	2						
				‘Avn b. Sâlih el-Bârikî	2						
				‘İkrime b. ‘Ammâr el-‘İclî	2						
				‘Îsâ b. Yezîd el-Ezrak	1						
				‘Ubeydullâh b. Ömer el-‘Adevî	2						
				‘Ubeydullâh b. Ömer el-Kureşî	1						
				‘Uyeyne b. Abdirrahmân el-Gatafânî	2						
				Alî b. el-Mübarek el-Hünâî	1						

				Bekiyye b. Velîd el-Kelâ‘î	1					
				Beşîr b. el-Muhâcir el-Ganevî	1					
				Bessâm b. ‘Abdillâh es-Sayrafî	1					
				Ca‘fer b. Hayyân es-Sa‘dî	1					
				Cerîr b. Abdilhamîd ed-Dabbî	1					
				Dâvûd b. Kays el-Kureşî	1					
				Ebân b. Yezîd el-‘Attâr	1					
				Ebû Bekr b. Alî el-Mukaddemî	1					
				Ebû Bekr b. Osmân el-Ensârî	1					
				Ebû Bekr en-Nehşelî	1					
				Ecleh b. ‘Abdillâh el-Kindî	1					
				el-Esved b. Şeybân es-Sedûsî	1					
				el-Hasen b. Yahyâ el-Basrî	1					
				el-Hüseyn b. Alî el-Hâşimî	1					

				el-Hüseyn b. Zekvân el-Mu‘allim	1						
				el-Kâsım b. el-Fadl el-Huddânî	1						
				el-Leys b. Sa‘d el-Fehmî	2						
				el-Müsennâ b. Sa‘îd ed-Dub‘î	1						
				el-Vaddâh b ‘Abdillâh Ebû ‘Avâne el-Yeşkurî	3						
				es-Sa‘iku b. Hazn el-Bekrî	1						
				es-Serî b. Yayhâ eş-Şeybânî	1						
				Hâlid b. Abdirrahmân es-Sulemî	1						
				Hâlid b. Mihrân el-Hazzâ	2						
				Hammâd b. Seleme el-Basrî	6						
				Hammâd b. Zeyd el-Ezdî el-Ezrak	2						
				Hanzale b. Ebî Süfyân el-Cumahî	1						
				Hârûn b. İbrâhîm el-Ahvâzî	2						

				Hayve b. Şurayh et-Tücîbî	3					
				Hemmâm b. Yahyâ el-‘Avzî	1					
				Hişâm b ‘Âiz el-Esedî	1					
				Hişâm b. ‘Urve el-Esedî	5					
				Hişâm b. Ebî ‘Abdillâh ed-Destuvâî	3					
				Hişâm b. Hassân el-Ezdî	3					
				Humeyd b. Ebî Humeyd et-Tavîl	4					
				Hüşeym b. Beşîr es-Sülemî	1					
				İbn Cüreyc el-Mekkî	4					
				İbrâhîm b. Tahmân el-Heravî	1					
				İsmâ‘îl b. Ebî Hâlid el-Becelî	1					
				İsmâ‘îl b. Müslim el-‘Abdî	1					
				Kays b. Süleym el-‘Anberî	2					
				Kudâme b. ‘Abdillâh el-‘Âmirî	1					
				Ma‘mer b. Râşid el-Ezdî	13					
				Mâlik b. Enes el-Asbahî	5					

				Mâlik b. Migvel el-Becelî	1					
				Mis‘ar b. Kidâm el-Hilâlî	3					
				Mücemmi‘ b. Yahyâ el-Ensârî	1					
				Muhammed b. ‘Aclân el-Kureşî	1					
				Muhammed b. Ebî Zi'b el-‘Âmirî	1					
				Mûsâ b. ‘Alî el-Lahmî	1					
				Mûsâ b. ‘Ukbe el-Kureşî	2					
				Mûsâ b. ‘Umeyr et-Temîmî	1					
				Ömer b. Sa‘îd el-Kureşî	1					
				Sa‘îd b. Ebî ‘Arûbe el-‘Adevî Mihrân	3					
				Sa‘îd b. İyâs el-Cüreyrî	2					
				Sa‘îd b. Yezîd el-Himyerî	1					
				Sâlim b. Ebî Mutî‘ el-Huzâ‘î	1					
				Şerîk b. ‘Abdillâh el-Kâdî	2					
				Şu‘be b. el-Haccâc el-	18					

				‘Atekî							
				Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	1						
				Süfyân b. Dînâr el-Kûfî	1						
				Süfyân b. Sa‘îd es-Sevrî	19						
				Süleymân b. el-Mugîre el-Kaysî	3						
				Süleymân b. Mihrân el-A‘meş	1						
				Süleymân b. Tarhân et-Teymî	7						
				Tavd b. Abdilmelik el-Kaysî	1						
				Vikâ b. İyâs el-Esedî	1						
				Yahyâ b. Sa‘îd el-Ensârî	2						
				Yahyâ b. Zürâra es-Sehmî	1						
				Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî	1						
				Yûnus b. Yezîd el-Eylî	15						
				Yûsuf b. Ebî İshâk es-Sebî‘î	1						
				Zâide b. Kudâme es-Sekafî	3						
				Zekeriyyâ b. Ebî Zâide el-Hemdânî	1						
				Zekeriyyâ b. İshâk el-	1						

				Mekkî							

Vasıl b. ‘Abdila‘lâ el-Esedî	15	Muhammed b. Fudayl ed-Dabbî	14								
		Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	1								

Vehb b. Beyân el-Vâsıtî	13	‘Abdullâh b. Vehb el-Kureşî	13	‘Amr b. el-Hâris el-Ensârî	4						
				Mâlik b. Enes el-Asbahî	1						
				Mu‘âviye b. Sâlih el-Hadramî	1						
				Yûnus b. Yezîd el-Eylî	7						

Ya‘kûb b. İbrâhîm el-‘Abdî	116	‘Abdül‘azîz b. Muhammed ed-Derâverdî	1								
		‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	11								
		‘Ubeydullâh b. ‘Abdirrahmân el-Eşce‘î	1								
		‘Ubeydullâh b. Mûsa el-‘Absî	1								
		Hafs b. Giyâs en-Neha‘î	1								
		Humeyd b. Abdirrahmân er-Ru‘âsî	1								
		Hüşeym b. Beşîr es-Sülemî	29								
		İsmâ‘îl b. ‘Uleyye el-Esedî	21								

		Muhammed b. ‘Abdirrahmân et-Tufâvî	1								
		Muhammed b. Ca‘fer el-Huzelî Gunder	4								
		Vekî‘ b. el-Cerrâh er-Ruâsî	1								
		Yahyâ b. Sa‘îd el-Kattân	39								
		Yahyâ b. Vadıh el-Ensârî	2								
		Yahyâ b. Zekeriyyâ el-Hemdânî	3								

Ya‘kûb b. Mâhân el-Bağdâdî	6	el-Kâsım b. Mâlik el-Müzenî	1								
		Hüşeym b. Beşîr es-Sülemî	5								

Ya‘kub b. Süfyân el-FesevÎ	1	Süleymân b. Harb el-Vâşihî	1	Hammâd b. Zeyd el-Ezdî el-Ezrak	1	Hâcib b. el-Mufaddal el-Ezdî	1	el-Mufaddal b. el-Muhelleb el-Ezdî	1	en-Nu‘mân b. Beşîr el-Ensârî	1

Yahyâ b. Durust el-Kureşî	16	Hammâd b. Zeyd el-Ezdî el-Ezrak	2								
		İbrâhîm b. Abdilmelik el-Basrî	14								

Yahyâ b. Habîb el-Hârisî	33	Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî	2								
		Hammâd b. Zeyd el-Ezdî	30								

		el-Ezrak									
		Mu‘temir b. Süleymân et-Teymî	1								

Yahyâ b. Hakîm el-Mükavvim	6	‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	1								
		Muhammed b. Ca‘fer el-Huzelî Gunder	1								
		Muhammed b. İbrâhîm es-Sülemî	3								
		Selem b. Kuteybe eş-Şe‘îrî	1								

Yahyâ b. Muhammed el-Kureşî	5	Hibbân b. Hilâl el-Bâhilî	1								
		Muhammed b. Cehdem es-Sekafî	3								
		Yahyâ b. Kesîr el-‘Anberî	1								

Yahyâ b. Mûsâ el-Huddânî	8	‘Abdül‘azîz b. Hâlid et-Tirmizî	1								
		‘Abdullâh b. Nümeyr el-Hemdânî	1								
		‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh ed-Deştekî	2								
		Ebû Dâvûd et-Tayâlisî	1								
		Enes b. ‘İyâd el-Leysî	1								

		Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	2								

Yahyâ b. Osmân el-Kureşî	8	Bekiyye b. Velîd el-Kelâ‘î	1								
		Muhammed b. Himyer es-Selîhî	4								
		Ömer b. Abdilvâhid es-Sulemî	1								
		Şüreyh b. Yezîd el-Hadramî	2								

Yezîd b. Muhammed b. ‘Abdissamed el-Kureşî	2	Hişâm b. İsmâ‘îl el-Hanefî	2	İsmâ‘îl b. Semâ‘a el-Kureşî	2	Mûsâ b. E‘yen el-Cezerî	2	‘Abdurrahmân b. ‘Amr el-Evzâ‘î	2	Hassân b. ‘Atiyye el-Muhâribî	1
										Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	1

Yezîd b. Muhammed b. Fudayl er-Ras‘anî	1	Müslim b. İbrâhîm el-Ferâhîdî	1	Ebân b. Yezîd el-‘Attâr	1	Yahyâ b. Sa‘îd el-Ensârî	1	‘Amre bint Abdirrahmân el-Ensâriyye	1	‘Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk	1

Yezîd b. Sinân el-Kureşî	1	‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	1	Süfyân b. Sa‘îd es-Sevrî	1	Dırâr b. Mürre el-Kûfî	1	‘Abdullâh b. Ebi'l-Hüzeyl en-‘Anezî	1	‘Abdullâh b. ‘Amr b. el-‘Âs es-Sehmî	1

Yûnus b. Abdila‘lâ es-Sadefî	56	‘Abdullâh b. Vehb el-Kureşî	51								
		Enes b. ‘İyâd el-Leysî	2								
		Eşheb b. Abdil‘azîz el-‘Âmirî	3								

Yûsuf b Hammâd el-Ma‘nî	7	‘Abdüla‘lâ b. Abdila‘lâ el-Kureşî	1								
		‘Abdülvâris b. Sa‘îd el-‘Anberî	2								
		Bişr b. Mansûr es-Selîmî	1								
		Süfyân b. Habîb el-Basrî	3								

Yûsuf b. ‘Îsâ ez-Zührî	8	el-Fadl b. Mûsâ es-Sînânî	8	Hanzale b. Ebî Süfyân el-Cumahî	1						
				Mis‘ar b. Kidâm el-Hilâlî	2						
				Süleymân b. Mihrân el-A‘meş	2						
				Yezîd b. Ziyâd b. Ebi'l-Ca‘d el-Eşce‘î	3						

Yûsuf b. Sa‘îd el-Missîsî	31	Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	31	el-Leys b. Sa‘d el-Fehmî	3						
				İbn Cüreyc el-Mekkî	25						

				Muhammed b. ‘Abdillâh eş-Şu‘aysî	1						
				Şerîk b. ‘Abdillâh el-Kâdî	1						
				Şu‘be b. el-Haccâc el-‘Atekî	1						

Yûsuf b. Vâdıh el-Hâşimî	1	Kudâme b. Şihâb el-Mâzinî	1	Bürd b. Sinân eş-Şâmî	1	‘Atâ b. Ebî Rabâh el-Kureşî	1	Câbir b. ‘Abdillâh el-Ensârî	1		

Zekeriyyâ b. Yahyâ es-Siczî	34	‘Abdüla‘lâ b. Hammâd el-Bâhilî	6								
		‘Abdülcebbâr b. el-‘Alâ el-‘Attâr	1								
		‘Ubeydullâh b. Mu‘âz el-‘Anberî	1								
		Ahmed b. Ebî Bekr el-Kureşî	2								
		el-Hasen b. îsâ el-Mâsercisî	3								
		Fudayl b. Hüseyn el-Cehderî Ebû Kâmil	2								
		İshâk b. Râhûye el-Mervezî	12								
		Muhammed b. ‘Ubeyd el-	1								

		Guberî									
		Muhammed b. Hallâd el-Bâhilî	1								
		Muhammed b. Sa‘îd et-Testerî	1								
		Şeybân b. Ebî Şeybe el-Habetî	1								
		Vehb b. Bekiyye el-Vâsıtî Vehbân	2								
		Zeyd b. Ehzem et-Tâî	1								

Zeyd b. Ehzem et-Tâî	1	‘Abdullâh b. Dâvud el-Hureybî	1	Alî b. Sâlih el-Hemdânî	1	Ebû İshâk es-Sebî‘î	1	‘Avf b. Mâlik el-Ceşmî Ebu'l-Ehves	1	‘Abdullâh b. Mes‘ûd	1

Ziyâd b. Eyyûb et-Tûsî	50	‘Abbâd b. el-‘Avvâm el-Kilâbî	2								
		‘Abdullâh b. İdrîs el-Evdî	1								
		‘Abdülvâhid b. Vâsıl es-Sedûsî	3								
		Alî b. Abdil‘azîz el-Fezârî	2								
		el-Kâsım b. Mâlik el-Müzenî	1								
		Hüşeym b. Beşîr es-Sülemî	15								
		İsmâ‘îl b. ‘Uleyye el-Esedî	23								
		Muhammed b. Hâzim el-	1								

		E‘mâ									
		Muhammed b. Yezîd el-Kelâ‘î	1								
		Sa‘îd b. ‘Âmir ed-Dab‘î	1								

Ziyâd b. Yahyâ el-Hassânî	1	‘Abdülvehhâb b. ‘Abdilmecîd es-Sekafî	1	Hişâm b. Hassân el-Ezdî	1	Muhammed b. Sîrîn el-Ensârî	1	‘Abdurrahmân b. Bişr el-Ensârî	1	Ebû Mes‘ûd el-Ensârî	1

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Ek 2: Nesâî'nin *Sünen*'inde Birinci Basamakta Bulunan Râviler (Nesâî'nin Hocaları)

Râvinin İsmi	Rivayet Sayısı	İkamet yeri	Bölge	Tabaka İbn Hacer	İbn Hacer'in cerh ta'dîl lafzı	Vefat Tarihi	Doğum tarihi
Kuteybe b. Sa'îd es-Sekafî	722	Belh	Horasan	10	Sika Sebt	240	150
İshâk b. Râhûye el-Mervezî	387	Merv - Nişabur	Horasan	10	Sika Hafız	238	166
'Amr b. Ali el-Fellâs	333	Basra	Irak	10	Sika Hafız	249	
Süveyd b. Nasr el-Mervezî	223	Merv	Horasan	10	Sika	240	150
Muhammed b. el-Müsennâ el-Anezî	221	Basra	Irak	10	Sika Sebt	252	167
Muhammed b. Beşşâr el-'Abdî	213	Basra	Irak	10	Sika	252	167
Muhammed b. 'Abdila'lâ el-Kaysî	167	Basra	Irak	10	Sika	245	
el-Hâris b. Miskîn el-Ümevî	163	Mısır	Mısır	10	Sika Fakih	250	154
İsmâîl b. Mes'ûd el-Cahderî	157	Basra	Irak	10	Sika	248	
Alî b. Hucr es-Sa'dî	151	Merv/Bağdat	Horasan - Irak	9	Sika Hafız	244	154
Muhammed b. Seleme el-Murâdî	121	Mısır	Mısır	11	Sika Sebt	248	
Muhammed b. Mansûr el-Huzâ'î	121	Mekke	Hicaz	10	Sika	252	
Ahmed b. Süleymân er-Ruhâvî	119	Cezire/Ruha	Irak	11	Sika Hafız	261	
Ya'kûb b. İbrâhîm el-'Abdî	116	Bağdat	Irak	11	Sika	252	166
'Ubeydullâh b. Sa'îd el-Yeşkürî	110	Nişabur/Serahs	Horasan	10	Sika Me'mûn	241	
Mahmûd b. Gaylân el-Adevî	89	Merv/Bağdat	Horasan - Irak	10	Sika	239	
Hennâd b. es-Serî et-Temîmî	78	Kûfe	Irak	10	Sika	243	152

‘Amr b. Osmân el-Kureşî	74	Humus/Mısır	Mısır - Şam	10	Sadûk	250	
Hârûn b. ‘Abdillâh el-Bezzâz	69	Bağdat	Irak	10	Sika	243	171
Süleymân b. Seyf et-Tâî	68	Harran	Anadolu	11	Sika Hafız	272	
Amr b. Mansûr en-Nesâî	68	Horasan	Horasan	11	Sika	241-250	
Muhammed b. ‘Abdillâh el-Muharrimî	67	Bağdat	Irak	11	Sika Hafız	253-259	171-179
Humeyd b. Mes‘ade es-Sâmî	62	Basra	Irak	10	Sadûk	244	
İshâk b. Mansûr el-Kevsec	61	Merv/Nişabur	Horasan	11	Sika Sebt	251	170
Ahmed b. Amr el-Kureşî	61	Mısır	Mısır	10	Sika	250	
Muhammed b. ‘Abdillâh el-Mukrî	60	Mekke	Hicaz	10	Sika	256	
Muhammed b. İsmâîl b. Uleyye	58	Dımaşk	Şam	11	Sika	264	194
Yûnus b. Abdila‘lâ es-Sadefî	56	Mısır	Mısır	10	Sika	264	170
Muhammed b. Râfi‘ el-Kuşeyrî	55	Nişabur	Horasan	11	Sika	245	
İbrâhîm b. Ya‘kûb es-Sa‘dî	55	Dımaşk/Mekke/Basra	Şam - Hicaz	11	Sika Hafız	259	
Ziyâd b. Eyyûb et-Tûsî	50	Bağdat	Irak	10	Sika Hafız	252	166
Muhammed b. Kudâma el-Missîsî	49	Misis	Anadolu	10	Sika	250	
Muhammed b. Hâtim el-Mervezî	48	Merv -Misis	Horasan - Anadolu	12	Sika	300	
İbrâhîm b. el-Hasen el-Miksemî	48	Misis	Anadolu	11	Sika	251-260 (229?)	
Süleymân b. Dâvud el-Mehrî	47	Mısır	Mısır	11	Sika	253	178
Muallak	47						
el-Hüseyn b. Hureys el-Huzâ‘î	46	Merv	Horasan	10	Sika	244	
Muhammed b. el-Alâ el-Hemdânî	45	Kûfe	Irak	10	Sika Hafız	247	160
er-Rabî‘ b. Süleymân el-Ezdî	40	Mısır	Mısır	11	Sika	256	

Muhammed b. ‘Abdillâh el-Bâlisî	38	Mısır	Mısır	11	Sika	268	182
Muhammed b. Âdem el-Cühenî	37	Misis	Anadolu	10	Sadûk	250	
Zekeriyyâ b. Yahyâ es-Siczî	34	Dımaşk	Şam	12	Sika Hafız	289	195
Ahmed b. Harb et-Tâî	34	Harran	Anadolu	10	Sadûk	263	173
Yahyâ b. Habîb el-Hârisî	33	Basra	Irak	10	Sika	248	
‘Abdullâh b. Muhammed el-Kureşî	32	Şam - Hicaz	Şam - Hicaz	10	Sadûk	256	
Yûsuf b. Sa‘îd el-Missîsî	31	Antakiya	Anadolu	11	Sika Hafız	271	181-189
‘İmrân b. Ebî Cemîl ed-Dımeşkî	31	Dımaşk	Şam	10	Sadûk	244	
Ahmed b. Alî el-Ümevî	29	Dımaşk	Şam	12	Sika Hafız	292	202
Bişr b. Hâlid el-Askerî	26	Basra	Irak	10	Sika Yegrub	255	
‘Îsâ b. Hammâd et-Tucîbî	26	Mısır	Mısır	10	Sika	248	
‘Abdurrahmân b. Selâm el-Cumahî	25	Tarsus - Basra	Anadolu - Irak	10	La be's bihi	231	
Muhammed b. Bezî‘ el-Basrî	24	Basra	Irak	10	Sika	247	
el-Kâsım b. Dînâr el-Kureşî	24	Kûfe	Irak	11	Sika	250	
‘Amr b. Yezîd el-Curmî	24	Basra	Irak	11	Sadûk	241-250	
Mahmûd b. Hâlid es-Sulemî	23	Dımaşk	Şam	10	Sika	249	176
Kesîr b. ‘Ubeyd el-Mezhicî	23	Humus	Şam	10	Sika	250	
Hilâl b. el-‘Alâ el-Bâhilî	23	Rakka	Şam	11	Sadûk	280	184
‘Ubeydullâh b. Sa‘d el-Kureşî	23	Sâmerrâ	Irak	11	Sika	260	185
‘İmrân b. Bekkâr el-Kelâ‘î	23	Humus	Şam	11	Sika	271	
Muhammed b. Yahyâ ez-Zühlî	21	Nişabur/Horasn/Basra	Horasan - Irak	11	Sika Hafız	258	172
el-Hüseyn b. Mansûr es-Sulemî	21	Nişabur	Horasan	10	Sika Fakih	238	
Ahmed b. Hafs es-Sulemî	21	Nişabur	Horasan	11	Sadûk	258	

Ahmed b. el-Mikdâm el-İclî	21	Mısır	Mısır	10	Sadûk	253	
‘İmrân b. Mûsâ el-Leysî	21	Basra	Irak	10	Sadûk	240	
Şu‘ayb b. Yûsuf en-Nesâî	20	Nesa	Horasan	10	Sika/Sahibu'l-hadis	231-240	
Mücâhid b. Mûsâ el-Huttelî	20	Bağdat	Irak	10	Sika	244	158
‘Amr b Ebî ‘Amr el-Kilâbî	20	Nişabur	Horasan	10	Sika Sebt	238	160
Muhammed b. Ma‘mer el-Kaysî	19	Basra	Irak	11	Sadûk	256	
el-Hasen b. Muhammed ez-Za‘ferânî	19	Bağdat	Irak	10	Sika	260	
Ahmed b. ‘Abdillâh el-Hâşimî	19	Basra	Irak	10	Sika	247	
Muhammed b. ‘Ubeyd el-Muhâribî	18	Kûfe	Irak	10	Sadûk	251	
Hârûn b. İshâk el-Hemdânî	18	Kûfe/Bağdat	Irak	10	Sadûk	258	
Abbâs b. Abdil‘azîm el-Anberî	18	Basra	Irak	11	Sika Hafız	240	
‘Amr b. Yahyâ ez-Zencârî	18	Humus	Şam	12	Sika	280	
‘Amr b. Sevâd el-Kureşî	18	Mısır	Mısır	11	Sika	245	
Muhammed b. ‘Alî el-Mervezî	17	Merv	Horasan	10	Sika		
Yahyâ b. Durust el-Kureşî	16	Basra	Irak	10	Sika	241-250	
Nasr b. ‘Alî el-Ezdî	16	Basra	Irak	10	Sika Sebt	250	
Ahmed b. Osman el-Evdî	16	Kûfe	Irak	11	Sika	261	
‘Ubeydullâh b. Fedâle en-Nesâî	16	Nesa	Horasan	11	Sika Sebt	241	
Vasıl b. ‘Abdila‘lâ el-Esedî	15	Kûfe	Irak	10	Sika	244	
Sa‘îd b. Abdirrahmân el-Kureşî	15	Mekke	Hicaz	10	Sika	249	
Hişâm b. ‘Ammâr es-Sülemî	15	Dımaşk	Şam	10	Sadûk Mukri yetelekkan	245	153
‘Abdülhamîd b. Muhammed el-Harrânî	15	Harran	Anadolu	11	Sika	266	

‘Abdülcebbâr b. el-‘Alâ el-‘Attâr	15	Basra/Mekke	Irak - Hicaz	10	La be's bihi	248	
Muhammed b. İshâk es-Sâgânî	14	Bağdat	Irak	11	Sika Sebt	270	
er-Rabî‘ b. Süleymân el-Murâdî	14	Mısır	Mısır	11	Sika	270	174
Ahmed b. Yahyâ el-Evdî	14	Kûfe	Irak	11	Sika	264	
Ahmed b. Muhammed el-Ezdî	14	Humus	Şam	11	Sadûk	264	
Vehb b. Beyân el-Vâsıtî	13	Mısır	Mısır	10	Sika	246	
Muhammed b. Vehb el-Harrânî	13	Harran	Anadolu	10	Sadûk	243	
Muhammed b. Ma‘mer el-Husrî	13	Basra	Irak	11	Sadûk		
Muhammed b. ‘Alî er-Rakkî	13	Rakka	Şam	11	Sika	268	193
Alî b. Haşram el-Mervezî	13	Kûfe	Irak	10	Sika	257	160
Ahmed b. Abde ed-Dabbî	13	Basra	Irak	10	Sika, rumiye bi'n-nesb	245	
‘Abdurrahmân b. Hâlid er-Rakkî	13	Rakka	Şam	11	Sadûk	251	
‘Abde b. ‘Abdirrahîm el-Mervezî	13	Dımaşk	Şam	10	Sadûk	244	
‘Abde b. ‘Abdillâh el-Huzâ‘î	13	Basra	Irak	11	Sika	258	
Nûh b. Habîb el-Kûmisî	12		Horasan	10	Sika	242	
Mûsâ b. Abdirrahmân el-Kindî	12	Kûfe	Irak	11	Sika	258	
Huşeyş b. Esram en-Nesâî	12	Nesa	Horasan	11	Sika Hafız	253	
el-Hüseyn b. Îsâ et-Tâî	12	Nişabur	Horasan	10	Sadûk, Sâhib hadîs	247	
Alî b. Meymûn el-Attâr	12	Rakka	Şam	10	Sika	246	
Ahmed b. Sa‘îd er-Rıbâtî	12	Nişabur	Horasan	11	Sika Hafız	246	
Muhammed b. Yahyâ es-Sekafî	11	Merv	Horasan	10	Sika Hafız	241-250	
Muhammed b. Sudrân el-Ezdî	11	Basra	Irak	10	Sadûk	247	
Muhammed b. ‘Abdillâh el-Mevsılî	11	Musul	Irak	10	Sika Hafız	242	162

Eyyûb b. Muhammed el-Vezzân	11	Kûfe	Irak	10	Sika	249	
‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh el-Mısrî	11	Mısır	Mısır	11	Sika	257	
Osmân b. Hurrazâz el-Antâkî	10	Antakiya	Anadolu	11	Sika	281	
Muhammed b. İsmâîl et-Taberânî	10	Misis	Anadolu	12	Sika		
Muhammed b. Hişâm el-Kureşî	10	Baalbek	Şam	10	Sadûk	254	167
Muhammed b. Hâlid el-Kelâ‘î	10	Humus	Şam	11	Sadûk	270	
Muhammed b. ‘Abdilazîz el-Yeşkurî	10	Merv	Horasan	10	Sika	241	
Hâcib b. Süleyman eş-Şeybânî	10		Irak	10	Sadûk Yehim	265	
Ahmed b. Yahyâ et-Tücîbî	10	Mısır	Mısır	11	Sika	265	171
‘Amr b. Hişâm el-Cezerî	10	Harran	Anadolu	10	Sika	245	
‘Abdülmelik b. Şu‘ayb el-FehmÎ	10	Mısır	Mısır	11	Sika	248	
Süleymân b. Silm el-Hedâdî	9	Belh	Horasan	11	Sika	238	
Muhammed b. Nâfi el-Kaysî	9	Basra	Irak	10	Sadûk	240	
Muhammed b. Me‘dân el-Harrânî	9	Harran	Anadolu	12	Sika	260	
İbrâhîm b. Yûnus el-Bağdâdî	9	Tarsus	Anadolu	11	Sadûk		
Hârûn b. Muhammed el-Âmilî	9	Dımaşk	Şam	11	Sadûk	270	
el-Hasen b. Kaze‘a el-Kureşî	9	Basra	Irak	10	Sadûk	250	
el-Hasen b. İsmâîl el-Mücâdilî	9	Misis	Anadolu	10	Sika	241-250	
el-Abbâs b. Muhammed ed-Dûrî	9	Bağdat	Irak	11	Sika Hafız	271	185
‘Utbe b. ‘Abdillâh el-Yuhmedî	9	Merv	Horasan	10	Sadûk	244	
‘Îsâ b. İbrâhîm el-Mesrûdî	9	Mısır	Mısır	10	Sika	261	161-170
Yûsuf b. ‘Îsâ ez-Zührî	8	Merv	Horasan	10	Sika	249	
Yahyâ b. Osmân el-Kureşî	8	Bağdat	Irak	11	Sadûk Âbid	255	

Yahyâ b. Mûsâ el-Huddânî	8	Belh	Horasan	10	Sika	240	
Süleymân b. Mansûr el-Belhî	8		Horasan	10	La be's bihi	240	
Muhammed b. Yahyâ el-Kelbî	8	Harran	Anadolu	11	Sika	267	
Duhaym el-Kureşî ‘Abdurrahmân b. İbrâhîm	8	Dımaşk	Şam	10	Sika Hafız	245	170
Alî b. Muhammed el-Misîsî	8	Misis	Anadolu	11	Sika	251-260	
Alî b. el-Hüseyn ed-Dirhemî	8	Basra	Irak	11	Sadûk	253	
‘Abdullâh b. Muhammed el-Misîsî	8	Misis	Anadolu	11	Sika	261-270	
‘Abdüla‘lâ b. Vâsıl el-Esedî	8	Kûfe	Irak	10	Sika	247	
Yûsuf b Hammâd el-Ma‘nî	7	Basra	Irak	10	Sika	245	
Muhammed b. Osmân es-Sekafî	7	Basra	Irak	11	Sika	252	
Muhammed b. Mansûr et-Tûsî	7	Bağdat	Irak	10	Sika	256	
Muhammed b. ‘Abdillâh el-Mısrî	7	Mısır	Mısır	11	Sika	249	
Müemmel b. Hişâm el-Yeşkurî	7	Basra	Irak	10	Sika	253	
İbrâhîm b. Muhammed et-Teymî	7	Basra	Irak	11	Sika	250	
İbrâhîm b. Hârûn el-Belhî	7		Horasan	11	Sadûk	241-250	
el-Abbâs b. el-Velîd el-Uzrî	7	Beyrut	Şam	11	Sadûk	269	169
Ahmed b. Nasr el-Kureşî	7	Nişabur	Horasan	11	Sika Fakih	245	
Yahyâ b. Hakîm el-Mükavvim	6	Basra	Irak	10	Sika Hafız	256	
Ya‘kûb b. Mâhân el-Bağdâdî	6	Bağdat	Irak	10	Sadûk	244	
Süleymân b. ‘Ubeydillâh el-Gaylânî	6	Basra	Irak	11	Sadûk	247	
Şu‘ayb b. Şu‘ayb el-Kureşî	6	Dımaşk	Şam	11	Sadûk	264	190
Sevvâr b. Abdillah el-Anberî	6	Basra	Irak	10	Sika	245	182

Muhammed b. Süleymân el-Esedî	6	Misis	Anadolu	10	Sika	246	
Muhammed b. Ebân el-Belhî	6		Horasan	10	Sika Hafız	244	
Hârûn b. Zeyd et-Teglibî	6	Remle	Şam	10	Sadûk	250	
Alî b. Sa‘îd el-Kindî	6	Kûfe	Irak	10	Sadûk	249	
Ahmed b. Menî el-Begavî	6	Bağdat	Irak	10	Sika Hafız	244	160
Ahmed b. el-Ezher el-‘Abdî	6	Horasan	Horasan	11	Sadûk	263	
‘Abdullâh b. es-Sabbâh el-Hâşimî	6	Basra	Irak	11	Sika	250	
Yahyâ b. Muhammed el-Kureşî	5	Basra/Bağdat	Irak	11	Sadûk	250	
Muhammed b. Zunbûr el-Mekkî	5	Mekke	Hicaz	10	Sadûk	248	
Muhammed b. Yahyâ el-Yeşkurî	5	Mısır	Mısır	11	Sika	252	
Muhammed b. en-Nadr el-Mervezî	5	Merv	Horasan	10	Sadûk	239	
Muhammed b. Cebele er-Râfikî	5	Horasan	Horasan	11	Sadûk	265	
Muhammed b. ‘Abdillâh b. Bekr el-Huzâ‘î	5	Beytü'l-Mekdis	Şam	10	Sadûk	241-250	
Ezher b. Cemîl el-Hâşimî	5	Basra	Irak	10	Sadûk	251	
el-Hüseyn b. Muhammed es-Sa‘dî	5	Basra	Irak	10	Sadûk	247	
Bişr b. Hilâl es-Savvâf	5	Basra	Irak	10	Sika	247	
‘Abdullâh b. Sa‘îd el-Kindî	5	Kûfe	Irak	10	Sika	257	
‘Abdullâh b. el-Heysem el-‘Abdî	5	Basra	Irak	11	La be's bihi	261	
Muhammed b. Ömer el-Mukaddemî	4	Basra	Irak	10	Sadûk	245	
Muhammed b. İdrîs el-Hanzalî	4	Horasan/Basra	Horasan - Irak	11	Hafız	277	195
Muhammed b. el-Velîd el-Busrî	4	Basra	Irak	10	Sika	250	
Muhammed b. Dâvud el-Misîsî	4	Remle	Şam	11	Sika	241-250	
Müemmel b. İhâb el-İclî	4	Remle - Mısır	Şam - Mısır	11	Sadûk, lehu evhâm	254	180

Hişâm b. ‘Abdilmelik el-Yezenî	4	Humus	Şam	10	Sadûk, Rubbema vehime	251	
Hârûn b. Sa□‘îd es-Sa‘dî	4		Mısır	10	Sika	253	170
el-Mugîra b. Abdirrahmân el-Esedî	4	Harran	Anadolu	10	Sika	243	
el-Hasen b. İshâk el-Leysî	4		Şam	11	Sika, Sahib hadis	241	
el-Fadl b. Sehl el-A‘rec	4	Bağdat	Irak	11	Sadûk	255	180
Ahmed b. Nasıh el-Misîsî	4	Misis	Anadolu	10	Sadûk	241-250	
Ahmed b. İbrâhîm el-Âmirî	4	Dımaşk	Şam	11	Sadûk	289	
Ahmed b. Hâlid el-Hallâl	4	Bağdat	Irak	10	Sika Fakih	247	
Ahmed b. Ebî İbrâhîm en-Nesâî	4	Horasan	Horasan	11	Sadûd	257	
Ahmed b. ‘Abdillâh es-Sedûsî	4	Basra	Irak	11	Sadûk	252	
‘Îsâ b. Yûnus el-Fâhûrî	4	Remle	Şam	11	Sadûk, Rubbema ehtae	264	
‘Îsâ b. el-Müsâvir el-Cevherî	4	Bağdat	Irak	10	Sadûk	245	
‘Abdullâh b. Muhammed el-Ezremî	4	Musul	Irak	10	Sika	241-250	
Safvân b. ‘Amr el-Humsî	3	Humus - Şam	Şam	11	Sadûk	251-260	
Sa‘îd b. Yahyâ el-Ümevî	3	Bağdat	Irak	10	Sika, rubbema ehtae	249	
Nusayr b. el-Ferec el-Eslemî	3		Şam	11	Sika	245	
Mûsâ b. Hizâm et-Tirmizî	3	Belh	Horasan	11	Sika	250	
Muhammed b. Sucâ‘ el-Merrûzû	3	Bağdat	Irak	10	Sika	244	
Muhammed b. Nasr el-Ferrâ	3	Nişabur	Horasan	11	Sika	251-260	
Muhammed b. Mu‘âviye el-Enmâtî	3	Bağdat	Irak	10	Sadûk, Rubbema vehime		
Muhammed b. Meymûn el-Mekkî	3	Mekke	Hicaz	10	Sadûk, Rubbema ehtae	252	
Muhammed b. Kâmil el-Mervezî	3	Merv	Horasan	10	Sika	231-240	

Muhammed b. İsmail es-Sülemî	3	Bağdat	Irak	11	Sika Hafız	280	190
Muhammed b. el-Musaffâ el-Kureşî	3	Humus	Şam	10	Sadûk, lehu evhâm	246	
Muhammed b. Âmir el-Missîsî	3	Remle	Şam	11	Sika, Sahib hadis	261-270	
Muhammed b. Ahmed ar-Rakkî	3	Rakka	Şam	10	Sika Hafız	246	
Muhammed b. ‘Ubeydillâh el-Harrânî	3	Harran	Anadolu	11	Sadûk, fîhi lîn	268	
Muhammed b. ‘Abdirrahmân er-Rib‘î	3	Dımaşk	Şam	11	Sika	266	
Muhammed b. ‘Abddillâh el-Hilâlî	3	Basra	Irak	11	Sadûk	241-250	
Mâlik b. el-Halîl el-Yahmedî	3	Basra	Irak	11	Sadûk	250	
İbnü'n-Nehhâs er-Remlî	3		Şam	10	Sika	256	
Hilâl b. Bişr el-Müzenî	3	Basra	Irak	10	Sika	246	
el-Heysem b. Mervân el-Ansî	3	Dımaşk	Şam	11	Makbûl		
el-Heysem b. Eyyûb es-Sülemî	3		Irak	10	Sika	238	
Alî b. Şu‘ayb es-Simsâr	3	Bağdat	Irak	11	Sika	253	
Ahmed b. Osman en-Nevfelî	3	Basra	Irak	11	Sika	246	
Ahmed b. Bekkâr el-Kureşî	3	Harran	Anadolu	10	Sadûk	244	
‘Ubeyd b. Vekî‘ er-Ruâsî	3	Kûfe	Irak	11	La be's bihi		
‘İsmet b. el-Fadl en-Nümeyrî	3	Nişabur - Bağdat	Horasan - Irak	11	Sika	250	
‘Abdülvehhâb b. ‘Abdilhakem en-Nesâî	3	Bağdat	Irak	11	Sika	250	
‘Abdullâh b. Muhammed et-Tarsûsî	3	Tarsus	Anadolu	10	Sika	241-250	
‘Abdullâh b. ‘Abdissamed el-Esedî	3	Musul	Irak	11	Sadûk	255	
‘Abdülkuddûs b. Muhammed es-Basrî	3	Basra	Irak	11	Sadûk	251-260	
Yezîd b. Muhammed b. ‘Abdissamed el-Kureşî	2	Dımaşk	Şam	11	Sadûk	277	198

Mûsâ b. Sa‘îd ed-Dendânî	2	Tarsus	Anadolu	11	Sadûk	251-260	
Muhammed b. Sadaka el-Cüblânî	2		Şam	11	Sadûk	241-250	
Muhammed b. İsmâîl el-Ehmesî	2	Kûfe	Irak	10	Sika	260	
Muhammed b. İsmâîl el-Buhârî	2	Nişabur	Horasan	11	Cebelü'l-Hıfz	256	
Muhammed b. Îsâ en-Nakkâş	2	Dımaşk	Şam	11	Makbûl		
Muhammed b. Hişâm et-Tâlikânî	2	Bağdat	Irak	10	Sika	252	160
Muhammed b. Hişâm es-Sedûsî	2	Mısır	Mısır	10	Sika	251	
Muhammed b. el-Halîl el-Huşenî	2	Dımaşk	Şam	10	Sadûk	241-250	
Muhammed b. ‘Abdilmelik el-Basrî	2	Basra	Irak	10	Sadûk	244	
Muhammed b. ‘Abdilmelik el-Bağdâdî	2	Bağdat	Irak	11	Sika	258	
Mu‘âviye b. Sâlih el-Eş‘arî	2	Dımaşk	Şam	11	Sadûk	263	190
Kureyş b. Abdirrahmân el-Bârûdî	2	Horasan	Horasan	12	Leyse bihi be's		
İsmâîl b. Ya‘kûb el-Harrânî	2	Harran	Anadolu	11	Sika	272	
İshâk b. Şâhîn el-Vasıtî	2	Vasıt	Irak	10	Sadûk	250	
İshâk b. Mûsâ el-Ensârî	2	Kûfe	Irak	10	Sika Mutkin	244	
İbrâhîm b. Sa‘îd el-Cevherî	2	Bağdat	Irak	10	Sika Hafız	250	
İbrâhîm b. el-Müstemir el-Hüzelî	2	Basra	Irak	11	Sadûk, yugribu	241-250	
Humeyd b. Mahled el-Ezdî	2	Nesa	Horasan	11	Sika Sebt	248	
Hârûn b. Mûsâ el-Fervî	2	Medine	Hicaz	10	La be's bihi	253	174
el-Hüseyn b. Abdirrahmân el-Cercerâî	2	Vasıt	Irak	10	Makbûl	253	
el-Hasen b. Dâvûd el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	10	La be's bihi	247	
el-Hasen b. Ahmed el-Kirmânî	2	Tarsus	Anadolu	12	La be's bihi	291	
el-Cârûd b. Mu‘âz es-Sülemî	2		Horasan	10	Sika	244	

Ebû Bekr b. Ebi'n-Nadr	2	Basra	Irak	11	Sika	245	
Ca‘fer b. Muhammed el-Kûfî	2	Kûfe	Irak	11	Sika, Sahib hadis	260	
Bişr b. Mu‘âz el-Akadî	2	Basra	Irak	10	Sadûk	245	
Alî b. Osman en-Nüfeylî	2	Harran	Anadolu	11	La be's bihi	272	
Alî b. el-Münzir et-Tarîkî	2	Kûfe	Irak	10	Sadûk, teşeyye‘a	256	
Alî b. el-Hasen es-Semmâk	2	Kûfe	Irak	10	Sadûk	241-250	
Ahmed b. Muhammed es-Seğrî	2	Misis	Anadolu	11	Sadûk	250	
Ahmed b. el-Heysem es-Seğrî	2	Irak	Irak	12	Sadûk		
Ahmed b. Ebî Mûsâ el-Mısrî	2	Mısır	Mısır	10	Sadûk	243	
Ahmed b. Ebî Meryem el-Cumahî	2	Mısır	Mısır	11	Sadûk	253	
Ahmed b. Ebî ‘Ubeydillâh es-Selîmî	2	Basra	Irak	10	Sika	240	
Ahmed b. Abdilvâhid et-Temîmî	2	Dımaşk	Şam	11	Sadûk	254	
Ahmed b. ‘Abdillâh el-Hemedânî	2	Kûfe	Irak	11	Sadûk, yehimu	258	
‘Abdülvâris b. ‘Abdissamed el-‘Anberî	2	Basra	Irak	11	Sadûk	252	
‘Abdullâh b. Ahmed eş-Şeybânî	2	Bağdat	Irak	12	Sika	290	213
‘Abdullâh b. Ahmed el-Yerbû‘î	2	Kûfe	Irak	11	Sika	248	
‘Abdullâh b. ‘Abdilkerîm el-Mahzûmî	2	Horasan - Rey	Horasan	11	İmam Hafız Sika	264	
‘Abdullâh b İshâk el-Cevherî	2	Basra	Irak	11	Sika Hafız	257	
Ziyâd b. Yahyâ el-Hassânî	1	Basra	Irak	10	Sika	254	
Zeyd b. Ehzem et-Tâî	1	Basra	Irak	11	Sika Hafız	257	
Yûsuf b. Vâdıh el-Hâşimî	1	Basra	Irak	10	Sika	250	
Yezîd b. Sinân el-Kureşî	1	Basra	Irak	11	Sika	264	
Yezîd b. Muhammed b. Fudayl er-Ras‘anî	1	Cezire - Rasan	Anadolu - Şam	11	Makbûl		

Ya‘kub b. Süfyân el-FesevÎ	1	Nişabur/Faris	Horasan	11	Sika Hafız	277	
Serî‘ b. ‘Abdillâh el-Vasıtî	1		Irak	11	Makbûl		
Seleme b. Ahmed el-Fevzî	1	Humus	Şam	11	Sadûk		
Sehl b. Osmân es-Sicistânî	1	Basra	Irak	11	Sadûk	255	
Sa‘îd b. Ya‘kûb et-Tâlikânî	1	Nişabur	Horasan	10	Sika, Sahib hadis	244	
Ömer b. Muhammed es-Esedî	1	Kûfe	Irak	11	Sadûk, Rubbema vehime	250	
Müslim b. ‘Amr el-Hazzâ	1	Medine	Hicaz	11	Sadûk	251-260	
Mûsâ b. Süleymân el-Menbicî	1		Irak	10	Sâlih		
Mûsâ b. Muhammed eş-Şâmî	1		Şam	11	Makbûl		
Mûsâ b. ‘Abdillâh el-Huzâ‘î	1	Basra	Irak	11	Makbûl	251-260	
Muhammed b. Yezîd el-Mekâbirî	1	Bağdat	Irak	10	Sika	245	
Muhammed b. Yahyâ b. Ebî Hazm	1	Basra	Irak	10	Sadûk	253	
Muhammed b. Ya‘kûb el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	10	Sadûk	250	
Muhammed b. Müslim er-Râzî	1	Rey	Horasan	11	Sika	270	
Muhammed b. Mûsâ el-Haraşî	1	Basra	Irak	10	Leyyin	248	
Muhammed b. Muhammed es-Suverî	1	Şam	Şam	11	Sadûk	260	
Muhammed b. Miskîn el-Yemânî	1	Bağdat	Irak	11	Sika	289	
Muhammed b. İbrâhîm el-Huzâ‘î	1	Tarsus	Anadolu	11	Sadûk, sahibu hadis, yehimu	273	
Muhammed b. el-Velîd el-Fehhâm	1	Bağdat	Irak	10	Sadûk	252	
Muhammed b. ‘Ubeydillâh el-Kureşî	1	Mudar	Hicaz	11	Sadûk	260	
Muhammed b. ‘Abdirrahîm el-Kureşî	1	Bağdat	Irak	11	Sika Hafız	255	185
Muhammed b. ‘Abdillâh el-İskenderânî	1	İskenderiye	Mısır	10	Sadûk	262	

Mübhem	1						
Meymûn b. el-Abbâs el-Cezerî	1		Anadolu	11	Sika	254	
Mes‘ûd b. Cüveyriyye el-Mahzûmî	1	Musul - Basra	Irak	10	Sadûk	248	
Mahmûd b. Süleymân el-Belhî	1	Belh	Horasan	10	Sadûk		
Mahled b. el-Hasen el-Harrânî	1	Bağdat	Irak	9	La be's bihi	231-240	
İshâk b. Ya‘kûb el-Bağdâdî	1	Şam	Şam	11	Vessekahu Nesâî	271-280	
İshâk b İbrâhîm eş-Şehîdî	1	Basra	Irak	10	Sika	257	
İbnü'l-Bağdâdî el-Askalânî	1	Belh	Horasan	11	Sika, yugrib	268	180
İbn İşkâb es-Sağîr	1	Bağdat	Irak	11	Sadûk	261	181
Hammâd b. İsmâ‘îl el-Basrî	1	Bağdat	Irak	11	Sika	244	
Hallâd b. Eslem es-Saffâr	1	Kûfe	Irak	10	Sika	249	
Hâlid b. Rûh es-Sekafî	1	Dımaşk	Şam	12	Sika	280	
Hafs b. Ömer er-Râzî	1		Irak	10	Sadûk		
el-Hasen b. Müdrik es-Sedûsî	1	Basra	Irak	11	La be's bihi	251-260	
el-Hâris b. Esed el-Hemdânî	1	Mısır	Mısır	11	Sika	256	
Dâvud b. Süleymân el-Askerî	1	Samerra	Irak	10	Sadûk	251-260	
Ca‘fer b. Müsâfir et-Tinnîsî	1	Tennis	Mısır	11	Sadûk, Rubbema ehtae	254	
Alî b. Sa‘îd en-Nesâî	1	Nişabur	Horasan	11	Sadûk	257	
Alî b. Nasr es-Sağîr	1	Basra	Irak	11	Sika Hafız	250	
Alî b. Müslim et-Tûsî	1	Bağdat	Irak	10	Sika	253	160
Alî b. Harb et-Tâî	1	Musul	Irak	10	Sadûk	265	
Alî b. el-Müsennâ et-Tuhevî	1	Kufe	Irak	11	Makbûl	256	
Ahmed b. Yûsuf el-Ezdî	1	Nişabur	Horasan	11	Sika Hafız	264	184

Ahmed b. Seyyâr el-Mervezî	1	Merv	Horasan	11	Sika Hafız	268	198
Ahmed b. Sâlih el-Bağdâdî	1	Bağdat	Irak	11	Sika	245	
Ahmed b. Sa‘îd el-Kindî	1	Humus	Şam	10	Sadûk	241-260	
Ahmed b. Muhammed et-Tarsûsî	1	Tarsus	Irak	10	Sadûk		
Ahmed b. el-Mu‘allâ el-Esedî	1	Dımaşk	Şam	12	Sadûk	286	
Ahmed b. Ebî Süreyc en-Nehşelî	1	Rey	Horasan	10	Sika Hafız, lehu garaib	240	
‘Îsâ b. Ebî Îsâ es-Süleyhî	1	Humus	Şam	11	Sadûk	241-250	
‘Abdurrahmân b. el-Esved el-Kureşî	1	Basra	Irak	11	Makbûl	240	
‘Abdurrahmân b. ‘‘Ubeydillâh el-Esedî	1	Halep	Şam	10	Sadûk	240	
‘Abdülmelik b. ‘Abdilhamîd el-Meymûnî	1	Rakka	Şam	11	Sika	274	181
‘Abdullâh b. Münîr el-Mervezî	1	Firebr	Horasan	11	Sika	241	
‘Abdülekrem b. Mûsâ en-Nâcî	1	Basra	Irak	10	Sadûk, yehimu	256	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Ek 3: Nesâî'nin *Sünen*'inde İkinci Basmakta Bulunan Râviler (Nesâî'nin Hocalarının Hocaları)

Râvinin ismi	Rivayet Sayısı	İkamet yeri	Bölge	Tabaka İbn Hacer	İbn Hacer'in cerh ta'dîl lafzı	Vefat Tarihi	Doğum tarihi
Süfyân b. 'Uyeyne el-Hilâlî	450	Kûfe - Mekke	Hicaz - Irak	8	Sika Hafız Fakih	197	107
Yahyâ b. Sa'îd el-Kattân	387	Basra	Irak	9	Sika mutkin hafız	198	120
'Abdullâh b. Vehb el-Kureşî	310	Medine - Mısır	Mısır - Hicaz	9	Sika Hafız	197	125
Hâlid b. el-Hâris el-Hüceymî	275	Basra	Irak	8	Sika Sebt	186	119-120
'Abdullâh b. el-Mübârek el-Hanzalî	249	Horasan - Kûfe	Horasan - Irak	8	Sika Sebt	181-182	118-119
'Abdurrahmân b. Mehdî el-'Anberî	200	Basra	Irak	9	Sika sebt hafız	198	134-136
'Abdurrahmân b. el-Kâsım el-'Utekî	192	Mısır	Mısır	10	Sika	191	128-132
el-Leys b. Sa'd el-Fehmî	190	Mısır	Mısır	7	Sika Sebt	175	93
Mâlik b. Enes el-Asbahî	178	Medine	Hicaz	7	İmam Fakih	179	
Muhammed b. Ca'fer el-Huzelî Gunder	178	Basra	Irak	9	Sika	192-194	
Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	129	Misis - Bağdat	Anadolu - Irak	9	Sika Sebt Lakin İhteleta	206	
Cerîr b. Abdilhamîd ed-Dabbî	125	Kûfe - Rey	Irak - Horasan	8	Sika	187-188	107-110
İsmâ'îl b. 'Uleyye el-Esedî	121	Basra - Bağdat	Irak	8	Sika Hafiz	193	110
Yezîd b. Zürey' el-'Ayşî	112	Basra	Irak	8	Sika sebt	182	101
Vekî' b. el-Cerrâh er-Ruâsî	107	Kûfe	Irak	9	Sika hafız abid	196-197	127-129
Hammâd b. Zeyd el-Ezdî el-Ezrak	104	Basra	Irak	8	Sika Sebt Fakih	177-179	

‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	103	San‘â	Yemen	9	Sika Hafız	211	126
Hüşeym b. Beşîr es-Sülemî	82	Bağdat	Irak	7	Sika sebt kesir et-tedlis	181-183	104
Muhammed b. Hâzim el-E‘mâ	73	Kûfe	Irak	9	Sika	194	113
Ebû Dâvûd et-Tayâlisî	68	Basra	Irak	9	Sika Hafiz	204	133
Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	68	Vasıt	Irak	9	Sika mutkin abid	206	117
Şu‘ayb b. el-Leys el-Fehmî	62	Mısır	Mısır	10	Sika Fakih	180-199	135
Yahyâ b. Âdem el-Ümevî	62	Kûfe	Irak	9	Sika Hafız Fadil	203	
el-Velîd b. Müslim el-Kureşî	60	Şam	Şam	8	Sika yudellis	194	119
el-Fadl b. Dükeyn Ebu Nu‘aym el-Mülâî	57	Kûfe	Irak	9	Sika sebt	219	130
Mu‘temir b. Süleymân et-Teymî	56	Basra	Irak	9	Sika	186-188	100-107
Sellâm b. Süleym el-Hanefî Ebu'l-Ehves	54	Kûfe	Irak	7	Sika Mutkin	179	
Bişr b. el-Mufaddâl er-Rakâşî	54	Basra	Irak	8	Sika Sebt Abid	186	
Bekiyye b. Velîd el-Kelâ‘î	53	Şam	Şam	8	Sadûk kesîru't-tedlis	190-199	
Ya‘kûb b. İbrâhîm el-Kureşî	53	Medine - Bağdat	Hicaz - Irak	9	Sika fadil	208	
‘Abdullâh b. İdrîs el-Evdî	50	Kûfe - Bağdat	Irak	8	Sika Fakih Abid	191-192	114-115
el-Vaddâh b ‘Abdillâh Ebû ‘Avâne el-Yeşkurî	46	Vasıt - Basra	Irak	7	Sika sebt	175	122
en-Nadr b. Şümeyl el-Mâzinî	45	Merv - Basra	Horasan - Irak	9	Sika Sebt	203	
el-Fadl b. Mûsâ es-Sînânî	45	Merv	Horasan	9	Sika Sebt rubbema egrabe	192	115
Muhammed b. İbrâhîm es-Sülemî	44	Basra	Irak	9	Sika	194	
İsmâ‘îl b. Ca‘fer el-Ensârî	43	Bağdat	Irak	8	Sika Sebt	180	
‘Abde b. Süleymân el-Kûfî	42	Kûfe	Irak	8	Sika Sebt	186-188	
Mu‘âz b. Hişâm ed-Destuvâî	40	Yemen - Basra	Irak - Yemen	9	Sadûk rubbema vehim	200	

Hibbân b. Mûsa el-Mervezî	39	Merv	Horasan	10	Sika	231-233	
‘Îsâ b. Yûnus es-Sebî‘î	37	Kûfe - Şam	Şam - Irak	8	Sika me'mun	187-188	
Hammâd b. Üsâme el-Kureşî	34	Kûfe	Irak	9	Sika Sebt rubbema delles	200-201	
Muallak	34						
Behz b. Esed el-‘Ammî	32	Basra	Irak	9	Sika Sebt	197-200	
‘Abdülvâris b. Sa‘îd el-‘Anberî	31	Basra	Irak	8	Sika Sebt	179-180	
‘Affân b. Müslim el-Bâhilî	30	Basra - Bağdat	Irak	10	Sika Sebt	219	
Ma‘an b. ‘Îsâ el-Kazzâz	30	Medine	Hicaz	10	Sika sebt	198-199	130
‘Ubeydullâh b. Mûsa el-‘Absî	29	Kûfe	Irak	9	Sika	212-214	128
‘Abdullâh b. Yezîd el-‘Adevî	29	Mekke - Basra	Hicaz - Irak	9	Sika Fadil	212-213	
Mahled b. Yezîd el-Harrânî	27	Cezire - Harran	Irak - Anadolu	9	Sadûk lehu evham	193	
‘Abdülvehhâb b. ‘Abdilmecîd es-Sekafî	27	Basra	Irak	8	Sika	194-195	108-110
Muhammed b. Harb el-Havlânî	27	Dımaşk	Şam	9	Sika	192-194	
Muhammed b. Fudayl ed-Dabbî	26	Kûfe	Irak	9	Sadûk ârif	194	
Hibbân b. Hilâl el-Bâhilî	24	Basra	Irak	9	Sika Sebt	210-216	
İshâk b. Yûsuf el-Ezrak	23	Hicaz - Şam	Hicaz - Şam	9	Sika	194	117
Süfyân b. Habîb el-Basrî	23	Basra	Irak	9	Sika	182-186	
el-Hüseyn b. Alî el-Cu‘fî	23	Kûfe	Irak	9	Sika Abid	203	119
Osmân b. Sa‘îd b.Kesîr el-Kureşî	23	Humus	Şam	9	Sika Abid	209	
‘Abdüla‘lâ b. Abdila‘lâ el-Kureşî	22	Basra - Şam	Irak - Şam	8	Sika	184-189	
Ömer b. Sa‘d el-Haferî	22	Kûfe	Irak	9	Sika Abid	203	
Hafs b. ‘Abdillâh el-Sulemî	21	Nişabur	Horasan	9	Sadûk	209	
ed-Dahhâk b. Mahled en-Nebîl	21	Mekke - Basra	Hicaz - Irak	9	Sika sebt	211	121

Şerîk b. ‘Abdillâh el-Kâdî	19	Vasıt - Kûfe	Irak	8	Sadûk yuhti kesiran	177-178	95-96
‘Abdülmelik b. ‘Amr el-Kaysî	18	Basra	Irak	9	Sika	204-205	
Muhammed b. Seleme el-Bâhilî	18	Harran	Anadolu	9	Sika	191-130	
Hafs b. Giyâs en-Neha‘î	18	Bağdat - Kûfe	Irak	8	Sika Fakih	194-196	117
‘Abdullâh b. Yûsuf el-Kelâ‘î	18	Dımaşk - Mısır	Mısır - Şam	10	Sika Mutkin	218	
‘Abdüssamed b. ‘Abdilvâris et-Temîmî	17	Basra	Irak	9	Sadûk	206-207	
Zeyd b. el-Hubâb et-Temîmî	17	Kûfe	Irak	9	Sadûk	203	
Ya‘lâ b. ‘Ubeyd et-Tanâfüsî	17	Kûfe	Irak	9	Sika	209	117
Muhammed b. Bişe el-‘Abdî	17	Kûfe	Irak	9	Sika Hafız	203	
‘Abdül‘azîz b. Muhammed ed-Derâverdî	16	Medine - Horasan	Horasan - Hicaz	8	Sadûk	182-189	
el-Hasen b. A‘yen el-Harrânî	16	Harran	Anadolu	9	Sadûk	210	
Osmân b. Ömer el-‘Abdî	16	Basra	Irak	9	Sika	207-209	
Şu‘ayb b. İshâk el-Kureşî	15	Basra - Dımaşk	Şam - Irak	9	Sika	189	118
Vehb b. Cerîr el-Ezdî	15	Basra	Irak	9	Sika	206-207	
Muhammed b. Yûsuf el-Firyâbî	15	Kaysariyye Filistin	Şam	9	Sika fadil	212	120
Yahyâ b. Zekeriyyâ el-Hemdânî	15	Kûfe - Medâin	Irak	9	Sika mutkin	183-184	
İbrâhîm b. Abdilmelik el-Basrî	14	Basra	Irak	7	Sadûk	171-180	
Süleymân b. Harb el-Vâşihî	14	Basra - Mekke - Bağdat	Hicaz - Irak	9	Sika İmam	222-224	140
el-Mugîre b. Seleme el-Mahzûmî	14	Basra	Irak	9	Sika Sebt	200	
Hişâm b. ‘Abdilmelik el-Bâhilî	14	Basra	Irak	9	Sika sebt	226-227	133
Yûnus b. Muhammed el-Müeddib	14	Bağdat	Irak	9	Sika sebt	207-208	
Ebû Bekr b. ‘Ayyâş el-Esedî	13	Kûfe	Irak	7	Sika Abid	194	95

Alî b. el-Hasen el-‘Abdî	13	Horasan - Merv	Horasan	10	Sika Hafız	211-215	137
Sa‘îd b. Ebî Meryem el-Cumahî	13	Mısır	Mısır	10	Sika Sebt Fakih	224	144
‘Abîde b. Humeyd el-Leysî el-Hazzâ	12	Kûfe - Bağdat	Irak - Şam	8	Sadûk rubbema ehtae	190	107-109
Hâtim b. İsmâ‘îl el-Hârisî	12	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	8	Sadûk yehim	186	
‘Abser b. el-Kâsım ez-Zübeydî	12	Kûfe	Irak	8	Sika	178	
Alî b. Müshir el-Kureşî	12	Kûfe - Mosul	Irak	8	Sika	189	
Bişr b. Şu‘ayb el-Kureşî	12	Şam	Şam	10	Sika	212-213	
İshâk b. Râhûye el-Mervezî	12	Merv	Horasan	10	Sika Hafız	238	166
Mervân b. Mu‘âviye el-Fezârî	12	Kûfe - Şam - Bağdat - Mekke	Hicaz - Şam - Irak	8	Sika Hafız	193	
Alî b. ‘Ayyâş el-Elhâni	12	Şam - Humus	Şam	9	Sika Sebt	210-219	143
Mahbûb b. Mûsâ el-Antâkî	11	Antakya	Anadolu	10	Sadûk	229-231	
İshâk b. Bekr b. Mudar	11	Mısır	Mısır	10	Sadûk Fakih	218	142
Süleymân b. Hayyân el-Ca‘ferî	11	Şam - Kûfe	Şam - Irak	8	Sadûk yuhti	189-190	114
‘Abdullâh b. Nümeyr el-Hemdânî	11	Kûfe	Irak	9	Sika	199	115
el-Kâsım b. Yezîd el-Cermî	11	Musul	Irak	9	Sika Abid	193	
Ahmed b. Hanbel eş-Şeybânî	11	Bağdat	Irak	10	Sika Hafiz Fakih	241	164
Bekr b. Mudar el-Kureşî	11	Mısır - Hicaz	Hicaz - Mısır	8	Sika Sebt	173	100
Muhammed b. es-Sevâ es-Sedûsi	10	Basra	Irak	9	Sadûk	187-189	
Ya‘kûb b. ‘Abdirrahmân el-Kârî	10	Medine - İskenderiye	Hicaz - Mısır	8	Sika	181	
Yahyâ b. Hamza el-Hadramî	10	Dımaşk	Şam	8	Sika	180-183	102-108
Fudayl b. ‘Ayyâd et-Temîmi	10	Kûfe - Mekke	Hicaz - Irak	8	Sika Abid İmam	186	
‘Abdullâh b. Muhammed et-Dab‘î	10	Basra	Irak	10	Sika celil	231	

Haccâc b. el-Minhâl el-Enmâtî	10	Basra	Irak	9	Sika Fadil	216	140
el-‘Alâ b. Hilâl el-Bahilî	9	Rakka	Şam	9	Fîhi lîn	215	150
Ca‘fer b. ‘Avn el-Kureşî	9	Kûfe	Irak	9	Sadûk	206	113-119
‘Amr b. ‘Âsım el-Kaysî	9	Basra	Irak	9	Sadûk fi hifzihi şey	213	
‘Abdurrahmân b. Süleymân el-Kenânî	9	Kûfe	Irak	8	Sika	187	
el-Hüseyn b. ‘Ayyâş er-Rakkî	9	Rakka	Şam	10	Sika	204	
Muhammed b. el-Mübârek el-Kureşî	9	Dımaşk	Şam	10	Sika	215	153
el-Hakem b. Nâfi‘ el-Behrânî	9	Humus	Şam	10	Sika Sebt	221	
Muhammed b. Mûsâ el-Cezerî	8	Cezire - Harran	Irak - Anadolu	10	Sadûk	223	
Halef b. Halîfe el-Eşce‘î	8	Kûfe - Vasıt - Bağdat	Irak	8	Sadûk ihteleta	181	
Hammâd b. Mes‘ade et-Temîmî	8	Basra	Irak	9	Sika	202	
İsmâ‘îl b. Semâ‘a el-Kureşî	8	Şam	Şam	8	Sika	181-190	
Mervân b. Muhammed et-Tâtarî	8	Dımaşk	Şam	9	Sika	210	147
Ömer b. Abdilvâhid es-Sulemî	8	Dımaşk	Şam	9	Sika	200	
Yahyâ b. Hammâd eş-Şeybânî	8	Basra	Irak	9	Sika abid	215	
Mu‘âz b. Mu‘âz el-‘Anberî	8	Basra	Irak	9	Sika mutkin	195-196	117-119
Muhammed b. el-Fadl es-Sedûsî	8	Basra	Irak	9	Sika Sebt	224	
Muhammed b. ‘Ubeyd et-Tanâfisî	8	Kûfe - Bağdat	Irak	11	Sika yehfez	203-204	
Ahmed b. Hâlid el-Vehbî	7	Şam	Şam	9	Sadûk	214	
Muhammed b. İsmâ‘îl İbn Ebî Füdeyk ed-Dîlî	7	Medine	Hicaz	8	Sadûk	200	
Muhammed b. Şu‘ayb el-Kureşî	7	Beyrut	Şam	9	Sadûk	200	116
el-Ehvas b. Cevvâb ed-Dabbî	7	Kûfe	Irak	9	Sadûk Rubbema Vehim	211	

Damre b. Rebî‘ el-Filistînî	7	Dımaşk - Filistin	Şam	9	Sadûk yehim kalilen	182-202	
el-Esved b. ‘Âmir eş-Şâmî	7	Bağdat	Irak	9	Sika	207	123
Huceyn b. el-Musennâ el-Yemâmî	7	Bağdat - Horasan	Horasan - Irak	9	Sika	205	
Âdem b. Ebî İyâs	7	Askalân / Bağdat	Mısır - Irak	9	Sika Abid	220	
el-Mu‘âfâ b. ‘İmrân el-Ezdî	7	Musul	Irak	9	Sika Abid Fakih	185	
Muhammed b. ‘Îsâ el-Bağdâdî	7	Bağdat - Adana	Anadolu - Irak	10	Sika Fakih	224	150
Bişr b. es-Serî el-Basrî	7	Basra - Mekke	Hicaz - Irak	9	Sika Mutkin		
‘Abdüla‘lâ b. Hammâd el-Bâhilî	6	Basra - Bağdat	Irak	10	La be's bihi	236-237	
‘Ubeydullâh b. ‘Abdilmecîd el-Hanefî	6	Basra	Irak	9	Sadûk	209	
el-Mu‘âfâ b. Süleymân el-Cezerî	6	Harran	Anadolu	10	Sadûk	234	
Muhammed b. Cehdem es-Sekafî	6	Basra	Irak	10	Sadûk	201-210	
Muhammed b. Himyer es-Selîhî	6	Humus	Şam	9	Sadûk	200	
Sehl b. Hammâd el-‘Ankazî	6	Basra	Irak	9	Sadûk	206-208	
Ümeyye b. Hâlid el-Ezdî	6	Basra	Irak	9	Sadûk	200-202	
Halef b. Temîm et-Temîmî	6	Kûfe - Misis	Irak - Anadolu	9	Sadûk Abid	206-216	
Mu‘âviye b. Hişâm el-Esedî	6	Kûfe	Irak	9	Sadûk lehu evham	204-205	
Cerdeka ‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh el-Basrî	6	Basra - Mekke	Hicaz - Irak	9	Sadûk rubbema ehta	197	
Esed b. Mûsâ el-Ümevî	6	Mısır	Mısır	9	Sadûk yegrib	213	132
Muhammed b. ‘Îsâ el-Kureşî	6	Şam	Şam	9	Sadûk yuhti	204-206	114
‘Abdülkuddûs b. el-Haccâc el-Havlânî	6	Humus - Şam	Şam	9	Sika	212-22	
el-Hasen b. Mûsâ el-Eşyeb	6	Bağdat	Irak	9	Sika	208	
Eyyûb b. Süleymân et-Teymî	6	Mısır	Mısır	9	Sika	224	

Zeyd b. Ebî ez-Zerkâ et-Teglibî	6	Remle - Musul	Şam - Irak	9	Sika	194	
‘Abdullâh b. Dâvud el-Hureybî	6	Basra - Kûfe	Irak	9	Sika Abid	211-212	126
el-Mufaddal b. Fadâle el-Kitbânî	6	Mısır	Mısır	8	Sika Fadil Abid	181	107
Sa‘îd b. Süleymân ed-Dabbî	6	Bağdat	Irak	10	Sika hafız	225	
Şebâbe b. Sevvâr el-Fezârî	6	Horasan - Mekke	Horasan - Hicaz	9	Sika Hafız	204-206	
Ömer b. Hafs en-Neha‘î	6	Kûfe	Irak	10	Sika rubbema vehim	222	
‘Ubeydullâh b. Ömer el-Cüşemî	6	Basra - Bağdat	Irak	10	Sika Sebt	233-235	150
Hâşim b. el-Kasım el-Leysî	6	Bağdat	Irak	9	Sika sebt	205-207	134
‘Abdurrahmân b. Muhammed el-Muhâribî	5	Kûfe	Irak	9	La be's bihi	195	
‘Abdül‘azîz b. Ebî Hâzim el-Mahzûmî	5	Medine	Hicaz	8	Sadûk	180-184	107
Mus‘ab b. el-Mikdâm el-Has‘amî	5	Kûfe	Irak	9	Sadûk lehu evham	203	
Haramî b. ‘Umâre el-‘Atekî	5	Basra	Irak	9	Sadûk yehim	201	
Ca‘fer b. Süleymân es-Dube‘î	5	Basra	Irak	8	Sadûk Zahid lakin	178	
‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh ed-Deştekî	5	Rey	Horasan	10	Sika	213-219	
Enes b. ‘İyâd el-Leysî	5	Medine - Basra	Hicaz - Irak	8	Sika	180-200	104
Muhammed b. Sevr es-San‘ânî	5	Sana	Yemen	9	Sika	190	
Safvân b. ‘Îsâ el-Kureşî	5	Basra	Irak	9	Sika	198-200	
Süleymân b. Dâvud el-Kureşî	5	Mekke - Bağdat	Hicaz - Irak	10	Sika	219-220	
Şüreyh b. Yezîd el-Hadramî	5	Humus	Şam	9	Sika	203	
Süveyd b. ‘Amr el-Kelbî	5	Kûfe	Irak	10	Sika	203-204	
Süveyd b. Nasr el-Mervezî	5	Merv	Horasan	10	Sika	240	150
‘Abdullâh b. Mesleme el-Ka‘nebî	5	Medine - Basra	Hicaz - Irak	9	Sika Abid	220-221	

‘Abdüla‘lâ b. Müshir el-Gassânî	5	Dımaşk	Şam	10	Sika Fadil	218	140
Eşheb b. Abdil‘azîz el-‘Âmirî	5	Mısır	Mısır	10	Sika Fakih	204	140
‘Abdullâh b. Osmân el-‘Atekî	5	Horasan	Horasan	10	Sika Hafiz	220-221	140-145
‘Abdül‘azîz b. ‘Abdissâmed el-‘Ammî	5	Basra	Irak	9	Sika Hafız	181-190	
‘Abdullâh b. Muhammed el-Kudâ‘î	5	Harran	Anadolu	10	Sika Hafız	234	
Yahyâ b. Ma‘în el-Bağdâdî	5	Bağdat	Irak	10	Sika hafız meşhur	233	158
Müslim b. İbrâhîm el-Ferâhîdî	5	Basra	Irak	9	Sika me'mûn	222	133
Sa‘îd b. ‘Âmir ed-Dab‘î	5	Basra	Irak	9	Sika Salih	208-210	122-123
el-Velîd b. Mezîd el-‘Uzrî	5	Şam	Şam	8	Sika Sebt	203	
Muhriz b. el-Vaddâh el-Mervezî	4	Merv	Horasan	9	Makbûl	191-200	
‘Abdülvehhâb b. Sa‘îd es-Sülemî	4	Dımaşk	Şam	10	Sadûk	213	
İbrâhîm b. Ebi'l-Vezîr el-Hâşimî	4	Mekke - Basra	Hicaz - Irak	9	Sadûk	212	
Müemmel b. el-Fadl el-Cezerî	4	Cezire - Harran	Anadolu - Irak	10	Sadûk	229-230	
Muhammed b. ‘Âiz b.Ahmed el-Kureşî	4	Dımaşk	Şam	10	Sadûk	233	150
Muhammed b. Bekkâr el-‘Âmilî	4	Dımaşk	Şam	9	Sadûk	216	142
Muhammed b. Rabî‘ el-Kilâbî	4	Kûfe	Irak	9	Sadûk	190	
Sa‘îd b. Kesîr el-Ensârî	4	Mısır	Mısır	10	Sadûk	226	146-147
Selem b. Kuteybe eş-Şe‘îrî	4	Basra	Irak	9	Sadûk	200-202	
Mûsâ b. Dâvûd ed-Dabbî	4	Bağdat - Tarsus	Anadolu - Irak	9	sadûk fakih zahid lehu evham	217	
Hâlid b. Mahled el-Katavânî	4	Kûfe	Irak	10	Sadûk yeteşeye	213-214	
‘Abdülmecîd b. Abdil‘azîz el-Ezdî	4	Merv - Mekke	Horasan - Hicaz	9	Sadûk yuhti	206	
‘Abbâd b. el-‘Avvâm el-Kilâbî	4	Vasıt - Bağdat	Irak	8	Sika	183-187	118
‘Abdülkebîr b. ‘Abdilmecîd el-Basrî	4	Basra	Irak	9	Sika	204-207	

‘Abdullâh b. Ca‘fer el-Kureşî	4	Rakka	Şam	10	Sika	220	
‘Abdullâh b. el-Hâris el-Kureşî	4	Mekke	Hicaz	8	Sika	193-199	
‘Abdullâh b. Nâfi‘ el-Mahzûmî	4	Medine	Hicaz	10	Sika	206-207	
‘Abdülvâhid b. Vâsıl es-Sedûsî	4	Basra - Bağdat	Irak	9	Sika	190	
‘Âsım b. Yûsuf el-Yerbû‘î	4	Kûfe	Irak	10	Sika	220-229	
Ahmed b. Ebî Şu‘ayb el-Harrânî	4	Harran	Anadolu	10	Sika	231	
Dâvud b. Abdirrahmân el-‘Abdî	4	Mekke	Hicaz	8	Sika	174	100
en-Nadr b. Abdilcebbâr el-Murâdî	4	Mısır	Mısır	10	Sika	219	145
Hârûn b. İsmâ‘îl el-Hazzâz	4	Basra	Irak	9	Sika	206	
Muhammed b. ‘Abdillâh b. el-Müsennâ el-Ensârî	4	Basra - Bağdat	Irak	9	Sika	215	118
Sa‘îd b. ‘Amr el-Eş‘asî	4	Kûfe	Irak	10	Sika	230	
Yahyâ b. Ebî Bükeyr el-Kaysî	4	Bağdat - Kirmân	Irak	9	Sika	208	
Yahyâ b. Hassân el-Bekrî	4	Basra - Tinnis	Irak - Anadolu	9	Sika	208-209	144
Zekeriyyâ b. ‘Adî et-Teymî	4	Kûfe - Bağdat	Irak	10	Sika Celil	211-212	
Esbât b.Muhammed el-Kureşî	4	Kûfe	Irak	9	Sika duife fi's-Sevri	200	105
Ravh b. ‘Ubâde el-Kaysî	4	Basra	Irak	9	Sika Fadil	205	
‘Ubeydullâh b. ‘Amr el-Esedî	4	Kûfe - Rakka	Irak - Şam	8	Sika Fakih rubbema vehim	180-181	101
Mu‘allâ b. Esed el-‘Ammî	4	Basra	Irak	10	Sika Sebt	218	
İbrâhîm b. el-Haccâc es-Sâmî	4	Basra	Irak	10	Sika yehim kalilen	231	
Muhammed b. Mekkî el-Mervezî	3	Merv	Horasan	10	Makbûl	221-230	
‘Abdullâh b. Muhammed Ebû ‘Alkame el-Fevrî	3	Medine	Hicaz	8	Sadûk	190	
‘Ubeyd b. ‘Ukayl el-Hilâlî	3	Basra	Irak	9	Sadûk	207	

Alî b. Hâşim el-Berîdî	3	Kûfe	Irak	8	Sadûk	180-189	
Mülâzim b. ‘Amr el-Hanefî	3	Basra	Irak	8	Sadûk	181-190	
Yezîd b. el-Mikdâm el-Hârisî	3	Kûfe	Irak	9	Sadûk	180	
Hafs b. Abdirrahmân en-Nîşâbûrî	3	Nişabur	Horasan	9	Sadûk Abid	199	
el-Kâsım b. Mâlik el-Müzenî	3	Kûfe	Irak	8	Sadûk fihi lin	190	
Muhammed b. Bekr el-Bursânî	3	Basra	Irak	9	Sadûk kad yuhtu	204	
‘Abdurrahmân b. Ebi'r-Ricâl el-Ensârî	3	Medine - Şam	Hicaz - Şam	8	Sadûk rubbema ehtae	181-190	
Yahyâ b. Sa‘îd el-Ümevî	3	Bağdat	Irak	9	Sadûk yegrub	194	
‘Attâf b. Hâlid el-Mehzûmî	3	Medine	Hicaz	7	Sadûk yehim	171-179	91
‘Abdullâh b. Racâ el-Gudânî	3	Basra - Mekke	Hicaz - Irak	9	Sadûk yehim kalilen	218-220	
Kudâme b. Muhammed el-Eşce‘î	3	Medine	Hicaz	9	Sadûk Yuhti	201-220	
Miskîn b. Bükeyr el-Harrânî	3	Harran	Anadolu	9	Sadûk yuhti	198	
‘Abdullâh b. Sa‘îd el-Ümevî	3	Şam - Mekke	Hicaz - Şam	9	Sika	200	
‘Abdülvâhid b. Ziyâd el-‘Abdî	3	Basra - Sekif	Irak	8	Sika	176-179	
‘Amr b. Muhammed el-‘Ankazî	3	Kûfe - Mekke	Hicaz - Irak	9	Sika	200	
Ahmed b. İshâk el-Hadramî	3	Basra	Irak	9	Sika	211	
el-Hasen b. îsâ el-Mâsercisî	3	Nişabur	Horasan	10	Sika	239	
Ezher b. Sa‘d el-Bâhilî	3	Basra	Irak	9	Sika	203	111
Hâtim b. Verdân es-Sa‘dî	3	Basra	Irak	8	Sika	184	
Humeyd b. Abdirrahmân er-Ru‘âsî	3	Kûfe	Irak	8	Sika	189-192	
Merhûm b. ‘Abdil‘azîz el-Ümevî	3	Basra	Irak	8	Sika	187-188	103
Mu‘âviye b. ‘Amr el-Ezdî	3	Kûfe - Bağdat	Irak	9	Sika	213-215	128
Mu‘âz b. Hânî el-Kaysî	3	Basra	Irak	10	Sika	209	

Mübeşşir b. Abdillâh es-Sülemî	3	Nişabur	Horasan	9	Sika	189	
Ömer b. ‘Alî el-Mukaddemî	3	Basra	Irak	8	Sika	189-192	
Sa‘îd b. er-Rebî‘ el-Basrî	3	Basra	Irak	9	Sika	211	
Süleymân b. Dâvud el-‘Atekî	3	Bağdat - Basra	Irak	10	Sika	234-235	
Yahyâ b. Kesîr el-‘Anberî	3	Basra	Irak	9	Sika	206	
Şu‘ayb b. Harb el-Medâinî	3	Tarsus - Şam - Mekke - Bağdat	Şam - Hicaz - Anadolu	9	Sika Abid	196-197	
Sureyc b. Yûnus el-Mervezî	3	Merv - Bağdat	Horasan - Irak	10	Sika Abid	235	
İshâk b. Süleymân er-Râzî	3	Kûfe	Irak	9	Sika Fadil	199	
Sa‘îd b. Telîd er-Ru‘aynî	3	Mısır	Mısır	10	Sika Fakih	219	
‘Ubeydullâh b. Mu‘âz el-‘Anberî	3	Basra	Irak	10	Sika Hafız	237-238	
Ahmed b. Kûfî et-Temîmî	3	Kûfe	Irak	10	Sika Hafız	227	133
İbrâhîm b. Sa‘d ez-Zührî	3	Bağdat	Irak	8	Sika Hucce	182	108
‘Abdurrahmân b. Gazvân ed-Dabbî	3	Bağdat	Irak	9	Sika lehu efrad	187-207	
Hafs b. Ömer el-Ezdî	3	Basra	Irak	10	Sika Sebt	225	
Hâlid b. ‘Abdillâh et-Tahhân	3	Vasıt	Irak	8	Sika Sebt	179-182	110
Muhammed b. ‘Abdillâh ez-Zübeyrî	3	Kûfe	Irak	9	Sika sebt	203	
Nasr b. ‘Alî el-Ezdî	3	Basra	Irak	10	Sika Sebt	250	
Mansûr b. Seleme el-Huzâ‘î	3	Bağdat	Irak	10	Sika sebt hafız	207-210	140
Husayn b. Nümeyr el-Vasıtî	2	Vasıt	Irak	8	La be's bihi	171-180	
Sehl b. Hâşim el-Habeşî	2	Dımaşk - Şam	Şam	9	La be's bihi	191-200	
‘Abdurrahmân b. Bahr el-Basrî	2	Basra - Mısır	Irak - Mısır	10	Makbûl		
Osmân b. Hakîm el-Evdî	2	Kûfe	Irak	10	Makbûl	219	

‘Assâm b. ‘Alî el-‘Âmirî	2	Kûfe - Nişabur	Horasan - Irak	9	Sadûk	194-195	
‘Ukbe b. ‘Alkame el-Me‘âfirî	2	Şam	Şam	9	Sadûk	204	
‘Ukbe b. Hâlid es-Sekûnî	2	Kûfe	Irak	8	Sadûk	188	
Ahmed b. Ebî Bekr el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	10	Sadûk	242	150
Alî b. Abdil‘azîz el-Fezârî	2	Kûfe	Irak	8	Sadûk	184	
el-Hasen b. Süvvâr el-Begavî	2	Merv - Horasan	Horasan	9	Sadûk	216	
Hâlid b. Halî el-Kelâ‘î	2	Humus	Şam	10	Sadûk	221-230	
Harmele b. Yahyâ et-Tücîbî	2	Mısır	Mısır	11	Sadûk	244	160
Mu‘âviye b. ‘Ammâr ed-Duhnî	2	Kûfe	Irak	8	Sadûk		
Muhammed b. Mûsâ el-Fıtrî	2	Medine	Hicaz	7	Sadûk	171-180	
Muhammed b. Süleymân el-Harrânî	2	Harran	Anadolu	9	Sadûk	212	
Nûh b. Kays el-Hudânî	2	Basra	Irak	8	Sadûk	183-184	
Ömer b. Ubeyd et-Tamâfisî	2	Kûfe	Irak	8	Sadûk	185	104
Osmân b. ‘Abdirrahmân et-Terâifî	2	Harran	Anadolu	9	Sadûk	202-203	
Seleme b. Sa‘îd el-Basrî	2	Basra	Irak	9	Sadûk	191-200	
Ümeyye b. Bistâm el-‘Ayşî	2	Basra	Irak	10	Sadûk	228-231	
Yûsuf b. Ya‘kûb es-Sedûsî	2	Basra	Irak	9	Sadûk	201-202	
Yahyâ b. Yemân el-‘İclî	2	Kûfe	Irak	9	Sadûk abid yuhti	189	
Muhammed b. Kesîr es-Sekafî	2	Sana - Şam - Misis	Şam - Anadolu - Yemen	9	Sadûk kesir el-hata	216-219	
Muhâdir b. el-Muverri‘ el-Hemdânî	2	Kûfe	Irak	9	Sadûk lehu evham	206	
Fudayl b. Süleyman en-Numeyri	2	Basra	Irak	8	Sadûk lehu hata kesir	186	
‘Abdullâh b. el-Velîd el-‘Adenî	2	Yemen - Mekke	Hicaz - Yemen	10	Sadûk rubbema ehtae	201-210	

Müemmel b. İsmâ‘îl el-‘Adevî	2	Basra - Mekke	Hicaz - Irak	9	Sadûk seyyi el-hifz	205-206	
Yahyâ b. Süleym et-Tâifî	2	Mekke - Taif	Hicaz	9	Sadûk seyyi el-hifz	193-195	
Kureyş b. Enes el-Ensârî	2	Basra	Irak	9	Sadûk tegayyera	208-209	
İshâk b. Mansûr es-Selûlî	2	Kûfe	Irak	9	Sadûk Tukullime fihi	204	
‘Abdülcebbâr b. el-Verd el-Kureşî	2	Mekke	Hicaz	7	Sadûk yehim	161-170	
el-Hâris b. ‘Atiyye el-Basrî	2	Basra - Misis	Anadolu - Irak	9	Sadûk yehim	199	
Muhammed b. ‘Abdirrahmân et-Tufâvî	2	Basra	Irak	8	Sadûk yehim	187	
‘Attâb b. Beşîr el-Cezerî	2	Harran	Anadolu	8	Sadûk yuhti	188-190	
Eyyûb b. Süveyd er-Remlî	2	Mısır	Mısır	9	Sadûk yuhti		
Hâlid b. Hidâş el-Muhellebî	2	Bağdat	Irak	10	Sadûk yuhti	223-224	
Hâlid b. Nizâr el-Gassânî	2			9	Sadûk yuhti	222	
İbrâhîm b. Abdil‘azîz el-Kureşî	2	Mekke	Hicaz	7	Sadûk Yuhti	191-200	
‘Abbâd b. Mûsâ el-Huttelî	2	Bağdat	Irak	10	Sika	229-230	
Ömer b. Yûsuf el-Hanefî	2	Yemame	Hicaz	9	Sika	206	
Osmân b. Hisn b. ‘Allâk ed-Dımaşkî	2	Dımaşk	Şam	9	Sika	181-190	
Sadaka b. Hâlid el-Kureşî	2	Dımaşk	Şam	8	Sika	170-180	
Talk b. Gannâm en-Neha‘î	2	Kûfe	Irak	10	Sika	211	
Vehb b. Bekiyye el-Vâsıtî Vehbân	2	Vasıt	Irak	10	Sika	239	155
Yahyâ b. Vadıh el-Ensârî	2	Merv	Horasan	9	Sika	200	
Hattâb b. Osmân el-Fevzî	2	Humus	Şam	10	Sika Abid	211-220	
Ma‘mer b. Süleymân en-Neha‘î	2	Rakka	Şam	9	Sika fadil	191	
Mahled b. el-Hüseyin el-Misîsî	2	Basra - Misis	Irak - Anadolu	9	Sika Fadil	191-196	
Hişâm b. İsmâ‘îl el-Hanefî	2	Dımaşk - Mısır	Şam - Mısır	10	Sika fakih abid	216	

‘Abdullâh b. Bekr el-Bâhilî	2	Basra - Bağdat	Irak	9	Sika Hafız	207-208	
Ebû Bekir b. Ebî Şeybe el-‘Absî	2	Kûfe	Irak	10	Sika Hafız	235	159
Fudayl b. Hüseyn el-Cehderî Ebû Kâmil	2	Basra	Irak	10	Sika Hafız	237	145
Müsedded b. Müserhed el-Esedî	2	Basra	Irak	10	Sika Hafız	228	150
er-Rabî‘ b. Nâfi‘ el-Halebî	2	Tarsus	Anadolu	10	Sika Hucce Abid	241	
el-Mugîra b. Abdirrahmân el-Hizâmî	2	Medine - Askalân	Hicaz - Mısır	7	Sika lehu garaib	171-180	
‘Abbâd b. ‘Abbâd el-Mühellebî	2	Basra	Irak	7	Sika rubbema vehim	179-180	
Sehl b. Bekkâr el-Kaysî	2	Basra	Irak	10	Sika rubbema vehim	227-229	
‘Abdullâh b. ‘Amr et-Temîmî Ebû Ma‘mer	2	Basra	Irak	10	Sika Sebt	224	
‘Amr b. ‘Avn es-Sülemî	2	Basra	Irak	10	Sika Sebt	225	
Muhammed b. Yezîd el-Kelâ‘î	2	Yemen	Yemen	9	Sika sebt abid	188-192	
Yahyâ b. Yahyâ en-Nisâbûrî	2	Nişabur	Horasan	10	Sika sebt imam	226	142
Sureyc b. en-Nu‘mân el-Cevherî	2	Horasan - Bağdat	Horasan - Irak	10	Sika yehim kalilen	217	
‘Abdül‘azîz b. Ebî Seleme el-Ömerî	1	Medine - Bağdat	Hicaz - Irak	10	La be's bihi	221-230	
‘Abdülcebbâr b. el-‘Alâ el-‘Attâr	1	Basra/Mekke	Irak - Hicaz	10	La be's bihi	248	
el-Hasen b. Habîb et-Temîmî	1	Basra	Irak	9	La be's bihi	195	
Mâlik b. Sü‘ayr et-Temîmî	1	Kûfe	Irak	9	La be's bihi	200	
‘Abdül‘azîz b. Hâlid et-Tirmizî	1			9	Makbûl	181-190	
‘Abdül‘azîz b. Osmân el-Mervezî Şâzân	1	Merv	Horasan	10	Makbûl	221-229	145-148
‘Umâre b. Bişr eş-Şâmî	1	Şam	Şam	9	Makbûl	200	
el-Velîd b. Kesîr el-Muzenî	1	Kûfe	Irak	8	Makbûl	191-200	
el-Velîd b. Nâfi‘	1			10	Makbûl		

Ma‘mer b. Ya‘mer el-Leysî	1	Şam	Şam	10	Makbûl	211-220	
Muhammed b. Sa‘îd et-Testerî	1	Basra	Irak	10	Makbûl	241-250	
Mûsâ b. Mervân et-Temmâr	1	Bağdat - Rakka	Irak - Şam	10	Makbûl	240-246	
Yahyâ b. Muhammed el-Kûfî	1	Kûfe - Misis	Anadolu - Irak	10	Makbûl	221-230	
‘Ubeydullâh b. Yezîd el-Kurduvânî	1	Harran	Anadolu	10	Mechûl		
‘Abdullâh b. ‘Abdilhakem el-Mâlikî	1	Mısır	Mısır	10	Sadûk	213-214	150-155
‘Abdullâh b. İbrâhîm es-San‘ânî	1	San‘â	Yemen	9	Sadûk	201-210	
‘Âiz b. Habîb el-‘Absî	1	Kûfe	Irak	9	Sadûk	190	
‘Amr b. Hammâd el-Kannâd	1	Kûfe	Irak	10	Sadûk	222	
Ahmed b. Cenâb el-Misîsî	1	Bağdat	Irak	10	Sadûk	230	
Alî b. Hafs el-Medâinî	1	Bağdat	Irak	9	Sadûk	201-210	
el-Hakem b. Mûsâ el-Bağdâdî	1	Bağdat	Irak	10	Sadûk	232	
el-Kâsım b. Kesîr el-Kâdî	1	İskenderiyye	Mısır	10	Sadûk	220	
es-Salt b. Muhammed el-Hârakî	1	Basra	Irak	10	Sadûk	213-219	
Ezher b. el-Kasım er-Râsibî	1	Mekke	Hicaz	9	Sadûk	200	
Hâlid b. Ziyâd el-Ezdî	1	Tirmiz	Horasan	8	Sadûk	161-170	
Hişâm b. Sa‘îd et-Tâlikânî	1	Bağdat	Irak	9	Sadûk	211-220	
İshâk b. Ebî İsrâ'îl el-Mervezî	1	Bağdat	Irak	10	Sadûk	245	150
İsmâ‘îl b. ‘Abdillâh er-Rakkî	1	Bağdat	Irak	10	Sadûk	229	
Kudâme b. Şihâb el-Mâzinî	1	Basra	Irak	8	Sadûk	181-190	
Mu‘âz b. Hâlid el-‘Abdî	1	Merv	Horasan	10	Sadûk	200	
Mücemmi‘ b. Ya‘kûb el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	8	Sadûk	160	
Muhammed b. ‘Abdillâh	1	Kûfe	Irak	9	Sadûk	207	123

İbn Künâse el-Esedî							
Muhammed b. Sa‘d el-Ensârî	1	Medine - Bağdat	Hicaz - Irak	9	Sadûk	200	
Rifâ‘a b. Yahyâ el-Ensârî	1	Medine - Basra	Hicaz - Irak	8	Sadûk	171-180	
Sa‘îd b. Hafs el-Hezelî	1	Harrân	Anadolu	10	Sadûk	237	
Sa‘îd b. Şebîb el-Hadramî	1	Mısır	Mısır	10	Sadûk	221-230	
Sa‘îd b. Şurahbîl el-Kindî	1	Kûfe - Basra	Irak	10	Sadûk	212	
Sa‘îd b. Yahyâ el-Lahmî Sa‘dân	1	Kûfe - Dımaşk	Şam - Irak	9	Sadûk	200	
Süfyân b. ‘Ukbe es-Suvâ‘î	1	Kûfe	Irak	9	Sadûk	201-210	
Ya‘kûb b. İshâk el-Hadramî	1	Basra	Irak	9	Sadûk	205	
Yahyâ b. İshâk el-Becelî	1	Bağdat	Irak	10	Sadûk	210	
Yezîd b. Ebî Hakîm el-Kinânî	1	Sana	Yemen	9	Sadûk	220	
Zeyd b. Alî en-Neha‘î	1	Rakka	Şam	8	Sadûk	200	
Yahyâ b. ‘Abdilmelik el-Huzâ‘î	1	Kûfe	Irak	9	Sadûk lehu efrad	186-188	
Şu‘ayb b. Yahyâ et-Tücîbî	1	Mısır	Mısır	10	Sadûk Abid	211	
Bişr b. Mansûr es-Selîmî	1	Basra	Irak	8	Sadûk Âbid Zâhid	180	
İshâk b. el-Furât et-Tücîbî	1	Mısır	Mısır	9	Sadûk Fakih	204	135
Muhammed b. el-Hasen el-Esedî	1	Kûfe	Irak	9	Sadûk fihi lin	200	
‘Amr b. Ebî Seleme et-Tinnîsî	1	Tinnis	Mısır	10	Sadûk lehu evham	212-214	
‘İmrân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	1	Kûfe	Irak	8	Sadûk lehu evham	191-200	
el-Fadl b. el-‘Alâ el-Kûfî	1	Basra	Irak	9	Sadûk lehu evham	200	
Hâlid b. Abdirrahmân el-Horasânî	1	Horasan - Şam	Horasan - Şam	9	Sadûk lehu evham	211-220	
Meslem b. ‘Alkame el-Mâzînî	1	Basra	Irak	8	Sadûk lehu evham	171-180	
Sâlim b. Nûh el-Basrî	1	Basra	Irak	9	Sadûk lehu evham	200	

Seyyâr b. Hatim el-‘Anzî	1	Basra	Irak	9	Sadûk lehu evham	199-200	
Şücâ‘ b. el-Velîd es-Sekûnî	1	Kûfe - Bağdat	Irak	9	Sadûk lehu evham	203-205	
‘Abdülvehhâb b. ‘Atâ el-Haffâf	1	Basra - Bağdat	Irak	9	Sadûk rebbume ehtae	204	
‘Abdurrahmân b. Ebi'l-Mevâl el-Medenî	1	Medine	Hicaz	7	Sadûk rubbema ehtae	173	
Kabîsa b. ‘Ukbe es-Süvâî	1	Kûfe	Irak	9	Sadûk rubbema halef	213-215	
Ebu'l-Hasen es-Serrâc	1	Basra	Irak	9	Sadûk rubbema halefe	201-210	
el-Halîl b. Ömer el-‘Abdî	1	Basra	Irak	9	Sadûk rubbema halefe	220	
Muhammed b. ez-Zibrikân el-Ehvâzî	1	Horasan	Horasan	8	Sadûk rubbema vehim	191-200	
en-Nadr b. Muhammed el-Kureşî	1	Merv	Horasan	8	Sadûk rubbema yehim	183	113
Ahmed b. el-Müfaddal el-Kureşî	1	Kûfe	Irak	9	Sadûk Şî‘î	215	
‘Ar‘ara b. el-Birind en-Nâcî	1	Basra	Irak	8	Sadûk yehim	192	
Dâvud b. Mansûr en-Nesâî	1	Bağdat - Misis	Irak - Anadolu	9	Sadûk Yehim	223	
Muhammed b. es-Salt es-Sevrî	1	Basra	Irak	10	Sadûk yehim	228	
Muhammed b. Fuleyh el-Eslemî	1	Medine	Hicaz	9	Sadûk yehim	197	
Şeybân b. Ebî Şeybe el-Habetî	1	Basra	Irak	9	Sadûk yehim	235-238	140
Humeyd b. el-Esved el-Basrî	1	Basra	Irak	8	Sadûk yehim kalilen	190	
Hassân b. ‘Abdillâh el-Kindî	1	Mısır	Mısır	10	Sadûk yuhti	222	
Muhammed b. Hâlid b. ‘Asme el-Basrî	1	Basra	Irak	10	Sadûk yuhti	211	
Şu‘ayb b. Beyân el-Kasmelî	1	Basra	Irak	9	Sadûk yuhti	203-209	
Yahyâ b. Muhammed el-Cârî	1	Medine	Hicaz	10	Sadûk yuhti		
Yalef b. Mûsâ el-‘Ammî	1	Basra	Irak	10	Sadûk yuhti	220-221	
Yûnus b. Nâfi‘ el-Mervezî	1	Horasan	Horasan	8	Sadûk yuhti	159	
Zekeriyyâ b. Yahyâ el-Ensârî	1	Basra	Irak	7	Sadûk yuhti	187-189	

Yahyâ b. Muhammed el-Muhâribî	1	Medine - Basra	Hicaz - Irak	8	Sadûk yuhti kesiran	191-200	
‘Abdullâh b. Racâ el-Mekkî	1	Mekke - Basra	Hicaz - Irak	8	Sika	196	
‘Ubeyd b. Sa‘îd el-Ümevî	1	Kûfe	Irak	9	Sika	200	
‘Ubeyd b. Yahyâ el-Esedî	1	Kûfe - Rakka	Irak - Şam	10	Sika	221-230	
Alî b. Hakîm el-Evdî	1	Kûfe	Irak	10	Sika	231	
Bekr b. Abdirrahmân el-Ensârî	1	Kûfe	Irak	9	Sika	211-219	
Bekr b. îsâ er-Râsî	1	Basra	Irak	9	Sika	204	
Bişr b. Ömer ez-Zehrânî	1	Basra	Irak	9	Sika	207	
el-Fadl b. ‘Anbese el-Hazzâz	1	Vasıt	Irak	10	Sika	200	
el-Hasen b. er-Rabî‘ el-Bûrânî	1	Kûfe	Irak	10	Sika	220	
el-Hasen b. Hammâd ed-Dabbî	1	Kûfe	Irak	10	Sika	238	
el-Huseyn b. el-Hasen el-Basrî	1	Basra	Irak	8	Sika	188	
el-Hüseyn b. Muhammed et-Temîmî	1	Bağdat	Irak	9	Sika	213	
Gassân b. Mudar el-Ezdî	1	Basra	Irak	8	Sika	184	
Hikl b. Ziyâd ed-Dımaşkî	1	Beyrut - Mısır	Şam - Mısır	9	Sika	179	
Hişâm b. Behrâm el-Medâinî	1	Bağdat	Irak	10	Sika	211-220	
İbrâhîm b. Ziyâd el-Bagdâdî	1	Bağdat	Irak	10	Sika	228	
İsmâ‘îl b. Ömer el-Vasıtî	1	Bağdat	Irak	9	Sika	200	
Ma‘mer b. Mahled el-Cezerî	1	Harran	Anadolu	10	Sika	231	
Mansûr b. Ebî Müzâhim el-Ezdî	1	Bağdat	Irak	10	Sika	231-240	
Meymûn b. el-Esbağ en-Nesîbî	1			11	Sika	256	
Muhammed b. ‘Alî b. Ebî Hidâş el-Esedî	1	Musul	Irak	10	Sika	222	
Muhammed b. ‘Ubeyd el-Guberî	1	Basra	Irak	10	Sika	238	

Muhammed b. Ca‘fer el-Verkânî	1	Bağdat	Irak	10	Sika	228	
Muhammed b. Ebî ‘Ubeyde el-Mes‘ûdî	1	Kûfe	Irak	10	Sika	205	
Muhammed b. Ebî Bekr el-Mukaddemî	1	Basra	Irak	10	Sika	234	
Muhammed b. Ebi'l-Vezîr el-Kureşî	1	Medine - Basra	Hicaz - Irak	10	Sika	201-210	
Muhammed b. es-Salt el-Esedî	1	Kûfe - İsfahan	Horasan - Irak	10	Sika	220	
Muhammed b. Hallâd el-Bâhilî	1	Basra	Irak	10	Sika	240	
Muhammed b. Humeyd el-Yeşkurî	1	Bağdat	Irak	9	Sika	182	
Muhammed b. Kesîr el-‘Abdî	1	Basra	Irak	10	Sika	223	
Muhammed b. Mahbûb el-Bünânî	1	Basra	Irak	10	Sika	222	
Sa‘îd b. Abdirrahmân el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	10	Sika	249	
Sa‘îd b. Mansûr el-Horasânî	1	Belh - Mekke - Mısır	Horasan - Hicaz - Mısır	10	Sika	226-229	
Safvân b. Sâlih es-Sekafî	1	Dımaşk	Şam	10	Sika	237-239	167-169
Sehl b. Muhammed el-‘Askerî	1	Basra	Irak	10	Sika	227	
Sehl b. Yûsuf el-Enmâtî	1	Basra	Irak	9	Sika	190	
Yahyâ b. ‘Alî el-Muhâribî	1	Kûfe	Irak	9	Sika	216	
Yahyâ b. ‘Alî et-Teymî	1	Kûfe	Irak	8	Sika	180	
Yahyâ b. Gaylân el-Huzâ‘î	1	Bağdat	Irak	10	Sika	211-220	
Selîm b. Ehdar el-Basrî	1	Basra	Irak	8	Sika	180	
‘Abdülmelik b. ‘Abdil‘azîz et-Temmâr	1	Bağdat	Irak	9	Sika Abid	227-228	
Muhammed b. ‘Abdilvehhâb es-Sükkerî	1	Kûfe	Irak	9	Sika Abid	209	
Yezîd b. Hâlid el-Hemdânî	1	Remle	Şam	10	Sika abid	232	
Haccâc b. İbrâhîm el-Ezrak	1	Tarsus - Mısır - Bağdat	Irak - Mısır	10	Sika Fadil	213	

Alî b. Ma‘bed el-‘Abdî	1	Mısır	Mısır	10	Sika Fakih	218	
‘Abdullâh b. ez-Zubeyr el-Humeydî	1	Mekke	Hicaz	10	Sika Hafız	220	
‘Abdüsselâm b. Harb el-Mülâî	1	Basra - Kûfe	Irak	8	Sika Hafız	186-187	91
‘Amr b. Muhammed en-Nâkid	1	Rakka - Bağdat	Irak - Şam	10	Sika Hafız	232	
Alî b. Hucr es-Sa‘dî	1	Merv/Bağdat	Horasan - Irak	9	Sika Hafız	244	154
İbrâhîm b. Muahmmed b. ‘Ar‘ara el-Kureşî	1	Bağdat	Irak	10	Sika Hafız	231	160
Muhammed b. es-Sabbâh ed-Dûlâbî	1	Bağdat	Irak	10	Sika Hafız	227	150
Seleme b. Süleymân el-Müeddib	1	Merv	Horasan	10	Sika Hafız	196-203	
Zeyd b. Ehzem et-Tâî	1	Basra	Irak	11	Sika hafız	257	
Hakkâm b. Selm el-Kinânî	1	Bağdat	Irak	8	Sika lehu garaib	190	
‘Ubeydullâh b. ‘Abdirrahmân el-Eşce‘î	1	Kûfe - Bağdat	Irak	9	Sika Me'mûn	182	
Mâlik b. İsmâ‘îl en-Nehdî	1	Kûfe	Irak	9	Sika mutkin	217-219	
Muzaffer b. Müdrik el-Horasânî	1	Horasan - Bağdat	Horasan - Irak	9	Sika mutkin	207	140
Bedel b. el-Muhabbir et-Temîmî	1	Basra	Irak	9	Sika sebt	215	
Züheyr b. Harb el-Haraşî	1	Nesa - Bağdat	Horasan - Irak	10	Sika sebt	234	160
Hammâd b. Hâlid el-Hayyat	1	Bağdat	Irak	9	Sika Ümmî	191-210	
Bişr b. Bekr el-Becelî	1	Mısır	Mısır	9	Sika Yegrub	200-205	124
Mûsâ b. Târık el-Yemânî	1	Yemen	Yemen	9	Sika yegrub	191-200	
Sâlih b. Mihrân eş-Şeybânî	1	Horasan - İsfahan	Horasan	11	Sika Zahid	211-220	
Sa‘îd b. Züeyb el-Mervezî	1	Nesa - Merv	Horasan	11	Vessekahu Nesai	237	
en-Nadr b. Kesîr el-Ezdî	1	Basra	Irak	8	Zayıf	191-200	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Ek 4: Nesâî'nin *Sünen*'inde Üçüncü Basamakta Bulunan Râviler

Râvinin ismi	Riva yet Sayısı	İkamet yeri	Bölge	Taba ka İbn Hacer	İbn Hacer'in cerh ta'dîl lafzı	Vefat Tarihi	Doğum tarihi
Şu'be b. el-Haccâc el-'Atekî	668	Vasıt - Basra	Irak	7	Sika hafız	160	83
Süfyân b. Sa'îd es-Sevrî	365	Kûfe	Irak	7	Sika Hafız Fakih	159-162	95-97
Mâlik b. Enes el-Asbahî	275	Medine	Hicaz	7	İmam Fakih	179	
İbn Cüreyc el-Mekkî	253	Mekke	Hicaz	6	Sika Fakih	150	80
Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	203	Medine - Şam	Hicaz - Şam	4	Fakih hafız	124	51
Yûnus b. Yezîd el-Eylî	162	Şam - Mısır	Şam - Mısır	7	Sika	152-159	
Süleymân b. Mihrân el-A'meş	152	Kûfe	Irak	5	Sika Hafız	148	61
Ma'mer b. Râşid el-Ezdî	146	Yemen - Basra	Yemen - Irak	7	Sika sebt fadil	154	96
el-Leys b. Sa'd el-Fehmî	117	Mısır	Mısır	7	Sika Sebt	175	93
'Abdurrahmân b. 'Amr el-Evzâ'î	116	Şam - Basra	Şam - Irak	7	Sika celil	157	80-88
Hammâd b. Seleme el-Basrî	110	Basra	Irak	8	Sika Abid	165-167	
Hişâm b. 'Urve el-Esedî	109	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	5	Sika Fakih rubbema delles	145-147	60-61
Hişâm b. Ebî 'Abdillâh ed-Destuvâî	109	Basra	Irak	7	Sika sebt	151-154	76
Eyyûb es-Sahtiyânî	101	Basra	Irak	5	Sika Sebt Hucce	131	
Yahyâ b. Sa'îd el-Ensârî	100	Medine - Bağdat	Hicaz - Irak	5	Sika sebt	143-144	
Sa'îd b. Ebî 'Arûbe el-'Adevî Mihrân	96	Basra	Irak	6	Sika hafız	150-157	
'Ubeydullâh b. Ömer el-'Adevî	94	Medine	Hicaz	5	Sika Sebt	144-147	
'Amr b. Dînâr el-Cumahî	83	Mekke	Hicaz	4	Sika Sebt	125-129	46-56

Mansûr b. el-Mu‘temir es-Sülemî	76	Kûfe	Irak	5	Sika sebt	132-133	
Şu‘ayb b. Ebî Hamza el-Ümevî	71	Humus - Şam	Şam	7	Sika Abid	162-163	
‘Amr b. el-Hâris el-Ensârî	69	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	7	Sika Fakih	147-149	90-94
‘Abdullâh b. el-Mübârek el-Hanzalî	62	Horasan - Kûfe	Horasan - Irak	8	Sika Sebt	181-182	118-119
İbrâhîm b. Sa‘d ez-Zührî	62	Bağdat	Irak	8	Sika Hucce	182	108
Nâfi‘ Ebû ‘Abdillâh el-Medenî	59	Medine - Mısır	Hicaz - Şam	3	Sika sebt meşhur	116-120	
Züheyr b. Mu‘âviey el-Cu‘fî	57	Kûfe - Cezire	Irak	7	Sika sebt	172-177	100
Humeyd b. Ebî Humeyd et-Tavîl	56	Basra	Irak	5	Sika mudellis	140-143	68
Muhammed b. ‘Aclân el-Kureşî	48	Medine	Hicaz	5	Sadûk	148-149	
‘Abdullâh b. ‘Avn el-Müzenî Ebû ‘Avn	44	Basra	Irak	6	Sika Sebt Fadil	150	46
Süleymân b. Tarhân et-Teymî	39	Basra	Irak	4	Sika Abid	143-144	
Zâide b. Kudâme es-Sekafî	38	Kûfe	Irak	7	Sika sebt	160-163	
Yezîd b. Ebî Habîb el-Ezdî	37	Mısır	Mısır	5	Sika fakih	128	53
Muhammed b. Ebî Zi'b el-‘Âmirî	35	Medine	Hicaz	7	Sika Fakih fadil	158-159	80
Muhammed b. el-Velîd ez-Zubeydî	35	Şam	Şam	7	Sika Sebt	146-148	
İsrâ'îl b. Yûnus es-Sebî‘î	34	Kûfe	Irak	7	Sika	160	
Hâlid b. Mihrân el-Hazzâ	33	Basra	Irak	5	Sika Yursil	141-142	
Hemmâm b. Yahyâ el-‘Avzî	33	Basra	Irak	7	Sika rubbema vehim	163-164	
İsmâ‘îl b. Ebî Hâlid el-Becelî	33	Kûfe	Irak	4	Sika Sebt	146	49
‘Abdullâh b. Zekvân el-Kureşî Ebu'z-Zinâd	32	Medine	Hicaz	5	Sika Fakih	129-131	
Ebû İshâk es-Sebî‘î	32	Kûfe	Irak	3	Sika Muksir İhteleta	129	29
Muhammed b. Müslim Ebu'z-Zübeyr el-Kureşî	32	Mekke	Hicaz	4	Sadûk yudellis	126	

Muhammed b. ‘Amr el-Leysî	31	Medine	Hicaz	6	Sadûk lehu evham	144-145	
‘Abdülmelik b. Ebî Süleymân el-‘Arzemî	30	Kûfe	Irak	5	Sadûk lehu evham	145	
Ca‘fer es-Sâdik	29	Medine	Hicaz	6	Sadûk Fakih İmam	147-148	80
el-Vaddâh b ‘Abdillâh Ebû ‘Avâne el-Yeşkurî	29	Vasıt - Basra	Irak	7	Sika sebt	175	122
Hişâm b. Hassân el-Ezdî	29	Basra	Irak	6	Sika	146-148	
Mis‘ar b. Kidâm el-Hilâlî	29	Kûfe	Irak	7	Sika sebt fadil	153-155	
Yûnus b. ‘Ubeyd el-‘Abdî	28	Humus	Şam	4	Makbûl	120	
Vüheyb b. Hâlid el-Bâhilî	27	Basra	Irak	7	Sika sebt tegayera	165	
Hammâd b. Zeyd el-Ezdî el-Ezrak	26	Basra	Irak	8	Sika Sebt Fakih	177-179	
el-Hüseyn b. Zekvân el-Mu‘allim	25	Basra	Irak	6	Sika rubbema vehim	145	
Mu‘âviye b. Sâlih el-Hadramî	25	Humus - Mısır - Andalus	Şam - Mısır - Anadolu	7	Sadûk lehu evham	152-158	
‘Âsım b. Süleymân el-Ehvel	24	Basra	Irak	4	Sika	141-143	
el-Hüseyn b. Vâkıd el-Mervezî	24	Merv	Horasan	7	Sika lehu evham	159	
İbrâhîm b. Tahmân el-Heravî	24	Nişabur - Mekke	Horasan - Hicaz	7	Sika Yegrub	168	
Eş‘as b. Abdilmelik el-Humrânî	23	Basra - Vasıt	Irak	6	Sika Fakih	142-146	
İbn İshâk el-Kureşî	23	Medine - İrak	Hicaz - Irak	5	Sadûk Yudellis	150	
‘Abdül‘azîz b. Suheyb el-Bünânî	22	Basra	Irak	4	Sika	130	
Husayn b. Abdirrahmân es-Sülemî	22	Kûfe	Irak	5	Sika tegayyera	136	
Cerîr b. Hâzim el-Ezdî	21	Basra	Irak	6	Sika lehû evhâm	170-179	85
Dâvud b. Ebî Hind el-Kuşeyrî	21	Horasan - Basra	Horasan - Irak	5	Sika mutkin	139-141	
Şerîk b. ‘Abdillâh el-Kâdî	21	Vasıt - Kûfe	Irak	8	Sadûk yuhti kesiran	177-178	95-96

Zekeriyyâ b. Ebî Zâide el-Hemdânî	20	Kûfe	Irak	6	Sika yudellis	147-149	
Zeyd b. Eslem el-Kureşî	19	Medine	Hicaz	3	Sika yursil	135	
‘Abdullâh b. Dînâr el-Kureşî	18	Medine	Hicaz	4	Sika	127-136	
‘Avf b. Ebî Cemîle el-E‘râbî	18	Basra	Irak	6	Sika	146	59
Dâvûd b. Kays el-Kureşî	18	Medine	Hicaz	5	Sika Fadil		
el-Mugîre b. Miksem ed-Dabbî	18	Kûfe	Irak	6	Sika Mutkin Kane yudellis	132	
Muallak	18						
Mu‘âviye b. Selâm el-Habeşî	17	Habeşe - Şam	Şam	7	Sika	170	
‘Abdülhamîd b. Ca‘fer el-Ensârî	16	Medine	Hicaz	6	Sadûk rubbema yehim	153	
Behîr b. Sa‘d es-Sehûlî	16	Şam	Şam	6	Sika Sebt	141-150	
Ca‘fer b. Ebî Vahşiyye el-Yeşkurî	16	Basra	Irak	5	Sika	123-126	
Haccâc b. Ebî Osman es-Savvâf	16	Basra	Irak	6	Sika Hafız	143	
‘Atâ b. es-Sâib es-Sekafî	15	Kûfe	Irak	5	Sadûk ihteleta	133-137	
Alî b. el-Mübarek el-Hünâî	15	Basra	Irak	7	Sika	151-160	
Sa‘îd b. Ebî Sa‘îd el-Makbürî	15	Medine	Hicaz	3	Sika	117-126	
‘Ubeydullâh b. ‘Amr el-Esedî	14	Kûfe - Rakka	Irak - Şam	8	Sika Fakih rubbema vehim	180-181	101
Cevriyye b. Esmâ ed-Dab‘î	14	Basra	Irak	7	Sadûk	173	
Hayve b. Şurayh et-Tücîbî	14	Mısır	Mısır	7	Sika Sebt Fakih Zahid	158-159	
İbrâhîm b. Muhammed el-Fezârî	14	Şam - Misis	Şam - Anadolu	8	Sika Hafız	185	
Katâde b. Di‘âme es-Sedûsî	14	Basra	Irak	4	Sika Sebt	117	60
Mûsâ b. E‘yen el-Cezerî	14	Cezire - Harran	Anadolu - Irak	8	Sika Abid	175-177	
Bekr b. Mudar el-Kureşî	13	Mısır - Hicaz	Hicaz - Mısır	8	Sika Sebt	173	100
Eyyûb b. Mûsâ el-Kureşî	13	Taif	Hicaz	6	Sika	132	

Mansûr b. Zâzân el-Vasıtî	13	Vasıt	Irak	6	Sika sebt abid	127-131	
Mehrame b. Bükeyr el-Kureşî	13	Medine	Hicaz	7	Sadûk	158-159	
Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	13	Kûfe - Mekke	Hicaz - Irak	8	Sika Hafız Fakih	197	107
Yahyâ b. Ebî Kesîr et-Tâî	13	Basra - Yemame	Hicaz - Irak	5	Sika sebt yudellis	132	
‘Abdullâh b. Ebî Bekr es-Sıddîk	12	Medine	Hicaz	4	Sika	135-136	
Mâlik b. Migvel el-Becelî	12	Kûfe	Irak	7	Sika Sebt	159	
Sa‘îd b. Abdil‘azîz et-Tenûhî	12	Dımaşk - Şam	Şam	7	Sika İmam	167-168	83-90
Seleme b. Dînâr el-A‘rec	12	Medine	Hicaz	5	Sika Abid	132-144	
Simâk b. Harb ez-Zühlî	12	Kûfe	Irak	4	Sadûk	123	
Yezîd b. ‘Abdillâh b. Usâme el-Leysî	12	Medine	Hicaz	5	Sika muksir	139	
‘Âsım b. Küleyb el-Cermî	11	Kûfe	Irak	5	Sadûk	137	
el-Velîd b. Kesîr el-Kureşî	11	Kûfe	Irak	6	Sadûk	151	
Hâlid b. Ebî Yezîd el-Kureşî	11	Harran	Anadolu	6	Sika	144	
Hanzale b. Ebî Süfyân el-Cumahî	11	Mekke	Hicaz	6	Sika Hucce	151-152	
Süleymân b. Bilâl el-Kureşî	11	Medine	Hicaz	8	Sika	172-177	
‘Abdülvâris b. Sa‘îd el-‘Anberî	10	Basra	Irak	8	Sika Sebt	179-180	
‘Abdurrahmân b. el-Kâsım et-Teymî	10	Medine	Hicaz	6	Sika celil	126	
Ebân b. Yezîd el-‘Attâr	10	Basra	Irak	7	Sika lehu efrad	160	
el-‘Alâ b. Abdirrahmân el-Hurakî	10	Medine	Hicaz	5	Sadûk Rubbema Vehim	133-139	
el-Heysem b. Humeyd el-Gassânî	10	Şam	Şam	7	Sadûk rumiye bi'l-kader	181-190	
Hafs b. Giyâs en-Neha‘î	10	Bağdat - Kûfe	Irak	8	Sika Fakih	194-196	117
Hüşeym b. Beşîr es-Sülemî	10	Bağdat	Irak	7	Sika sebt kesir et-tedlis	181-183	104
Mûsâ b. ‘Ukbe el-Kureşî	10	Medine	Hicaz	5	Sika fakih	141-142	

Mutarrif b. Tarîf el-Hârisî	10	Kûfe	Irak	6	Sika Fadil	133-143	
Sa‘îd b. İyâs el-Cüreyrî	10	Basra	Irak	5	Sika ihteleta	144	
Şeybân b. Abdirrahmân et-Temîmî	10	Kûfe - Bağdat	Irak	7	Sika	164	
Yahyâ b. Ebî İshâk el-Hadramî	10	Basra	Irak	5	Sadûk rubbema ehtae	136	
Yûsuf b. Ebî İshâk es-Sebî‘î	10	Kûfe	Irak	5	Sadûk yehim kalilen	152-159	
‘Ammâr b. Ruzeyk ed-Dabbî	9	Kûfe	Irak	8	La be's bihi	159	
el-Hasen b. Sâlih es-Sevrî	9	Kûfe	Irak	7	Sika fakih abid	167	100
Muhammed b. Meymûn el-Mervezî	9	Merv	Horasan	7	Sika Fadil	166-168	
Sa‘îd b. Ebî Eyyûb Miklâs el-Huzâ‘î	9	Mısır	Mısır	7	Sika Sebt	161	100
Sâbit b. Eslem el-Bünânî	9	Basra	Irak	4	Sika Abid	122-129	
Süleymân b. Feyrûz eş-Şeybânî	9	Kûfe	Irak	5	Sika	141-150	
‘Abdül‘azîz b. Ebî Seleme el-Mâcişûn	8	Medine - Bağdat	Hicaz - Irak	7	Sika Fakih	164-166	
‘Abdül‘azîz b. Muhammed ed-Derâverdî	8	Medine - Horasan	Horasan - Hicaz	8	Sadûk	182-189	
‘Abdurrahmân b. Yezîd el-Ezdî	8	Basra - Şam	Şam - Irak	7	Sika	153-156	
‘Ubeydullâh b. el-Ehnes en-Neha‘î	8	Kûfe	Irak	7	Sadûk	141-150	
el-Mufaddal b. Mühelhil es-Sa‘dî	8	Kûfe	Irak	7	Sika Sebt Abid	167	
Harb b. Şidâd el-Yeşkürî	8	Basra	Irak	7	Sika	151-171	
Kehmes b. el-Hasen et-Teymî	8	Basra	Irak	5	Sika	149	
Muhammed b. el-Munkedir el-Kureşî	8	Medine	Hicaz	3	Sika Fadil	130-131	60
Seleme b. ‘Alkame et-Temîmî	8	Basra	Irak	6	Sika	139	
Süfyân b. Hüseyn el-Vâsıtî	8	Vasıt	Irak	7	Sika	150	
Süheyl b. Ebî Sâlih es-Semmân	8	Medine	Hicaz	6	Sadûk	138-141	

Süleymân b. el-Mugîre el-Kaysî	8	Basra	Irak	7	Sika Sika	165	
Sümey el-Kureşî	8	Medine	Hicaz	6	Sika	130-135	
Yahyâ b. Hamza el-Hadramî	8	Dımaşk	Şam	8	Sika	180-183	102-108
Yezîd b. Keysân el-Yeşkürî	8	Kûfe	Irak	6	Sadûk yuhti	150	
Zeyd b. Vakıd el-Kureşî	8	Şam	Şam	6	Sika	138	
‘Abdullâh b. Tavûs el-Yemânî	7	Yemen - Mekke	Hicaz - Yemen	6	Sika Fadil Abid	131-132	
‘Ukayl b. Hâlid el-Eylî	7	Medine - Şam - Mısır	Hicaz - Şam - Mısır	6	Sika Sebt	141-144	
‘Umâre b. Gaziyye el-Ensârî	7	Medine	Hicaz	6	La be's bihi	140	
Alî b. Sâlih el-Hemdânî	7	Kûfe	Irak	7	Sika Abid	151-157	100
Hâtim b. Ebî Sagîra el-Kuşeyrî	7	Basra	Irak	6	Sika	141-150	
İsmâ‘îl b. Ca‘fer el-Ensârî	7	Bağdat	Irak	8	Sika Sebt	180	
Kurre b. Hâlid es-Sedûsî	7	Basra	Irak	6	Sika Dabit	154-155	
Sevr b. Yezîd el-Kelâ‘î	7	Humus	Şam	7	Sika Sebt	150-155	
Yahyâ b. Eyyûb el-Gâfilî	7	Basra - Mısır	Irak - Mısır	7	Sadûk rubbema ehtae	163-168	
Zekeriyyâ b. İshâk el-Mekkî	7	Mekke	Hicaz	6	Sika	151-160	
‘Abdülhamîd b. Ebî Üveys el-Asbahî	6	Medine	Hicaz	9	Sika	202	
‘Abdullâh b. Sa‘îd el-Fezârî	6	Medine	Hicaz	6	Sadûk rubbema vehim	146-147	
‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh el-Mes‘ûdî	6	Kûfe	Irak	7	Sadûk	160	
‘Âsım b. Ebi'n-Necûd el-Esedî	6	Kûfe	Irak	6	Sadûk lehu evham	127-128	
‘Umâre b. el-Ka‘kâ‘ ed-Dabbî	6	Kûfe	Irak	6	Sika	140	
‘Uyeyne b. Abdirrahmân el-Gatafânî	6	Basra	Irak	7	Sadûk	150	
Behz b. Hakîm el-Kuşeyrî	6	Basra	Irak	6	Sadûk	160	

Bükeyr b. ‘Abdillâh el-Kureşî	6	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	5	Sika	117-127	
el-Mufaddal b. Fadâle el-Kitbânî	6	Mısır	Mısır	8	Sika Fadil Abid	181	107
Eş‘as b. Ebi'ş-Şa‘sâ el-Muhâribî	6	Kûfe	Irak	6	Sika	125-131	
Habîb b. Ebî ‘Amre el-Himmânî	6	Kûfe	Irak	6	Sika	142	
İsmâ‘îl b. Ümeyye el-Ümevî	6	Hicaz - Şam	Hicaz - Şam	6	Sika Sebt	144	
Ma‘kil b. ‘Abdillâh el-Cezerî	6	Medine	Hicaz	8	Sadûk yuhti	166	
Muhammed b. Huveytib el-Kureşî	6	Medine	Hicaz	11	Sadûk		
Mûsâ b. ‘Alî el-Lahmî	6	Mısır	Mısır	7	Sadûk rubbema ehtae	163	89-90
Osmân b. Hakîm el-Evsî	6	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	5	Sika	138	
Talha b. Yahyâ el-Kureşî	6	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	6	Sadûk yuhti	146-148	61
Yezîd b. Ebî Ubeyd el-Eslemî	6	Medine	Hicaz	4	Sika	143-149	
Yezîd b. Zürey‘ el-‘Ayşî	6	Basra	Irak	8	Sika sebt	182	101
‘Abdullâh b. Ebî Müleyke el-Kureşî	5	Taif - Hicaz	Hicaz	3	Sika Fakih	117	
‘Abdullâh b. Ebî Necîh es-Sekafî Ebû Yesâr	5	Mekke	Hicaz	6	Sika rubbema delles	131-132	
‘Abdullâh b. İdrîs el-Evdî	5	Kûfe - Bağdat	Irak	8	Sika Fakih Abid	191-192	114-115
‘Abdurrahmân b. İshâk el-‘Âmirî	5	Medine - Basra	Hicaz - Irak	6	Sadûk	141-150	
‘Abdurrahmân b. Nemir el-Yahsabî	5	Şam	Şam	8	Sika	161-170	
‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	5	San‘â	Yemen	9	Sika Hafız	211	126
‘Amr b. Yahyâ el-Ensârî	5	Medine	Hicaz	6	Sika	130-140	
‘İkrime b. ‘Ammâr el-‘İclî	5	Yemame - Basra	Hicaz - Irak	5	Sadûk Yuhti	159-160	
‘Utbe b. ‘Abdillâh el-Mes‘ûdî	5	Kûfe	Irak	7	Sika	141-150	
Alî b. el-Hüseyn b. Vakıd el-Kureşî	5	Merv - Nişabur	Horasan	10	Sadûk Yehim	211-220	130

Bürd b. Sinân eş-Şâmî	5	Basra	Irak	5	Sadûk	135	
Ca‘fer b. Süleymân es-Dube‘î	5	Basra	Irak	8	Sadûk Zahid lakin teşeyye‘a	178	
Dâvûd b. Nusayr et-Tâî	5	Bağdat - Kûfe	Irak	8	Sika Fakih Zahid	160-162	
Ebû Bekr b. ‘Ayyâş el-Esedî	5	Kûfe	Irak	7	Sika Abid	194	95
Ecleh b. ‘Abdillâh el-Kindî	5	Kûfe	Irak	7	Sadûk Şî‘î	145	
ed-Dahhâk b. Osmân el-Hizâmî	5	Medine	Hicaz	7	Sadûk yehim	153	
el-Velîd b. Müslim el-Kureşî	5	Şam	Şam	8	Sika yudellis	194	119
İshâk b. ‘Abdillâh el-Ensârî	5	Medine	Hicaz	4	Sika Hucce	130	
İsmâ‘îl b. Müslim el-‘Abdî	5	Kays	Horasan - Irak	6	Sika		
Mansûr b. ‘Abdirrahmân b. Talha el-Kureşî	5	Mekke	Hicaz	5	Sika	131-139	
Mu‘temir b. Süleymân et-Teymî	5	Basra	Irak	9	Sika	186-188	100-107
Nâfi‘ b. Ömer el-Cümehî	5	Mekke	Hicaz	7	Sika sebt	169	
Nâfi‘ b. Yezîd el-Kelâ‘î	5	Mısır	Mısır	7	Sika abid	168	
Sa‘d b. Târık el-Eşce‘î	5	Kûfe	Irak	4	Sika	140	
Safvân b. Süleym el-Kureşî	5	Medine	Hicaz	4	Sika	124-132	60
Sâlim b. Ebî Ümeyye el-Kureşî	5	Medine	Hicaz	5	Sika Sebt	129-130	
Sellâm b. Süleym el-Hanefî Ebu'l-Ehves	5	Kûfe	Irak	7	Sika Mutkin	179	
Üsâme b. Zeyd el-Leysî	5	Medine	Hicaz	7	Sadûk Yehim	153	
Verkâ b. Ömer el-Yeşkürî	5	Kûfe - Medâin	Irak	7	Sadûk	161-170	
Yûsuf b.Suheyb el-Kindî	5	Kûfe	Irak	6	Sika	151-160	
‘Abbâd b. el-‘Avvâm el-Kilâbî	4	Vasıt - Bağdat	Irak	8	Sika	183-187	118
‘Abdullâh b. Bekr el-Müzenî	4	Basra	Irak	7	Sadûk	161-170	

‘Abdullâh b. el-‘Alâ er-Rab‘î	4	Şam - Dımaşk	Şam	7	Sika	164	
‘Abdülmelik b. ‘Umeyr el-Lehmî	4	Kûfe	Irak	3	Sika tegayyera	133-136	
‘Abdurrahmân b. ‘Ubeyd es-Sa‘lebî	4	Kûfe	Irak	5	Sika	141-150	
‘Abdurrahmân b. Şüreyh el-Me‘âfirî Ebû Şüreyh	4	İskenderiye - Mısır	Mısır	7	Sika	167	
‘Amr b. Kays el-Mülâî	4	Kûfe	Irak	6	Sika mutkin Abid	146	
‘İmrân b. Dâvud el-‘Ammî	4	Basra	Irak	7	Sadûk yehim	160-170	
‘Îsâ b. Mâhân er-Râzî	4	Horasan	Horasan	7	Sadûk seyyi el-hifz	160	
‘Ubeydullâh b. Ebî Yezîd el-Mekkî	4	Mekke	Hicaz	4	Sika kesiru'l-hadis	126-127	
el-Esved b. Şeybân es-Sedûsî	4	Basra	Irak	6	Sika Abid	160	
el-Kâsım b. Ma‘n el-Huzelî	4	Kûfe	Irak	7	Sika Fadil	175	
el-Müsennâ b. Sa‘îd ed-Dub‘î	4	Basra	Irak	6	Sika	151-160	
Fitr b. Halîfe el-Mahzûmî	4	Kûfe	Irak	5	Sadûk	153-155	
Gaylân b. Cerîr el-Mi‘velî	4	Basra	Irak	5	Sika	129	
Habîb b. Ebî Habîb el-Enmâtî	4	Basra	Irak	7	Sadûk yuhti	162	
Haccâc b. Ertâ en-Neha‘î	4	Basra - Kûfe	Irak	7	Sadûk Kesîru'l-hata	145	
Humeyd b. Hânî el-Havlânî	4	Mısır	Mısır	5	La be's bihi	142	
Humeyd b. Kays el-A‘rec	4	Mekke	Hicaz	6	Leyse bihi be's	130	
Husayf b. Abdirrahmân el-Cezerî	4	Kûfe	Irak	5	Sadûk seyyiu'l-hıfz	132-139	
Huyey b. ‘Abdillâh el-Me‘âfirî	4	Mısır	Mısır	6	Sadûk Yehim	143-148	
İbrâhîm b. ‘Ukbe el-Esedî	4	Medine	Hicaz	6	Sika	141-150	
Nâfi‘ b. Mâlik et-Teymî	4	Medine	Hicaz	4	Sika	140	
Sa‘d b. Evs el-‘Absî	4	Kûfe	Irak	7	Sika	141-150	

Şerîk b. ‘Abdillâh el-Leysî	4	Medine	Hicaz	5	Sadûk yuhti	140-144	
Seyyâr b. Ebî Seyyâr el-‘Anzî	4	Vasıt	Irak	6	Sika	122	
Şu‘ayb b. İshâk el-Kureşî	4	Basra - Dımaşk	Şam - Irak	9	Sika	189	118
Süleymân b. Kesîr el-‘Abdî	4	Vasıt	Irak	7	La be's bihi	133	
Yahyâ b. Sa‘îd et-Teymî	4	Kûfe	Irak	6	Sika abid	145	
Yahyâ b. Zekeriyyâ el-Hemdânî	4	Kûfe - Medâin	Irak	9	Sika mutkin	183-184	
Yezîd b. ‘Abdillâh el-Kindî	4	Medine	Hicaz	5	Sika	121-130	
Yezîd b. Ziyâd b. Ebi'l-Ca‘d el-Eşce‘î	4	Kûfe	Irak	7	Sadûk	150	
‘Abdül‘azîz b. Ebî Ravvâd el-Mekkî	3	Mekke	Hicaz	7	Sadûk Abid rubbema vehim	155	
‘Abdülkerîm b. Mâlik el-Cezerî	3	Cezire - Harran	Anadolu - Irak	6	Sika mutkin	127	
‘Abdullâh b. Bedr es-Süheymî	3	Yemame	Hicaz	4	Sika	121-130	
‘Abdullâh b. Ca‘fer ez-Zührî	3	Medine	Hicaz	8	Leyse bihi be's	170	
‘Abdullâh b. Şevzeb el-Horasânî	3	Horasan - Basra - Beytü'l-Makdis	Horasan - Irak - Şam	7	Sadûk Abid	156-157	86
‘Abdullâh b. Şubrume ed-Dabbî	3	Kûfe - Basra	Irak	5	Sika Fakih	144	72
‘Abdullâh b. Vehb el-Kureşî	3	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	9	Sika Hafız	197	125
‘Ammâr b. Mu‘âviye el-Becelî	3	Kûfe	Irak	5	Sadûk	133	
‘Amr b. Ebî Kays er-Râzî	3	Kûfe - Rey	Irak	8	Sadûk lehu evham	161-170	
‘Azra b. Sâbit el-Ensârî	3	Basra	Irak	7	Sika	151-160	
‘Îsâ b. Yûnus es-Sebî‘î	3	Kûfe - Şam	Şam - Irak	8	Sika me'mun	187-188	
‘Ubeydullâh b. ‘Abdillâh b. el-Esâm el-‘Âmirî	3	Harran	Anadolu	6	Makbûl		
‘Umeyr b. Yezîd el-Ensârî	3	Medine - Basra	Hicaz - Irak	6	Sadûk	141-150	
‘Urve b. el-Hâris el-Hemdânî	3	Kûfe	Irak	5	Sika	131-140	

Alî b. Nasr el-Cehdamî	3	Basra	Irak	9	Sika	187	
Damre b. Sa‘îd el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	4	Sika	121-130	
Dırâr b. Mürre el-Kûfî	3	Kûfe	Irak	6	Sika Sebt	132	
Ebû Bekr en-Nehşelî	3	Kûfe	Irak	7	Sadûk	166	
el-‘Alâ b. el-Müseyyib el-Kâhilî	3	Kûfe	Irak	6	Sika rubbema vehim	141-150	
el-‘Avvâm b. Havşeb eş-Şeybânî	3	Vasıt	Irak	6	Sika Sebt Fadil	148	
el-Ca‘d b. Abdirrahmân el-Medenî	3	Medîne	Hicaz	5	Sika	144	
el-Esved b. Kays el-‘Abdî	3	Kûfe	Irak	4	Sika	131-140	
el-Hasen b. ‘Ayyâş el-Esedî	3	Kûfe	Irak	8	Sadûk	172	
el-Kâsım b. el-Fadl el-Huddânî	3	Basra	Irak	7	Sika rumiye bi'l-irca	167	
el-Mikdâm b. Şüreyh el-Hârisî	3	Kûfe	Irak	6	Sika	121-130	
Esbât b. Nasr el-Hemdânî	3	Kûfe	Irak	8	Sadûk kesîru'l-hata	161-170	
Eymen b. Nâbil el-Habeşî	3	Askalân	Mısır	5	Sadûk Yehim		
Fudayl b. Gazvân ed-Dabbî	3	Kûfe	Irak	7	Sika	140	
Hafs b. Meysere el-‘Ukaylî	3	Askalân	Mısır	8	Sika rubbema vehim	181	
Hârûn b. İbrâhîm el-Ahvâzî	3	Basra	Irak	7	Sika	151-160	
Hişâm b. Huceyr el-Mekkî	3	Mekke	Hicaz	6	Sadûk lehu evham	111-140	
İshâk b. Süveyd el-‘Adevî	3	Basra	Irak	3	Sadûk Tukullime fihi	131	
İsmâ‘îl b. Semâ‘a el-Kureşî	3	Şam	Şam	8	Sika	181-190	
İsmâ‘îl b. Sümey‘ el-Hanefî	3	Kûfe	Irak	4	Sadûk Tukullime fihi	131-140	
Kudâme b. ‘Abdillâh el-‘Âmirî	3	Kûfe	Irak	6	Makbûl	141-160	
Mansûr b. Hayyân el-Esedî	3	Kûfe	Irak	5	Sika		
Mu‘âz b. Hişâm ed-Destuvâî	3	Yemen - Basra	Yemen - Irak	9	Sadûk rubbema vehim	200	

Mu‘âz b. Mu‘âz el-‘Anberî	3	Basra	Irak	9	Sika mutkin	195-196	117-119
Muhammed b. ‘Abdillâh eş-Şu‘aysî	3	Dımaşk	Şam	7	Sadûk	154	
Muhammed b. Ca‘fer el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	7	Sika	161-170	
Muhammed b. Müslim b. Sevsen et-Tâifî	3	Mekke	Hicaz	8	Sadûk yuhti min hifzihi	170-190	
Muhtâr b. Fulful el-Kureşî	3	Kûfe	Irak	5	Sadûk lehu evham	140	
Mûsâ b. ‘Abdillâh el-Cühenî	3	Kûfe	Irak	6	Sika abid	144	
Osmân b. ‘Âsım el-Esedî	3	Kûfe	Irak	4	Sika Sebt	127-130	
Ravh b. el-Kâsım et-Temîmî	3	Basra	Irak	6	Sika Hafız	141	
Rükeyn b. er-Rebî‘ el-Fezârî	3	Kûfe	Irak	4	Sika	131	
Sa‘d b. İbrâhîm el-Kureşî	3	Medine	Hicaz	5	Sika Fadil Abid	125-130	55
Sa‘îd b. ‘‘Ubeydillâh es-Sekafî	3	Basra	Irak	6	Sadûk rubbema yehim		
Sa‘îd b. Abdirrahmân el-Cumehî	3	Bağdat	Irak	8	Sadûk lehu evham	176	
Sa‘îd b. Mesrûk es-Sevri	3	Kûfe	Irak	6	Sika	128-128	
Sa‘îd b. Yezîd et-Tâhî	3	Basra	Irak	4	Sika	131-140	
Sâbit b. Kays el-Gifârî	3	Medine	Hicaz	5	Sadûk Yehim	168	
Sâlih b. Keysân ed-Devsî	3	Medine	Hicaz	4	Sika Sebt Fakih	130	
Sâlim b. Ebî Mutî‘ el-Huzâ‘î	3	Basra	Irak	7	Sika	164-173	
Şu‘ayb b. el-Habhâb el-Ezdî	3	Basra	Irak	4	Sika	130-131	
Süleymân b. Ebî Müslim el-Ehvel	3	Mekke	Hicaz	5	Sika Sika	121-130	
Târık b. Abdirrahmân el-Becelî	3	Kûfe	Irak	5	Sadûk lehu evham	141-150	
Yahyâ b. Sa‘îd el-Kattân	3	Basra	Irak	9	Sika mutkin hafız	198	120
Yahyâ b. Zürâra es-Sehmî	3	Basra	Irak	7	Makbûl	151-160	

Yezîd b. Ebî Ziyâd el-Hâşimî	3	Kûfe	Irak	5	Zayıf tegayyera	136-137	47
Yezîd b. Humeyd ed-Dabe‘î	3	Basra	Irak	5	Sika sebt	128-130	
Ziyâd b. ‘İlâka es-Se‘lebî	3	Kûfe	Irak	3	Sika	135	
‘Abdül‘azîz b. Rufey‘ el-Esedî	2	Hicaz - Kûfe	Hicaz - Irak	4	Sika	130	
‘Abdülcelîl b. Humeyd el-Yehsubî	2	Mısır	Mısır	7	La be's bihi	148	
‘Abdullâh b. ‘Abdillâh el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	4	Sika	111-120	
‘Abdullâh b. Ebî Lebîd el-Medenî	2	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	6	Sika	131-140	
‘Abdullâh b. Ömer el-Ömerî	2	Medine	Hicaz	7	Zayıf Abid	171-173	
‘Abdülmelik b. E‘yen el-Kûfî	2	Kûfe	Irak	6	Sadûk	121-130	
‘Abdülmelik b. et-Tufeyl el-Cezerî	2	Cezire	Irak	7	Makbûl		
‘Abdülvâhid b. Hamza el-Esedî	2	Hicaz	Hicaz	6	La be's bihi	141-150	
‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh el-‘Adevî	2	Medine	Hicaz	7	Sadûk yuhti	161-170	
‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	7	Makbûl		
‘Abdurrahmân b. Harmele el-Eslemî	2	Medine	Hicaz	6	Sadûk rubbema ehtae	145	
‘Abdurrahmân b. Humeyd er-Ru'âsî	2	Kûfe	Irak	7	Sika	130-140	
‘Abdurrahmân b. Humeyd ez-Zührî	2	Medine	Hicaz	6	Sika	137	
‘Abser b. el-Kâsım ez-Zübeydî	2	Kûfe	Irak	8	Sika	178	
‘Âmir b. ‘Abdillâh el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	4	Sika Abid	121-125	
‘Amr b. ‘Amr el-Cuşemî	2	Kûfe	Irak	6	Sika	131-140	
‘Amr b. Ebî ‘Amr el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	5	Sika rubbema vehim	144-150	
‘Amr b. Osmân el-Kureşî	2	Humus/Mısır	Mısır - Şam	10	Sadûk	250	
‘Avn b. Sâlih el-Bârikî	2	Kûfe	Irak	7	Makbûl		
‘İsâm b. Kudâme el-Becelî	2	Kûfe	Irak	7	Sadûk	151-160	

‘Ubeydullâh b. Ebî Ca‘fer el-Mısrî	2	Mısır	Mısır	5	Sika	132-136	60
Alî b. el-Hakem el-Bünânî	2	Basra	Irak	5	Sika	130-135	
Alî b. Hâşim el-Berîdî	2	Kûfe	Irak	8	Sadûk	180-189	
Bedr b. Osmân el-Kureşî	2	Kûfe	Irak	6	Sika	141-150	
Bekiyye b. Velîd el-Kelâ‘î	2	Şam	Şam	8	Sadûk kesîru't-tedlis	190-199	
Beyân b. Bişr el-Ehmesî	2	Kûfe	Irak	5	Sika Sebt	131-140	
Beyhes b. Fehdân el-Ezdî	2	Basra	Irak	6	Sika		
Bistâm b. Müslim el-‘İvezî	2	Basra	Irak	7	Sika		
Budeyl b. Meysera el-‘Ukaylî	2	Basra	Irak	5	Sika	125-135	
Büreyd b. ‘Abdillâh el-Eş‘arî	2	Kûfe	Irak	6	Sika Yuhtiu kalilen	141-150	
Ca‘fer b. Burkân el-Kilâbî	2	Rakka	Şam	7	Sadûk yehim	150-154	
Ca‘fer b. Hayyân es-Sa‘dî	2	Basra	Irak	6	Sika	162-165	70-71
Ca‘fer b. Rabî‘a el-Kureşî	2	Mısır	Mısır	5	Sika	136	
Câbir b. Subh er-Râsibî	2	Basra - Kûfe	Irak	7	Sadûk	141-150	
Câmi‘ b. Ebî Râşid el-Kâhilî	2	Kûfe	Irak	5	Sika Fadil	121-130	
Câmi‘ b. Matar el-Habetî	2	Basra	Irak	6	Sadûk		
Dâvud b. ‘Abdillâh el-Evdî	2	Kûfe	Irak	6	Sika	141-150	
Dâvud b. Ebi'l-Furât el-Kindî	2	Merv - Basra	Horasan - Irak	8	Sika	167	
Dâvud b. el-Husayn el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	6	Sika	133	
Dubâra b. ‘Abdillâh el-Hadramî	2	Şam	Şam	6	Mechûl	141-150	
Ebân b. Sam‘a el-Ensârî	2	Basra	Irak	7	Sadûk tegayyera	153	
Efleh b. Humeyd en-Ensârî İbn Sufeyrâ	2	Medine	Hicaz	7	Sika	156-160	

el-‘Alâ b. Zuheyr el-Ezdî	2	Kûfe	Irak	6	Sika	151-160	
el-Ehdar b. ‘Aclân eş-Şeybânî	2	Basra	Irak	4	Sadûk	141-150	
el-Hakem b. Ebân el-‘AdenÎ	2	Yemen	Yemen	6	Sadûk Abid lehu evham	154	80
el-Kâsım b. Mebrûr el-Eylî	2	Mekke	Hicaz	7	Sadûk Fakih	158	
el-Mu‘âfâ b. ‘İmrân el-Ezdî	2	Musul	Irak	9	Sika Abid Fakih	185	
el-Mugîra b. Abdirrahmân el-Mahzûmî	2	Medine	Hicaz	8	Sadûk Fakih	186	124
el-Mugîra b. Müslim el-Kasmelî	2	Basra	Irak	6	Sadûk	160	
el-Mugîre b. Ziyâd el-Becelî	2	Musul	Irak	6	Sadûk lehu evham	152	
el-Muhelleb b. Ebî Habîbe el-Basrî	2	Basra	Irak	7	Sadûk		
en-Nadr b. Şümeyl el-Mâzinî	2	Merv - Basra	Irak - Horasan	9	Sika Sebt	203	
en-Nu‘mân b. Râşid el-Cezerî	2	Rakka	Şam	6	Sadûk seyyiu'l-hıfz	131-140	
Eş‘as b. Sevvâr el-Kindî	2	Ahvaz - Kûfe	Irak	6	Zayıf	136-143	
es-Sa‘iku b. Hazn el-Bekrî	2	Basra	Irak	7	Sadûk yehim	161-170	
es-Sâib b. Ömer el-Kureşî	2	Hicaz	Hicaz	7	Sika	151-160	
Haccâc b. Muhammed el-Misîsî	2	Misis - Bağdat	Anadolu - Irak	9	Sika Sebt Lakin İhteleta	206	
Hafs b. ‘Abdillâh el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	4	Sadûk	111-120	
Hakîm b. Cübeyr el-Esedî	2	Kûfe	Irak	5	Zayıf	121-130	
Hâlid b. ‘Abdillâh et-Tahhân	2	Vasıt	Irak	8	Sika Sebt	179-182	110
Hârice b. ‘Abdillâh b. Süleymân el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	7	Sadûk lehu evham	165	
Hârîş b. Şüleym el-Cu‘fî	2	Kûfe	Irak	7	Makbûl		
Hârûn b. ‘Antera eş-Şeybânî	2	Kûfe	Irak	6	La be's bihi	142	
Hârûn b. Riâb et-Temîmî	2	Basra	Irak	6	Sika abid	121-130	

Hâtim b. İsmâ‘îl el-Hârisî	2	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	8	Sadûk yehim	186	
Hittân b. Hufâd el-Cermî Ebu'l-Cüveyriyye	2	Yemen - Kûfe	Irak - Yemen	3	Sika	100	
Humeyd b. Abdirrahmân er-Ru‘âsî	2	Kûfe	Irak	8	Sika	189-192	
Husayn b. Nâfi‘ el-‘Anberî	2	Basra	Irak	6	La be's bihi		
Huseym b. ‘İrâk el-Gifârî	2	Medine	Hicaz	6	La be's bihi	141-150	
İbrâhîm b. Hâlid el-Kureşî	2	Sana	Yemen	9	Sika	200	
İbrâhîm b. Meysera et-Tâifî	2	Mekke	Hicaz	5	Sebt Hafız	132	
İbrâhîm b. Muahmmed el-Hemdânî	2	Kûfe	Irak	5	Sika	141-150	
İbrâhîm b. Nâfi‘ el-Mahzûmî	2	Mekke	Hicaz	7	Sika Hafız	161-170	
İdrîs b. Yezîd el-Evdî	2	Kûfe	Irak	7	Sika		
İsmâ‘îl b. ‘Uleyye el-Esedî	2	Basra - Bağdat	Irak	8	Sika Hafiz	193	110
İsmâ‘îl b. Kesîr el-Hicâzî	2	Hicaz	Hicaz	6	Sika	121-130	
Kays b. Süleym el-‘Anberî	2	Kûfe	Irak	7	Sika	151-160	
Kesîr b. Kârûndâ el-Kûfî	2	Kûfe - Basra	Irak	7	Makbûl		
Menbûz b. Ebî Süleymân el-Mekkî	2	Mekke	Hicaz	6	Makbûl		
Mübârek b. Sa‘d el-Yemâmî	2	Basra	Irak	8	Makbûl		
Mücemmi‘ b. Yahyâ el-Ensârî	2	Kûfe	Irak	5	Sadûk	141-150	
Muhammed b. ‘Abdirrahmân b.Ebî Leylâ el-Ensârî	2	Kûfe	Irak	7	Sadûk seyyi el-hifz	148	
Muhammed b. ‘Amr ed-Dîlî	2	Medine	Hicaz	6	Sika	131-140	
Muhammed b. ‘Amr el-Yâfi‘î	2	Mısır	Mısır	9	Sadûk lehu evham		
Muhammed b. Ca‘fer el-Huzelî Gunder	2	Basra	Irak	9	Sika	192-194	
Muhammed b. Cuhâde el-Evdî	2	Kûfe	Irak	5	Sika	131	

Muhammed b. Ebî İsmâ‘îl es-Sülemî	2	Kûfe	Irak	5	Sika	142	
Muhammed b. Mûsâ el-Fıtrî	2	Medine	Hicaz	7	Sadûk	171-180	
Muhammed b. Râşid el-Huzâ‘î	2	Şam - Basra	Şam - Irak	7	Sadûk yehim	160	
Muhavvel b. Râşid en-Nehdî	2	Kûfe	Irak	6	Sika	140	
Mûsâ b. Nâfi‘ el-Esedî Ebû Şihâb el-Ekber	2	Kûfe	Irak	6	Sadûk	151-160	
Mûsâ b. Sâlim el-Basrî	2	Basra	Irak	6	Sadûk	131-140	
Mûsâ b. Şeybe el-Hadramî	2	Mısır	Mısır	9	Makbûl		
Müsâvir el-Verrâk	2	Kûfe	Irak	7	Sadûk		
Müslim b. Ebî Meryem el-Medenî	2	Medine	Hicaz	4	Sika		
Nûh b. Rebî‘a el-Ensârî	2	Basra	Irak	6	Sadûk	150	
Ömer b. ‘Alî el-Mukaddemî	2	Basra	Irak	8	Sika	189-192	
Ömer b. Sa‘îd el-Kureşî	2	Mekke	Hicaz	6	Sika	151	
Ömer b. Sa‘îd es-Sevrî	2	Kûfe	Irak	7	Sika	151	
Osmân b. Ebî Süleymân el-Kureşî	2	Mekke	Hicaz	6	Sika		
Osmân b. Meymûn el-‘Adevî	2	Basra	Irak	6	La be's bihi	151-160	
Osmân b. Mürre el-Basrî	2	Mekke - Basra	Hicaz - Irak	7	La be's bihi		
Rakabe b. Maskale el-‘Abdî	2	Kûfe	Irak	6	Sika me'mun	129	
Sa‘d b. İshâk el-Kudâ‘î	2	Medine	Hicaz	5	Sika	140	
Sa‘îd b. Yezîd el-Himyerî	2	İskenderiyye	Mısır	7	Sika Abid	154	
Sâbit b. Yezîd el-Ehvel	2	Basra	Irak	7	Sika Sebt	169	
Safvân b. ‘Amr es-Seksekî	2	Humus - Şam	Şam	5	Sika	155-158	
Seleme b. Abdilmelik el-‘Avsî	2	Humus	Şam	9	Sadûk yuhalif		

Seleme b. Küheyl el-Hadramî	2	Kûfe	Irak	4	Sika	121-123	47
Seyf b. Ebî Süleymân el-Mahzûmî	2	Mekke - Basra	Hicaz - Irak	6	Sika sebt	150-156	
Süleymân b. Suhaym el-Medenî	2	Hicaz	Hicaz	3	Sadûk	136	
Talk b. Mu‘âviye en-Neha‘î	2	Kûfe	Irak	2	Makbûl	131-140	
Vebr b. Ebî Düleyle et-Tâifî	2			7	Sika	141-150	
Vikdân el-‘Abdî	2	Kûfe	Irak	4	Sika	120-122	
Ya‘lâ b. ‘Atâ el-‘Âmirî	2	Vasıt	Irak	4	Sika	120	
Ya‘lâ b. el-Hâris el-Muhâribî	2	Kûfe	Irak	8	Sika	168	
Yahyâ b. ‘Abdillâh el-Ömerî	2	Medine	Hicaz	8	Sadûk	153	
Yahyâ b. Ebî ‘Amr es-Seybânî	2	Şam	Şam	6	Sika	148	
Yahyâ b. el-Hâris el-Gassânî	2	Dımaşk	Şam	5	Sika	145	
Yahyâ b. el-Velîd et-Tâî	2	Kûfe	Irak	7	La be's bihi		
Yezîd b. İbrâhîm et-Tüsterî	2	Basra	Hicaz	7	Sika sebt	161-163	
Ziyâd b. Sa‘d el-Horasânî	2	Mekke - Yemen	Hicaz - Yemen	6	Sika sebt	141-150	
‘Abbâd b. ‘Abbâd el-Mühellebî	1	Basra	Irak	7	Sika rubbema vehim	179-180	
‘Abbâd b. Meysere el-Minkarî	1	Basra	Irak	7	Leyyin	151-160	
‘Abde b. Ebî Lübâbe el-Esedî	1	Kûfe - Dımaşk - Şam	Şam - Irak	4	Sika	121-130	
‘Abdu Rabbih b. Nâfi‘ el-Kinânî	1	Kûfe - Medain	Irak	8	Sadûk yehim	171-172	
‘Abdu Rabbih es-Sa‘dî	1	Basra	Irak	6	Sika	131	
‘Abdül‘azîz b. ‘Abdilmelik el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	6	Makbûl		
‘Abdül‘azîz b. Müslim el-Kaslemî	1	Horasan - Basra	Horasan - Irak	7	Sika Abid rubbema vehim	167	
‘Abdüla‘lâ b. Abdila‘lâ el-Kureşî	1	Basra - Şam	Şam - Hicaz	8	Sika	184-189	

‘Abdülhamîd b. Cübeyr el-Kureşî	1	Mekke - Hicaz	Hicaz	5	Sika	121-130	
‘Abdullâh b. ‘Abdirrahmân et-Tâifî	1	Taif	Hicaz	7	Sadûk yuhti ve yehim		
‘Abdullâh b. ‘Ubeyd el-Himyerî	1	Basra	Irak	7	Sika	151-160	
‘Abdullâh b. ‘Ukayl es-Sekafî	1	Kûfe - Bağdat	Irak	8	Sadûk	171-180	
‘Abdullâh b. Bişr er-Rakkî	1	Kûfe - Rakka	Irak - Şam	7	La be's bihi		
‘Abdullâh b. el-Fadl el-Kureyşî	1	Medine	Hicaz	4	Sika	121-130	
‘Abdullâh b. el-Hâris el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	8	Sika	193-199	
‘Abdullâh b. Humrân el-Kureşî	1	Basra	Irak	9	Sadûk yuhti kalilen	205-206	
‘Abdullâh b. Müslim es-Sülemî	1	Merv	Horasan	8	Sadûk yehim	161-170	
‘Abdullâh b. Nümeyr el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	9	Sika	199	115
‘Abdullâh b. Osmân el-Kârî	1	Mekke - Medine	Hicaz	5	Sadûk	132-133	
‘Abdullâh b. Racâ el-Mekkî	1	Mekke - Basra	Hicaz - Irak	8	Sika	196	
‘Abdullâh b. Süleymân el-Eslemî	1	Basra	Irak	7	Sadûk yuhti	160-170	
‘Abdullâh b. Tarîf Ebû Huzeyme el-Mısrî	1	Mısır	Mısır	7	Makbûl		
‘Abdullâh b. Yezîd el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	6	Sika	148	
‘Abdullâh b. Zeyd el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	7	Sadûk fihi lin	164	
‘Abdülmelik b. Ebî Mahzûra el-Cumahî	1	Mekke	Hicaz	3	Makbûl	111-120	
‘Abdülmelik b. Habîb el-Ezdî	1	Basra	Irak	4	Sika	123-129	
‘Abdülmelik b. Ma‘n el-Mes‘ûdî	1	Kûfe	Irak	7	Sika	151-160	
‘Abdülmelik b. Sa‘îd İbn Ebcer el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	6	Sika Abid	141-150	
‘Abdülvâhid b. Vâsıl es-Sedûsî	1	Basra - Bağdat	Irak	9	Sika	190	
‘Abdülvâhid b. Ziyâd el-‘Abdî	1	Basra - Sekif	Irak	8	Sika	176-179	

‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh b. Abdirrahmân b. Ebî Sa‘sa‘a el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	136-158	
‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh el-Esam	1	Basra - Medine	Hicaz - Irak	3	Sadûk		
‘Abdurrahmân b. ‘Ammâr et-Teymî	1	Medine	Hicaz	6	Sika		
‘Abdurrahmân b. Bûzûye es-San‘ânî	1	San‘â	Yemen	7	Makbûl	151-160	
‘Abdurrahmân b. Ebi'r-Ricâl el-Ensârî	1	Medine - Şam	Hicaz - Şam	8	Sadûk rubbema ehtae	181-190	
‘Abdurrahmân b. el-Kâsım el-‘Utekî	1	Mısır	Mısır	10	Sika	191	128-132
‘Abdurrahmân b. Mehdî el-‘Anberî	1	Basra	Irak	9	Sika sebt hahız	198	134-136
‘Abdurrahmân b. Selmân el-Hacrî	1	Mısır	Mısır	7	La be's bihi		
‘Abdurrahmân b. Süleymân el-Kenânî	1	Kûfe	Irak	8	Sika	187	
‘Abdüssamed b. ‘Abdilvâris et-Temîmî	1	Basra	Irak	9	Sadûk	206-207	
‘Alkame b. Ebî ‘Alkame el-Medenî	1	Medine	Hicaz	5	Sika Allame	131-139	
‘Amr b. Abdillâh en-Neha‘î	1	Kûfe	Irak	6	Sika	150	
‘Amr b. Mâlik en-Nükrî	1	Basra	Irak	7	Sadûk lehu evham	129	
‘Amr b. Meymûn el-Cezerî	1	Rakka	Irak - Şam	6	Sika Fadil	147	
‘Âsım b. ‘‘Ubeydillâh el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	4	Zayıf	132	
‘Assâm b. ‘Alî el-‘Âmirî	1	Kûfe - Nişabur	Horasan - Irak	9	Sadûk	194-195	
‘Atâ b. Ebî Rabâh el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	3	Sika Fakih	112-117	27
‘Ayyâş b. ‘Ukbe el-Hadramî	1	Mısır	Mısır	7	Sadûk	160	74-90
‘İmrân b. Ebî Enes el-Kureşî	1	Medine - İskenderiye	Hicaz - Mısır	5	Sika	100	
‘İmrân b. Hudeyr es-Sedûsî	1	Basra	Irak	6	Sika	149	
‘İmrân b. Zabyân el-Hanefî	1	Kûfe	Irak	7	Zayıf	157	
‘Îsâ b. ‘Ubeyd el-Kindî	1	Merv	Horasan	8	Sadûk	160	

‘Îsâ b. el-Muhtâr el-Ensârî	1	Kûfe	Irak	9	Sika		
‘Îsâ b. Hafs el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	157-159	
‘Îsâ b. Tahmân el-Cuşemî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk	160	
‘Îsâ b. Yezîd el-Ezrak	1	Serahs	Horasan	7	Makbûl	160	
‘Ubâde b. Müslim el-Fezârî	1	Basra	Irak	6	Sika	151-160	
‘Ubeydullâh b. ‘Abdirrahmân	1	Medine	Hicaz	6	Sadûk		
‘Ubeydullâh b. ‘Abdirrahmân el-Eşce‘î	1	Kûfe - Bağdat	Irak	9	Sika Me'mûn	182	
‘Ubeydullâh b. ‘Abdirrahmân el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	7	Leyse bi'l-kavî	154	
‘Ubeydullâh b. el-Vâzi‘ el-Kilâbî	1	Basra	Irak	7	Mechûl		
‘Ubeydullâh b. İyâd es-Sedûsî	1	Kûfe	Irak	7	Sadûk	169	
‘Ubeydullâh b. Ömer el-Kureşî	1	Basra	Irak	6	Makbûl		
‘Umâre b. Ebî Hafsa el-Ezdî	1	Basra	Irak	6	Sika	132	
‘Urve b. Ruveym el-Lahmî	1	Dımaşk - Şam - Basra	Şam - Irak	5	Sadûk yursil kesiran	125-144	
Alî b. Abdil‘azîz el-Fezârî	1	Kûfe	Irak	8	Sadûk	184	
Alî b. Abdile‘lâ es-Se‘lebî	1	Rey	Horasan	6	Sadûk rubbema vehim	141-150	
Alî b. el-Fudayl et-Temîmî	1	Mekke	Hicaz	9	Sika Abid	171-180	
Alî b. Zeyd el-Kureşî	1	Basra	Irak	4	Zayıf	127-131	
Amr b. Hâşim el-Cenbî	1	Kûfe	Irak	9	Leyyinü'l-hadis	191-200	
Bekr b. el-Hakem et-Temîmî	1	Basra	Irak	7	Sadûk fihi lin	161-170	
Beşîr b. el-Muhâcir el-Ganevî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk leyyinu'l-hadis	141-150	
Bessâm b. ‘Abdillâh es-Sayrafî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk		
Bişr b. es-Serî el-Basrî	1	Basra - Mekke	Hicaz - Irak	9	Sika Mutkin		

Bişr b. Mansûr es-Selîmî	1	Basra	Irak	8	Sadûk Âbid Zâhid	180	
Bükeyr b. el-Ehnes es-Sedûsî	1	Kûfe	Irak	4	Sika		
Bükeyr b. Mismâr el-Kureşî	1	Medina	Hicaz	4	Sadûk	153	
Bürd b. Ebî Ziyâd el-Hâşimî	1	Kûfe	Irak	5	Sika	131-140	
Ca‘d b. Dînâr el-Yeşkurî	1	Basra	Irak	4	Sika		
Câbir b. İsmâ‘îl el-Hadramî	1	Mısır	Mısır	8	Makbûl		
Cerîr b. Abdilhamîd ed-Dabbî	1	Kûfe - Rey	Horasan - Irak	8	Sika	187-188	107-110
Dâvud b. Abdirrahmân el-‘Abdî	1	Mekke	Hicaz	8	Sika	174	100
Ebân b. ‘Abdillâh el-Becelî	1	Kûfe	Irak	7	Sadûk fihi lin	151-160	
Ebân b. Teglib er-Rib‘î	1	Kûfe	Irak	7	Sika tekelleme fi't-teşeyu	140	
Ebû Bekr b. Alî el-Mukaddemî	1	Basra	Irak	7	Makbûl	167	
Ebû Bekr b. Ömer el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	7	Sika	121-130	
Ebû Bekr b. Osmân el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	6	Makbûl	141-150	
Ebû İshâk el-Eşce‘î	1	Kûfe	Irak	8	Makbûl		
Efleh b. Sa‘îd el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	7	Sadûk	156	
el-‘Alâ b. Sâlih et-Teymî	1	Kûfe	Irak	7	Sadûk lehu evham	151-160	
el-‘Alâ b. Ziyâd el-‘Adevî	1	Basra	Irak	4	Sika Abid	94	
el-Behterî b. el-Muhtâr el-‘Abdî	1	Kûfe-Basra	Irak	6	Sadûk	148	
el-Hakem b. Ferrûh el-Basrî	1	Basra	Irak	6	Sika		
el-Hasen b. ‘Amr et-Temîmî	1	Kûfe	Irak	6	Sika Sebt	142	
el-Hasen b. ‘Ubeydillah en-Neha‘î	1	Kûfe	Irak	6	Sika Fadil	139	
el-Hasen b. Yahyâ el-Basrî	1	Horasan	Horasan	7	Makbûl		
el-Hüseyn b. Alî el-Hâşimî	1	Medine	Hicaz	7	Sadûk Mukil	160	

el-Mugîra b. ‘Ubeydillah es-Sekafî	1	Basra	Irak	7	Makbûl		
el-Mugîre b. Seleme el-Mahzûmî	1	Basra	Irak	9	Sika Sebt	200	
el-Müstemir b. er-Rayyân el-İyâdî	1	Basra	Irak	6	Sika Abid	151-160	
el-Velîd b. ‘Abdillâh ez-Zührî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk yehim	151-160	
el-Velîd b. Ebî'l-Velîd el-Kureşî	1	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	4	Leyyinü'l-hadis	121-130	
en-Nu‘mân b. Abdisselâm et-Teymî	1	İsfahan	Horasan	9	Sika Abid Fakih	183	
er-Rabî‘ b. Müslim el-Kureşî	1	Basra	Irak	7	Sika	167	
er-Rabî‘ b. Sebra el-Cühenî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	111-120	
es-Serî b. Yayhâ eş-Şeybânî	1	Basra	Irak	7	Sika	167	
es-Suddî İslmâ‘îl b. Abdirrahmân	1	Kûfe	Irak	4	Sadûk yehim	127	
Eyyûb b. ‘Âiz et-Tâî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	141-150	
Eyyûb b. Ebî Miskîn et-Temîmî	1	Vasıt	Irak	7	Sadûk lehu evham	140-144	
ez-Zubeyr b. ‘Arabî en-Nemerî	1	Basra	Irak	4	Leyse bihi be's	121-130	
Fuleyh b. Süleymân el-Eslemî	1	Medine	Hicaz	7	Sadûk kesiru'l-hata	168	
Gassân b. el-Egar en-Nehşelî	1	Basra	Irak	7	Makbûl		
Habîb b. eş-Şehîd el-Ezdî	1	Basra	Irak	5	Sika Sebt	145	
Haccâc b. Haccâc el-Bâhilî	1	Basra	Irak	6	Sika	131	
Hafs b. Hassân	1			8	Makbûl		
Hakîm b. ‘Abdillâh el-Kureşî	1	Mısır	Mısır	4	Sadûk	118	
Hâlid b. ‘Alkame el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	6	Sadûk	121-130	
Hâlid b. Abdirrahmân es-Sulemî	1	Basra	Irak	8	Sadûk yuhti		
Hâlid b. Dînâr et-Temîmî	1	Basra	Irak	5	Sadûk	152	
Hâlid b. Kays el-Ezdî	1	Basra	Irak	7	Sâdûk Yegrib		

Hâlid b. Meysere et-Tufâvî	1	Basra	Irak	7	Salihu'l-hadis	171-180	
Hâlid b. Yezîd el-Cumahî	1	Mısır	Mısır	6	Sika Fakih	139	
Hâlid b. Yezîd el-Murrî	1	Şam - Balka	Şam	7	Sika	166-167	
Hâlid b. Zeyd eş-Şâmî	1	Şam	Şam	6	La be's bihi	131-140	
Hallâd b. Süleymân el-Hadramî	1	Mısır	Mısır	7	Sika Abid	178	
Hammâd b. Üsâme el-Kureşî	1	Kûfe	Irak	9	Sika Sebt rubbema delles	200-201	
Hamza b. el-Hâris el-‘Adevî	1	Basra - Mekke	Hicaz - Irak	10	Sika	201-210	
Hânî b. Eyyûb el-Hanefî	1	Kûfe	Irak	6	Makbûl	151-160	
Hâşim b. el-Berîd ez-Zübeydî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	181	
Hayr b. Nu‘aym el-Hadramî	1	Mısır	Mısır	6	Sadûk Fakih	136-137	
Hilâl b. Ebî Humeyd el-Cühenî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	121-130	
Hilâl b. Habbâb el-‘Abdî	1	Basra	Irak	5	Sadûk tegayyera	144	
Hişâm b ‘Âiz el-Esedî	1	Kûfe	Irak	6	Sadûk	141-150	
Hişâm b. İshâk el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	7	Makbûl		
Hişâm b. Sa‘d el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	7	Sadûk lehu evham	159-160	
Hişâm b. Yûsuf es-San‘ânî	1	Sana	Yemen	9	Sika	197-199	
İbrâhîm b. Ebi ‘Able el-‘Ukaylî	1	Şam	Şam	5	Sika	151	
İbrâhîm b. Ebî'l-‘Abbâs es-Sâmirî	1	Bağdat	Irak	10	Sika	211-220	
İbrâhîm b. Humeyd er-Ru'âsî	1	Kûfe	Irak	8	Sika	178	
İbrâhîm b. Neşît el-Ve‘lânî	1	Mısır	Mısır	5	Sika	161	
İbrâhîm b. Ömer el-Yemânî	1	Sana	Yemen	7	Sadûk		
İbrâhîm b. Yezîd el-Mahzûmî	1	Mekke	Hicaz	7	Sadûk	191-200	
İshâk b. Süleymân er-Râzî	1	Kûfe	Irak	9	Sika Fadil	199	

İsmâ‘îl b. ‘Ayyâş el-‘Ansî	1	Şam	Şam	8	Sadûk fi ehli beledihi	181	102
İsmâ‘îl b. Muhammed ez-Zührî	1	Medine	Hicaz	4	Sika Hucce	134	60
İsmâ‘îl b. Zekeriyyâ el-Hulkânî	1	Bağdat	Irak	8	Sadûk Yuhti Kalilen	173	
İsrâ'îl b. Mûsâ el-Basrî	1	Basra - Hind	Irak	6	Sika	141-150	
Ka‘neb et-Temîmî	1	Kûfe	Irak	6	Sadûk		
Ma‘an b. Muhammed el-Gifârî	1	Medine	Hicaz	6	Makbûl		
Ma‘rûf b. Süveyd el-Cüzâmî	1	Mısır	Mısır	7	Makbûl	150	
Mansûr b. Ebi'l-Esved el-Leysî	1	Kûfe	Irak	8	Sadûk	171-180	
Mansûr b. Sa‘d el-Basrî	1	Basra	Irak	7	Sika	151-160	
Mehdî b. Meymûn el-Ezdî	1	Basra	Irak	6	Sika	171-180	
Mervân el-Verrâk Ebû Lübâbe el-Basrî	1	Basra	Irak	4	Sika	111-120	
Mu‘âz b. Rifâ‘a el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	4	Sadûk	101-110	
Muhammed b. ‘Abdillâh b. Hasen el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	7	Sika	145	
Muhammed b. ‘Abdillâh ez-Zührî	1	Medine	Hicaz	7	Sadûk lehu evham	152-157	
Muhammed b. ‘Abdilvâhid b. Ebî Hazm el-Kuta‘î	1	Basra	Irak	8	Sadûk		
Muhammed b. ‘Abdirrahmân b. ‘Anec el-Medenî	1	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	7	Makbûl		
Muhammed b. ‘Abdirrahmân b. ‘Ubeyd el-Kureşî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	141-150	
Muhammed b. ‘Abdirrahmân b. Nevfel el-Esedî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	133-139	
Muhammed b. Bişe el-‘Abdî	1	Kûfe	Irak	9	Sika Hafız	203	

Muhammed b. Bişr el-Eslemî	1	Kûfe	Irak	7	Sadûk	161-170	
Muhammed b. ez-Zübeyr el-Hanzalî	1	Basra	Irak	6	Metrûk	141-150	
Muhammed b. Fudayl ed-Dabbî	1	Kûfe	Irak	9	Sadûk ârif	194	
Muhammed b. Harb el-Havlânî	1	Dımaşk	Şam	9	Sika	192-194	
Muhammed b. Hilâl el-Mezhicî	1	Medine	Hicaz	6	Sadûk	162	
Muhammed b. Himyer es-Selîhî	1	Humus	Şam	9	Sadûk	200	
Muhammed b. İbrâhîm b. Osmân el-‘Absî	1	Faris	Horasan	9	Sika	182	
Muhammed b. Mühâcir el-Eşhelî	1	Şam	Şam	7	Sika	170	
Muhammed b. Mutarrif el-Leysî	1	Medine - Şam	Hicaz - Şam	7	Sika	160	100
Muhammed b. Sa‘îd et-Tâifî	1	Bağdat	Irak	6	Sadûk		
Muhammed b. Selîm er-Râsibî	1	Basra	Irak	6	Sadûk fihi lin	167	
Muhammed b. Süleymân İbn el- Asbahânî	1	İsfahan - Kûfe	Horasan - Irak	2	Sadûk yuhti	181	
Muhammed b. Süleymân el-Kirmânî	1	Medine/Kirman	Hicaz - Horasan	6	Makbûl		
Muhammed b. Tahlâ el-Medenî	1	Medine	Hicaz	7	Sadûk	141-150	
Muhammed b. Yahyâ el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	4	Sika Fakih	121	47
Muhammed b. Yûsuf el-A‘rac	1	Medine	Hicaz	5	Sika sebt	140	
Muhammed b. Ziyâd el-Kureşî	1	Medine - Basra	Hicaz - Irak	3	Sika Sebt	121-130	
Mus‘ab b. Sâbit el-Esedî	1	Medine	Hicaz	7	Leyyin	157	
Mûsâ b. ‘Umeyr et-Temîmî	1	Kûfe	Irak	7	Sika	141-150	
Mûsâ b. Ebî ‘Âişe el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	5	Sika abid	131-140	
Mûsâ b. Ebî Temîm el-Medenî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	131-140	

Mûsâ b. Halef el-‘Ammî	1	Basra	Irak	7	Sadûk abid lehu evham	161-170	
Mûsâ b. İbrâhîm el-Mahzûmî	1	Hicaz	Hicaz	4	Makbûl		
Mûsâ b. Seleme el-Mısrî	1	Mısır	Mısır	7	Makbûl	163	
Müslim b. Sâlim Ebû Ferve el-Cühenî	1	Kûfe	Irak	6	Sadûk		
Mustelim b. Sa‘îd es-Sekafî	1	Vasıt	Irak	9	Sadûk rubbema vehim		
Mutî‘ b. ‘Abdillâh el-Gazzâl el-Kureşî	1	Kûfe	Irak	7	Sadûk		
Mutî‘ b. Meymûn el-‘Anberî	1	Basra	Irak	7	Leyyin	161-170	
Nasr b. ‘Alî el-Ezdî	1	Basra	Irak	10	Sika Sebt	250	
Nasr b. ‘İmrân ed-Dube‘î	1	Basra - Merv - Serahs	Horasan - Irak	3	Sika sebt	128	
Ömer b. Ebî Zâide el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	6	Sadûk	150	
Ömer b. İbrâhîm el-‘Abdî	1	Basra	Irak	7	Sadûk	156	
Ömer b. Muhammed el-Ömerî	1	Askalân	Mısır	6	Sika	150	
Ömer b. Nâfi‘ el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	136-158	
Ömer b. Zer el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	150-157	
Osmân b. ‘Urve el-Esedî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	136-137	
Osmân b. Cebele el-‘Atekî	1	Merv - Kûfe	Horasan - Irak	10	Sika	200	
Osmân b. Gayyâs er-Rasibî	1	Basra	Irak	6	Sika	151-160	
Rebî‘a b. Ebî Abdirrahmân el-Medenî	1	Medine	Hicaz	5	Sika Fakih Meşhur	133-142	
Ruzeyk b. Hukeym el-Eylî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	121-130	
Sa‘d b. Evs el-‘Adevî	1	Basra	Irak	5	Sadûk lehu eglat	141-150	
Sa‘îd b. ‘Ubeyd el-Hunâî	1	Basra	Irak	6	La be's bihi	151-160	
Sa‘îd b. ‘Ubeyd et-Tâî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	141-150	

Sa‘îd b. Beşîr el-Ezdî	1	Dımaşk - Şam	Şam	8	Zayıf	168-170	
Sa‘îd b. Ebî Hafs es-Sekafî	1	Hicaz	Hicaz	7	Sika Abid	171	
Sa‘îd b. Sâlim el-Mekkî	1	Mekke - Basra	Hicaz - Irak	9	Sadûk yehim	200	
Sa‘îd b. Seleme es-Sedûsî	1	Medine	Hicaz	7	Sadûk	171-180	
Sa‘îd b. Sinân el-Burcumî	1	Kazvin - Kûfe	Irak	6	Sadûk lehu evham	160	
Sa‘îd b. Yezîd el-Ehmesî	1	Kûfe	Irak	7	Sadûk	131-140	
Sa‘îd b. Ziyâd eş-Şeybânî	1	Mekke - Kûfe	Hicaz - Irak	6	Makbûl		
Sâbit b. ‘Amâra el-Hanefî	1	Basra	Irak	6	Sadûk fihi lin	149	
Sadaka b. Sa‘îd el-Hanefî	1	Kûfe	Irak	6	Makbûl	141-150	
Sadaka b. Yesâr el-Cezerî	1	Cezire - Mekke	Hicaz	4	Sika	132	
Sâlih b. Sâlih es-Sevrî	1	Kûfe	Irak	6	Sika Sika	153	
Sâlim b. Gaylân et-Tucîbî	1	Mısır	Mısır	7	Leyse bihi be's	151	
Şebâbe b. Sevvâr el-Fezârî	1	Horasan - Mekke	Horasan - Hicaz	9	Sika Hafız	204-206	
Şebîb b. Abdilmelik et-Temîmî	1	Basra - Horasan	Horasan - Irak	9	Sadûk	200	
Şeddâd b. Sa‘îd er-Râsibî	1	Basra	Irak	8	Sadûk yuhti		
Selem b. Zerîr el-‘Utâridî	1	Basra	Irak	6	Leyse bi'l-kavî	160	
Seleme b. Nübayt el-Eşce‘î	1	Kûfe	Irak	5	Sika ihteleta	141-150	
Sellâm b. Süleymân el-Müzenî	1	Kûfe	Irak	7	Sadûk yehim	171	
Su‘ayr b. el-Hims et-Temîmî	1	Kûfe	Irak	7	Sadûk	171-180	
Süfyân b. Dînâr el-Kûfî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	141-150	
Süleymân b. Alî er-Rabe‘î	1	Basra	Irak	5	Sika	141-150	
Süleymân b. Selîm el-Kenânî	1	Humus - Şam	Şam	7	Sika Abid	147	

Şürahbîl b. Müdrik el-Cu‘fî	1	Kûfe	Irak	5	Sika		
Şüreyh b. Hânî el-Hârisî	1	Kûfe	Irak	2	Sika	78	
Talha b. Abdilmelik el-Eylî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	141-150	
Talha b. Ebî Sa‘îd el-İskenderânî	1	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	7	Sika mukil	157	
Talha b. Yahyâ el-Ensârî	1	Medine - Şam - Bağdat	Hicaz - Şam - Irak	7	Sadûk yehim	171-180	
Tavd b. Abdilmelik el-Kaysî	1	Basra	Irak	7	Makbûl		
Ümeyye b. Safvân el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	6	Makbûl	121-130	
Vâil b. Dâvud et-Teymî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	141-150	
Vâsıl mevlâ İbn ‘Uyeyne	1	Basra	Irak	6	Sadûk abid	121-130	
Vikâ b. İyâs el-Esedî	1	Kûfe	Irak	6	Leyyinü'l-hadis	141-150	
Ya‘kûb b. ‘Abdillâh el-Kummî	1	Kum	Horasan	8	Sadûk yehim	172-174	
Yahyâ b. ‘Abdilmelik el-Huzâ‘î	1	Kûfe	Irak	9	Sadûk lehu efrad	186-188	
Yahyâ b. ‘Alî ez-Zurekî	1	Medine	Hicaz	6	Makbûl	129-132	
Yahyâ b. ‘Atîk et-Tufâvî	1	Basra	Irak	6	Sika	131-140	
Yahyâ b. Dînâr Ebû Hâşim er-Rummânî	1	Vasıt	Irak	6	Sika	122-132	
Yahyâ b. Ebi'l-Haccâc el-Ehtemî	1	Basra	Irak	9	Leyyinü'l-hadis	201-210	
Yahyâ b. el-Mühelleb el-Becelî	1	Kûfe	Irak	7	Sadûk		
Yahyâ b. Hânî el-Murâdî	1	Kûfe	Irak	5	Sika	121-130	
Yahyâ b. Süleym el-Fezârî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk rubbema ehtae	121-130	
Yezîd b. Ebî Meryem el-Ensârî	1	Dımaşk	Şam	6	La be's bihi	144-145	
Yezîd b. Hârûn el-Vâsıtî	1	Vasıt	Irak	9	Sika mutkin abid	206	117
Yezîd b. Merdânibe el-Kureşî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk	141-150	

Yezîd b. Rûmân el-Esedî	1	Medine	Hicaz	5	Sika	130	
Zeyd b. ‘Atâ es-Sekafî	1	Kûfe	Irak	7	Makbûl		
Zeyd b. Cübeyr et-Tâî	1	Kûfe	Irak	4	Sika		
Zeyd b. Ebî Ensîse el-Cezerî	1	Kûfe - Raha	Irak - Anadolu	6	Sika lehu efrad	119-126	
Zeyd b. Hibbân er-Rakkî	1	Kûfe - Rakka	Irak - Şam	7	Sadûk kesiru'l-hata	158	
Ziyâd b. Hayseme el-Cu‘fî	1	Kûfe	Irak	7	Sika	141-150	
Zübeyd b. el-Hâris el-Yâmî	1	Kûfe	Irak	6	Sika sebt abid	120-124	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Ek 5: Nesâî'nin *Sünen*'inde Dördüncü Basamakta Bulunan Râviler

Râvinin ismi	Riva yet Sayısı	İkamet yeri	Bölge	Tabaka İbn Hacer	İbn Hacer'in Cerh ta'dil lafzı	Vefat tarihi	Doğum tarihi
Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	557	Medine - Şam	Hicaz - Şam	4	Fakih hafız	124	51
Katâde b. Di'âme es-Sedûsî	270	Basra	Irak	4	Sika Sebt	117	60
Nâfi' Ebû 'Abdillâh el-Medenî	187	Medine - Mısır	Hicaz - Şam	3	Sika sebt meşhur	116-120	
Yahyâ b. Ebî Kesîr et-Tâî	143	Basra - Yemame	Hicaz - Irak	5	Sika sebt yudellis	132	
Ebû İshâk es-Sebî'î	132	Kûfe	Irak	3	Sika Muksir İhteleta	129	29
'Urve b. ez-Zübeyr el-Esedî	130	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	3	Sika Fakih Meşhur	91-101	23-29
Enes b. Mâlik el-Ensârî	126	Medine - Basra - Bahreyn	Hicaz - Irak	1	Sahabi	90-93	
'Atâ b. Ebî Rabâh el-Kureşî	111	Mekke	Hicaz	3	Sika Fakih	112-117	27
Süleymân b. Mihrân el-A'meş	110	Kûfe	Irak	5	Sika Hafız	148	61
Mansûr b. el-Mu'temir es-Sülemî	107	Kûfe	Irak	5	Sika sebt	132-133	
Muhammed b. Müslim Ebu'z-Zübeyr el-Kureşî	101	Mekke	Hicaz	4	Sadûk yudellis	126	
Muhammed b. Sîrîn el-Ensârî	96	Basra	Irak	3	Sika Sebt	110	
'Âmir b. Şerâhîl eş-Şa'bî	81	Kûfe	Irak	3	Sika Meşhur	103-105	19-20
'Abdullâh b. Ömer el-'Adevî	80	Medine	Hicaz	1	Sahabi	72-74	
el-Hakem b. 'Uteybe el-Kindî	66	Kûfe	Irak	5	Sika Sebt Fakih	113	47

el-Hasen el-Basrî	62	Medine - Basra	Hicaz - Irak	3	Sika Fakih Yudellis	110	21
Eyyûb es-Sahtiyânî	62	Basra	Irak	5	Sika Sebt Hucce	131	
‘Amr b. Dînâr el-Cumahî	62	Mekke	Hicaz	4	Sika Sebt	125-129	46-56
İbrâhîm b. Yezîd en-Neha‘î	59	Kûfe	Irak	5	Sika Yursil	94	38-50
Ebû Seleme b. Abdirrahmân ez-Zührî	58	Medine	Hicaz	3	Sika Muksir	94	23
Yahyâ b. Sa‘îd el-Ensârî	58	Medine - Bağdat	Hicaz - Irak	5	Sika sebt	143-144	
‘Amr b. Şu‘ayb el-Kureşî	47	Mekke - Taif	Hicaz	5	Sadûk	118	
Sâbit b. Eslem el-Bünânî	47	Basra	Irak	4	Sika Abid	122-129	
Bükeyr b. ‘Abdillâh el-Kureşî	44	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	5	Sika	117-127	
Sa‘îd b. Cübeyr el-Esedî	41	İsfahan - Kûfe	Horasan - Irak	3	Sika Sebt Fakih	95	46
‘Abdurrahmân b. Hürmüz el-A‘rac	40	Medine	Hicaz	3	Sika Sebt Alim	110-119	
Şekîk b. Seleme el-Esedî	39	Kûfe	Irak	2	Sika	82	1
Sâlim b. ‘Abdillâh el-‘Adevî	39	Medine	Hicaz	3	Sebt Abid	105	
Câbir b. ‘Abdillâh el-Ensârî	39	Medine	Hicaz	1	Sahabi	68-79	
Simâk b. Harb ez-Zühlî	38	Kûfe	Irak	4	Sadûk	123	
Sa‘îd b. Ebî Sa‘îd el-Makbürî	37	Medine	Hicaz	3	Sika	117-126	
Sa‘îd b. el-Müseyyib el-Kureşî	37	Medine	Hicaz	2	Sika Sebt Fakih	87-100	
Mücâhid b. Ceber el-Mekkî	35	Mekke - Mısır - Kûfe	Hicaz - Mısır - Irak	3	Sika	100-107	21
Muhammed b. ‘Ali el-Bâkır	35	Medine	Hicaz	4	Sika Fadil	114-118	45-57
Zekvân Ebû Sâlih es-Semmân	34	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	3	Sika Sebt	101	
‘Amr b Mürre el-Murâdî	34	Kûfe	Irak	5	Sika Abid	118	
Sâlih b. Keysân ed-Devsî	32	Medine	Hicaz	4	Sika Sebt Fakih	130	

‘Abdullâh b. Büreyde el-Eslemî	32	Merv	Horasan	3	Sika	105-115	15
el-Kâsım b. Muhammed et-Teymî	31	Medine	Hicaz	3	Sika	101	
Ma‘mer b. Râşid el-Ezdî	31	Yemen - Basra	Yemen - Irak	7	Sika sebt fadil	154	96
‘Abdullâh b. Tavûs el-Yemânî	31	Yemen - Mekke	Hicaz - Yemen	6	Sika Fadil Abid	131-132	
Tâvûs b. Keysân el-Yemânî	29	Yemen - Mekke	Hicaz - Yemen	3	Sika Fakih	100-106	
Seleme b. Küheyl el-Hadramî	29	Kûfe	Irak	4	Sika	121-123	47
‘Abdurrahmân b. el-Kâsım et-Teymî	28	Medine	Hicaz	6	Sika celil	126	
‘Abdullâh b. Zeyd Ebû Kılâbe el-Cermî	28	Basra - Humus	Şam - Irak	3	Sika Fadil	104-107	
‘Abdullâh b. Zekvân el-Kureşî Ebu'z-Zinâd	28	Medine	Hicaz	5	Sika Fakih	129-131	
‘Âsım b. Ebi'n-Necûd el-Esedî	27	Kûfe	Irak	6	Sadûk lehu evham	127-128	
Hişâm b. ‘Urve el-Esedî	27	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	5	Sika Fakih rubbema delles	145-147	60-61
‘Ubeydullâh b. ‘Abdillâh el-Hezelî	26	Medine	Hicaz	3	Sika Fakih Sabit	94-98	
Zeyd b. Eslem el-Kureşî	25	Medine	Hicaz	3	Sika yursil	135	
Zübeyd b. el-Hâris el-Yâmî	25	Kûfe	Irak	6	Sika sebt abid	120-124	
Habîb b. Ebî Sâbit el-Esedî	24	Kûfe	Irak	3	Sika Fakih	119-122	
‘İkrime Mevlâ İbn Abbâs	23	Medine - Mekke	Hicaz	3	Sika Sebt	104	
Yezîd b. ‘Abdillâh b. Usâme el-Leysî	22	Medine	Hicaz	5	Sika muksir	139	
İbn İshâk el-Kureşî	22	Medine - İrak	Hicaz - Irak	6	Sadûk Yudellis	151	
Zeyd b. Ebî Ensîse el-Cezerî	22	Kûfe - Raha	Irak - Anadolu	6	Sika lehu efrad	119-126	
Eş‘as b. Ebi'ş-Şa‘sâ el-Muhâribî	21	Kûfe	Irak	6	Sika	125-131	
‘Ukayl b. Hâlid el-Eylî	21	Medine - Şam - Mısır	Hicaz - Şam - Mısır	6	Sika Sebt	141-144	

‘Abdullâh b. Ebî Müleyke el-Kureşî	20	Taif - Hicaz	Hicaz	3	Sika Fakih	117	
‘Abdurrahmân b. ‘Amr el-Evzâ‘î	20	Şam - Basra	Şam - Irak	7	Sika celil	157	80-88
Mâlik b. Enes el-Asbahî	20	Medine	Hicaz	7	İmam Fakih	179	
Ca‘fer b. Ebî Vahşiyye el-Yeşkurî	20	Basra	Irak	5	Sika	123-126	
Sa‘d b. İbrâhîm el-Kureşî	20	Medine	Hicaz	5	Sika Fadil Abid	125-130	55
Humeyd b. Ebî Humeyd et-Tavîl	20	Basra	Irak	5	Sika mudellis	140-143	68
‘Atâ b. es-Sâib es-Sekafî	19	Kûfe	Irak	5	Sadûk ihteleta	133-137	
Mûsâ b. ‘Ukbe el-Kureşî	19	Medine	Hicaz	5	Sika fakih	141-142	
‘Amre bint Abdirrahmân el-Ensâriyye	19	Medine	Hicaz	3	Sika	98-106	
Hâlid b. Me‘dân el-Kilâ‘î	18	Humus - Şam	Şam	3	Sika Abid Yursil	103-108	
İbrâhîm b. ‘Abdillâh el-Hâşimî	18	Medine	Hicaz	3	Sika	103-109	
Ca‘fer es-Sâdik	18	Medine	Hicaz	6	Sadûk Fakih İmam	147-148	80
Muhammed b. ‘Aclân el-Kureşî	18	Medine	Hicaz	5	Sadûk	148-149	
Muhammed b. Yahyâ el-Ensârî	17	Medine	Hicaz	4	Sika Fakih	121	47
‘Abdullâh b. Dînâr el-Kureşî	17	Medine	Hicaz	4	Sika	127-136	
‘Abdülmelik b. ‘Umeyr el-Lehmî	17	Kûfe	Irak	3	Sika tegayyera	133-136	
İshâk b. ‘Abdillâh el-Ensârî	16	Medine	Hicaz	4	Sika Hucce	130	
Ca‘fer b. Rabî‘a el-Kureşî	16	Mısır	Mısır	5	Sika	136	
Husayn b. Abdirrahmân es-Sülemî	16	Kûfe	Irak	5	Sika tegayyera	136	
İbn Cüreyc el-Mekkî	16	Mekke	Hicaz	6	Sika Fakih	150	80
Muhammed b. el-Munkedir el-Kureşî	16	Medine	Hicaz	3	Sika Fadil	130-131	60
‘Amr b. Yahyâ el-Ensârî	16	Medine	Hicaz	6	Sika	130-140	
Süheyl b. Ebî Sâlih es-Semmân	16	Medine	Hicaz	6	Sadûk	138-141	

‘Âsım b. Küleyb el-Cermî	15	Kûfe	Irak	5	Sadûk	137	
Büşeyr b. Yesâr el-Hârisî	15	Medine	Hicaz	3	Sika Fakih	101-110	
Muhammed b. İbrâhîm el-Kureşî	15	Medine	Hicaz	4	Sika lehu efrad	119-121	
‘Abdullâh b. Ebî Bekr es-Sıddîk	15	Medine	Hicaz	4	Sika	135-136	
‘Âsım b. Süleymân el-Ehvel	14	Basra	Irak	4	Sika	141-143	
Muhârib b. Disâr es-Sedûsî	13	Kûfe	Irak	4	Sika	116	
‘Alkame b. Mersed el-Hadramî	13	Kûfe	Irak	6	Sika	120	
Ebû Bekr b. Muhammed b. ‘Amr el-Ensârî	13	Medine	Hicaz	5	Sika Abid	120	
el-Mugîre b. Miksem ed-Dabbî	13	Kûfe	Irak		Sika Mutkin Kane yudellis	132	
‘Adî b. Sâbit el-Ensârî	13	Kûfe	Irak	4	Sika	115-116	
‘Ubeydullâh b. Ömer el-‘Adevî	13	Medine	Hicaz	5	Sika Sebt	144-147	
Sa‘îd b. Ebî ‘Arûbe el-‘Adevî Mihrân	13	Basra	Irak	6	Sika hafız	150-157	
Süleymân b. Yesâr el-Hilâlî	13	Medine	Hicaz	3	Sika Fadil	94-109	24-34
el-Munzir b. Mâlik Ebû Nedra el-‘Abdî	12	Basra	Irak	3	Sika	108	
Ya‘lâ b. ‘Atâ el-‘Âmirî	12	Vasıt	Irak	4	Sika	120	
Hâlid b. Yezîd el-Cumahî	12	Mısır	Mısır	6	Sika Fakih	139	
Selmân Ebû Hâzim el-Eşce‘î	12	Kûfe	Irak	3	Sika	100-101	
İbrâhîm b. Muahmmed el-Hemdânî	12	Kûfe	Irak	5	Sika	141-150	
Mu‘âviye b. Sâlih el-Hadramî	12	Humus - Mısır	Şam - Mısır	7	Sadûk lehu evham	152-158	
Yûnus b. Yezîd el-Eylî	12	Şam - Mısır	Şam - Mısır	7	Sika	152-159	
el-Hasen b. Müslim el-Mekkî	11	Mekke	Hicaz	5	Sika	100	
Ebû Burde b. Ebî Mûsâ el-Eş‘arî	11	Kûfe	Irak	3	Sika	103	

Yezîd b. Ebî Habîb el-Ezdî	11	Mısır	Mısır	5	Sika fakih	128	53
Şu‘be b. el-Haccâc el-‘Atekî	11	Vasıt - Basra	Irak	7	Sika hafız	160	83
Kays b. Sa‘d el-Habeşî	11	Habeşe - Mekke	Hicaz	6	Sika	117-119	
Muhammed b. ‘Abdirrahmân b. Nevfel el-Esedî	11	Medine	Hicaz	6	Sika	133-139	
Süfyân b. Sa‘îd es-Sevrî	11	Kûfe	Irak	7	Sika Hafız Fakih	159-162	95-97
Sehl b. Sa‘d es-Sâ‘idî	11	Medine	Hicaz	1	Sahabi	88-91	
Ebû Zur‘a b. ‘Amr el-Becelî	11	Kûfe	Irak	3	Sika	91-100	
‘Umâre b. ‘Umeyr et-Teymî	10	Kûfe	Irak	4	Sika Sebt	100	
İsmâ‘îl b. Ümeyye el-Ümevî	10	Hicaz - Şam	Hicaz - Şam	6	Sika Sebt	144	
Muhammed b. ‘Abdirrahmân b.Ebî Leylâ el-Ensârî	10	Kûfe	Irak	7	Sadûk seyyi el-hifz	148	
el-Mikdâm b. Şüreyh el-Hârisî	10	Kûfe	Irak	6	Sika	121-130	
Osmân b. ‘Âsım el-Esedî	10	Kûfe	Irak	4	Sika Sebt	127-130	
Sa‘îd b. Mesrûk es-Sevri	10	Kûfe	Irak	6	Sika	128-128	
‘Atâ b. Yesâr el-Hilâlî	10	Medine - Şam - Mısır	Hicaz - Şam - Mısır	2	Sika Fadil	94-104	19
‘Abdurrahmân b. el-Esved en-Neha‘î	10	Kûfe	Irak	3	Sika	98-99	
Mersed b. ‘Abdillâh el-Yezenî	9	Mısır	Mısır	3	Sika fakih	90	
Sâlim b. Ebi'l-Ca‘d el-Eşce‘î	9	Kûfe	Irak	3	Sika yursil	99	
Bekr b. ‘Abdillâh el-Muzenî	9	Basra	Irak	3	Sika Sebt Celil	106	
Humeyd b. Abdirrahmân ez-Zührî	9	Medine	Hicaz	6	Sika	137	
Sa‘îd b. İyâs el-Cüreyrî	9	Basra	Irak	5	Sika ihteleta	144	

Mûsâ b. Talha el-Kureşî	9	Kûfe	Irak	2	Sika celil	103-106	6
Rebî‘a b. Yezîd el-İyâdî	9	Dımaşk	Şam	4	Sika Abid	121-123	
Kesîr b. Ferkad el-Medenî	9	Mısır	Mısır	7	Sika	121-130	
Sâlim b. Ebî Ümeyye el-Kureşî	9	Medine	Hicaz	5	Sika Sebt	129-130	
Mûsâ b. Ebî ‘Âişe el-Hemdânî	9	Kûfe	Irak	5	Sika abid	131-140	
Hâlid b. Mihrân el-Hazzâ	9	Basra	Irak	5	Sika Yursil	141-142	
Ziyâd b. Sa‘d el-Horasânî	9	Mekke - Yemen	Hicaz - Yemen	6	Sika sebt	141-150	
‘Amr b. el-Hâris el-Ensârî	9	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	7	Sika Fakih	147-149	90-94
‘Amr b. Câvân et-Temîmî	9	Basra	Irak	6	Makbûl		
Humeyd b. Hilâl el-‘Adevî	9	Basra	Irak	3	Sika Alim		
Süleymân b. Abdirrahmân ed-Dımaşkî	9	Basra - Şam	Şam - Irak	6	Sika		
Ebû Osmân en-Nehdî	8	Medine - Kûfe - Basra	Hicaz - Irak	2	Sika Sebt Abid	95	
‘İyâd b. ‘Abdillâh el-‘Âmirî	8	Mısır - Mekke	Hicaz - Mısır	3	Sika	100	
Hafsa bint Sîrîn el-Ensâriyye	8	Basra	Irak	3	Sika	100	
Müslim b. Subeyh el-Hemdânî	8	Kûfe	Irak	4	Sika Fadil	100	
‘Abdullâh b. Şekîk el-‘Ukaylî	8	Basra	Irak	3	Sika	108	
Alî b. Müdrik en-Neha‘î	8	Kûfe	Irak	4	Sika	120	
Yûnus b. ‘Ubeyd el-‘Abdî	8	Humus	Şam	4	Makbûl	120	
Eyyûb b. Mûsâ el-Kureşî	8	Taif	Hicaz	6	Sika	132	
‘İrâk b. Mâlik el-Gifârî	8	Medine - Şam	Hicaz - Şam	3	Sika Fadil	101-105	
el-Ka‘kâ‘ b. Hakîm el-Kinânî	8	Medine	Hicaz	4	Sika	101-110	
‘Atâ b. Yezîd el-Cunde‘î	8	Medine - Şam	Hicaz - Şam	3	Sika	105-107	25

Talha b. Musarrif el-Yâmî	8	Kûfe - Irak	Irak	5	Sika Kâri	110-113	
Süleymân b. Mûsâ el-Kureşî	8	Şam	Şam	5	Sadûk fihi lin	115-119	
Câmi‘ b. Şeddâd el-Muhâribî	8	Kûfe	Irak	5	Sika	118-128	
Rebî‘a b. Ebî Abdirrahmân el-Medenî	8	Medine	Hicaz	5	Sika Fakih Meşhur	133-142	
‘Abdullâh b. el-‘Abbâs el-Kureşî	8	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi	65-68	
Kays b. Ebî Hâzim el-Becelî	8	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	84-98	
‘Abbâd b. Temîm el-Mâzinî	8	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
Hilâl b. Yesâf el-Eşce‘î	8	Kûfe	Irak	3	Sika	91-100	
el-Kâsım b. Rebî‘a el-Gatafânî	8	Basra	Irak	3	Sika		
es-Sâib b. Yezîd el-Kindî	7	Medine	Hicaz	1	Sahabi	91	2
Küreyb b. Ebî Muslim el-Kureşî	7	Medine	Hicaz	3	Sika	98	
Es‘ad b. Sehl el-Ensârî	7	Medine	Hicaz	1	Sahabi	100	
Lâhik b. Humeyd es-Sedûsî	7	Merv - Horasan - Kûfe	Horasan - Irak	3	Sika	106	
Muhammed b. ‘Amr el-‘Âmirî	7	Medine	Hicaz	3	Sika	120	
‘Abdülkerîm b. Mâlik el-Cezerî	7	Cezire - Harran	Anadolu - Irak	6	Sika mutkin	127	
ez-Zubeyr b. ‘Adî el-Hemdânî	7	Rey	Horasan	5	Sika	131	
el-Hasen b. ‘Ubeydillah en-Neha‘î	7	Kûfe	Irak	6	Sika Fadil	139	
Fâtıma bint el-Munzir el-Esediyye	7	Medine	Hicaz	3	Sika	111-120	48
Sâbit b. ‘Ubeyd el-Ensârî	7	Medine - Kufe	Hicaz - Irak	3	Sika	111-120	
Hammâd b. Ebî Süleymân el-Eş‘arî	7	Kûfe	Irak	5	Saduk lehu evham	119-121	
‘Abdullâh b. Ebi's-Sefer el-Hemdânî	7	Kûfe	Irak	6	Sika	121-130	
Metar b. Tahmân el-Verrâk	7	Horasan - Basra	Horasan - Irak	6	Sadûk kesir el-hata	125-129	

‘Abdullâh b. Ebî Necîh es-Sekafî Ebû Yesâr	7	Mekke	Hicaz	6	Sika rubbema delles	131-132	
el-Esved b. Kays el-‘Abdî	7	Kûfe	Irak	5	Sika	131-141	
‘Ubeydullâh b. Ebî Ca‘fer el-Mısrî	7	Mısır	Mısır	5	Sika	132-136	60
Ömer b. Nâfi‘ el-Kureşî	7	Medine	Hicaz	6	Sika	136-158	
Süleymân b. Tarhân et-Teymî	7	Basra	Irak	4	Sika Abid	143-144	
Talha b. Yahyâ el-Kureşî	7	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	6	Sadûk yuhti	146-148	61
‘Abdülmelik b. Meysere el-‘Âmirî	7	Kûfe	Irak	4	Sika		
‘Abdullâh b. Yezîd el-Me‘âfirî	6	Mısır	Mısır	3	Sika	100	
‘İmrân b. Ebî Enes el-Kureşî	6	Medine - İskenderiye	Hicaz - Mısır	5	Sika	100	
Büsr b. Sa‘îd el-Hadramî	6	Hicaz	Hicaz	2	Sika Celîl	100	
Rub‘î b. Hirâş el-‘Absî	6	Kûfe	Irak	2	Sika Abid Muhadram	100	
el-Müseyyib b. Râfi‘ el-Esedî	6	Kûfe	Irak	4	Sika	105	
Humeyd b. Nâfi‘ el-Ensârî	6	Medine	Hicaz	3	Sika	113	
‘Avn b. Ebi Cuhayfe es-Suvâî	6	Kûfe	Irak	4	Sika	116	
Alî b. Rabâh el-Lehmî	6	Mısır	Mısır	3	Sika	117	15
‘Alkame b. Mersed el-Hadramî	6	Kûfe	Irak	6	Sika	120	
Kays b. Müslim el-Cedelî	6	Kûfe	Irak	6	Sebt	120	
Osmân b. ‘Abdillâh et-Teymî	6	Irak	Irak	4	Sika	120	
Firâs b. Yahyâ el-Hemdânî	6	Kûfe	Irak	6	Sadûk rubbema vehim	129	
‘Abdül‘azîz b. Rufey‘ el-Esedî	6	Hicaz - Kûfe	Hicaz - Irak	4	Sika	130	
Haccâc b. Haccâc el-Bâhilî	6	Basra	Irak	6	Sika	131	
Hubeyb b. Abdirrahmân el-Ensârî	6	Medine	Hicaz	4	Sika	132	

Ziyâd b. ‘İlâka es-Se‘lebî	6	Kûfe	Irak	3	Sika	135	
Sa‘d b. İshâk el-Kudâ‘î	6	Medine	Hicaz	5	Sika	140	
‘Abdülmelik b. Ebî Süleymân el-‘Arzemî	6	Kûfe	Irak	5	Sadûk lehu evham	145	
‘Abdurrahmân b. Ya‘kûb el-Cühenî	6	Kûfe	Irak	3	Sika	101-110	
‘Ubâde b. el-Velîd el-Ensârî	6	Medine	Hicaz	4	Sika	101-110	
Alî b. Dâvud en-Nâcî	6	Basra	Irak	3	Sika	102-108	
‘Abdullâh b. ‘Abdillâh el-Ensârî	6	Medine	Hicaz	4	Sika	111-120	
el-Hür b. es-Sayyâh el-Kûfî	6	Kûfe	Irak	3	Sika	111-120	
el-Mugîre b. en-Nu‘mân en-Neha‘î	6	Kûfe	Irak	6	Sika	111-120	
Muhammed b. ‘Abdillâh b. Ebî Ya‘kûb et-Temîmî	6	Basra	Irak	6	Sika	121-130	
Yezîd b. Humeyd ed-Dabe‘î	6	Basra	Irak	5	Sika sebt	128-130	
Dâvud b. Ebî Hind el-Kuşeyrî	6	Horasan - Basra	Horasan - Irak	5	Sika mutkin	139-141	
İbrâhîm b. ‘Ukbe el-Esedî	6	Medine	Hicaz	6	Sika	141-150	
Süleymân b. Bilâl el-Kureşî	6	Medine	Hicaz	8	Sika	172-177	
Seleme b. el-Ekva‘ el-Eslemî	6	Medine	Hicaz	1	Sahabi	60-74	
Küleyb b. Şihâb el-Cermî	6	Kûfe	Irak	2	Sadûk	81-90	
‘Abdurrahmân b. Cevşen el-Gatafânî	6	Basra	Irak	3	Sika		
Hakîm b. Mu‘âviye el-Kuşeyrî	6	Basra	Irak	3	Sadûk		
Ebû Hüreyre ed-Devsî	5	Medine - Bahreyn	Hicaz	1	Sahabi	58	
el-Esved b. Yezîd en-Neha‘î	5	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	74	
Ebû İdrîs el-Havlânî	5	Şam	Şam	2	Sika Sebt	80	8
Mu‘âze bint ‘Abdillâh el-‘Adeviyye	5	Basra	Irak	3	Sika	83	

Nâfi‘ b. Cübeyr en-Nevfelî	5	Medine	Hicaz	3	Sika Fadil	99	
Keysân Ebû Sa‘îd el-Mekburî	5	Medine	Hicaz	2	Sika Sebt	100	
‘Abdurrahmân b. Mut‘îm el-Bünânî	5	Basra - Mekke	Hicaz - Irak	3	Sika	106	
‘İkrime b. Hâlid el-Mahzûmî	5	Mekke	Hicaz	3	Sika	115	
‘Abdurrahmân b. ‘Abbâs en-Neha‘î	5	Kûfe	Irak	4	Sika	119	
‘Atâ b. Ebî Meymûne el-Basrî	5	Basra	Irak	4	Sika	131	
‘Ayyâş b. ‘Abbâs el-Kıtbânî	5	Mısır	Mısır	6	Sika	133	
Yahyâ b. ‘Umâre el-Ensârî	5	Medine	Hicaz	3	Sika	140	
Büreyd b. Ebî Meryem es-Selûlî	5	Basra - Şam - Kûfe	Şam - Irak	4	Sika	144	
el-Hüseyn b. Vâkıd el-Mervezî	5	Merv	Horasan	7	Sika lehu evham	159	
Süfyân b. ‘Uyeyne el-Hilâlî	5	Kûfe - Mekke	Hicaz - Irak	8	Sika Hafız Fakih	197	107
Ebû Bekr b. ‘Umâre b. Rüveybe	5	Kûfe	Irak	3	Makbûl	101-110	
en-Nu‘mân b. Sâlim et-Tâifî	5	Taif	Hicaz	4	Sika	111-120	
Mekhûl b. Ebî Müslim ed-Dımaşkî	5	Dımaşk	Şam	5	Sika Fakih	112-118	
Sa‘îd b. Yesâr el-Medenî	5	Medine	Hicaz	3	Sika Mutkin	116-120	
Muhammed b. Ziyâd el-Kureşî	5	Medine - Basra	Hicaz - Irak	3	Sika Sebt	121-130	
Budeyl b. Meysera el-‘Ukaylî	5	Basra	Irak	5	Sika	125-135	
Vehb b. Keysân el-Kureşî	5	Medine	Hicaz	4	Sika	127-129	
Muhammed b. ‘Abdirrahmân b. ‘Ubeyd el-Kureşî	5	Kûfe	Irak	6	Sika	141-150	
Süleymân b. Feyrûz eş-Şeybânî	5	Kûfe	Irak	5	Sika	141-150	
Muhammed b. ‘Amr el-Leysî	5	Medine	Hicaz	6	Sadûk lehu evham	144-145	
Hanzale b. Ebî Süfyân el-Cumahî	5	Mekke	Hicaz	6	Sika Hucce	151-152	

Câbir b. Semüre el-‘Âmirî	5	Kûfe	Irak	1	Sahabi	72-74	
Câbir b. Zeyd el-Ezdî	5	Basra	Irak	3	Sika Fakih	90-93	
‘Abdullâh b. Müsâfi‘ el-‘Abderî	5	Mekke - Hicaz	Hicaz	4		98-99	
Mübhem	5						
Safiyye bint Şeybe el-Kureşiyye	5	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Bilâl b. Rebâh el-Habeşî	4	Medine - Dımaşk	Hicaz - Şam	1	Sahabi	20	
Mâlik b. Ebî ‘Âmir el-Esbahî	4	Medine	Hicaz	2	Sika	74	
‘Amr b. Evs et-Tâifî	4	Taif	Hicaz	2	Tabi kebir	90	
İbrâhîm b. Yezîd et-Teymî	4	Kûfe	Irak	5	Sika yudellis	92	
‘Abdullâh b. Ebî Katâde el-Ensârî	4	Medine	Hicaz	3	Sika	95	
Ebu'l-Melîh b. Usâme el-Huzelî	4	Basra	Irak	3	Sika	98	
‘Âişe bint Talha el-Kureşîyye	4	Medine	Hicaz	3	Sika	100	
İyâd b. Lekît es-Sedûsî	4	Kûfe	Irak	4	Sika	120	
Seyyâr b. Ebî Seyyâr el-‘Anzî	4	Vasıt	Irak	6	Sika	122	
Yezîd b. ‘Abdillâh b. Kuseyt el-Leysî	4	Medine	Hicaz	4	Sika	122	
el-Hâris b. Abdirrahmân el-Kureşî	4	Medine	Hicaz	5	Sadûk	127	
Nasr b. ‘İmrân ed-Dube‘î	4	Basra - Merv - Serahs	Horasan - Irak	3	Sika sebt	128	
Alî b. Yahyâ el-Ensârî	4	Medine	Hicaz	4	Sika	129	
Gaylân b. Cerîr el-Mi‘velî	4	Basra	Irak	5	Sika	129	
Seyyâr b. Selâme er-Riyâhî	4	Basra	Irak	4	Sika	129	
Ya‘lâ b. Hakîm es-Sekafî	4	Mekke - Basra	Hicaz - Irak	6	Sika	130	
İbrâhîm b. Meysera et-Tâifî	4	Mekke	Hicaz	5	Sebt Hafız	132	

İsmâ‘îl b. Muhammed ez-Zührî	4	Medine	Hicaz	4	Sika Hucce	134	60
el-‘Alâ b. el-Hâris el-Hadramî	4	Şam	Şam	5	Sadûk Fakih	136	
‘Abdullâh b. Şubrume ed-Dabbî	4	Kûfe - Basra	Irak	5	Sika Fakih	144	72
el-Hüseyn b. Zekvân el-Mu‘allim	4	Basra	Irak	6	Sika rubbema vehim	145	
İsmâ‘îl b. Ebî Hâlid el-Becelî	4	Kûfe	Irak	4	Sika Sebt	146	49
‘Abdullâh b. Yezîd el-Kureşî	4	Mekke	Hicaz	6	Sika	148	
‘Abdullâh b. ‘Avn el-Müzenî Ebû ‘Avn	4	Basra	Irak	6	Sika Sebt Fadil	150	46
‘Amr b. Herim el-Ezdî	4	Basra	Irak	6	Sika	101-110	
Büsr b. ‘Ubeydillâh el-Hadramî	4	Şam	Şam	4	Sika Hafz	101-110	
Sa‘d b. ‘Ubeyde es-Sulemî	4	Kûfe	Irak	3	Sika	101-110	
Ziyâd b. Cübeyr es-Sekafî	4	Basra	Irak	3	Sika yursil	101-110	
Yezîd b. ‘Abdillâh el-‘Âmirî	4	Basra	Irak	2	Sika	108-111	
Ziyâd b. Küleyb et-Temîmî	4	Kûfe	Irak	6	Sika	110-120	
‘Abdullâh b. Hafs el-Kureşî	4	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	5	Sika	111-120	
Mûsâ b. Ebî Osmân et-Tebbân	4	Medine	Hicaz	6	Makbûl	111-120	
Hâlid b. ‘Alkame el-Hemdânî	4	Kûfe	Irak	6	Sadûk	121-130	
Hârûn b. Riâb et-Temîmî	4	Basra	Irak	6	Sika abid	121-130	
Süleymân b. Ebî Müslim el-Ehvel	4	Mekke	Hicaz	5	Sika Sika	121-130	
Mansûr b. Zâzân el-Vasıtî	4	Vasıt	Irak	6	Sika sebt abid	127-131	
Sa‘îd b. Ebî Hilâl el-Leysî	4	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	6	Sadûk	130-135	70
Mansûr b. ‘Abdirrahmân b. Talha el-Kureşî	4	Mekke	Hicaz	5	Sika	131-138	
‘Abdülmecîd b. Süheyl ez-Zührî	4	Medine	Hicaz	6	Sika	131-140	

‘Ubeydullâh b. Ebî Bekr el-Ensârî	4	Basra	Irak	4	Sika	131-140	
Mutarrif b. Tarîf el-Hârisî	4	Kûfe	Irak	6	Sika Fadil	133-143	
Sevr b. Zeyd ed-Dîlî	4	Medine	Hicaz	6	Sika	135-140	
‘Abdu Rabbih b. Sa‘îd el-Ensârî	4	Medine - Basra	Hicaz - Irak	5	Sika	139-140	
Şerîk b. ‘Abdillâh el-Leysî	4	Medine	Hicaz	5	Sadûk yuhti	140-144	
Muhammed b. ez-Zübeyr el-Hanzalî	4	Basra	Irak	6	Metrûk	141-150	
Hişâm b. Hassân el-Ezdî	4	Basra	Irak	6	Sika	146-148	
Hişâm b. Ebî ‘Abdillâh ed-Destuvâî	4	Basra	Irak	7	Sika sebt	151-154	76
Mis‘ar b. Kidâm el-Hilâlî	4	Kûfe	Irak	7	Sika sebt fadil	153-155	
‘Avf b. Mâlik el-Ceşmî Ebu'l-Ehves	4	Kûfe	Irak	3	Sika	65-95	
‘Abdurrahmân b. Ebî Leylâ el-Ensârî	4	Kûfe	Irak	2	Sika	82-83	
es-Sâib b. Mâlik es-Sekafî	4	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	2	Sika	91-100	
Safvân b. Yezîd el-Hicâzî	4	Medine - Hicaz	Hicaz	4	Makbûl	91-100	
İshâk b. Râşid er-Rakkî	4	Rakka	Şam	7	Sadûk		
Bekr b. Vâil el-Leysî	4	Kûfe	Irak	8	Sadûk		
Huleyd b. Ca‘fer el-Hanefî	4	Basra	Irak	6	Sadûk		
Müslim b. ‘İmrân el-Battîn	4	Kûfe	Irak	6	Sika		
Şüreyh b. Hânî el-Hârisî	3	Kûfe	Irak	2	Sika	78	
Muhammed b. Sa‘d ez-Zührî	3	Kûfe	Irak	3	Sika	80	
Mes‘ûd b. Mâlik el-Esedî	3	Kûfe	Irak	2	Sika Fadil	85	
Zeyd b. Vehb el-Cühenî	3	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	96	
‘Abdurrahmân b. Ebî Nu‘aym el-Becelî	3	Kûfe	Irak	3	Sadûk	100	

Hilâs b. ‘Amr el-Hecerî	3	Basra	Irak	2	Sika yursil	100	
‘Amr b. Süleym ez-Zurakî	3	Medine	Hicaz	2	Sika	104	
Ebû Bekr b. Ebî Mûsâ el-Eş‘arî	3	Kûfe	Irak	3	Sika	106	
Sümâme b. ‘Abdillâh el-Ensârî	3	Basra	Irak	4	Sadûk	110	
‘Abdurrahmân b. Ebî Sa‘îd el-Hudrî	3	Medine	Hicaz	3	Sika	112	
Mu‘âviye b. Kurre el-Müzenî	3	Basra	Irak	3	Sika	113	
Muhammed b. ‘Ubeydillâh es-Sekafî	3	Kûfe	Irak	4	Sika	116	
Sa‘îd b. Ebî Hind el-Fezârî	3	Medine	Hicaz	3	Sika	116	
Ma‘bed b. Hâlid el-Cedelî	3	Kûfe	Irak	3	Sika Abid	118	
Vâsıl b. Hayyân el-Ehdeb	3	Kûfe	Irak	6	Sika sebt	120	
Yezîd b. ‘Abdirrahmân Ebû Kesîr es-Sühaymî	3	Yemame	Hicaz	3	Sika	120	
Nübeyh b. Vehb el-Kureşî	3	Hicaz	Hicaz	3	Sika	126	
Bekr b. Sevâde el-Cuzâmî	3	Mısır	Mısır	3	Sika Fakih	128	
Ezher b. Sa‘îd el-Harâzî	3	Şam	Şam	5	Sadûk	128	
‘Abdül‘azîz b. Suheyb el-Bünânî	3	Basra	Irak	4	Sika	130	
Tevbe b. Ebi'l-Esed el-‘Anberî	3	Nişabur	Horasan	4	Sika	130	
Muhammed b. Cuhâde el-Evdî	3	Kûfe	Irak	5	Sika	131	
Rükeyn b. er-Rebî‘ el-Fezârî	3	Kûfe	Irak	4	Sika	131	
Sa‘îd b. Hâlid el-Kârizî	3	Medine	Hicaz	3	Sadûk	132	
Muhammed b. ‘Abdillâh b. ‘Abdirrahmân el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	6	Sika	139	
‘Umâre b. Gaziyye el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	6	La be's bihi	140	
Hilâl b. Habbâb el-‘Abdî	3	Basra	Irak	5	Sadûk tegayyera	144	

‘Abdullâh b. Hasen el-Hâşimî	3	Medine	Hicaz	5	Sika celil	145	
Muhammed b. ‘Abdillâh b. Hasen el-Kureşî	3	Medine	Hicaz	7	Sika	145	
ed-Dahhâk b. Osmân el-Hizâmî	3	Medine	Hicaz	7	Sadûk yehim	153	
Sâlih b. Sâlih es-Sevrî	3	Kûfe	Irak	6	Sika Sika	153	
el-Hakem b. Ebân el-‘AdenÎ	3	Yemen	Yemen	6	Sadûk Abid lehu evham	154	80
İsrâ'îl b. Yûnus es-Sebî‘î	3	Kûfe	Irak	7	Sika	160	
Sa‘îd b. Ebî Bürde el-Eş‘arî	3	Kûfe	Irak	5	Sika Sebt	168	
el-Leys b. Sa‘d el-Fehmî	3	Mısır	Mısır	7	Sika Sebt	175	93
Hudeyr b. Küreyb el-Hadramî	3	Şam	Şam	3	Sadûk	100-129	
Yezîd b. el-Esâm el-‘Âmirî	3	Kûfe - Rakka	Şam - Irak	3	Sika	101-104	
Hamza b. ‘Amr el-‘Âizî	3	Basra	Irak	4	Sadûk	101-110	
Muhammed b. ‘Abbâd el-Mahzûmî	3	Mekke	Hicaz	3	Sika	101-110	
Muhammed b. Ka‘b el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	3	Makbûl	101-110	
Süleymân b. ‘Atîk el-Muhâribî	3	Hicaz	Hicaz	4	Sadûk	101-110	
Yezîd b. Suheyb el-Fekîr	3	Mekke - Kûfe	Hicaz - Irak	4	Sika	101-110	
‘Âmir b. Sa‘d el-Kureşî	3	Medine	Hicaz	3	Sika	103-104	
Muhammed b. Ca‘fer el-Esedî	3	Medine	Hicaz	6	Sika	110-120	
Ebû Bekr b. ‘Abdillâh b. Ebi'l-Cehm el-Adevî	3	Hicaz	Hicaz	4	Sika Fakih	111-120	
el-Minhâl b. ‘Amr el-Esedî	3	Kûfe	Irak	5	Sadûk Rubbema Vehim	111-120	
el-Mugîre b. Hakîm el-Ebnâvî	3	Yemen	Yemen	4	Sika	111-120	
Muhil b. Halîfe et-Tâî	3	Kûfe	Irak	4	Sika	111-120	
Sayfî b. Ziyâd el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	4	Sika	111-120	

Ya‘kûb b. Ebî Seleme et-Teymî el-Mâcişûn	3	Medine	Hicaz	4	Sadûk	111-120	
Ya‘lâ b. Müslim el-Mekkî	3	Mekke	Hicaz	6	Sika	111-120	
Nu‘aym b. ‘Abdillâh el-Mücmir	3	Medine	Hicaz	3	Sika	111-121	
‘Abdullâh b. ‘Ubeyd el-Leysî	3	Mekke	Hicaz	3	Sika	112-113	
Enes b. Sîrîn el-Ensârî	3	Basra	Irak	3	Sika	118-120	
‘Âmir b. ‘Abdillâh el-Kureşî	3	Medine	Hicaz	4	Sika Abid	121-125	
‘Abde b. Ebî Lübâbe el-Esedî	3	Kûfe - Dımaşk - Şam	Şam - Irak	4	Sika	121-130	
‘Abdullâh b. es-Sâib el-Kindî	3	Kûfe	Irak	6	Sika	121-130	
el-Munzir b. ‘Ubeyd el-Medenî	3	Medine	Hicaz	6	Makbûl	121-130	
en-Nadr b. Şeybân el-Huddânî	3	Basra	Irak	6	Leyyinü'l-hadis	121-130	
Hassân b. ‘Atiyye el-Muhâribî	3	Basra - Şam	Şam - Irak	4	Sika Fakih Abid	121-130	
Hişâm b. Zeyd el-Ensârî	3	Basra	Irak	5	Sika	121-130	
Kays b. Talk el-Hanefî	3	Yemame	Hicaz	3	Sadûk	121-130	
Keysân Ebû Ca‘fer el-Kûfî	3	Kûfe	Irak	4	Sika	121-130	
Meysere b. Habîb en-Nehdî	3	Kûfe	Irak	7	Sadûk	121-130	
Müşâş Ebû Sâsân es-Süleymî	3	Basra - Merv	Horasan - Irak	6	Makbûl	121-130	
‘Abdüla‘lâ b. ‘Âmir el-Sa‘lebi	3	Kûfe	Irak	6	Sadûk yehim	121-140	
Yahyâ b. Dînâr Ebû Hâşim er-Rummânî	3	Vasıt	Irak	6	Sika	122-132	
Mâlik b. Dînâr es-Sâmî	3	Basra	Irak	5	Sadûk Abid	123-130	
Safvân b. Süleym el-Kureşî	3	Medine	Hicaz	4	Sika	124-132	60
Ka‘b b. ‘Alkame et-Tenûhî	3	Mısır	Mısır	5	Sadûk	127-130	

‘Alkame b. Ebî ‘Alkame el-Medenî	3	Medine	Hicaz	5	Sika Allame	131-139	
Husayf b. Abdirrahmân el-Cezerî	3	Kûfe	Irak	5	Sadûk seyyiu'l-hıfz	132-139	
Seleme b. Dînâr el-A‘rec	3	Medine	Hicaz	5	Sika Abid	132-144	
‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh b. Abdirrahmân b. Ebî Sa‘sa‘a el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	6	Sika	136-158	
Hâtim b. Ebî Sagîra el-Kuşeyrî	3	Basra	Irak	6	Sika	141-150	
‘Amr b. Ebî ‘Amr el-Kureşî	3	Medine	Hicaz	5	Sika rubbema vehim	144-150	
Muhammed b. el-Velîd ez-Zubeydî	3	Şam	Şam	7	Sika Sebt	146-148	
Yûsuf b. Ebî İshâk es-Sebî‘î	3	Kûfe	Irak	5	Sadûk yehim kalilen	152-159	
Şu‘ayb b. Ebî Hamza el-Ümevî	3	Humus - Şam	Şam	7	Sika Abid	162-163	
Yahyâ b. Eyyûb el-Gâfilî	3	Basra - Mısır	Irak - Mısır	7	Sadûk rubbema ehtae	163-168	
Hammâd b. Seleme el-Basrî	3	Basra	Irak	8	Sika Abid	165-167	
Şerîk b. ‘Abdillâh el-Kâdî	3	Vasıt - Kûfe	Irak	8	Sadûk yuhti kesiran	177-178	95-96
Kesîr b. Mürre el-Hadramî	3	Humus	Şam	2	Sika	71-80	
‘Abdullâh b. Ebî Evfâ el-Eslemî	3	Kûfe	Irak	1	Sahabi	80-88	
‘Abdullâh b. Sercis el-Müzenî	3	Basra	Irak	1	Sahabi	81-90	
Selîm b. Esved el-Muhâribî	3	Kûfe	Irak	3	Sika	82-85	
‘Abdullâh b. Ebî Kays en-Nasrî	3	Şam - Humus	Şam	2	Muhadram	91-100	
‘Abdurrahmân b. Ve‘le es-Sebeî	3	Mısır	Mısır	4	Sadûk	91-100	
‘Atâ b. Mînâ el-Medenî	3	Medine - Basra	Hicaz - Irak	3	Sadûk	91-100	
Mu‘âviye b. Süveyd el-Müzenî	3	Kûfe	Irak	3	Sika	91-100	
Talk b. Habîb el-‘Anzî	3	Kûfe - Basra - Mekke	Hicaz - Irak	3	Sadûk Abid	91-100	

Talha b. ‘Abdillâh el-Kureşî	3	Medine	Hicaz	3	Sika Muksir Fakih	96-99	
Ömer b. Abdil‘azîz el-Ümevî	3	Medine - Şam	Hicaz - Şam	4	Emir el-Mu'minin	99-102	59-63
Bükeyr b. ‘Atâ el-Leysî	3	Kûfe	Irak	4	Sika		
Bükeyr b. el-Ehnes es-Sedûsî	3	Kûfe	Irak	4	Sika		
Cesra bint Decâce el-‘Âmiriyye	3	Kûfe	Irak	3	Makbûle		
Ebû Bekr b Ebî Şeyh es-Sehmî	3			7	Makbûl		
Hafs b. Gaylân er-Ru‘aynî	3	Şam	Şam	8	Sadûk Fakih		
Hişâm b. İshâk el-Kureşî	3	Medine	Hicaz	7	Makbûl		
Mâlik b. ‘Umeyr el-Hanefî	3	Kûfe	Irak	2	Muhadram		
Muallak	3						
Muhammed b. ‘Abdirrahmân b. ‘Anec el-Medenî	3	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	7	Makbûl		
Osmân b. Ebî Süleymân el-Kureşî	3	Mekke	Hicaz	6	Sika		
Şerâhîl b. Âde Ebu'l-Eş‘as es-San‘ânî	3	Şam	Şam	2	Sika		
Zeyd b. Muhammed el-‘Adevî	3	Medine	Hicaz	7	Sika		
Zürâra b. Kerîm es-Sehmî	3			1	Sahabi		
el-Mugîre b. Şu‘be es-Sekafî	2	Medine, Basra, Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	49	
Ebû Mahzûra el-Kureşî	2	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	59	
‘Abdullâh b. Muhammed et-Teymî	2	Medine	Hicaz	3	Sika	63	
‘Amr b. Şurahbîl el-Hemdânî	2	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	63	
Ebû Sa‘îd el-Hudrî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	63	
el-Berâ b. ‘Âzib el-Ensârî	2	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	72	
‘Abdullâh b. ‘Ukeym el-Cühenî	2	Kûfe	Irak	2	Muhadram	88	

‘Abdullâh b. el-Hâris el-Ensârî	2	Basra	Irak	3	Sika	90	
Ebu'l-‘Âliye er-Riyâhî	2	Basra	Irak	2	Sika kesiru'l-irsal	90	
Hafs b. ‘Âsım el-‘Adevî	2	Medine	Hicaz	3	Sika	90	
‘Abdurrahmân b. Ebî Bekre es-Sekafî	2	Basra	Irak	2	Sika	96	14
el-Hasen b. Muhammed el-Hâşimî	2	Medine	Hicaz	3	Sika Fakîh	100	
Hayevân b. Hâlid el-Basrî Ebû Şeyh	2	Basra	Irak	3	Sika	100	
Muhammed b. Cübeyr el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	3	Sika	100	
Temîm b. Seleme el-Huzâ‘î	2	Kûfe	Irak	3	Sika	100	
Zer b. ‘Abdillâh el-Mürhibî	2	Kûfe	Irak	6	Sika Abid	100	
‘Amr b. Mâlik el-Hemdânî	2	Mısır	Mısır	3	Sika	103	
Mus‘ab b. Sa‘d ez-Zührî	2	Kûfe	Irak	3	Sika	103	
‘İmrân b. Milhân el-‘Attârî	2	Basra	Irak	2	Sika Muhadram	105	
‘Abdullâh b. Ebî Seleme el-Mâcişûn	2	Medine	Hicaz	3	Sika	106	
Hamza b. ‘Abdillâh el-Medenî	2	Medine	Hicaz	3	Sika	110	
‘Abdülcebbâr b.Vâil el-Hadramî	2	Kûfe	Irak	3	Sika	112	
Vebre b. ‘Abdirrahmân el-Müslî	2	Kûfe	Irak	4	Sika	116	
‘Ubâde b. Nüsey el-Kindî	2	Şam - Ürdün	Şam	3	Sika Fadil	118	
Hakîm b. ‘Abdillâh el-Kureşî	2	Mısır	Mısır	4	Sadûk	118	
Hay b. Yü'min el-Me‘âfirî	2	Mısır - Yemen	Mısır - Yemen	3	Sika	118	
el-Cülâh Ebû Kesîr el-Ümevî	2	Mısır	Mısır	6	Sadûk	120	
el-Ezrak b. Kays el-Hârisî	2	Basra	Irak	3	Sika	120	
el-Muttalib b. ‘Abdillâh el-Mahzûmî	2	Medine	Hicaz	4	Sadûk Kesir't-tedlis	120	

Rebî‘a b. Seyf el-Me‘ârifî	2	Mısır	Mısır	4	Sadûk lehu menakir	120	
Şürahbîl b. Şerîk el-Me‘âfirî	2	Mısır	Mısır	6	Sadûk	120	
Vâkıd b. ‘Amr el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	4	Sika	120	
el-Kâsım b. Ebî Bezze	2	Mekke	Hicaz	5	Sika	124	
Cebele b. Süheym et-Temîmî	2	Kûfe	Irak	3	Sika	125	
Derrâc b. Sem‘ân es-Sehmî Ebu's-Semh	2	Mısır	Mısır	4	Sadûk	126	
‘Abdurrahmân b. Hâlid el-Fehmî	2	Mısır	Mısır	7	Sadûk	127	
es-Suddî İslmâ‘îl b. Abdirrahmân	2	Kûfe	Irak	5	Sadûk yehim	128	
Ziyâd b. Feyyâd el-Huzâ‘î	2	Kûfe	Irak	6	Sika Abid	129	
Habîb el-Mu‘allim b. Ebî Karîbe	2	Basra	Irak	6	Sadûk	130	
Yezîd b. Rûmân el-Esedî	2	Medine	Hicaz	5	Sika	130	
Muhammed b. Seyf el-Huddânî	2	Basra	Irak	6	Sika	131	
en-Nu‘mân b. el-Munzir el-Gassânî	2	Şam	Şam	6	Sadûk rumiye bi'l-kader	132	
‘Ammâr b. Mu‘âviye el-Becelî	2	Kûfe	Irak	5	Sadûk	133	
Dâvud b. el-Husayn el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	6	Sika	133	
el-Hasen b. el-Hür en-Neha‘î	2	Dımaşk	Şam	5	Sika Fadil	133	
‘Abdülkerîm b. el-Hâris el-Hadramî	2	Mısır	Mısır	6	Sika Abid	136	
Gâlib b. Mihrân el-‘Abdî	2	Basra	Irak	6	Sadûk	137	
‘Umâre b. el-Ka‘kâ‘ ed-Dabbî	2	Kûfe	Irak	6	Sika	140	
Muhammed b. Yûsuf el-A‘rac	2	Medine	Hicaz	5	Sika sebt	140	
Muhavvel b. Râşid en-Nehdî	2	Kûfe	Irak	6	Sika	140	
Yahyâ b. el-Hâris el-Gassânî	2	Dımaşk	Şam	5	Sika	145	

‘Amr b. Kays el-Mülâî	2	Kûfe	Irak	6	Sika mutkin Abid	146	
‘Avf b. Ebî Cemîle el-E‘râbî	2	Basra	Irak	6	Sika	146	59
Haccâc b. Ertâ en-Neha‘î	2	Basra - Kûfe	Irak	8	Sadûk Kesîru'l-hata	146	
Ömer b. Sa‘îd es-Sevrî	2	Kûfe	Irak	7	Sika	151	
‘Abdül‘azîz b. Ebî Ravvâd el-Mekkî	2	Mekke	Hicaz	7	Sadûk Abid rubbema vehim	155	
Sa‘îd b. Ebî Eyyûb Miklâs el-Huzâ‘î	2	Mısır	Mısır	7	Sika Sebt	161	100
el-Hasen b. Sâlih es-Sevrî	2	Kûfe	Irak	7	Sika fakih abid	167	100
el-Kâsım b. Ma‘n el-Huzelî	2	Kûfe	Irak	7	Sika Fadil	175	
Rabâh b. Zeyd el-Kureşî	2	Mekke	Hicaz	9	Sika Fadil	187	
Şu‘ayb b. İshâk el-Kureşî	2	Basra - Dımaşk	Şam - Irak	9	Sika	189	118
İsmâ‘îl b. ‘Uleyye el-Esedî	2	Basra - Bağdat	Irak	8	Sika Hafiz	193	110
‘Âmir b. Vâsile el-Leysî	2	Kûfe - Mekke	Hicaz - Irak	1	Sahabi	100-110	
‘Abdullâh b. Bâbâ el-Mekkî	2	Mekke - Basra	Hicaz - Irak	3	Sika	101-110	
‘Abdülmelik b. Nâfi‘ eş-Şeybânî	2	Kûfe	Irak	4	Mechûl	101-110	
‘Abdurrahmân b. Hilâl el-‘Absî	2	Kûfe	Irak	3	Sika	101-110	
‘Aclân el-Medenî Mevlâ Fatıma	2	Medine	Hicaz	4	La be's bihi	101-110	
Dâvud b. Ebî ‘Âsım es-Sekafî	2	Hicaz	Hicaz	3	Sika	101-110	
Habîb b. Yesâr el-Kindî	2	Kûfe	Irak	3	Sika	101-110	
Memtûr el-Esved el-Habeşî	2	Habeşe - Dımaşk	Şam	3	Sika yursil	101-110	
Muhammed b. el-Munteşir el-Hemdânî	2	Kûfe	Irak	4	Sika	101-110	
Ziyâd b. el-Husayn el-Hanzalî	2	Basra	Irak	4	Sika yursil	101-110	
‘Atiyye b. Kays el-Kilâbî	2	Şam	Şam	3	Sika Mukri	104-121	17

‘Abdullâh b. Ebi'l-Mücâlid el-Kûfî	2	Kûfe	Irak	5	Sika	111-120	
‘Amr b. Müslim Ebû Nevfel	2	Mekke	Hicaz	3	Sika	111-120	
‘Amr b. Sa‘îd el-Kureşî	2	Basra	Irak	5	Sika	111-120	
el-Hâris b. Yezîd et-Teymî	2	Kûfe	Irak	6	Sika Fakih	111-120	
el-Velîd b. Abdirrahmân el-Ceraşî	2	Dımaşk	Şam	4	Sika	111-120	
el-Velîd b. Serî‘ el-Kûfî	2	Kûfe	Irak	4	Sadûk	111-120	
Habîb b. ‘Ubeyd er-Rahabî	2	Humus	Şam	3	Sika	111-120	
İbrâhîm b. Abdirrahmân es-SeksekÎ	2	Kûfe	Irak	5	Sadûk, Da‘îfu'l-hıfz	111-120	
Mûsâ b. Yesâr el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	4	Sika	111-120	
Süveyd b. Huceyr el-Bâhilî	2	Basra	Irak	4	Sika	111-120	
Talha b. Nâfi‘ Ebû Süfyân el-Kureşî	2	Mekke	Hicaz	4	Sadûk	111-120	
Yahyâ b. ‘Abdillâh el-Kureşî	2	Mekke	Hicaz	6	Sika	111-120	
Vehb b. Münebbih el-Enbâvî	2	Yemen	Yemen	3	Sika	113-120	34
Muhammed b. Vâsi‘ el-Ezdî	2	Basra	Irak	5	Sika Abid	120-127	
‘Abdullâh b. ‘Abdirrahmân en-Nevfelî	2	Mekke	Hicaz	5	Sika	121-130	
‘Abdullâh b. el-Fadl el-Kureyşî	2	Medine	Hicaz	4	Sika	121-130	
‘Abdullâh b. el-Muhtâr el-Basrî	2	Basra	Irak	7	La be's bihi	121-130	
‘Âmir el-Ehvel	2	Basra	Irak	6	Sadûk yuhti	121-130	
Düveyd b. Nâfi‘ el-Kureşî	2	Şam - Mısır	Şam - Mısır	6	Makbûl yursil	121-130	
el-Velîd b. Ebî'l-Velîd el-Kureşî	2	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	4	Leyyinü'l-hadis	121-130	
İbrâhîm b. Cerîr el-Becelî	2	Kûfe	Irak	3	Sadûk	121-130	
İbrâhîm b. Muhâcir el-Becelî	2	Kûfe	Irak	5	Sadûk Leyyinu'l-hıfz	121-130	
İsmâ‘îl b. Kesîr el-Hicâzî	2	Hicaz	Hicaz	6	Sika	121-130	

Kesîr b. Kesîr el-Kureşî	2	Mekke	Hicaz	6	Sika	121-130	
Muhammed b. Ebî Bekr es-Sekafî	2	Hicaz	Hicaz	4	Sika	121-130	
Yahyâ b. Hânî el-Murâdî	2	Kûfe	Irak	5	Sika	121-130	
Muhammed b. Kays el-Kâs	2	Medine	Hicaz	6	Sika	125-126	
Hâlid b. Ebî ‘İmrân et-Tücîbî	2	Mısır - Kuzey Afrika	Mısır	5	Fakih Saduk	125-129	
‘Ubeydullâh b. Ebî Yezîd el-Mekkî	2	Mekke	Hicaz	4	Sika kesiru'l-hadis	126-127	
‘Abdullâh b. Ebî Lebîd el-Medenî	2	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	6	Sika	131-140	
‘Ubeydullâh b. Zehr ed-Damrî	2	Afrika	Mısır	6	Sadûk Yuhti	131-140	
Beyân b. Bişr el-Ehmesî	2	Kûfe	Irak	5	Sika Sebt	131-140	
Cerîr b. Yezîd el-Becelî	2	Kûfe - Şam	Şam - Irak	7	Zayıf	131-140	
en-Nu‘mân b. Râşid el-Cezerî	2	Rakka	Şam	6	Sadûk seyyiu'l-hıfz	131-140	
İsmâ‘îl b. Sâlim el-Esedî	2	Bağdat	Irak	6	Sika Sebt	131-140	
Muhammed b. ‘Amr ed-Dîlî	2	Medine	Hicaz	6	Sika	131-140	
Sâbit b. Hürmüz el-Kûfî	2	Kûfe	Irak	6	Sadûk Yehim	131-140	
‘Abdurrahmân b. İshâk el-‘Âmirî	2	Medine - Basra	Hicaz - Irak	6	Sadûk	141-150	
‘Amr b. Ebî Sufyân el-Kureşî	2	Mekke	Hicaz	5	Sika	141-150	
‘Umeyr b. Yezîd el-Ensârî	2	Medine - Basra	Hicaz - Irak	6	Sadûk	141-150	
‘Utbe b. ‘Abdillâh el-Mes‘ûdî	2	Kûfe	Irak	7	Sika	141-150	
Behîr b. Sa‘d es-Sehûlî	2	Şam	Şam	6	Sika Sebt	141-150	
Beşîr b. el-Muhâcir el-Ganevî	2	Kûfe	Irak	5	Sadûk leyyinu'l-hadis	141-150	
Büreyd b. ‘Abdillâh el-Eş‘arî	2	Kûfe	Irak	6	Sika Yuhtiu kalilen	141-150	
el-‘Alâ b. el-Müseyyib el-Kâhilî	2	Kûfe	Irak	6	Sika rubbema vehim	141-150	

İsrâ'îl b. Mûsâ el-Basrî	2	Basra - Hind	Irak	6	Sika	141-150	
Talha b. Abdilmelik el-Eylî	2	Medine	Hicaz	6	Sika	141-150	
Târık b. Abdirrahmân el-Becelî	2	Kûfe	Irak	5	Sadûk lehu evham	141-150	
Eş‘as b. Abdilmelik el-Humrânî	2	Basra - Vasıt	Irak	6	Sika Fakih	142-146	
‘Abdullâh b. Sa‘îd el-Fezârî	2	Medine	Hicaz	6	Sadûk rubbema vehim	146-147	
Sevr b. Yezîd el-Kelâ‘î	2	Humus	Şam	7	Sika Sebt	150-155	
Muhammed b. İbrâhîm b. Müslim Ebû Ca‘fer el-Kureşî	2	Kûfe - Mekke	Hicaz - Irak	7	Sadûk yuhti	151-170	
Efleh b. Humeyd en-Ensârî İbn Sufeyrâ	2	Medine	Hicaz	7	Sika	156-160	
Hayve b. Şurayh et-Tücîbî	2	Mısır	Mısır	7	Sika Sebt Fakih Zahid	158-159	
Muhammed b. Ebî Zi'b el-‘Âmirî	2	Medine	Hicaz	7	Sika Fakih fadil	158-159	80
Alî b. Alî b. Nicâd er-Rifâ‘î	2	Basra	Irak	7	La be's bihi	161-170	
İbrâhîm b. Nâfi‘ el-Mahzûmî	2	Mekke	Hicaz	7	Sika Hafız	161-170	
Verkâ b. Ömer el-Yeşkürî	2	Kûfe - Medâin	Irak	7	Sadûk	161-170	
Mûsâ b. E‘yen el-Cezerî	2	Cezire - Harran	Anadolu - Irak	8	Sika Abid	175-177	
Hammâd b. Zeyd el-Ezdî el-Ezrak	2	Basra	Irak	8	Sika Sebt Fakih	177-179	
‘Abdülvâris b. Sa‘îd el-‘Anberî	2	Basra	Irak	8	Sika Sebt	179-180	
Cündüb b. ‘Abdillâh el-Becelî	2	Kûfe - Basra	Irak	1	Sahabi	60-70	
‘Abdullâh b. Habîb es-Sülemî	2	Kûfe	Irak	2	Sika sebt	70-74	
Müslim b. Ebî Bekre es-Sekafî	2	Basra	Irak	3	Sadûk	80-90	
el-Ma‘rûr b. Süveyd el-Esedî	2	Kûfe	Irak	2	Sika	81-100	
Zir b. Hubeyş el-Esedî	2	Kûfe	Irak	2	Sika celil Muhadram	81-83	
‘Abbâd b. ‘Abdillâh el-Kureşî	2	Mekke	Hicaz	3	Sika	81-90	

‘Abdullâh b . Feyrûz ed-Deylemî	2	Şam - Beytü'l-Makdis	Şam	2	Sika	81-90	
‘Âmir b. Sa‘d el-Becelî	2	Kûfe	Irak	3	Makbûl	81-90	
Verrâd es-Sekafî	2	Kûfe	Irak	3	Sika	81-90	
Hakîm b. Câbir el-Ehmesî	2	Kûfe	Irak	3	Sika	82-95	
‘Abâye b. Rifâ‘a ez-Zürekî	2	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
‘Amr b eş-Şerîd es-Sekafî	2	Hicaz	Hicaz	3	Sika	91-100	
Eslem b. Yezîd el-Mısrî	2	Mısır	Mısır	3	Sika	91-100	
Humeyd b. Abdirrahmân el-Himyerî	2	Basra	Irak	3	Sika fakih	91-100	
Husayn b. Kabîsa el-Fezârî	2	Kûfe	Irak	2	Sika	91-100	
Kenâne b. Hu‘aym el-‘Adevî	2	Basra	Irak	4	Sika	91-100	
Müzâhim b. Ebî Müzâhim el-Mekkî	2	Mekke	Hicaz	6	Makbûl	91-100	
Sâlim el-Berrâd	2	Kûfe	Irak	2	Sika	91-100	
Zürâra b. Evfâ el-‘Âmirî	2	Basra	Irak	3	Sika Abid	93-108	
Ebû Bekr b. Abdirrahmân el-Mahzûmî	2	Medine	Hicaz	3	Sika Fakih Abid	93-95	
‘Abdullâh b. Muhammed b. ‘Alî el-Hâşimî	2	Medine - Şam	Hicaz - Şam	4	Sika	98-99	
Hârice b. Zeyd el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	3	Sika Fakih	99-100	
‘Abdullâh b. Mürre el-Hemdânî	2	Kûfe	Irak	3	Sika	99-101	
‘Abdül‘azîz b. ‘Abdilmelik el-Kureşî	2	Mekke	Hicaz	6	Makbûl		
‘Abdullâh b. ‘‘Ubeydillâh el-Hâşimî	2	Medine	Hicaz	4	Sika		
‘Abdullâh b. Ebî Bekr el-Mahzûmî	2	Medine	Hicaz	6	Sadûk		
‘Abdullâh b. Yezîd en-Neha‘î	2	Kûfe	Irak	6	Sadûk		
‘Abdullâh el-Hanefî	2	Basra	Irak	4	Mechulu'l-hal		

‘Abdurrahmân b. ‘Alkame el-Mekkî	2	Mekke	Hicaz	4	Sika		
‘Abdurrahmân b. Büceyd el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Abdurrahmân b. Ka‘b el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	2	Sika		
‘Abdurrahmân b. Tarafe el-‘Utâridî	2	Basra	Irak	4	Vessekahu el-İclî		
‘Âmir b. Mus‘ab el-Kûfî	2	Kûfe	Irak	3	La yu‘raf		
‘Amr b. ‘Âmir el-Ensârî	2	Kûfe	Irak	5	Sika		
‘Âsım b. Lekît el-‘Ukaylî	2	Hicaz	Hicaz	3	Sika		
Alî b. Abdirrahmân el-Mu‘âvî	2	Medine	Hicaz	4	Sika		
Cebele b. ‘Atiyye el-Filestînî	2	Basra	Irak	6	Sika		
Ebû Leylâ b. ‘Abdillâh el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	4	Sika		
Ebû Şimr ed-Dube‘î	2	Basra	Irak	4	Makbûl		
Ebu'l-Ehvas Mevlâ Benî Leys	2	Hicaz	Hicaz	3	Makbûl		
el-Kâsım b. Abdirrahmân eş-Şâmî	2	Dımaşk	Şam	3	Sadûk yegribu kesiran		
HâdIr b. Muhâcir el-Bâhilî	2			6	Makbûl		
Hâlid b. ‘Abdillâh b. Hüseyn el-Ümevî	2	Şam	Şam	3	Makbûl		
Hamîde bint ‘‘Ubeydillâh el-Ensâriyye	2	Medina	Hicaz	5	Makbûle		
Hişâm b. ‘Amr el-Fezârî	2			5	Makbûl		
Hisn b. Abdirrahmân et-Terâgimî	2	Şam	Şam	7	Makbûl		
İsmâ‘îl b. Racâ' el-Kûfî	2	Kûfe	Irak	5	Sika		
İyâs b. el-Hâris ed-Dûsî	2	Hicaz	Hicaz	3	Sadûk		
Kerîme bint Hemmâm	2	Basra	Irak	3	Makbûl		
Kesîr b. Müdrik el-Eşce‘î	2	Kûfe	Irak	6	Sika		
Mahled b. Hufâd el-Gifârî	2	Medine	Hicaz	3	Makbûl		

Mâlik b. Nümeyr el-Huzâ‘î	2	Basra	Irak	4	Makbûl		
Muhâcir b. el-Kıbtiyye el-Mekkî	2	Mekke	Hicaz	4	Makbûl		
Muhammed b. ‘Ukbe el-Mitrakî	2	Medine	Hicaz	6	Sika		
Muhammed b. Müseyke et-Tâifî	2	Taif	Hicaz	6	Makbûl		
Nâfi‘ b. Ebî Nâfi‘ el-Bezzâz	2	Medine	Hicaz	3	Sika		
Osmân b. es-Sâib el-Cümahî	2	Mekke	Hicaz	6	Makbûl		
Sa‘îd b. Seleme el-Mahzûmî	2	Medine	Hicaz	6	Vessekahu Nesai		
Sâlih b. Yahyâ el-Kindî	2	Şam	Şam	6	Leyyin		
Suheyb el-Mekkî	2	Mekke	Hicaz	4	Makbûl		
Süleymân b. el-Cehm el-Ensârî	2	Kûfe	Irak	3	Sika		
Süveyd b. Kays et-Tücîbî	2	Mısır	Mısır	3	Sika		
Tevbe el-Ensârî	2	Medine - Basra	Hicaz - Irak	5	Makbûl		
Ümmü Ebân b. Sam‘a el-Ensârî	2			2			
Ümmü Menbûz b. Ebî Süleymân	2	Mekke	Hicaz	3	Makbûle		
Vehb b. Mânûs el-Basrî	2	Basra - Yemen	Yemen - Irak	6	Mestur		
Ya‘lâ b. Memlek el-Hicâzî	2	Mekke	Hicaz	3	Makbûl		
Zeyd b. Cübeyr et-Tâî	2	Kûfe	Irak	4	Sika		
Zeyneb bint Ka‘b el-Ensâriyye	2	Medine	Hicaz	2	Makbûle		
‘Amr b. el-Hâris el-Huzâ‘î	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	50	
‘Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk	1	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	58	
el-Misver b. Mahrameel-Kureşî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	64	
en-Nu‘mân b. Beşîr el-Ensârî	1	Medine - Şam - Kûfe	Hicaz - Şam - Irak	1	Sahabi	65	

Hübeyre b. Yerîm eş-Şibâmî	1	Kûfe	Irak	2	La be's bihi	66	
Huveylid b. Şureyh el-Huzâ‘î Ebû Şureyh	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	68	
‘Abdullâh b. Safvân el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	2		73	
‘Âsım b. Damra es-Selûlî	1	Kûfe	Irak	3	Sadûk	74	
Muhammed b. Hâtib el-Cumehî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	74	
Hakîm b. Sa‘d el-Hanefî	1	Kûfe	Irak	3	Sadûk	80	
Ebû ‘Ubeyde b. ‘Abdillâh el-Hezelî	1	Kûfe	Irak	3	Sika	81	
Ömer b. Ebî Seleme el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	83	2
‘Amr b. Seleme el-Cermî	1	Basra	Irak	1	Sahabi	85	
Ebu'l-‘Âliye er-Riyâhî	1	Basra	Irak	2	Sika kesiru'l-irsal	90	
Guneym b. Kays el-Ka‘bî	1	Basra	Irak	2	Sika Muhadram	90	
Ziyâd b. Feyrûz el-Berrâ	1	Basra	Irak	4	Sika	90	
Ca‘fer b. ‘Amr ed-Damrî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	95	
‘Abdullâh b. Habbâb el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	100	
Be‘ce b. ‘Abdillâh el-Cühenî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	100	
ed-Dahhâk b. Müzâhim el-Hilâlî	1	Nişabur - Buhara	Horasan	5	Sadûk kesîru'l-irsal	100	
el-Hirmâs b. Ziyâd el-Bâhilî	1	Yemame	Hicaz	1	Sahabi	100	
Hamza b. el-Mugîre es-Sekafî	1			3	Sika	100	
Hanzale b. Kays el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	2	Sika	100	
Muhammed b. Suveyd el-Fehrî	1	Dımaşk	Şam	3	Sadûk	100	
‘Umâre b. Ükeyme el-Leysî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	101	
‘Ubeydullâh b. ‘Abdillâh el-‘Adevî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	104	

Nâfiz Ebû Ma‘bed el-Mekkî	1	Mekke	Hicaz	4	Sika	104	
‘Abdullâh b. ‘Abdillâh el-‘Adevî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	105	
‘Abdülmelik b. Ebî Bekr el-Mahzûmî	1	Medine	Hicaz	5	Sika	105	
‘Ubeyd b. Hanîn el-Medenî	1	Kûfe	Irak	3	Sika kalilu'l-hadis	105	
‘Umâre b. Huzeyme el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	105	
Nu‘aym b. Ebî Hind el-Eşce‘î	1	Kûfe	Irak	4	Sika	110	
Yezîd b. Hayyân et-Teymî	1	Kûfe	Irak	4	Sika	110	
Muhammed b. en-Nu‘mân el-Ensârî	1	Medine - Şam	Hicaz - Şam	3	Sika	113	
Yahyâ b. Meymûn el-Hadramî	1	Mısır	Mısır	5	Sadûk	114	
‘Abdurrahmân b. Cübeyr el-Hadramî	1	Humus - Şam	Şam	4	Sika	118	
Mu‘âz b. ‘Abdillâh el-Cuhenî	1	Medine	Hicaz	4	Sadûk rubbema vehim	118	
İyâs b. Seleme el-Eslemî	1	Hicaz	Hicaz	3	Sika	119	
‘Abdullâh b. Kesîr ed-Dârî	1	Mekke	Hicaz	6	Sadûk	120	
‘Abdullâh b. Kesîr el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	6	Makbûl	120	45
‘Abdurrahmân b. Servân el-Evdî	1	Kûfe	Irak	6	Sadûk rubbema halefe	120	
‘Ammâr b. Ebî ‘Ammâr el-Hâşimî	1	Mekke	Hicaz	3	Sadûk rubbema ehtae	120	
‘Ayyâş b. ‘Amr el-‘Âmirî	1	Kûfe	Irak	5	Sika	120	
‘Ukbe b. Müslim et-Tücîbî	1	Mısır	Mısır	4	Sika	120	
Abbâs b. Ferrûh el-Cüreyrî	1	Basra	Irak	6	Sika	120	
el-Kâsım b. Abdirrahmân el-Hüzelî	1	Kûfe	Irak	4	Sika Abid	120	
Sümâme b. Şüfey el-Hemdânî	1	İskenderiye	Mısır	3	Sika	120	
Yahyâ b. ‘Ukayl el-Huzâ‘î	1	Basra - Merv	Horasan - Irak	3	Sadûk	120	
Yezîd b. Humeyr er-Rahabî	1	Humus	Şam	5	Sadûk	120	

Yûnus b. Seyf el-‘Ansî	1	Humus	Şam	4	Makbûl	120	
Muhammed b. Talha el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	6	Sadûk	122	
‘Abdullâh b. Hübeyre es-Sebe‘î	1	Sebe - Mısır	Mısır	3	Sika	126	
İsmâ‘îl b. Abdirrahmân es-Esedî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	127	
Sa‘îd b. Hânî el-Havlânî	1	Mısır	Mısır	3	Sika	127	
Zühra b. Ma‘bed el-Kureşî	1	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	4	Sika Abid	127	
Rakabe b. Maskale el-‘Abdî	1	Kûfe	Irak	6	Sika me'mun	129	
Huneyn b. Ebî Hakîm el-Ümevî	1	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	6	Sadûk	130	
İsmâ‘îl b. Ebî Hakîm el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	130	
Mehrame b. Süleymân el-Esedî	1	Medine	Hicaz	5	Sika	130	60
Muhammed b. Ömer b. ‘Alî el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	6	Sadûk	130	
Yezîd b. ‘Abdirrahmân el-Hemdânî	1	Dımaşk	Şam	4	Sadûk rubbema vehim	130	60
‘Umâre b. Ebî Hafsa el-Ezdî	1	Basra	Irak	6	Sika	132	
Dırâr b. Mürre el-Kûfî	1	Kûfe	Irak	6	Sika Sebt	132	
Gaylân b. Gâmi‘ el-Muhâribî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	132	
Hâlid b. Seleme el-Kureşî	1	Hicaz - Kûfe	Hicaz - Irak	5	Sadûk	132	
Sâlim b. ‘Aclân el-Eftas	1	Harran - Cezire	Anadolu	6	Sika	132	
Bürd b. Sinân eş-Şâmî	1	Basra	Irak	5	Sadûk	135	
‘Abdullâh b. Süleymân el-Himyerî	1	Mısır	Mısır	6	Sadûk yuhti	136	
Üseyd b. Ebî Üseyd el-Medînî	1	Medine	Hicaz	5	Sadûk	136	
Yahyâ b. Ebî İshâk el-Hadramî	1	Basra	Irak	5	Sadûk rubbema ehtae	136	
‘Abdullâh b. ‘Atâ et-Tâifî	1	Kûfe - Mekke	Hicaz - Irak	6	Sadûk yuhti ve yudellis	140	
‘Îsâ b. Süleym el-‘Ansî	1	Humus	Şam	7	Sadûk lehu evham	140	

Muhtâr b. Fulful el-Kureşî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk lehu evham	140	
Nâfi‘ b. Mâlik et-Teymî	1	Medine	Hicaz	4	Sika	140	
Yezîd b. Muhammed b. Kays el-Kureşî	1	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	6	Sika	140	
Ravh b. el-Kâsım et-Temîmî	1	Basra	Irak	6	Sika Hafız	141	
Habîb b. Ebî ‘Amre el-Himmânî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	142	
Hârûn b. ‘Antera eş-Şeybânî	1	Kûfe	Irak	6	La be's bihi	142	
Humeyd b. Hânî el-Havlânî	1	Mısır	Mısır	5	La be's bihi	142	
el-Hasen b. ‘Amr et-Temîmî	1	Kûfe	Irak	7	Sika Sebt	143	
Osmân b. Müslim el-Bettî	1	Kûfe - Basra	Irak	5	Sadûk	143	
Ecleh b. ‘Abdillâh el-Kindî	1	Kûfe	Irak	7	Sadûk Şî‘î	145	
Habîb b. eş-Şehîd el-Ezdî	1	Basra	Irak	5	Sika Sebt	145	
el-Hâris b. Abdirrahmân ed-Devsî	1	Medine	Hicaz	5	Sadûk yehim	146	
‘Abdülcelîl b. Humeyd el-Yehsubî	1	Mısır	Mısır	7	La be's bihi	148	
Yahyâ b. Ebî ‘Amr es-Seybânî	1	Şam	Şam	6	Sika	148	
‘İmrân b. Hudeyr es-Sedûsî	1	Basra	Irak	6	Sika	149	
‘Abdülvâhid b. Ebî Mûsâ Ebû Ma‘n el-Basrî	1	Basra - İskenderiyye	Irak - Mısır	6	Sika Zahid	150	
Ebû Bekr b. Muhammed el-Kureşî	1	Hicaz	Hicaz	7	Sika	150	
Gâlib b. Ebî Gaylân el-Kattân	1	Basra	Irak	6	Sadûk	150	
Mukâtil b. Hayyân en-Nebtî	1	Belh	Horasan	6	Sadûk fâdil	150	
Süfyân b. Hüseyn el-Vâsıtî	1	Vasıt	Irak	7	Sika	150	
Ya‘kûb b. el-Ka‘kâ‘ el-Ezdî	1	Basra - Merv	Horasan - Irak	6	Sika	150	
İbrâhîm b. Ebi ‘Able el-‘Ukaylî	1	Şam	Şam	5	Sika	151	

Ömer b. Sa‘îd el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	6	Sika	151	
Sâlim b. Gaylân et-Tucîbî	1	Mısır	Mısır	7	Leyse bihi be's	151	
el-Mugîre b. Ziyâd el-Becelî	1	Musul	Irak	6	Sadûk lehu evham	152	
‘Abdülhamîd b. Ca‘fer el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	6	Sadûk rubbema yehim	153	
Sa‘îd b. Yezîd el-Himyerî	1	İskenderiyye	Mısır	7	Sika Abid	154	
‘Ammâr b. Ruzeyk ed-Dabbî	1	Kûfe	Irak	8	La be's bihi	159	
Behz b. Hakîm el-Kuşeyrî	1	Basra	Irak	6	Sadûk	160	
el-Mugîra b. Müslim el-Kasmelî	1	Basra	Irak	6	Sadûk	160	
Şeybân b. Abdirrahmân et-Temîmî	1	Kûfe - Bağdat	Irak	7	Sika	164	
Vüheyb b. Hâlid el-Bâhilî	1	Basra	Irak	7	Sika sebt tegayera	165	
İsmâ‘îl b. İbrâhîm el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	6	Makbûl	169	
‘Abdullâh b. Ca‘fer ez-Zührî	1	Medine	Hicaz	8	Leyse bihi be's	170	
Bekr b. Mudar el-Kureşî	1	Mısır - Hicaz	Hicaz - Mısır	8	Sika Sebt	173	100
‘Abdürrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî	1	San‘â	Yemen	9	Sika Hafız	211	126
‘Abdül‘azîz b. Cüreyc el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	4	Leyyin	101-110	
‘Abdullâh b. es-Sâib el-Ensârî Ebu's-Sâib	1	Medine	Hicaz	3	Sika	101-110	
‘Abdullâh b. Sa‘îd el-Esedî	1	Kûfe	Irak	6	Sika Fadil	101-110	
‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh el-Kas	1	Mekke	Hicaz	3	Sika Abid	101-110	
‘Abîde b. Süfyân el-Hadramî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	101-110	
‘Azra b. ‘Abdirrahmân el-Huzâ‘î	1	Kûfe	Irak	6	Sika	101-110	
‘İlbâ b. Ahmer el-Yeşkurî	1	Basra - Merv	Horasan - Irak	4	Sadûk	101-110	
Ca‘fer b. ‘Amr el-Mahzûmî	1	Hicaz - Kûfe	Hicaz - Irak	3	Makbûl	101-110	

Cümey‘ b. Ümeyr et-Teymî	1	Kûfe	Irak	3	Sadûk yuhti	101-110	
Damdam b. Cevs el-Hiffânî	1	Yemâme	Hicaz	3	Sika	101-110	
Dureyb b. Nukayr el-Cüreyrî	1	Basra	Irak	6	Sika	101-110	
el-Hakem b. Abdillah es-Sekafî	1	Basra	Irak	3	Sika rubbema vehim	101-110	
el-Mugîre b. Sübey‘ el-‘İclî	1			5	Sika	101-110	
Sümâme b. Hazn el-Kuşeyrî	1	Basra	Irak	2	Sika Muhadram	101-110	
Ziyâd b. el-Husayn el-Hanzalî	1	Basra	Irak	4	Sika yursil	101-110	
Müverrik el-‘İclî Ebû Mu‘temir el-Basrî	1	Basra	Irak	3	Sika Abid	103-108	
en-Nadr b. Enes el-Ensârî	1	Basra	Irak	3	Sika	103-109	
Yûsuf b. Mâhek el-Fârisî	1	Mekke	Hicaz	3	Sika	103-110	
Muhammed b. Ka‘b el-Kurazî	1	Kûfe - Medine	Hicaz - Irak	3	Sika alim	108-120	40
‘Amr b. Sa‘d el-Fedekî	1	Dımaşk	Şam	6	Sika	109-118	
Ebân b. Sâlih el-Kureşî	1	Kûfe	Irak	5	Vessekahu el-eimme	110-120	60
Kays b. ‘Abâye el-Hanefî	1	Basra	Irak	3	Sika	110-120	
‘Ukbe b. Hureys et-Teglibî	1	Kûfe	Irak	4	Sika	111-120	
Alî b. el-Ekmer el-Vâdi‘î	1	Kûfe	Irak	4	Sika	111-120	
Ca‘fer b. ‘Abdillâh el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	111-120	
Ebû ‘Ubeyde b. Muhammed el-‘Ansî	1	Medine	Hicaz	4	Makbûl	111-120	
el-Velîd b. el-‘Îzâr el-‘AbdÎ	1	Kûfe	Irak	5	Sika	111-120	
Harâm b. Hakîm el-Ensârî	1	Medine - Şam	Hicaz - Şam	3	Sika	111-120	
Meymûn b. Siyâ el-Basrî	1	Basra	Irak	4	Sadûk Abid yuhti	111-120	
Mus‘ab b. Şeybe el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	5	Leyyin	111-120	

Müslim b. Mihrâk el-‘Abdî	1	Basra	Irak	4	Sadûk	111-120	
Sa‘îd b. Sem‘ân el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	111-120	
Sâlih b. Kuleyb el-Hadramî	1	Şam	Şam	6	Makbûl	111-120	
Sehl b. Ebî Ümâme el-Ensârî	1	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	5	Sika	111-120	
Selmân Ebu'r-Racâ el-Cermî	1	Basra	Irak	6	Sadûk	111-120	
Sevâde b. Hanzale el-Kuşeyrî	1	Basra	Irak	3	Sadûk	111-120	
Yahyâ b. ‘Ubeyd el-Bahrânî	1	Kûfe	Irak	4	Sadûk	111-120	
Yahyâ b. el-Husayn el-Becelî	1	Kûfe	Irak	4	Sika	111-120	
Zeyd b. Ertâ el-Fezârî	1	Şam	Şam	5	Sika Abid	111-120	
Ziyâd b. Hassân el-Bâhilî	1	Basra	Irak	5	Sika Sika	111-120	
el-Hüseyn b. el-Hâris el-Cedelî	1	Kûfe	Irak	3	Sadûk	111-130	
Yûsuf b. Sa‘d el-Cumahî	1	Basra	Irak			11-120	
Selîm b. ‘Âmir el-Kelâ‘î	1	Şam	Şam	3	Sika	112-130	
‘Âsım b. Ömer el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	4	Sika	119-120	
Vikdân el-‘Abdî	1	Kûfe	Irak	4	Sika	120-122	
İbrâhîm b. ‘Âmir el-Cumahî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	120-130	
‘Abdülhamîd b. Cübeyr el-Kureşî	1	Mekke - Hicaz	Hicaz	5	Sika	121-130	
‘Atâ b. es-Suheyb el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	4	Sika	121-130	
Büreyde b. Süfyân el-Eslemî	1	Medine	Hicaz	6	Leyse bi kavi	121-130	
Ca‘fer b. Ebî el-Mugîre el-Huzâ‘î	1	Hicaz	Hicaz	5	Sadûk yehim	121-130	
Dâvud b. Şâbûr el-Mekkî	1	Mekke	Hicaz	6	Sika	121-130	
el-Egar b. es-Sabbâh et-Temîmî	1	Kûfe-Basra	Irak	6	Sika	121-130	
el-Hâris b. Fudayl el-Hatmî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	121-130	

el-Velîd b. Hişâm el-Kureşî	1	Kinnasrin (Şam)	Şam	6	Sika	121-130	
Furât b. Ebî Abdirrahmân et-Temîmî	1	Kûfe	Irak	5	Sika	121-130	
Habîb b. Zeyd el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	7	Sika	121-130	
Hakîm b. Cübeyr el-Esedî	1	Kûfe	Irak	5	Zayıf	121-130	
Hilâl b. Ebî Humeyd el-Cühenî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	121-130	
İbrâhîm b. Abdile‘lâ el-Cu‘fî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	121-130	
Mecze'e b. Zâhid el-Eslemî	1	Kûfe	Irak	4	Sika	121-130	
Mu‘âviye b. İshâk et-Teymî	1	Kûfe	Irak	6	Sadûk rubbema vehim	121-130	
Mûsâ b. es-Sâib el-Vasıtî	1	Vasıt	Irak	7	Sadûk	121-130	
Osmân b. el-Mugîre es-Sekafî	1	Kûfe	Irak	6	Sadûk lehu evham	121-130	
Sa‘îd b. el-Hâris el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	121-130	
Selem b. Abdirrahmân en-Neha‘î	1	Kûfe	Irak	6	Sadûk	121-130	
Yahyâ b. Süleym el-Fezârî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk rubbema ehtae	121-130	
Yûnus b. Yûsuf el-Leysî	1	Medine	Hicaz	6	Sika abid	121-130	
Zeyd b. Selâm el-Habeşî	1	Şam - Yemame	Hicaz - Şam	6	Sika	121-130	
‘Abdülmelik b. Habîb el-Ezdî	1	Basra	Irak	4	Sika	123-129	
‘Abdülkerîm b. Ebi'l-Muhârik	1	Basra - Mekke	Hicaz - Irak	6	Zayıf	126-127	
Alî b. Zeyd el-Kureşî	1	Basra	Irak	4	Zayıf	127-131	
Şu‘ayb b. el-Habhâb el-Ezdî	1	Basra	Irak	4	Sika	130-131	
Şeybe b. Nessâh el-Mahzûmî	1	Medine	Hicaz	4	Sika	130-132	
Alî b. el-Hakem el-Bünânî	1	Basra	Irak	5	Sika	130-135	
Sümey el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	130-135	
‘Abdullâh b. Bişr el-Has‘amî	1	Kûfe	Irak	4	Sadûk	130-140	

‘Abdurrahmân b. Humeyd er-Ru'âsî	1	Kûfe	Irak	7	Sika	130-140	
‘Abdullâh b. Sevâde el-Kuşeyrî	1	Basra	Irak	4	Sika	131-140	
‘Abdullâh b. Yesâr el-Mekkî	1	Mekke - Medine	Hicaz	5	Makbûl	131-140	
el-Hür b. Miskîn el-Evdî	1	Kûfe	Irak	6	Makbûl	131-140	
el-Kâsım b. Mihrân el-Kaysî	1			6	Sadûk	131-140	
İsmâ‘îl b. Sümey‘ el-Hanefî	1	Kûfe	Irak	4	Sadûk Tukullime fihi	131-140	
Muhârik b. Halîfe el-Ehmesî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	131-140	
Mûsâ b. Eyyûb el-Mehrî	1	Humus	Şam	4	Sika	131-140	
Sa‘îd b. Yezîd et-Tâhî	1	Basra	Irak	4	Sika	131-140	
Sâbit b. ‘Aclân el-Humsî	1	Şam - Ermenistan	Şam	5	Sadûk	131-140	
Vâkıd b. Muhammed el-‘Adevî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	131-140	
‘Abdülmelik b. Ebî Beşîr el-Basrî	1	Basra - Medain	Irak	6	Sika	131-150	
‘Abdullâh b. Osmân el-Kârî	1	Mekke - Medine	Hicaz	5	Sadûk	132-133	
‘Atâ b. Ebî Müslim el-Horasânî	1	Horasan - Dımaşk - Kudüs	Horasan - Şam	5	Sadûk yehim kesiran	133-135	50-60
Habîb b. Ebî Merzûk el-Cezerî	1	Cezire	Irak	7	Sika Fadil	133-138	
el-‘Alâ b. Abdirrahmân el-Hurakî	1	Medine	Hicaz	5	Sadûk Rubbema Vehim	133-139	
Ömer b. ‘Âmir es-Sulemî	1	Basra	Irak	6	Sadûk yehim	135-139	
Osmân b. ‘Urve el-Esedî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	136-137	
Yezîd b. Ebî Ziyâd el-Hâşimî	1	Kûfe	Irak	5	Zayıf tegayyera	136-137	47
‘Abdülvâhid b. Hamza el-Esedî	1	Hicaz	Hicaz	6	La be's bihi	141-150	
‘Atiyye b. el-Hâris el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk	141-150	
‘Ubeydullâh b. el-Ehnes en-Neha‘î	1	Kûfe	Irak	7	Sadûk	141-150	

Câbir b. Subh er-Râsibî	1	Basra - Kûfe	Irak	7	Sadûk	141-150	
Hişâm b ‘Âiz el-Esedî	1	Kûfe	Irak	6	Sadûk	141-150	
Katan b. Ka‘b el-Kuta‘î	1	Basra	Irak	6	Sika	141-150	
Mücemmi‘ b. Yahyâ el-Ensârî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk	141-150	
Mûsâ b. el-Müseyyib es-Sekafî	1	Kûfe	Irak	6	Sadûk	141-150	
Seleme b. Nübayt el-Eşce‘î	1	Kûfe	Irak	5	Sika ihteleta	141-150	
Zekeriyyâ b. Ebî Zâide el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	6	Sika yudellis	147-149	
el-Hâris b. Şübeyl el-Ehmesî	1	Kûfe	Irak	5	Sika	150-160	
‘Amîre b. Ebî Nâciye er-Ru‘aynî	1	Mısır	Mısır	7	Sika Abid	151-153	
‘Ubâde b. Müslim el-Fezârî	1	Basra	Irak	6	Sika	151-160	
Alî b. el-Mübarek el-Hünâî	1	Basra	Irak	7	Sika	151-160	
el-Müstemir b. er-Rayyân el-İyâdî	1	Basra	Irak	6	Sika Abid	151-160	
Mûsâ b. Nâfi‘ el-Esedî Ebû Şihâb el-Ekber	1	Kûfe	Irak	6	Sadûk	151-160	
Süleymân b. Dâvud el-Havlânî	1	Darya - Dımaşk	Şam	7	Sadûk	151-160	
Vüheyb b. el-Verd el-Mekkî	1	Mekke	Hicaz	7	Sika abid	153-154	
Fitr b. Halîfe el-Mahzûmî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk	153-155	
Haccâc b. Ebî Zeyneb es-Sülemî	1	Vasıt	Irak	6	Sadûk Yuhti	153-159	
Sa‘îd b. Abdirrahmân ez-Z‘Ubeydî	1	Rey	Horasan	6	Makbûl	155-156	
‘Abdullâh b. Şevzeb el-Horasânî	1	Horasan - Basra - Beytü'l-Makdis	Horasan - Irak - Şam	7	Sadûk Abid	156-157	86
Mehrame b. Bükeyr el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	7	Sadûk	158-159	
‘İkrime b. ‘Ammâr el-‘İclî	1	Yemame - Basra	Hicaz - Irak	5	Sadûk Yuhti	159-160	
Zâide b. Kudâme es-Sekafî	1	Kûfe	Irak	7	Sika sebt	160-163	

‘Abdullâh b. Süleymân el-Eslemî	1	Basra	Irak	7	Sadûk yuhti	160-170	
Süleymân b. Erkam el-Ensârî	1	Yemame	Hicaz	7	Zayıf	161-170	
Cerîr b. Hâzim el-Ezdî	1	Basra	Irak	6	Sika lehû evhâm	170-179	85
el-Hâris b. Ümeyr el-Basrî	1	Mekke	Hicaz	8	Vessekahu Cumhur	171-180	
‘Abdullâh b. el-Mübârek el-Hanzalî	1	Horasan - Kûfe	Horasan - Irak	8	Sika Sebt	181-182	118-119
‘Abdüsselâm b. Harb el-Mülâî	1	Basra - Kûfe	Irak	8	Sika Hafız	186-187	91
‘Îsâ b. Yûnus es-Sebî‘î	1	Kûfe - Şam	Şam - Irak	8	Sika me'mun	187-188	
Şürahbîl b. es-Simt el-Kindî	1	Humus - Şam - Medine	Hicaz - Şam	1	Sahabi	36-42	
Rifâ‘a b. Râfi‘ ez-Zurakî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	41-42	
Cerîr b. ‘Abdillâh el-Becelî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	51-56	
Sebüre b. Ma‘bed el-Cühenî	1	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	1	Sahabi	51-60	
‘Alkame b. Kays en-Neha‘î	1	Kûfe - Merv	Horasan - Irak	2	Sika Sebt	61-70	
Süleymân b. Surad el-Huzâ‘î	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	65-67	
Ebû Gatafân Sa‘d b. Tarîf el-Mürrî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	71-80	
Hârise b. Vehb el-Huzâ‘î	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	71-80	
Ümeyme bint Rukayka et-Temîmî	1	Dımaşk	Şam	1	Sahabi	71-80	
‘Abdullâh b. ez-Zübeyr el-Esedî	1	Medine - Mekke	Hicaz	1	Sahabi	72-73	1
‘Abdurrahmân b. Yezîd en-Neha‘î	1	Kûfe	Irak	3	Sika	73-83	
‘Abdu Hayr b. Yezîd el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	81-90	
‘Abdullâh b. Ma‘bed ez-Zimmânî	1	Basra	Irak	3	Sika	81-90	
‘Abdullâh b. Nucey el-Hadramî	1	Kûfe	Irak	3	Sadûk	81-90	
‘Arîb b. Humeyd el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	3	Sika	81-90	

Kudâme b. ‘Abdillâh el-Kilâbî	1	Mekke - Hicaz	Hicaz	1	Sahabi	81-90	
Nâciye b. Hufâf el-‘Anezî	1	Kûfe	Irak	3	Sika	81-90	
Safvân b. ‘Abdillâh el-Kureşî	1	Mekke - Medine	Hicaz	3	Sika	81-90	
Sâlih b. Havvât el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	4	Sika	81-90	
Şüreyh b. en-Nu‘mân es-Sâidî	1	Kûfe	Irak	3	Sadûk	81-90	
Evs b. ‘Abdillâh er-Rabe‘î	1	Basra	Irak	3	Sika yursil kesiran	82-83	
‘Abdullâh b. ‘Âmir el-‘Anzî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	83-89	
Mutarrif b. ‘Abdillâh el-Haraşî	1	Basra	Irak	2	Sika Abid Fadil	87-95	
‘Abdullâh b. Rabâh el-Ensârî	1	Medine - Basra	Hicaz - Irak	3	Sika	90-95	
‘Atâ b. Ferrûh el-Medenî	1	Medine - Basra	Hicaz - Irak	3	Makbûl	91-100	
‘Avf b. el-Hâris el-Ezdî	1	Medina	Hicaz	3	Makbûl	91-100	
Büsr b. Mihcen ed-Dîlî	1	Medine	Hicaz	4	Sadûk	91-100	
el-Heysem b. Şefî er-Ru‘aynî	1	Ruayn	Mısır	2	Sika	91-100	
en-Nu‘mân b. Ebî ‘Ayyâş ez-Zurakî	1	Medine	Hicaz	4	Sika	91-100	
Hüneyde b. Hâlid el-Huzâ‘î	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	91-100	
Meysere Ebû Sâlih el-Kindî	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl	91-100	
Mu‘âviye b. ‘Abdillâh el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	4	Makbûl	91-100	45
Nâfi‘ b. ‘Abbâs el-Medenî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
Vehb el-Esedî Ebû Süfyân	1	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
Ziyâd b. Subeyh el-Hanefî	1	Mekke - Basra	Hicaz - Irak	4	Sika	91-100	
Mâlik b. Enes en-Nasrî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	91-94	
Temîm b. Tarafa et-Tâî	1	Kûfe	Irak	3	Sika	93-95	
Sa‘d b. İyâs eş-Şeybânî	1	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	95-101	

Mahmûd b. er-Rabî‘ el-Hazracî	1	Medine - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	96-99	6
Şehr b. Havşeb el-Eş‘arî	1	Şam - Humus	Şam	3	Sadûk kesiru'l-irsal	98-112	
‘Abbâd b. Ebî Sa‘îd el-Makburî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
‘Abdül‘azîz b. ‘Ayyâş el-Hicâzî	1	Medine	Hicaz	6	Makbûl		
‘Abdülhâlik b. Seleme eş-Şeybânî	1	Basra	Irak	6	Sika mukil		
‘Abdülhamîd b. Dînâr el-Basrî	1	Basra	Irak	4	Sika		
‘Abdullâh b. ‘Abdillâh el-Kureşî	1	Hicaz	Hicaz	6	Makbûl		
‘Abdullâh b. ‘Abdirrahmân el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	3	Sika		
‘Abdullâh b. Ebî ‘Abdillâh el-Ensârî	1	Şam	Şam	5	Makbûl		
‘Abdullâh b. el-Mühâcir eş-Şu‘aysî	1	Dımaşk - Şam	Şam	6	Makbûl		
‘Abdullâh b. Feyrûs ed-Dânâc	1	Basra	Irak	5	Sika		
‘Abdullâh b. Hafs/Hafs b. ‘Abdillâh	1			4	Mechûl		
‘Abdullâh b. Mu‘ayye es-Süvâ‘î	1	Hicaz	Hicaz	2	Sika		
‘Abdullâh b. Muhammed Ebû Huzeyfe	1				Mechûl		
‘Abdullâh b. Sabîh el-Basrî	1	Basra	Irak	7	Sadûk		
‘Abdullâh b. Se‘lebe el-Hadramî	1	Mısır	Mısır	6	Makbûl		
‘Abdülmelik b. Mervân ed-Dûsî	1	Medine	Hicaz	6	Makbûl		
‘Abdülmelik el-Kaysî	1			6	Mechûl		
‘Abdurrahmân b. ‘Ayyâş el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	7	Makbûl		
‘Abdurrahmân b. Ebî Râfi‘	1			4	Makbûl		
‘Abdurrahmân b. es-Sâib	1		Hicaz	3	Makbûl		
‘Abül‘azîz b. Ebi's-Sa‘be et-Teymî	1	Mısır	Mısır	6	La be's bihi		

‘Akîl b. Şebîb	1			4	Mechûl		
‘Âmir Ebu Remle	1			3	La yu‘raf		
‘Amr b. Abdillâh el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	4	Sadûk şerif		
‘Arfece b. ‘Abdillâh es-Sekafî	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
‘Atîk b. el-Hâris el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	4	Makbûl		
‘Atiyye el-Kurazî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
‘Attâb b. Huneyn el-Mekkî	1	Mekke	Hicaz	4	Makbûl		
‘Îsâ b. Ubey ‘Azze el-Kûfî	1	Kûfe	Irak	6	Sadûk rubbema vehim		
‘Ubeydullâh b. ‘Abdillâh el-Huzâ‘î	1	Hicaz	Hicaz	3	Sika		
‘Umeyr el-Gifârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Beşşâr b. Ebî Seyf el-Cermî	1	Basra	Irak	6	Makbûl		
Bistâm b. Müslim el-‘İvezî	1	Basra	Irak	7	Sika		
Câbir b. Yezîd es-Süvâ‘î	1			3	Sadûk		
Cemîl	1			6	Makbûl		
Cemîle bint ‘Abbâd	1			3	La tu‘raf		
Cübeyr b. Ebî Süleymân el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	3	Sika		
Ebû Bekr b. el-Velîd ez-Z‘Ubeydî	1	Şam	Şam	7	Mechûlu'l-Hal		
Ebû Bekr b. Nadr el-Ensârî	1	Basra	Irak	5	Mestur		
Ebû Efleh el-Hemdânî	1	Mısır	Mısır	5	Makbûl		
Ebû Esmâ es-Saykal	1			5	Mechûl		
Ebû Eyyûb eş-Şâmî	1		Şam	7	Mechûl		
Ebû Hafs el-Basrî	1			6	Mechûl		
Ebû Hayye b. Kays el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl		

Ebû İdrîs el-Basrî	1		Irak	5	Makbûl		
Ebû Kesîr el-Hicâzî	1	Hicaz	Hicaz	2	Sika		
Ebû Ömer ed-Dımaşkî	1	Dımaşk	Şam	6	Zayıf		
Ebû Osmân	1			4	Makbûl		
Ebu'l-Hakem Mevlâ Benî Leys	1			3	Makbûl		
Ebu'l-Hasen Mevlâ Um Kays	1	Hicaz	Hicaz	3	Makbûl		
Eflet b. Halîfe el-‘Âmirî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk		
el-Esved b. el-‘Alâ es-Sekafî	1	Medine	Hicaz	6	Sika		
el-Hâris b. Bilâl el-Müzenî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
el-Hüseyn b. Beşîr el-Medenî	1	Medine	Hicaz	7	Makbûl		
el-Kâsım b. ‘Âsım et-Temîmî	1	Basra	Irak	4	Makbûl		
el-Kâsım b. Hassân el-‘Âmirî	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
el-Velîd b. Müslim el-‘Anberî	1	Basra	Irak	5	Sika		
Esmâ bint Yezîd el-Kaysiyye	1	Basra	Irak	6	Makbûle		
es-Sâib b. Hubeyş el-Kelâ‘î	1	Humus	Şam	6	Makbûl		
Eymen b. Sâbit el-Kûfî	1	Kûfe	Irak	4	Sadûk		
Ezher b. Râşid el-Basrî	1	Basra	Irak	5	Mechûl		
ez-Zubeyr et-Temîmî	1	Basra	Irak	5	Leyyinü'l-hadis		
Gâlib b. el-Hüzeyl el-Evdî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk		
Hâcib b. el-Mufaddal el-Ezdî	1	Basra	Irak	6	Sika		
Hafs b. ‘Abdillâh el-Leysî	1	Basra	Irak	3	Makbûl		
Hafs b. ‘İnân el-Hanefî	1	Hicaz	Hicaz	3	Sika		
Hakîme bint Ümeyme	1			3	La tu‘raf		

Halef b. Mihrân el-‘Adevî	1	Basra	Irak	5	Sadûk yehim		
Hâlid b. Sumeyr es-Sedûsî	1	Basra	Irak	3	Sadûk yehim kalilen		
Halîfe b. Ka‘b et-Temîmî	1	Basra	Irak	4	Sika		
Hânî b. ‘Abdillâh el-‘Âmirî	1	Basra	Irak	3	Makbûl		
Hânî b. Yezîd ed-Dıbâbî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Hilâl b. Ebî Hilâl el-Mezhicî	1	Medine	Hicaz	4	Makbûl		
Hind bint Şerîk	1	Basra	Irak	3	Makbûl		
İshâk b. ‘Abdillâh el-‘Âmirî	1	Medine	Hicaz	3	Sadûk		
Kâbûs b. Ebî'l-Muhârik eş-Şeybânî	1	Kûfe - Mısır	Mısır - Irak	3	La be's bihi		
Kays b. Hebâr el-Basrî	1	Basra	Irak	4	Makbûl		
Kuheyd b. Mutarrif el-Gifârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Menbûz el-Medenî	1	Medine	Hicaz	6	Makbûl		
Mercâne el-Medeniyye Ümmü ‘Alkame	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
Meymûn el-Kannâd	1	Basra	Irak	6	Makbûl		
Muhallim Ebû Sekîne eş-Şâmî	1	Humus	Şam	2			
Muhammed b. ‘Abdillâh b. Ebî Süleym el-Medenî	1	Medine	Hicaz	5	Sadûk		
Muhammed b. ‘Abdillâh el-‘Âmirî	1	Hicaz	Hicaz	7	Makbûl		
Muhammed b. ‘İkrime el-Mahzûmî	1	Medine	Hicaz	6	Makbûl		
Muhammed b. Huneyn el-Mekkî	1		Hicaz	4	Makbûl		
Muhammed b. Osmân el-Kureşî	1	Bağdat	Irak	6	Sika		
Muhammed b. Şumeyr er-Ru‘aynî	1	Mısır	Mısır	6	Makbûl		
Muhsin b. ‘Ali el-Fihrî	1	Medine	Hicaz	6	Mestur		

Mûsâ b. Seleme el-Hüzelî	1	Basra	Irak	4	Sika		
Müslim b. Ebî Meryem el-Medenî	1	Medine	Hicaz	4	Sika		
Müslim b. Kurt el-Medenî	1	Hicaz	Hicaz	6	Makbûl		
Nâbil el-Hicâzî	1		Hicaz	3	Makbûl		
Nu‘aym b. Ziyâd el-Enmârî	1	Şam	Şam	3	Sika yursil		
Nübeyh b. ‘Abdillâh el-‘Anezî	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
Nübeyt b. Şerît el-Eşce‘î	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Rukiyye bint Ömer	1			4	Makbûle		
Sa‘îd b. ‘Amr el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	6	Sika		
Sa‘îd b. Ebî Hâlid el-Becelî	1	Kûfe	Irak	3	Sadûk		
Sa‘îd b. Ebî Hayre el-Basrî	1	Basra	Irak	6	Makbûl		
Safiyye bint ‘İsme	1			3	La tu‘raf		
Sâlih b. Rebî‘a el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	4	Makbûl		
Sâlim b. Şevvâl el-Mekkî	1	Mekke	Hicaz	3	Sika		
Şeddâd b. ‘Abdillâh el-Kureşî	1	Dımaşk	Şam	4	Sika yursil		
Sibâ‘ b Sâbit ez-Zührî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Süfyân b. Abdirrahmân es-Sekafî	1	Mekke	Hicaz	6	Makbûl		
Süleymân b. Bâbeyh el-Mekkî	1	Mekke	Hicaz	4	Makbûl		
Târık b. Eşyem el-Eşce‘î	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Yahyâ b. Sâm ed-Dabbî	1	Kûfe	Irak	4	Makbûl		
Zeyneb bint Nasr	1			3	Mechûlu'l-Hal		
Ziyâd b. ‘Amr el-Cemelî	1	Kûfe	Irak				

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Ek 6: Nesâî'nin *Sünen*'inde Beşinci Basamakta Bulunan Râviler

Râvinin ismi	Rivayet Sayısı	İkamet yeri	Bölge	Tabaka İbn Hacer	İbn Hacer'in Cerh ta'dil lafzı	Vefat tarihi	Doğum tarihi
'Abdullâh b. Ömer el-'Adevî	288	Medine	Hicaz	1	Sahabi	72-74	
Ebû Hüreyre ed-Devsî	265	Medine - Bahreyn	Hicaz	1	Sahabi	58	
Enes b. Mâlik el-Ensârî	241	Medine - Basra - Bahreyn	Hicaz - Irak	1	Sahabi	90-93	
'Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk	224	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	58	
Ebû Seleme b. Abdirrahmân ez-Zührî	196	Medine	Hicaz	3	Sika Muksir	94	23
Câbir b. 'Abdillâh el-Ensârî	185	Medine	Hicaz	1	Sahabi	68-79	
'Abdullâh b. el-'Abbâs el-Kureşî	173	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi	65-68	
Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	152	Medine - Şam	Hicaz - Şam	4	Fakih hafız	124	51
'Urve b. ez-Zübeyr el-Esedî	148	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	3	Sika Fakih Meşhur	91-101	23-29
Sa'îd b. el-Müseyyib el-Kureşî	106	Medine	Hicaz	2	Sika Sebt Fakih	87-100	
İbrâhîm b. Yezîd en-Neha'î	103	Kûfe	Irak	5	Sika Yursil	94	38-50
Tâvûs b. Keysân el-Yemânî	88	Yemen - Mekke	Hicaz - Yemen	3	Sika Fakih	100-106	
Sa'îd b. Cübeyr el-Esedî	85	İsfahan - Kûfe	Irak - Horasan	3	Sika Sebt Fakih	95	46
Nâfi' Ebû 'Abdillâh el-Medenî	84	Medine - Mısır	Hicaz - Şam	3	Sika sebt meşhur	116-120	
Sâlim b. 'Abdillâh el-'Adevî	82	Medine	Hicaz	3	Sebt Abid	105	
'Atâ b. Ebî Rabâh el-Kureşî	65	Mekke	Hicaz	3	Sika Fakih	112-117	27
Şekîk b. Seleme el-Esedî	59	Kûfe	Irak	2	Sika	82	1

‘Abdurrahmân b. Hürmüz el-A‘rac	58	Medine	Hicaz	3	Sika Sebt Alim	110-119	
‘Âmir b. Şerâhîl eş-Şa‘bî	53	Kûfe	Irak	3	Sika Meşhur	103-105	19-20
el-Esved b. Yezîd en-Neha‘î	53	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	74	
Ebû Sa‘îd el-Hudrî	53	Medine	Hicaz	1	Sahabi	63	
el-Hasen el-Basrî	50	Medine - Basra	Hicaz - Irak	3	Sika Fakih Yudellis	110	21
‘İkrime Mevlâ İbn Abbâs	50	Medine - Mekke	Hicaz	3	Sika Sebt	104	
el-Kâsım b. Muhammed et-Teymî	50	Medine	Hicaz	3	Sika	101	
‘Ubeydullâh b. ‘Abdillâh el-Hezelî	48	Medine	Hicaz	3	Sika Fakih Sabit	94-98	
Mücâhid b. Ceber el-Mekkî	47	Mekke - Mısır - Kûfe	Hicaz - Mısır - Irak	3	Sika	100-107	21
Süleymân b. Yesâr el-Hilâlî	42	Medine	Hicaz	3	Sika Fadil	94-109	24-34
Şu‘ayb b. Muhammed es-Sehmî	41	Taif - Hicaz	Hicaz	3	Sadûk	81-90	
‘Abdullâh b. Zeyd Ebû Kılâbe el-Cermî	34	Basra - Humus	Şam - Irak	3	Sika Fadil	104-107	
Mübhem	34						
Zekvân Ebû Sâlih es-Semmân	31	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	3	Sika Sebt	101	
Katâde b. Di‘âme es-Sedûsî	29	Basra	Irak	4	Sika Sebt	117	60
‘Amre bint Abdirrahmân el-Ensâriyye	26	Medine	Hicaz	3	Sika	98-106	
‘Abdullâh b. Mes‘ûd	25	Mekke - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	28-33	
el-Berâ b. ‘Âzib el-Ensârî	25	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	72	
‘Abdullâh b. ‘Amr b. el-‘Âs es-Sehmî	24	Mekke - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	63-69	
Nüfey‘ b. el-Hâris es-Sekafî	24	Basra	Irak	1	Sahabi	51-52	

Muhammed b. ‘Ali el-Bâkır	23	Medine	Hicaz	4	Sika Fadil	114-118	45-57
‘Amr b. Şu‘ayb el-Kureşî	23	Mekke - Taif	Hicaz	5	Sadûk	118	
Râfi‘ b. Hadîc el-Ensârî	22	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	73-74	
Zürâra b. Evfâ el-‘Âmirî	21	Basra	Irak	3	Sika Abid	93-108	
Mesrûk b. el-Ecde‘ el-Hemdânî	21	Kûfe	Irak	2	Sika fakih abid	62-63	
Humeyd b. Abdirrahmân ez-Zührî	21	Medine	Hicaz	6	Sika	137	
‘Abdullâh b. Ebî Katâde el-Ensârî	21	Medine	Hicaz	3	Sika	95	
‘Ukbe b. ‘Âmir el-Cühenî	21	Dımaşk - Mısır	Şam - Mısır	1	Sahabi	58	
Ebû Zur‘a b. ‘Amr el-Becelî	20	Kûfe	Irak	3	Sika	91-100	
‘Abdurrahmân b. Ebî Leylâ el-Ensârî	20	Kûfe	Irak	2	Sika	82-83	
Câbir b. Semüre el-‘Âmirî	20	Kûfe	Irak	1	Sahabi	72-74	
Mutarrif b. ‘Abdillâh el-Haraşî	19	Basra	Irak	2	Sika Abid Fadil	87-95	
Muhammed b. İbrâhîm el-Kureşî	19	Medine	Hicaz	4	Sika lehu efrad	119-121	
el-Hakem b. ‘Uteybe el-Kindî	19	Kûfe	Irak	5	Sika Sebt Fakih	113	47
Zir b. Hubeyş el-Esedî	17	Kûfe	Irak	2	Sika celil Muhadram	81-83	
‘Abdullâh b. Huneyn el-Kureşî	17	Medine	Hicaz	3	Sika	101-105	
‘Atâ b. Yezîd el-Cunde‘î	16	Medine - Şam	Hicaz - Şam	3	Sika	105-107	25
Muhammed b. Sîrîn el-Ensârî	16	Basra	Irak	3	Sika Sebt	110	
Ebû Burde b. Ebî Mûsâ el-Eş‘arî	16	Kûfe	Irak	3	Sika	103	
Küreyb b. Ebî Muslim el-Kureşî	16	Medine	Hicaz	3	Sika	98	
en-Nu‘mân b. Beşîr el-Ensârî	16	Medine - Şam - Kûfe	Hicaz - Şam - Irak	1	Sahabi	65	
Alî b. Ebî Tâlib el-Hâşimî	16	Mekke - Medine -	Hicaz - Irak	1	Sahabi	40	

		Kûfe					
‘Atâ b. Yesâr el-Hilâlî	15	Medine - Şam - Mısır	Hicaz - Şam - Mısır	2	Sika Fadil	94-104	19
Cübeyr b. Nüfeyr el-Hadramî	15	Şam - Yemen	Şam - Yemen	2	Sika Muhadram	75-80	
Ebû İdrîs el-Havlânî	15	Şam	Şam	2	Sika Sebt	80	8
Ümmü ‘Atiyye el-Ensârî	15	Basra	Irak	1	Sahabi	70	
‘Abdurrahmân b. el-Esved en-Neha‘î	14	Kûfe	Irak	3	Sika	98-99	
‘Avf b. Mâlik el-Ceşmî Ebu'l-Ehves	14	Kûfe	Irak	3	Sika	65-95	
Yahyâ b. ‘Umâre el-Ensârî	14	Medine	Hicaz	3	Sika	140	
Ebû İshâk es-Sebî‘î	14	Kûfe	Irak	3	Sika Muksir İhteleta	129	29
Muhammed b. Müslim Ebu'z-Zübeyr el-Kureşî	14	Mekke	Hicaz	4	Sadûk yudellis	126	
Sâlim b. Ebi'l-Ca‘d el-Eşce‘î	14	Kûfe	Irak	3	Sika yursil	99	
Câbir b. Zeyd el-Ezdî	13	Basra	Irak	3	Sika Fakih	90-93	
‘Abdurrahmân b. Yezîd en-Neha‘î	13	Kûfe	Irak	3	Sika	73-83	
‘Abdullâh b. Kays Ebû Mûsâ el-Eş‘arî	13	Mekke - Medine - Basra - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	42-53	
Sehl b. Ebî Ümâme el-Ensârî	13	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	5	Sika	111-120	
el-Munzir b. Mâlik Ebû Nedra el-‘Abdî	13	Basra	Irak	3	Sika	108	
Zer b. ‘Abdillâh el-Mürhibî	13	Kûfe	Irak	6	Sika Abid	100	
‘Umâre b. ‘Umeyr et-Teymî	13	Kûfe	Irak	4	Sika Sebt	100	
Büreyde b. el-Husayb el-Eslemî	13	Medine - Basra - Merv	Hicaz - Irak - Horasan	1	Sahabi	62	

Ebû Katâde el-Hâris b. Rib‘î es-SülemÎ	13	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Adî b. Hâtim et-Tâî	12	Kûfe	Irak	1	Sahabi	66-69	
Ümmü Seleme	12	Medine	Hicaz	1	Sahabi	59-62	
Cerîr b. ‘Abdillâh el-Becelî	12	Kûfe	Irak	1	Sahabi	51-56	
Sa‘d b. Ebî Vekkâs ez-Zührî	12	Mekke - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	50-58	
Sa‘îd b. Ebî Hilâl el-Leysî	12	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	6	Sadûk	130-135	70
Muhammed b. el-Munteşir el-Hemdânî	12	Kûfe	Irak	4	Sika	101-110	
Ebû Bekr b. Muhammed b. ‘Amr el-Ensârî	12	Medine	Hicaz	5	Sika Abid	120	
Şüreyh b. Hânî el-Hârisî	12	Kûfe	Irak	2	Sika	78	
el-Ehnef b. Kays et-Temîmî	12	Merv - İrak	Horasan - Irak	2	Sika Muhadram	67	
‘Abdullâh b. Zeyd el-Ensârî	12	Medine	Hicaz	1	Sahabi	63	
Vâil b. Hucr el-Hadramî	12	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	44	
Sa‘îd b. Abdirrahmân el-Huzâ‘î	11	Kûfe	Irak	3	Sika	91-100	
‘Amr b. Meymûn el-Evdî	11	Kûfe - Şam	Şam - Irak	2	Sika Muhadram	74-76	
‘Alkame b. Kays en-Neha‘î	11	Kûfe - Merv	Irak - Horasan	2	Sika Sebt	61-70	
‘Abdullâh b. Zekvân el-Kureşî Ebu'z-Zinâd	11	Medine	Hicaz	5	Sika Fakih	129-131	
‘Abdullâh b. Büreyde el-Eslemî	11	Merv	Horasan	3	Sika	105-115	15
‘Ubeyd b. Cüreyc el-Teymî	11	Mekke - Medine	Hicaz	3	Sika	101-110	
Yahyâ b. Ebî Kesîr et-Tâî	11	Basra - Yemame	Hicaz - Irak	5	Sika sebt yudellis	132	
Müslim b. Subeyh el-Hemdânî	11	Kûfe	Irak	4	Sika Fadil	100	

Zeyneb bint Ebî Seleme el-Mahzûmiyye	11	Medine	Hicaz	1	Sahabi	73	
Üsâme b. Zeyd el-Kelbî	11	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	54	
ʻİmrân b. Husayn el-Ezdî	11	Basra - Kûfe	Irak	1	Sahabi	52	
Küleyb b. Şihâb el-Cermî	10	Kûfe	Irak	2	Sadûk	81-90	
ʻAbdullâh b. Ebî Evfâ el-Eslemî	10	Kûfe	Irak	1	Sahabi	80-88	
ʻAbdullâh b. ez-Zübeyr el-Esedî	10	Medine - Mekke	Hicaz	1	Sahabi	72-73	1
ʻAbdullâh b. Mugaffel el-Müzenî	10	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi	59-60	
Saʻîd b. Ebî Saʻîd el-Makbürî	10	Medine	Hicaz	3	Sika	117-126	
Mûsâ b. Talha el-Kureşî	10	Kûfe	Irak	2	Sika celil	103-106	6
ʻÂmir b. Saʻd el-Kureşî	10	Medine	Hicaz	3	Sika	103-104	
Yûnus b. Cübeyr el-Bâhilî	10	Basra	Irak	3	Sika	90	
Safvân b. Yaʻlâ et-Temîmî	9	Mekke	Hicaz	3	Sika	91-100	
ʻUbeyd b. Feyrûz eş-Şeybânî	9	Kûfe - Cezire	Irak	3	Sika	91-100	
Hilâl b. Yesâf el-Eşceʻî	9	Kûfe	Irak	3	Sika	91-100	
Selîm b. Esved el-Muhâribî	9	Kûfe	Irak	3	Sika	82-85	
Semüre b. Cündeb el-Fezârî	9	Basra - Kûfe	Irak	1	Sahabi	58-60	
ʻAbdurrahmân b. Semüre el-Kureşî	9	Medine - Şam - Basra	Hicaz - Şam - Irak	1	Sahabi	50-51	
Fâtıma bint Kays el-Fihriyye	9	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	40-60	
Yahyâ b. Saʻîd el-Ensârî	9	Medine - Bağdat	Hicaz - Irak	5	Sika sebt	143-144	
ʻİrâk b. Mâlik el-Gifârî	9	Medine - Şam	Hicaz - Şam	3	Sika Fadil	101-106	
Muhammed b. Yahyâ el-Ensârî	9	Medine	Hicaz	4	Sika Fakih	121	47

Es‘ad b. Sehl el-Ensârî	9	Medine	Hicaz	1	Sahabi	100	
el-Esved b. Hilâl el-Muhâribî	9	Kûfe	Irak	2	Sika	84	
Huzeyfe b. el-Yemân el-‘Absî	9	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	36	
‘Abdullâh b. Mürre el-Hemdânî	8	Kûfe	Irak	3	Sika	99-101	
es-Sâib b. Ferrûh el-Mekkî	8	Mekke	Hicaz	3	Sika	91-100	
‘Abbâd b. Temîm el-Mâzinî	8	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
Sehl b. Sa‘d es-Sâ‘idî	8	Medine	Hicaz	1	Sahabi	88-91	
Târık b. Şihâb el-Becelî	8	Kûfe	Irak	1	Sahabi	80-83	
Habîb b. Ebî Sâbit el-Esedî	8	Kûfe	Irak	3	Sika Fakih	119-122	
Mekhûl b. Ebî Müslim ed-Dımaşkî	8	Dımaşk	Şam	5	Sika Fakih	112-118	
‘Abdurrahmân b. Mut‘îm el-Bünânî	8	Basra - Mekke	Hicaz - Irak	3	Sika	106	
Lâhik b. Humeyd es-Sedûsî	8	Merv - Horasan - Kûfe	Horasan - Irak	3	Sika	106	
Süleymân b. Büreyde el-Eslemî	8	Merv	Horasan	3	Sika	105	15
Büsr b. Sa‘îd el-Hadramî	8	Hicaz	Hicaz	2	Sika Celîl	100	
Alî Zeynü'l-Âbidîn	8	Medine	Hicaz	3	Sika sebt	93	33
es-Sâib b. Yezîd el-Kindî	8	Medine	Hicaz	1	Sahabi	91	2
Nasr b. ‘Âsım el-Leysî	8	Basra	Irak	3	Sika	80	
Esmâ bint Ebî Bekr el-Kuraşiyye	8	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	74	
Vehb b. ‘Abdillâh es-Süvâî	8	Kûfe	Irak	1	Sahabi	74	
Ebû Zer el-Gifârî	8	Medine	Hicaz	1	Sahabi	31	
Ömer b. Abdil‘azîz el-Ümevî	7	Medine - Şam	Hicaz - Şam	4	Emir el-Mu'minin	99-102	59-63
Ebû Bekr b. Abdirrahmân el-Mahzûmî	7	Medine	Hicaz	3	Sika Fakih Abid	93-95	

Sâlih b. Ebî Meryem ed-Dab‘î	7	Basra - Mekke	Irak - Hicaz	6	Vessekahu İbn Ma‘în	91-100	
‘Ubâde b. es-Sâmit el-Ensârî	7	Medine - Şam - Filistinn	Hicaz - Şam	1	Sahabi	32-45	
Mu‘âviye b. ‘Amr el-Besrî	7	Basra	Irak	6	Sika	141-150	
Bükeyr b. ‘Abdillâh el-Kureşî	7	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	5	Sika	117-127	
Talha b. Musarrif el-Yâmî	7	Kûfe - Irak	Irak	5	Sika Kâri	110-113	
İbrâhîm b. ‘Abdillâh el-Hâşimî	7	Medine	Hicaz	3	Sika	103-109	
‘Azra b. ‘Abdirrahmân el-Huzâ‘î	7	Kûfe	Irak	6	Sika	101-110	
Eyyûb es-Sahtiyânî	7	Basra	Irak	5	Sika Sebt Hucce	131	
‘Amr b Mürre el-Murâdî	7	Kûfe	Irak	5	Sika Abid	118	
‘Abdullâh b. Şekîk el-‘Ukaylî	7	Basra	Irak	3	Sika	108	
Mus‘ab b. Sa‘d ez-Zührî	7	Kûfe	Irak	3	Sika	103	
Rub‘î b. Hirâş el-‘Absî	7	Kûfe	Irak	2	Sika Abid Muhadram	100	
Nâfi‘ b. Cübeyr en-Nevfelî	7	Medine	Hicaz	3	Sika Fadil	99	
Ebu'l-Melîh b. Usâme el-Huzelî	7	Basra	Irak	3	Sika	98	
‘Abîde b. ‘Amr el-Murâdî	7	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	70	
‘Ubeyd b. ‘Umeyr el-Cunde‘î	7	Mekke	Hicaz	2	Sika	68	
Eymen el-Habeşî el-Mekkî	7		Hicaz	4	Sika		
Humeyd b. Hilâl el-‘Adevî	7	Basra	Irak	3	Sika Alim		
Safiyye bint Şeybe el-Kureşiyye	7	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Kays b. Ebî Garaze el-Gifârî	7	Kûfe	Irak	1	Sahabi		

‘Abdullâh b. Muhammed b. ‘Alî el-Hâşimî	6	Medine - Şam	Hicaz - Şam	4	Sika	98-99	
Sa‘d b. Hişâm el-Ensârî	6	Medine	Hicaz	3	Sika	81-90	
Yahyâ b. Ca‘de el-Kureşî	6	Mekke	Hicaz	3	Sika	81-90	
Hemmâm b. el-Hâris en-Neha‘î	6	Kûfe	Irak	2	Sika abid	61-65	
Hafsa bint Ömer el-‘Adeviyye	6	Medine	Hicaz	1	Sahabi	41-50	
Muhammed b. ‘Abdirrahmân b. ‘Ubeyd el-Kureşî	6	Kûfe	Irak	6	Sika	141-150	
Sümey el-Kureşî	6	Medine	Hicaz	6	Sika	130-135	
Sa‘d b. ‘Ubeyde es-Sulemî	6	Kûfe	Irak	3	Sika	101-110	
Müslim b. ‘Abdillâh Ebû Hassân el-A‘rac el-Basrî	6	Basra	Irak	4	Sadûk	130	
Yezîd b. Ebî Habîb el-Ezdî	6	Mısır	Mısır	5	Sika fakih	128	53
‘Abdurrahmân b. el-Kâsım et-Teymî	6	Medine	Hicaz	6	Sika celil	126	
Humeyd b. Nâfi‘ el-Ensârî	6	Medine	Hicaz	3	Sika	113	
el-Müseyyib b. Râfi‘ el-Esedî	6	Kûfe	Irak	4	Sika	105	
‘Abbâd b. Ziyâd el-Ümevî	6	Sicistan	Horasan	4	Vessekahu İbn Hibban	100	
el-Hasen b. Muhammed el-Hâşimî	6	Medine	Hicaz	3	Sika Fakîh	100	
‘Abdullâh b. Yezîd el-Me‘âfirî	6	Mısır	Mısır	3	Sika	100	
Ebû Osmân en-Nehdî	6	Medine - Kûfe - Basra	Hicaz - Irak	2	Sika Sebt Abid	95	
Ebû ‘Ubeyde b. ‘Abdillâh el-Hezelî	6	Kûfe	Irak	3	Sika	81	

‘Umâre b. Ruveybe es-Sekafî	6	Kûfe	Irak	1	Sahabi	70	
Zeyd b. Erkam el-Ensârî	6	Hicaz - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	66	
‘Abdurrahmân b. Sa‘d Ebû Humeyd es-Sâ‘dî	6	Medine	Hicaz	1	Sahabi	60	
Mu‘âviye b. Ebî Süfyân el-Ümevî	6	Mekke - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	60	
Ebû Mes‘ûd el-Ensârî	6	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	40	
Ömer b. el-Hattâb el-‘Adevî	6	Medine	Hicaz	1	Sahabi	23	
Yezîd b. el-Havtekiyye et-Temîmî	6	Kûfe	Irak	2	Makbûl		
Mu‘âviye b. Hayde el-Kuşeyrî	6	Basra - Horasan	Horasan - Irak	1	Sahabi		
Mahmûd b. er-Rabî‘ el-Hazracî	5	Medine - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	96-99	6
‘İmrân b. el-Haris es-Sülemî	5	Kûfe	Irak	4	Sika	91-100	
‘Abâye b. Rifâ‘a ez-Zürekî	5	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
Alî b. Ebi'l-Velîd el-Ezdî	5	Rey	Horasan	3	Sadûk rubbema ehtae	91-100	
Yahyâ b. el-Cezzâr el-‘Uranî	5	Kûfe	Irak	3	Sadûk	81-90	
Mâlik b. el-Huveyris el-Leysî	5	Basra - Şam	Şam - Irak	1	Sahabi	64-74	
Hakîm b. Hizâm el-Kureşî	5	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	50-60	
Habbâb b. el-Eret et-Temîmî	5	Hicaz - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	37-39	
Ca‘fer es-Sâdik	5	Medine	Hicaz	6	Sadûk Fakih İmam	147-148	80
‘Abdullâh b. Dînâr el-Kureşî	5	Medine	Hicaz	4	Sika	127-136	
Hammâd b. Ebî Süleymân el-Eş‘arî	5	Kûfe	Irak	5	Saduk lehu evham	119-121	
en-Nadr b. Enes el-Ensârî	5	Basra	Irak	3	Sika	103-109	
Hâlid b. Me‘dân el-Kilâ‘î	5	Humus - Şam	Şam	3	Sika Abid Yursil	103-108	

‘Ubâde b. el-Velîd el-Ensârî	5	Medine	Hicaz	4	Sika	101-110	
‘Abdullâh b. es-Sâib el-Ensârî Ebu's-Sâib	5	Medine	Hicaz	3	Sika	101-110	
Ma‘mer b. Râşid el-Ezdî	5	Yemen - Basra	Yemen - Irak	7	Sika sebt fadil	154	96
Süleymân b. Mihrân el-A‘meş	5	Kûfe	Irak	5	Sika Hafız	148	61
Yezîd b. Ebî Sa‘îd en-Nahvî	5	Merv	Horasan	6	Sika abid	131	
Nübeyh b. Vehb el-Kureşî	5	Hicaz	Hicaz	3	Sika	126	
Nâfiz Ebû Ma‘bed el-Mekkî	5	Mekke	Hicaz	4	Sika	104	
İbrâhîm b. Yezîd et-Teymî	5	Kûfe	Irak	5	Sika yudellis	92	
‘Amr b. Evs et-Tâifî	5	Taif	Hicaz	2	Tabi kebir	90	
Zâzân el-Kindî	5	Kûfe	Irak	2	Sadûk yursil	82	
Hayseme b. Abdirrahmân el-Cu‘fî	5	Kûfe	Irak	3	Sika yursil	80	
‘Âsım b. Damra es-Selûlî	5	Kûfe	Irak	3	Sadûk	74	
‘Abdullâh b. Yezîd el-Evsî	5	Kûfe	Irak	1	Sahabi	70	
‘Abdullâh b. Sehbera el-Ezdî	5	Kûfe	Irak	2	Sika	62	
Sa‘sa‘a b. Sûhân el-‘Abdî	5	Kûfe	Irak	2	Sika	61	
Cübeyr b. Mut‘im el-Kureşî	5	Medine	Hicaz	1	Sahabi	59	
Meymûne bint el-Hâris el-Hilâliyye	5	Medine	Hicaz	1	Sahabi	51	
el-Mugîre b. Şu‘be es-Sekafî	5	Medine, Basra, Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	49	
Talha b. Yezîd el-Ensârî	5	Kûfe	Irak	3	Vessekahu Nesai		
Zeyneb bint Ka‘b el-Ensâriyye	5	Medine	Hicaz	2	Makbûle		
‘Abdullâh b. Mâlik b. Büheyne	5	Medine	Hicaz	1	Sahabi		

‘Urve b. Mudarris et-Tâî	5	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
‘Abdullâh b. Ka‘b el-Ensârî	4	Medine	Hicaz	1	Sahabi	97-98	
Temîm b. Tarafa et-Tâî	4	Kûfe	Irak	3	Sika	93-95	
en-Nu‘mân b. Ebî ‘Ayyâş ez-Zurakî	4	Medine	Hicaz	4	Sika	91-100	
Muhammed b. ‘Amr el-Hâşimî	4	Medine	Hicaz	4	Sika	91-100	
Zehdem b. Müdarrib el-Ezdî	4	Basra	Irak	3	Sika	91-100	
es-Sâib b. Mâlik es-Sekafî	4	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	2	Sika	91-100	
Nüfey‘ Ebû Râfi‘ el-Medenî	4	Basra	Irak	2	Sika sebt	91-100	
Hüneyde b. Hâlid el-Huzâ‘î	4	Kûfe	Irak	1	Sahabi	91-100	
Abbâs b. Rebî en-Neha‘î	4	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	81-90	
‘Abdu Hayr b. Yezîd el-Hemdânî	4	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	81-90	
Süveyd b. Gafle el-Cu‘fî	4	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	2	Sika İmam Zahid	76-82	
Muhammed b. el-Hanefiyye el-Hâşimî	4	Medine	Hicaz	2	Sika alim	73-81	
Şuteyr b. Şekel el-‘Absî	4	Kûfe	Irak	2	Sika	72-90	
Kesîr b. Mürre el-Hadramî	4	Humus	Şam	2	Sika	71-80	
Fedâle b. ‘Ubeyd el-Ensârî	4	Mısır - Şam	Şam - Mısır	1	Sahabi	53-58	
Muhammed b. ez-Zübeyr el-Hanzalî	4	Basra	Irak	6	Metrûk	141-150	
Humeyd b. Ebî Humeyd et-Tavîl	4	Basra	Irak	5	Sika mudellis	140-143	68
Süheyl b. Ebî Sâlih es-Semmân	4	Medine	Hicaz	6	Sadûk	138-141	
‘Amr b. Dînâr el-Cumahî	4	Mekke	Hicaz	4	Sika Sebt	125-129	46-56
Hilâl b. Ebî Meymûne el-Kureşî	4	Medine	Hicaz	5	Sika	113-119	
Müslim b. Yesâr el-Basrî	4	Mekke - Basra	Hicaz - Irak	4	Sika Abid	100-101	

‘Abdurrahmân b. ‘Amr el-Evzâ‘î	4	Şam - Basra	Şam - Irak	7	Sika celil	157	80-88
Habîb el-A‘ver	4	Medine	Hicaz	3	Makbûl	130	
Bekr b. Sevâde el-Cuzâmî	4	Mısır	Mısır	3	Sika Fakih	128	
‘Alkame b. Mersed el-Hadramî	4	Kûfe	Irak	6	Sika	120	
Mu‘âz b. ‘Abdillâh el-Cuhenî	4	Medine	Hicaz	4	Sadûk rubbema vehim	118	
‘Abdurrahmân b. Cübeyr el-Hadramî	4	Humus - Şam	Şam	4	Sika	118	
Muhârib b. Disâr es-Sedûsî	4	Kûfe	Irak	4	Sika	116	
Sa‘îd b. Ebî Hind el-Fezârî	4	Medine	Hicaz	3	Sika	116	
Muhammed b. en-Nu‘mân el-Ensârî	4	Medine - Şam	Hicaz - Şam	3	Sika	113	
Hamza b. ‘Abdillâh el-Medenî	4	Medine	Hicaz	3	Sika	110	
‘Abdullâh b. ‘Abdillâh el-‘Adevî	4	Medine	Hicaz	3	Sika	105	
‘Ubeydullâh b. ‘Abdillâh el-‘Adevî	4	Medine	Hicaz	3	Sika	104	
‘Îsâ b. Talha el-Kureşî	4	Medine	Hicaz	3	Sika Fadil	100	
‘İyâd b. ‘Abdillâh el-‘Âmirî	4	Mısır - Mekke	Hicaz - Mısır	3	Sika	100	
Hafsa bint Sîrîn el-Ensâriyye	4	Basra	Irak	3	Sika	100	
Hayevân b. Hâlid el-Basrî Ebû Şeyh	4	Basra	Irak	3	Sika	100	
Hanzale b. Kays el-Ensârî	4	Medine	Hicaz	2	Sika	100	
Hilâs b. ‘Amr el-Hecerî	4	Basra	Irak	2	Sika yursil	100	
‘Abdullâh b. Muhayriz el-Cumahî	4	Mekke - Beytü'l-Makdis	Hicaz - Şam	3	Sika Abid	99	
Ziyâd b. Feyrûz el-Berrâ	4	Basra	Irak	4	Sika	90	
Ebu'l-‘Acfâ es-Sülemî Herim b. Nesîb	4	Basra	Irak	2	Makbûl	90	

Mu‘âze bint ‘Abdillâh el-‘Adeviyye	4	Basra	Irak	3	Sika	83	
el-Velîd b. ‘Ubâde el-Ensârî	4	Medine - Şam	Hicaz - Şam	2	Sika	70	
Yahyâ b. Hallâd el-Ensârî	4	Medine	Hicaz	1	Sahabi	70	
Ebu'l-Esved ed-Du'elî	4	Basra	Irak	2	Sika Fadil Muhadram	69	
el-Hâris b. Abdillah el-E‘ver	4	Kûfe	Irak	2	Fi hadishi da‘f	65	
Nadle b. ‘Ubeyd el-Eslemî	4	Medine - Basra - Horasan	Hicaz - Irak - Horasan	1	Sahabi	65	
el-Hasen b. Ali el-Hâşimî	4	Medine	Hicaz	1	Sahabi	49	3
‘Amr b. Câvân et-Temîmî	4	Basra	Irak	6	Makbûl		
Müslim b. ‘İmrân el-Battîn	4	Kûfe	Irak	6	Sika		
‘Abdullâh b. Hafs/Hafs b. ‘Abdillâh	4			4	Mechûl		
‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh el-Ensârî	4	Medine	Hicaz	3	Sika Alim		
‘Abdullâh b. ‘Abdirrahmân el-Ensârî	4	Medine	Hicaz	3	Sika		
Cübeyr b. Hayye es-Sekafî	4	İsfahan	Horasan	3	Sika celil		
Husayn b. el-Leclâc el-Gatafânî	4			3	Mechul		
Şerâhîl b. Âde Ebu'l-Eş‘as es-San‘ânî	4	Şam	Şam	2	Sika		
‘Anbese b. Ebî Sufyân el-Kureşî	4	Mekke	Hicaz	1	Sahabi		
Ebû Ramse el-Belevî	4	Mısır	Mısır	1	Sahabi		
Sa‘d b. İyâs eş-Şeybânî	3	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	95-101	
Hâlid b. Sa‘d el-Kûfî	3	Kûfe	Irak	2	Sika	91-140	
Safvân b. Yezîd el-Hicâzî	3	Medine - Hicaz	Hicaz	4	Makbûl	91-100	
Sâlim el-‘Adevî Ebu'l-Gays	3	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	

Selmân el-Egar	3	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
‘Abdurrahmân b. Bişr el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	3	Makbûl	91-100	
‘Amr b eş-Şerîd es-Sekafî	3	Hicaz	Hicaz	3	Sika	91-100	
el-Heysem b. Şefî er-Ru‘aynî	3	Ruayn	Mısır	2	Sika	91-100	
‘Abdurrahmân b. ‘Avsece el-Hemdânî	3	Kûfe	Irak	3	Sika	82-86	
Zeyd b. ‘Ukba el-Fezârî	3	Kûfe	Irak	3	Sika	81-90	
Şüreyh b. en-Nu‘mân es-Sâidî	3	Kûfe	Irak	3	Sadûk	81-90	
‘Arîb b. Humeyd el-Hemdânî	3	Kûfe	Irak	3	Sika	81-90	
Verrâd es-Sekafî	3	Kûfe	Irak	3	Sika	81-90	
Hucr b. Kays el-Hemdânî	3	Yemen	Yemen	3	Sika	81-90	
Safiyye bint Ebî ‘Ubeyd es-Sekâfiyye	3	Medine	Hicaz	2	Sika	81-90	
el-Müstevrid b. el-Ehnef el-Kûfî	3	Kûfe	Irak	2	Sika	81-90	
‘Abdullâh b. el-Halîl el-Hadramî	3	Kûfe	Irak	2	Makbûl	81-90	
‘Abdullâh b. Şeddâd el-Leysî	3	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	2	Vessekahu el-İclî	81-83	
Hârise b. Vehb el-Huzâ‘î	3	Kûfe	Irak	1	Sahabi	71-80	
Zeyd b. Hâlid el-Cühenî	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi	68-78	
‘Alkame b. Vakkâs el-‘Utvârî	3	Medine	Hicaz	2	Sika Sebt	65-86	
Yezîd b. Şerîk et-Teymî	3	Kûfe	Irak	2	Sika	65-86	
‘Abdullâh b. el-Hâris el-Haşimî	3	Basra - Mekke - Medine	Hicaz - Irak	1	Sahabi	62-84	
Remle bint Ebî Süfyân el-Ümevî Ümmü Habibe	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi	42-44	
Ümmü Külsûm bint Ebî Bekr	3	Hicaz	Hicaz	2	Sika	41-50	

es-Sıddîk							
‘Umeyr b. el-Esved el-‘Ansî	3	Humus - Şam	Şam	2	Sika Muhadram	40-60	
‘Âsım b. Süleymân el-Ehvel	3	Basra	Irak	4	Sika	141-143	
‘Abdullâh b. Ebî Bekr es-Sıddîk	3	Medine	Hicaz	4	Sika	135-136	
Hemmâm b. Münebbih el-Yemânî	3	Sana	Yemen	4	Sika	131-132	
‘Âsım b. Ebi'n-Necûd el-Esedî	3	Kûfe	Irak	6	Sadûk lehu evham	127-128	
Safvân b. Süleym el-Kureşî	3	Medine	Hicaz	4	Sika	124-132	60
Sâbit b. Eslem el-Bünânî	3	Basra	Irak	4	Sika Abid	122-129	
Seleme b. Küheyl el-Hadramî	3	Kûfe	Irak	4	Sika	121-123	47
‘Abdullâh b. ‘Ubeyd el-Leysî	3	Mekke	Hicaz	3	Sika	112-113	
Mus‘ab b. Şeybe el-Kureşî	3	Mekke	Hicaz	5	Leyyin	111-120	
el-Minhâl b. ‘Amr el-Esedî	3	Kûfe	Irak	5	Sadûk Rubbema Vehim	111-120	
Ebû ‘Ubeyde b. Muhammed el-‘Ansî	3	Medine	Hicaz	4	Makbûl	111-120	
Muhammed b. Kays el-Kureşî	3	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi	111-120	
Yezîd b. ‘Abdillâh el-‘Âmirî	3	Basra	Irak	2	Sika	108-111	
Alî b. Dâvud en-Nâcî	3	Basra	Irak	3	Sika	102-108	
‘Ubeydullâh b. Miksem el-Kureşî	3	Medine	Hicaz	4	Sika Meşhur	101-110	
Büşeyr b. Yesâr el-Hârisî	3	Medine	Hicaz	3	Sika Fakih	101-110	
‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh el-Kas	3	Mekke	Hicaz	3	Sika Abid	101-110	
Habîb b. Sâlim el-Ensârî	3	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	3	La be's bihi	101-110	
‘Abdullâh b. Yesâr el-Cühenî	3	Kûfe	Irak	3	Sika	101-110	
el-‘Urbân b. el-Heysem en-Neha‘î	3	Kûfe	Irak	3	Makbûl	101-110	

Muhammed b. ‘Abdirrahmân b.Ebî Leylâ el-Ensârî	3	Kûfe	Irak	7	Sadûk seyyi el-hifz	148	
Zeyd b. Eslem el-Kureşî	3	Medine	Hicaz	3	Sika yursil	135	
Sa‘îd b. ‘Amr el-Ümevî	3	Dımaşk - Kûfe	Şam - Irak	3	Sika	120	
‘Abdullâh b. Ebî Müleyke el-Kureşî	3	Taif - Hicaz	Hicaz	3	Sika Fakih	117	
Ebân b. Osmân el-Ümevî	3	Hicaz	Hicaz	3	Sika	105	
‘Amr b. Süleym ez-Zurakî	3	Medine	Hicaz	2	Sika	104	
Miksem b. Bücre el-Hâşimî	3	Mekke	Hicaz	4	Sadûk	101	
el-Hasen b. Müslim el-Mekkî	3	Mekke	Hicaz	5	Sika	100	
Yezîd b. Hürüz el-Medenî	3	Medine	Hicaz	3	Sika	100	
‘Abdurrahmân b. Ebî Nu‘aym el-Becelî	3	Kûfe	Irak	3	Sadûk	100	
el-Kâsım b. Muhaymira el-Hemdânî	3	Kûfe - Şam	Irak - Şam	3	Sika Fadil	100	
Keysân Ebû Sa‘îd el-Mekburî	3	Medine	Hicaz	2	Sika Sebt	100	
Zeyd b. Vehb el-Cühenî	3	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	96	
‘Abdurrahmân b. Ebî Bekre es-Sekafî	3	Basra	Irak	2	Sika	96	14
Hafs b. ‘Âsım el-‘Adevî	3	Medine	Hicaz	3	Sika	90	
‘Abdullâh b. el-Hâris el-Ensârî	3	Basra	Irak	3	Sika	90	
Ebu'l-‘Âliye er-Riyâhî	3	Basra	Irak	2	Sika kesiru'l-irsal	90	
‘Amr b. Hureys el-Kureşî	3	Kûfe	Irak	1	Sahabi	85	
‘Abdurrahmân b. ‘Useyle es-Sunâbihî	3	Medine - Şam	Hicaz - Şam	2	Sika	70	
Mâlik b. ‘Âmir Ebû ‘Atiyye el-Hemdânî	3	Kûfe	Irak	2	Sika	70	
Hübeyre b. Yerîm eş-Şibâmî	3	Kûfe	Irak	2	La be's bihi	66	

‘Amr b. Şurahbîl el-Hemdânî	3	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	63	
Ka‘b b. ‘Amr es-Sülemî	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi	55	
Ferve b. Hevfel el-Eşce‘î	3	Kûfe	Irak	2		45	
‘Abdülmelik b. ‘Ubeyd	3			5	Mechulu'l-hal		
‘Abdullâh b. Süfyân el-Mahzûmî	3	Hicaz	Hicaz	4	Sika		
Sa‘lebe b. ‘Abbâd el-‘Abdî	3	Basra	Irak	4	Makbûl		
Süleymân b. Müshir el-Fezârî	3	Kûfe	Irak	4	Sika		
‘Ukbe b. Evs es-Sedûsî	3	Basra	Irak	4	Sadûk		
Ukbe b. Evs es-Sedûsî	3	Basra	Irak	4	Sadûk		
İshâk b. ‘Abdillâh el-‘Âmirî	3	Medine	Hicaz	3	Sadûk		
Ca‘fer b. ‘Ayyâd el-Medenî	3	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
‘Atâ el-‘Âmirî	3	Taif	Hicaz	3	Makbûl		20
Müray b. Katarî el-Kûfî	3	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
Ebû Süleymân el-Muezzin	3			3	Makbûl		
‘Abdullâh b. ‘Atîk İbn Hürmüz	3			3	Makbûl		
‘Abdurrahmân b. Ka‘b el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	2	Sika		
‘Abdullâh b. Seleme el-Murâdî	3	Kûfe	Irak	2	Sadûk		
Talk b. Alî el-Hanefî	3	Yemâme	Hicaz	1	Sahabi		
Vâsi‘ b. Habbân el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Abdurrahmân b. Ya‘mer ed-Dîlî	3	Hicaz - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi		
el-Hâris b. ‘Amr es-Sehmî	3	Basra	Irak	1	Sahabi		
İyâs b. ‘Abd el-Muzenî	3	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Süveyd b. Kays el-Kûfî	3	Kûfe	Irak	1	Sahabi		

‘Arfece b. Dureyh el-Eşce‘î	3	Kûfe - Basra	Irak	1	Sahabi		
Muhammed b. Safvân el-Ensârî	3	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Evs b. Evs es-Sekafî	3	Dımaşk	Şam	1	Sahabi		
Hârice b. Zeyd el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	3	Sika Fakih	99-100	
Talha b. ‘Abdillâh el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	3	Sika Muksir Fakih	96-99	
‘Ubeydullâh b. ‘Adî el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	95-96	
Mahmûd b. Lebîd el-Eşhelî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	93-97	
Mâlik b. Enes en-Nasrî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	91-94	
İbrâhîm b. Süveyd en-Neha‘î	2	Kûfe	Irak	6	Sika	91-100	
Süleymân b. ‘Amr el-Leysî	2	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	4	Sika	91-100	
el-Hasen b. Abdillah el-‘Uranî	2	Kûfe	Irak	4	Sika	91-100	
Kenâne b. Hu‘aym el-‘Adevî	2	Basra	Irak	4	Sika	91-100	
Vehb el-Esedî Ebû Süfyân	2	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
Beşîr b. Nehîk es-Sedûsî	2	Basra	Irak	3	Sika	91-100	
Humeyd b. Abdirrahmân el-Himyerî	2	Basra	Irak	3	Sika fakih	91-100	
Kaze‘a b. Yahyâ el-Basrî	2	Basra	Irak	3	Sika	91-100	
Mu‘âviye b. Süveyd el-Müzenî	2	Kûfe	Irak	3	Sika	91-100	
Husayn b. Kabîsa el-Fezârî	2	Kûfe	Irak	2	Sika	91-100	
‘Abdullâh b. Rabâh el-Ensârî	2	Medine - Basra	Hicaz - Irak	3	Sika	90-95	
Yahyâ b. Ya‘mer el-Basrî	2	Basra - Merv	Horasan - Irak	3	Sika fasih	89-120	
‘Abdullâh b. Se‘lebe el-‘Uzrî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	87-89	
Rifâ‘a b. Râfi‘ el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	3	Sika	86-96	

Ümeyye b. ‘Abdillâh el-Kureşî	2	Horasan	Horasan	3	Sika	86-87	
Nâciye b. Ka‘b el-Esedî	2	Kûfe	Irak	3	Sika	81-91	
‘Abbâd b. ‘Abdillâh el-Kureşî	2	Mekke	Hicaz	3	Sika	81-90	
‘Ubeyd b. es-Sabik es-Sekafî	2	Medine	Hicaz	3	Sika	81-90	
‘Abdullâh b. Ma‘bed ez-Zimmânî	2	Basra	Irak	3	Sika	81-90	
‘Abdullâh b . Feyrûz ed-Deylemî	2	Şam - Beytü'l-Makdis	Şam	2	Sika	81-90	
‘Âsım b. Humeyd es-Sekûnî	2	Yemen - Şam	Şam - Yemen	2	Sadûk Muhadram	81-90	
‘Abdullâh b. Sercis el-Müzenî	2	Basra	Irak	1	Sahabi	81-90	
Sa‘îd b. Feyrûz et-Tâî	2	Kûfe	Irak	3	Sika Sebt	81-83	
‘Abdullâh b. Ca‘fer el-Hâşimî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	80-90	
‘Abdurrahmân b. Abd	2			1	Sahabi	80-88	
‘Abdullâh b. Züreyr el-Gâfikî	2	Mısır	Mısır	2	Sika	80-83	
‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh el-Hezelî	2	Kûfe	Irak	2	Sika	79-89	
Evs b. Dam‘ac en-Neha‘î	2	Kûfe	Irak	2	Muhadram	73-74	
Ümeyme bint Rukayka et-Temîmî	2	Dımaşk	Şam	1	Sahabi	71-80	
Humrân b. Ebân en-Nemerî	2	Basra	Irak	2	Sika	71-76	
Sa‘sa‘a b. Mu‘âviye et-Temîmî	2	Basra	Irak	2	Muhadram	70-95	
‘Abdullâh b. es-Sâmit el-Gifârî	2	Basra	Irak	3	Sika	70-80	
‘Abdullâh b. Habîb es-Sülemî	2	Kûfe	Irak	2	Sika sebt	70-74	
Kesîr b. el-‘Abbâs el-Hâşimî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	65-86	
Süleymân b. Surad el-Huzâ‘î	2	Kûfe	Irak	1	Sahabi	65-67	
‘Abdullâh b. es-Sâib el-Mahzûmî	2	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	63-69	

Gudayf b. el-Hâris es-Sekûnî	2	Şam	Şam	1	Sahabi	63-69	
Ma‘dân b. Ebî Talha el-Ya‘merî	2	Şam	Şam	2	Sika	61-80	
Cebr b. ‘Atîk el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	61-71	
Um Kays bint Muhsin el-Esedî	2	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	51-60	
Târık b. ‘Abdillâh el-Muhâribî	2	Kûfe	Irak	1	Sahabi	51-60	
Kutbe b. Mâlik es-Se‘lebî	2	Kûfe	Irak	1	Sahabi	51-60	
Sa‘îd b. Zeyd el-Kureşî	2	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi	50-58	
Sâbit b. ed-Dahhâk el-Ensârî	2	Basra - Şam	Şam - Irak	1	Sahabi	45-64	
Hânî b. Niyâr el-Belevî	2	Medine - Hicaz	Hicaz	1	Sahabi	40-41	
Mu‘âz b. Cebel el-Ensârî	2	Medine - Şam - Humus	Hicaz - Şam	1	Sahabi	17-18	
Talha b. Yahyâ el-Kureşî	2	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	6	Sadûk yuhti	146-148	61
Hişâm b. ‘Urve el-Esedî	2	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	5	Sika Fakih rubbema delles	145-147	60-61
Hâlid b. Mihrân el-Hazzâ	2	Basra	Irak	5	Sika Yursil	141-142	
Muhammed b. ‘Abdirrahmân b. Nevfel el-Esedî	2	Medine	Hicaz	6	Sika	133-139	
‘Abdülmelik b. ‘Umeyr el-Lehmî	2	Kûfe	Irak	3	Sika tegayyera	133-136	
Seleme b. Dînâr el-A‘rec	2	Medine	Hicaz	5	Sika Abid	132-144	
Mansûr b. el-Mu‘temir es-Sülemî	2	Kûfe	Irak	5	Sika sebt	132-133	
‘Abdullâh b. Ebî Necîh es-Sekafî Ebû Yesâr	2	Mekke	Hicaz	6	Sika rubbema delles	131-132	
‘Abdullâh b. Tavûs el-Yemânî	2	Yemen - Mekke	Hicaz - Yemen	6	Sika Fadil	131-132	

					Abid		
Şu‘ayb b. el-Habhâb el-Ezdî	2	Basra	Irak	4	Sika	130-131	
‘Amr b. Kays el-Kindî	2	Humus	Şam	3	Sika	125-140	40
el-Mikdâm b. Şüreyh el-Hârisî	2	Kûfe	Irak	6	Sika	121-130	
Hâlid b. ‘Urfuta	2	Kûfe	Irak	6	Makbûl	121-130	
‘Âmir el-Ehvel	2	Basra	Irak	6	Sadûk yuhti	121-130	
‘Âmir b. ‘Abdillâh el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	4	Sika Abid	121-125	
Sa‘îd b. Yesâr el-Medenî	2	Medine	Hicaz	3	Sika Mutkin	116-120	
‘Adî b. Sâbit el-Ensârî	2	Kûfe	Irak	4	Sika	115-116	
Vehb b. Münebbih el-Enbâvî	2	Yemen	Yemen	3	Sika	113-120	34
Selîm b. ‘Âmir el-Kelâ‘î	2	Şam	Şam	3	Sika	112-130	
Hadramî b. Lâhik et-Temîmî	2	Hicaz	Hicaz	6	La be's bihi	111-120	
en-Nu‘mân b. Sâlim et-Tâifî	2	Taif	Hicaz	4	Sika	111-120	
Ebû Bekr b. el-Münkedir	2	Medine	Hicaz	4	Sika	111-120	
el-Velîd b. Abdirrahmân el-Ceraşî	2	Dımaşk	Şam	4	Sika	111-120	
Fâtıma bint el-Munzir el-Esediyye	2	Medine	Hicaz	3	Sika	111-120	48
‘Abdülhamîd b. Abdirrahmân el-‘Adevî	2	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	4	Sika	110-120	
Ebu'l-Beddâh b. ‘Âsım b. ‘Adî el-Belevî	2	Medine	Hicaz	3	Sika	110-119	26
‘Amr b. Sa‘d el-Fedekî	2	Dımaşk	Şam	6	Sika	109-118	
‘Abdül‘azîz b. ‘Abdillâh el-Kureşî	2	Mekke	Hicaz	3	Sika	105-125	
el-Ka‘kâ‘ b. Hakîm el-Kinânî	2	Medine	Hicaz	4	Sika	101-110	

Damdam b. Cevs el-Hiffânî	2	Yemâme	Hicaz	3	Sika	101-110	
Ebû ‘Alkame el-Mısrî	2	Mısır	Mısır	3	Sika	101-110	
Memtûr el-Esved el-Habeşî	2	Habeşe - Dımaşk	Şam	3	Sika yursil	101-110	
‘Âmir b. Vâsile el-Leysî	2	Kûfe - Mekke	Hicaz - Irak	1	Sahabi	100-110	
Sa‘îd b. Ebî Bürde el-Eş‘arî	2	Kûfe	Irak	5	Sika Sebt	168	
İbn İshâk el-Kureşî	2	Medine - İrak	Hicaz - Irak	7	Sadûk Yudellis	152	
Nâfi‘ b. Mâlik et-Teymî	2	Medine	Hicaz	4	Sika	140	
Muhammed b. ‘Abdillâh b. ‘Abdirrahmân el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	6	Sika	139	
Yahyâ b. Ebî İshâk el-Hadramî	2	Basra	Irak	5	Sadûk rubbema ehtae	136	
Dâvud b. el-Husayn el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	6	Sika	133	
‘Ayyâş b. ‘Abbâs el-Kıtbânî	2	Mısır	Mısır	6	Sika	133	
ez-Zubeyr b. ‘Adî el-Hemdânî	2	Rey	Horasan	5	Sika	131	
Damre b. Habîb ez-Z‘Ubeydî	2	Dımaşk - Humus	Şam	4	Sika	130	
Alî b. Yahyâ el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	4	Sika	129	
Simâk b. Harb ez-Zühlî	2	Kûfe	Irak	4	Sadûk	123	
Yûnus b. ‘Ubeyd el-‘Abdî	2	Humus	Şam	4	Makbûl	120	
‘Abdullâh b. ‘Urve el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	3	Sika Sebt Fadil	120	45
Yezîd b. ‘Abdirrahmân Ebû Kesîr es-Sühaymî	2	Yemame	Hicaz	3	Sika	120	
Recâ b. Hayve el-Kindî	2	Şam - Ürdün - Filistin	Şam	3	Sika Fakih	112	

Fudayl b. ‘Amr el-FukaymÎ	2	Kûfe	Irak	6	Sika	110	
İbrâhîm b. Muhammed el-Kureşî	2	Kûfe	Irak	3	Sika	110	36
Bekr b. ‘Abdillâh el-Muzenî	2	Basra	Irak	3	Sika Sebt Celil	106	
Yahyâ b. Vessâb el-Esedî	2	Kûfe	Irak	4	Sika abid	103	
‘Abdurrahmân b. Şimâse el-Mehrî	2	Dımaşk - Mısır	Şam - Mısır	3	Sika	101	
‘İmrân b. Ebî Enes el-Kureşî	2	Medine - İskenderiye	Hicaz - Mısır	5	Sika	100	
el-Mugîre b. Ebî Burde el-Kinânî	2	Hicaz	Hicaz	3	Vessekahu Nesâî	100	
‘Âişe bint Talha el-Kureşîyye	2	Medine	Hicaz	3	Sika	100	
Hamza b. el-Mugîre es-Sekafî	2			3	Sika	100	
Sa‘d b ‘Ubeyd ez-Zührî	2	Medine	Hicaz	2	Sika	98	
‘Urve b. el-Mugîre es-Sekafî	2	Kûfe	Irak	3	Sika	90	
el-Mikdâm b. Ma‘dî Kerib el-Kindî	2	Humus -Şam	Şam	1	Sahabi	87	
Ömer b. Ebî Seleme el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	83	2
Eslem el-‘Adevî	2	Medine	Hicaz	2	Sika Muhadram	80	
‘Abdullâh b. Kays el-Kindî	2	Şam - Humus	Şam	2	Sika	77	
Ebû Se‘lebe el-Huşenî	2	Şam	Şam	1	Sahabi	75	
Sile b. Züfer el-‘Absî	2	Kûfe	Irak	2	Sika Celil	70	
Kurre b. İyâs el-Müzenî	2	Basra	Irak	1	Sahabi	64	
Rebî‘a b. ‘Amr el-Curaşî	2	Dımaşk	Şam	1	Sahabi	64	
‘Akîl b. Ebî Tâlib el-Hâşimî	2	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi	60	
Mu‘âviye b. Hudeyc el-Havlânî	2	Mısır	Mısır	1	Sahabi	52	
Ebû Eyyûb el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	50	

‘Amr b. el-Hâris el-Huzâ‘î	2	Kûfe	Irak	1	Sahabi	50	
‘Abdurrahmân b. el-Hâris el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	2	Sika	43	
Mu‘aykîb b. Ebî Fâtıma ed-Devsî	2	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	40	
‘Ammâr b. Yâsir el-‘Ansî	2	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	37	
Talha b. ‘‘Ubeydillâh el-Kureşî	2	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	36	
Osmân b. ‘Affân	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	35	
el-Mikdâd b. el-Esved el-Kindî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	33	
Yezîd b. Sâbit el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	12	
‘Îsâ b. Ömer el-Hicâzî	2	Hicaz	Hicaz	7	Makbûl		
Muhammed b. ‘Abdillâh el-‘Âmirî	2	Hicaz	Hicaz	7	Makbûl		
el-Munzir b. el-Mugîra el-Hicâzî	2	Medine	Hicaz	6	Makbûl		
Osmân b. el-Velîd el-Medenî	2	Medine	Hicaz	6	Makbûl		
Ömer b. Mu‘attib el-Medenî	2	Medine	Hicaz	6	Zayıf		
Kaze‘a el-Mekkî	2	Mekke	Hicaz	6	Makbûl		
ez-Zubeyr et-Temîmî	2	Basra	Irak	6	Leyyinü'l-hadis		
el-Munzir b. Ya‘lâ es-Sevrî	2	Kûfe	Irak	6	Sika		
Muhammed b. ‘Abdirrahmân b. Yezîd en-Neha‘î	2	Kûfe	Irak	6	Sika		
Ebû Nasr el-Hilâlî	2			6	Mechûl		
Muhammed b. ‘İmrân el-Ensârî	2			6	Mechul		
Yezîd b. Talk	2			6	Mechul		
Osmân b. ‘Abdillâh et-Tâifî	2	Taif	Hicaz	5	Makbûl		
Cübeyr b. ‘Ubeyde eş-Şâ‘ir	2		Hicaz	4	Makbûl		

‘Abdurrahmân b. Mes‘ûd el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	4	Makbûl		
‘Utbe b. Muhammed el-Hâşimî	2	Mekke	Hicaz	4	Makbûl		
‘Adî b. Dînâr el-Medenî	2	Medine	Hicaz	4	Vessekahu en-Nesai		
Yahyâ b. el-Velîd el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	4	Makbûl		
Muhammed b. Ebî ‘Âişe el-Medenî	2	Medine - Şam	Hicaz - Şam	4	Leyse bihi be's		
Müslim b. el-Müsenna el-Kureşî	2	Kûfe	Irak	4	Sika		
Mûsâ b. Enes el-Ensârî	2	Basra	Irak	4	Sika		
Mûsâ b. Seleme el-Hüzelî	2	Basra	Irak	4	Sika		
Yahyâ b. Sâm ed-Dabbî	2	Kûfe	Irak	4	Makbûl		
‘Abdullâh b. Mâlik el-Hicâzî	2	Mısır	Mısır	4	Makbûl		
Yahyâ b. el-Mikdâm el-Kindî	2	Humus	Şam	4	Mestur		
Ebû Osmân	2			4	Makbûl		
Râfi‘ b. İshâk el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	3	Sika		
‘Âsım b. Lekît el-‘Ukaylî	2	Hicaz	Hicaz	3	Sika		
‘Abdullâh b. Ma‘bed el-Hâşimî	2	Medine - Hicaz	Hicaz	3	Sika		
‘Abdülmelik b. Sa‘îd el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	3	Sika		
Kesîr b. el-Muttalib el-Kureşî	2	Mekke	Hicaz	3	Makbûl		
Muhammed b. ‘Abdillâh b. Zeyd el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	3	Sika		
Mercâne el-Medeniyye Ümmü ‘Alkame	2	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
Müslim b. Sefine el-Bekrî	2	Hicaz	Hicaz	3	Makbûl		

Yûsuf b. Ez-Zübeyr el-Kureşî	2	Hicaz	Hicaz	3	Makbûl		
Sem‘ân Ebû Yahyâ el-Eslemî	2	Medine - Basra	Hicaz - Irak	3	La be's bihi		
el-Kâsım b. Rebî‘a el-Gatafânî	2	Basra	Irak	3	Sika		
Rub‘î b. Hirâş'in Karısı	2	Kûfe	Irak	3	Makbûle		
Rebî‘a b. Şeybân es-Sa‘dî	2	Basra - Kûfe	Irak	3	Sika		
Sa‘îd et-Tebbân Ebû Osmân Mevlâ el-Mugîre	2	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
‘Abdurrahmân b. Kays el-Hanefî	2	Kûfe	Irak	3	Sika		
‘Abdülmelik b. Katâde el-Kaysî	2	Basra	Irak	3	Makbûl		
Ebû Hayye b. Kays el-Hemdânî	2	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
‘Amr b. Gâlib el-Hemdânî	2	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
Müslim b. Nezîr es-Sa‘dî	2	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
Hânî b. ‘Abdillâh el-‘Âmirî	2	Basra	Irak	3	Makbûl		
‘Abdullâh b. Mâlik el-Yahsabî	2	Mısır	Mısır	3	Sadûk		
Kâbûs b. Ebî'l-Muhârik eş-Şeybânî	2	Kûfe - Mısır	Mısır - Irak	3	La be's bihi		
Hâlid b. Zeyd el-Cühenî	2	Şam - Konstantiniyye	Şam	3	Makbûl		
Nu‘aym b. Ziyâd el-Enmârî	2	Şam	Şam	3	Sika yursil		
Ebû Zeyd	2			3	Mechûl		
Süleymân el-Hâşimî	2			3	Mechûl		
‘Urve b. en-Nezzâl et-Temîmî	2	Kûfe	Irak	2	Makbûl		
Külsûm b. el-Mustalik el-Huzâ‘î	2	Kûfe	Irak	2	Sika		
Mesrûk b. Evs et-Temîmî	2			2	Makbûl		

Ebu's-Semh Mevle'n-Nebî	2	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi		
Büsre bint Safvân el-Esediyye	2	Mekke	Hicaz	1	Sahabi		
Hamza b. ‘Amr el-Eslemî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Ümmü Büceyd Havvâ el-Ensârîyye	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Abdurrahmân b. Ebû Kurâd el-Ensârî	2	Hİcaz	Hicaz	1	Sahabi		
Kebşe bint Ka‘b el-Ensâriyye	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Arfece b. Es‘ad et-Temîmî	2	Basra	Irak	1	Sahabi		
Kabîsa b. el-Muhârik el-Hilâlî	2	Basra	Irak	1	Sahabi		
Mâlik b. Nedle el-Cuşemî	2	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Huveyled b. Behîr Ebû ‘Akrab el-Bekrî	2	Basra	Irak	1	Sahabi		
Nübeyşe b. ‘Abdillâh el-Hüzelî	2	Basra	Irak	1	Sahabi		
Nümeyr el-Huzâ‘î	2	Basra	Irak	1	Sahabi		
Hişâm b. ‘Âmir el-Ensârî	2	Basra	Irak	1	Sahabi		
Seleme b. Kays el-Eşce‘î	2	Şam - Kûfe	Şam - Irak	1	Sahabi		
Lekît b. ‘Âmir Ebû Rezîn el-‘Ukaylî	2			1	Sahabi		
Şehr b. Havşeb el-Eş‘arî	1	Şam - Humus	Şam	3	Sadûk kesiru'l-irsal	98-112	
İbrâhîm b. ‘Abdillâh el-Mahzûmî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl	91-100	
Ebû Bekr b. Süleymân el-‘Adevî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
Ebû Yûnus el-Medenî Mevlâ Âişe	1	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
Hallâd b. es-Sâib el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
‘Ubeydullâh b. Ebî Râfi‘ el-Medenî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
‘Avf b. el-Hâris el-Ezdî	1	Medina	Hicaz	3	Makbûl	91-100	

Muhammed b. ‘Abdirrahmân b. el-Hâris el-Mahzûmî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
Misda‘ Ebû Yahyâ el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl	91-100	
Yezîd Ebû Mürre el-Medenî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
Talk b. Habîb el-‘Anzî	1	Kûfe - Basra - Mekke	Hicaz - Irak	3	Sadûk Abid	91-100	
‘Atâ b. Mînâ el-Medenî	1	Medine - Basra	Hicaz - Irak	3	Sadûk	91-100	
Süleymân b. Sinân el-Müzenî	1	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	3	Sika	91-100	
Mahmûd b. ‘Amr el-Ensârî	1	Medine - Şam	Hicaz - Şam	3	Makbûl	91-100	
Hassân b. Bilâl el-Müzenî	1	Basra	Irak	3	Sadûk	91-100	
Sevâ el-Huzâ‘î	1			3	Makbûl	91-100	
Sâlim el-Berrâd	1	Kûfe	Irak	2	Sika	91-100	
‘Abdurrahmân b. Mühayrîz el-Cumahî	1	Şam	Şam	1	Sahabi	91-100	
Kabîsa b. Züeyb el-Huzâ‘î	1	Medine - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	86-89	8
Kays b. Ebî Hâzim el-Becelî	1	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	84-98	
‘Abdullâh b. ‘Âmir el-‘Anzî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	83-89	
‘Abdullâh b. Büsr b. Ebî Büsr el-Mâzinî	1	Humus - Şam	Şam	1	Sahabi	82-88	
Sehm b. Mincâb ed-Dabbî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	81-90	
Sâlih b. Havvât el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	4	Sika	81-90	
‘Âmir b. Sa‘d el-Becelî	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl	81-90	
‘Abdullâh b. Nucey el-Hadramî	1	Kûfe	Irak	3	Sadûk	81-90	
Şebîb b. Nu‘aym	1	Humus - Şam	Şam	3	Sika	81-90	
‘Antere b. ‘Abdirrahmân eş-Şeybânî	1	Kûfe	Irak	2	Sika	81-90	

Büşeyr b. Ka‘b el-Himyerî	1	Remle	Şam	2	Sika Muhadram	81-90	
Hüzeyl b. Şurahbîl el-Evdî	1	Kûfe	Irak	2	Sika muhadram	81-100	
Kasâme b. Züheyr el-Mâzinî	1	Basra	Irak	3	Sika	80-100	
Şüreyh b. el-Hâris el-Kâdî	1	Kûfe - Basra	Irak	2	Sika	78-82	
‘Abdullâh b. Mâlik Ebû Temîm el-Ceyşânî	1	Yemen - Mısır	Yemen - Mısır	2	Sika Muhadram	77-78	
Sa‘îd b. Vehb el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	75-76	
‘Abdullâh b. ‘Utbe el-Hezelî	1	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	2	Vessekahu el-İclî	73-74	
‘Ubeyd b. Nedîle el-Huzâ‘î	1	Kûfe	Irak	2	Sika	73-74	
en-Nezzâl b. Sebra el-Hilâlî	1	Kûfe	Irak	2	Sika	71-80	
Mâlik b. Yehâmir es-Sekseki	1	Humus	Şam	2	Muhadram	69-72	
Cünâde b. Ebî Ümeyye el-Ezdî	1	Şam - Mısır	Şam - Mısır	1	Sahabi	67-80	
‘Amr b. Mersed er-Rahebî	1	Dımaşk	Şam	3	Sika	65-86	
‘Abdurrahmân b. Zeyd el-‘Adevî	1	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	63-69	
Ehzâb b. Üseyd Ebû Ruhm el-Semâ‘î	1	Şam	Şam	2	Muhadram	61-70	
Nevfel b. Mu‘âviye ed-Dîlî	1	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi	61-70	
Üsâme b. Şerîk ez-Zübyânî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	61-70	
‘Urve b. el-Ca‘d el-Bârikî	1	Kûfe - Şam	Irak - Şam	1	Sahabi	61-69	
Seleme b. el-Ekva‘ el-Eslemî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	60-74	
Cündüb b. ‘Abdillâh el-Becelî	1	Kûfe - Basra	Irak	1	Sahabi	60-70	
Ümmü Kürz el-Huzâ‘iyye	1	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	51-60	
Ya‘lâ b. Mürre es-Sekafî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	51-60	
Osmân b. Ebi'l-‘Âs es-Sekafî	1	Basra - Taif	Hicaz - Irak	1	Sahabi	50-55	

‘Utbe b. Ferkad es-Sülemî	1	Kûfe - Musul	Irak	1	Sahabi	41-50	
‘Amr b. Ümeyye ed-Damrî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	40-60	
Ka‘b b. Mâlik el-Ensârî	1	Medine - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	40-50	
Sehl b. Huneyf el-Ensârî	1	Medine - Basra - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	37-38	
Şürahbîl b. es-Simt el-Kindî	1	Humus - Şam - Medine	Hicaz - Şam	1	Sahabi	36-42	
Hassân b. Sâbit el-Hazracî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	35-55	
Safvân b. ‘Assâl el-Murâdî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	35-40	
‘Âmir b. Rebî‘a el-‘Anzî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	32-37	
Feyrûz ed-Deylemî	1	Mısır - Yemen	Mısır - Yemen	1	Sahabi	23-35	
Übey b. Ka‘b el-Ensârî	1	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi	19-33	
Safvân b. ‘Amr es-Seksekî	1	Humus - Şam	Şam	5	Sika	155-158	
Mis‘ar b. Kidâm el-Hilâlî	1	Kûfe	Irak	7	Sika sebt fadil	153-155	
Yûnus b. Yezîd el-Eylî	1	Şam - Mısır	Şam - Mısır	7	Sika	152-159	
Osmân b. Meymûn el-‘Adevî	1	Basra	Irak	6	La be's bihi	151-160	
Hişâm b. Ebî ‘Abdillâh ed-Destuvâî	1	Basra	Irak	7	Sika sebt	151-154	76
Sa‘îd b. Ebî ‘Arûbe el-‘Adevî Mihrân	1	Basra	Irak	6	Sika hafız	150-157	
Muhammed b. ‘Aclân el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	5	Sadûk	148-149	
‘Amr b. el-Hâris el-Ensârî	1	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	7	Sika Fakih	147-149	90-94
Muhammed b. el-Velîd ez-Zubeydî	1	Şam	Şam	7	Sika Sebt	146-148	
‘Ubeydullâh b. Ömer el-‘Adevî	1	Medine	Hicaz	5	Sika Sebt	144-147	
Yezîd b. Ebî Ubeyd el-Eslemî	1	Medine	Hicaz	4	Sika	143-149	

Eyyûb b. ‘Âiz et-Tâî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	141-150	
ed-Dahhâk b. Abdirrahmân en-Nesrî	1	Şam	Şam	6	Sika	141-150	
Mûsâ b. ‘Ukbe el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	5	Sika fakih	141-142	
Osmân b. ‘Urve el-Esedî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	136-137	
Husayf b. Abdirrahmân el-Cezerî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk seyyiu'l-hıfz	132-139	
Muhammed b. ‘Abdillâh b. Ebî ‘Atîk et-Teymî	1	Medine	Hicaz	7	Makbûl	131-140	
Ebû Yezîd el-Medînî	1	Basra	Irak	4	Makbûl	131-140	
‘Abdullâh b. ‘Îsâ el-Ensârî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	130-135	
Muhammed b. el-Munkedir el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	3	Sika Fadil	130-131	60
Sâlim b. Ebî Ümeyye el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	5	Sika Sebt	129-130	
Sa‘îd b. Mesrûk es-Sevri	1	Kûfe	Irak	6	Sika	128-128	
Osmân b. ‘Âsım el-Esedî	1	Kûfe	Irak	4	Sika Sebt	127-130	
Vehb b. Keysân el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	4	Sika	127-129	
Budeyl b. Meysera el-‘Ukaylî	1	Basra	Irak	5	Sika	125-135	
Sa‘d b. İbrâhîm el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	5	Sika Fadil Abid	125-130	55
Hâlid b. Ebî ‘İmrân et-Tücîbî	1	Mısır - Kuzey Afrika	Mısır	5	Fakih Saduk	125-129	
Muhammed b. Kays el-Kâs	1	Medine	Hicaz	6	Sika	125-126	
Muhammed b. ‘Alî b. ‘Abdillâh es-Hâşimî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	124-125	
Hâlid b. ‘Abdillâh el-Ehdeb	1	Basra	Irak	7	Sadûk	121-130	

el-Hâris b. Fudayl el-Hatmî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	121-130	
‘Amr b. Müslim el-Leysî	1	Medine	Hicaz	6	Sadûk	121-130	
Yûnus b. Yûsuf el-Leysî	1	Medine	Hicaz	6	Sika abid	121-130	
Zeyd b. Selâm el-Habeşî	1	Şam - Yemame	Hicaz - Şam	6	Sika	121-130	
İbrâhîm b. Muhâcir el-Becelî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk Leyyinu'l-hıfz	121-130	
‘Abdullâh b. el-Fadl el-Kureyşî	1	Medine	Hicaz	4	Sika	121-130	
‘Atâ b. es-Suheyb el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	4	Sika	121-130	
el-Velîd b. Ebî'l-Velîd el-Kureşî	1	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	4	Leyyinü'l-hadis	121-130	
Mecze'e b. Zâhid el-Eslemî	1	Kûfe	Irak	4	Sika	121-130	
‘Abde b. Ebî Lübâbe el-Esedî	1	Kûfe - Dımaşk - Şam	Şam - Irak	4	Sika	121-130	
Muhammed b. Ziyâd el-Kureşî	1	Medine - Basra	Hicaz - Irak	3	Sika Sebt	121-130	
Rebî‘a b. Yezîd el-İyâdî	1	Dımaşk	Şam	4	Sika Abid	121-123	
Zübeyd b. el-Hâris el-Yâmî	1	Kûfe	Irak	6	Sika sebt abid	120-124	
‘Âsım b. Ömer el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	4	Sika	119-120	
Enes b. Sîrîn el-Ensârî	1	Basra	Irak	3	Sika	118-120	
Meymûn b. Mihrân el-Cezerî	1	Cezire - Kufe - Rakka	Irak - Şam	4	Sika fakih	116-118	40
Süleymân b. Mûsâ el-Kureşî	1	Şam	Şam	5	Sadûk fihi lin	115-119	
Rebî‘a b. ‘Atâ ez-Zührî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	111-120	
Abbâs b. Zerîh el-Kelbî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	111-120	
‘Abdullâh b. ‘Alî el-Kureşî	1	Hicaz	Hicaz	5	Makbûl	111-120	

‘Amr b. Sa‘îd el-Kureşî	1	Basra	Irak	5	Sika	111-120	
el-Hasen b. Sa‘d el-HâşimÎ	1	Kûfe	Irak	4	Sika	111-120	
‘Abdülhamîd b. Mahmûd el-Mi‘velî	1	Basra	Irak	4	Sika mukil	111-120	
Yahyâ b. el-Husayn el-Becelî	1	Kûfe	Irak	4	Sika	111-120	
Yahyâ b. ‘Ubeyd el-Bahrânî	1	Kûfe	Irak	4	Sadûk	111-120	
Sâbit b. ‘Ayyâd el-Ehnef	1	Hicaz	Hicaz	3	Sika	111-120	
Talha b. ‘Abdillâh et-Teymî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl	111-120	
el-Hür b. es-Sayyâh el-Kûfî	1	Kûfe	Irak	3	Sika	111-120	
Sevâde b. Hanzale el-Kuşeyrî	1	Basra	Irak	3	Sadûk	111-120	
Habîb b. ‘Ubeyd er-Rahabî	1	Humus	Şam	3	Sika	111-120	
Ziyâd b. Küleyb et-Temîmî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	110-120	
‘Avn b. ‘Abdillâh el-Huzelî	1	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	4	Sika Abid	110-120	
Yûsuf b. Mâhek el-Fârisî	1	Mekke	Hicaz	3	Sika	103-110	
Hakîm b. Hakîm el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	5	Sadûk	101-110	
Muhâcir b. ‘İkrime el-Mahzûmî	1	Hicaz	Hicaz	4	Makbûl	101-110	
Yezîd b. Suheyb el-Fekîr	1	Mekke - Kûfe	Hicaz - Irak	4	Sika	101-110	
‘Abdullâh b. Kurdâme el-‘Anberî	1	Basra	Irak	4	Sika	101-110	
Sâlim b. Ebî Sâlim el-Ceyşânî	1	Mısır	Mısır	4	Makbûl	101-110	
Dâvud b. Ebî ‘Âsım es-Sekafî	1	Hicaz	Hicaz	3	Sika	101-110	
‘Abîde b. Süfyân el-Hadramî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	101-110	
Muhammed b. Zeyd el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	101-110	
‘Abdullâh b. Bâbâ el-Mekkî	1	Mekke - Basra	Hicaz - Irak	3	Sika	101-110	

Hayyân b. ‘Umeyr el-Cerîrî	1	Basra	Irak	3	Sika	101-110	
Sevâde b. ‘Âsım el-‘Anzî	1	Basra	Irak	3	Sadûk	101-110	
‘Abdurrahmân b. Ya‘kûb el-Cühenî	1	Kûfe	Irak	3	Sika	101-110	
Şiyeym b. Beytân el-Kitbânî	1	Mısır	Mısır	3	Sika	101-110	
Sümâme b. Hazn el-Kuşeyrî	1	Basra	Irak	2	Sika Muhadram	101-110	
Sâlim Sebelân en-Nasrî	1	Medine	Hicaz	3	Sadûk	100-110	
Selmân Ebû Hâzim el-Eşce‘î	1	Kûfe	Irak	3	Sika	100-101	
Sa‘îd b. es-Sâib es-Sekafî	1	Hicaz	Hicaz	7	Sika Abid	171	
Ömer b. Muhammed el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	7	Sika	160	
Behz b. Hakîm el-Kuşeyrî	1	Basra	Irak	6	Sadûk	160	
‘Abdülhamîd b. Ca‘fer el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	6	Sadûk rubbema yehim	153	
Yezîd b. ‘Abdirrahmân Ebû Hâlid ed-Dâlânî	1	Vasıt	Irak	7	Sadûk yuhti kesiran	150	
‘Abdullâh b. Yezîd el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	6	Sika	148	
Ecleh b. ‘Abdillâh el-Kindî	1	Kûfe	Irak	7	Sadûk Şî‘î	145	
‘Abdülmelik b. Ebî Süleymân el-‘Arzemî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk lehu evham	145	
İsmâ‘îl b. Ümeyye el-Ümevî	1	Hicaz - Şam	Hicaz - Şam	6	Sika Sebt	144	
Sa‘d b. İshâk el-Kudâ‘î	1	Medine	Hicaz	5	Sika	140	
Yezîd b. ‘Abdillâh b. Usâme el-Leysî	1	Medine	Hicaz	5	Sika muksir	139	
‘Âsım b. Küleyb el-Cermî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk	137	

Husayn b. Abdirrahmân es-Sülemî	1	Kûfe	Irak	5	Sika tegayyera	136	
Ca‘fer b. Rabî‘a el-Kureşî	1	Mısır	Mısır	5	Sika	136	
İsmâ‘îl b. Muhammed ez-Zührî	1	Medine	Hicaz	4	Sika Hucce	134	60
Muhammed b. Seyf el-Huddânî	1	Basra	Irak	6	Sika	131	
Muhammed b. Cuhâde el-Evdî	1	Kûfe	Irak	5	Sika	131	
Rükeyn b. er-Rebî‘ el-Fezârî	1	Kûfe	Irak	4	Sika	131	
Humeyd b. Kays el-A‘rec	1	Mekke	Hicaz	6	Leyse bihi be's	130	
‘Atâ b. Ebî Mervân el-Eslemî	1	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	6	Sika	130	
Ya‘lâ b. Hakîm es-Sekafî	1	Mekke - Basra	Hicaz - Irak	6	Sika	130	
Yezîd b. Rûmân el-Esedî	1	Medine	Hicaz	5	Sika	130	
İshâk b. ‘Abdillâh el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	4	Sika Hucce	130	
Sâlih b. Keysân ed-Devsî	1	Medine	Hicaz	4	Sika Sebt Fakih	130	
‘Abdül‘azîz b. Suheyb el-Bünânî	1	Basra	Irak	4	Sika	130	
Gaylân b. Cerîr el-Mi‘velî	1	Basra	Irak	5	Sika	129	
Hafs b. el-Velîd el-Hadramî	1	Mısır	Mısır	6	Sadûk	128	
‘Abdurrahmân b. Hâlid el-Mısrî	1	Mısır	Mısır	7	Sadûk	127	
Zühra b. Ma‘bed el-Kureşî	1	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	4	Sika Abid	127	
İsmâ‘îl b. Abdirrahmân es-Esedî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	127	
Derrâc b. Sem‘ân es-Sehmî Ebu's-Semh	1	Mısır	Mısır	4	Sadûk	126	
el-Velîd b. Abdirrahmân el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	5	Sika	125	

Seyyâr b. Ebî Seyyâr el-‘Anzî	1	Vasıt	Irak	6	Sika	122	
Ya‘kûb b. ‘Abdillâh el-Mahzûmî	1	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	5	Sika	122	
Kays b. Müslim el-Cedelî	1	Kûfe	Irak	6	Sebt	120	
Yezîd b. Nu‘aym el-Eslemî	1	Hicaz	Hicaz	5	Makbûl	120	
İyâd b. Lekît es-Sedûsî	1	Kûfe	Irak	4	Sika	120	
Ya‘lâ b. ‘Atâ el-‘Âmirî	1	Vasıt	Irak	4	Sika	120	
‘Ubâde b. Nüsey el-Kindî	1	Şam - Ürdün	Şam	3	Sika Fadil	118	
Ömer b. el-Hakem el-Hicâzî	1	Medine	Hicaz	3	Sadûk	117	
Alî b. Rabâh el-Lehmî	1	Mısır	Mısır	3	Sika	117	15
Muhammed b. ‘Ubeydillâh es-Sekafî	1	Kûfe	Irak	4	Sika	116	
Vebre b. ‘Abdirrahmân el-Müslî	1	Kûfe	Irak	4	Sika	116	
‘İkrime b. Hâlid el-Mahzûmî	1	Mekke	Hicaz	3	Sika	115	
Mu‘âviye b. Kurre el-Müzenî	1	Basra	Irak	3	Sika	113	
‘Abdurrahmân b. Ebî Sa‘îd el-Hudrî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	112	
‘Abdülcebbâr b.Vâil el-Hadramî	1	Kûfe	Irak	3	Sika	112	
‘Ubeydullâh b. ‘Abdirrahmân b. Râfi‘ el-‘Adevî	1	Medine	Hicaz	4	Mestûr	111	
Bekr b. ‘Amr en-Nâcî	1	Basra	Irak	3	Sika	108	
Ebû ‘Ubeyde b. Ukbe el-Kureşî	1	Kayravan	Mısır	3	Makbûl	107	
‘Abdullâh b. Ebî Seleme el-Mâcişûn	1	Medine	Hicaz	3	Sika	106	
‘Abdülmelik b. Ebî Bekr el-Mahzûmî	1	Medine	Hicaz	5	Sika	105	
‘Umâre b. Huzeyme el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	105	
‘Amr b. Mâlik el-Hemdânî	1	Mısır	Mısır	3	Sika	103	

el-Mufaddal b. el-Muhelleb el-Ezdî	1	Horasan	Horasan	4	Sadûk	102	
Yahyâ b. ‘Abbâd el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	5	Sika	100	
‘Îsâ b. Hilâl es-Sadefî	1	Mısır	Mısır	4	Sadûk	100	
Be‘ce b. ‘Abdillâh el-Cühenî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	100	
Hanzale b. Alî el-Eslemî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	100	
‘Abdullâh b. Habbâb el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	100	
‘Abdurrahmân b. Yezîd el-Kureşî	1	Hicaz - Şam	Hicaz - Şam	3	Sadûk	100	
Gazvân el-Gifârî	1	Kûfe	Irak	3	Sika	100	
Haneş b. ‘Abdillâh es-San‘ânî	1	Şam - Mısır	Şam - Mısır	3	Sika	100	
‘Abdurrahmân b. Cübeyr el-Müezzin	1	Mısır	Mısır	3	Sika	97	
‘Abdurrahmân b. Kays el-Kindî	1	Kûfe	Irak	6	Mechulu'l-hal	90	
Mersed b. ‘Abdillâh el-Yezenî	1	Mısır	Mısır	3	Sika fakih	90	
Mes‘ûd b. el-Hakem ez-Zurekî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	90	
Ebu'n-Necîb el-‘Âmirî	1	Mısır	Mısır	4	Makbûl	88	
‘Îsâ el-‘Ansî Ebu'l-Ebyed	1	Şam	Şam	2	Sika	88	
Vâsile b. el-Eska‘ el-Leysî	1	Şam	Şam	1	Sahabi	85	
‘İmrân b. Hittân es-Sedûsî	1	Basra	Irak	3	Sadûk	84	
‘Ukbe b. Abdilgâfir el-‘Avzî	1	Basra	Irak	4	Sika	83	
Meymûn b. Ebî Şeybe er-Rabe‘î	1	Kûfe	Irak	3	Sadûk kesir el-irsal	83	
‘Abdurrahmân b. Huceyre el-Havlânî	1	Mısır	Mısır	3	Sika	83	
Mürre et-Tayyib b. Şurahbîl el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	2	Sika abid	83	
Hüceyme el-Evsâbiyye	1	Dımaşk	Şam	3	Sika fakih	81	

Ümmü'd-Derdâ es-Suğra							
Ebû Eyyûb el-Ezdî	1	Basra	Irak	3	Sika	80	
Muhammed b. Sa‘d ez-Zührî	1	Kûfe	Irak	3	Sika	80	
Nâ‘im b. ‘Uceyl el-Hemdânî	1	Mısır	Mısır	3	Sika Fakih	80	
Kays b. ‘Abbâd el-Kaysî	1	Basra - Medine	Hicaz - Irak	2	Sika	80	
‘Abdurrahmân b. Ganem el-Eş‘arî	1	Şam	Şam	1	Sahabi	78	
el-‘İrbâd b. Sâriye es-Sülemî	1	Humus - Şam	Şam	1	Sahabi	75	
Mâlik b. Ebî ‘Âmir el-Esbahî	1	Medine	Hicaz	2	Sika	74	
Muhammed b. Hâtib el-Cumehî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	74	
‘Abdullâh b. Safvân el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	2		73	
el-Hâris b. Süveyd et-Teymî	1	Kûfe	Irak	2	Sika Sebt	71	
el-Hâris b. Hâtib el-Cumahî	1	Medine - Mekke	Hicaz	1	Sahabi	66	
Mervân b. el-Hakem el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	2		65	2
Ömer b. Sa‘d ez-Zührî	1	Kûfe	Irak	2	Sadûk	65	
Üseyd b. Zuheyr el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	65	
el-Misver b. Mahrameel-Kureşî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	64	
Mihnef b. Süleym el-‘Abdî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	64	
ed-Dahhâk b. Kays el-Ekber	1	Dımaşk - Kûfe	Şam - Irak	1	Sahabi	64	
Zekvân el-Medenî Mevlâ Âişe	1	Medine	Hicaz	3	Sika	63	
İshâk b. Ka‘b el-Kudâ‘î	1			3	Mechulu'l-hal	63	
Beşîr b. Ebî Mes‘ûd el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	63	
Bilâl b. el-Hârîs el-Müzenî	1	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi	60	
Evs b. Ebî Evs es-Sekafî	1	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi	59	

‘Ubeydullâh b. el-‘Abbâs b. ‘Abdilmuttalib	1	Medine - Yemen	Hicaz - Yemen	1	Sahabi	58	
‘Abdullâh b. Kudâme es-Sa‘dî	1	Medine - Ürdün	Hicaz - Şam	1	Sahabi	57	
Huveytib b. Abdil‘izzî el-‘Âmirî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	54	
‘Ukbe b. el-Hâris el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	50	
Karza b. Ka‘b el-Ensârî	1	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	50	
Ebû Rifâ‘a el-‘Adevî	1	Basra	Irak	1	Sahabi	44	
Huzeyfe b. Üseyd el-Gifârî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	42	
Ümmü Şerîk el-Ensâriyye	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	40	
Zeyd b. es-Sâmit ez-Zurakî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	40	
Temîm b. Evs ed-Dârî	1	Medine - Beytü'l-makdsi	Hicaz - Şam	1	Sahabi	40	
Ebu'l-Ca‘d Edra‘ ed-Damrî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	36	
el-Hâris b. Nevfel el-Hâşimî	1	Mekke - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi	35	
Ebû ‘Abs b. Ceber el-Evsî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	34	
‘Uveymir b. Mâlik el-Ensârî Ebu'd-Derdâ	1	Dımaşk	Şam	1	Sahabi	32	
‘Amr b. ‘Abese es-Sülemî	1	Humus	Şam	1	Sahabi	23	
Üseyd b. Hudayr el-Eşhelî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	20	
el-‘Alâ b. el-Hadramî	1	Bahreyn	Hicaz	1	Sahabi	14	
el-Esved b. el-‘Alâ es-Sekafî	1	Medine	Hicaz	7	Sika		
el-Fadl b. ‘Ubeydillâh el-Medenî	1	Medine	Hicaz	7	Makbûl		
Humeyd b. Uht Safvân	1	Mekke	Hicaz	7	Makbûl		

‘İmrân b. Nâfi‘ el-Medenî	1	Medine	Hicaz	7	Makbûl		
Eyyûb eş-Şâmî	1		Şam	7	Makbûl		
el-Mugîre b. ed-Dahhâk el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	6	Makbûl		
Sa‘îd b. Seleme el-Mahzûmî	1	Medine	Hicaz	6	Vessekahu Nesai		
Safvân b. Mevheb el-Hicâzî	1	Mekke	Hicaz	6	Makbûl		
‘Abdülhamîd b. Sinân el-Hicâzî	1	Mekke - Hicaz	Hicaz	6	Makbûl		
‘Abdullâh b. Ebî Bekr el-Mahzûmî	1	Medine	Hicaz	6	Sadûk		
‘Abdullâh b. Yûnus el-Hicâzî	1		Hicaz	6	Mechulu'l-hal		
‘Amr b. Şurahbîl el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	6	Makbûl		
Muhammed b. ‘Abdirrahmân b. Lebîbe	1	Mekke	Hicaz	6	Zayıf		
Muhammed b. Yûsuf el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	6	Makbûl		
Menbûz el-Medenî	1	Medine	Hicaz	6	Makbûl		
Beşîr b. Sâbit el-Ensârî	1	Basra - Medine	Hicaz - Irak	6	Sika		
Hâlid b. Ebî Nevf es-Sicistânî	1	Horasan	Horasan	6	Makbûl		
Enes el-Kaysî	1	Basra	Irak	6	Makbûl		
Sa‘îd b. Yezîd el-Basrî	1	Basra	Irak	6			
‘Abdurrahmân b. Ebi'ş-Şa‘sâ el-Muhâribî	1	Kûfe	Irak	6	Makbûl		
‘Abdülmelik b. Muhammed el-Kûfî	1	Kûfe	Irak	6	Mechûl		
‘Abül‘azîz b. Ebi's-Sa‘be et-Teymî	1	Mısır	Mısır	6	La be's bihi		
Sevâde b. Ebi'l-Ca‘d el-Cu‘fî	1			6	Makbûl		

‘Abdullâh b. Mürre ez-Zurakî	1	Medine	Hicaz	5	Mechûl		
el-Velîd b. Müslim el-‘Anberî	1	Basra	Irak	5	Sika		
Eflet b. Halîfe el-‘Âmirî	1	Kûfe	Irak	5	Sadûk		
‘Abdullâh b. Feyrûs ed-Dânâc	1	Basra	Irak	5	Sika		
Ebû Efleh el-Hemdânî	1	Mısır	Mısır	5	Makbûl		
Abbâs b. ‘Ubeydillâh el-Hâşimî	1	Mekke	Hicaz	4	Makbûl		
Ebû ‘Umeyr b. Enes el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	4	Sahabi		
‘Abdullâh b. Cebr el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	4	Makbûl		
‘Abîde b. Müsâfi‘	1	Medine	Hicaz	4	Makbûl		
Alî b. Abdirrahmân el-Mu‘âvî	1	Medine	Hicaz	4	Sika		
Muhâcir b. el-Kıbtiyye el-Mekkî	1	Mekke	Hicaz	4	Makbûl		
Nasr b. ‘Abdirrahmân el-Kureşî	1	Hicaz	Hicaz	4	Makbûl		
Vekî‘ b. ‘Udus el-‘Ukaylî	1		Hicaz	4	Makbûl		
Ebû Ertâ el-Kûfî	1	Kûfe	Irak	4	Makbûl		
Şerîk b. Şihâb el-Harisî	1	Basra	Irak	4	Makbûl		
‘Abdül‘azîz b. Esîd et-Tâhî	1	Basra	Irak	4	Makbûl		
‘Ubeydullâh b. el-Berrâ el-Ensârî	1	Kûfe	Irak	4	Sika		
Kudâme b. Vebere el-‘Uceyfî	1	Basra	Irak	4	Mechul		
Ebû Tu‘me el-Ümevî	1	Mısır	Mısır	4	Makbûl		
‘Îsâ b. Sehl el-Ensârî	1	İskenderiye	Mısır	4	Makbûl		
el-Hâris b. Ziyâd eş-Şâmî	1	Şam	Şam	4	Leyyinü'l-hadis		
Şeddâd b. ‘Abdillâh el-Kureşî	1	Dımaşk	Şam	4	Sika yursil		
‘Abdullâh b. Ebî Bilâl el-Huzâ‘î	1	Şam	Şam	4	Makbûl		

Habîbe bint Meysere el-Fehriyye	1			4	Makbûle		
Rumeyse bint el-Hâris el-Ezdiyye	1			4	Makbûle		
Muhammed b. Ömer b. Ebî Seleme	1			4	Makbûl		
Haccâc b. Haccâc el-Eşce‘î	1	Hicaz	Hicaz	3	Makbûl		
es-Sâib el-Cumahî	1	Mekke	Hicaz	3	Makbûl		
Ebu'l-Ehvas Mevlâ Benî Leys	1	Hicaz	Hicaz	3	Makbûl		
Ebû İbrâhîm el-Eşhelî	1	Hicaz	Hicaz	3	Makbûl		
Ebû ‘Amre el-Cühenî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
Beşîr b. Selmân el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	3	Sadûk		
Cübeyr b. Ebî Süleymân el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	3	Sika		
Hizâm b. Hakîm el-Kureşî	1	Hicaz	Hicaz	3	Makbûl		
Râfi‘ b. Üseyd el-Ensârî	1		Hicaz	3	Makbûl		
Ziyâd b. Kays el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
Zeyd b. ‘Ayyâş ez-Zürakî	1	Medine	Hicaz	3	Sadûk		
Sâlim b. Şevvâl el-Mekkî	1	Mekke	Hicaz	3	Sika		
Suheym el-Medenî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
Seleme b. el-Ezrak el-Hicâzî	1	Hicaz	Hicaz	3	Makbûl		
Şibl b. Huleyd el-Müzenî	1		Hicaz	3	Makbûl		
‘Âsım b. Süfyân es-Sekafî	1	Medine -Mekke	Hicaz	3	Sadûk		
‘Abbâd b. Ebî Sa‘îd el-Makburî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
‘Abdurrahmân b. Sü‘âd el-Medenî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
‘Abdurrahmân b. Târık el-Kinânî	1	Mekke	Hicaz	3	Makbûl		
‘Abdurrahmân b. ‘Âsım el-Evsî	1	Hicaz	Hicaz	3	Makbûl		

‘Abdurrahmân b. Mihrân el-Ezdî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
‘Abdullâh b. Râfi‘ el-Mahzûmî	1	Medine	Hicaz	3	Sika		
‘Abdullâh b. ‘İsmet el-Cuşemî	1	Hicaz	Hicaz	3	Makbûl		
‘Ubeydullâh b. ‘Abdillâh el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	3	Sika		
‘Ubeyd b. Ebî Meryem el-Mekkî	1	Mekke	Hicaz	3	Makbûl		
Alî b. Hâlid ed-Duelî	1	Medine	Hicaz	3	Sadûk		
‘Umâre b. Osmân el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
Muhammed b. Ebî Süfyân el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	3	Makbûl		
Mu‘âz b. ‘Abdirrahmân el-Kureşî	1	Hicaz	Hicaz	3	Sadûk		
Ziyâd b. Riyâh el-Kaysî	1	Medine - Basra	Hicaz - Irak	3	Sika		
el-Hâris el-Mısrî Ebû Sâlih	1	Mısır - Medine	Hicaz - Mısır	3	Makbûl		
Bişr b. el-Muhtefiz el-Basrî	1	Horasan	Horasan	3	Sadûk		
er-Rabâb bint Suley‘ ed-Dabbiyye	1	Basra	Irak	3	Makbûle		
el-Kâsım b. Hassân el-‘Âmirî	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
el-Munzir b. Cerîr el-Becelî	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
Ebû Ömer el-Gudânî	1	Basra	Irak	3	Makbûl		
Eş‘as b. Sermele el-Basrî	1	Basra	Irak	3	Sika		
Cürey b. Küleyb es-Sedûsî	1	Basra	Irak	3	Makbûl		
Cesra bint Decâce el-‘Âmiriyye	1	Kûfe	Irak	3	Makbûle		
Huceyye b. ‘Adî el-Kindî	1	Kûfe	Irak	3	Sadûk yuhti		
Hafs el-‘Abdî Ebû Besîr	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
Hakîm b. Mu‘âviye el-Kuşeyrî	1	Basra	Irak	3	Sadûk		
Halîfe b. Husayn el-Minkarî	1	Kûfe	Irak	3	Sika		

‘Âmir b. Mâlik el-Basrî	1	Basra	Irak	3	Makbûl		
‘Âiş b. Enes el-Bekrî	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
‘Abdurrahmân b. Harmele el-Kûfî	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
‘Abdurrahmân b. Abd Rabbi'l-Ka‘be el-‘Âizî	1	Kûfe	Irak	3	Sika		
‘Abdullâh b. el-Hâris ez-Zübeydî	1	Kûfe	Irak	3	Sika		
‘Abdullâh b. Ebî Besîr el-‘Abdî	1	Kûfe	Irak	3	Vessekahu el-İclî		
‘Abdullâh b. Halîfe el-‘Anberî	1	Basra	Irak	3	Mechûl		
‘Abdullâh b. Yezîd el-Basrî	1	Basra	Irak	3	Vessekahu el-İclî		
‘Ubeyd b. el-Haşhâş	1	Basra	Irak	3	Leyyin		
‘Arfece b. ‘Abdillâh es-Sekafî	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
‘İmrân b. Huzeyfe el-Kûfî	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
‘Amr b. Vehb es-Sekafî	1	Basra	Irak	3	Sika		
Kesîr b. Cumhân es-Sülemî	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
Nübeyh b. ‘Abdillâh el-‘Anezî	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
Nücey el-Hadramî	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
Hind bint Şerîk	1	Basra	Irak	3	Makbûl		
Süveyd b. Kays et-Tücîbî	1	Mısır	Mısır	3	Sika		
Müslim b. Mahşî el-Müdlecî	1	Mısır	Mısır	3	Makbûl		
el-Kâsım b. Abdirrahmân eş-Şâmî	1	Dımaşk	Şam	3	Sadûk yegribu kesiran		
İyâs b. Ebi Remle eş-Şâmî	1	Şam	Şam	3	Mechûl		
Nâfi‘ b. Mahmûd el-Ensârî	1	Beytü'l-Mekdis	Şam	3	Mestur		

İsmâ‘îl Mevlâ ‘Abdillâh b. ‘Amr	1			3	Sadûk		
Ebu'l-Hattâb el-Mısrî	1			3	Mechûl		
Ebu'l-Munzir el-Gifârî	1			3	Makbûl		
Ebû Habîbe et-Tâî	1			3	Makbûl		
Ebû Hafsa Mevlâ Âişe	1			3	Makbûl		
Ebû ‘Atiyye Mevlâ Benî ‘Ukayl	1			3	Makbûl		
Câbir b. Yezîd es-Süvâ‘î	1			3	Sadûk		
Razîn b. Süleymân el-Ehmerî	1			3	Mechûl		
Sâlim b. Razîn el-Ehmerî	1			3	Mechûl		
‘Abdullâh b. ‘Amr el-Kureşî	1			3	Makbûl		
‘Amr b. Abdirrahmân et-Temîmî	1			3	Makbûl		
Kirsâfe ez-Zühliyye	1			3	La yurafu haluhu		
Hind bint el-Hâris el-Fârisiyye	1			3	Sika		
Ümmü Abdilmelik b. Ebî Mahzûra	1	Mekke	Hicaz	2	Makbûle		
‘Abdullâh b. Selît el-Hicâzî	1	Medine	Hicaz	2	Makbûl		
Hişf b. Mâlik et-Tâî	1	Kûfe	Irak	2	Vessekahu Nesai		
Semüre b. Sehm el-Kureşî	1	Kûfe	Irak	2	Mechûl		
Subey b. Ma‘bed et-Teglibî	1	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram		
‘Abdullâh b. Ebi'l-Hüzeyl en-‘Anezî	1	Kûfe	Irak	2	Sika		
Mâlik b. ‘Umeyr el-Hanefî	1	Kûfe	Irak	2	Muhadram		
Nübâte el-Vâbilî	1	Kûfe	Irak	2	Makbûl		
Nu‘aym b. Decâce el-Esedî	1	Kûfe	Irak	2	Makbûl		
Vehb b. el-Ecde‘ el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	2	Sika		

Ebû Osmân b. Senne el-Huzâ‘î	1	Şam	Şam	2	Makbûl		
‘Âmir b. ‘Abdillâh	1			2	Mechûl		
Ebû Cüheym b. el-Hâris el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
er-Rabî‘ b. Ziyâd	1	Bahreyn	Hicaz	1	Sahabi		
eş-Şerîd b. Süveyd es-Sekafî	1	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi		
el-Ferî‘atu bint Mâlik el-Hudriyye	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
el-Muttalib b. Ebî Vedâ‘a el-Kureşî	1	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Ebû Râfi‘ el-Kıbtî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Ümmü Hişâm bint Hârise en-Neccâriyye	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Ümmü Hüneyde bint Hâlid	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Bişr b. Süheym el-Gifârî	1	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi		
Sibâ‘ b Sâbit ez-Zührî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Abdurrahmân b. Büceyd el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Abdullâh b. Erkam el-Kureşî	1	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Abdullâh b. Erkam el-Huzâ‘î	1	Medine - Hicaz	Hicaz	1	Sahabi		
‘Abdullâh b. Hantab el-Mahzûmî	1	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi		
Kuheyd b. Mutarrif el-Gifârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Mâlik b. Kihtim ed-Dârimî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Mihcen b. Ebî Mihcen ed-Dîlî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Muhammed b. ‘Abdillâh b. Cahş el-Esedî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Mes‘ûd b. Hübeyre el-Eslemî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		

Yezîd b. el-Esved es-Süvâî	1	Taif	Hicaz	1	Sahabi		
Ya‘lâ b. Müneyye et-Temîmî	1	Mekke	Hicaz	1	Sahabi		
Hamel b. Mâlik el-Hüzelî	1	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi		
Muhammed b. Sayfî el-Hatmî	1	Medine - Kufe	Hicaz - Irak	1	Sahabi		
Süfyân b. Ebî Züheyr el-Ezdî	1	Medine - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi		
Husayn b. Evs en-Nehşelî	1	Basra	Irak	1	Sahabi		
Üsâme b. Umeyr el-Hüzelî	1	Basra	Irak	1	Sahabi		
Üneyse bint Hubeyb el-Ensârî	1	Basra	Irak	1	Sahabi		
Sâbit b. Vedî‘a el-Ensârî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
‘Abbâd b. Şurahbîl el-Yeşkurî	1	Basra	Irak	1	Sahabi		
‘Abdullâh b. eş-Şihhîr el-Haraşî	1	Basra	Irak	1	Sahabi		
‘Atiyye el-Kurazî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Kays b. ‘Âiz el-Ehmesî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Mâlik b. Rebî‘ Ebû Meryem es-Selûlî	1	Kûfe - Basra	Irak	1	Sahabi		
Muhârik b. Süleym eş-Şeybânî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Nübeyt b. Şerît el-Eşce‘î	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Ebû Vehb el-Cuşemî	1	Şam	Şam	1	Sahabi		
‘Amr b. Hârice el-Esedî	1	Şam	Şam	1	Sahabi		
Üneys el-Leysî	1	Şam - Mısır	Şam - Mısır	1	Sahabi		
Şem‘ûn b. Zeyd el-Ezdî	1	Şam - Mısır	Şam - Mısır	1	Sahabi		
Ebû Huhayle el-Becelî	1			1	Sahabi		
Ümmü'l-Husayn bint İshâk el-Ahmasî	1			1	Sahabi		

‘Abdurrahmân b. Hasene	1			1	Sahabi		
Yezîd b. Şeybân el-Ezdî	1			1	Sahabi		
‘Abdurrahmân b. Ebî Evs es-Sekafî	1		Hicaz				
Yezîd b. ‘Abdillâh b. Mugaffel el-Müzenî	1	Basra	Irak				

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Ek 7: Nesâî'nin *Sünen*'inde Altıncı Basamakta Bulunan Râviler

Râvinin ismi	Rivayet Sayısı	İkamet yeri	Bölge	Tabaka İbn Hacer	İbn Hacer'in Cerh ta'dil lafzı	Vefat tarihi	Doğum tarihi
'Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk	374	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	58	
Ebû Hüreyre ed-Devsî	369	Medine - Bahreyn	Hicaz	1	Sahabi	58	
'Abdullâh b. el-'Abbâs el-Kureşî	301	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi	65-68	
'Abdullâh b. Ömer el-'Adevî	268	Medine	Hicaz	1	Sahabi	72-74	
'Abdullâh b. Mes'ûd	110	Mekke - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	28-33	
Câbir b. 'Abdillâh el-Ensârî	91	Medine	Hicaz	1	Sahabi	68-79	
Ebû Sa'îd el-Hudrî	86	Medine	Hicaz	1	Sahabi	63	
'Abdullâh b. 'Amr b. el-'Âs es-Sehmî	86	Mekke - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	63-69	
Alî b. Ebî Tâlib el-Hâşimî	78	Mekke - Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	40	
Mübhem	61						
Ömer b. el-Hattâb el-'Adevî	54	Medine	Hicaz	1	Sahabi	23	
el-Esved b. Yezîd en-Neha'î	49	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	74	
Ebû Seleme b. Abdirrahmân ez-Zührî	42	Medine	Hicaz	3	Sika Muksir	94	23
'Urve b. ez-Zübeyr el-Esedî	41	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	3	Sika Fakih Meşhur	91-101	23-29
'Alkame b. Kays en-Neha'î	39	Kûfe - Merv	Irak - Horasan	2	Sika Sebt	61-70	
Enes b. Mâlik el-Ensârî	38	Medine - Basra - Bahreyn	Hicaz - Irak	1	Sahabi	90-93	
Râfi' b. Hadîc el-Ensârî	38	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	73-74	

Mesrûk b. el-Ecde‘ el-Hemdânî	38	Kûfe	Irak	2	Sika fakih abid	62-63	
el-Berâ b. ‘Âzib el-Ensârî	34	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	72	
Ebû Katâde el-Hâris b. Rib‘î es-SülemÎ	31	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Abdullâh b. Kays Ebû Mûsâ el-Eş‘arî	31	Mekke - Medine - Basra - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	42-53	
Ümmü Seleme	30	Medine	Hicaz	1	Sahabi	59-62	
‘İmrân b. Husayn el-Ezdî	27	Basra - Kûfe	Irak	1	Sahabi	52	
Sa‘d b. Ebî Vekkâs ez-Zührî	26	Mekke - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	50-58	
Sa‘îd b. el-Müseyyib el-Kureşî	23	Medine	Hicaz	2	Sika Sebt Fakih	87-100	
Ebû Zer el-Gifârî	22	Medine	Hicaz	1	Sahabi	31	
Şu‘ayb b. Muhammed es-Sehmî	21	Taif - Hicaz	Hicaz	3	Sadûk	81-90	
Semüre b. Cündeb el-Fezârî	21	Basra - Kûfe	Irak	1	Sahabi	58-60	
Huzeyfe b. el-Yemân el-‘Absî	20	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	36	
Muhammed b. Şihâb ez-Zührî	20	Medine - Şam	Hicaz - Şam	4	Fakih hafız	124	51
‘Adî b. Hâtim et-Tâî	20	Kûfe	Irak	1	Sahabi	66-69	
Zeyd b. Sâbit el-Ensârî	19	Medine	Hicaz	1	Sahabi	45	
Zeyneb bint Ebî Seleme el-Mahzûmiyye	18	Medine	Hicaz	1	Sahabi	73	
Sâlim b. ‘Abdillâh el-‘Adevî	18	Medine	Hicaz	3	Sebt Abid	105	
el-Mugîre b. Şu‘be es-Sekafî	17	Medine, Basra, Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	49	
‘Ubâde b. es-Sâmit el-Ensârî	17	Medine - Şam - Filistinn	Hicaz - Şam	1	Sahabi	32-45	

Sa‘îd b. Abdirrahmân el-Huzâ‘î	17	Kûfe	Irak	3	Sika	91-100	
‘Ukbe b. ‘Âmir el-Cühenî	17	Dımaşk - Mısır	Şam - Mısır	1	Sahabi	58	
Büreyde b. el-Husayb el-Eslemî	16	Medine - Basra - Merv	Hicaz - Irak - Horasan	1	Sahabi	62	
‘Abdullâh b. ez-Zübeyr el-Esedî	15	Medine - Mekke	Hicaz	1	Sahabi	72-73	1
Muhammed b. el-Hanefiyye el-Hâşimî	15	Medine	Hicaz	2	Sika alim	73-81	
Zekvân Ebû Sâlih es-Semmân	15	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	3	Sika Sebt	101	
Ebû Mes‘ûd el-Ensârî	15	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	40	
Mu‘âviye b. Ebî Süfyân el-Ümevî	15	Mekke - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	60	
Sa‘d b. Hişâm el-Ensârî	14	Medine	Hicaz	3	Sika	81-90	
‘İkrime Mevlâ İbn Abbâs	14	Medine - Mekke	Hicaz	3	Sika Sebt	104	
Vâil b. Hucr el-Hadramî	14	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	44	
en-Nu‘mân b. Beşîr el-Ensârî	14	Medine - Şam - Kûfe	Hicaz - Şam - Irak	1	Sahabi	65	
‘Abdurrahmân b. Yezîd en-Neha‘î	14	Kûfe	Irak	3	Sika	73-83	
Ebû Eyyûb el-Ensârî	13	Medine	Hicaz	1	Sahabi	50	
Remle bint Ebî Süfyân el-Ümevî Ümmü Habibe	13	Medine	Hicaz	1	Sahabi	42-44	
‘Amre bint Abdirrahmân el-Ensâriyye	13	Medine	Hicaz	3	Sika	98-106	
‘Abdurrahmân b. Ebzâ el-Huzâ‘î	13	Kûfe - Horasan - Mekke	Horasan - Hicaz - Irak	1	Sahabi	71-79	

Cerîr b. ‘Abdillâh el-Becelî	13	Kûfe	Irak	1	Sahabi	51-56	
Sa‘îd b. Cübeyr el-Esedî	13	İsfahan - Kûfe	Irak - Horasan	3	Sika Sebt Fakih	95	46
Osmân b. ‘Affân	12	Medine	Hicaz	1	Sahabi	35	
Ya‘lâ b. Müneyye et-Temîmî	12	Mekke	Hicaz	1	Sahabi		
Zeyd b. Erkam el-Ensârî	12	Hicaz - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	66	
Nüfey‘ b. el-Hâris es-Sekafî	12	Basra	Irak	1	Sahabi	51-52	
‘Abdullâh b. Zeyd el-Ensârî	11	Medine	Hicaz	1	Sahabi	63	
‘Ubeydullâh b. ‘Abdillâh el-Hezelî	11	Medine	Hicaz	3	Sika Fakih Sabit	94-98	
Tâvûs b. Keysân el-Yemânî	11	Yemen - Mekke	Hicaz - Yemen	3	Sika Fakih	100-106	
Mâlik b. el-Huveyris el-Leysî	11	Basra - Şam	Şam - Irak	1	Sahabi	64-74	
Üsâme b. Zeyd el-Kelbî	10	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	54	
Süleymân b. Yesâr el-Hilâlî	10	Medine	Hicaz	3	Sika Fadil	94-109	24-34
Mervân b. el-Hakem el-Kureşî	10	Medine	Hicaz	2		65	2
Mu‘âz b. Cebel el-Ensârî	10	Medine - Şam - Humus	Hicaz - Şam	1	Sahabi	17-18	
‘Atâ b. Yesâr el-Hilâlî	10	Medine - Şam - Mısır	Hicaz - Şam - Mısır	2	Sika Fadil	94-104	19
İbrâhîm b. Yezîd en-Neha‘î	10	Kûfe	Irak	5	Sika Yursil	94	38-50
el-Kâsım b. Muhammed et-Teymî	9	Medine	Hicaz	3	Sika	101	
Hafsa bint Ömer el-‘Adeviyye	9	Medine	Hicaz	1	Sahabi	41-50	
Hamza b. ‘Amr el-Eslemî	9	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Atâ b. Ebî Rabâh el-Kureşî	9	Mekke	Hicaz	3	Sika Fakih	112-117	27
Fâtıma bint Kays el-Fihriyye	9	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	40-60	

Meymûne bint el-Hâris el-Hilâliyye	9	Medine	Hicaz	1	Sahabi	51	
Ebû ‘Ubeyde b. ‘Abdillâh el-Hezelî	9	Kûfe	Irak	3	Sika	81	
Safvân b. ‘Assâl el-Murâdî	9	Kûfe	Irak	1	Sahabi	35-40	
Sudey b. ‘Aclân el-Bâhilî	9	Şam - Humus	Şam	1	Sahabi	81-86	
Ebû Mahzûra el-Kureşî	8	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	59	
Mücâhid b. Ceber el-Mekkî	8	Mekke - Mısır - Kûfe	Hicaz - Mısır - Irak	3	Sika	100-107	21
‘Abdurrahmân b. Ebî Leylâ el-Ensârî	8	Kûfe	Irak	2	Sika	82-83	
‘Uveymir b. Mâlik el-Ensârî Ebu'd-Derdâ	8	Dımaşk	Şam	1	Sahabi	32	
‘Abdullâh b. Zeyd Ebû Kılâbe el-Cermî	8	Basra - Humus	Şam - Irak	3	Sika Fadil	104-107	
‘Abdurrahmân b. ‘Avf ez-Zührî	7	Medine	Hicaz	1	Sahabi	31-32	
Muhammed b. ‘Ali el-Bâkır	7	Medine	Hicaz	4	Sika Fadil	114-118	45-57
‘İrâk b. Mâlik el-Gifârî	7	Medine - Şam	Hicaz - Şam	3	Sika Fadil	101-107	
Ümmü ‘Atiyye el-Ensârî	7	Basra	Irak	1	Sahabi	70	
‘Amr b. Şurahbîl el-Hemdânî	7	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	63	
el-Fadl b. el-‘Abbâs el-Haşimî	6	Medine	Hicaz	1	Sahabi	11	
Humeyd b. Abdirrahmân ez-Zührî	6	Medine	Hicaz	6	Sika	137	
‘Âmir b. Sa‘d el-Kureşî	6	Medine	Hicaz	3	Sika	103-104	
‘Abdurrahmân b. Hürmüz el-A‘rac	6	Medine	Hicaz	3	Sika Sebt Alim	110-119	
‘Abdullâh b. Huneyn el-Kureşî	6	Medine	Hicaz	3	Sika	101-105	

Küreyb b. Ebî Muslim el-Kureşî	6	Medine	Hicaz	3	Sika	98	
Ka‘b b. ‘Ucre el-Ensârî	6	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	51-52	
‘Abdullâh b. Büreyde el-Eslemî	6	Merv	Horasan	3	Sika	105-115	15
Hittân b. ‘Abdillâh el-Besrî	6	Basra	Irak	2	Sika	70	
Zeyneb bint Mu‘âviye es-Sekafiyye	6	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
‘Ubeyd b. ‘Umeyr el-Cunde‘î	6	Mekke	Irak	2	Sika	68	
‘Urve b. el-Mugîre es-Sekafî	6	Kûfe	Irak	3	Sika	90	
Ebû Se‘lebe el-Huşenî	6	Şam	Şam	1	Sahabi	75	
Cübeyr b. Nüfeyr el-Hadramî	6	Şam - Yemen	Şam - Yemen	2	Sika Muhadram	75-80	
el-Ferî‘atu bint Mâlik el-Hudriyye	5	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
el-Misver b. Mahrameel-Kureşî	5	Medine	Hicaz	1	Sahabi	64	
Ebân b. Osmân el-Ümevî	5	Hicaz	Hicaz	3	Sika	105	
Ebû Bekr b. Abdirrahmân el-Mahzûmî	5	Medine	Hicaz	3	Sika Fakih Abid	93-95	
Ebû Talha el-Ensârî	5	Medine	Hicaz	1	Sahabi	34	
Esmâ bint Ebî Bekr el-Kuraşiyye	5	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	74	
Ümmü Kürz el-Huzâ‘iyye	5	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	51-60	
Safvân b. Ümeyye el-Kureşî	5	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	35-43	
Talha b. ‘‘Ubeydillâh el-Kureşî	5	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	36	
‘Abdullâh b. Ka‘b el-Ensârî	5	Medine	Hicaz	1	Sahabi	97-98	
‘Abdullâh b. Mâlik b. Büheyne	5	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Anbese b. Ebî Sufyân el-Kureşî	5	Mekke	Hicaz	1	Sahabi		
Miksem b. Bücre el-Hâşimî	5	Mekke	Hicaz	4	Sadûk	101	

Habîb b. Sâlim el-Ensârî	5	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	3	La be's bihi	101-110	
‘Abdullâh b. el-Hâris el-Haşimî	5	Basra - Mekke - Medine	Hicaz - Irak	1	Sahabi	62-84	
‘Abdullâh b. Mugaffel el-Müzenî	5	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi	59-60	
Nadle b. ‘Ubeyd el-Eslemî	5	Medine - Basra - Horasan	Hicaz - Irak - Horasan	1	Sahabi	65	
Bilâl b. Rebâh el-Habeşî	5	Medine - Dımaşk	Hicaz - Şam	1	Sahabi	20	
Ömer b. Abdil‘azîz el-Ümevî	5	Medine - Şam	Hicaz - Şam	4	Emir el-Mu'minin	99-102	59-63
Nâfi‘ Ebû ‘Abdillâh el-Medenî	5	Medine - Mısır	Hicaz - Şam	3	Sika sebt meşhur	116-120	
el-Ehnef b. Kays et-Temîmî	5	Merv - İrak	Horasan - Irak	2	Sika Muhadram	67	
Beşîr b. Nehîk es-Sedûsî	5	Basra	Irak	3	Sika	91-100	
Sa‘lebe b. Zehdem el-Hanzalî	5	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Himmân el-Hünâ'î	5	Basra	Irak	3	Mestûr		
Haraşe b. el-Hur el-Fezârî	5	Kûfe	Irak	2	Sika	74	
Selmân b. ‘Âmir ed-Dabbî	5	Basra	Irak	1	Sahabi	41-60	
‘Abdullâh b. eş-Şihhîr el-Haraşî	5	Basra	Irak	1	Sahabi		
‘Abdullâh b. Nucey el-Hadramî	5	Kûfe	Irak	3	Sadûk	81-90	
‘Ubeyd b. Nedîle el-Huzâ‘î	5	Kûfe	Irak	2	Sika	73-74	
Yezîd b. Evs el-Kûfî	5	Kûfe	Irak	4	Makbûl	40-60	
‘Urve b. el-Ca‘d el-Bârikî	5	Kûfe - Şam	Irak - Şam	1	Sahabi	61-69	
‘Abdurrahmân b. Abd	5			1	Sahabi	80-88	
‘Abdullâh b. ‘Amr b. ‘Abd el-Mahzûmî	5			4	Makbûl		

Lekît b. ‘Âmir Ebû Rezîn el-‘Ukaylî	5			1	Sahabi		
el-Hasen b. Muhammed el-Hâşimî	4	Medine	Hicaz	3	Sika Fakîh	100	
eş-Şerîd b. Süveyd es-Sekafî	4	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi		
Büsr b. Sa‘îd el-Hadramî	4	Hicaz	Hicaz	2	Sika Celîl	100	
Cübeyr b. Mut‘im el-Kureşî	4	Medine	Hicaz	1	Sahabi	59	
Hakîm b. Hizâm el-Kureşî	4	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	50-60	
Rifâ‘a b. Râfi‘ ez-Zurakî	4	Medine	Hicaz	1	Sahabi	41-42	
Zeyd b. Hâlid el-Cühenî	4	Medine	Hicaz	1	Sahabi	68-78	
Sa‘d b. ‘Ubâde el-Ensârî	4	Medine	Hicaz	1	Sahabi	15-16	
‘Âsım b. ‘Adî el-‘Aclânî	4	Medine	Hicaz	1	Sahabi	40-45	
‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh el-Ensârî	4	Medine	Hicaz	3	Sika Alim		
‘İtbân b. Mâlik el-Ensârî	4	Medine	Hicaz	1	Sahabi	51-60	
Fâhite bint Ebî Tâlib Um Hânî el-Hâşimiyye	4	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	40-60	
Nedbe	4	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
Yahyâ b. ‘Umâre el-Ensârî	4	Medine	Hicaz	3	Sika	140	
el-Hasen el-Basrî	4	Medine - Basra	Hicaz - Irak	3	Sika Fakih Yudellis	110	21
Süveyd b. Gafle el-Cu‘fî	4	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	2	Sika İmam Zahid	76-82	
el-Velîd b. ‘Ubâde el-Ensârî	4	Medine - Şam	Hicaz - Şam	2	Sika	70	
‘Atâ b. Yezîd el-Cunde‘î	4	Medine - Şam	Hicaz - Şam	3	Sika	105-107	25
ez-Zubeyr et-Temîmî	4	Basra	Irak	7	Leyyinü'l-hadis		
Ebu'l-Melîh b. Usâme el-Huzelî	4	Basra	Irak	3	Sika	98	
Üsâme b. Umeyr el-Hüzelî	4	Basra	Irak	1	Sahabi		

Humrân b. Ebân en-Nemerî	4	Basra	Irak	2	Sika	71-76	
Şüreyh b. el-Hâris el-Kâdî	4	Kûfe - Basra	Irak	2	Sika	78-82	
Şekîk b. Seleme el-Esedî	4	Kûfe	Irak	2	Sika	82	1
Şekel b. Humeyd el-'Absî	4	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
'Âmir b. Şerâhîl eş-Şa'bî	4	Kûfe	Irak	3	Sika Meşhur	103-105	19-20
'Abdullâh b. Habîb es-Sülemî	4	Kûfe	Irak	2	Sika sebt	70-74	
Kabîsa b. el-Muhârik el-Hilâlî	4	Basra	Irak	1	Sahabi		
Mâlik b. 'Âmir Ebû 'Atiyye el-Hemdânî	4	Kûfe	Irak	2	Sika	70	
Muhammed b. 'Abdirrahmân b. 'Ubeyd el-Kureşî	4	Kûfe	Irak	6	Sika	141-150	
Mu'âviye b. 'Amr el-Besrî	4	Basra	Irak	6	Sika	141-150	
Şeddâd b. Evs el-Ensârî	4	Humus - Beytü'l-Makdis	Şam	1	Sahabi	54-64	
Şerâhîl b. Âde Ebu'l-Eş'as es-San'ânî	4	Şam	Şam	2	Sika		
Haccâc b. 'Amr el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
el-Hasen b. Ali el-Hâşimî	3	Medine	Hicaz	2	Sahabi	49	3
el-Hakem b. Süfyân es-Sekafî	3	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi		
ez-Zubeyr b. el-'Avvâm el-Esedî	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi	36	
Ebû Bekr es-Sıddîk	3	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	13	
Ebû Bekr b. Muhammed b. 'Amr el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	5	Sika Abid	120	
Ebû Râfi' el-Kıbtî	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi		

Üseyd b. Râfi‘ el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
Üseyd b. Zuheyr el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi	65	
Evs b. Ebî Evs es-Sekafî	3	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi	59	
Hamza b. ‘Abdillâh el-Medenî	3	Medine	Hicaz	3	Sika	110	
Huveytib b. Abdil‘izzî el-‘Âmirî	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi	54	
Rebî‘a b. Ka‘b el-Eslemî	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi	63-73	
Sa‘îd b. Ebî Hind el-Fezârî	3	Medine	Hicaz	3	Sika	116	
Seleme b. el-Ekva‘ el-Eslemî	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi	60-74	
Safvân b. Ya‘lâ et-Temîmî	3	Mekke	Hicaz	3	Sika	91-100	
Talha b. ‘Abdillâh el-Kureşî	3	Medine	Hicaz	3	Sika Muksir Fakih	96-99	
Zuheyr b. Râfi‘ el-Hârisî	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Abbâd b. Temîm el-Mâzinî	3	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
‘Abdullâh b. es-Sâib el-Mahzûmî	3	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	63-69	
‘Abdullâh b. Ebî Katâde el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	3	Sika	95	
‘Abdullâh b. Ca‘fer el-Hâşimî	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi	80-90	
‘Abdullâh b. Hubeyb el-Cühenî	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Ubeydullâh b. Ebî Râfi‘ el-Medenî	3	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
‘Utbe b. Muhammed el-Hâşimî	3	Mekke	Hicaz	4	Makbûl		
‘Alkame b. Vakkâs el-‘Utvârî	3	Medine	Hicaz	2	Sika Sebt	65-86	
‘Amr b. Süleym ez-Zurakî	3	Medine	Hicaz	2	Sika	104	
Muhammed b. Mesleme el-Ensârî	3	Medine - Hicaz	Hicaz	1	Sahabi	40	
Misda‘ Ebû Yahyâ el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	3	Makbûl	91-100	
Nâfi‘ b. Mâlik et-Teymî	3	Medine	Hicaz	4	Sika	140	

Nu‘aym b. ‘Abdillâh el-Mücmir	3	Medine	Hicaz	3	Sika	111-121	
Beşîr b. Sâbit el-Ensârî	3	Basra - Medine	Hicaz - Irak	6	Sika		
‘Abdullâh b. ‘Utbe el-Hezelî	3	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	2	Vessekahu el-İclî	73-74	
Osmân b. Ebi'l-‘Âs es-Sekafî	3	Basra - Taif	Hicaz - Irak	1	Sahabi	50-55	
‘Ammâr b. Yâsir el-‘Ansî	3	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	37	
Bükeyr b. ‘Abdillâh el-Kureşî	3	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	5	Sika	117-127	
Sehl b. Ebî Ümâme el-Ensârî	3	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	5	Sika	111-120	
Şürahbîl b. es-Simt el-Kindî	3	Humus - Şam - Medine	Hicaz - Şam	1	Sahabi	36-42	
‘Abdullâh b. Muhammed b. ‘Alî el-Hâşimî	3	Medine - Şam	Hicaz - Şam	4	Sika	98-99	
Ka‘b b. Mâlik el-Ensârî	3	Medine - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	40-50	
‘Abdurrahmân b. Semüre el-Kureşî	3	Medine - Şam - Basra	Hicaz - Şam - Irak	1	Sahabi	50-51	
el-Müstevrid b. el-Ehnef el-Kûfî	3	Kûfe	Irak	2	Sika	81-90	
Hüneyde b. Hâlid'in Karısı	3	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Enes b. Mâlik el-Ka‘bî	3	Basra	Irak	1	Sahabi	91-100	
Câbir b. Semüre el-‘Âmirî	3	Kûfe	Irak	1	Sahabi	72-74	
Zer b. ‘Abdillâh el-Mürhibî	3	Kûfe	Irak	6	Sika Abid	100	
Zürâra b. Evfâ el-‘Âmirî	3	Basra	Irak	3	Sika Abid	93-108	
Şüreyh b. Hânî el-Hârisî	3	Kûfe	Irak	2	Sika	78	
Sile b. Züfer el-‘Absî	3	Kûfe	Irak	2	Sika Celil	70	
Kabîsa b. Câbir el-Esedî	3	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	69	

Mutarrif b. ‘Abdillâh el-Haraşî	3	Basra	Irak	2	Sika Abid Fadil	87-95	
Mûsâ b. Talha el-Kureşî	3	Kûfe	Irak	2	Sika celil	103-106	6
Meymûn b. Ebî Şeybe er-Rabe‘î	3	Kûfe	Irak	3	Sadûk kesir el-irsal	83	
Nübeyşe b. ‘Abdillâh el-Hüzelî	3	Basra	Irak	1	Sahabi		
Nüfey‘ Ebû Râfi‘ el-Medenî	3	Basra	Irak	2	Sika sebt	91-100	
Yezîd b. Şerîk et-Teymî	3	Kûfe	Irak	2	Sika	65-86	
Ya‘lâ b. Mürre es-Sekafî	3	Kûfe	Irak	1	Sahabi	51-60	
Ebû ‘Alkame el-Mısrî	3	Mısır	Mısır	3	Sika	101-110	
el-Mikdâm b. Ma‘dî Kerib el-Kindî	3	Humus -Şam	Şam	1	Sahabi	87	
Ebû Vehb el-Cuşemî	3	Şam	Şam	1	Sahabi		
Tübey‘ b. ‘Âmir el-Himyerî	3	Şam	Şam	2	Muhadram	101	
Sevbân b. Bücdüd el-Kureşî	3	Şam	Şam	1	Sahabi	44-54	
‘Avf b. Mâlik el-Eşce‘î	3	Humus	Şam	1	Sahabi	73	
es-Sâib b. Yezîd el-Kindî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	91	2
es-Sa‘b b. Cessâme el-Leysî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
el-‘Âliye bint Sübey‘ el-Medeniyye	2	Medine	Hicaz	3			
el-Muttalib b. Ebî Vedâ‘a el-Kureşî	2	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi		
en-Nu‘mân b. Ebî ‘Ayyâş ez-Zurakî	2	Medine	Hicaz	4	Sika	91-100	
Ebû Bekr b. Süleymân el-‘Adevî	2	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
Es‘ad b. Sehl el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	100	
Esmâ bint Umeys el-Has‘amiyye	2	Medine - Habeşe	Hicaz	1	Sahabi	40	
Üseyd b. Hudayr el-Eşhelî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	20	

Ümmü Muhammed b. Abdirrahmân b. Sevbân	2	Hicaz	Hicaz	3	Makbûle		
Um Kays bint Muhsin el-Esedî	2	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	51-60	
Ca‘fer b. ‘Amr ed-Damrî	2	Medine	Hicaz	3	Sika	95	
Hanzale b. Alî el-Eslemî	2	Medine	Hicaz	3	Sika	100	
Hârice b. Zeyd el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	3	Sika Fakih	99-100	
Zeyd b. es-Sâmit ez-Zurakî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	40	
Surâka b. Mâlik el-Mudlicî	2	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	24	
Ebû Mürâvîh Sa‘d el-Gifârî	2	Medine	Hicaz	3	Sika	71-80	
Sa‘d b ‘Ubeyd ez-Zührî	2	Medine	Hicaz	2	Sika	98	
Sa‘îd b. Ebî Sa‘îd el-Makbürî	2	Medine	Hicaz	3	Sika	117-126	
Sehl b. Sa‘d es-Sâ‘idî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	88-91	
Süveyd b. en-Nu‘mân el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Muharriş el-Ka‘bî	2	Mekke	Hicaz	1	Sahabi		
Safiyye bint Ebî ‘Ubeyd es-Sekâfiyye	2	Medine	Hicaz	2	Sika	81-90	
Safiyye bint Şeybe el-Kureşiyye	2	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Âişe bint Talha el-Kureşîyye	2	Medine	Hicaz	3	Sika	100	
‘Abdurrahmân b. el-Hâris el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	2	Sika	43	
‘Abdurrahmân b. Yezîd b. Câriye el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	2	Vessekahu İbn Hibban	93-98	
‘Abdurrahmân b. Sa‘d Ebû Humeyd es-Sâ‘dî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	60	
‘Abdurrahmân b. Osmân el-Kureşî	2	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi	73	

‘Abdullâh b. Ümm Mektûm	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	15	
‘Abdullâh b. Habbâb b. el-Ert et-Temîmî	2	Mekke	Hicaz	2	Vessekahu el-İclî	37-38	
‘Abdullâh b. ‘Alkame el-Leysî	2	Medine	Hicaz	6	Makbûl		
‘Abdullâh b. Muhammed et-Teymî	2	Medine	Hicaz	3	Sika	63	
‘Abdullâh b. Hilâl es-Sekafî	2	Mekke - Taif	Hicaz	1	Sahabi		
‘Attâb b. Esîd el-Ümevî	2	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	23	
‘İmân el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	4	Makbûl		
‘Amr b. Ümeyye ed-Damrî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	40-60	
‘Îsâ b. Talha el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	3	Sika Fadil	100	
Fâtıma bint el-Munzir el-Esediyye	2	Medine	Hicaz	3	Sika	111-120	48
Fâtıma bint Ebî Hubeyş el-Kureşiyye	2	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Lübâbe b. el-Hâris Ümmü'l-Fadl el-Hilâliyye	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	23-32	
Mâlik b. Ebî ‘Âmir el-Esbahî	2	Medine	Hicaz	2	Sika	74	
Mücemmi‘ b. Yezîd el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Muharrar b. Ebî Hüreyre ed-Devsî	2	Medine	Hicaz	4	Makbûl	100-101	
Muhammed b. ‘Alî b. ‘Abdillâh es-Hâşimî	2	Medine	Hicaz	6	Sika	124-125	
Mu‘âz b. ‘Abdirrahmân el-Kureşî	2	Hicaz	Hicaz	3	Sadûk		
Vâsi‘ b. Habbân el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Yahyâ b. Hallâd el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	70	
‘Abdurrahmân b. Ebî Zeyd	2	Medine - Harran	Hicaz - Anadolu	3	Zayıf		

el-Beylemânî							
Übey b. Ka‘b el-Ensârî	2	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi	19-33	
Sehl b. Huneyf el-Ensârî	2	Medine - Basra - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	37-38	
Şeddâd b. el-Hâd el-Leysî	2	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi		
‘Abdullâh b. Şeddâd el-Leysî	2	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	2	Vessekahu el-İclî	81-83	
Kays b. ‘Abbâd el-Kaysî	2	Basra - Medine	Hicaz - Irak	2	Sika	80	
Müslim b. Yesâr el-Basrî	2	Mekke - Basra	Hicaz - Irak	4	Sika Abid	100-101	
Yahyâ b. Ebî Kesîr et-Tâî	2	Basra - Yemame	Hicaz - Irak	5	Sika sebt yudellis	132	
Yahyâ b. Sa‘îd el-Ensârî	2	Medine - Bağdat	Hicaz - Irak	5	Sika sebt	143-144	
Zeyd b. Selâm el-Habeşî	2	Şam - Yemame	Hicaz - Şam	6	Sika	121-130	
‘Abdullâh b. Kudâme es-Sa‘dî	2	Medine - Ürdün	Hicaz - Şam	1	Sahabi	57	
‘Abdullâh b. Muhayriz el-Cumahî	2	Mekke - Beytü'l-Makdis	Hicaz - Şam	3	Sika Abid	99	
el-Esved b. Hilâl el-Muhâribî	2	Kûfe	Irak	2	Sika	84	
el-Kâsım b. Abdirrahmân el-Hüzelî	2	Kûfe	Irak	4	Sika Abid	120	
İbrâhîm b. Ebî Mûsâ el-Eş‘arî	2	Kûfe	Irak	1	Sahabi	70	
Ebû Burde b. Ebî Mûsâ el-Eş‘arî	2	Kûfe	Irak	3	Sika	103	
Humeyd b. Ebî Humeyd et-Tavîl	2	Basra	Irak	5	Sika mudellis	140-143	68
Zeyd b. Zabyân el-Kûfî	2	Kûfe	Irak	2	Makbûl		
‘Âsım el-‘Adevî	2	Kûfe	Irak	3	Vessekahu Nesai		
‘Abdullâh b. es-Sâmit el-Gifârî	2	Basra	Irak	3	Sika	70-80	

‘Abdullâh b. Rubey‘a b. Ferkad es-Sülemî	2	Kûfe	Irak	2	Vessekahu İbn Hibban	90	
‘Abdullâh b. ‘Ukeym el-Cühenî	2	Kûfe	Irak	2	Muhadram	88	
‘Abdullâh b. Yezîd el-Basrî	2	Basra	Irak	3	Vessekahu el-İclî		
‘Abîde b. ‘Amr el-Murâdî	2	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	70	
‘Urve b. Mudarris et-Tâî	2	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
‘Amr b. Seleme el-Cermî	2	Basra	Irak	1	Sahabi	85	
Ferve b. Hevfel el-Eşce‘î	2	Kûfe	Irak	2		45	
Kabîsa b. Hureys el-Ensârî	2	Basra	Irak	3	Sadûk	67	
Katâde b. Milhân el-Kaysî	2	Basra	Irak	1	Sahabi		
Mâlik b. Nedle el-Cuşemî	2	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Muhammed b. ‘Ubeydillâh es-Sekafî	2	Kûfe	Irak	4	Sika	116	
Muhârik b. Süleym eş-Şeybânî	2	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Müslim b. ‘Abdillâh Ebû Hassân el-A‘rac el-Basrî	2	Basra	Irak	4	Sadûk	130	
Mus‘ab b. Sa‘d ez-Zührî	2	Kûfe	Irak	3	Sika	103	
Hişâm b. ‘Âmir el-Ensârî	2	Basra	Irak	1	Sahabi		
Hemmâm b. el-Hâris en-Neha‘î	2	Kûfe	Irak	2	Sika abid	61-65	
el-Kâsım b. Muhaymira el-Hemdânî	2	Kûfe - Şam	Irak - Şam	3	Sika Fadil	100	
İbrâhîm b. ‘Abdillâh el-Kenânî	2	Mısır	Mısır	3	Sadûk	91-100	
‘Abdullâh b. Câbir Ebû ‘Âmir el-Hacrî	2	Mısır	Mısır	3	Makbûl		
Mersed b. ‘Abdillâh el-Yezenî	2	Mısır	Mısır	3	Sika fakih	90	
el-‘İrbâd b. Sâriye es-Sülemî	2	Humus - Şam	Şam	1	Sahabi	75	

Ebû İdrîs el-Havlânî	2	Şam	Şam	2	Sika Sebt	80	8
Evs b. Evs es-Sekafî	2	Dımaşk	Şam	1	Sahabi		
Recâ b. Hayve el-Kindî	2	Şam - Ürdün - Filistin	Şam	3	Sika Fakih	112	
Şehr b. Havşeb el-Eş‘arî	2	Şam - Humus	Şam	3	Sadûk kesiru'l-irsal	98-112	
‘Abdurrahmân b. Ganem el-Eş‘arî	2	Şam	Şam	1	Sahabi	78	
‘Abdullâh b . Feyrûz ed-Deylemî	2	Şam - Beytü'l-Makdis	Şam	2	Sika	81-90	
‘Amr b. ‘Abese es-Sülemî	2	Humus	Şam	1	Sahabi	23	
Ma‘dân b. Ebî Talha el-Ya‘merî	2	Şam	Şam	2	Sika	61-80	
Sâbit b. ed-Dahhâk el-Ensârî	2	Basra - Şam	Şam - Irak	1	Sahabi	45-64	
Şem‘ûn b. Zeyd el-Ezdî	2	Şam - Mısır	Şam - Mısır	1	Sahabi		
Fedâle b. ‘Ubeyd el-Ensârî	2	Mısır - Şam	Şam - Mısır	1	Sahabi	53-58	
‘Âsım b. Humeyd es-Sekûnî	2	Yemen - Şam	Şam - Yemen	2	Sadûk Muhadram	81-90	
Hucr b. Kays el-Hemdânî	2	Yemen	Yemen	3	Sika	81-90	
Husayn b. el-Leclâc el-Gatafânî	2			3	Mechul		
Ebu'l-Hasen Mevlâ Benî Nevfel	2			4	Makbûl		
Si‘r b. Sevâde el-‘Âmirî	2			2	Muhadram		
Sevâ el-Huzâ‘î	2			3	Makbûl	91-100	
‘Abdülmelik b. ‘Ubeyd es-Sedûsî	2			6	Mechulu'l-hal		
‘Atâ ez-Zeyyât	2						
el-Egar b. Abdillah el-Medînî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	7	
Haccâc b. Mâlik el-Hicâzî	1	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi		

er-Rubey‘u bint Mu‘avviz el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	71-80	
Abbâs b. Abdilmuttalib el-Hâşimî	1	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	32	
el-Fadl b. ‘Ubeydillâh el-Medenî	1	Medine	Hicaz	7	Makbûl		
el-Ka‘kâ‘ b. Hakîm el-Kinânî	1	Medine	Hicaz	4	Sika	101-110	
el-Misver b. İbrâhîm el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	4	Makbûl	107	
el-Müseyyib b. Hazn el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
el-Mugîre b. Ebî Burde el-Kinânî	1	Hicaz	Hicaz	3	Vessekahu Nesâî	100	
el-Mikdâd b. el-Esved el-Kindî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	33	
el-Munzir b. el-Mugîra el-Hicâzî	1	Medine	Hicaz	6	Makbûl		
en-Nadr b. Süfyân ed-Du'elÎ	1	Hicaz	Hicaz	2	Makbûl		
İbrâhîm b. ‘Abdillâh el-Hâşimî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	103-109	
Ebû Ümâme el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	100	8
Ebû Ümeyye el-Mahzûmî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Ebû Bekr b. el-Münkedir	1	Medine	Hicaz	4	Sika	111-120	
Ebû Sa‘îd el-Mu‘allâ el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	73	
Ebû Süfyân b. Sa‘îd es-Sekafî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
Ebû ‘Abdillâh el-Medenî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
Ebû ‘Ubeyde b. ‘Abdillâh el-Kureşî	1	Hicaz	Hicaz	3	Makbûl	111-120	
Ebû Mervân el-Eslemî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Ebû Meymûne el-Fârisî	1	Medine	Hicaz	3	Sika		
Ümmü Selîm bint Milhan el-Ensâriyye	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	35	

Ümmü Hişâm bint Hârise en-Neccâriyye	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Ümeyye b. Hind el-Müzenî	1	Hicaz	Hicaz	5	Makbûl		
Üveys b. Ebî Üveys et-Temîmî	1		Hicaz	3	Vessekahu İbn Hibbân		
Eymen el-Habeşî el-Mekkî	1		Hicaz	4	Sika		
Büsre bint Safvân el-Esediyye	1	Mekke	Hicaz	1	Sahabi		
Cübeyr b. ‘Ubeyde eş-Şâ‘ir	1		Hicaz	4	Makbûl		
Ca‘fer b. ‘Abdillâh el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	111-120	
Habîbe bint Sehl el-Ensâriyye	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Ümmü Büceyd Havvâ el-Ensârîyye	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Havle bint Hakîm es-Sülemiyye	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Zeyd b. Eslem el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	3	Sika yursil	135	
Zeyd b. Hârice el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	30	
Zeyd b. ‘Ayyâş ez-Zürakî	1	Medine	Hicaz	3	Sadûk		
Zeyneb bint Cahş el-Esediyye	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	20	
Zeyneb bint Ka‘b el-Ensâriyye	1	Medine	Hicaz	2	Makbûle		
Sa‘îd b. Zeyd el-Kureşî	1	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi	50-58	
Selmân el-Egar	1	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
Seleme el-Ensârî	1	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi		
Selît b. Eyyûb el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	6	Makbûl		
Sümey el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	6	Sika	130-135	
Şerîk b. ‘Abdillâh el-Leysî	1	Medine	Hicaz	5	Sadûk yuhti	140-144	

Sâlih b. Havvât el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	4	Sika	81-90	
Safvân b. Yezîd el-Hicâzî	1	Medine - Hicaz	Hicaz	4	Makbûl	91-100	
Suheyb er-Rûmî	1	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	38	
Damdam b. Cevs el-Hiffânî	1	Yemâme	Hicaz	3	Sika	101-110	
‘Âmir b. Rebî‘a el-‘Anzî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	32-37	
‘Âmir b. ‘Abdillâh el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	4	Sika Abid	121-125	
‘Abâye b. Rifâ‘a ez-Zürekî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
‘Abdurrahmân b. ‘Alkame es-Sekafî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Abdurrahmân b. Ümeyye et-Temîmî	1		Hicaz	3	Makbûl		
‘Abdurrahmân b. Câbir el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	2	Mechûl		
‘Abdurrahmân b. Ka‘b el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	2	Sika		
‘Abdullâh b. el-Fadl el-Kureyşî	1	Medine	Hicaz	4	Sika	121-130	
‘Abdullâh b. Ebî Necîh es-Sekafî Ebû Yesâr	1	Mekke	Hicaz	6	Sika rubbema delles	131-132	
‘Abdullâh b. ‘‘Ubeydillâh el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	4	Makbûl	105	
‘Abdullâh b. Kârız el-Kinânî	1	Medine	Hicaz	3	Sadûk	91-100	
‘Abdullâh b. Keysân el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	111-120	
‘Abdullâh b. Mirbe‘ el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Ubeydullâh b. ‘Abdillâh el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	3	Sika		
‘Ubeydullâh b. Ka‘b el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	3	Sika		
‘Abîde b. Müsâfi‘	1	Medine	Hicaz	4	Makbûl		
Osmân b. Talha el-Kureşî	1	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	42	

Ebu'l-Beddâh b. ‘Âsım b. ‘Adî el-Belevî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	110-119	26
‘Atâ el-‘Âmirî	1	Taif	Hicaz	3	Makbûl		20
‘Ukbe b. el-Hâris el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	50	
Alî Zeynü'l-Âbidîn	1	Medine	Hicaz	3	Sika sebt	93	33
‘Umâre b. Huzeyme el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	105	
Ebû Sa‘îd ez-Zurakî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Ömer b. Ebî Seleme el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	83	2
‘Amr b. Evs et-Tâifî	1	Taif	Hicaz	2	Tabi kebir	90	
‘Amr b. Dînâr el-Cumahî	1	Mekke	Hicaz	4	Sika Sebt	125-129	46-56
‘Amr b. Şu‘ayb el-Kureşî	1	Mekke - Taif	Hicaz	5	Sadûk	118	
‘Amr b. Müslim el-Leysî	1	Medine	Hicaz	6	Sadûk	121-130	
‘Umeyr b. Seleme ed-Damrî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Umeyr b. Abdillâh el-Hilâlî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	104	
‘Umeyr el-Gifârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Fâtıma bint Rasûlillâh	1	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	11	
Kesîr b. es-Sâib el-Hicâzî	1	Medine	Hicaz	4	Makbûl		
Kesîr b. Efleh el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	2	Sika	63	
Kennâz b. el-Husayn Ebû Mersed el-Ganevî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	4	
Mâlik b. Rebî‘ es-Sâ‘idî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Mâlik b. Sa‘sa‘ el-Mâzinî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Mücâlid b. ‘Avf el-Hadramî	1	Hicaz	Hicaz	4	Sadûk		

Muhammed b. İbrâhîm el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	4	Sika lehu efrad	119-121	
Muhammed b. ‘Abdirrahmân b. el-Hâris el-Mahzûmî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	91-100	
Muhammed b. ‘Abdillâh es-Sehmî	1	Hicaz	Hicaz	3	Makbûl		
Muhammed b. Ka‘b el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl	101-110	
Muhammed b. Müslim Ebu'z-Zübeyr el-Kureşî	1	Mekke	Hicaz	4	Sadûk yudellis	126	
Mahmûd b. Lebîd el-Eşhelî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	93-97	
Mehrame b. Süleymân el-Esedî	1	Medine	Hicaz	5	Sika	130	60
Mervân b. Osmân ez-Zurakî	1	Medine	Hicaz	6	Zayıf		
Mes‘ûd b. el-Hakem ez-Zurekî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	90	
Mu‘âz b. el-Hâris el-Ensârî İbn ‘Afrâ	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	37-40	
Mu‘âviye b. Câhime es-Sülemî	1	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi		
Mu‘âviye b. ‘Abdillâh el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	4	Makbûl	91-100	45
Mu‘aykîb b. Ebî Fâtıma ed-Devsî	1	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	40	
Nâfi‘ b. Cübeyr en-Nevfelî	1	Medine	Hicaz	3	Sika Fadil	99	
Nevfel b. Mu‘âviye ed-Dîlî	1	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi	61-70	
Hânî b. Niyâr el-Belevî	1	Medine - Hicaz	Hicaz	1	Sahabi	40-41	
Ebû İbrâhîm el-Eşhelî'nin Babası	1	Medine	Hicaz				
Yezîd b. el-Esved es-Süvâî	1	Taif	Hicaz	1	Sahabi		
Yezîd b. ‘Abdillâh b. Usâme el-Leysî	1	Medine	Hicaz	5	Sika muksir	139	
Yezîd b. Ümeyye ed-Duelî	1	Medine	Hicaz	2	Sika	80-90	
Ya‘lâ b. Memlek el-Hicâzî	1	Mekke	Hicaz	3	Makbûl		

Yûsuf el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
Yûsuf b. Ez-Zübeyr el-Kureşî	1	Hicaz	Hicaz	3	Makbûl		
‘Abdülmuttalib b. Rebî‘a el-Hâşimî	1	Medine - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	61-62	
el-Hüseyn b. Alî b. Ebî Tâlib	1	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	61	4
Ebu's-Senâbil b. Ba‘kek el-Kureşî	1	Mekke - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi		
Temîm el-Kureşî	1	Mekke - Kûfe	Hicaz - Irak	3	Makbûl		
Hâlid b. ‘Urfuta el-Kudâ‘î	1	Mekke - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	60-64	
Habbâb b. el-Eret et-Temîmî	1	Hicaz - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	37-39	
Sebüre b. el-Fâkih el-Mahzûmî	1	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi		
Seleme b. Ümeyye et-Temîmî	1	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi		
Suheyb Ebu's-Sahbâ el-Bekrî	1	Medine - Basra	Hicaz - Irak	4	Makbûl	71-80	
‘Avn b. ‘Abdillâh el-Huzelî	1	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	4	Sika Abid	110-120	
Kuteyle bint Sayfî el-Ensâriyye	1	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi		
Ma‘kil b. Yesâr el-Müzenî	1	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi	60-70	
Yezîd b. el-Berrâ el-Ensârî	1	Kûfe - Oman	Hicaz - Irak	3	Sadûk		
Kays b. Sa‘d el-Ensârî	1	Medine - Kûfe - Mısır	Hicaz - Irak - Mısır	1	Sahabi	60	
el-Hâris el-Mısrî Ebû Sâlih	1	Mısır - Medine	Hicaz - Mısır	3	Makbûl		
Süleymân b. ‘Amr el-Leysî	1	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	4	Sika	91-100	
‘Amr b. el-‘Âs el-Kureşî	1	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	1	Sahabi	42-51	
Muhammed b. Ebî Bekr es-Sıddîk	1	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	1	Sahabi	38	
Ümmü Harâm bint Milhân el-Ensârî	1	Medine - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	27	

Temîm b. Evs ed-Dârî	1	Medine - Beytü'l-makdsi	Hicaz - Şam	1	Sahabi	40	
Şürahbîl b. es-Simt el-Kindî	1	Humus - Şam - Medine	Hicaz - Şam	1	Sahabi	36-42	
‘Abdurrahmân b. ‘Useyle es-Sunâbihî	1	Medine - Şam	Hicaz - Şam	2	Sika	70	
es-Sâib b. Hallâd el-Ensârî	1	Medine - Yemen	Hicaz - Yemen	1	Sahabi	71	
‘Abdullâh b. Ebî Rebî‘a el-Mahzûmî	1	Yemen - Medine	Hicaz - Yemen	1	Sahabi	35	
‘Abdullâh b. Tavûs el-Yemânî	1	Yemen - Mekke	Hicaz - Yemen	6	Sika Fadil Abid	131-132	
‘Âiz b. ‘Amr el-Müzenî	1	Basra - İsfahan	Horasan - Irak	1	Sahabi	61	
Metar b. Tahmân el-Verrâk	1	Horasan - Basra	Horasan - Irak	6	Sadûk kesir el-hata	125-129	
Mu‘âviye b. Hayde el-Kuşeyrî	1	Basra - Horasan	Horasan - Irak	1	Sahabi		
‘Atâ b. Ebî Müslim el-Horasânî	1	Horasan - Dımaşk - Kudüs	Horasan - Şam	5	Sadûk yehim kesiran	133-135	50-60
el-Hâris b. Süveyd et-Teymî	1	Kûfe	Irak	2	Sika Sebt	71	
el-Hâris b. Abdillah el-E‘ver	1	Kûfe	Irak	2	Fi hadishi da‘f	65	
el-Hâris b. Abdillah el-Mahzûmî	1	Basra - Kûfe	Irak	2	Sadûk	70	
el-Hasen b. Abdillah el-‘Uranî	1	Kûfe	Irak	4	Sika	91-100	
er-Rabî‘ b. Huseym es-Sevrî	1	Kûfe	Irak	2	Sika Abid Muhadram	61	
er-Rabî‘ b. ‘Umeyle el-Fezârî	1	Kûfe	Irak	2	Sika	91-100	
el-Müseyyib b. Râfi‘ el-Esedî	1	Kûfe	Irak	4	Sika	105	
el-Munzir b. Mâlik	1	Basra	Irak	3	Sika	108	

Ebû Nedra el-‘Abdî							
Rub‘î b. Hirâş'in Karısı	1	Kûfe	Irak	3	Makbûle		
İbrâhîm b. Yezîd et-Teymî	1	Kûfe	Irak	5	Sika yudellis	92	
İsmâ‘îl b. Ebî Hâlid el-Becelî	1	Kûfe	Irak	4	Sika Sebt	146	49
İyâs b. ‘Abd el-Muzenî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Ebu'l-Esved ed-Du'elî	1	Basra	Irak	2	Sika Fadil Muhadram	69	
Ümmü ‘Atiyye el-Ensârî	1	Basra	Irak	1	Sahabi	70	
Eyyûb es-Sahtiyânî	1	Basra	Irak	5	Sika Sebt Hucce	131	
Beşîr b. el-Hasâsiye es-Sedûsî	1	Basra	Irak	1	Sahabi		
Bükeyr b. el-Ehnes es-Sedûsî	1	Kûfe	Irak	4	Sika		
Sâbit b. Eslem el-Bünânî	1	Basra	Irak	4	Sika Abid	122-129	
Sâbit b. Vedî‘a el-Ensârî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Cesra bint Decâce el-‘Âmiriyye	1	Kûfe	Irak	3	Makbûle		
Cündüb b. ‘Abdillâh el-Becelî	1	Kûfe - Basra	Irak	1	Sahabi	60-70	
Cevn b. Katâde et-Temîmî	1	Basra	Irak	2	Makbûl		
Hudayn b. Münzir er-Rakâşî	1	Basra	Irak	2	Sika	97	
Hafs el-‘Abdî Ebû Besîr	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
Hafs b. ‘‘Ubeydillâh el-Ensârî	1	Basra	Irak	3	Sadûk	120	
Hakîm b. Kays et-Temîmî	1	Basra	Irak	1	Sahabi		
Hakîm b. Mu‘âviye el-Kuşeyrî	1	Basra	Irak	3	Sadûk	101	
Hayyân b. Husayn Ebu'l-Heyyâc	1	Kûfe	Irak	3	Sika	71-80	

Hayre Ümmü'l-Hasen el-Basrî	1		Irak	2	Makbûle		
Hayevân b. Hâlid el-Basrî Ebû Şeyh	1	Basra	Irak	3	Sika	100	
Rub‘î b. Hirâş el-‘Absî	1	Kûfe	Irak	2	Sika Abid Muhadram	100	
Sa‘îd b. Eşve‘ el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	120	
Sa‘îd b. Feyrûz et-Tâî	1	Kûfe	Irak	3	Sika Sebt	81-83	
Selmân el-Fârisî	1	Medain - Kûfe	Irak	1	Sahabi	34-37	
Seleme b. el-Mühabbik el-Hüzelî	1	Basra	Irak	1	Sahabi		
Selîm b. Esved el-Muhâribî	1	Kûfe	Irak	3	Sika	82-85	
Süleymân b. Surad el-Huzâ‘î	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	65-67	
Süleymân b. Mihrân el-A‘meş	1	Kûfe	Irak	5	Sika Hafız	148	61
Sem‘ân b. Müşennec el-‘Umerî	1	Kûfe	Irak	3	Sadûk		
Subey b. Ma‘bed et-Teglibî	1	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram		
Sa‘sa‘a b. Sûhân el-‘Abdî	1	Kûfe	Irak	2	Sika	61	
Safvân b. Muhriz el-Mâzinî	1	Basra	Irak	4	Sika Abid	74	
Târık b. ‘Abdillâh el-Muhâribî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	51-60	
‘Abdurrahmân b. Ya‘kûb el-Cühenî	1	Kûfe	Irak	3	Sika	101-110	
‘Abdullâh b. el-Halîl el-Hadramî	1	Kûfe	Irak	2	Makbûl	81-90	
‘Abdullâh b. Ebî Evfâ el-Eslemî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	80-88	
‘Abdullâh b. Sehbera el-Ezdî	1	Kûfe	Irak	2	Sika	62	
‘Abdullâh b. ‘Abdirrahmân el-Huzâ‘î	1	Kûfe	Irak	5	Makbûl	91-100	

‘Abdullâh b. Mâlik ez-Zübeydî Ebû Kesîr	1	Kûfe	Irak	3	Makbûl	81-90	
‘Abdullâh b. Mütarrif el-‘Âmirî	1	Basra	Irak	3	Sadûk	87	
‘Abdülmelik b. Katâde el-Kaysî	1	Basra	Irak	3	Makbûl		
‘Abdu Hayr b. Yezîd el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	81-90	
‘Utbe b. Ferkad es-Sülemî	1	Kûfe - Musul	Irak	1	Sahabi	41-50	
‘Arîb b. Humeyd el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	3	Sika	81-90	
‘Alkame b. Mersed el-Hadramî	1	Kûfe	Irak	6	Sika	120	
Alî b. Dâvud en-Nâcî	1	Basra	Irak	3	Sika	102-108	
‘Umâre b. ‘Umeyr et-Teymî	1	Kûfe	Irak	4	Sika Sebt	100	
‘Amr b. el-Hâris el-Huzâ‘î	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	50	
‘Amr b. Bücdân el-‘Âmirî	1	Basra	Irak	2	La yurafu haluhu		
‘Amr b. Teglib el-‘Abdî	1	Basra	Irak	1	Sahabi	40	
‘Amr b Mürre el-Murâdî	1	Kûfe	Irak	5	Sika Abid	118	
Karse‘ ed-Dabbî	1	Kûfe	Irak	2	Sadûk	23-35	
Kirfe b. Büheys el-‘Adevî	1	Basra	Irak	3	Sika		
Kays b. Ebî Garaze el-Gifârî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Kays b. ‘Âsım et-Temîmî	1	Basra	Irak	1	Sahabi	41-50	
Kays b. Muhammed el-Kindî	1	Basra	Irak	6	Makbûl		
Kesîr b. Ebî Kesîr el-Basrî	1	Basra	Irak	3	Makbûl		
Küleyb b. Şihâb el-Cermî	1	Kûfe	Irak	2	Sadûk	81-90	
Muhammed b. Sa‘d ez-Zührî	1	Kûfe	Irak	3	Sika	80	

Muhammed b. ‘Amr b. Hazm el-Ensârî	1	Basra	Irak	1	Sahabi	63	
Mürre et-Tayyib b. Şurahbîl el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	2	Sika abid	83	
Hilâl b. Yesâf el-Eşce‘î	1	Kûfe	Irak	3	Sika	91-100	
Hüneyde b. Hâlid el-Huzâ‘î	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	91-100	
Yahyâ b. el-Cezzâr el-‘Uranî	1	Kûfe	Irak	3	Sadûk	81-90	
el-Hakem b. ‘Amr el-Gifârî	1	Basra - Horasan - Merv	Irak - Horasan	1	Sahabi	45	
Mâlik b. el-Hâris es-Sülemî	1	Rakka - Kûfe	Irak - Şam	4	Sika	94	
el-Heysem b. Şefî er-Ru‘aynî	1	Ruayn	Mısır	2	Sika	91-100	
Ebu'n-Necîb el-‘Âmirî	1	Mısır	Mısır	4	Makbûl	88	
Ebû Efleh el-Hemdânî	1	Mısır	Mısır	5	Makbûl		
Ebû Basra el-Gifârî	1	Mısır	Mısır	1	Sahabi	60	
Ebû Ramse el-Belevî	1	Mısır	Mısır	1	Sahabi		
Ruveyfi‘ b. Sâbit el-Ensârî	1	Mısır - Kuzey Afrika	Mısır	1	Sahabi	53-56	
Süfyân b. Hânî el-Ceyşânî	1	Mısır	Mısır	2	Muhadram	80	
‘Abdurrahmân b. Ve‘le es-Sebeî	1	Mısır	Mısır	4	Sadûk	91-100	
‘Abül‘azîz b. Ebi's-Sa‘be et-Teymî	1	Mısır	Mısır	6	La be's bihi		
‘Abdullâh b. Züreyr el-Gâfikî	1	Mısır	Mısır	2	Sika	80-83	
Mu‘âviye b. Hudeyc el-Havlânî	1	Mısır	Mısır	1	Sahabi	52	
Yezîd b. Ebî Habîb el-Ezdî	1	Mısır	Mısır	5	Sika fakih	128	53

Feyrûz ed-Deylemî	1	Mısır - Yemen	Mısır - Yemen	1	Sahabi	23-35	
el-Kâsım b. Abdirrahmân eş-Şâmî	1	Dımaşk	Şam	3	Sadûk yegribu kesiran		
Ebû Mâlik el-Eş‘arî	1	Şam	Şam	1	Sahabi	18	
Ebû Hâşim b. Utbe	1	Şam	Şam	1	Sahabi		
Ehzâb b. Üseyd Ebû Ruhm el-Semâ‘î	1	Şam	Şam	2	Muhadram	61-70	
Esmâ bint Yezîd el-Ensâriyye	1	Dımaşk	Şam	1	Sahabi	61-70	
Hassân b. ed-Damrî eş-Şamî	1	Şam	Şam	2	Sika Muhadram		
Hâlid b. Me‘dân el-Kilâ‘î	1	Humus - Şam	Şam	3	Sika Abid Yursil	103-108	
Râşid b. Sa‘d el-Mekrâî	1	Şam	Şam	3	Sika yursil	108	
Ebû Rufey‘ el-Muhdecî	1	Filistin	Şam	3	Makbûl		
‘Abdurrahmân b. Mühayrîz el-Cumahî	1	Şam	Şam	1	Sahabi	91-100	
‘Abdullâh b. Sevb Ebû Müslim el-Havlânî	1	Şam	Şam	2	Sika Abid	40-61	
Alî b. Abdillâh el-Kureşî	1	Dımaşk	Şam	3	Sika Abid	114-120	40
‘Amr b. Hârice el-Esedî	1	Şam	Şam	1	Sahabi		
‘Amr b. Mersed er-Rahebî	1	Dımaşk	Şam	3	Sika	65-86	
‘İyâd b. Gutayf	1	Şam	Şam	2	Muhadram		
Gudayf b. el-Hâris es-Sekûnî	1	Şam	Şam	1	Sahabi	63-69	
Kesîr b. Mürre el-Hadramî	1	Humus	Şam	2	Sika	71-80	
Lükmân b. ‘Âmir el-Vessâbî	1	Humus	Şam	3	Sadûk	111-120	
Muhammed b. Ebî ‘Amîre	1	Şam	Şam	1	Sahabi		

el-Müzenî							
Mekhûl b. Ebî Müslim ed-Dımaşkî	1	Dımaşk	Şam	5	Sika Fakih	112-118	
Memtûr el-Esved el-Habeşî	1	Habeşe - Dımaşk	Şam	3	Sika yursil	101-110	
‘Abdullâh b. Muhammed el-Kureşî	1	Şam - Hicaz	Şam - Hicaz	10	Sadûk	256	
Hassân b. ‘Atiyye el-Muhâribî	1	Basra - Şam	Şam - Irak	4	Sika Fakih Abid	121-130	
‘Abdurrahmân b. ‘Amr el-Evzâ‘î	1	Şam - Basra	Şam - Irak	7	Sika celil	157	80-88
‘Abde b. Ebî Lübâbe el-Esedî	1	Kûfe - Dımaşk - Şam	Şam - Irak	4	Sika	121-130	
‘Amr b. Meymûn el-Evdî	1	Kûfe - Şam	Şam - Irak	2	Sika Muhadram	74-76	
Cünâde b. Ebî Ümeyye el-Ezdî	1	Şam - Mısır	Şam - Mısır	1	Sahabi	67-80	
Haneş b. ‘Abdillâh es-San‘ânî	1	Şam - Mısır	Şam - Mısır	3	Sika	100	
İbnü'l-Firâsî	1						
et-Tafâvî	1			3			
el-Kaysî	1			1	Sahabi		
Ebû Meymûn	1			4	Mechûl		
Ebû Huhayle el-Becelî	1			1	Sahabi		
Ümmü'l-Husayn bint İshâk el-Ahmasî	1			1	Sahabi		
Ümmü Hakîm bint Üseyd	1			7	Mechûlu'l-Hal		
Sâlih b. Dînâr el-Cu‘fî	1			7	Makbûl		
‘Ammet ‘Umâre et-Teymiyye	1						
‘Amr b. Abdirrahmân et-Temîmî	1			3	Makbûl		

Mesrûk b. Evs et-Temîmî	1			2	Makbûl		
Nübeyt	1			6	Makbûl		
Ümmü ‘Abdirrahmân b. Târık	1			1	Sahabi		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Ek 8: Nesâî'nin *Sünen*'inde Yedinci Basamakta Bulunan Râviler

Râvinin ismi	Rivayet Sayısı	İkamet yeri	Bölge	Tabaka İbn Hacer	İbn Hacer'in Cerh ta'dil lafzı	Vefat Tarihi	Doğum tarihi
'Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk	163	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	58	
Ebû Hüreyre ed-Devsî	116	Medine - Bahreyn	Hicaz	1	Sahabi	58	
'Abdullâh b. Mes'ûd	77	Mekke - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	28-33	
'Abdullâh b. el-'Abbâs el-Kureşî	63	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi	65-68	
Alî b. Ebî Tâlib el-Hâşimî	56	Mekke - Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	40	
Ömer b. el-Hattâb el-'Adevî	40	Medine	Hicaz	1	Sahabi	23	
'Abdullâh b. Ömer el-'Adevî	38	Medine	Hicaz	1	Sahabi	72-74	
'Abdullâh b. 'Amr b. el-'Âs es-Sehmî	33	Mekke - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	63-69	
Ümmü Seleme	29	Medine	Hicaz	1	Sahabi	59-62	
Ebû Sa'îd el-Hudrî	24	Medine	Hicaz	1	Sahabi	63	
Ebû Zer el-Gifârî	21	Medine	Hicaz	1	Sahabi	31	
Osmân b. 'Affân	19	Medine	Hicaz	1	Sahabi	35	
Hafsa bint Ömer el-'Adeviyye	18	Medine	Hicaz	1	Sahabi	41-50	
Mübhem	18						
Remle bint Ebî Süfyân el-Ümevî Ümmü Habibe	16	Medine	Hicaz	1	Sahabi	42-44	
Meymûne bint el-Hâris el-Hilâliyye	16	Medine	Hicaz	1	Sahabi	51	

‘Abdurrahmân b. Ebzâ el-Huzâ‘î	16	Kûfe - Horasan - Mekke	Horasan - Hicaz - Irak	1	Sahabi	71-79	
‘Abdullâh b. Kays Ebû Mûsâ el-Eş‘arî	15	Mekke - Medine - Basra - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	42-53	
el-Fadl b. el-‘Abbâs el-Haşimî	14	Medine	Hicaz	1	Sahabi	11	
Ebû Bekr es-Sıddîk	12	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	13	
Sa‘d b. Ebî Vekkâs ez-Zührî	12	Mekke - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	50-58	
Zeyd b. Sâbit el-Ensârî	11	Medine	Hicaz	1	Sahabi	45	
el-Mugîre b. Şu‘be es-Sekafî	11	Medine, Basra, Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	49	
Enes b. Mâlik el-Ensârî	11	Medine - Basra - Bahreyn	Hicaz - Irak	1	Sahabi	90-93	
Râfi‘ b. Hadîc el-Ensârî	11	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	73-74	
Câbir b. ‘Abdillâh el-Ensârî	10	Medine	Hicaz	1	Sahabi	68-79	
Mu‘âviye b. Ebî Süfyân el-Ümevî	10	Mekke - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	60	
‘Amr b. ‘Abese es-Sülemî	9	Humus	Şam	1	Sahabi	23	
Sa‘îd b. el-Müseyyib el-Kureşî	8	Medine	Hicaz	2	Sika Sebt Fakih	87-100	
Ebû Seleme b. Abdirrahmân ez-Zührî	7	Medine	Hicaz	3	Sika Muksir	94	23
Huzeyfe b. el-Yemân el-‘Absî	7	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	36	
Ka‘b b. ‘Ucre el-Ensârî	7	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	51-52	
‘Ubâde b. es-Sâmit el-Ensârî	7	Medine - Şam - Filistinn	Hicaz - Şam	1	Sahabi	32-45	
Ka‘b b. Mâlik el-Ensârî	7	Medine - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	40-50	

‘İmrân b. Husayn el-Ezdî	7	Basra - Kûfe	Irak	1	Sahabi	52	
‘Ukbe b. ‘Âmir el-Cühenî	7	Dımaşk - Mısır	Şam - Mısır	1	Sahabi	58	
Ebû Eyyûb el-Ensârî	6	Medine	Hicaz	1	Sahabi	50	
Ebû Talha el-Ensârî	6	Medine	Hicaz	1	Sahabi	34	
Eymen el-Habeşî el-Mekkî	6		Hicaz	4	Sika		
Muhammed b. el-Hanefiyye el-Hâşimî	6	Medine	Hicaz	2	Sika alim	73-81	
Übey b. Ka‘b el-Ensârî	6	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi	19-33	
Büreyde b. el-Husayb el-Eslemî	6	Medine - Basra - Merv	Hicaz - Irak - Horasan	1	Sahabi	62	
Mu‘âz b. Cebel el-Ensârî	6	Medine - Şam - Humus	Hicaz - Şam	1	Sahabi	17-18	
Selmân el-Fârisî	6	Medain - Kûfe	Irak	1	Sahabi	34-37	
ez-Zubeyr b. el-‘Avvâm el-Esedî	5	Medine	Hicaz	1	Sahabi	36	
Hakîm b. Hizâm el-Kureşî	5	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	50-60	
‘Amr b. Ümeyye ed-Damrî	5	Medine	Hicaz	1	Sahabi	40-60	
‘Anbese b. Ebî Sufyân el-Kureşî	5	Mekke	Hicaz	1	Sahabi		
Fâtıma bint Kays el-Fihriyye	5	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	40-60	
Bilâl b. Rebâh el-Habeşî	5	Medine - Dımaşk	Hicaz - Şam	1	Sahabi	20	
en-Nu‘mân b. Beşîr el-Ensârî	5	Medine - Şam - Kûfe	Hicaz - Şam - Irak	1	Sahabi	65	
Semüre b. Cündeb el-Fezârî	5	Basra - Kûfe	Irak	1	Sahabi	58-60	
el-Esved b. Yezîd en-Neha‘î	5	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	74	
Ebû Katâde el-Hâris b. Rib‘î es-SülemÎ	4	Medine	Hicaz	1	Sahabi		

Hansâ bint Hizâm el-Ensâriyye	4	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Zuheyr b. Râfi‘ el-Hârisî	4	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Abdullâh b. Ka‘b el-Ensârî	4	Medine	Hicaz	1	Sahabi	97-98	
Fâtıma bint Ebî Hubeyş el-Kureşiyye	4	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Ya‘lâ b. Müneyye et-Temîmî	4	Mekke	Hicaz	1	Sahabi		
el-Berâ b. ‘Âzib el-Ensârî	4	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	72	
‘Abdullâh b. Kudâme es-Sa‘dî	4	Medine - Ürdün	Hicaz - Şam	1	Sahabi	57	
Nücey el-Hadramî	4	Kûfe	Irak	3	Makbûl		
‘Avf b. Mâlik el-Eşce‘î	4	Humus	Şam	1	Sahabi	73	
Ka‘b b. Mâti‘ el-Ehbâr	4	Humus - Yemen	Şam - Yemen	2	Sika Muhadram	32-34	
Büsre bint Safvân el-Esediyye	3	Mekke	Hicaz	1	Sahabi		
Sa‘d b. ‘Ubâde el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi	15-16	
Sa‘îd b. Zeyd el-Kureşî	3	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi	50-58	
‘Abdullâh b. Ca‘fer el-Hâşimî	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi	80-90	
Sâlim b. ‘Abdillâh el-‘Adevî	3	Medine	Hicaz	3	Sebt Abid	105	
Sa‘d b. Hişâm el-Ensârî	3	Medine	Hicaz	3	Sika	81-90	
Mâlik b. Ebî ‘Âmir el-Esbahî	3	Medine	Hicaz	2	Sika	74	
Mervân b. el-Hakem el-Kureşî	3	Medine	Hicaz	2		65	2
Nadle b. ‘Ubeyd el-Eslemî	3	Medine - Basra - Horasan	Hicaz - Irak - Horasan	1	Sahabi	65	
‘Urve b. ez-Zübeyr el-Esedî	3	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	3	Sika Fakih Meşhur	91-101	23-29
Hâlid b. el-Velîd el-Mahzûmî	3	Hicaz - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	21-22	
Sâbit b. Kays en-Neha‘î	3	Kûfe	Irak	3	Makbûl		

Zeyneb bint Mu‘âviye es-Sekafiyye	3	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
‘Adî b. Hâtim et-Tâî	3	Kûfe	Irak	1	Sahabi	66-69	
Sa‘îd b. Abdirrahmân el-Huzâ‘î	3	Kûfe	Irak	3	Sika	91-100	
Sile b. Züfer el-‘Absî	3	Kûfe	Irak	2	Sika Celil	70	
Şeddâd b. Evs el-Ensârî	3	Humus - Beytü'l-Makdis	Şam	1	Sahabi	54-64	
Memtûr el-Esved el-Habeşî	3	Habeşe - Dımaşk	Şam	3	Sika yursil	101-110	
Suheyb el-Medenî mevlâ el-‘Atvârî	2	Medine	Hicaz	4	Makbûl		
Ömer b. Abdillâh el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	3	Makbûl	91-100	
Ebû Mahzûra el-Kureşî	2	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	59	
Üsâme b. Zeyd el-Kelbî	2	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	54	
Cüdâme bint Vehb el-Esediyye	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Hamza b. ‘Amr el-Eslemî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Rifâ‘a b. Râfi‘ ez-Zurakî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	41-42	
Zeyneb bint Ebî Seleme el-Mahzûmiyye	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	73	
‘Abdullâh b. ez-Zübeyr el-Esedî	2	Medine - Mekke	Hicaz	1	Sahabi	72-73	1
‘Abdullâh b. Hubşî el-Has‘amî	2	Mekke	Hicaz	1	Sahabi		
‘Umeyr b. Seleme ed-Damrî	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Lübâbe b. el-Hâris Ümmü'l-Fadl el-Hilâliyye	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	23-32	
Safvân b. Ya‘lâ et-Temîmî	2	Mekke	Hicaz	3	Sika	91-100	
‘Abdurrahmân b. Ebî Sa‘îd el-Hudrî	2	Medine	Hicaz	3	Sika	112	

‘Abdullâh b. Huneyn el-Kureşî	2	Medine	Hicaz	3	Sika	101-105	
Büsr b. Sa‘îd el-Hadramî	2	Hicaz	Hicaz	2	Sika Celîl	100	
Süleymân b. Yesâr el-Hilâlî	2	Medine	Hicaz	3	Sika Fadil	94-109	24-34
Nâfi‘ b. Cübeyr en-Nevfelî	2	Medine	Hicaz	3	Sika Fadil	99	
Ebû Bekr b. Abdirrahmân el-Mahzûmî	2	Medine	Hicaz	3	Sika Fakih Abid	93-95	
‘Ubeydullâh b. ‘Abdillâh el-Hezelî	2	Medine	Hicaz	3	Sika Fakih Sabit	94-98	
‘Alkame b. Vakkâs el-‘Utvârî	2	Medine	Hicaz	2	Sika Sebt	65-86	
Süleymân b. Erkam el-Ensârî	2	Yemame	Hicaz	7	Zayıf	161-170	
Ebû Mes‘ûd el-Ensârî	2	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	40	
Habbâb b. el-Eret et-Temîmî	2	Hicaz - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	37-39	
Osmân b. Ebi'l-‘Âs es-Sekafî	2	Basra - Taif	Hicaz - Irak	1	Sahabi	50-55	
‘Ammâr b. Yâsir el-‘Ansî	2	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	37	
Ma‘kil b. Sinân el-Eşce‘î	2	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	63	
Zekvân Ebû Sâlih es-Semmân	2	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	3	Sika Sebt	101	
‘Abdullâh b. Şeddâd el-Leysî	2	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	2	Vessekahu el-İclî	81-83	
‘Abdullâh b. ‘Utbe el-Hezelî	2	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	2	Vessekahu el-İclî	73-74	
Kays b. Sa‘d el-Ensârî	2	Medine - Kûfe - Mısır	Hicaz - Irak - Mısır	1	Sahabi	60	
Mücâhid b. Ceber el-Mekkî	2	Mekke - Mısır - Kûfe	Hicaz - Mısır - Irak	3	Sika	100-107	21
Ebû ‘Ubeyde b. el-Cerrâh	2	Hicaz - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	17	
Cerîr b. ‘Abdillâh el-Becelî	2	Kûfe	Irak	1	Sahabi	51-56	
Seleme b. el-Mühabbik el-Hüzelî	2	Basra	Irak	1	Sahabi		

Muhammed b. ‘Amr b. Hazm el-Ensârî	2	Basra	Irak	1	Sahabi	63	
Hişâm b. ‘Âmir el-Ensârî	2	Basra	Irak	1	Sahabi		
Beşîr b. Nehîk es-Sedûsî	2	Basra	Irak	3	Sika	91-100	
Humrân b. Ebân en-Nemerî	2	Basra	Irak	2	Sika	71-76	
Sa‘d b. ‘Ubeyde es-Sulemî	2	Kûfe	Irak	3	Sika	101-110	
Mu‘âviye b. ‘Amr el-Besrî	2	Basra	Irak	6	Sika	141-150	
Subey b. Ma‘bed et-Teglibî	2	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram		
‘Alkame b. Kays en-Neha‘î	2	Kûfe - Merv	Irak - Horasan	2	Sika Sebt	61-70	
Sudey b. ‘Aclân el-Bâhilî	2	Şam - Humus	Şam	1	Sahabi	81-86	
Şerâhîl b. Âde Ebu'l-Eş‘as es-San‘ânî	2	Şam	Şam	2	Sika		
‘Amr b. Mersed er-Rahebî	2	Dımaşk	Şam	3	Sika	65-86	
Şem‘ûn b. Zeyd el-Ezdî	2	Şam - Mısır	Şam - Mısır	1	Sahabi		
Fedâle b. ‘Ubeyd el-Ensârî	2	Mısır - Şam	Şam - Mısır	1	Sahabi	53-58	
Hucr b. Kays el-Hemdânî	2	Yemen	Yemen	3	Sika	81-90	
Temîm b. Mahmûd	1		Hicaz	4	Fihi lin		
İbrâhîm b. ‘Abdillâh el-Mahzûmî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl	91-100	
Târık b. Mürakka‘ el-Hicâzî	1		Hicaz	3	Makbûl		
‘Abdurrahmân b. Ümeyye et-Temîmî	1		Hicaz	3	Makbûl		
Muhammed b. ‘Abdillâh es-Sehmî	1	Hicaz	Hicaz	3	Makbûl		
en-Nadr b. ‘Abdillâh es-Sülemî	1	Hicaz	Hicaz	4	Mechul		
İyâs b. Halîfe el-Bekrî	1	Hicaz	Hicaz	3	Sadûk		
Şu‘ayb b. Muhammed es-Sehmî	1	Taif - Hicaz	Hicaz	3	Sadûk	81-90	
‘Amr b. Şu‘ayb el-Kureşî	1	Mekke - Taif	Hicaz	5	Sadûk	118	

el-Muttalib b. ‘Abdillâh el-Mahzûmî	1	Medine	Hicaz	4	Sadûk Kesir't-tedlis	120	
Ebû Cüheym b. el-Hâris el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	2	Sahabi		
er-Rubey‘u bint Mu‘avviz el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	71-80	
Abbâs b. Abdilmuttalib el-Hâşimî	1	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	32	
el-‘Alâ b. el-Hadramî	1	Bahreyn	Hicaz	1	Sahabi	14	
el-Ferî‘atu bint Mâlik el-Hudriyye	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
el-Misver b. Mahrameel-Kureşî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	64	
Ebû Râfi‘ el-Kıbtî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Es‘ad b. Sehl el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	100	
Esmâ bint Ebî Bekr el-Kuraşiyye	1	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	74	
Ümmü ‘Abdillâh bint Ebî Devme	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Âbî el-Lahm el-Gifârî	1	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi		
Cebr b. ‘Atîk el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	61-71	
Cübeyr b. Mut‘im el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	59	
Cevriyye bint el-Hâris el-Huzâ‘iyye	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	50	
el-Hâris b. ‘Amr el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Râfi‘ b. Sinân el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Zeyd b. Hâlid el-Cühenî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	68-78	
Süfyân b. ‘Abdillâh es-Sekafî	1	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi	41-50	
Sevde bint Zem‘a el-Kureşiyye	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	23-54	
Safvân b. Ümeyye el-Kureşî	1	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	35-43	
Talha b. ‘‘Ubeydillâh el-Kureşî	1	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	36	

‘Âsım b. ‘Adî el-‘Aclânî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	40-45	
‘Abdurrahmân b. Sa‘d Ebû Humeyd es-Sâ‘dî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	60	
‘Abdurrahmân b. ‘Avf ez-Zührî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	31-32	
‘Abdullâh b. Zeyd el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	63	
‘Umâre b. Sâbit el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Umeyr b. Katâde el-Cunde‘î	1	Mekke	Hicaz	1	Sahabi		
Katâde b. en-Nu‘mân el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	23	
Mu‘âviye b. el-Hakem es-Sülemî	1	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi	51-60	
Nevfel b. Mu‘âviye ed-Dîlî	1	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi	61-70	
İbrâhîm b. ‘Abdillâh el-Hâşimî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	103-109	
Ebû ‘Abdillâh el-Cunde‘î	1	Medine	Hicaz	3	Sika		
Ebû Mürâvîh Sa‘d el-Gifârî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	71-80	
‘Abdullâh b. ‘Abdillâh el-‘Adevî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	105	
‘Abdülmelik b. Yesâr el-Hilâlî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	104-110	
‘İkrime b. Hâlid el-Mahzûmî	1	Mekke	Hicaz	3	Sika	115	
‘Amr b eş-Şerîd es-Sekafî	1	Hicaz	Hicaz	3	Sika	91-100	
‘Amr b. Süleym ez-Zurakî	1	Medine	Hicaz	2	Sika	104	
Fâtıma bint el-Munzir el-Esediyye	1	Medine	Hicaz	3	Sika	111-120	48
Küreyb b. Ebî Muslim el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	98	
Hârice b. Zeyd el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	3	Sika Fakih	99-100	
Muhammed b. İbrâhîm el-Kureşî	1	Medine	Hicaz	4	Sika lehu efrad	119-121	
‘İkrime Mevlâ İbn Abbâs	1	Medine - Mekke	Hicaz	3	Sika Sebt	104	

Alî Zeynü'l-Âbidîn	1	Medine	Hicaz	3	Sika sebt	93	33
‘Abdurrahmân b. Mu‘âz et-Teymî	1	Hicaz	Hicaz				
el-Hüseyn b. Alî b. Ebî Tâlib	1	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	61	4
Hamel b. Mâlik el-Hüzelî	1	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi		
Zeyd b. Erkam el-Ensârî	1	Hicaz - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	66	
Mihcen b. el-Edra‘ el-Eslemî	1	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi	60	
Vâil b. Hucr el-Hadramî	1	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	44	
Süveyd b. Gafle el-Cu‘fî	1	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	2	Sika İmam Zahid	76-82	
Sehl b. Ebî Ümâme el-Ensârî	1	Medine - Mısır	Hicaz - Mısır	5	Sika	111-120	
Ömer b. Abdil‘azîz el-Ümevî	1	Medine - Şam	Hicaz - Şam	4	Emir el-Mu'minin	99-102	59-63
Temîm b. Evs ed-Dârî	1	Medine - Beytü'l-makdsi	Hicaz - Şam	1	Sahabi	40	
Şürahbîl b. es-Simt el-Kindî	1	Humus - Şam - Medine	Hicaz - Şam	1	Sahabi	36-42	
Mu‘âviye b. Hayde el-Kuşeyrî	1	Basra - Horasan	Horasan - Irak	1	Sahabi		
Muhammed b. el-Aş‘as el-Kindî	1	Kûfe	Irak	2	Makbûl	67	
Yezîd b. el-Havtekiyye et-Temîmî	1	Kûfe	Irak	2	Makbûl		
Himmân el-Hünâ'î	1	Basra	Irak	3	Mestûr		
Karse‘ ed-Dabbî	1	Kûfe	Irak	2	Sadûk	23-35	
Yahyâ b. el-Cezzâr el-‘Uranî	1	Kûfe	Irak	3	Sadûk	81-90	
Muhâcir b. Kunfuz el-Kureşî	1	Basra	Irak	1	Sahabi		
Enes b. Mâlik el-Ka‘bî	1	Basra	Irak	1	Sahabi	91-100	
Sâbit b. Vedî‘a el-Ensârî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi		

Seleme b. Kays el-Cermî	1	Basra	Irak	1	Sahabi		
Süveyd b. Mukarrin el-Müzenî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
‘Ubeyd b. Hâlid el-Behzî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
‘Atiyye el-Kurazî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Katâde b. Milhân el-Kaysî	1	Basra	Irak	1	Sahabi		
Kays b. ‘Âsım et-Temîmî	1	Basra	Irak	1	Sahabi	41-50	
Nübeyşe b. ‘Abdillâh el-Hüzelî	1	Basra	Irak	1	Sahabi		
Nüfey‘ b. el-Hâris es-Sekafî	1	Basra	Irak	1	Sahabi	51-52	
Ya‘lâ b. Mürre es-Sekafî	1	Kûfe	Irak	1	Sahabi	51-60	
Şüreyh b. Hânî el-Hârisî	1	Kûfe	Irak	2	Sika	78	
‘Abdurrahmân b. ‘Abdillâh el-Hezelî	1	Kûfe	Irak	2	Sika	79-89	
Yezîd b. Şerîk et-Teymî	1	Kûfe	Irak	2	Sika	65-86	
Yesîr b. ‘Amîle el-Fezârî	1	Kûfe	Irak	3	Sika		
Mutarrif b. ‘Abdillâh el-Haraşî	1	Basra	Irak	2	Sika Abid Fadil	87-95	
Ebu'l-Esved ed-Du'elî	1	Basra	Irak	2	Sika Fadil Muhadram	69	
Mesrûk b. el-Ecde‘ el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	2	Sika fakih abid	62-63	
‘Ubeyd b. Hanîn el-Medenî	1	Kûfe	Irak	3	Sika kalilu'l-hadis	105	
‘Amr b. Şurahbîl el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	63	
Kays b. Ebî Hâzim el-Becelî	1	Kûfe	Irak	2	Sika Muhadram	84-98	
Sâlim b. Ebi'l-Ca‘d el-Eşce‘î	1	Kûfe	Irak	3	Sika yursil	99	
Ebû Efleh el-Hemdânî	1	Mısır	Mısır	5	Makbûl		
İbrâhîm b. ‘Abdillâh el-Kenânî	1	Mısır	Mısır	3	Sadûk	91-100	

‘Abdullâh b. Züreyr el-Gâfikî	1	Mısır	Mısır	2	Sika	80-83	
Mersed b. ‘Abdillâh el-Yezenî	1	Mısır	Mısır	3	Sika fakih	90	
Mâlik b. el-Hâris el-Eşter en-Neha‘î	1	Kûfe - Mısır	Mısır - Irak	2	Sika Muhadram	37-38	
el-‘İrbâd b. Sâriye es-Sülemî	1	Humus - Şam	Şam	1	Sahabi	75	
Ebû Se‘lebe el-Huşenî	1	Şam	Şam	1	Sahabi	75	
Ebû Mâlik el-Eş‘arî	1	Şam	Şam	1	Sahabi	18	
Büsr b. Ebî Ertâ el-Kureşî	1	Dımaşk	Şam	1	Sahabi	71-80	
Sevbân b. Bücdüd el-Kureşî	1	Şam	Şam	1	Sahabi	44-54	
Seleme b. Nüfeyl el-Hadramî	1	Humus	Şam	1	Sahabi		
‘Amr b. Hârice el-Esedî	1	Şam	Şam	1	Sahabi		
‘Abdüla‘lâ b. ‘Adî el-Behrânî	1	Humus	Şam	3	Sika	104	
Alî b. Abdillâh el-Kureşî	1	Dımaşk	Şam	3	Sika Abid	114-120	40
Ka‘b b. Mürre el-Behzî	1	Basra - Ürdün	Şam - Irak	1	Sahabi	50-59	
‘Amr b. Meymûn el-Evdî	1	Kûfe - Şam	Şam - Irak	2	Sika Muhadram	74-76	
Cübeyr b. Nüfeyr el-Hadramî	1	Şam - Yemen	Şam - Yemen	2	Sika Muhadram	75-80	
Câbân	1			4	Makbûl		
Husayn b. el-Leclâc el-Gatafânî	1			3	Mechul		
İbn Abbâs el-Cühenî	1			1	Sahabi		
‘Ammet ‘Umâre et-Teymiyye	1						

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Ek 9: Nesâî'nin *Sünen*'inde Sekizinci Basamakta Bulunan Râviler

Râvinin ismi	Rivayet Sayısı	İkamet yeri	Bölge	Tabaka İbn Hacer	İbn Hacer'in Cerh ta'dil lafzı	Vefat tarihi	Doğum tarihi
Ebû Hüreyre ed-Devsî	22	Medine - Bahreyn	Hicaz	1	Sahabi	58	
Ömer b. el-Hattâb el-'Adevî	18	Medine	Hicaz	1	Sahabi	23	
Alî b. Ebî Tâlib el-Hâşimî	17	Mekke - Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	40	
'Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk	15	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	58	
'Abdullâh b. el-'Abbâs el-Kureşî	13	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi	65-68	
'Ammâr b. Yâsir el-'Ansî	8	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	37	
Hafsa bint Ömer el-'Adeviyye	7	Medine	Hicaz	1	Sahabi	41-50	
Ümmü Seleme	6	Medine	Hicaz	1	Sahabi	59-62	
'Abdullâh b. Ömer el-'Adevî	6	Medine	Hicaz	1	Sahabi	72-74	
Ebû Bekr es-Sıddîk	5	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	13	
Remle bint Ebî Süfyân el-Ümevî Ümmü Habibe	5	Medine	Hicaz	1	Sahabi	42-44	
'Abdullâh b. Mes'ûd	5	Mekke - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	28-33	
Zeyd b. Sâbit el-Ensârî	4	Medine	Hicaz	1	Sahabi	45	
'Abdullâh b. Kays Ebû Mûsâ el-Eş'arî	4	Mekke - Medine - Basra - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	42-53	
'Abdullâh b. 'Amr b. el-'Âs es-Sehmî	4	Mekke - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	63-69	
Ka'b b. Mâlik el-Ensârî	4	Medine - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	40-50	

Ebû Zer el-Gifârî	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi	31	
Ebû Sa‘îd el-Hudrî	3	Medine	Hicaz	1	Sahabi	63	
Huzeyfe b. el-Yemân el-‘Absî	3	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	36	
Mu‘âviye b. Ebî Süfyân el-Ümevî	3	Mekke - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	60	
‘Amr b. Hazm el-Ensârî	3	Yemen - Medine	Hicaz - Yemen	1	Sahabi	50	
‘Abdurrahmân b. Ebzâ el-Huzâ‘î	3	Kûfe - Horasan - Mekke	Horasan - Hicaz - Irak	1	Sahabi	71-79	
el-Hakem b. Mînâ el-Ensârî	2	Medine	Hicaz	2	Sadûk	101-110	
Zeyd b. Ka‘b es-Sulemî	2	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi		
Suheyb er-Rûmî	2	Mekke	Hicaz	1	Sahabi	38	
Osmân b. ‘Affân	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	35	
Meymûne bint el-Hâris el-Hilâliyye	2	Medine	Hicaz	1	Sahabi	51	
Ya‘lâ b. Müneyye et-Temîmî	2	Mekke	Hicaz	1	Sahabi		
Übey b. Ka‘b el-Ensârî	2	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi	19-33	
Yahyâ b. Ebî Kesîr et-Tâî	2	Basra - Yemame	Hicaz - Irak	5	Sika sebt yudellis	132	
Bilâl b. Rebâh el-Habeşî	2	Medine - Dımaşk	Hicaz - Şam	1	Sahabi	20	
‘Ubâde b. es-Sâmit el-Ensârî	2	Medine - Şam - Filistinn	Hicaz - Şam	1	Sahabi	32-45	
el-Müstevrid b. el-Ehnef el-Kûfî	2	Kûfe	Irak	2	Sika	81-90	
Zeyneb bint Mu‘âviye es-Sekafiyye	2	Kûfe	Irak	1	Sahabi		
Sevbân b. Bücdüd el-Kureşî	2	Şam	Şam	1	Sahabi	44-54	
Subey‘a bint el-Hâris el-Eslemiyye	2			1	Sahabi		

eş-Şerîd b. Süveyd es-Sekafî	1	Hicaz	Hicaz	1	Sahabi		
Ebû Sa‘îd el-Mu‘allâ el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	73	
Ebû Süfyân b. Sa‘îd es-Sekafî	1	Medine	Hicaz	3	Makbûl		
Ebû Seleme b. Abdirrahmân ez-Zührî	1	Medine	Hicaz	3	Sika Muksir	94	23
Büsre bint Safvân el-Esediyye	1	Mekke	Hicaz	1	Sahabi		
Ca‘fer b.el-Muttalib es-Sehmî	1	Medine	Hicaz	6	Makbûl		
el-Hâris b. ‘Amr el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Hamza b. ‘Amr el-Eslemî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Züfer b. Evs en-Nesrî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Şu‘ayb b. Muhammed es-Sehmî	1	Taif - Hicaz	Hicaz	3	Sadûk	81-90	
Safvân b. Ümeyye el-Kureşî	1	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	35-43	
Zuheyr b. Râfi‘ el-Hârisî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi		
‘Abdurrahmân b. Ebî Sa‘îd el-Hudrî	1	Medine	Hicaz	3	Sika	112	
‘Amre bint Abdirrahmân el-Ensâriyye	1	Medine	Hicaz	3	Sika	98-106	
‘Amr b. Ümeyye ed-Damrî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	40-60	
Fâtıma bint Ebî Hubeyş el-Kureşiyye	1	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi		
el-Hüseyn b. Alî b. Ebî Tâlib	1	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	61	4
Râfi‘ b. Hadîc el-Ensârî	1	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	73-74	
Osmân b. Ebi'l-‘Âs es-Sekafî	1	Basra - Taif	Hicaz - Irak	1	Sahabi	50-55	
Ma‘kil b. Sinân el-Eşce‘î	1	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	63	
Hâlid b. el-Velîd el-Mahzûmî	1	Hicaz - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	21-22	
‘Abdurrahmân b. Şibl el-Ensârî	1	Medine - Humus - Şam	Hicaz - Şam - Irak	1	Sahabi	40-61	

Ebû ʻUbeyde b. ʻAbdillâh el-Hezelî	1	Kûfe	Irak	3	Sika	81	
Selmân el-Fârisî	1	Medain - Kûfe	Irak	1	Sahabi	34-37	
ʻAbdurrahmân b. Ebî Leylâ el-Ensârî	1	Kûfe	Irak	2	Sika	82-83	
ʻUtbe b. Ferkad es-Sülemî	1	Kûfe - Musul	Irak	1	Sahabi	41-50	
ʻİmrân b. Husayn el-Ezdî	1	Basra - Kûfe	Irak	1	Sahabi	52	
Mesrûk b. el-Ecdeʻ el-Hemdânî	1	Kûfe	Irak	2	Sika fakih abid	62-63	
Hureym b. Fâtik el-Esedî	1	Kûfe - Şam	Irak - Şam	1	Sahabi	41-60	
İbrâhîm b. ʻAbdillâh el-Kenânî	1	Mısır	Mısır	3	Sadûk	91-100	
ʻAbdullâh b. Züreyr el-Gâfikî	1	Mısır	Mısır	2	Sika	80-83	
Şerâhîl b. Âde Ebu'l-Eşʻas es-Sanʻânî	1	Şam	Şam	2	Sika		
Sudey b. ʻAclân el-Bâhilî	1	Şam - Humus	Şam	1	Sahabi	81-86	
ʻUveymir b. Mâlik el-Ensârî Ebu'd-Derdâ	1	Dımaşk	Şam	1	Sahabi	32	
Şemʻûn b. Zeyd el-Ezdî	1	Şam - Mısır	Şam - Mısır	1	Sahabi		
ʻUkbe b. ʻÂmir el-Cühenî	1	Dımaşk - Mısır	Şam - Mısır	1	Sahabi	58	
Mübhem	1						

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Ek 10: Nesâî'nin *Sünen*'inde Dokuzuncu Basamakta Bulunan Râviler

Râvinin ismi	Rivayet Sayısı	İkamet yeri	Bölge	Tabaka İbn Hacer	İbn Hacer'in Cerh ta'dil lafzı	Vefat tarihi	Doğum tarihi
Übey b. Ka'b el-Ensârî	3	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi	19-33	
Alî b. Ebî Tâlib el-Hâşimî	3	Mekke - Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	40	
Ebû Bekr es-Sıddîk	2	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	13	
Ebû Seleme b. Abdirrahmân ez-Zührî	2	Medine	Hicaz	3	Sika Muksir	94	23
Ebû Hüreyre ed-Devsî	2	Medine - Bahreyn	Hicaz	1	Sahabi	58	
'Abdullâh b. Mes'ûd	2	Mekke - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	28-33	
'Abdullâh b. 'Amr b. el-'Âs es-Sehmî	2	Mekke - Şam	Hicaz - Şam	1	Sahabi	63-69	
Sile b. Züfer el-'Absî	2	Kûfe	Irak	2	Sika Celil	70	
el-Muttalib b. Ebî Vedâ'a el-Kureşî	1	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi		
Ebû Sa'îd el-Hudrî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	63	
Hafsa bint Ömer el-'Adeviyye	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	41-50	
Remle bint Ebî Süfyân el-Ümevî Ümmü Habibe	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	42-44	
'Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk	1	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	58	
'Abdullâh b. Ömer el-'Adevî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	72-74	
Ömer b. el-Hattâb el-'Adevî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	23	

‘Abdullâh b. el-‘Abbâs el-Kureşî	1	Medine - Basra	Hicaz - Irak	1	Sahabi	65-68	
‘Ubâde b. es-Sâmit el-Ensârî	1	Medine - Şam - Filistinn	Hicaz - Şam	1	Sahabi	32-45	
el-Hâris b. Abdillah el-Mahzûmî	1	Basra - Kûfe	Irak	2	Sadûk	70	
Şeddâd b. Evs el-Ensârî	1	Humus - Beytü'l-Makdis	Şam	1	Sahabi	54-64	
Mübhem	1						
Subey‘a bint el-Hâris el-Eslemiyye	1			1	Sahabi		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Ek 11: Nesâî'nin *Sünen*'inde Onuncu Basamakta Bulunan Râviler

Râvinin ismi	Rivayet Sayısı	İkamet yeri	Bölge	Tabaka İbn Hacer	İbn Hacer'in Cerh ta'dil lafzı	Vefat Tarihi	Doğum tarihi
Huzeyfe b. el-Yemân el-'Absî	2	Medine - Kûfe	Hicaz - Irak	1	Sahabi	36	
'Âişe bint Ebî Bekr es-Sıddîk	2	Mekke - Medine	Hicaz	1	Sahabi	58	
Ebû Eyyûb el-Ensârî	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	50	
Hafsa bint Ömer el-'Adeviyye	1	Medine	Hicaz	1	Sahabi	41-50	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

ÖZ GEÇMİŞ

Ad Soyad: Selvi Raif MURAD	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Zerka Üniversitesi/Ürdün
Fakülte	Şerîa Fakültesi
Bölümü	Usûl ed-Dîn
Yüksek Lisans	
Üniversite	Sakarya Üniversitesi
Enstitü Adı	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı	Temel İslam Bilimleri
Programı	Hadis
Makale ve Bildiriler	

1. Ahatlı, Erdinç – Murad, Selvi Raif. "Sünen-i Tirmizî'de "Hüve Hadîsü Fülân" Kavramı Üzerine". *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 19/35 (2017), 1-26.

2. Ahatlı, Erdinç – Murad, Selvi Raif. "Kitâbe/Mükâtebe Metodunun Tarihçesi ve Kavramsallaşma Süreci". *Tasavvur - Tekirdağ İlahiyat Dergisi* 8/2 (Aralık 2022), 1577-1613.

3. Ahatlı, Erdinç – Murad, Selvi Raif. "Ebû Dâvud, Tirmizî ve Nesâî: Üç Sünen Kitabının Birbirlerine Üstünlüğü ile İlgili İddialar ve Rivayet Kaynakları Açısından Bir Değerlendirme". *Kocaeli İlahiyat Dergisi* 7/1 (Haziran 2023), 31-50.